

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Sacoșu Turcesc, jud.Timiș, punct de lucru: 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timișoara

pr. nr. **UDG 202/20**

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL al MUNICIPIULUI DEVA Jud. Hunedoara

PROIECT

Prezentul proiect este proprietatea intelectuală a SC ICEBERG SRL, este interzisă publicarea sub orice formă, a informațiilor din acest proiect, și din anexele sale, fără acordul prealabil scris al autorului/autorilor pe specialități.

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Sacoșu Turcesc, jud.Timiș, punct de lucru: 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timișoara

pr. nr. **UDG 202/20**

FOAIE DE GARDĂ

Denumirea proiectului	ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI DEVA JUD. HUNEDOARA
Beneficiar	PRIMARIA MUNICIPIULUI DEVA 330152, Deva Piața Unirii, nr.4 Jud. Hunedoara
Faza de proiectare	PLAN URBANISTIC GENERAL – P.U.G. –
Proiectant general	s.c. ICEBERG s.r.l. 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7 jud. Timiș
Contract nr.	41244/2020
Data	martie 2026

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Sacoșu Turcesc, jud.Timiș, punct de lucru: 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timișoara

pr. nr. **UDG 202/20**

LISTA ȘI SEMNĂTURILE PROIECTANȚILOR

Șef proiect

arh. Cătălin J. Hancheș

Jianu-Catalin
Hanches
Specialist RUR
Simbol D, D3,
DZO, E, G5, G6,
G9-GIS si F6 și
specialist MC
urbanism istoric
D2
2026.04.01
12:56:48 +03'00'

Proiectant general

s.c. ICEBERG s.r.l.
300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
jud. Timiș

) Urbanism

arh. Cătălin J. Hancheș

arh. Georgiana O. Hatcu

mast. urb. geogr. Florin P. Horak

) Specialist RUR

arh. Cătălin J. Hancheș

Proiectanți de specialitate

s.c. PROMETER M&G s.r.l.

307285, Timișoara, str. Dafinului, nr. 22,
jud. Timiș

) Topografie și cadastru

ing. Adrian Z. Galiciu

s.c. TRAFIC URBAN MOBILITY AND CONSULTING s.r.l.

307356, Dumbrăvița, str. Eftimie Murgu, nr.4A
Jud. Timiș

) Căi rutiere

ing. David Suciu

s.c. DELTA PROJECT s.r.l.

300232, Timișoara, str. 1 Decembrie, nr.27/a,
jud. Timiș

) Apă și canal

prof. dr. ing. Constantin Florescu

s.c. ELDD s.r.l.

300232, Timișoara, str. Ovidiu Cotruș, nr.34
jud. Timiș

) Electrice și
telecomunicații

ing. Alin Tudor

s.c. PHOEBUS ADVISER s.r.l.
300432, Timișoara, str. Chișodei, nr.75,
jud. Timiș

) Protecția mediului

ing. Pomparău Aurelia

Întocmit,
arh. Cătălin J. Hancheș

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Sacoșu Turcesc, jud.Timiș, punct de lucru: 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timișoara

pr. nr. **UDG 202/20**

BORDEROU GENERAL AL PUG

A. PIESE SCRISE

VOL.1 – STUDII DE FUNDAMENTARE

VOL.2 – MEMORIU DE SINTEZĂ

VOL.3 – MEMORIU GENERAL

VOL.4 – REGULAMENT LOCAL DE URBANISM

VOL.5 – AVIZE ȘI ACORDURI

B. PIESE DESENAȚE

- 202-PUG-1.1-U- Context global și european. Relația cu PATN, sc. 1:1 000 000
- 202-PUG-1.2-U- Context regional și european. Relația cu PATJ, sc. 1:200 000
- 202-PUG-1.3-U- Context suprateritorial 1. Relația cu PATZ, sc. 1:100 000
- 202-PUG-1.4.0-U- Context suprateritorial 2. Relația existentă cu documentațiile de urbanism învecinate, sc. 1:50 000
- 202-PUG-1.4-U- Context suprateritorial 2. Relația propusă cu documentațiile de urbanism învecinate, sc. 1:50 000
- 202-PUG-1.5-U- Încadrare în teritoriu. Zonificare funcțională și zone de protecție la nivelul UAT, sc. 1:25000

- 202-PUG-2.1.1.1-U- Situația existentă. Analize. Morfologia urbană. Macrostructura urbană, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.1.2-U- Situația existentă. Analize. Morfologia urbană. Morfologia parcelară, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.1.3-U- Situația existentă. Analize. Morfologia urbană. Morfologia construcțiilor, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.1.4-U- Situația existentă. Analize. Morfologia urbană. Fronturi stradale, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.1.5-U- Situația existentă. Analize. Morfologia urbană. Ocupare parcele, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.1.6-U- Situația existentă. Analize. Morfologia urbană. Accesibilitate public privat, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.2.1-U- Situația existentă. Analize. Analiza funcțională. Calitatea vieții la nivel de localități, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.2.2-U- Situația existentă. Analize. Analiza funcțională. Calitatea vieții la nivel de cartier, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.2.3-U- Situația existentă. Analize. Analiza funcțională. Gospodărire comunală, sc. 1:15 000

- 202-PUG-2.1.2.4-U- Situația existentă. Analize. Analiza funcțională. Zonificarea teritoriilor intravilane, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.3.1-U- Situația existentă. Analize. Analiza dezvoltare. Documentații de urbanism aprobate, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.3.2-U- Situația existentă. Analize. Analiza dezvoltare. Locuirea, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.3.3-U- Situația existentă. Analize. Analiza dezvoltare. Serviciile, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.3.4-U Situația existentă. Analize. Analiza dezvoltare. Productia, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.3.5-U- Situația existentă. Analize. Analiza dezvoltare. Acord, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.3.6-U- Situația existentă. Analize. Analiza dezvoltare. Densități, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.4.1-U- Situația existentă. Analize. Analiza patrimoniului construit. Evoluția teritorială, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.4.2-U- Situația existentă. Analize. Analiza patrimoniului construit. Zone construite protejate existente, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.4.3-U- Situația existentă. Analize. Analiza patrimoniului construit. Silueta urbană, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.5.1-D- Situația existentă. Analize. Mobilitatea. Rețeaua majoră de circulații, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.5.2-D- Situația existentă. Analize. Mobilitatea. Sistemul de transport public, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.5.3-D- Situația existentă. Analize. Mobilitatea. Mobilitatea ciclistă și pietonale, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.1.5.4-D- Situația existentă. Analize. Mobilitatea. Parcarea cu plată, sc. 1:15 000
- 202-PUG-2.2-U- Situația existentă. Sinteză disfuncționalități, sc. 1:5 000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-3.1-U- Strategia de dezvoltare spațială
- 202-PUG-3.2-U- Reglementări urbanistice propuse, sc. 1:5 000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-3.3-U- Unități teritoriale de referință propuse, sc. 1:5 000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-3.4-U- Zone în care se preconizează operațiuni de restructurare urbană și de regenerare urbană, sc. 1:5 000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-4.1.1-ED- Reglementări tehnico-edilitare propuse. Alimentare cu apă. Canalizare, sc. 1:5000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-4.1.2-ED- Reglementări tehnico-edilitare propuse. Rețele de apă pluviale, sc. 1:5000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-4.2-EL- Reglementări tehnico-edilitare propuse. Alimentare cu energie electrică. Telecomunicații, sc.1:5000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-4.3-G- Reglementări tehnico-edilitare propuse. Alimentare cu gaze naturale, sc.1:5000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-4.4-T- Reglementări tehnico-edilitare propuse. Alimentare cu căldură, sc.1:5000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-4.5-D- Rețeaua majoră de circulații. Sistem integrat de transport public. Modele de mobilitate și zonificare specifică. Staționare, sc. 1:5000 (și 1:10 000)
- 202-PUG-5-U- Proprietatea asupra terenurilor, sc. 1:5000 (și 1:10 000)

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Sacoșu Turcesc, jud.Timiș, punct de lucru: 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timișoara

pr. nr. **UDG 202/20**
VOL.3 Piese scrise – MEMORIU GENERAL

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL al MUNICIPIULUI DEVA Jud. Hunedoara VOL. 3 – Piese scrise MEMORIUL GENERAL

PROIECT

Prezentul proiect este proprietatea intelectuală a SC ICEBERG SRL, este interzisă publicarea sub orice formă, a informațiilor din acest proiect, și din anexele sale, fără acordul prealabil scris al autorului/autorilor pe specialități.

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Sacoșu Turcesc, jud.Timiș, punct de lucru: 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timișoara

pr. nr. **UDG 202/20**
VOL.3 – MEMORIU GENERAL

CUPRINS

FOAIE DE GARDĂ	1
LISTA ȘI SEMNĂTURILE PROIECTANȚILOR	2
BORDEROU GENERAL AL PUG	5
CUPRINS	8
MEMORIU GENERAL	12
1. INTRODUCERE	12
1.1. Date de recunoaștere a documentației	12
1.2. Obiectul PUG	13
1.2.1. Solicitări ale temei program	13
1.2.2. Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților	16
1.2.3. Ediții anterioare ale PUG	17
1.3. Surse de documentare	17
1.3.1. Studii și proiecte elaborate anterior PUG	17
1.3.2. Studii de fundamentare întocmite concomitent cu PUG	68
1.3.3. Date statistice și alte date	69
1.3.4. Proiecte de investiții ce privesc dezvoltarea localităților	70
1.3.5. Suportul topografic PUG	71
1.3.6. Alte surse	72
2. STUDIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII	77
2.1. Elemente ale cadrului natural	77
2.1.1. Așezarea geografică	77
2.1.2. Repere ale cadrului geologic și ale evoluției paleogeografice	78
2.1.3. Relieful	80
2.1.4. Caracteristicile climatice	89
2.1.5. Caracteristici hidrografice	94
2.1.6. Caracteristici biogeografice	96
2.1.7. Solurile	103
2.1.8. Fenomene geografice de risc	107
2.2. Evoluție	111
2.2.1. Evoluția în timp a unității teritorial administrative	111
2.2.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților	129

2.2.3.	Evoluția în ultimii 10 ani	130
2.3.	Relații în teritoriu. Prevederi de rang superior.	130
2.3.1.	Extras din strategii de dezvoltare la nivel global	132
2.3.2.	Extras din strategii de dezvoltare la nivel european	133
2.3.3.	Extras din strategii de dezvoltare la nivel național	135
2.3.4.	Extras din strategii de dezvoltare la nivel regional	146
2.3.5.	Extras din strategii de dezvoltare la nivel județean	152
2.3.6.	Extras din strategii la nivel periurban/interorășenesc/intercomunal .	163
2.3.7.	Extras din Planul Urbanistic General anterior	166
2.3.8.	Relații periurbane funcționale	168
2.3.9.	Disfuncționalități la nivel de teritoriu.....	179
2.4.	Potențial economic.....	183
2.4.1.	Potențialul cadrului natural	183
2.4.2.	Potențialul paleocadrului uman.....	184
2.4.3.	Potențialul cadrului economic	184
2.4.4.	Principalele funcțiuni economice	186
2.4.5.	Evoluția funcțiunilor economice în ultimii zece ani	195
2.4.6.	Profilul economic al localităților.....	197
2.4.7.	Disfuncționalități	198
2.5.	Populația. Elemente demografice și sociale	198
2.5.1.	Elemente demografice.....	198
2.5.2.	Elemente sociale	216
2.5.3.	Disfuncționalități. Concluzii	230
2.6.	Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial. Structură urbană și fond construit	230
2.6.1.	Intravilan existent.....	230
2.6.2.	Zone funcționale	233
2.6.3.	Bilanț teritorial	241
2.6.4.	Structură urbană și fond construit	246
2.6.5.	Disfuncționalități	254
2.7.	Zone cu riscuri.....	255
2.7.1.	Zone cu riscuri naturale	261
2.7.2.	Zone cu riscuri tehnologice	268
2.7.3.	Zone cu riscuri biologice	269
2.7.4.	Zone cu riscuri sociale	269
2.8.	Circulația	270
2.8.1.	Circulația rutieră și transportul în comun	270
2.8.2.	Circulația feroviară.....	280
2.8.3.	Circulația navală	284
2.8.4.	Circulația aeriană.....	284
2.8.5.	Circulația ciclistă și pietonală.....	284
2.8.6.	Disfuncționalități	284
2.9.	Echipare edilitară	300
2.9.1.	Gospodărirea apelor	300
2.9.2.	Alimentare cu apă.....	303
2.9.3.	Canalizare	305
2.9.4.	Alimentare cu energie electrică	307
2.9.5.	Telecomunicații	308
2.9.6.	Alimentare cu căldură	309
2.9.7.	Alimentare cu gaze naturale și hidrocarburi.....	310
2.9.8.	Surse de energii regenerabile.....	311
2.9.9.	Disfuncționalități	311

2.10.	Probleme de mediu	314
2.10.1.	Situația existentă	314
2.10.2.	Disfuncționalități-priorități.....	326
2.11.	Sinteză disfuncționalități la nivelul teritoriului și localităților	327
2.11.1.	Disfuncționalități la nivelul teritoriului	327
2.11.2.	Disfuncționalități la nivelul localităților	330
2.12.	Necesități și opțiuni ale populației	332
2.12.1.	Cerințe și opțiuni ale populației.....	332
2.12.2.	Punct de vedere al administrației publice locale	333
2.12.3.	Punct de vedere al proiectantului PUG	333
3.	PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ.....	335
3.1.	Sinteza studiilor de fundamentare. Diagnosticul general și prospectiv... 335	
3.1.1.	Sinteza studiilor de fundamentare	335
3.1.2.	Diagnostic general și prospectiv privind dezvoltarea teritorială a municipiului Deva	387
3.2.	Strategia de dezvoltare	422
3.2.1.	Strategia integrată de dezvoltare locală.....	424
3.2.2.	Strategia de dezvoltare spațială	426
3.3.	Optimizarea relațiilor în teritoriu	429
3.3.1.	Preluarea elementelor din documentațiile și strategiile de rang superior și strategia locală de dezvoltare	429
3.3.2.	Optimizarea relațiilor în zona funcțională urbană și zona periurbană	429
3.3.3.	Optimizarea relațiilor în teritoriul administrativ	432
3.4.	Dezvoltarea activităților economice	432
3.5.	Evoluția populației	434
3.5.1.	Evoluție demografică	434
3.5.2.	Locuri de muncă	436
3.6.	Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial	437
3.6.1.	Intravilan propus	437
3.6.2.	Zone funcționale	438
3.6.3.	Bilanț teritorial	447
3.7.	Măsuri în zonele cu riscuri.....	452
3.7.1.	Măsuri în zonele cu riscuri naturale	452
3.7.2.	Măsuri în zonele cu riscuri tehnologice	453
3.7.3.	Măsuri în zonele cu riscuri biologice	454
3.8.	Elemente de mobilitate urbană.....	454
3.8.1.	Circulația rutieră și transportul în comun	454
3.8.2.	Circulația feroviară.....	455
3.8.3.	Circulația navală	455
3.8.4.	Circulația aeriană.....	458
3.8.5.	Circulația ciclistă și pietonală.....	463
3.9.	Dezvoltarea echipării edilitare	463
3.9.1.	Gospodărirea apelor	463
3.9.2.	Alimentare cu apă.....	465
3.9.3.	Canalizare	467
3.9.4.	Alimentare cu energie electrică	470
3.9.5.	Telecomunicații	478
3.9.6.	Alimentare cu căldură.....	478
3.9.7.	Alimentare cu gaze naturale	478
3.9.8.	Surse de energie regenerabilă	479

3.10.	Protecția mediului.....	483
3.11.	Reglementări urbanistice.....	486
3.11.1.	Soluția generală de organizare și dezvoltare a localităților	486
3.11.2.	Organizarea rețelei majore de căi de comunicație	487
3.11.3.	Destinația terenurilor, zone funcționale rezultate, UTR-uri.....	488
3.11.4.	Zone centrale.....	494
3.11.5.	Zone protejate	495
3.11.6.	Indici de construibilitate	506
3.11.7.	Protejarea unor suprafețe din extravilan	516
3.11.8.	Interdicții temporare de construire	516
3.11.9.	Interdicții definitive de construire	516
3.12.	Obiective de utilitate publică.....	517
3.12.1.	Obiective de utilitate publică	517
3.12.2.	Tipuri de proprietate asupra terenurilor din intravilan.....	522
3.12.3.	Circulația juridică a terenurilor	523
3.13.	Concluzii.....	523
3.13.1.	Amenajarea și dezvoltarea unității teritorial administrative	523
3.13.2.	Șansele și oportunitățile de relansare economico-socială	523
3.13.3.	Categorii principale de intervenție	524
3.13.4.	Priorități de intervenție	524
3.13.5.	Aprecieri ale elaboratorului PUG	525
4.	MĂSURI ÎN CONTINUARE	526
4.1.	Politici și programe de investiții publice necesare pentru implementare	526
4.2.	Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare	543
4.3.	Planul de acțiune pentru implementarea planului.....	547
4.4.	Proiecte prioritare de investiții	592
4.5.	Planuri urbanistice zonale și de detaliu	593
4.6.	Alte studii.....	594
4.7.	Armonizare cu politica financiară locală	594
5.	LISTA ANEXE	595
	Anexa 1. Materiale scrise.....	595
	Anexa 2. Materiale grafice	595
	Anexa 3. Materiale mixte.....	595
	ANEXELE	596
	Anexa 1. Materiale scrise.....	597
	Anexa 2. Materiale grafice	599
	Anexa 3. Materiale mixte.....	600

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Sacoșu Turcesc, jud.Timiș, punct de lucru: 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timișoara

pr. nr. **UDG 202/20**

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a documentației

) Denumirea proiectului	ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI DEVA, JUD. HUNEDOARA
) Beneficiar	PRIMARIA MUNICIPIULUI DEVA 330152, Deva Piața Unirii, nr.4 Jud. Hunedoara
) Proiectant general	s.c. ICEBERG s.r.l. 300700, Timișoara, str. Petuniei, nr. 7 jud. Timiș
) Subproiectanți, colaboratori	s.c. PROMETER M&G s.r.l. 307285, Timișoara, str. Dafinului, nr. 22, jud. Timiș s.c. TRAFIC URBAN MOBILITY AND CONSULTING s.r.l. 307356, Dumbrăvița, str. Eftimie Murgu, nr.4A Jud. Timiș s.c. DELTA PROJECT s.r.l. 300232, Timișoara, str. 1 Decembrie, nr.27/a, jud. Timiș s.c. ELDD s.r.l. 300232, Timișoara, str. Ovidiu Cotruș, nr.34 jud. Timiș

s.c. PHOEBUS ADVISER s.r.l.
300432, Timișoara, str. Chișodei, nr.75,
jud. Timiș

) Contract nr. 41244/2020

) Data **martie 2026**

1.2. Obiectul PUG

Obiectul Actualizării Planului Urbanistic General al Municipiului Deva îl constituie amenajarea teritorială a municipiului și teritoriului administrativ Deva, în concordanță cu politica de dezvoltare economică, social-demografică și opțiunile populației, necesară pentru o perioadă de timp de 10 ani.

Planul Urbanistic General al municipiului Deva este întocmit în vederea rezolvării solicitărilor din tema program elaborată de beneficiar, precizării strategiei și programului de dezvoltare, prezentării obiectivelor strategice de dezvoltare, a principalelor proiecte și programe destinate implementării strategiei de dezvoltare, a reglementării activității de construire și amenajare în cadrul UAT precum și modalitățile de modificare și completare a PUG.

Documentația de față este întocmită în vederea Actualizării Planului Urbanistic General al Municipiului Deva, aprobat prin HCL Deva nr. 235/1999.

Odată aprobat, Planul Urbanistic General devine un instrument foarte util al administrației locale Deva, în vederea gestionării responsabile a teritoriilor, precum și unul concret în activitatea de avizare și autorizare a tuturor investițiilor viitoare din municipiu. Acesta reprezintă și baza legală a activității de autorizare și avizare a tuturor investițiilor de pe raza municipiului.

1.2.1. Solicități ale temei program

Tema program a fost întocmită de către beneficiar, Primăria Municipiului Deva, și cuprinde pe de o parte enunțarea unor principii generale de amenajare a teritoriului, iar pe de altă parte cuprinde propuneri concrete referitoare la modificări funcționale la nivelul intravilanului existent, precum și zone de urbanizare noi, necesare pe întreg arealul UAT Deva. Sinteza ultimelor două tipuri de operațiuni este prezentată mai jos.

I. Propuneri restructurări/refuncționalizări în intravilanul existent:

1. Refuncționalizări la nivelul unor zone funcționale constituite

- a. Transformări ale unor zone în zone pentru locuire individuală:
 - transformare funcțiune Lmu2 în Liu2 zona străzii Nufărului;
 - transformare funcțiune Lmu2 în Liu2 între strada Nicolae Iorga și bulevardul Decebal;
 - transformare funcțiune I3 în Liu3 zona străzii Lăstun;
 - transformare funcțiune I4 în Liu3 zona Aleea Luceafărului, între strada Pietroasa și strada Retezat;

- transformare funcțiune Pap13, Psp13, ISpp13 în Liu13 între zona străzii Hărăului și străzii Nicolae Grigorescu;
- transformare funcțiune A13 în Liu13 pe partea stângă a străzii Hărăului;
- transformare funcțiune A25 și I25 în Lir25, Archia;

b. Transformări ale unor zone în zone de servicii sau industrie:

- transformare funcțiune Pgp3 în I3, zona străzii Calea Zarandului;
- transformare funcțiune Cr3 în I3, zona bulevardul 22 Decembrie;
- renunțare la funcțiunea Crp4;
- transformare funcțiune I6 în IS6 strada Titu Maiorescu, sediu S.C. Minexfor S.A.
- transformare funcțiune TE7 în IS7 strada Aurel Vlaicu.
- transformare funcțiune Lmup11 în I11, zona străzii Calea Zarandului, între intersecția dintre strada Horea cu Calea Zarandului și Poziția 39 Calea Zarandului;
- renunțare la funcțiunea Ppp11 și Pgp11;
- renunțare la funcțiunea Pg12;
- transformare funcțiune A13 în I13 pe partea dreaptă a străzii Hărăului;
- transformare funcțiune Cr14 în I14 zona strada Depozitelor;
- transformare funcțiune Cr14, Pa14 în IS14 zona magazin Kaufland;
- transformare funcțiune Tep14 în I14;
- transformare funcțiune A15 în IS15, bulevardul 22 Decembrie;
- transformare funcțiune Pgp15 în IS15, zona de legătură bulevardul 22 Decembrie cu Calea Zarandului;
- renunțare la funcțiunea Pgp15;
- transformare funcțiune Pp16 și Lmu16 în I16, în zona străzii Valea Cernei după liniile CFR;

II. Propuneri extindere intravilan (urbanizări):

1. Extinderi funcționale

a. Locuire (pe tipologii) Lir:

- extindere în localitatea Bârcea Mică în zona strada Porumbel, Cimitir Reformat, limită U.A.T. și DE 97/39;
- extindere în localitatea Bârcea Mică în zona strada Dealului, Cimitir Ortodox, DE 102. și DE 92;
- extindere în localitatea Cristur în zona strada Bucovina, strada Sîrni, limită U.A.T. și teren pășune municipiul Deva;
- extindere în localitatea Cristur în zona strada Trandafirilor, DE 88 și drum identificat prin C.F. nr.61991;
- extindere în localitatea Cristur în zona vestică, strada Valea Viilor, strada Vâlcele, completări corp intravilan;
- extindere în localitatea Archia, în partea sudică între intravilanul existent, strada Principală, drum identificat prin C.F. nr.61991, parcele nr.cad 6954, 6955, 7125, C.F. nr.65743, C.F. nr.70584;
- extindere în localitatea Archia, în partea vestică între intravilanul existent și limită U.A.T.;
- extindere în localitatea Archia -Deva, în partea nord a localității Archia, între limita intravilan existent, strada Zăvoi, Pădurea Bejanului;

- extindere în localitatea Deva, între limita intravilan existent zona străzii Plaiului, partea sudică a localității Sântuhalm, parcelă proprietatea posesorului -pășune, Pârâul Ursului, strada Zăvoi;
- extindere în localitatea Deva între DE 462/463 și Pârâul Ursului (în funcție de studiul geotehnic zona va fi completată cu funcțiunea Zvp);
- extindere în localitatea Deva între DE 240, DE252/1, strada Hărăului și strada Balata, cu posibilitatea creării unui pasaj peste calea ferată în zona străzii Balata;
- extindere în localitatea Deva în zona străzilor Dimitrie Cantemir și Primăverii în vederea integrării construcțiilor existente și a completării corpului (în funcție de studiul geotehnic se va renunța la anumite arii existente în intravilan și neconstruibile);
- extindere în localitatea Deva în zona străzilor Aurel Vlaicu și Alunului în vederea completării corpului, parcele situate între carosabil și pădure (în funcție de studiul geotehnic se va renunța la anumite arii existente în intravilan și neconstruibile);
- extindere în localitatea Deva în zona străzilor Călugăreni, Nucilor și Olarilor în vederea completării corpului, parcele situate între strada Călugăreni, pensiune turistică aprobată cu H.C.L. 190/2017 și pădure
- extindere în localitatea Deva în zona străzilor Mihai Eminescu, Carierei, Vulturului între intravilanul existent și zona de pădure în vederea completării corpului de intravilan existent;
- extindere în localitatea Deva în partea de nord a străzii Cozia, între intravilanul existent și până în zona cu parcelele ce au categoria de folosință pădure;

b. *Activități productive (industrie, depozitare, agro-zootehnice) Id:*

- extindere în localitatea Sântuhalm - Cristur în zona DJ687, DE 463 și DE 485/53;
- extindere în localitatea Sântuhalm - Cristur în zona DJ687 și limită U.A.T.(râul Cerna);
- extindere în localitatea Cristur în zona S.C. Macon S.A și limita U.A.T.;
- extindere în localitatea Deva - Sântuhalm în zona S.C. DHS S.R.L., râul Cerna, liniile de cale ferată și limita U.A.T.
- extindere în localitatea Deva - Sântuhalm în zona strada Depozitelor, strada Fermierilor, strada Valea Cernei și liniile de cale ferată (o parte va avea funcțiunea de locuire pe amplasamentul ocupat de construcții existente cu această funcțiune).
- zona P 1398 – la S de terenul MAPN, nod DN spre A1

c. *Zone verzi sport-agrement :*

- extindere în localitatea Deva - Sântuhalm în zona dig râul Mureș, liniile de cale ferată și prelungire strada Hărăului astfel încât să existe posibilitatea amplasării canalului de canotaj;
- extindere în localitatea Deva zona dig râul Mureș, DE 124, DE127, și amplasament identificat prin C.F. nr.75758;

d. *Gospodărie comunală:*

- extindere în localitatea Archia, în vederea construirii unui cimitir, în partea sudică între intravilanul propus, drum identificat prin C.F. nr.61991, pe parcele nr.cad 6954, 6955, 7125, C.F. nr.65743;

2. Stabilirea unor *amplasamente pentru obiective publice punctuale noi* în zonele propuse spre extindere:

- a. Poligon M.A.P.N. în Bârcea Mică pe amplasament identificat prin C.F. nr.64174;
- b. Groapă de gunoi în Bârcea Mică pe amplasament identificat prin C.F. nr.68088;
- c. Zona verde -agrement Archia pe amplasament identificat prin C.F. nr.70584, nr.70579;
- d. Reconfigurare corp situat la capătul străzii Călugăreni, proprietatea S.C.Minvest S.A

1.2.2. Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților

Programul de dezvoltare a Municipiului Deva, este cuprins în documentul strategic: **"Strategia Integrată pentru Dezvoltare Urbană a Municipiului Deva 2014-2023"**, elaborat de Administrația Publică Locală Deva, și aprobat prin Hotărârea Consiliului Local Deva nr.275/2017.

Planul strategic a fost definit în termenii unei viziuni, a unei misiuni strategice, bazată pe obiective strategice ce vizează domenii strategice și se concretizează prin măsuri concrete de acțiune.

*Viziunea strategică Deva 2023 este enunțată astfel: "Ne propunem să fim un reper al eficienței, coerenței actului decizional și transparenței administrative, să susținem crearea unei comunități active și dinamice, să atragem investiții și să generăm proiecte de importanță strategică pentru oraș și cetățeni, și toate acestea să conducă la **creșterea calității vieții în municipiul Deva**"*

Misiunea strategică Deva 2023 este enunțată astfel: "Identificarea dinamică și flexibilă a tuturor cerințelor și oportunităților de acțiuni și investiții inteligente, durabile și competitive, prin care să se maximizeze utilizarea eficientă a întregului potențial uman, economic și natural de care dispune localitatea la un moment dat, pentru dezvoltarea unei comunități puternice, motivate și coezive".

Strategia integrată de dezvoltare urbană, având în vedere viziunea strategică de dezvoltare, se axează pe îndeplinirea următoarelor *obiective strategice*:

OS 1. Dezvoltarea unei economii moderne, bazată pe industrii și tehnologii inovatoare, performante și creative și pe o forță de muncă sustenabilă și de calitate.

OS 2. Asigurarea unei dezvoltări urbane complexe și integrate, care să contribuie la îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și managementul proactiv al situațiilor de risc.

OS 3. Creșterea calității vieții cetățenilor prin asigurarea infrastructurii

rezidențiale, educaționale, de sănătate, digitale, sportive, a facilităților socio-culturale și de agrement.

OS 4. Asigurarea unei mobilități urbane durabile, prin implementarea unui sistem de transport accesibil și sigur, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor.

OS 5. Realizarea nodului convergent turistic Deva, prin valorificarea integrată, inteligentă și durabilă a potențialului turistic și cultural, propriu și zonal.

OS 6. Modernizarea managementului și administrației publice locale la nivelul standardelor europene.

Date extinse referitoare la programul de acțiune se regăsesc în capitolul 3.2.1.

1.2.3. Ediții anterioare ale PUG

Planul Urbanistic General al Municipiului Deva, în vigoare, datează din anul 1999, fiind considerat în multe privințe depășit. Valabilitatea acestuia a fost prelungit prin HCL Deva de mai multe ori, cronologia acestui proces fiind următoarea:

- HCL 223/1999 – Aprobarea PUG
- HCL 353/2009 – Aprobarea noilor limite ale intravilanului Deva în scopul elaborării PUG
- HCL 300/2011 – Prelungirea valabilității PUG
- HCL 371/2011 – Prelungirea valabilității PUG
- HCL 11/2013 – Prelungirea valabilității PUG
- HCL 438/2015 – Prelungirea valabilității PUG
- HCL 111/2016 – Modificarea HCL 438/2015
- HCL 490/2018 – Prelungirea valabilității PUG
- HCL 167/2019 – Inițierea demersurilor de actualizare PUG

1.3. Surse de documentare

1.3.1. Studii și proiecte elaborate anterior PUG

În ceea ce privește studiile elaborate anterior demarării prezentului PUG, care au fost consultate la faza de documentare, precizăm următoarele:

- o **"Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă"**
- o **"Strategia europeană pentru perioada 2019-2024"**
- o **"Peri-urbanisation in Europe. Toward European Policies to Sustain Urban-Rural Futures"**, un raport de sinteză al PLUREL Consortium Copenhaga – Proiect integrat al Uniunii Europene pe tema "Dezvoltare Durabilă, Schimbare Globală și Ecosisteme" a Sixth Framework

Programme, 2011;

- o **"SPIMA – Spatial dynamics and strategic planning în metropolitan areas"**, raport final al ESPON, 2018;
- o **"Strategia de dezvoltare teritorială a României 2035"**
- o **"Master Plan General de Transport pentru România 2014-2030"**
- o **"Orașe-Magnet. Migrațiune și navetism în România"**, raport al World Bank Group, 2017;
- o **"Zonele funcționale în statele membre ale Consiliului Europei"**, studiu pregătit pentru a XVII-a sesiune a Conferinței Consiliului Europei a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului (CEMAT), raport final, 2017;
- o **"Romania Catching-Up Regions. Sectoare pentru cooperare Interjurisdicțională"**, întocmit de World Bank Group, împreună cu Comisia Europeană și Guvernul României, în decembrie 2019;
- o **"Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii VEST 2014-2020"**
- o **"Județul Hunedoara. Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020"**, întocmit de SC GEA Strategy & Consulting SA.
- o **"Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Deva 2014-2023"**, aprobată prin HCL Deva nr. 275/2017.
- o **"Studiul Istoric și de Arheologie pentru definitivarea PUG și elaborare studii de fundamentare în municipiul Deva"**, studiu de fundamentare întocmit separat de către B.I.A. Pop Ana-Maria Deva, în vederea finalizării PUG-ului demarat în 2015.
- o **PATN "Planul de Amenajare a Teritoriului Național"**, toate secțiunile aprobate
- o **PATJ "Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Hunedoara"**, aprobat prin HCJHD nr. 142/2010
- o **PATZI "Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal Interorășenesc Deva-Simeria-Hunedoara"**, aprobat prin HCJHD nr. 147/2008
- o **PMUD "Planul de mobilitate urbană durabilă al Municipiului Deva 2016-2030"**, întocmit de asocierea CCAT&Sigma Design&Consulting Project, aprobat prin HCL Deva;
- o **PUG "Plan Urbanistic General al Municipiului Deva, a localității componente Sântuhaln și a satelor aparținătoare Archia, Bârcea Mică și Cristur"** – în vigoare, întocmit de I.N.C.D.U.A.T. URBANPROIECT București; proiectul a fost elaborat în 1999, valabilitatea fiindu-i prelungită până în prezent;
- o **PUG "Plan Urbanistic General al Municipiului Deva, al localității componente Sântuhaln și al satelor aparținătoare Archia, Bârcea Mică și Cristur"**, întocmit de asocierea D.S. Birou de Arhitectură SRL București și Universitatea Politehnică Timișoara; proiectul a fost elaborat în 2007, dar nu a fost avizat și nici aprobat;
- o **PUG "Continuarea și finalizarea P.U.G. și R.L.U. Municipiul Deva, al localitatea componentă Sântuhaln și satele aparținătoare Archia, Bârcea Mică și Cristur"**, întocmit de SC Experiment Proiect SRL Cluj; proiectul a fost elaborat în 2013, a obținut o parte din avizele locale dar nu a fost aprobat;
- o **Studiului Istoric și de Arheologie** întocmit în 2016 de către B.I.A. Pop Ana-Maria din Deva, în contextul actualizării PUG 2013;

În ceea ce privește proiectele elaborate anterior demarării prezentului PUG, care au fost consultate la faza de documentare, precizăm următoarele **PUZ-uri și PUD-uri aprobate de la ultimul PUG din 1999:**

Tabel 1 Lista PUZ-urilor și PUD-urilor aprobate de la ultimul PUG (1999)

An	Nr.crt	Faza	Titlul proiectului	Localitatea	Adresa	HCL	Valabilitate	Implementare
1999	1	PUD	Extindere magazin SC Press Com Drivers SRL	Deva	b-dul 1 Decembrie, bl. B, P	30		
	2	PUD	Extinderea construcțiilor existente și supraetajarea pentru amenajarea unui spațiu comercial cu profil Fast-Food	Deva	b-dul N. Bălcescu, între Complex Alimentar și bl. 22 (turn)	32		
	3	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Complex Comercial Cartier Dacia	34		
	4	PUD	Agenție de turism	Deva	Piața Victoriei, bloc 10, P	37		
	5	PUD	Realizarea unui grup de 3 garaje	Deva	Aleea Independentei, bl. E22A	68		
	6	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Zăvoi, F.N.	105		
	7	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Brândușei, F.N.	106		
	8	PUD	Realizare grup de 6 garaje	Deva	str. I.M.Clain, în lungul împrejurii bisericii romano-catolice	107		
	9	PUD	Amenajare spațiu pentru activitatea de informatică și alte activități conexe, amenajări exterioare și firme luminoase	Deva	Aleea Transilvaniei, bl. 7, sc. 3, P, ap. 42	146		
	10	PUD	Construire grup de 10 garaje	Deva	str.Nuferilor, în vecinătatea bl. M5, în prelungirea celor existente	147		
	11	PUD	Extindere și supraetajare punct de sacrificiu animale	Cristur	Piața Agroalimentară Centrală	173		
	12	PUD	Amenajare spațiu comercial prin extindere imobil și concesionare teren	Deva	b-dul Dacia, bl. 10, sc. 3, , P, ap. 2	182		
	13	PUD	Extindere bar Union	Cristur	b-dul I. Maniu, bl. A, P	183		
	14	PUD	Extindere sediu OCAOTA	Deva	Cal Zarandului, F.N.	203		
	15	PUD	Construirea unui grup de 14 garaje	Deva	str. M. Eminescu, între bl. C3, 10, 11	204		
	16	PUD	Modernizare stație distribuție produse petroliere nr.4	Deva	str. M. Eminescu, nr. 48	205		
	17	PUD	Construire Complex rutier de alimentație publică, prestări servicii și sediu societate	Deva	Calea Zarandului, F.N.	206		
	18	PUD	Extindere front comercial – amenajare cafenea Amigo pe un teren cu suprafața de 58.05 mp	Deva	b-dul 1 Decembrie, bl. 5, P	207		
	19	PUD	Construirea unui depozit – laminate și profile din oțel	Cristur	str. Dricuri	226		
	20	PUD	Amenajare spațiu comercial	Cristur	b-dul I. Maniu, bl. L4, P	227		

	21	PUD	Construirea unui grup de 3 garaje	Deva	Str. 1 Decembrie, nr. 20	239		
	22	PUD	Amenajare spațiu comercial existent, modernizare fațade și continuarea unui corp nou de clădire cu P+2 etaje	Cristur	b-dul M. Kogălniceanu, F.N., Complex comercial	256		
2000	23	PUD	Realizarea unei baterii de 8 garaje prin transformarea unei parcuri acoperite existente	Deva	str. A. Iancu, între bl.H3 și H4	11		
	24	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Piața Centrală	38		
	25	PUD	Amenajare sediu de firmă	Deva	B-dul Decebal, bl. P parter	39		
	26	PUD	Modernizarea spațiului comercial Opera	Deva	B-dul Decebal, bl. 16 parter	41		
	27	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Zăvoi, F.N.	42		
	28	PUD	19 amplasamente de chioșcuri în vederea desfacerii produselor de panificație	Deva	Str. Depozitelor, N. Bălcescu, Carpați, Traian, D. Zamfirescu, M. Kogălniceanu, Carpați, Măraști, Bejan, Eminescu, Pietroasa, Iuliu Maniu, M. Viteazu, Decebal, Cuza Vodă, Gh. Barițiu, A. Vlaicu, Horia	43		
	X 29	PUD	Amplasare două chioșcuri pentru desfacere produse cu specific avicol	Deva	-	76		
	30	PUD	Spațiu comercial – piese auto	Deva	Calea Zarandului - DN 7	77		
	31	PUD	Construirea unui spațiu comercial și prestări servicii	Sântuhalma	pe DN7	78		
	32	PUD	Construire locuință de serviciu, cabină poartă și anexe terenuri de tenis	Deva	str. Zăvoi, F.N.	87		
	33	PUD	Construirea unui grup de 6 garaje	Deva	str. D. Zamfirescu, în spatele Dispeceratului medical	94		
	34	PUD	Construirea unui grup de 8 garaje	Deva	b-dul Decebal, în spatele bl.23	95		
	35	PUD	Construire stație carburanți	Deva	DN 7	96		
	36	PUD	Reparații și amenajări pietonale	Deva	str.1 Decembrie, între Piața Unirii și clădirea Prefecturii	116		
	37	PUD	Construirea unui complex de recreere și a unui spațiu pentru depozitare	Deva	str. Bejan, F.N.	117		
	38	PUD	Construirea unor case de vacanță	Deva	extravilan, str. Zăvoi, F.N.	140		
	39	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Zăvoi, F.N.	141		
	40	PUD	Amenajare terasă bar	Deva	Intersecție B-dul Decebal cu B—dul M. Kogălniceanu	142		
	41	PUD	Construirea 27 de garaje	Deva	Aleea Pescarilor	143		
	42	PUD	Amenajare magazin și birouri	Deva	Piața Victoriei, nr. 1	170		

	43	PUD	Modificare apartament	Deva	Str. M. Kogălniceanu	171		
	44	PUD	Extindere cabinet radiologie și laborator dentar	Deva	Aleea Romanilor, bl. 22, ap. 2, parter	172		
	45	PUD	Stație de distribuție carburanți OMV	Deva	Calea Zarandului, între bl. K1-A1-K2	180		
	46	PUD	Cabinet medical	Deva	Str. 1 Decembrie, nr. 2, bl.4A	207		
	47	PUD	Extindere garaj	Deva	Str. M. Eminescu, în spatele bl. G	216		
	48	PUD	Fabrica de cablaje electrice	Deva	DN7 – Calea Zarandului	217		
	49	PUD	Supermarket Billa	Deva	DN7 – Calea Zarandului	218		
	50	PUD	Alimentare cu energie electrică Casa de Oaspeți Casial	Deva	Str. Mihai Viteazu	238		
2001	51	PUD	Locuințe preuzinate – modul pilot preuzinate	Deva	Str. Cuza Vodă	37		
	52	PUD	Extindere și supraetajare Punct de sacrificare Piața Agroalimentară Centrală	Deva	Str. Cuza Vodă – Piața Agroalimentară	78		
	53	PUD	Amplasament chioșc comercializare flori, coroane	Deva	Piața Victoriei, bl. 2	96		
	54	PUD	Construire magazie piese auto, spălătorie auto și cafenea	Deva	DN 7 – Calea Zarandului	97		
	55	PUD	Concesionare teren aferent Cafenea Pariziană	Deva	Str. Dorobanți, bl. 12 A, parter	98		
	56	PUD	Concesionare spațiu terasă SC Zori de Zi	Deva	Str. M. Kogălniceanu, nr. 12	99		
	57	PUD	Concesionare spațiu verde pentru realizare terasă SC Alimex Lucia S.R.L.	Deva	Str. N. Bălcescu, în dreptul nr. 100	124		
	58	PUD	Amenajare sediu editura Emia	Deva	Str. Mareșal Averescu, bl. 20, P, ap. 1	125		
	59	PUD	Construire locuință familială S+P+M si împrejmuire	Deva	str. Zăvoi, F.N.	126		
	60	PUD	Amenajare Piața Bejan	Deva	str. M. Eminescu – zona Bejan	164		
	61	PUD	Construire restaurant – motel	Sântuhalm	front la DN 7	165		
	62	PUD	Amenajare depozit materiale de construcții	Deva	str. Matei Corvin, nr.65B	166		
	63	PUD	Modificare apartament pentru amenajare birouri subredacție ziar Jelen	Deva	Str. Mareșal Averescu, bl.20, sc. D, ap. 39	167		
	64	PUD	Extindere spații de parcare aferente Spitalului Județean Deva	Deva	B-dul 22 Decembrie, nr. 58	176		
	65	PUD	Modificări nestructurale interioare și la fațadă în vederea amenajării unui depozit (crearea acces din interior) farmacia Artemis	Deva	b-dul Decebal, bl. 24, P	177		
	66	PUD	Concesionare teren pentru construire spațiu	Deva	b-dul 1 Decembrie, între bl. 3	178		

		comercial și birouri P+1 Luxten Deva		și bl. 4			
67	PUD	Baterie de garaje	Deva	Str. Liliacului, nr. 4	199		
68	PUD	2 Spații prezentare auto	Deva	b-dul 1 Decembrie între bl. 1 și bl. 2, respectiv între bl.3 și bl. 4	216		
69	PUD	Amplasare 10 chioșcuri vânzare presă	Deva	Intersecție b-dul N. Bălcescu – str. T. Maiorescu la 50 de m Intersecție str. Horea – str. 16 Februarie b-dul M. Kogălniceanu lângă complex comercial Intersecția str. Carpați – b-dul 22 Decembrie, lângă liceu auto B-dul Dacia, lângă bloc turn Intersecția str. Eminescu – str. Carpați Lângă magazin Ulpia B-dul Libertății lângă farmacia de lângă Romtelecom Între Magazinul Tineretului și restaurant Union Piața Gării, lângă stația Maxi Taxi	217		
70	PUD	Cale de acces, balcon	Deva	Intersecția între b-dul M. Kogălniceanu – b-dul Decebal	218		
71	PUD	Amplasare chioșc alimentar	Deva	Lângă magazin Ulpia	219		
72	PUD	Lucrări de modificare la fațade și accese în complexul comercial Ulpia Deva	Deva	b-dul 22 Decembrie, nr. 37	220		
73	PUD	Lucrări de amenajări exterioare ale perimetrului aferent centrului comercial Ulpia	Deva	b-dul 22 Decembrie, nr. 37	221		
74	PUD	Amenajare piață (hala agroalimentară acoperită) Mihai Viteazul	Deva	Str. M. Viteazul, F.N.	254		
75	PUD	Casa de vacanță P+M	Archia	Teren fost C.A.P.	281		
76	PUD	Sediu de firma și 4 locuințe familiale	Deva	str. Zăvoi, F.N.	282		
77	PUD	Realizarea unei clădiri de birouri cu destinația servicii pentru populație	Deva	b-dul Decebal	284		
78	PUD	Casa de vacanță P+M	Deva	Extravilan, str. Prelungire Vulcan, F.N. – zona Ghilea si După Școală	296		

79	PUD	Casă de vacanță P+M	Deva	Extravilan, str. Prelungire Vulcan, F.N. – zona Ghilea și După Școală	297		
80	PUD	Magazin tip ABC	Deva	Str. M. Eminescu, langa bl.33	298		
81	PUD	Amplasare chioșc produse alimentare și nealimentare	Deva	Intersecția b-dul M. Kogălniceanu – alea Păcii	299		
82	PUD	Baterie de 3 garaje	Deva	Aleea Patriei, F.N.	300		
83	PUD	Construire locuința cu regim de înaltă P+M	Deva	str. Pietroasa, nr. 13	301		
84	PUD	Sediul administrativ D+P+1E S.C. Deva Gold S.A.	Deva	Zona stadion	302		
85	PUD	Amplasare 14 chioșcuri comerciale mobile	Deva	Actuala parcare auto din vecinătatea incintei pieței agroalimentare centrale Deva, str. I. L. Caragiale	303		
86	PUD	Realizare pachet 14 garaje	Deva	Str. Streiului, lângă bl. 85	359		
87	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	b-dul 22 Decembrie, bl. F, P	360		
88	PUD	Construire magazin și depozit	Deva	DN7 – Calea Zarandului F.N.	361		
89	PUD	Extindere și modificare apartament	Deva	Aleea Salcânilor, bl. 30, P, ap. 21	362		
90	PUD	Închidere pergolă existentă	Deva	b-dul I. Maniu, la capătul bl. 43	363		
91	PUD	Modificare și extindere apartament	Deva	Str. I. Creangă, bl. 29, sc. D, ap. 28	383		
92	PUD	Locuință familială	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	384		
93	PUD	Magazin desfacere mărfuri industriale	Deva	Str. M. Viteazul, bl. 40, sc. D, P, ap. 14	385		
94	PUD	Construire locuința familială P+M, garaj și împrejmuire teren	Sântuhalma	Str. Cuza Vodă – Piața Agroalimentară	386		
95	PUD	Construire hală depozit anvelope, corp administrativ cu acces din DN7 și extindere bandă stocare	Deva	DN7 - Calea Zarandului	387		
96	PUD	Magazin desfacere produse panificație	Deva	b-dul Dacia, langa bl. P10	388		
97	PUD	Amplasament chioșc alimentar	Deva	Incinta scolii Generale nr. 4 Andrei Șaguna, alea Viitorului, nr. 9	389		
98	PUD	Amenajare și comasare ap. 23 și 26	Deva	str. I. Creanga, bl. 30	438		
99	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	439		
100	PUD	Construire locuința familială D+P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	440		
101	PUZ	Amenajare spațiu fast food TIK-TAK	Deva	str. M. Eminescu, bl. A, sc. A,	441		

2002	102	PUD	Construire locuință familială	Deva	ap. 3 str. Flamingo, F.N.	442		
	103	PUD	Construire spațiu comercial D+P+M	Deva	Aleea Teilor, între bl.29 și bl.75	443		
	104	PUD	Construire magazin de desfacere și prezentare piese auto	Deva	DN7 - Calea Zarandului, F.N.	444		
	105	PUD	Extindere hotel Piața, spații comerciale și restaurant	Deva	Str. I.L. Caragiale	445		
	106	PUD	Amplasare chioșc din aluminiu	Deva	b-dul I. Maniu, lângă fațada laterală a bl. 4	446		
	107	PUD	Locuință familială	Deva	Aleea Constructorilor, str. Zona Bejan	16		
	108	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Str. Zamfirescu, bl. D2, P, ap. 1	17		
	109	PUD	Construire patru locuințe familiale D+P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	18		
	110	PUD	Extindere spațiu comercial (ABC alimentară)	Deva	Intersecția dintre str. I. Creangă – b-dul Decebal	38		
	111	PUD	Sediu club tenis și amenajare piscină acoperită	Deva	Incinta Stadion Cetate	39		
	112	PUD	Construire trei case de vacanță cu regim de înaltă D+P+M	Deva	extravilan, DC 124 – Spre Archia	40		
	113	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Aleea Armatei, bl. 3, P, ap. 3	41		
	114	PUD	Garaje	Deva	Piața Victoriei, bl. 2, P	42		
	115	PUD	Amenajare și comasare apartamente 23 și 26	Deva	Str. I. Creangă, bl. 30	43		
	116	PUD	Locuință familială D+P+M, împrejurare și bransamente edilitare	Deva	str. Zăvoi, F.N.	44		
	117	PUD	Locuință familială P+E+M	Deva	Între str. Zăvoi și aleea Flamingo	45		
	118	PUD	Locuință S+P+M	Deva	extravilan, Str. Archiei, F.N.	46		
	119	PUD	Locuință D+P	Deva	Str. Zăvoi, nr. 31	47		
	120	PUD	Chioșc produse panificație	Deva	Str. I. Creangă, lângă bl. 111	105		
	121	PUD	Terasă și extindere restaurant	Deva	B-dul Decebal, în fața bl. 5	106		
	122	PUD	Baterie 37 garaje	Deva	Str. Cernei, nr. 10	107		
	123	PUD	Construire hala – depozit mărfuri industriale	Deva	Aleea Panseluței	108		
	124	PUD	Amplasare chioșc alimentar	Deva	b-dul Decebal, între bl. C și bl. D	109		
	125	PUD	Construire locuință P+1 cu 2 apartamente	Deva	Prelungirea străzii Titu Maiorescu	110		
	126	PUD	Construire spațiu comercial și Birouri P+2E	Deva	b-dul 1 Decembrie, între bl. 3 și 4	111		
	127	PUD	Construire două locuri de parcare acoperite	Deva	Str. D. Zamfirescu, în spatele	124		

					bl. D2			
128	PUD	Spații comerciale și ateliere auto	Deva	DN 7 – Calea Zarandului, F.N.	138			
129	PUD	Realizarea unui grup de 5 garaje mansardate, înșiruite	Deva	Aleea Salcânilor, între bl. 24 și bl. 44A	139			
130	PUD	Amenajare cișmele de apă potabilă și izvoare naturale	Deva		140			
131	PUD	Complex expunere – vânzare și service autocamioane	Deva	Calea Zarandului, Deva sud	141			
132	PUD	Construire garaje	Deva	str. Carpați (Liliacului) între bl. E și F	142			
133	PUD	Realizare ascensor înclinat	Deva	Dealul Cetății	143			
134	PUD	Rampă ecologică zonală	Deva	extravilan, amplasament Mureș	144			
135	PUD	Biserica Sf. Vasile și intersecție	Deva	Str. M. Eminescu, nr. 44	145			
136	PUD	Extindere farmacie	Deva	Str. M. Eminescu, bl. 1, P, ap. 1	157			
137	PUD	Realizare acces din exterior pentru farmacie	Deva	b-dul 22 Decembrie, bl. D2, Demisol	170			
138	PUD	Magazin tip ABC	Deva	Intersecția Str. Eminescu – aleea Cioclovina, lângă bl. 33	171			
139	PUD	Realizare agenție de turism	Deva	b-dul Decebal, între bl. J și M	172			
140	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Calea Zarandului, bl. 43, P	173			
141	PUD	Amenajare parcare aferentă restaurantului Perla Cetății	Deva	str. Octavian Iosif	174			
142	PUD	Extindere și modernizare bar Dofauro	Deva	b-dul 1 Decembrie, bl. 2, P	175			
143	PUD	Construire locuință familială cu regim de înaltă P+M și garaj	Deva	zona Bejan, str. T. Maiorescu, F.N., Garaje auto parcela 8-9-10 (lângă Uzo Blacan)	176			
144	PUD	Garaje auto – parcela 8, 9, 10	Deva	Str. Mărăști, Complex comercial	177			
145	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	str. Zăvoi, F.N.	178			
146	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	str. Mărăști, bl.1B	179			
147	PUD	Amenajare parcare acoperită	Deva	Str. M. Kogălniceanu în fața bl. O	211			
148	PUD	Amenajare cabinet medical și servicii de igienă	Deva	b-dul Kogălniceanu, bl. F3, sc2, ap. 24 și sc. 3, ap. 2, P	212			
149	PUD	Depozit profile laminate din oțel și sediu administrativ	Deva		213			

150	PUD	Construcție garaj	Deva	str. Ulpia, F.N.	214		
151	PUD	Construire baterie de 5 garaje	Deva	Aleea Teilor, în spatele bl. 75	215		
152	PUD	Amenajare și etajare spațiu comercial existent	Deva	b-dul Decebal, bl. B, P	216		
153	PUD	Construire motel S+P+E+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	224		
154	PUD	Reparație și modernizare magazie produse finite	Deva	Str. 1 Decembrie, nr. 20 – corp 3	236		
155	PUD	Construcție garaj	Deva	Str. M. Eminescu, în spatele bl. C2, zona Bejan	237		
156	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	Str. A. Mureșanu, bl. 1, P - pasaj	262		
157	PUD	Construire garaj în suprafață de 24mp, adiacent bateriei de garaje existente	Deva	Str. M. Eminescu, în spatele bl. C2	271		
158	PUD	Reamenajare fostă cofetarie Scala	Deva	b-dul Iuliu Maniu, bl. 1B, P	272		
159	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	b-dul. N. Bălcescu, capătul de sud-vestul0, P	273		
160	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Deva	prelungire str. I. Vulcan, F.N.	274		
161	PUD	Amenajare birou intermediari cu rampa de acces cu trepte din beton	Deva	Str. M. Viteazul, bl. 44, sc. B, et. 1, ap. 17	275		
162	PUD	Amenajare spațiu comercial ABC alimentar în apartament existent prin modificări interioare și extindere balcon	Deva	Str. D. Zamfirescu, bl. O1, sc. 3, ap. 62	276		
163	PUD	Complex clinica veterinară	Deva	Calea Zarandului, F.N.	277		
164	PUD	Complex autoservice	Deva	DN 7, între Fabrica de mătase și IPSRUM	278		
165	PUD	Amenajare WC public, cafenea și terasa sezonieră	Deva	Piața Unirii	302		
166	PUD	Stație distribuție carburanți	Deva	Calea Zarandului, între bl. K1 – bl. A2 – bl. K2	303		
167	PUD	Extindere și modificare ap. 12 pentru amenajare sediu de firmă și internet cafe	Deva	Str. I. Creangă, bl. 30, P, ap. 12	304		
168	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Str. M. Viteazul, bl. , P, ap. 1	317		
169	PUD	Stație de alimentare cu combustibili LUKOIL	Deva	str. Horia – intersecția cu DN 7	322		
170	PUD	Baterie 5 garaje	Deva	Aleea Armatei, între bl. 8, bl. 7C, P.T. 14 și bl. B	328		
171	PUD	Construire 3 garaje	Deva	b-dul Decebal, în spatele bl. 8	346		
172	PUD	Amenajare cabinet medical	Deva	b-dul M. Kogălniceanu, bl. F4, sc. 3, P, ap. 1	347		
173	PUD	Construire locuință familială cu regim de	Deva	str. Zăvoi, F.N.	348		

		înaltime D+P+M și anexă					
174	PUD	Construcție 7 stații oprire autobuz	Deva	Stația Opera, b-dul Decebal, lângă bl. 23 Stația BTT, b-dul Decebal, lângă sediu BTT Stația M. Eminescu 1, intersecția str. Bejan cu str. M. Eminescu, lângă bl. C2 Stația Eminescu 2, str. M. Eminescu, lângă bl. M1 Stația Bălcescu 2, b-dul N. Bălcescu, lângă bl. 3 Stația Miorița, b-dul Decebal, lângă bl. F Stația Piața, b-dul Decebal, în fața Complexului Comercial Central	349		
175	PUD	Locuință familială	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	350		
176	PUD	Amplasare spațiu comercial demontabil		B-dul Iuliu Maniu, între bl.5 și bl. 6	381		
177	PUD	Locuință individuală	Deva	Str. Flamingo, nr. 9	382		
178	PUD	Laborator analize medicale Bactro	Deva	Aleea Neptun, bl. 37, sc. II, P, ap. 11	409		
179	PUD	Realizare parcare de 20 locuri	Deva	str. M. Viteazu	413		
180	PUD	Locuință familială, piscina, garaj, împrejmuire și bransamente edilitare	Deva	Str. Veronica Micle, F.N.	414		
181	PUD	Construire locuință P+M și piscină	Deva	str. Zăvoi, F.N.	415		
182	PUD	Stație distribuție carburanți ROMPETROL și spălătorie auto	Deva	DN 7 – Calea Zarandului, F.N.	416		
183	PUD	Modificări interioare și exterioare apartament – spațiu comercial	Deva	Str. I. Creangă, bl. 30, P, ap. 11	431		
184	PUD	Construire casa de vacanță P+M	Deva	str. Prelungire Vulcan, F.N.	432		
185	PUD	Locuință	Deva	str. Zăvoi, F.N.	433		
186	PUD	Construire atelier auto cu locuință de serviciu, spălătorie auto și baterie de garaje înșiruite	Deva	str. N. Bălcescu vechi (I.M. Klein), F.N.	434		
187	PUD	Amplasare chioșc tipizat din elemente de aluminiu, în zona verde	Deva	B-dul Iuliu Maniu, între bl. 4 și bl. 5	435		
188	PUD	Construire cimitir, ansamblu S+P+M pompe	Deva	zona Bejan	436		

			funebre si garaje					
	189	PUD	Construire casă de vacanță cu regim de înălțime P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	437		
	190	PUD	Amenajare sediu firma și realizare acces din exterior	Deva	Str. I. Creangă, bl. 25, P, ap. 11	438		
	191	PUD	Extindere și modernizare spațiu comercial (birou)	Deva	Aleea Transilvaniei, bl. 7, P, ap. 2	439		
	192	PUD	Construire cladire P+E+M	Sântuhalma	DN7, F.N.	502		
	193	PUD	Construire trei case de vacanță	Deva	prelungire str. Zăvoi, front la DC 124, în extravilan	503		
	194	PUD	Împrejmuire și amenajare cimitir	Deva	zona cimitirului Bejan, în extravilan	504		
	195	PUD	Construire stație distribuție carburanți și spațiu comercial	Deva	Intersecția cal. Zarandului – str. Dorobanților	505		
2003	196	PUD	Extindere sediu West Bank	Deva	B-dul 22 Decembrie, bl. E, P +E1	13		
	197	PUD	Extindere pe orizontală a brutăriei existente – fără supraetajare	Deva	Str. Mărăști, nr. 5	31		
	198	PUD	Amplasare construcție provizorie - Chioșc alimentar	Deva	B-dul 22 Decembrie, paralel cu bl. 13	32		
	199	PUD	Construire complex – expunere vânzare și service autocamioane, platformă betonată și punct de alimentare cu carburanți	Deva	Calea Zarandului, F.N., zona sudică	33		
	200	PUD	Construire locuință familială P+1E	Deva	zona La Roci	34		
	201	PUD	Amenajare terasă Casa Rustică	Deva	B-dul 22 Decembrie, bl. 7, ap 23	35		
	202	PUD	Construire complex hotelier	Deva	Calea Zarandului, F.N.	36		
	203	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	P-ta Victoriei, nr. 1, P	74		
	204	PUD	Amenajare cabinet stomatologic	Deva	Aleea Independentei, bl. E 22A, ap. 16	81		
	205	PUD	Înlocuire toneta cu chioșc demontabil din profile de aluminiu și geam termopan pentru comercializare casete audio-video, compact disc	Deva	Str. I. Creangă, între bl. 111 și Piața agroalimentară Centrală	96		
	206	PUD	Construire locuință familială P+M și piscină	Deva	str. Zăvoi, F.N.	97		
	207	PUD	Extindere balcon închis pe platformă existentă	Deva	Aleea Păcii, bl. E1, P, ap. 1	98		
	208	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	B-dul Decebal, bl. R, P	99		
	209	PUD	Modernizare spațiu comercial existent	Deva	B-dul 1 Decembrie, bl. B, P	100		

210	PUD	Amenajare cabinet medical prin modificări interioare, extindere balcon existent, acces din exterior	Deva	Str. M. Viteazu, bl. 46, P, ap. 1	101		
211	PUD	Construire spălătorie auto	Deva	Calea Zarandului, zona OMV	137		
212	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	152		
213	PUD	Construire sediu birou vamal	Deva	str.Dr. V. Suiaga, F.N.	153		
214	PUD	Etajare P.T. 16A cu 2 apartamente	Deva	Aleea Transilvaniei (intersecția dintre b-dul 1 Decembrie – str. Victoriei)	172		
215	PUD	Locuințe pentru tineret B2, B3, B4	Deva	Str. M. Eminescu și str. Pietroasa	183		
216	PUD	Construire hală de produse agricole	Deva	Complex Dacia	184		
217	PUD	Etajare apartament	Deva	Str. Libertății, bl. L2, sc. A, ap. 19	209		
218	PUD	Realizarea unei construcții extinse (spațiu comercial) în locul chioșcului metalic existent	Deva	Calea Zarandului, în continuarea Complexului Comercial Autogara	210		
219	PUD	Amenajare terasă sezonieră	Deva	Str. 1 Decembrie, bl. 2, P	211		
220	PUD	Centru de integrare familială a copiilor orfani – construire sală polivalentă, pavilion cazare, locuință, amenajare parcare și căi acces	Deva	str.Zăvoi, nr. 16	212		
221	PUD	Construire magazin, birouri, hală producție tâmplărie	Deva	str. 22 Decembrie, F.N.	213		
222	PUD	Construire Fast Food și magazin ABC prin extindere și supraetajare fostă stație hidrofor	Deva	b-dul N. Bălcescu între bl.22 și complex alimentar	214		
223	PUD	Extindere apartament în vederea amenajării unui spațiu comercial	Deva	Str. Progresului. B, sc. 1, P, ap. 1	215		
224	PUD	Hală producție tâmplărie din aluminiu	Deva	DN 7- Calea Zarandului, F.N.	216		
225	PUD	Studiu pentru dezvoltarea publică, construcții de locuințe, mediu și ape – Locuințe pentru tineret	Deva	Zona Bejan, bl. 1, 39 ap si bl. 2, 39 ap. (intersecția dintre b-dul M. Eminescu și str. Bejan)	217		
226	PUD	Construire locuință cu regim de înălțime D+P+E și piscină	Deva	str. Zăvoi, F.N.	218		
227	PUD	Hala depozit și corp administrativ cu acces din DN 7	Deva	DN 7 – Calea Zarandului, nr. 14	219		
228	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Calea Zarandului, bl. 43, P	241		
229	PUD	Extindere magazin ABC (existent)	Deva	Str. Scărișoara, bl. 16, P, ap. 3	256		
230	PUD	Închidere perimetrală a parării existente în	Deva	Str. N. Iorga, lângă bl. D2	257		

		vederea amenajării de garaje					
231	PUD	Amplasare chioșc lemn	Deva	Piața agroalimentară centrală	296		
232	PUD	Construire hol acces clienți din exterior C.A.R. Finanțe Bănci	Deva	Aleea Transilvaniei, bl. 7, P, ap. 4	297		
233	PUD	Centru pentru materiale recuperabile	Deva	Str. N. Grigorescu, nr. 56	298		
234	PUD	Construire sediu social D+P+M	Deva	Str. 22 Decembrie, F.N. (în spatele bl. D2)	299		
235	PUD	Cabinet medical individual - Medimage	Deva	B-dul 22 Decembrie, bl. D1, P și S	300		
236	PUD	Imobil locuințe și spații comerciale	Deva	Aleea C. Porumbescu, F.N.	301		
237	PUD	Construire familială S+P+1E	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	302		
238	PUD	Extindere brutărie Delcor P.T. 11	Deva	Str. Cioclovina, P.T. 11	303		
239	PUD	Spațiu de desfacere produse din lemn și materiale de construcție	Deva	B-dul 22 Decembrie, nr. 209	304		
240	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Sântuhalim	F.N.	305		
241	PUD	Spațiu de servicii turistice – motel P+M	Deva	Calea Zarandului, între OMV și Petrom	306		
242	PUD	Complex sportiv și comercial	Deva	Intersecția str. I. L. Caragiale cu str. Ulpia, F.N.	307		
243	PUD	Construire casă de vacanță, pensiune, grajduri, pivniță și magazie	Archia	Intravilanul și extravilanul localității	308		
244	PUD	Extindere Pizzeria Veneția	Deva	B-dul Iuliu Maniu, nr. 6, bl. B, P	337		
245	PUD	Construire depozit en-gros de legume și fructe	Deva	Str. M. Viteazu, lângă bl. 49	338		
246	PUD	Construire spațiu comercial P+1 – restaurant	Deva	str. I. Vulcan, nr. 51 A (N. Tonitza F.N.)	339		
247	PUD	Construire spațiu comercial si sediu firma	Deva	P-ta Victoriei, între sediul IPH și bl. 4	340		
248	PUD	Modificări în apartament și extindere în vederea amenajării de birouri	Deva	Str. I. Creanga, bl. 0, sc. A, P, ap. 2	362		
249	PUD	Construire depozit en-gros	Deva	Str. Balata, nr.1	363		
250	PUD	Amenajare spațiu și acces exterior pentru coafor și salon de înfrumusețare	Deva	Str. M. Averescu, bl. 20, sc. C	364		
251	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Deva	Str. Cozia, nr. 55	365		
252	PUD	Amplasare construcție provizorie pentru comercializare produse preambalate	Deva	Str. M. Eminescu, între bl. 31 și bl. 33	366		
253	PUD	Baterie de garaje	Deva	Aleea Plopilor, între bl. G1 și P.T.	367		
254	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	368		

255	PUD	Realizare Windfang și acces din exterior – birou existent	Deva	Str. Mărășești, bl. D3, sc. IV, P, ap. 44	432		
256	PUD	Baterie 5 garaje	Deva	Str. Ulpia, zona bl. 4 de la b-dul M. Kogălniceanu și bl. 5 de pe b-dul Decebal	433		
257	PUD	Construire spațiu comercial	Deva	B-dul Decebal, bl. 109, sub pasajul de legătură între acesta și Complexul Comercial Central	434		
258	PUD	Extindere spațiu comercial în construcție	Deva	P-ța Victoriei, nr. 1, bloc turn	435		
259	PUD	Înființare spațiu comercial	Deva	B-dul Decebal, între bl. R și bl. P.	436		
260	PUD	Spălătorie auto cu punct de deservire produse alimentare și nealimentare, construcții anexe și împrejmuire	Deva	Calea Zarandului, între OJCGC și biserica baptistă de la b-dul M. Kogălniceanu	437		
261	PUD	Construire balcon	Deva	B-dul N. Balcescu, bl. 3, P, ap. 57	438		
262	PUD	Extindere și modernizare spații comerciale	Deva	Zona Mărăști, între Calea Zarandului, str. Mărăști, str. D. Zamfirescu	439		
263	PUD	Locuință familială	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	440		
264	PUD	Construire spațiu de cazare și funcțiuni conexe	Deva	Str. G. Barițiu, parcela alipită la est de Spitalul TBC	441		
265	PUD	Locuință familială S+P+M	Deva	Intersecția str. Veronica Micle și str. Retezatului	442		
266	PUD	Terasă și extindere restaurant	Deva	B-dul Decebal, bl. 5, P	443		
267	PUD	Înlocuire chioșc existent cu o construcție provizorie – chioșc de aluminiu	Deva	Str. Bejan, F.N., stația de autobuz Oituz	444		
268	PUD	Pensiune cu camere de locuit P+E+M	Deva	Str. Cuza Voda, nr. 3	445		
269	PUD	Modernizare spațiu comercial	Deva	B-dul Decebal, bl. 15, P	477		
270	PUD	Amenajare cabinet stomatologic	Deva	Aleea Lalelelor, bl. B7, sc. A, P, ap. 3	478		
271	PUD	Spațiu comercial și birouri	Deva	Str. N. Bălcescu, F.N. (intersecție cu str. G. Doja)	490		
272	PUD	Locuințe cu regim de închiriere	Deva	Str. Cernei, lângă bl. F4	530		
273	PUD	Amplasare monument comemorativ – bustul episcopului Tordai Sandor Andras	Deva	Str. Gh. Barițiu, zona bisericii reformate	531		
274	PUD	Locuință familială P+M și anexe gospodărești	Deva	Zona DN 7, UTR 15	532		

2004	275	PUD	Locuință familială P+M	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	533		
	276	PUD	Spațiu comercial și depozit	Deva	Str. I. L. Caragiale, nr. 14	534		
	277	PUD	Amenajare spațiu comercial prin amenajări interioare, acces din exterior	Deva	Str. M. Eminescu, bl. A, sc. B, P, ap. 4	535		
	278	PUD	Construire magazin Plus	Deva	Calea Zarandului F.N.	542		
	279	PUD	Extindere apartament – sediu firma	Deva	Aleea Panseluțelor, bl. 28, sc. C, P. ap. 31	6		
	280	PUD	Amplasament 2 chioșcuri din aluminiu	Deva	Str. M. Viteazu, lângă bl. 47 b-dul 22 Decembrie, lângă bl. 12	7		
	281	PUD	Centru de educație, învățământ și cultură, Hunedoara-Deva, Asociația Geszthy Ferenc	Deva	Aleea Anemonelor, colț cu Aleea Florilor	8		
	282	PUD	Amplasare baterie 3 garaje	Deva	B-dul M. Kogălniceanu, lângă bl. F4	9		
	283	PUD	Reabilitarea spațiilor de cale ferată importante din România – stația Deva	Deva	Gara Deva	31		
	284	PUD	Biserica Apostolică Penticostală Muntele Sionului	Deva	str. V. Babeș, nr. 43	40		
	285	PUD	Reamenajare parcare și parc, zona bisericii Nașterea Maicii Domnului	Deva	Str. M. Eminescu	48		
	286	PUD	Realizare 6 chioșcuri din profile de aluminiu și geam termopan pentru comercializare casete audio si video	Deva	B-dul Decebal, între bl. F5 si B B-dul Decebal în fața parcului I.C.Brătianu Complex Comercial Central față – Corp A B-dul Decebal, în fața bl. 111 Intersecție b-dul Decebal – str. I. Creanga, față magazin chimicale Intersecție b-dul Iuliu Maniu – str. C. Voda, în fața bl. B6	49		
	287	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	Str. D. Zamfirescu, bl. Q5, sc. 1, P, ap. 1	55		
	288	PUD	Pergola adăpostire autoturism	Deva	B-dul Decebal, lângă bl. I	56		
	289	PUD	Modificări nestructurale interioare și la fațada posterioară. Construirea unui balcon închis cu panouri vitrate din profile PVC și geam	Deva		57		

		termopan					
290	PUD	Amenajare parcare și trotuar	Deva	Zona Casa de cultură	92		
291	PUD	Amenajare spațiu de alimentație publică și sediu societate (modificări la spațiul din fostul P.T. 7)	Deva	Aleea Plopilor, spre bl. G1 și bl. 4	96		
292	PUD	Amenajare și acces cabinet individual de avocatură	Deva	Aleea Patriei, bl. E1, sc. 1, et. 1, ap. 5	109		
293	PUD	Construire locuință familială cu cabinet stomatologic, regim de înaltim S+P+E+M	Deva	str. Veronica Micle, F.N.	110		
294	PUD	Extindere magazin	Deva	B-dul Iuliu Maniu, bl. 4, P	111		
295	PUD	Amenajare cabinet stomatologic în apartament și acces din exterior	Deva	Str. D. Zamfirescu, bl. Q1, sc. B, ap. 19	112		
296	PUD	Grup Statuar închinat gimnasticii și Flacăra Olimpică	Deva	P-ta Arras	146		
297	PUD	Amplasare chioșc aluminiu	Deva	Str. I.L.Caragiale, lângă clădirea Locato	147		
298	PUD	Construire hală industrială – spații de producție și depozitare – pentru lucrări de instalații electrice	Deva	str. Zambilei, F.N.	148		
299	PUD	Locuință S+P+M și anexe	Deva	Str. M. Sadoveanu, F.N.	149		
300	PUD	Amenajare sediu societate de intermediari mobiliere Broker S.A.	Deva	Aleea Neptun, bl. 35, sc. B, P, ap. 11	150		
301	PUD	Amenajare spațiu comercial la nivelul et. 1, etajare, scară de acces în cadrul Complexului Comercial Central	Deva	Complex Comercial Central, b-dul I. Maniu	162		
302	PUD	Locuință familială P	Deva	Zona Micro 15, str. Zăvoi, F.N.	163		
303	PUD	Amenajare stație de autobuz și spații comerciale conexe	Deva	Intersecția str. M. Eminescu – str. Bejan, în continuarea bl. C2	164		
304	PUD	Locuință individuală, împrejmuire proprietate și magazie	Deva	Str. Granitului, F.N.	165		
305	PUD	Amenajare cabinet medical	Deva	B-dul I. Maniu, bl. C, sc.B, P, ap. 46	166		
306	PUD	Hypermarket Kaufland	Deva	Calea Zarandului, nr. 67	186		
307	PUD	Amenajare terasă (gradină de vară)	Deva	B-dul 22 Decembrie, în spatele bl. D2	193		
308	PUD	Construire 2 garaje suprapuse	Deva	Aleea Teilor, lângă bl. 74	208		
309	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	Aleea Transilvaniei, bl. 7, sc. 2,	209		

				P			
310	PUD	Locuință unifamilială P+M	Deva	str. Retezat, F.N.	210		
311	PUD	Construire hală depozit materiale de construcții	Deva	DN7 - Calea Zarandului, F.N.	211		
312	PUD	Locuință unifamilială P+M	Deva	str. Flamingo, F.N.	220		
313	PUD	Realizarea unui chioșc comercial în soluție demontabilă din profile de aluminiu și geam termopan	Deva	b-dul Iuliu Maniu, între bl.4 și bl. 5	225		
314	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Str. M. Eminescu, bl. 31A	226		
315	PUD	Construirea unui spațiu pentru învățământ informatic – Institutul Internațional Multimedia	Deva	Al. Viitorului, zona Școala Generală Andrei Șaguna	227		
316	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	228		
317	PUD	Reamenajare spațiu P.T. 28	Deva	Str. Ion Creangă, bl. P.T. 28	229		
318	PUD	Extindere restaurant pensiune	Sântuhalm	DN 7	295		
319	PUD	Copertină parcare autoturisme	Deva	Str. I.L.Caragiale, spate la bl. R	296		
320	PUD	Construire balcon la parter	Deva	Cal. Zarandului, bl. 49, ap 12	297		
321	PUD	Construire balcon D+P+3E	Deva	Str. Împăratul Traian, bl. 17, sc. B	307		
322	PUD	Construire atelier prelucrare marmură P+M, magazin P	Deva	DN 7 - Calea Zarandului, F.N.	308		
323	PUD	Construire locuință unifamilială P, împrejmuire	Deva	str. M. Eminescu, F.N. (zona Bejan)	309		
324	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Flamingo, F.N.	319		
325	PUD	Amenajare spațiu comercial cu acces direct din exterior	Deva	Str. M. Eminescu, bl. 4, P, ap 64	320		
326	PUD	Casă de vacanță (cuplată)	Deva	Str. Prelungirea Vulcan, F.N.	321		
327	PUD	Construire locuință familială P+M și anexe	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	322		
328	PUD	Construire clădire birouri P+1E, hală P+1E, hală P	Deva	str. Depozitelor, F.N.	323		
329	PUD	Construire locuință familială și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	324		
330	PUD	Construire locuință familială S+P+1E și anexe	Deva	str. Flamingo, F.N.	358		
331	PUD	Locuință familială S+P+1E, garaj, împrejmuire, amenajare parcelă	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	359		
332	PUD	Extindere și amenajare spațiu comercial în apartament	Deva	Str. N. Bălcescu, bl. 17A, sc. D, P, ap. 36	360		
333	PUD	Construire seră pentru cultivarea ciupercilor	Deva	Calea Zarandului, F.N.	361		
334	PUD	Construire garaj	Deva	Str. Panseluțelor, F.N.	362		
335	PUD	Extindere sală restaurant Basilicum	Deva	B-dul Decebal, bl. B5, P	387		

	336	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Deva	str. Lăstun, F.N.	396		
	337	PUD	Extindere hotel Alaska și spălătorie auto	Deva	DN 7	397		
	338	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Petru Rareș, F.N.	398		
	339	PUD	Sediu societate	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	399		
	340	PUD	Locuință familială	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	400		
	341	PUD	Construire locuință familială D+P+1E+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	401		
	342	PUD	Bază sportivă	Deva	Calea Zarandului, zona OJCGC	402		
	343	PUD	Complex rutier de alimentație publică, prestări servicii auto	Deva	DN 7, cal. Zarandului intersecție cu str. dr. V. Suiaga	403		
	344	PUD	Construire locuință familială S+P+M și împrejmuire	Deva	str. Cozia, F.N.	423		
	345	PUD	Amenajare birou activitate independentă	Deva	Str. Cuza Voda, bl.D5, ap. 3	424		
	346	PUD	Construire complex – industrial: producție de biciclete și componente de biciclete + hotel	Sântuhalm	Extravilan, DN 7 – zona serelor	445		
	347	PUD	Zona rezidențială NIDA LAND	Deva	str. Zăvoi, F.N., în spatele Direcției Sanitar Veterinare	454		
	348	PUD	Locuință P+M și împrejmuire	Deva	str. Zăvoi, F.N.	455		
	349	PUD	Realizarea unui etaj mansardat peste grupul de 11 garaje existente și autorizate	Deva	Al. Constructorilor, între bl. E4 și bl. E5	456		
	350	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Cal. Zarandului, bl. 43, P	457		
	351	PUD	Hală service auto Deva	Sântuhalm	DN 7	458		
	352	PUD	Amenajare cabinet medical	Deva	b-dul 22 Decembrie, sc. E, P, ap. 53	510		
	353	PUD	Locuință unifamilială	Deva	Str. Prelungire Vulcan, F.N.	511		
	354	PUD	Hală P+1, pavilion administrativ, platformă betonată, gard	Sântuhalm		531		
	355	PUD	Extindere spațiu comercial în Municipiul Deva	Deva	b-dul N. Bălcescu, bl. 12A, sc C, P	532		
2005	356	PUD	Realizare locuințe unifamiliale	Sântuhalm	F.N.	37		
	357	PUD	Locuință familială P+E	Deva	str. Ciprian Porumbescu, F.N.	38		
	358	PUD	Casă de vacanță	Deva	Extravilan, zona După Școala	39		
	359	PUD	Locuință unifamilială	Deva	Extravilan, zona DN7	40		
	360	PUD	Depozit frigorific și corp administrativ	Deva	str. 22 Decembrie	41		
	361	PUD	Locuință familială	Deva	str. Vulcan, F.N.	42		
	362	PUD	Lăcaș de cult și casă mortuară	Deva	cartierul Viile Noi	43		
	363	PUD	Locuință familială	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	44		
	364	PUD	Extindere și amenajare acces	Deva	b-dul 22 Decembrie, bl. D1-D2	45		

365	PUD	Realizare parcare auto 8 locuri+5 locuri	Deva	Aleea Romanilor, zona PT8	63		
366	PUD	Construire depozit	Deva	str. C.A. Rosetti	64		
367	PUD	Locuințe înșiruite S+P+M	Deva	str. 22 Decembrie, nr. 200	90		
368	PUD	Extindere și modernizare farmacie	Deva	Aleea Transilvaniei, bl. 7, ap. 3	91		
369	PUD	Cimitir ortodox	Deva	Extravilan, în zona Cariera Deva	115		
370	PUD	Extindere și supraetajare sediu Oficiu de Cadastru și Publicitate Imobiliara Hunedoara-Deva	Deva	Calea Zarandului, nr. 104	116		
371	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Cascadei, F.N.	117		
372	PUD	Locuință unifamilială	Deva	str. Vulcan (D. Sturza), F.N.	118		
373	PUD	Construire depozit	Deva	str. Victor Suiaga, lângă incinta IPSRUM	129		
374	PUD	Construire garaj	Deva	Aleea Păcii, între bl. E1, F1 și A7	130		
375	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. 22 Decembrie, F.N.	131		
376	PUD	Amenajare bază sportivă	Deva	Zona stadion	132		
377		Amenajare salon coafură	Deva	Str. Dorobanți, bl. 19B, sc. A, ap. 2	157		
378	PUD	Amplasarea lucrării de artă monumentală ‘bustul lui Drăgan Muntean’	Deva	Casa de Cultură	158		
379	PUD	Construire garaj alipit bateriei de garaje	Deva	str. M. Eminescu, în spatele bl. C1	171		
380	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Piața Victoriei, nr. 8	172		
381	PUD	Acces și extindere spațiu comercial	Deva	str. M. Kogălniceanu, bl. 14	173		
382	PUD	Extindere și supraetajare clădire existentă parter	Deva	str. Ulpia, 5	174		
383	PUD	Extindere spațiu comercial existent pentru creare acces nou și windfang, modificări interioare nestructurale	Deva	Aleea Salcânilor, bl. 32, ap. 44	207		
384	PUD	Realizare imobil de locuințe P+2E+M	Deva	Aleea Păcii, cartier Gojdu	208		
385	PUD	Construire spațiu comercial la parter	Deva	Str. M. Eminescu, bl. , ap. 44	209		
386	PUD	Amenajare spațiu alimentar ABC, spațiu tip Bar, spații birouri și construire atelier tâmplărie	Deva	Aleea Moșilor, clădirea PT 4	210		
387	PUD	Realizare locuință cu D+P+M, 2 garaje și împrejmuire perimetrală	Deva	str. Zăvoi, F.N.	250		
388	PUD	Locuință familială	Deva	str. Vulcan prelungire, nr.6	251		
389	PUD	Construire baterie	Deva	Aleea Panseluțelor	252		

390	PUD	Realizare copertină peste trotuar la Casa căsătoriilor	Deva	Piața Unirii, nr. 5	302		
391	PUD	Locuință familială P+E+M	Deva	Calea Zarandului, F.N.	303		
392	PUD	Casă de locuit	Deva	str. Zăvoi, F.N.	304		
393	PUD	Realizarea a două locuințe P+M	Deva	drumul către Archia, F.N.	305		
394	PUD	Locuință familială D+P+M, chioșc, pergolă, piscină, împrejmuire, racord utilități	Deva	str. Zăvoi, F.N.	306		
395	PUD	Construire copertină parcare auto	Deva	str. Cuza Voda	307		
396	PUD	Atelier auto și locuință individuală	Deva	zona La Roci	308		
397	PUD	Locuință familială P+M	Deva	str. M. Sadoveanu	309		
398	PUD	Instalație de neutralizare ecologică a deșeurilor	Sântuhaln	Extravilan, în spatele DHS	310		
399	PUD	Extindere și amenajare sediu Eurostil proiect srl Deva	Deva	str. I. Maniu, bl. I, P, ap. 9	311		
400	PUD	Construire spațiu comercial	Deva	str. Teilor, lângă stația de distribuție gaz	312		
401	PUD	Construire Hipermarket	Deva	str. M. Eminescu, F.N.	335		
402	PUD	Amplasare chioșc alimentar și realizare împrejmuire	Deva	str. Bejan, lângă bl. 66	350		
403	PUD	Locuință duplex	Deva	str. 22 Decembrie, F.N.	352		
404	PUD	Extindere cabinet medical existent	Deva	str. C. Porumbescu, F.N.	353		
405	PUD	Locuințe de serviciu P+2E	Deva	str. Ulpia, PT27	354		
406	PUD	Salon de coafură	Deva	str. Castanilor, nr. 2	355		
407	PUD	Construire garaj metalic demontabil	Deva	str. Împăratul Traian, lângă PT44	356		
407	PUD	Locuință individuală	Deva	str. Zăvoi, F.N.	395		
408	PUD	Construire baterie 7 garaje	Deva	str. M. Eminescu, în sp. blocului T1	396		
409	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Coziei, F.N.	429		
410	PUD	Amenajare reprezentanță auto și service	Deva	str. Minerva, nr. 199	430		
411	PUD	Locuință familială și spațiu comercial	Deva	str. M. Eminescu, nr. 94	431		
412	PUD	Modernizare și extindere spațiu de producție pentru SC Big Hercules Impex SRL	Deva	Aleea Păcii, PT2	432		
413	PUD	Construire complex multifuncțional Peugeot	Sântuhaln	F.N.	433		
414	PUD	Extindere și amenajare ca spațiu de închiriat	Deva	Str. I. Creanga, bl. 25, sc. A, P, ap. 1	434		
415	PUD	Locuință familială D+P+M și amenajări	Deva	str. Zăvoi, F.N.	435		
416	PUD	Modernizare și extindere spațiu comercial existent	Deva	b-dul Decebal, bl. P, P	436		

	417	PUD	Mansardare bloc 51	Deva	Aleea Crișului, bl. 51, sc. 1	438		
	418	PUD	Construire două locuințe familiale	Deva	str. Sântuhalm, F.N.	439		
	419	PUD	Supraetajare apartament	Deva	str. A. Iancu, bl. H1, sc. 2, et. 6, ap. 26	440		
	420	PUD	Construire spațiu comercial și sediu firma	Deva	Piața Micro 15	441		
	421	PUD	Împrejmuire teren adiacent proprietății	Deva	Aleea Anemonelor	442		
	422	PUD	Amenajare parcare hypermarket Trident	Deva	str. M. Eminescu, F.N.	443		
	423	PUD	Construire magazin de prezentare (scule, motounelte și utilaje)	Deva	Calea Zarandului, F.N.	506		
	424	PUD	Construire garaj adiacent PT26	Deva	b-dul Libertății	507		
	425	PUD	Locuință familială P+M și împrejmuire	Deva	str. Mihail Sadoveanu, F.N.	508		
	426	PUD	Locuință familială D+P+M și împrejmuire	Deva	str. Prelungire Oituz, F.N.	509		
	427	PUD	Amenajare club și agenție imobiliară	Deva	Piața Victoriei bl. 4A	510		
	428	PUD	Modificări interioare și creare acces din exterior	Deva	str. D. Zamfirescu, bl. Q2, sc. A, ap. 2	511		
	429	PUD	Construire imobil birouri P+1	Deva	Incinta stadionului municipal Deva	512		
	430	PUD	Acces din exterior pentru S.C. Imobil Dev S.R.L.	Deva	str. M. Eminescu, bl. 19B, sc. B, ap. 12	513		
	431	PUD	Construire spațiu comercial	Deva	b-dul Decebal, între bl.I și bl.K	514		
	432	PUD	Construire sediu de firma, birouri și spațiu comercial	Deva	str. Mihail Sadoveanu, F.N.	515		
	433	PUD	Mansardare cu apartamente	Deva	str. Minerului, bl. 37, sc. 2	516		
	434	PUD	Modernizare și extindere C.A.R. Libertatea	Deva	str. M. Kogălniceanu, bl. F4, ap. 3	600		
	435	PUD	Amenajare și extindere spațiu comercial la parterul blocului L1	Deva	B-dul I. Maniu bl. L1	601		
	436	PUD	Construire Stație de Distribuție Carburanți	Deva	str. M. Eminescu, nr. 69A	602		
	437	PUD	Amenajare punct de vânzare material publicitar	Deva	Zona stadion Cetate	603		
2006	438	PUZ	Zona rezidențială	Deva	Extravilan, str. I. Vulcan – Cariera	16		
	439	PUD	Amenajare parcuri	Deva	b-dul N. Bălcescu	17		
	440	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	b-dul I. Maniu, bl. 4	18		
	441	PUD	Construire fabrica de pâine și alte produse de panificație	Deva	Calea Zarandului, nr. 1	19		
	442	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Zăvoi, F.N.	20		
	443	PUD	Construire ansamblu de locuit	Deva	str. Retezat	21		
	444	PUD	Extindere pe verticală și amenajare spațiu	Deva	b-dul Decebal, Complex	84		

		comercial Deva Center		Comercial Central			
445	PUD	Construire ansamblu de 10 locuințe	Deva	prelungirea str. Vulcan, F.N.	85		
446	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Zăvoi, nr. 43	86		
447	PUD	Construire locuință familială	Deva	prelungirea str. Bejan, F.N.	87		
448	PUD	Construire Hală pentru cultura de ciuperci	Sântuhal	Extravilan, F.N.	88		
449	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Brândușei, F.N.	101		
450	PUD	Construire Centru creștin	Deva	str. Bejan, F.N.	102		
451	PUD	Extindere și modernizare Complex comercial Dunărea	Deva	b-dul Nicolae Bălcescu, nr. 31	103		
452	PUD	Construire Autogara P+1 – lucrări edilitare și parcări	Deva	Piața Gării, F.N.	122		
453	PUD	Locuire duplex înșiruite	Deva	str. Mihail Sadoveanu, F.N.	135		
454	PUD	Construire Complex „AQUA LAND” - Bazine de înot si agrement	Deva	Stadion „Cetate”	139		
455	PUD	Construire sediu firmă Mass Media	Deva	Str. Mareșal Averescu	140		
456	PUD	Amplasare garaj	Deva	Aleea Panseluțelor, F.N.	146		
457	PUD	Construire locuință familială, garaj dublu și piscină	Deva	str. Zăvoi, F.N.	147		
458	PUD	Construire copertină metalică pentru protecția intrării la farmacia Iris	Deva	str. M. Viteazu, bl. 9, sc.3, P, ap. 2	148		
459	PUD	Construire locuință familială și garaje	Deva	str. Calea Zarandului, F.N.	149		
460	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Zăvoi prelungire, F.N.	150		
461	PUD	Construire hală de producție	Deva	str. Horea, nr. 192	151		
462	PUD	Extindere spațiu în vederea amenajării unei agenții imobiliare	Deva	Str. I. L .Caragiale, nr. 7, bl. R, sc. A, P	152		
463	PUD	Locuință familială D+P+M	Deva	str. Mihail Sadoveanu, F.N.	197		
464	PUD	Extindere și etajare spațiu comercial existent, extindere terasă și parcare	Deva	b-dul Nicolae Bălcescu, nr. 100	198		
465	PUD	Construire atelier de reparații parbrize	Deva	str. Horea, nr. 11	199		
466	PUD	Lotizare teren în vederea construirii de locuințe individuale	Deva	str. 22 Decembrie, zona Livezi	200		
467	PUD	Construire locuință familială, etajare garaje și magazie existentă	Deva	str. Brândușei, nr. 1	201		
468	PUD	Amenajare cabinet individual de avocatura Girleanu Vlad in apartamentul nr. 17, sc. II, bl. E3, Aleea Patriei și reamenajare peisajeră a spațiului verde adiacent frontului arhitectural și urbanistic al cabinetului	Deva	aleea Patriei, bl. E3, ap. 17	202		

469	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. prelungire Vulcan, F.N.	235		
470	PUD	Construire hală pentru depozitare și comercializare materiale de construcții	Sântuhalim	F.N.	236		
471	PUD	Construire locuință familială	Sântuhalim	F.N.	237		
472	PUD	Construire baterii 9 garaje	Deva	Extravilan, Str. Scărișoara, bl. 31 și 31A	238		
473	PUD	Construire spații comerciale destinate închirierii	Deva	str. M. Eminescu	239		
474	PUD	Construire patru locuințe familiale	Deva	str. Zăvoi, F.N.	260		
475	PUZ	Construire locuință familială D+P+M	Deva	zona Zăvoi, F.N.	261		
476	PUD	Realizarea etaj suplimentar la construcție existentă	Deva	str. 1 Decembrie, F.N.	262		
477	PUD	Construire Hotel urban 39 camere, vile turistice, acces auto și lucrări edilitare	Deva	zona Deva 700	263		
478	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	264		
479	PUZ	Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății – Monument al naturii și istoric, cu valoare turistică ridicată	Deva	Dealul Cetății	271		
480	PUD	Extindere laborator patiserie	Deva	Str. Bejan, bl. 66	276		
481	PUD	Amenajare parcuri	Deva	b-dul I. Maniu, partea dreapta	282		
482	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Zăvoi, F.N. (din 22 Decembrie)	283		
483	PUD	Construire magazin Profi, amenajare platformă de parcare, brânșamente	Deva	str. M. Eminescu	287		
484	PUZ	Spații comerciale SPAR	Deva	str. Mihai Viteazu	288		
485	PUZ	Ansamblu de locuințe Orizont	Deva	Extravilan, zona Archia	297		
486	PUD	Construire locuință familială D+P	Deva	Extravilan, str. Prolungire Vulcan, F.N.	299		
487	PUD	Construire locuință familială P+2E+M	Deva	Aleea Armatei, F.N.	300		
488	PUD	Reprezentanță OPEL	Deva	extravilan Deva, DJ 687	301		
489	PUZ	Construire Showroom și service auto Skoda	Deva	Calea Zarandului	302		
490	PUD	Modernizare și extindere chioșc existent	Deva	Intersecție b-dul Decebal cu str. Zamfirescu, bl. D	303		
491	PUZ	Construire spații de depozitare	Sântuhalim	extravilan	304		
492	PUD	Modificări interioare, construire balcoane, acces din exterior, în vederea realizării unui salon de coafură	Deva	str. Zamfirescu, bl. D2, sc. C, ap. 29	352		
493	PUD	Amenajare apartament, modificări structurale, construire balcon la parter	Deva	str. Zamfirescu, bl. Q5, P, ap. 2	353		

494	PUD	Amenajare cabinet medical individual și acces direct din exterior	Deva	aleea Neptun, bl. 34, sc. A, P, ap. 1	354		
495	PUD	Construire locuință familială S+P+M	Deva	str. Zăvoi, nr. 11	355		
496	PUD	Bloc de locuințe P+10	Deva	cal. Zarandului, F.N.	356		
497	PUD	Construire sediul ISC	Deva	str. M. Kogălniceanu, F.N.	357		
498	PUD	Extindere pentru realizarea unui depozit de materie primă la spațiul de producție existent	Deva	str. Bejan, nr. 61	358		
499	PUD	Extindere și mansardare garaje existente	Deva	str. Pietroasa, F.N.	359		
500	PUD	Construire spațiu comercial în locul celui existent	Deva	Cal. Zarandului, zona Autogara	360		
501	PUD	Construire locuință familială P+1+M	Deva	Aleea Panseluțelor, F.N. zona CT	361		
502	PUD	Amplasare monument închinat luptătorilor anticomuniști	Deva	b-dul 1 Decembrie intersecție cu str. A. Vlaicu	362		
503	PUZ	Construire locuință familială S+P+1	Deva	str. M.Sadoveanu	364		
504	PUZ	Construire locuință familială S+P+1	Deva	str. M.Sadoveanu	365		
505	PUZ	Construire locuință familială S+P+1	Deva	str. M.Sadoveanu	366		
506	PUZ	Construire locuință familială S+P+2	Deva	str. M.Sadoveanu	367		
507	PUD	Construire bloc locuințe P+8+M Central Residence	Deva	str. Mihai Viteazu, F.N.	380		
508	PUD	Extindere sediu farmacie	Deva	Str. Zamfirescu, bl. Q1, P, ap. 1	424		
509	PUD	Transformare garaj în sală mortuară	Deva	Str. Împăratul Traian, nr. 31	425		
510	PUD	Construire depozit de acumulatori, magazin și service rapid	Deva	Viile noi	426		
511	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Deva	str. Coziei, F.N.	427		
512	PUD	Extindere spațiu comercial Autorom fără afectarea zonei verzi	Deva	str. I. Creangă, bl. 29, sc. C	428		
513	PUD	Magazin și depozit materiale de construcții, amenajare showroom	Deva	calea Zarandului, F.N.	430		
514	PUD	Schimb destinație și acces din exterior	Deva	Str. Salcânilor, nr. 44, bl. 31, sc, 1	431		
515	PUD	Construire garaj poziția 5 și mansardare garaje, poziția 6 și 7	Deva	str. Pietroasa, F.N.	432		
516	PUD	Modificări nestructurale în apartament, realizare cabinet de avocatură prin extindere la parter	Deva	Aleea Muncii, bl. AB 18, sc. 4	433		
517	PUD	Împrejmuire teren, realizare drum de acces și	Deva	str. Prelungire I. Vulcan	457		

			parcelare teren în vederea realizării unui ansamblu rezidențial					
	518	PUD	Extindere spațiu pentru amenajare birou	Deva	b-dul Decebal, bl. 22	517		
	519	PUD	Construire sediu Temad Co SRL Brașov	Deva	str. M. Eminescu, F.N.	518		
	520	PUD	Construire două locuințe familiale P+M	Deva	Extravilan, zona Zăvoi, F.N.	519		
	521	PUD	Locuință familială D+P+M	Deva	zona Zăvoi, F.N.	520		
	522	PUD	Construire Complex prestări servicii AUTO SCHUNN	Sântuhaln	F.N.	521		
	523	PUZ	Zona rezidențială	Sântuhaln	extravilan	522		
	524	PUD	Construire Showroom și Service auto	Deva	str. Sântuhaln, F.N.	549		
	525	PUD	Locuință familială P+1+M	Deva	str. Retezat, nr. 50	582		
	526	PUD	Extindere apartament	Deva	str. A. Vlaicu, nr. 49, P, ap. 1	583		
	527	PUD	Amenajare birou	Deva	str. M. Eminescu, bl. C80, P, ap. 3	584		
	528	PUD	Locuință familială D+P+M	Deva	str. Vulcan - Prelungire, nr.101	585		
	529	PUD	Extindere și etajare construcție existentă, cu schimbare destinație din alimentație publică în pensiune	Deva	în spatele Casei de Cultură	586		
	530	PUD	Modernizare piață centrală	Deva	b-dul Decebal – Piața Centrală, Deva Mall	611		
	531	PUD	Extindere și modernizare Spațiu comercial (chioșc)	Deva	Piața Victoriei	638		
2007	532	PUD	Construire spațiu de servicii – Motel turistic și anexe	Deva	zona Deva 700	3		
	533	PUD	Construire garaj	Deva	Aleea Panseluțelor	14		
	534	PUD	Construire 2 locuințe familiale duplex P+1E	Deva	str. M. Sadoveanu	15		
	535	PUD	Construire bloc de locuințe pentru tineret, bl. 1	Deva	Str. Mihai Eminescu, F.N.	79		
	536	PUD	Construire 16 locuințe familiale D+P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	103		
	537	PUD	Construire locuință familială cu regim de înălțime P+M, magazie și împrejmuire	Deva	str. Prelungire Cozia, F.N.	104		
	538	PUD	Realizare acces din exterior la spațiu comercial existent	Deva	Str. Duiliu Zamfirescu, bl. Q5, ap. 16, parter	105		
	539	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	str. Cozia, F.N.	106		
	540	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	str. Flamingo, F.N.	115		
	541	PUD	Locuință familială D+P+1+M	Deva	str. Retezat, F.N.	134		
	542	PUD	Locuință familială tip duplex	Deva	str. Vulcan – prelungire, f.n	135		
	543	PUD	Locuință familială D+P+2+M	Deva	str. Bejan, F.N.	136		
	544	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Str. M. Kogălniceanu, bl. F5,	137		

				ap. 63			
545	PUD	Construire imobil locuințe colective – 6 apartamente, D+P+2	Deva	str. Oituz, nr. 28	138		
546	PUD	Locuință familială D+P+1+M	Deva	str. Retezat, F.N.	139		
547	PUD	Construire locuință familială S+P+M și garaj cu două boxe	Deva	str. Gheorghe Lazar, F.N.	156		
548	PUD	Construire spațiu comercial și locuințe	Deva	str. 22 Decembrie, nr. 244	177		
549	PUD	Construire locuință familială D+P+2	Deva	str. Zăvoi, nr.11	178		
550	PUD	Construire Restaurant și locuință	Deva	str. Cernei, F.N.	179		
551	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Str. Duiliu Zamfirescu, PT 3	180		
552	PUD	Construire locuință familială P+1	Deva	str. Flamingo, F.N.	181		
553	PUD	Construire showroom Martin Motors	Deva	str. Depozitelor, nr.2	182		
554	PUD	Construire locuință familială, garaj, împrejmuire	Deva	str. Flamingo, nr.10	183		
555	PUD	Locuință familială S+P+1	Deva	str. Zăvoi, F.N.	184		
556	PUD	Construire Service Auto	Deva	str. Depozitelor, F.N.	185		
557	PUD	Construire platformă betonată, împrejmuire, hale industriale	Deva	str. prelungire Depozitelor, în intravilan	186		
558	PUD	Locuință D+P+M	Deva	zona Zăvoi, F.N.	187		
559	PUD	Construire locuință familială D+P+1+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	188		
560	PUD	Extindere spații servicii	Deva	cal. Zarandului, bl. 48, P, ap. 12	201		
561	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	str. I. Creangă, bl. 29, P	230		
562	PUD	Construire bloc de locuințe	Deva	str. Nicolae Iorga, nr. 7-9	233		
563	PUD	Construire service auto și anexe	Deva	str. Bucegi, nr.13	234		
564	PUD	Amenajare parcări	Deva	Calea Zarandului, zona ștrand	235		
565	PUD	Amenajare parcări	Deva	b-dul Nicolae Bălcescu, pe partea stânga între 22 Decembrie și DN7, iar pe dreapta între Aleea Panseluțelor și Foricon	236		
566	PUD	Amenajare parcări	Deva	b-dul 22 Decembrie între Liceul Auto și b-dul Nicolae Bălcescu	237		
567	PUZ	Ansamblu de locuințe Orizont 2	Deva	Extravilan, str. Archiei	238		
568	PUD	Construire Stație de carburanți GPL	Deva	str. Plevnei, nr.15, zona DN 7	242		
569	PUZ	Spitalul Județean de Urgență, regim de înaltime 2S+P+3 nivele	Deva	Extravilan, zona Archiuta	259		
570	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	290		

571	PUD	Extindere locuință existentă și creare acces stradal la demisol	Deva	Str. A. Vlaicu, nr. 12	291		
572	PUD	Locuință P+M	Deva	str. Coziei, F.N.	292		
573	PUD	Locuință familială P+1	Deva	str. Mihail Sadoveanu, F.N.	293		
574	PUD	Extindere spațiu de așteptare la cabinet veterinar	Deva	Str. Ciprian Porumbescu, bl. 19A, sc.A, parter	294		
575	PUD	Amenajare parcare	Deva	Str. Victor Șuiagă	295		
576	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	Str. 22 Decembrie, bl. F, tronson A	296		
577	PUD	Extindere pe verticală pentru construire locuință cu mansardă	Deva	Aleea Romanilor, nr. 10	297		
578	PUD	Locuință familială pe parter și etaj	Deva	str. Vulcan, F.N.	298		
579	PUD	Construire service auto și pensiune	Deva	str. Calea Zarandului, F.N., zona Izvor Decebal	299		
580	PUD	Locuință multifamilială	Deva	str. Zăvoi, F.N.	300		
581	PUD	Amenajare cabinet stomatologic	Deva	B-dul Dacia, bl. 33, sc.B, ap. 24	301		
582	PUZ	Locuință familială P+1	Sântuhalm	extravilan	302		
583	PUD	Locuință familială S+P+M	Deva	str. Flamingo, F.N.	303		
584	PUD	Construire spațiu comercial, spălătorie auto și împrejmuire	Deva	str. Liviu Oros, F.N.	304		
585	PUZ	Locuință familială P+1	Sântuhalm	extravilan	305		
586	PUD	Piață agroalimentară	Deva	str. I. Creangă, nr. 60	311		
587	PUD	Amplasare Hypermarket Real, Supermarket Metro si Magazin Practiker	Deva	Calea Zarandului - DN 7	313		
588	PUD	Locuință familială S+P+M	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	326		
589	PUD	Locuință familială D+P+M și împrejmuire	Deva	str. Roci, F.N.	327		
590	PUD	Schimbare destinație din anexă gospodărească în locuință familială	Archia	nr. 20D	328		
591	PUD	Realizarea unui etaj mansardat peste garajele existente	Deva	Str. Cernei, nr. 12-18	329		
592	PUD	Reabilitare spațiu comercial parter	Deva	Piața Gării, F.N.	330		
593	PUD	Construire hală producție-depozitare echipament sportiv și pavilion administrativ	Sântuhalm	extravilan	331		
594	PUD	Realizare sens giratoriu la intersecția dintre str. 22 Decembrie cu B-dul N. Bălcescu	Deva	intersecția dintre str. 22 Decembrie cu B-dul N. Bălcescu	347		
595	PUD	Locuințe familiale P+1 cuplate	Deva	str. Flamingo, F.N.	348		

596	PUZ	Blocuri de locuințe sociale	Deva	prelungirea str. Zăvoi	356		
597	PUD	Construire depozit materiale și unelte	Deva	b-dul 22 Decembrie, nr.200	391		
598	PUD	Construire casă de lemn P+M, fosă septică, alei, accese și împrejurimi	Deva	str. Viilor, F.N.	392		
599	PUD	Hala, cabina vopsitorie auto, amenajări	Deva	str. Plevnei, nr. 5	393		
600	PUD	Extindere și mansardare firmă	Deva	Calea Zarandului, nr. 60	394		
601	PUD	Atelier confecții metalice și depozit materiale	Deva	Calea Zarandului, nr. 57	395		
602	PUD	Construire balcoane pe coloană P+4	Deva	Aleea Streiului, sc. 1, parter și et. 1,2,3,4, ap. 1,7,11,15,19	396		
603	PUD	Anexă agricolă	Deva	str. Coziei, F.N.	397		
604	PUD	Locuință familială	Deva	str. Zăvoi, nr. 11	398		
605	PUD	Locuință familială S+P+M, împrejurimi	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	399		
606	PUZ	Locuință familială P+1E	Deva	Extravilan, str. Cozia, nr. 32	400		
607	PUZ	Hală producție și service utilaje panificație	Sântuhalm	F.N.	401		
608	PUD	Sens giratoriu Piața Victoriei și zona Ulpia-Sarmis	Deva	Piața Victoriei și zona Ulpia-Sarmis	415		
609	PUD	Optimizarea circulației rutiere și pietonale, construire bloc de locuințe, reabilitare spațiu comercial, modificare regim de înălțime autogara Piața Gării Deva	Deva	Piața Gării	416		
610	PUZ	Ansamblu rezidențial Trident	Deva	str. Pietroasa, F.N.	421		
611	PUD	Construire spațiu comercial P+1E	Deva	str. Pietroasa, nr. 13	431		
612	PUD	Construire locuință familială P+1	Deva	str. Petru Rareș, nr. 9	432		
613	PUD	Concesionare teren în vederea construirii unei cabane de agrement P+1	Deva	Intravilan, Zona Cabana Căprioara	433		
614	PUD	Duplex S+P+M	Deva	Str. Vulcan, F.N.	434		
615	PUD	Extindere apartament – balcon închis pe structură independentă	Deva	Str. Teilor, bl. 46, sc. 1, ap. 3	451		
616	PUD	Construire locuință familială D+P+1	Deva	str. Petru Rareș, nr. 11	452		
617	PUD	Construire clădire P+1E – parțial, hală depozit cu spații pentru birouri	Deva	str. 22 Decembrie, nr. 265	453		
618	PUD	Locuință familială P+M, împrejurimi	Deva	str. Zăvoi, F.N.	457		
619	PUD	Stație de betoane și depozit materiale de construcții	Deva	str. Depozitelor, F.N.	458		
620	PUD	Sens giratoriu la intersecția str. Minerului, Bejan, Titu Maiorescu și Bălcescu	Deva	intersecția str. Minerului, Bejan, Titu Maiorescu și Bălcescu	462		
621	PUD	Amenajare cabinet medical, creare acces din	Deva	B-dul Decebal, bl. 16, sc. L,	486		

			exterior, trepte și podest		parter			
	622	PUD	Anexă – Construcție în soluție definitivă	Deva	Str. Iuliu Maniu	487		
	623	PUD	Locuință familială P+E	Deva	str. Hârăului, F.N.	488		
	624	PUD	Realizare locuințe prin etajare construcție existentă, fost P.T. 26	Deva	Aleea Narciselor, P.T. 26	513		
	625	PUD	Extindere și modernizare chioșc florărie	Deva	Str. 22 Decembrie – lângă Spitalul Județean Deva	561		
	626	PUD	Construire baterii de garaje în continuarea celor existente	Deva	Str. M. Eminescu, F.N.	562		
	627	PUD	Casă Mortuară	Sântuhaln		563		
2008	628	PUZ	Centru de servicii și vânzare Volkswagen reprezentanță auto	Sântuhaln	Extravilan, între Sântuhaln și Cristur	40		
	629	PUZ	Complex Comercial European Retail Park	Sântuhaln	extravilan	41		
	630	PUZ	Ansamblul Rezidențial Dealul Merilor	Sântuhaln	extravilan	42		
	631	PUZ	Ansamblul Residenza Verde	Sântuhaln		43		
	632	PUZ	Hotel D+P+5-6 E	Sântuhaln	F.N.	44		
	633	PUD	Ansamblu de locuințe P+M, accese și amenajări exterioare	Deva	Str. M. Sadoveanu, F.N.	48		
	634	PUD	Construire locuință în regim de înălțime P+1E	Deva	Extravilan, Str. 22 Decembrie, F.N.	49		
	635	PUD	Centru medical D+P+4E	Deva	str. 22 Decembrie, F.N.	88		
	636	PUZ	Pasaj denivelat auto și pietonal în municipiul Deva	Deva	Str. Calea Zarandului – str. Balata	103		
	637	PUD	Locuință familială P+M, împrejmuirea terenului	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	119		
	638	PUD	Locuință familială P+M și împrejmuire teren	Deva	str. M. Sadoveanu	120		
	639	PUD	Atelier întreținere auto și împrejmuire	Deva	str. V. Suiaga, F.N.	121		
	640	PUZ	Ansamblu de 9 locuințe	Deva	Extravilan, str. M. Sadoveanu	126		
	641	PUZ	Locuințe D+P+2+M	Deva	str. Coziei	127		
	642	PUD	Balcon pe structură independentă fără afectarea zonei verzi	Deva	Str. Cioclovina, bl. 14, parter	128		
	643	PUD	Construire trei garaje	Deva	Str. G. Enescu, capătul bl. D	129		
	644	PUD	Spațiu comercial D+P	Deva	str. Decebal, F.N.	130		
	645	PUD	Locuințe colective D+P+2E+M	Deva	str. 22 Decembrie, nr.199	131		
	646	PUD	Locuință familială	Deva	str. Cascadei, F.N.	156		
	647	PUD	Sens giratoriu la intersecția B-dul 1 Decembrie cu B-dul Iuliu Maniu	Deva	intersecția B-dul 1 Decembrie cu B-dul Iuliu Maniu	177		
	648	PUD	Sens giratoriu în zona Dacia Service	Deva	zona Dacia Service	178		
	649	PUD	Showroom, reprezentanță auto și service	Deva	Calea Zarandului, F.N.	203		

650	PUZ	Ansamblu rezidențial	Deva	Extravilan, Zona Archia, F.N.	204		
651	PUD	Extindere și etajare construcție existentă – amenajare Fast-Food	Deva	Str. Zambilei, nr. 8	205		
652	PUD	Amplasare imobil de locuințe colective D+P+7E + pH	Deva	str. Ciprian Porumbescu	206		
653	PUD	Locuință familială P+M	Deva	str. M. Sadoveanu, nr.57	207		
654	PUD	Cladire spațiu comercial P+1E	Deva	b-dul Decebal, F.N.	208		
655	PUZ	Două clădiri de locuit P+2E+M	Deva	str. Hârăului	209		
656	PUD	Casă de vacanță D+P	Deva	str. M. Eminescu, F.N.	210		
657	PUD	Bloc de locuințe P+6+M	Deva	Aleea Pescarilor	226		
658	PUD	Construire spălătorie auto	Deva	Calea Zarandului	227		
659	PUD	Locuință familială	Deva	str. Vulturilor (zona La roci), f.n	242		
660	PUD	Construire mansardă formată din 5 apartamente, pe terasa bl. 37, sc.1	Deva	Str. Minerului, bl. 37, sc. 1	243		
661	PUZ	Ansamblu de locuințe	Deva	Extravilan, zona Călugăreni, F.N.	244		
662	PUD	Construire locuință familială P	Deva	str. Merilor, F.N.	260		
663	PUD	Construire locuință familială P+M, refacere împrejmuire	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	261		
664	PUZ	Patru locuințe P+1E și împrejmuire	Deva	str. Sântuhal, F.N.	262		
665	PUD	Construire locuință familială S+P+M și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Bejan, F.N.	263		
666	PUD	Locuințe înșiruite P+M	Deva	str. M. Sadoveanu si str. P. Ispirescu	264		
667	PUD	Locuințe familiale D+P+1+M cuplate	Deva	str. Pietroasa, nr.24	265		
668	PUD	Birouri D+P+E+M	Deva	str. Lăstun, F.N.	266		
669	PUD	Modificări interioare și exterioare la spațiu comercial	Deva	Str. Mărăști, Complex Mărăști	267		
670	PUD	Locuință familială D+P+M și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	268		
671	PUD	Spațiu birouri D+P+M	Deva	b-dul 22 Decembrie, nr. 209A	269		
672	PUD	Construire spațiu birouri	Deva	Aleea Jiului, PT 10	270		
673	PUD	Centru Medical de Dializă	Deva	str. Brândușei	271		
674	PUD	Construire bloc de locuințe P+3E+M	Deva	str. Zăvoi, F.N.	272		
675	PUD	Construire locuință P+M, împrejmuire, fosă septică	Deva	str. I. Vulcan, F.N.	312		
676	PUD	Locuință familială P+2E, fosă septică vidanabilă, împrejmuire	Deva	str. I. Vulcan, F.N.	313		
677	PUD	Amenajare parcul Bejan	Deva	Str. M. Eminescu, F.N.	314		

678	PUD	Amenajare Piața Victoriei	Deva	Piața Victoriei	315		
679	PUD	Ansamblu de spații de cazare, tratament, agrement și servicii turistice	Deva	str. Bejan, zona cabana Bejan	316		
680	PUD	Construire sediu firmă birouri	Deva	Str. Liliacului, nr. 4	317		
681	PUD	Extindere pe verticală garaj 1 și 2, prin realizarea unui etaj și a unei mansarde	Deva	Str. Pietroasa, nr. 7 N	318		
682	PUD	Locuință familială D+P+M, fosă septică, împrejmuire	Deva	Aleea Cascadei, F.N.	319		
683	PUD	Extindere și mansardare garaje existente	Deva	Aleea Trandafirilor, F.N.	320		
684	PUD	Construire locuințe S+P+M	Deva	str. Roci, F.N.	321		
685	PUD	Construire spațiu comercial	Deva	str. M. Eminescu, zona cimitir catolic	322		
686	PUZ	Reprezentanță auto și service, accese, parcaje, lucrări edilitare și amenajări exterioare	Sântuhalm	extravilan	347		
687	PUD	Construire spațiu comercial, produse tipografice, imprimare fiscală	Deva	str. Pietroasa, nr. 9	369		
688	PUD	Construire spațiu comercial, produse tipografice, imprimate fiscale	Deva	Str. Pietroasa, nr. 9	370		
689	PUD	Construire balcon	Deva	Str. I. Creangă, bl. 26, sc. 1, ap.1	371		
690	PUD	Construire anexa usoară, prestari servicii, locuință de serviciu și birou P+M	Sântuhalm	nr. 70	372		
691	PUD	Extinderea actualului salon de coafură și realizare acces direct	Deva	Str. Aleea Păcii, bl. E1A, sc. II, ap. 22, parter	373		
692	PUD	Construire locuințe peste garaje existente	Deva	Str. I. M. Klein, F.N.	374		
693	PUD	Locuință P+M, fosă septică, împrejmuire	Deva	str. Roci, F.N.	375		
694	PUD	Construire locuință pe demisol existent P+E+pod util	Deva	Str. Anemonelor, F.N.	376		
695	PUD	Locuințe familiale P+M, împrejmuire	Deva	str. Zăvoi, nr. 13	377		
696	PUZ	Ansamblu de locuințe familiale	Deva	Extravilan, str. Carierei, F.N.	378		
697	PUZ	Anexă agricolă	Deva	F.N.	379		
698	PUD	Construire anexă agricolă	Deva	str. Dealului, nr. 10	380		
699	PUD	Locuință familială D+P+M	Deva	str. Coziei, nr. 4	401		
700	PUD	Construire spațiu comercial și birouri P+1+M	Deva	str. M. Eminescu, F.N.	402		
701	PUD	Construire locuință familială S+P+M, garaj, fântâna, fosă septică și împrejmuire	Deva	str. Roci, F.N.	403		
702	PUD	Realizare sens giratoriu la intersecția str. M. Eminescu cu b-dul N. Bălcescu	Deva	intersecția str. M. Eminescu cu b-dul N. Bălcescu	426		

	703	PUZ	Ansamblul de locuințe pentru tineri – zona Deva sud	Deva	Extravilan, prelungirea str. Sadoveanu	434		
	704	PUD	Extindere cabinet reumatologie	Deva	Str. Aleea Transilvaniei, bl. 9A, sc. 1, ap. 2	453		
	705	PUD	Construire locuință familială P+M, garaj, piscina, împrejmuire	Deva	str. Flamingo, F.N.	454		
	706	PUD	Construire locuință familială P+M, garaj auto, împrejmuire	Deva	Zona Licee, F.N.	455		
	707	PUD	Construire locuință P+1 și piscină Construire locuință P+M și împrejmuire Construire locuință D+P+1+M și împrejmuire	Deva	str. Coziei, F.N.	456		
	708	PUD	Amenajare pod	Deva	Str. Dorobanți, bl. 34, sc. B	458		
	709	PUD	Construire și dotare atelier confecții	Deva	str. Prolungirea Vulcan, zona La Roci, nr. 101	459		
	710	PUD	Construire locuință duplex	Deva	str. Zăvoi, nr. 20	460		
	711	PUD	Extindere spațiu comercial	Deva	str. M. Eminescu, nr. 48	461		
	712	PUD	Construire locuință familială P+1E	Deva	str. Prolungire I. Vulcan, F.N.	462		
	713	PUZ	Construire spații comerciale, platforme, alei, împrejmuire și utilități	Sântuhaln	Extravilan, F.N.	463		
	714	PUD	Complex comercial	Deva	str. Bejan, F.N.	464		
	715	PUZ	Construire bloc de locuințe S+P+3+M	Deva	str. Gheorghe Doja, nr. 9	465		
2009	716	PUZ	Hală industrială și împrejmuire	Sântuhaln	Extravilan, F.N.	37		
	717	PUD	Atelier (servicii) auto și pensiune turistică	Sântuhaln	la DJ 687	51		
	718	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	52		
	719	PUZ	Locuințe colective D+P+2+M	Deva	str. 1 Mai, în spatele liceelor	53		
	720	PUD	Realizare acces exterior și modificări nestructurale la apartament	Deva	Str. M. Eminescu, bl. A, sc. D, ap. 41, parter	54		
	721	PUD	Realizare acces și amenajare spații birouri sediu	Deva	B-dul Decebal, bl. 5, sc. A	55		
	722	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	str. Roci, fn	56		
	723	PUD	Amplasare chioșc	Deva	Str. 22 Decembrie, F.N.	57		
	724	PUD	Realizare fast-food, în stație de transport în comun, local	Deva	Zona Gării	58		
	725	PUD	Construire locuință familială	Deva	str. Coziei, fn	59		
	726	PUD	Extindere și refuncționalizare spațiu comercial	Deva	Str. Mărăști – vis a vis de Sala Sportului	60		
	727	PUD	Construire două locuințe D+P+M	Deva	Extravilan, str. Zăvoi	92		
	728	PUZ	Construire bloc de locuințe S+P+4	Deva	str. Bejan, fn	93		

729	PUD	Construire locuință P+M și împrejmuire la stradă	Deva	str. 1Mai (prelungire), fn	95		
730	PUD	Construire locuință S+P+M	Deva	str. Oituz, fn	96		
731	PUD	Spații servicii Aqualand	Deva	str. Axente Sever, în incinta Stadionului Cetate Deva	97		
732	PUD	Construire locuință D+P+E, foișor, piscină, împrejmuire, racorduri	Deva	str. I. Vulcan, fn	98		
733	PUZ	Construire depozit cu vânzare piese auto	Deva	str. N. Iorga, nr.18	138		
734	PUZ	Construire locuință familială P+M	Deva	Extravilan, zona Archia, fn	139		
735	PUZ	Construire ansamblu de blocuri de locuințe colective cu spații comerciale la parter	Deva	str. Retezat (zona 700), fn	140		
736	PUD	Sens giratoriu, traversare DN 7 cu canalizare menajeră și pluvială, accese carosabile aferente ERP Deva și Studiu de Circulație	Deva	Str. Sântuhalm, F.N.	159		
737	PUD	Locuință P+M, anexe, accese, amenajări exterioare și împrejmuire	Deva	str. Vulturilor, nr.7	178		
738	PUD	Locuință familială P+M, garaj și împrejmuire	Deva	str. Viilor, F.N.	179		
739	PUD	Extindere și mansardare garaj	Deva	Aleea Violetelor, nr.31	180		
740	PUD	Construire locuință unifamilială S+P+M, împrejmuire, garaj	Deva	str. Dimitrie Sturza, F.N.	181		
741	PUD	Locuință S+P+E, accese, amenajări exterioare și împrejmuire	Deva	prelungire str. Vulcan, F.N.	182		
742	PUD	Construire locuință D+P+M, foișor, fosă septică și alee betonată	Deva	Aleea Cascadei, F.N.	214		
743	PUD	Construire locuință D+P+M și împrejmuire	Deva	prelungire str. Vulcan, F.N.	215		
744	PUZ	Ansamblu rezidențial – 32 locuințe familiale D+P+M	Deva	Extravilan, zona Archia - Bejan	216		
745	PUD	Construire locuință individuală P+M	Deva	str. Vulcan, F.N.	217		
746	PUD	Extindere pe structură independentă pe toate nivelele a celor 115 camere de cămin	Deva	Aleea Romanilor, bl. 12	218		
747	PUD	Bloc de locuințe pentru tineret P+9, bloc 1	Deva	str. M. Eminescu	232		
748	PUD	Construire locuință P+M nivele, fosă septică, puț natural, împrejmuire teren	Deva	str. Zăvoi, F.N.	274		
749	PUD	Mansardare garaj	Deva	Str. Pietroasa, F.N.	275		
750	PUD	Construire prin extindere a apartamentelor existente la etajele P+1+2+3+4	Deva	Aleea Streiului, bl. 78	276		
751	PUD	Etajarea spațiului alimentație publică, existent, prin construirea unei locuințe	Deva	Str. Progresului, PT 22, ap. 2	277		

2010	752	PUD	Construire locuință familială D+P+M	Deva	str. Brândușei, fn	278		
	753	PUD	Construire locuință unifamilială P+M, împrejmuire teren, garaj și bazin	Deva	str. Mercur, fn	279		
	754	PUZ	Construire locuință P+M	Deva	Extravilan, zona Archia, fn	280		
	755	PUZ	Construire depozit	Deva	zona Cristur, fn	281		
	756	PUZ	Construire spațiu comercial Piața Azur	Deva	str. I. Creangă colț cu I. L. Caragiale	299		
	757	PUZ	Construire locuință familială P+M, împrejmuire, amenajări incintă	Deva	Extravilan, str. Bejan, F.N.	300		
	758	PUD	Construire birouri și locuințe	Deva	Str. Liliacului	301		
	759	PUD	Construire locuință familială P+1	Deva	str. Vulcan, F.N.	302		
	760	PUD	Realizare locuință familială P+E+M	Deva	str. Cernei, F.N.	303		
	761	PUZ	Construire locuință individuală P+M	Deva	Extravilan, str. Călugăreni, F.N.	304		
	762	PUD	Extindere cabinet medical, regim de înălțime parter	Deva	B-dul N. Bălcescu, bl. B, ap.1	305		
	763	PUD	Construire locuință familială P+M	Deva	str. Hârăului, nr. 40	306		
	764	PUD	Realizare spălătorie auto acoperită și birouri	Deva	str. M. Eminescu, F.N.	326		
	765	PUZ	Construire două blocuri de locuințe D+P+2E+M	Deva	Str. Minerva, nr.1	354		
	766	PUD	Realizare parcare auto pentru sediu de firmă	Deva	Str. Anemonelor, nr. 45	355		
	767	PUD	Locuință familială D+P+M	Deva	str. A. Vlaicu, nr. 147	356		
	768	PUD	Casă de vacanță	Deva	str. Vulcan, nr. 65	357		
	769	PUD	Balcon închis - extindere	Deva	Str. Scărișoara, bl. 118, ap. 44	358		
	770	PUZ	Construire locuință familială P+M	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	408		
	771	PUD	Extindere și supraetajare imobil	Deva	Str. Calea Zarandului, F.N.	409		
	772	PUD	Construire sediu administrativ societate, P+M, împrejmuire, filigorie	Deva	str. Coziei, F.N.	410		
	773	PUD	Strămutare chioșc	Deva	B-dul Iuliu Maniu, F.N.	411		
	774	PUZ	Magazin articole sportive D+P+1	Deva	str. N. Bălcescu, F.N. (între bl. 2 și 4)	446		
	775	PUD	Modificări exterioare nestructurale prin realizarea unei intrări noi, realizare rampă pentru persoane cu handicap locomotor, desființare vitrină metalică, extindere magazin până la aliniamentul fațadei existente	Deva	Str. 22 Decembrie, bl. 4, sc. D, parter	447		
	776	PUZ	Locuințe sociale pentru tineri D+P+3E+M	Deva	Extravilan, zona Orizont – prelungire Zăvoi, F.N.	21		
	777	PUD	Construire locuință familială, cu regim de înălțime D+P+M, împrejmuire	Deva	str. N. Tonitza, F.N.	22		

778	PUD	Construire locuință S+P+M, accese, amenajări exterioare, împrejmuire incintă	Deva	Extravilan, str. Roci, F.N.	23		
779	PUD	Construire locuință familială D+P+M, împrejmuire teren, extindere rețele utilitare, bransamente aferente	Deva	str. N. Tonitza, F.N.	28		
780	PUZ	Construire ansamblu de locuințe	Deva	str. M. Eminescu, F.N.	57		
781	PUZ	Construire spălătorie auto, bar, locuință D+P+M	Deva	Extravilan, str. M. Eminescu, F.N., zona Bejan	68		
782	PUD	Construire casă de vacanță P+M	Deva	str. Vulcan, nr. 101	69		
783	PUD	Construire locuință familială D+P nivele, anexa gospodăreasca, filigorie, fosă septică, wc, împrejmuire	Deva	str. Iosif Vulcan, F.N.	108		
784	PUD	Construire sediu firma Mass-Media	Deva	str. Mareșal Averescu	109		
785	PUD	Construire locuințe individuale, colective, spații comerciale si servicii, zone de agrement	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	110		
786	PUD	Centru de înfrumusețare și întreținere corporală	Deva	str. 22 Decembrie	130		
787	PUD	Structură primire turistică cu funcțiune de cazare de trei stele	Deva	str. 22 Decembrie, F.N.	131		
788	PUD	Modernizare chioșc	Deva	Str. Iuliu Maniu, F.N.	132		
789	PUD	Construire complex comercial P+2	Deva	b-dul Decebal colț cu str. G. Coșbuc	153		
790	PUD	Garaj, magazie, filigorie	Deva	Str. Scoruș, nr. 24	164		
791	PUD	Locuință D+P	Deva	str. Vulcan (prelungire), F.N.	165		
792	PUD	Extindere până la nivelul vitrinei alăturate și ficționalizare spații comerciale, pentru funcțiunea Farmacie	Deva	B-dul Decebal, bl. 22, parter	166		
793	PUD	Extindere spațiu comercial – prin prelungirea accesului pentru aprovizionare – până la limita fațadei laterale	Deva	B-dul Decebal, bl. 22, sc. A, parter	167		
794	PUZ	Locuință familială D+P+1, împrejmuire, anexă, foișor, puț, bransament electric	Deva	str. Vulcan, nr. 101	192		
795	PUD	Extindere și etajare birouri S+P+E nivele, amenajare Snak-Bar, amenajare acces carosabil din DN7, împrejmuire	Deva	str. Zarandului, nr. 57E	193		
796	PUZ	Realizare spatii servicii funerare	Deva	str. M. Eminescu, nr. 42	194		
797	PUD	Locuințe D+P+1+M	Deva	str. Anemonelor, F.N.	217		
798	PUD	Amenajare acces la hypermarket Kaufland prin sens giratoriu și amplasare totem în axul	Deva	Calea Zarandului (DN7 – km 388+122)	229		

			sensului giratoriu					
	799	PUD	Modificare spațiu pompe funebre cu concesionare teren pentru scări intrare	Deva	str. M. Eminescu, nr. 36, bl. 1, ap 3	230		
	800	PUZ	Ansamblu de locuințe	Deva	Extravilan, zona Zăvoi	285		
	801	PUD	Locuință familială P+M și împrejmuire metalică	Deva	str. Bejan, F.N.	286		
	802	PUD	Extindere apartament, în lateralul blocului	Deva	Aleea Panseluțelor, F.N.	287		
	803	PUD	Realizare tronson balcoane pe coloană și modificări nestructurale	Deva	Aleea Teilor, bl. 47, sc. 3	288		
	804	PUD	Construire trei locuințe S+P+E	Deva	str. Brândușei, F.N.	289		
	805	PUD	Locuință familială D+P+M și împrejmuire	Deva	str. Vulcan, F.N.	290		
	806	PUD	Construirea a cinci garaje	Deva	Str. Horea, bl. 49	291		
	807	PUD	Amplasare platformă parcare autoturisme	Deva	str. Victor Șuiaga, F.N.	360		
	808	PUZ	Pensiune P+1+M	Deva	str. Stadion, nr. 4	361		
	809	PUZ	Ansamblu locuințe individuale	Deva	Extravilan, zona Archia	362		
	810	PUD	Hală industrială (pentru depozit materiale de construcții și finisaje) birouri, parcare, platformă betonată, împrejmuire și reclamă luminoasă	Deva	str. Zarandului, F.N.	363		
	811	PUZ	Construire bloc de locuințe	Deva	str. Ghe. Doja, nr. 9	364	Anulată cf Dec. Curții de Apel Alba Iulia 360/2019	neimplementat
2011	812	PUD	Construire locuință familială D+P+E	Deva	str. M. Sadoveanu, F.N.	78		
	813	PUD	Construire garaj în continuarea bateriei de garaje – tronson A	Deva	Aleea Teilor, F.N.	79		
	814	PUD	Modificări interioare și realizare acces din exterior-schimbarea destinației din apartament în farmacie	Deva	Str. Bejan, bl. 72, ap. 11	80		
	815	PUD	Realizarea unei căi de acces la boxa situată la demisolul blocului 44 A	Deva	B-dul Nicolae Bălcescu, bl. 44A, sc. B	81		
	816	PUZ	Locuință unifamilială S+P+M și împrejmuire	Deva	Extravilan, zona Archia, F.N.	82		
	817	PUD	Construirea unei biserici ortodoxe și a unui paraclis de lemn, provizoriu	Deva	Aleea Romanilor, nr. 7	220		
	818	PUD	Construire garaj	Deva	Str. T. Maiorescu, F.N.	321		
	819	PUD	Construire garaj în baterie existentă	Deva	Str. Progresului, F.N.	322		
	820	PUD	Locuință familială P+1, filigorie și împrejmuire	Deva	zona Archia – extravilan	323		
	821	PUD	Construire locuință P+E, anexă, împrejmuire și racord la utilități	Deva	str.M. Sadoveanu, F.N.	324		

	822	PUD	Construire clădire birouri D+P	Deva	str. Aleea Violetelor, F.N.	325		
	823	PUD	Construire case D+P+M, blocuri D+P+2, spații comerciale, bar cu terasă, sală de bowling, azil de bătrâni, spații de joacă pentru copii	Deva	zona Archia – extravilan	326		
	824	PUD	Reparație capitală și modernizare a Spitalului Județean de Urgență	Deva	Str. 22 Decembrie, nr. 58	337		
	825	PUD	Realizare acces din exterior prin desfacerea parapetului ferestrei și trotuar înierbat	Deva	B-dul Nicolae Bălcescu, bl. 29A, sc.1, ap.1, parter	363		
	826	PUD	Extindere chioșc existent	Deva	B-dul 22 Decembrie, bl. 11, sub pergola Magazinului Meda	364		
	827	PUD	Construire locuință cu regim de înălțime P+1E+M	Sântuhalma	F.N.	390		
	828	PUD	Extindere apartament balcon închis	Deva	B-dul N. Bălcescu, bl. 17A, sc. D, ap. 36, parter	391		
	829	PUZ	Locuințe individuale și funcțiuni complementare	Deva	Extravilan, zona Archia, fn	392		
	830	PUD	Construire balcoane pe coloană, aferentă apartamentelor nr. 2, 8, 14, 26	Deva	Aleea Viitorului, bl. O3	393		
2012	831	PUD	Extindere spațiu comercial existent	Deva	intersecția str. 22 Decembrie cu str. Dragoș Voda, la capătul bl.D1	23		
	832	PUZ	Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public în zona parcului I.C.Brătianu	Deva	b-dul Decebal, zona parcului I.C.Brătianu	239		
	833	PUD	Extindere spațiu producție pentru curățătorie chimică	Deva	Str. M. Kogălniceanu, F.N.	285		
	834	PUZ	Aquaparc, terenuri de sport, centru comercial, clădiri pentru birouri S+P+9E	Deva	DN7 – Calea Zarandului, F.N.– intravilan	288		
	835	PUD	Extindere cimitir, construire magazie, wc, alei	Deva	zona Bejan – extravilan, F.N.	302		
	836	PUZ	Amenajare complex sportiv	Cristur	str. Ulița Mare, F.N.	303		
	837	PUD	Stație automată de distribuție carburanți	Deva	str. Calea Zarandului, F.N.	304		
	838	PUD	Locuință familială P+M, imprejmuire, filigorie	Deva	str. Vulcan, F.N.	305		
2013	839	PUZ	Centru de management al deșeurilor – Stație de sortare, stație de tratare mecano-biologică și depozit conform de deșeuri în localitatea Bârcea Mare, jud. Hunedoara, în cadrul proiectului Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în jud. Hunedoara	Bârcea Mare		176		
	840	PUD	Amenajare terasă și bar	Deva	B-dul 1 Dec. 1918, bl.4A, parter	255		

2014	841	PUZ	Construire spațiu comercial	Deva	DN7-Calea Zarandului, F.N.	256		
	842	PUD	Extinderea imobilului existent cu un etaj, rezultând regimul de înălțime P+2E	Deva	Piața Gării, nr.2	257		
	843	PUZ	Complex de agrement	Deva	Str. Granitului, F.N.	298		
	844	PUD	Concesionarea terenului pentru extindere și modernizare construcție existentă magazin	Deva	Str. Mărășești, lateral bl. D3	328		
	845	PUD	Extindere spațiu comercial până la nivelul vitrinei alăturate	Deva	B-dul Decebal, b.15	390		
	846	PUZ	Cladire pentru prestări servicii	Deva	Str. M. Eminescu, nr.48	391		
	847	PUZ	Construire locuință S+P+1E, împrejmuire și fosă septică	Deva	Str. Oituz, F.N.	11		
	848	PUZ	Construire două imobile de locuințe individuale cuplate, realizate etapizat	Deva	Str. Ady Endre, F.N.	12	Revocat prin HCL 87/2014	Neimplementat
	849	PUZ	Construire clădire pentru prestări servicii auto cu regim de înălțime P	Cristur	DJ 687 F.N.	117		
	850	PUZ	Construire Biserică Ortodoxă cu Hramul Sf. Apostol și Întâi Mucenic și Arhidiacon Ștefan	Deva	Str. 16 Februarie, F.N.	150		
	851	PUD	Construire locuințe cuplate cu regim de înălțime D+P+M	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, F.N.	151		
	852	PUZ	Construire clădire anexă – zonă de agrement, platformă betonată, împrejmuire	Archia	Extravilan, nr. 92	152		
	853	PUZ	Construire magazin – pe parter, pe teren ce urmează a fi concesionat din domeniul privat al mun. Deva	Deva	B-dul Dacia, adiacent spațiului comercial de la parterul Bl.P10	153		
	854	PUZ	Construire chioșc ABC pe teren ce va fi concesionat	Deva	zona Archia, lângă blocurile sociale	154		
	855	PUZ	Parcelare teren în vederea construirii de locuințe individuale	Deva	Str. Hărăului, F.N.	155		
	856	PUD	Închidere terasă din cadrul spațiului comercial – patiseria Macul Roșu	Deva	Calea Zarandului, bl.43, sc.D, parter	192		
	857	PUD	Renovare și modernizare chioșc	Deva	Str. Bejan – zona Orizont, în stația de autobuz	193		
	858	PUD	Amenajare intersecție tip giratie între Calea Zarandului și str. Victor Șuiagă, pentru acces la magazin materiale de construcții Dedeman și amenajări edilitare conexe	Deva	Calea Zarandului intersecție cu str. Victor Șuiagă	194		
	859	PUD	Construirea unui spațiu comercial cu regim de înălțime parter în soluția solicitată în urma	Deva	B-dul Decebal, F.N.	225		

		dezbatarii publice pentru promovarea investiției					
860	PUD	Construirea unei locuințe cu regim de înălțime parter, împrejmuire și racord la utilități	Deva	Extravilan, zona Archia	226		
861	PUD	Creare acces în spațiul comercial pe o suprafață de 9,22 mp	Deva	D-dul Dacia, bl. 35, sc.1, ap.5	227		
862	PUD	Montare copertină demontabilă peste parcare existentă	Deva	Str. Mihai Viteazu, lângă bl. 40	246		
863	PUD	Locuință D+P+M și racord utilități – apă, gaz, energie electrică	Deva	Str. Coziei, F.N.	247		
864	PUD	Spațiu comercial parter, anexă parter și împrejmuire	Deva	Str. C.A. Rosetti, nr. 21	248		
865	PUD	Locuință familială P+M	Deva	Aleea Vulturilor, nr.4	249		
866	PUD	Locuință individuală P+1, filigorie și împrejmuire	Deva	Str. M. Sadoveanu, F.N.	267		
867	PUZ	Locuință P+M	Deva	Str. 1 Mai, F.N.	290		
868	PUZ	Lotizare pentru construire de locuințe	Deva	Str. Zăvoi, nr. 31	291		
869	PUZ	Construire locuință individuală D+P+M, împrejmuire și amenajări exterioare – Etapa I și Cabinet medical parter – Etapa II	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	292		
870	PUD	Extindere spațiu comercial - farmacie	Deva	Str. Măraști, bl.24, sc.D, ap.40, parter	293		
871	PUD	Construire locuință familială D+P+M și împrejmuire	Deva	Str. Retezat, F.N.	294		
872	PUZ	Construire casă unifamilială cu regim de înălțime S+P+1E, anexe și împrejmuire proprietate	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	301		
873	PUD	Concesionare teren 349 mp în vederea construirii unei case adiacent terenului aflat în proprietate	Sântuhalma		313		
874	PUD	Amenajare Piața Arras Deva	Deva	Piața Arras	314		
875	PUD	Extindere Centru Comercial Auchan Deva	Deva	Calea Zarandului, nr. 85-87	315		
876	PUD	Demolare și construire spațiu comercial	Deva	B-dul Decebal, intersecție cu str. I. Creangă	399		
877	PUD	Amplasare stație de distribuție GPL, cabină personal, platformă betonată și totem	Deva	Calea Zarandului, nr. 26A	400		
878	PUD	Construire locuință P+1M, împrejmuire teren, racord utilități	Deva	Str. M. Sadoveanu, F.N.	401		
879	PUD	Extindere laborator tehnică dentară	Deva	Str. Titu Maiorescu, bl. P5, sc.I,	402		

					ap.6		
	880	PUZ	Zonă locuințe familiale	Deva	Str. Ady Endre, F.N.	403	
	881	PUZ	Construire locuință individuală și împrejmuire teren proprietate	Deva	extravilan – Zona Zăvoi	404	
	882	PUZ	Locuință individuală	Cristur	extravilan	405	
	883	PUD	Concesionare parcela nr. 2 cu suprafața de 44 mp – pentru acces la imobilul aparținând SC Daniels & Sor Internațional SRL	Deva	B-dul Nicolae Bălcescu, între bl. 22 și spațiu comercial	441	
2015	884	PUD	Construire garaj pe teren ce va fi concesionat	Deva	Str. Titu Maiorescu, între bl. P1 și bl. P2	16	
	885	PUZ	Construirea unui releu de radio și televiziune pe teren ce urmează a fi concesionat	Deva	Extravilan, zona prelungirea str. Roci	17	
	886	PUD	Locuință și anexe	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	95	
	887	PUD	Amenajare spațiu comercial și realizare acces din exterior	Deva	Aleea Romanilor, bl. 16, ap.4, parter	125	
	888	PUZ	Locuință individuală S+P și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Plaiului, F.N. zona Deva 700	126	
	889	PUD	Filigorie și împrejmuire pe teren concesionat	Deva	Aleea Trandafirilor, lângă bl. 3	127	
	890	PUZ	Clădire birouri și spații anexe	Deva	Str. Vulcan, F.N.	128	
	891	PUD	Casa familială D+P, împrejmuire și bazin vidanjabil hidroizolat	Deva	Str. Coziei, F.N.	130	
	892	PUZ	Ansamblul de locuințe sociale și biserică ortodoxă română "Sfântul Pantelimon"	Deva	Str. Nicolae Grigorescu, F.N.	167	
	893	PUD	Locuință familială D+P+M și garaj P	Deva	Str. Vulcan, F.N.	184	
	894	PUD	Totem – centru comercial	Deva	Calea Zarandului, nr. 85-87, zona sens giratoriu	230	
	895	PUD	Spațiu comercial S+P+M	Deva	Str. M. Eminescu, nr. 81	260	
	896	PUD	Modificare apartament cu acces exterior cu scări pe teren concesionat	Deva	Str. Ciprian Porumbescu	261	
	897	PUD	Extindere spații comerciale	Deva	B-dul 22 Decembrie, bl. 44A, parter	262	
	898	PUD	Locuință P+M	Deva	Str. Vulcan, nr. 101	282	
	899	PUD	Două locuințe cuplate P+M și împrejmuire	Deva	Str. M. Sadoveanu, F.N.	283	
	900	PUD	Reamplasare ansamblu statuar - gimnaste	Deva	Piața Arras, F.N.	284	
	901	PUZ	Construire locuință P+E și anexe	Sântuhalma	extravilan	320	
	902	PUZ	Zona rezidențială Archia	Archia	extravilan	321	
	903	PUZ	Locuințe familiale	Deva	Extravilan – continuare str.	322	

2016					Zăvoi		
	904	PUZ	Construire anexă - filigorie	Deva	Str. Zăvoi, orizont 1, parcela 10	381	
	905	PUD	Construire și dotarea centrului național de informare și promovare turistică a municipiului Deva	Deva	Piața Cetății	393	
	906	PUD	Amenajare parcare pe terenul din Deva, Piața Unirii, nr. 8	Deva	Piața Unirii, nr.8	397	
	907	PUZ	Centru pentru formarea și dezvoltarea resurselor umane	Deva	Str. Horea, nr. 40	436	
	908	PUD	Locuință familială P+M	Deva	Str. I. Vulcan, F.N.	437	
	909	PUZ	Extindere și mansardare locuință	Deva	Str. Aurel Vlaicu, nr. 107A	12	
	910	PUZ	Galeriile Mercur – spații comerciale și de evenimente	Deva	Calea Zarandului, F.N.	50	
	911	PUZ	Reamplasare stație GPL, atelier și spălătorie auto	Deva	Calea Zarandului, F.N.	109	
	912	PUD	Locuință D+P+1E, împrejmuire și racord utilități	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	110	
	913	PUD	Magazin piese auto și două camere de locuit	Deva	Str. Gh. Doja, nr. 20	172	
	914	PUD	Locuință familială – parter și împrejmuire	Deva	Str. Iosif Vulcan, F.N.	194	
	915	PUZ	Centru de echitație	Archia	extravilan	232	
	916	PUZ	Pensiune în regim de înălțime P+1E+M, împrejmuire și amenajări exterioare	Deva	B-dul 22 Decembrie, nr. 215	282	
2016	917	PUZ	Transformare sediu administrativ în hotel și restaurant	Deva	Str. Depozitelor, nr.5	306	
	918	PUD	Construire locuință unifamilială parter	Deva	Aleea Cascadei, nr. 29	307	
	919	PUD	Magazin și acces din DN7	Deva	Str. Zambilei, F.N.	308	
	920	PUD	Vilă turistică, amenajări exterioare și împrejmuire teren	Deva	Str. Plevnei, nr. 24	309	
	921	PUD	Construire magazin Penny Market cu carmangerie, accese auto și pietonale, trotuare, sistematizare verticală, reclame pe fațade și în parcare, stâlp publicitar, împrejmuire, bransamente la utilități și organizare de șantier	Deva	Str. M. Eminescu, F.N.	359	
	922	PUZ	Locuințe familiale P+M	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	360	
	923	PUZ	Locuințe P, împrejmuire și bazin vidanjabil hidroizolat	Deva	Extravilan – zona Archia	361	

2017	924	PUZ	Comasare loturi existente și lotizare în vederea construirii de locuințe	Deva	Str. Zăvoi, nr. 59	362		
	925	PUZ	Ansamblul locuințe P+M și împrejmuire	Deva	Str. M. Sadoveanu, F.N.	381		
	926	PUD	Complex servicii, întreținere auto, spălătorie de covoare		Str. M. Eminescu, F.N.	391		
	927	PUD	Locuință familială D+P+M și împrejmuire	Deva	Str. Iosif Vulcan, F.N.	403		
	928	PUD	Vilă turistică – prin recompartimentare, modernizare, extindere locuință existentă și garaj	Deva	Str. Aurel Vlaicu, nr. 44	463		
	929	PUD	Locuință familială	Deva	Str. Iosif Vulcan, F.N.	464		
	930	PUZ	Locuință unifamilială și împrejmuire	Deva	Extravilan – zona Archia	465		
	931	PUD	Construire două locuințe individuale	Deva	str. Viilor, F.N.	466		
	932	PUZ	Stație întreținere auto și anexe, fosă septică și împrejmuire	Deva	Calea Zarandului, nr. 72	467		
	933	PUZ	Construire două locuințe	Deva	Extravilan – str. Aurel Vlaicu, F.N.	468		
	934	PUZ	Construire supermarket Lidl și amenajare locuri de parcare în incintă, amplasare panouri publicitare pe teren proprietate și fațadă, amplasare totem, împrejmuire proprietate, organizare de șantier	Deva	Calea Zarandului, F.N.	16	Modificat prin HCL 33/2017	
	935	PUZ	Construire spălătorie auto, terasă și carmangerie, branșarea și racordarea la utilități	Deva	Calea Zarandului, F.N.	17		
	936	PUD	Mansardare spațiu de producție – funcțiuni birouri	Deva	Aleea Poiana Narciselor, nr. 6	18		
	937	PUD	Atelier parbrize auto și împrejmuire	Deva	Str. Dorobanți, nr. 18	19		
	938	PUZ	Parcelare în șase loturi pentru construire	Deva	Str. Iosif Vulcan, F.N.	40		
	939	PUZ	Construire locuință, garaj și împrejmuire	Sântuhalm	Str. Sântuhalm, F.N.	169		
	940	PUZ	Vilă turistică, amenajări exterioare și împrejmuire	Deva	Zona Centrului Comercial Deva Shopping Center	171		
	941	PUD	Construire locuință P+M	Deva	Aleea Vulturului, F.N.	184		
	942	PUZ	Pensiune turistică Iankhaus S+P+1E+M și împrejmuire	Deva	extravilan	190		
	943	PUD	Realizare etapizată a două locuințe unifamiliale și împrejmuire	Deva	Str. Zăvoi, F.N.	236		
	944	PUD	Depozit	Deva	Str. Horea, nr. 68	240		
	945	PUZ	Construire depozit	Deva	Calea Zarandului, F.N.	241		
	946	PUD	Locuință D+P+M și amenajare parcelă	Deva	Zona str. M. Sadoveanu, F.N.	256		

	947	PUD	Locuință familială D+P+M și împrejmuire	Deva	Aleea Minei, nr. 13	257		
	948	PUD	Locuință P+M	Deva	Str. Horea, nr. 132 A	258		
	949	PUZ	Locuință P+M și anexă gospodărească P	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	259		
	950	PUZ	Locuință D+P+M	Sântuhalma	Extravilan, zona str. Eternității, F.N.	260		
	951	PUD	Amenajare parcare și realizare împrejmuire	Deva	B-dul 22 Decembrie, F.N.	298		
	952	PUD	Construire vilă turistică Sarisa	Deva	Str. Mărășești, nr. 28	373		
	953	PUD	Locuință unifamilială, împrejmuire și racord la utilități	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, F.N.	374		
	954	PUD	Construire servicii compatibile funcțiunilor zonei	Deva	Str. Luceafărului, nr. 25	431		
	955	PUD	Service auto și stație ITP	Deva	Calea Zarandului, nr. 33 A	439		
	956	PUZ	Zonă rezidențială	Deva	Zona Lidl-Bejan, F.N.	440		
2018	957	PUD	Sală evenimente, piscină, amenajare parcare și împrejmuire teren	Deva	Str. M. Eminescu, F.N., zona Bejan	15		
	958	PUD	Hală depozitare piese auto	Deva	Str. Depozitelor, nr. 5	16		
	959	PUD	Locuință unifamilială D+P+E	Deva	Str. Petru Rareș, nr.37	17		
	960	PUD	Pensiune Alina	Deva	Str. Horea, nr. 98	144		
	961	PUZ	Hală spații depozitare	Deva	Str. C.A. Rosetti, F.N.	145		
	962	PUD	Locuință familia Jurju	Deva	Str. Tonitza, F.N.	146		
	963	PUZ	Imobil locuințe colective cu spații de servicii la parter S+P+3E	Deva	Str. N. Iorga, nr. 22	147		
	964	PUD	Sală evenimente	Deva	Str. M. Eminescu, F.N. – zona Bejan	169		
	965	PUD	Locuință unifamilială D+P+1E, garaj și împrejmuire	Deva	Str. Coziei, F.N.	170		
	966	PUZ	Reabilitare/reconversie/extindere/construire infrastructură educațională – Aleea Viitorului, nr. 9 Deva – în vederea modernizării și echipării infrastructurii educaționale pentru educația timpurie preșcolară	Deva	Aleea Viitorului, nr. 9	171		
	967	PUZ	Locuință, anexă și înlocuire împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, F.N.	220		
	968	PUZ	Service auto și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Hărăului, F.N.	221		
	969	PUD	Locuință individuală și împrejmuire	Deva	Aleea Viilor, F.N.	247		
	970	PUD	Locuință cu regim de înălțime parter și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, nr. 109	248		
	971	PUD	Locuință familială P+M, garaj și împrejmuire	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 91	249		
	972	PUZ	Ansamblul de locuințe	Deva	Zona Archia, în vecinătatea str. Plaiului	282		

	973	PUD	Locuință D+P+M și împrejmuire	Deva	Aleea Minei, nr. 15	298		
	974	PUD	Spălătorie auto și amplasare reclame	Deva	Calea Zarandului, zona Matex	354		
	975	PUD	Locuință – corp C3, pensiune și împrejmuire	Cristur	Str. Bucovina, nr. 59	355		
	976	PUD	Hală	Deva	Calea Zarandului, nr. 74	356		
	977	PUZ	Parcelare teren în vederea realizării unui ansamblu de locuințe individuale	Deva	Extravilan-parțial intravilan, zona Dealul Plaiului	357		
	978	PUD	Locuință familială și împrejmuire	Deva	Str. Petru Rareș, nr. 11 A	400		
	979	PUZ	Locuință unifamilială S+P+1E și împrejmui	Deva	Zona str. Sântuhalm	401		
	980	PUZ	Locuințe și amenajare incintă (locuire colectivă)	Deva	str. Zăvoi, nr. 20-22	452		
	981	PUZ	Regenerarea fizică, economică și socială a comunității marginalizate Zona Streiului și crearea unui centru de zi pentru servicii de asistență comunitară	Deva	Aleea Streiului	453		
	982	PUZ	Amenajare zona pietonală centrul istoric	Deva	Piața Unirii și B-dul 1 Decembrie 1918	470		
	983	PUZ	Transformare sediu administrativ în bloc de locuințe, etajare și parcare acoperită	Deva	Str. Dorobanților, nr. 28	505		
	984	PUZ	Cimitir confesional baptist	Deva	Zona cimitirelor Bejan, F.N.	508		
	985	PUZ	Transformare sediu administrativ în bloc de locuințe, etajare și parcare acoperită	Deva	B-dul Nicolae Bălcescu, nr.7	509		
	986	PUZ	Cartier rezidențial cu 16 locuințe	Deva	Zona străzii Plaiului	513		
2019	987	PUZ	Parcelare teren în vederea realizării de locuințe individuale	Sântuhalm	Extravilan, str. Eternității	18		
	988	PUD	Locuință și zid de sprijin	Deva	Str. Coziei, nr. 88	33		
	989	PUD	Locuință, garaj și împrejmuire	Deva	Str. Zăvoi, zona terenurilor atribuite veteranilor	75		
	990	PUD	Etajare parțială construcție existentă și amenajare centru fitness și alte activități sportive	Deva	Aleea Muncii (punct termic existent)	76		
	991	PUZ	Ansamblul locuințe colective	Deva	Extravilan, zona str. Plaiului	77		
	992	PUZ	Așezământ părintele Arsenie Boca – etapa I – Mănăstire ortodoxă; etapa II – centru pentru tineret; etapa III – centru medical și împrejmuire	Deva	Zona Dealul Plaiului	78		
	993	PUZ	Locuință familială	Archia	Nr. 37	79		
	994	PUZ	Amenajare iaz piscicol de agrement în perimetrul de exploatare Deva Est cu exploatarea de agregate minerale	Deva	Extravilan, zona de Est, între Mureș și CF	80		

	995	PUZ	Spălătorie auto și amplasare reclame	Deva	Str. M. Eminescu, nr. 107	129		
	996	PUD	Locuință și împrejmuire	Deva	Str. C. Brâncuși, nr. 6	130		
	997	PUZ	Parcelare teren în vederea construirii de locuințe familiale	Deva	Zona str. Dimitrie Sturza	131		
	998	PUD	Extindere și modernizare spațiu comercial	Deva	Calea Zarandului, nr. 92, bl.43, parter	166		
	999	PUD	Locuință familială, filigorie și împrejmuire	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, nr. 40	209		
	1000	PUD	Locuință	Deva	Str. I. Vulcan, nr. 156	210		
	1001	PUZ	Centru medical	Deva	Str. M. Eminescu, nr. 45	211		
	1002	PUZ	Hală alimentară și îmbuteliere gaze tehnice	Cristur	Șoseaua Hunedoarei, nr. 8	212		
	1003	PUZ	Zonă pentru construcții și amenajări sportive, zona Macon Deva – sala de sport Polivalentă	Deva	zona Macon Deva	226		
	1004	PUD	Mansardare garaj	Deva	Aleea Luceafărului, nr. 4T	243		
	1005	PUZ	Locuință familială	Bârcea Mică	extravilan	268		
	1006	PUZ	Locuință familială și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Zăvoi, nr. 83A	269		
	1007	PUZ	Complex turistic cu zonă de agrement și împrejmuire	Deva	Calea Zarandului, nr. 26	270		
	1008	PUZ	Parcelare în șase loturi în vederea construirii	Deva	Str. Zăvoi, nr. 57	271		
	1009	PUD	Locuință familială	Deva	Aleea Cascadei, nr. 12	272		
	1010	PUZ	Ansamblu locuințe	Deva	Str. Hărăului	369		
	1011	PUD	Magazin de desfacere produse de panificație și patiserie	Deva	B-dul Decebal, nr. 7A, zona Deva Mall	379		
2020	1012	PUZ	Lotizare zonă rezidențială cu locuințe individuale	Deva	Extravilan, zona str. Coziei	10		
	1013	PUZ	Biserica cu hramul Sf. Mare Mucenic Gheorghe	Deva	Extravilan, zona str. Zăvoi	11		
	1014	PUD	Locuință unifamilială, împrejmuire la frontul stradal și racord la utilități	Deva	Zona străzii Zăvoi	33		
	1015	PUZ	WDP INDUSTRIAL PARK DEVA	Deva	Extravilan, partea stângă a DJ 687	49		
	1016	PUD	Locuință individuală, garaj auto și împrejmuire	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 102B	95		
	1017	PUD	Locuință familială, anexe și amenajări exterioare	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 99 A	96		
	1018	PUD	Locuință unifamilială și împrejmuire	Deva	Str. Prunilor, F.N.	97		
	1019	PUZ	Anexă, garaj și piscină acoperită	Sântuhalma	Str. Sântuhalma, nr. 51	98		
	1020	PUZ	Hală dezmembrări auto	Cristur	Șoseaua Hunedoarei, nr. 130	134		
	1021	PUD	Locuință familială, funcțiuni complementare și împrejmuire la frontul stradal	Deva	B-dul 22 Decembrie, nr. 43	135		
	1022	PUZ	Locuințe tip duplex	Deva	Str. Petre Ispirescu, nr. 6	136		

1023	PUZ	Extindere, supraetajare și schimbare de destinație clădire existentă	Deva	B-dul 22 Decembrie, nr. 118	137		
1024	PUZ	Hotel, alimentație publică și agrement	Deva	Calea Zarandului – DN 7, F.N.	138		
1025	PUZ	Locuință individuală, filigorie și împrejmuire la frontul stradal	Deva	Extravilan, Str. Coziei, nr. 80	139		
1026	PUD	Amenajare parcare	Deva	Str. Liliacului, nr. 6	140		
1027	PUD	Etajare și mansardare spațiu comercial	Deva	Calea Zarandului, nr. 7C	141		
1028	PUD	Locuință familială, anexă, piscină și împrejmuire	Deva	Str. M. Sadoveanu, nr. 41A	158		
1029	PUD	Locuință unifamilială cu regim de înălțime P și împrejmuire	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 94A	159		
1030	PUD	Amenajare parcare tip Smart parking – strada Carpați – zona policlinica veche	Deva	Str. Carpați, zona policlinicii vechi	160		
1031	PUD	Locuință unifamilială și împrejmuire	Deva	Str. M. Sadoveanu, nr. 25D	181		
1032	PUZ	Locuință și împrejmuire	Deva	Str. Dimitrie Cantemir, F.N.	182		
1033	PUD	Locuință familială, amenajare incintă și ziduri de sprijin	Deva	Str. Coziei, nr. 19	183		
1034	PUZ	Atelier de reparații auto cu stație ITP, împrejmuire și amenajări exterioare	Cristur	Șoseaua Hunedoarei -DJ 687, nr. 40A	184		
1035	PUD	Pensiune turistică "La cetate", piscină, filigorie și împrejmuire proprietate	Deva	Str. M. Sadoveanu, nr. 25 F	224		
1036	PUD	Locuință familială, foișor și împrejmuire	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 100D	225		
1037	PUD	Pensiune	Deva	Str. Retezat, nr. 38	226		
1038	PUZ	Schimbare de destinație din comerț/retail în zonă industrială	Sântuhalma	Str. Sântuhalma, nr. 12	227	Suspendată de Curtea de Apel Alba Iulia	neimplementată
1039	PUZ	Locuințe colective	Deva	B-dul 22 Decembrie, nr. 66-68	228		
1040	PUZ	Hală producție și depozitare, amenajare și împrejmuire incintă și organizarea execuției	Sântuhalma	Extravilan, F.N.	306		
1041	PUD	Locuință familială, anexă și împrejmuire racorduri la utilități	Deva	Str. Brândușei, nr. 15	329		
1042	PUZ	Spațiu comercial și servicii	Deva	Str. Elena Văcărescu, nr. 1	330		
1043	PUZ	Parcelare în vederea construirii de locuințe unifamiliale	Deva	Extravilan, zona Zăvoi, F.N.	331		
1044	PUZ	Construire imobil apart-hotel	Deva	Str. Mihai Eminescu, nr. 101A	332		
1045	PUD	Locuință unifamilială, împrejmuire la frontul stradal și racorduri la utilități	Deva	Zona str. Zăvoi, F.N.	333		

2021	1046	PUD	Extindere casă mortuară	Deva	Str. M. Eminescu, nr. 36	385		
	1047	PUD	Stație de alimentare gaz natural comprimat și împrejmuire	Deva	Calea Zarandului, nr. 84 A	426		
	1048	PUD	Locuință individuală, împrejmuire și racord utilități	Deva	b-dul 22 Decembrie, nr. 156A	465		
	1049	PUZ	Locuințe familiale, amenajare incinta și împrejmuire	Deva	Str. Plaiului, nr. 38-38A	466		
	1050	PUD	Locuință familială și garaj	Deva	Aleea Vulturului, nr. 5A	467		
	1051	PUZ	Locuințe unifamiliale și împrejmuire	Deva	Extravilan, Str. Zăvoi, F.N.	15		
	1052	PUZ	Corp administrativ cu sală de fitness, trei terenuri de tenis, împrejmuire teren și racorduri la utilități	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, nr. 54	73		
	1053	PUZ	Reglementare zonă rezidențială	Deva	Aleea Streiului, F.N.	109		
	1054	PUZ	Locuințe familiale, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Str. Petre Ispirescu, F.N.	110		
	1055	PUZ	Amenajare platformă betonată, amplasare locuințe modulare și racorduri la utilități	Deva	Str. Depozitelor, nr. 41	111		
	1056	PUZ	Lotizare teren în vederea construirii de locuințe individuale – șase, împrejmuire proprietate și racorduri la utilități	Deva	Extravilan, Str. Plaiului – Zăvoi, F.N.	112		
	1057	PUZ	Ansamblul de locuințe unifamiliale	Deva	Extravilan, Str. Olarilor, F.N.	205		
	1058	PUZ	Locuință individuală și împrejmuire	Deva	Str. Grigorescu, F.N.	233		
	1059	PUZ	Ansamblu de locuințe unifamiliale	Deva	Str. Iosif Vulcan, F.N.	243		
	1060	PUZ	Parcelare în zece loturi în vederea vânzării	Deva	Str. Roci, nr. 55	287		
	1061	PUZ	Locuință unifamilială și împrejmuire	Deva	Extravilan, Str. Granitului, F.N.	288		
	1062	PUZ	Locuință unifamilială, anexă gospodărească, garaj, piscină, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, F.N.	326		
	1063	PUZ	Locuință familială, anexă și racorduri la utilități	Deva	Extravilan, Str. Olarilor, F.N.	327		
	1064	PUZ	Pacelare teren în vederea construirii de locuințe	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 67	351		
	1065	PUZ	Extinderea pistei pentru bicicliști și a traseelor pietonale de pe Calea Zarandului spre zona industrială și comercială a municipiului Deva – Calea Zarandului, strada Depozitelor, strada Victor Șuiagă și strada Dorobanților	Deva	Calea Zarandului, str. Depozitelor, Str. Victor Șuiagă, str. Dorobanților	365		
	1066	PUZ	Locuință familială, împrejmuire și racord la utilități	Deva	Extravilan, Str. Zăvoi, nr. 56A	399		

	1067	PUZ	Parcelare teren, locuințe individuale, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 99C	400		
	1068	PUZ	Parcelare teren în vederea construirii de locuințe individuale, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Str. Petre Ispirescu, nr.8	447		
	1069	PUZ	Clădire apartamente	Deva	Str. Plaiului, nr.5	497		
	1070	PUZ	Reamenajare parc - Piața I.C. Brătianu - municipiul Deva	Deva	Piața I.C. Brătianu	498		
2022	1071	PUZ	Locuință familială și împrejmuire	Deva	Extravilan, Str. Coziei, F.N.	21		
	1072	PUZ	Locuință individuală împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Extravilan, Str. Granitului, F.N.	55		
	1073	PUZ	Casă de vacanță și împrejmuire	Deva	Str. 1 Mai, F.N.	56		
	1074	PUZ	Revizuire PUZ – Zona Cetate Deva – Amenajare zonă pietonală Piața Cetății și zona adiacentă din municipiul Deva	Deva	P-ța Cetății	96		
	1075	PUZ	Locuință familială cu două apartamente, garaje, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Extravilan, Str. Zăvoi, F.N.	178		
	1076	PUZ	Reabilitare și mansardare casă existentă, construire garaj și amenajare laborator cofetărie	Deva	Str. Mihai Eminescu, nr. 7	206		
	1077	PUZ	Realizarea a trei locuințe individuale	Deva	Extravilan, Str. Cozia, F.N.	282		
	1078	PUZ	Locuință unifamilială, filigorie, piscină, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Extravilan, Str. Granitului, F.N.	283		
	1079	PUZ	Parcelare teren în vederea construirii de locuințe	Deva	Intravilan și Extravilan, Str. Iosif Vulcan, nr. 81	285		
	1080	PUZ	Amenajări zonă cu destinație specială – localitatea Bârcea Mică, municipiul Deva	Bârcea Mică	Extravilan, F.N.	286		
	1081	PUZ	Lotizare zonă rezidențială cu locuințe individuale – Etapa II	Deva	Extravilan, Str. Coziei, F.N.	319		
	1082	PUZ	Transformare clădire spațiu servicii turistice în spațiu servicii la demisol și locuințe colective la parter și etaj	Deva	Str. Plaiului, nr. 32	343		
	1083	PUZ	Locuință familială, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Extravilan, Str. Zăvoi, F.N.	344		
	1084	PUZ	Locuință familială, împrejmuire și racorduri la utilități	Deva	Extravilan, Str. Zăvoi, nr. 56	376		
	1085	PUZ	Locuință familială	Deva	Str. Pictor Nicolae Grigorescu, nr. 45	444		

	1086	PUZ	Locuință familială	Deva	Str. Roci, nr. 13	547		
	1087	PUZ	Locuință familială, foisor, anexă-magazie, împrejmuire, racorduri la utilități și organizare de șantier	Deva	Extravilan, Str. Zăvoi, nr. 79	549		
	1088	PUZ	Ansamblu zonă rezidențială	Deva	Str. Iosif Vulcan și Cozia	589		
2023	1089	PUZ	Zonă rezidențială – Locuințe colective	Deva	B-dul 22 Decembrie, nr.100	27		
	1090	PUZ	Parcelare teren în vederea construirii de locuințe individuale și împrejmuire	Cristur	F.N.	91		
	1091	PUZ	Ansamblu locuințe cuplate	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 118	118		
	1092	PUZ	Hale	Deva	Str. Hărăului, nr.27	156		
	1093	PUZ	Extindere cimitir penticostal existent	Deva	Extravilan, Str. Mihai Eminescu, F.N.	168		
	1094	PUZ	Ansamblu de locuințe unifamiliale	Deva	Str. Roci, F.N.	172		
	1095	PUZ	Amplasare stație de carburanți (GPL AUTO), spălătorie auto self service, stație mobilă de distribuție carburanți (motorină-benzină)	Deva	Calea Zarandului, nr. 84A	236		
	1096	PUZ	Construirea de locuințe nZEB plus pentru tinerii din municipiul Deva	Deva	Aleea Streiului	285		
	1097	PUZ	Locuință familială și împrejmuire	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, F.N.	353		
	1098	PUZ	Parcelare teren în vederea construirii de locuințe	Deva	Extravilan, Str. Plaiului, F.N.	354		
	1099	PUZ	Centru de cartier "Deva Nouă"	Deva	Str. Lotusului	374		
	1100	PUZ	Zonă rezidențială	Deva	Str. Prunilor, F.N.	436		
2024	1101	PUZ	Locuință și filigorie	Bârcea Mică	Extravilan, Str. Dealului, 23A	34		
	1102	PUZ	Zonă rezidențială	Deva	Str. Zăvoi, nr. 70-72	36		
	1103	PUZ	Farmacie	Deva	B-dul Nicolae Bălcescu, nr. 35	37		
	1104	PUZ	Locuință și împrejmuire	Deva	Str. Garofiței nr. 4	71		
	1105	PUZ	Reconfigurarea spațiului aferent Pieței Cetății și zonei adiacente	Deva	Piața Cetății	88		
	1106	PUZ	Regenerarea urbană a zonei Progresului	Deva	Zona Progresului	89		
	1107	PUZ	Regenerarea urbană a zonei adiacente str. Ciprian Porumbescu	Deva	B-dul 22 Decembrie, str. Mihai Eminescu, str. Carpați, str. Dragoș Vodă	127		
	1108	PUZ	Locuință unifamilială, carport, împrejmuire proprietate și bransamente la utilități	Deva	Extravilan, str. Cozia	128		
	1109	PUZ	Locuință familială și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Granitului, nr. 10 B, 10	178		
	1110	PUZ	Regenerarea urbană a zonei Dorobanți, situată	Deva	Str. Mărăști, B-dul 22	217		

			între str. Mărăști și Pansluțelor		Decembrie. Str. Carpați și Aleea Pansluțelor			
	1111	PUZ	Regenerarea urbană a zonei Emanoil Gojdu	Deva	B-dul Mihail Kogălniceanu, B-dul Decebal, Calea Zarandului și str. Mărăști	218		
	1112	PUZ	Zonă rezidențială	Deva	Str. Horea, nr. 210	236		
	1113	PUZ	Locuință	Deva	Intravilan și Extravilan, str. Granitului	269		
	1114	PUZ	Parcelare și construire locuințe	Deva	Str. Iosif Vulcan, nr. 154	270		
	1115	PUZ	Locuințe unifamiliale și împrejmuire	Deva	Extravilan, str. Călugăreni	285		
	1116	PUZ	Pensiune canină	Deva	Str. Depozitelor, nr. 23A	287		
	1117	PUZ	Locuință unifamilială	Bârcea Mică	F.N.	362		
	1118	PUZ	Locuință, împrejmuire	Deva	Str. Carierei	363		
2025	1119	PUZ	Depozit	Deva	Calea Zarandului, nr. 22	55		
	1120	PUZ	Regenerarea urbană a zonei Micro 15	Deva	Str. Mihai Eminescu, Aleea Armatei, str. Bejan și str. Petru Rareș	56		
	1121	PUZ	Parcelare teren pentru construcții de locuințe	Archia	Extravilan, F.N.	101		
	1122	PUZ	Zonă de locuințe semicolective și clădire mixtă	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, nr. 38	104		
	1123	PUZ	Zonă rezidențială	Deva	Str. Mihail Sadoveanu, nr. 28	296		
	1124	PUZ	Hală depozitare și amenajări exterioare	Deva	Calea Zarandului, nr. 66	297		
	1125	PUZ	Hală depozitare	Deva	Calea Zarandului, nr. 58	301		
	1126	PUZ	Construire vulcanizare, magazie și împrejmuire	Cristur	Șoseaua Hunedoarei, nr. 54A	343		
	1127	PUZ	Centru wellness	Deva	Str. Granitului	381		
	1128	PUZ	Stație I.T.P., service auto și împrejmuire	Deva	Extravilan, Str. Depozitelor	434		
	1129	PUZ	Zonă rezidențială – locuințe individuale	Deva	Str. Roci	435		
	1130	PUZ	Locuințe colective	Deva	Str. Nicolae Iorga, nr.25	468		
	1131	PUZ	Apart-hotel cu funcțiuni specifice	Deva	Str. Plaiului	481		
	1132	PUZ	Înființare cimitir	Deva	Extravilan, Str. Carierei	526		
	1133	PUZ	Zonă rezidențială	Archia	Extravilan, F.N.	527		
	1134	PUZ	Construire și dotare stație I.T.P. clasele II și III și verificări tahografe	Sântuhalma	Aleea Fermierilor, nr. 49	528		
	1135	PUZ	Hale depozitare	Deva	Calea Zarandului, nr. 89	529		
	1136	PUZ	Servicii medicale	Deva	Str. Zăvoi	532		
2026	1137	PUZ	Zonă rezidențială – locuințe familiale și bransamente la utilități	Deva	Str. Zăvoi, nr. 41B	51		
	1138	PUZ	Parcelare în vederea realizării de locuințe	Deva	Str. Constantin Prezan	52		

1.3.2. Studii de fundamentare întocmite concomitent cu PUG

Având în vedere cerințele Caietului de Sarcini, precum și legislația în vigoare, concomitent cu PUG au fost întocmite următoarele studii de fundamentare:

- o Studiul "**Actualizarea suportului topografic**" a fost întocmit de SC PROMETER M&G SRL Timișoara.
- o Studiul "**Condiții geotehnice și hidrogeologice**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară aparținând SC ICEBERG SRL Timișoara și conține și date geotehnice anterioare întocmite de terți pentru Primăria Deva.
- o Studiul "**Relații periurbane**" a fost întocmit de o echipa pluridisciplinară a SC ICEBERG SRL Timișoara.
- o Studiul "**Organizarea Circulațiilor și transporturilor**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară aparținând SC ICEBERG SRL Timișoara în colaborare cu SC SIGMA MOBILITY ENGINEERING SRL Pitești și SC TRAFIC URBAN MOBILITY AND CONSULTING Dumbrăvița, jud. Timiș.
- o Studiul "**Protecția mediului, riscuri naturale și antropice**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară aparținând SC PHOEBUS ADVISER SRL Timișoara.
- o "**Studiu istoric și urbanistic arhitectural al Municipiului Deva**" a fost întocmit de către o echipa de specialiști aparținând SC ICEBERG SRL Timișoara. Studiul reprezintă de fapt o completare a Studiului Istoric și de Arheologie întocmit în 2016 de către B.I.A. Pop Ana-Maria din Deva, în urma evaluării de către specialiști a studiului, în conformitate cu cerințele Caietului de Sarcini;
- o "**Studiu peisagistic al Municipiului Deva**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară aparținând SC ICEBERG SRL Timișoara.
- o Studiul "**Tipuri de proprietate**" a fost întocmit de SC PROMETER M&G SRL Timișoara.
- o Studiul "**Potențialul turistic al Municipiului Deva**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara.
- o Studiul "**Infrastructura tehnico-edilitară**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară o echipă pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara.
- o Studiul "**Analiza factorilor interesați. Anchete sociale**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara împreună cu D&B SOCIAL ADVANCED RESEARCH AND CONSULTING SRL Timișoara.
- o Studiul "**Evoluția socio-demografică**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara.
- o Studiul "**Evoluția activităților economice**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara împreună cu SC ACV Comunitate SRL Petroșani.
- o Studiul "**Impactul schimbărilor climatice**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara împreună cu SC MARAZAN SI ASOCIAȚII CONSULTING SRL Timișoara.
- o Studiul "**Reamenajarea și regularizarea râului Mureș pentru navigație și agrement nautic, între km 497,5 și 474 (Baraj Mintia-Confluența cu r.Strei)**" a fost întocmit de către o echipă

pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara împreună cu P.F.A. BĂRBOI ALEXANDRU Timișoara.

1.3.3. Date statistice și alte date

În vederea asigurării unui înalt nivel de calitate al documentației, s-au considerat necesare și s-au solicitat date specifice de la următoarele instituții și servicii publice sau de interes public:

- o Primăria Municipiului Deva – date complexe
- o Consiliul Județean Hunedoara – Arh Șef – date complexe
- o Agenția pentru Dezvoltare Regională V Vest
- o Asociația Profesională a Urbaniștilor din România
- o Registrul Urbaniștilor din România – Biroul teritorial V Vest
- o Uniunea Arhitecților din România
- o Ordinul Arhitecților din România – Filiala Hunedoara
- o Ministerul Apărării Naționale – UM 02510 București
- o Ministerul Afacerilor Interne
- o Inspectoratul pentru Situații de Urgență Hunedoara
- o Ministerul Justiției – Administrația Națională a Penitenciarelor
- o Ministerul Justiției – Administrația Națională a Penitenciarelor – Penitenciarul Deva
- o Serviciul Român de Informații – Direcția Regională de Informații Transilvania SUD
- o Serviciul de Informații Externe
- o Serviciul de Telecomunicații Speciale
- o Serviciul de Pază și Protecție
- o Aeroclubul României – Aeroclubul Teritorial Deva
- o Compania Națională CFR SA - Secția Teritorială Timișoara
- o C.N.A.I.R. – DRDP Timișoara
- o CJ Hunedoara – Serviciul de administrare a drumurilor
- o CJ Hunedoara – Serviciul de administrare județeană a Transporturilor
- o Transport public local DEVA SA
- o Camera de Comerț și Industrie Hunedoara
- o Oficiul pentru Registrul Comerțului Hunedoara
- o A.N. Apele Române, A.B.A. Mureș, S.G.A. Hunedoara
- o A.N.I.F. SA – Filiala teritorială de I.F. Hunedoara
- o Romsilva SA - Direcția Silvică Hunedoara
- o Garda forestieră Hunedoara
- o Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Hunedoara
- o Direcția Agricolă Județeană Hunedoara
- o Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Hunedoara
- o Direcția de Sănătate Publică a județului Hunedoara
- o Direcția Județeană pentru Cultură Hunedoara
- o CJ Hunedoara – Serviciul public pentru administrarea Monumentelor Istorice
- o Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva – CJ Hunedoara
- o Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara
- o I.N.S. – Direcția Județeană pentru Statistică Hunedoara
- o CJ Hunedoara – Direcția generală de asistență socială și protecția copilului Hunedoara
- o A.J.O.F.M. Hunedoara

- o Episcopia Ortodoxă a Devei și Hunedoarei – Protopopiatul Devei
- o Episcopia Greco-Catolică de Lugoj – Protopopiatul Hunedoara
- o Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia
- o Eparhia Reformată din Ardeal
- o Comunitatea Penticostală Regională Arad
- o Comunitatea Bisericilor Baptiste Hunedoara
- o Comunitatea Evreilor Deva
- o Asociația Musulmanilor Hunedoara-Deva
- o Agenția Națională pentru Resurse Minerale – Compartimentul de Inspecție Teritorială Deva
- o SC Apa Prod SA Deva
- o Complex Energetic Hunedoara
- o SC Brai-Cata SRL: operator de salubritate Deva
- o Centru Regional de Meteorologie Banat-Crișana

1.3.4. Proiecte de investiții ce privesc dezvoltarea localităților

Cele mai importante proiecte de investiții care privesc dezvoltare localităților sunt amintite în cele ce urmează:

- o Sistem de supraveghere video în zona de acțiune urbană – POR 2007-2013;
- o Sistem integrat de management al traficului rutier din Municipiul Deva – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea Parcului Municipal "Cetate" Deva – POR 2007-2013;
- o Amenajare Piața Victoriei din Municipiul Deva – POR 2007-2013;
- o Reabilitare spațiu urban în zona centrală a Municipiului Deva, str. A. Iancu și trotuar adiacent parcului Cetate – POR 2007-2013;
- o Amenajare Piața Arras – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public urban B-dul Dacia și zona adiacentă – POR 2007-2013;
- o Amenajare platformă Ardealul de la Calea Zarandului – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea spațiului public urban B-dul Decebal, de la intersecția cu str. Avram Iancu până la intersecția cu B-dul Iuliu Maniu – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea spațiului public urban B-dul Iuliu Maniu – POR 2007-2013;
- o Amenajare pistă pentru bicicliști pe Calea Zarandului – POR 2007-2013;
- o Adăpost de urgență pe timp de noapte – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea ansamblului de clădiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național "Decebal" Deva – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Liceului Pedagogic Sabin Drăgoi – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea ansamblului de clădiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu" Deva – POR 2007-2013;
- o Reabilitarea zonei urbane "Dealul Cetății Deva", monument natural și istoric cu valoare turistică ridicată, din municipiul Deva – POR 2007-2013;
- o Construirea și dotarea Centrului Național de Informare și Promovare

- Turistică a Municipiului Deva – POR 2007-2013;
- o Acord de parteneriat între Ministerul Educației Naționale – Grădinița cu program normal Deva – Zona Orizont 2, jud. Hunedoara, 3622/18.12.2018 – POR 2014-2020;
 - o Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic "Regina Maria" (școala generală), 2967/22.08.2018 – POR 2014-2020;
 - o Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Școlii Gimnaziale "Andrei Șaguna", 3656/28.12.2018 – POR 2014-2020;
 - o Creșterea eficienței energetice a clădirilor în care funcționează Colegiu național Decebal, Strada Oituz, nr. 8, 2825/16.07.2018 – POR 2014-2020;
 - o Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente, 4780/25.09.2019 – POR 2014-2020;
 - o Amenajarea zonă pietonală centrul istoric, 4847/28.10.2019 – POR 2014-2020;
 - o Modernizarea sistemului de transport public local prin achiziționarea de vehicule ecologice, 4478/03.07.2019 – POR 2014-2020;
 - o Amenajare grădină urbană în zona Zamfirescu, 4556/16.07.2019 – POR 2014-2020;
 - o Regenerare fizică, economică și socială a comunității marginalizate Zona Streiului și crearea unui centru de zi pentru servicii de asistență comunitară, 5022/30.12.2019 – POR 2014-2020;
 - o Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, alea Viitorului, 4430/24.06.2019 – POR 2014-2020;
 - o Reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea infrastructurii educaționale preșcolare la Grădinița cu program normal nr. 2, Deva, Alea Salcânilor, 4917/22.11.2019 – POR 2014-2020;
 - o Reabilitarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Transilvania din Municipiul Deva, 4918/22.11.2019 – POR 2014-2020;
 - o Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva – Refuncționalizarea Incintei I, 4425/16.07.2019 – POR 2014-2020;
 - o Construirea traseului pentru bicicliști pe Bulevardul Decebal, B-dul 22 Decembrie și zona adiacentă – POR 2014-2020;
 - o Reabilitare/reconversie/extindere/construire infrastructură educațională în Deva, Alea Viitorului, nr. 9, în vederea modernizării și echipării infrastructurii educaționale pentru educația timpurie preșcolară – POR 2014-2020.

1.3.5. Suportul topografic PUG

Baza topo-cadastrală a elaborării Planului Urbanistic General a fost asigurată luând în calcul următoarele:

- o Harta topografică editată de Direcția Topografică Militară, nesecretă, ediția 1973, sc. 1:25 000, zona Deva
- o Plan cadastral de ansamblu al teritoriului administrativ al orașului Deva, ediția 1980, sc. 1:10 000

- o Plan de aplicare a L18 pe teritoriului administrativ al oraşului Deva, ediția 1991, sc. 1:5 000
- o Plan topografic UAT Deva – ansamblu, ediția 1988, sc. 1:5000
- o Planuri cadastrale intravilan localitățile Archia, Bârcea Mică, Cristur și Sântuhalm, ediția 1988, sc. 1:2000
- o Ortofotoplanuri georeferențiate, zona Deva, anul 2018, sc. 1:5 000
- o Baza de date Eterra 3 pentru UAT Deva, ultimele versiuni din 2020;
- o Date topo-cadastrale preluate de la Departamentul de cadastru al Primăriei Municipiului Deva;
- o Reambulare suport cadastral digital, plan întocmit de SC PROMETER M&G SRL, în anul 2020, sc. 1:5 000

1.3.6. Alte surse

Baza documentară a fost completată și din alte surse. Ele sunt amintite pe specialități în cele ce urmează:

- o Baze de date instituții:
 - Baza de date a C.J.Hunedoara (zone expuse la riscuri naturale)
- o Geografie:
 - A.B.A.M, 2016, Administrația Bazinală de Apă Mureș: Planul de Management al Riscului la Inundații, 202 p.
 - Administrația Națională de Meteorologie, 2008, Clima României, Edit. Academiei, București, 365 p.
 - Badea, L., Urucu, V., Gruescu, I.S., 1987, Dealurile Hunedoarei și Culoarul Streiului, în Geografia României, III, Edit. Academiei, București, p. 354-360.
 - Bogdan, O., Țișteea, D., 1983, *Clima*, în Geografia României, I, Edit. Academiei, București, p. 195-292).
 - Bogdan, O., 1983, *Regiunile climatic și topoclimatice*, în Geografia României, I, Edit. Academiei, București, p. 277-279.
 - Ciuntu, M., 1983, Flora dealurilor Zănoaga și Colțu- Deva, *Acta Musei Devensis „Sargetia”, Series Scientia Naturae*, XIII, 75-110.
 - Cîndea, M., 1976, Conspectul sistematic al plantelor vasculare de pe Dealul Cetății Deva, *Acta Musei Devensis „Sargetia”, Series Scientia Naturae*, XI-XII, 139-156.
 - Dobrei, C-G., 2015, Conurbația Deva-Hunedoara. Studiu de geografie aplicată, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 321 p.
 - Doniță, N., 1983, *Pădurile*, în Geografia României, I, Edit. Academiei, București, p. 409-419.
 - Doniță, N., Paucă-Comănescu, M., Popescu, A., Mihăilescu, S., Biriș, I-A. (2005), *Habitatele din România*, Edit. Tehnică Silvică, București, 496 p.
 - Duma, S. 1998, Studiul geoecologic al exploatărilor miniere din zona sudică a Munților Apuseni, Munții Poiana Rusca și Munții Sebeșului, Edit. Dacia, Cluj-Napoca, 379 p.
 - Fabian, C., 1983, Clasificarea hidrochimică și tipurile genetice ale apelor minerale și termale din împrejurimile municipiului Deva, *Acta Musei Devensis „Sargetia”, Series Scientia Naturae*, XIII, 29-36.

- Gâștescu, P., 1983, *Regiunile hidrogeografice*, în Geografia României, I, Edit. Academiei, București, p. 376-384.
- Gheorghiu, C., Lupaș, C., Nuțu, A., 1969, Reprezentanți ai avifaunei din valea Mureșului și a Streiului în colecția Muzeului Județean Hunedoara-Deva, *Acta Musei Devensis „Sargetia”*, *Series Scientia Naturae*, VI, 263-272.
- Gheorghiu, C., Calotă, C., Zborea, A., Mareș, I., 1963, Aspecte tectonice ale culoarului Mureșului, *Asoc.geol. carp.-balc.*, Congresul V, București, (1961), IV, 85-102.
- Grigore, M., 1987, Culoarul Mureșului, în Geografia României, III, Edit. Academiei, București, p. 426-430.
- Grigore, M., Ianoș, I., 1987, Munții Poiana Ruscă, în Geografia României, III, Edit. Academiei, București, p. 421-426.
- Gruescu, I.S., Grumăzescu, C., 1970, *Județul Hunedoara*, Edit. Academiei, București, 138 p.
- I.C.A.S. Brașov, *Harta digitală privind riscul la atacuri de insecte defoliatoare (Lymantria dispar)*,
- Lupu, M., Kräutner, H.G., Țicleanu, N., Boștinescu, S., Bandrabur, T., Kräutner, F., Horvath, A.R., Nicolae, I., 1982, Harta Geologică 1:50 000, foaia 89 b, Deva, Institut. Geologic, București.
- Manea, S, 2008, Normativ privind fundarea construcțiilor pe pământuri sensibile la umezire colapsabile, Universitatea Tehnică de Construcții București, 62 p.
- Marincaș, V., Popescu, D, 1969, Contribuții la studiul miocenului din jurul orașului Deva, *Acta Musei Devensis „Sargetia”*, VI, 205-212.
- Mărmureanu, G., Cioflan, C.O., Mărmureanu, A., 2011, Intensity seismic hazard map of Romania by probabilistic and (neo)deterministic approaches, linear and nonlinear analyses, *Romanian Reports in Physics*, 63, 1, 226–239.
- Mihăilescu, V. (1966), *Dealurile și câmpiile României*, Edit. Științifică, București. 352 p.
- Mureșan, M., Mureșan, G., Kräutner, H.G., Kräutner, F., Țicleanu, N., Stancu, J., Popescu, A., Popescu G., 1980, Harta Geologică 1:50 000, foaia 89 d, Hunedoara, Institut. Geologic, București.
- E. Oros, E., Popa, M., Diaconescu, M. (2018), The seismogenic sources from the West and South-West of Romania, în Vacareanu, R., Ionescu, C. (eds.), *Seismic Hazard and Risk Assessment*, Springer, Berlin, 53-69.
- Pârvu, G., Mocanu, G., Hibomvschi, C, 1977, *Roci utile din România*, Edit. Tehnica, 409 p.
- Popova-Cucu, A. (1983), *Regiunile fitogeografice*, în Geografia României, I, Edit. Academiei, București, p. 395-399.
- Popp, N., 1972, Evoluția peisajului geomorfologic al Masivului Poiana Ruscă și relieful său etajat, *Lucr. Simp. de Geografie Fizică a Carpaților*, Inst. de Geografie, București, 141-152.
- Popp, N., 1977, Valea hunedoreană a Mureșului, *Lucr. Șt. Inst. Ped. Oradea, seria A, Geografie*, 171-178.
- Pricăjan, A., 1972, Apele minerale și termale din Romania, Edit. Tehnica, București, 296 p.
- Roșu, E., Pécskay, Z., Ștefan, A., Popescu, G., Panaiotu, C.,

- Panaiotu, C., 1997, The evolution of the neogene volcanism in the Apuseni Mountains (Rumania): constraints from new K-Ar data, *Geologica Carpathica*, 48, 6, 353-359.
- Săndulescu, M., 1984, *Geotectonica României*, Edit. Tehnică, București, 336 p.
 - Schreiber, Ș., 1970, Notă asupra quercineelor Pădurii Bejan, *Acta Musei Devensis „Sargetia”*, VII, 303-305.
 - Schreiber, Ș., Nuțu, A., 1968, Rarități în flora Dealurilor Devei, *Acta Musei Devensis „Sargetia”, Series Scientia Naturae*, V, 589-602.
 - Sofia, G.C., 2019, Dinamica și funcțiile peisajului geografic din bazinul hidrografic al Cernei hunedorene, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 196 p.
 - Stoica, C. 1969, Monumente ale naturii și obiective turistico-balneare pe teritoriul orașului Deva, din *Acta Musei Devensis „Sargetia”, Series Scientia Naturae*, VII, 311-316.
 - Trufaș, V., 1969, Hidrologia orașului Deva, *Acta Musei Devensis „Sargetia”, Series Scientia Naturae*, VI, 285-299.
 - Ujvári, I., 1972, Geografia apelor României, Edit. Științifică, București, 592 p.
 - Vulcu, B., 1971, Regiuni fitogeografice în împrejurimile Devei, *Acta Musei Devensis „Sargetia”, Series Scientia Naturae*, VIII, 61-66.
 - Zugrăvescu, D., Polonic, G., Horomnea, M., Dragomir, V., 1998, Recent vertical crustal movements on the Romanina territory, major tectonic compartments and their relative dynamics, *Rev. Roum. de Géophysique*, 42, 3-14.
- o Istorie:
- Anghel Gheorghe, *Fortificațiile medievale în piatră din secolele XIII-XVI*, Cluj-Napoca, 1986
 - Crișan Ion Horațiu, *Itinerarii arheologice transilvănene*, București, 1972
 - Csanki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában (Geografia istorică a Ungariei în vremea Hunedoreștilor)*, vol I-II, Budapest, 1890-1913
 - Entz Géza, *Erdély építészete a 11-13 században (arhitectura Transilvaniei în secolele XI-XIII)*, Cluj-Napoca, 1994
 - Floca Octavian, Bassa Ben, *Cetatea Devei*, București, 1965
 - Floca Octavian, *Regiunea Hunedoara- ghid turistic*, București, 1957
 - Gheorghiu Teodor Octavian, *Arhitectura medievală de apărare din România*, București, 1985
 - Kovacs Andras, *Magna Curia din Deva. Contribuții la istoria construcțiilor*, “Ars Transsilvaniae”, Cluj-Napoca, 1993, 3
 - Niedermaier Paul, *Der mittelalterliche Staedtebau in Siebenburgen, im Banat und im Kreischgebiet (Urbanistica orașelor medievale din Transilvania, Banat și Crișana)*, vol. I-III, Heidelberg, 1996-2004
 - Pascu Ștefan, *Voievodatul Transilvaniei*, vol I-IV, Cluj-Napoca, 1972-1989
 - Pataki Iosif, *Domeniul Hunedoara la începutul secolului al XVI-lea*, București, 1973

- Rusu Adrian Andrei, *Castelarea carpatică*, Cluj-Napoca, 2005
 - Szabo Imre, *Déva vára (Cetatea Deva)*, Deva, 1910
 - Sebestyén Gheorghe, *Renașterea*, București, 1987
 - Tănăsescu Constantin, *Date privitoare la orașul și cetatea Deva în secolele XVI și XVII*, "Sargetia", 1984-1985, 18-19
 - Tănăsescu Constantin, *Date privitoare la orașul și cetatea Deva în secolul XVIII*, "Sargetia", 1979, 14
- o Hărți și planuri istorice:
- [Déva vára és környéke.] [G I h 3935] Institute and Museum of Military History • G I h vár alaprajzok, város és környéktérképek, utikönyvek • G I Európa • G I–V. Úti térképek; Kiadó: Hn. 1712, 1751, 1761, 1768, 1806, 1829. K. n.
 - Fluss-Karte der Marosch von Mar. Portu bis Szegedin aufgenoh... [S 11 - No. 275.] National Archives of Hungary • S 11 Kamarai térképek (1747-1882) • S Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek (17. sz.-20. sz.) • S – Térképtár
 - [Einfluss der Marosch in die Theyss ober halb Szegedin.] [B IX b 176] Institute and Museum of Military History • B IX b • B IX Ausztria–Magyarország • B I–XV. Európa
 - Großfürstentum Siebenbürgen (1769–1773) - First Military Survey
 - Déva en Transilvanie. [G I h 141]. Déva vár alaprajza (Erdély) 1770 körül. [M.1:2600.]. Kiadó: H. n. [1770.] K. n. Szerzeményszám: 80154 kézír. térk szín. más. 49x47 cm. Or. ÉNY. Ep. 659. T aflată la Institute and Museum of Military History • G I h vár alaprajzok, város és környéktérképek, utikönyvek • G I Európa • G I–V. Úti térképek
 - Situations Plan des Casern Grundes in Déva [T 75 - No. 63/1.] National Archives of Hungary • T 75 Erdélyi kormányhatósági levéltárakból kiemelt tervek (1783-1868) • T Kormányhatósági fondokból kiemelt tervek (17. sz.-20. sz.) • T – Tervtár (disponibil doar reperul scris)
 - Situations Plan in welchem der Lauf des Maros Flusses von de... [S 105 - No. 78/1-4.] National Archives of Hungary • S 105 Erdélyi kormányhatósági levéltárból kiemelt térképek (1798-1868) • S Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek (17. sz.-20. sz.) • S – Térképtár
 - Original Aufnahme der Strassenstrecke von Sz. András bis hin... [S 105 - No. 200/1.] National Archives of Hungary • S 105 Erdélyi kormányhatósági levéltárból kiemelt térképek (1798-1868) • S Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek (17. sz.-20. sz.) • S – Térképtár
 - Haupt Übersichts Plan, des Berg-Schlusses Déva, Hunyader com... [G I h 142] Institute and Museum of Military History • G I h vár alaprajzok, város és környéktérképek, utikönyvek • G I Európa • G I–V. Úti térképek; Kiadó: Hn. 1820-1826. K. k. Festung Carlsburg in Siebenbürgen.
 - Déva Ványa nagyközség Ecseg, Gabonás, Kérsziget pusztákkal J... [S 79 - No. 513/4.] National Archives of Hungary • S 79 Iratok (19. sz.) • S Kataszteri-gyűjtemény (1786-1948) • S – Térképtár

- Transylvania (1853–1858; 1869–1870) - Second military survey of the Habsburg Empire
- Habsburg Empire (1869-1887) - Third Military Survey (1:25000)
- o Turism:
 - Banca Mondială (2020), *Regenerarea spațiilor publice. Ghid de regenerare urbană*.
 - Comisia Europeană (2007), *Agenda pentru un turism european durabil și competitiv*, Bruxelles.
 - Dobrei G.C. (2015), *Conurbația Deva-Hunedoara. Studiu de geografie aplicată*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
 - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Turism (2015), *Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului în România – context, viziune și obiective 2016-2020*, București.
 - Hognogi G.G., Pop A.M., Mălăescu S., Nistor M.M. (2020), *Increasing Territorial Planning Activities through Viewshed Analysis*, Geocarto International, <https://doi.org/10.1080/10106049.2020.1730450>.
 - Kiraly M. (2014), *Strategii de reabilitare a reliefului antropic generat de activitățile miniere. Studiu de caz: zona metropolitană Deva-Hunedoara*, teză de doctorat, Cluj-Napoca.
 - Ministerul Culturii (2016), *Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022*.
 - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (2020), *Ordin nr. 1.400 din 13 iulie 2020 privind aprobarea cotelor de recoltă pentru unele specii de faună de interes cinegetic, la care vânătoarea este permisă, pentru perioada 2020-14 mai 2021*, Monitorul Oficial, Partea I, nr. 613 din 13 iulie 2020.
 - Ministerul Turismului (2007), *Master Planul pentru Turismul Național al României 2007-2026*, partea I-II.
 - OECD (2020), *Operationalisation of Destination Management Organisations in Romania*, OECD Tourism Papers, no. 01, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9074fc18-en>.
 - Papp L., Pop A.M., Hognogi G.G., Potra A.C., Huciu D. (2018), *From Industrial Activities and Community Pride to Man's Village – Shrinking Villages in the Poiana Ruscă Mountains*, Transylvanian Review, XXVII(1): 161-180.

2. STUDIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. Elemente ale cadrului natural

2.1.1. Așezarea geografică

Teritoriul municipiului Deva este situat în partea central sud-vestică a României și în partea centrală a județului Hunedoara. Capitală a județului Hunedoara, din punct de vedere administrativ teritoriul municipiului Deva se învecinează cu orașul Simeria și comuna Hărău în est, cu municipiul Hunedoara la sud, cu comunele Cârjiți și Peștișul Mic la vest și cu comunele Șoimuș și Vețel la nord (Fig. 1.1).

Având o suprafață de 105,2 km², din punct de vedere fizico-geografic teritoriul administrativ al municipiului Deva se suprapune atât pe o unitate montană, reprezentată de terminația nord-estică a Munților Poiana Ruscă, cât și pe o unitate de deal, Dealurile Hunedoarei, la care se adaugă lunca Mureș-Cerna.

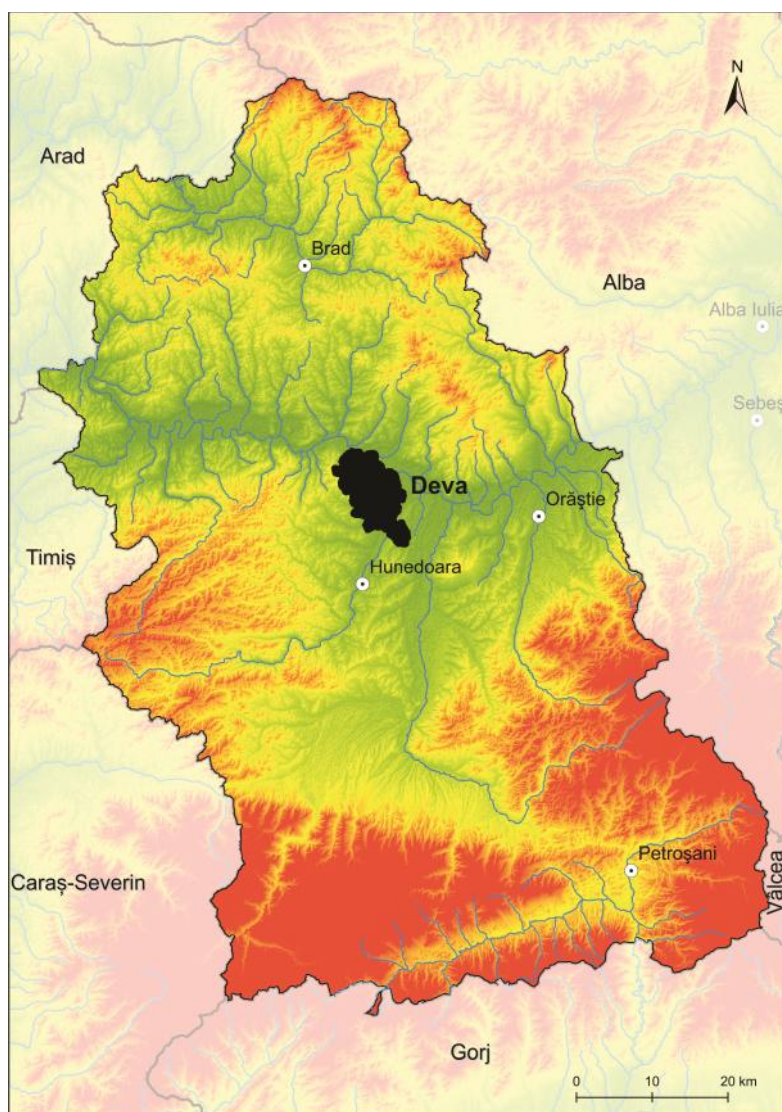

Fig. 1.1. Localizarea municipiului Deva în cadrul județului Hunedoara.

Ca repere geografico-matematice, teritoriul orașului se află la intersecția meridianului de 22°54' longitudine estică cu paralela de 45°53' latitudine nordică (Fig. 1.2), ceea ce exprimă o anumită realitate a conexiunii unor factori geografici generali cu

ansamblul factorilor locali în constituirea unor condiții naturale ale teritoriului. Privind lucrurile din perspectiva conexiunii la polii urbani naționali și regionali, precum și la axele majore de transport din regiune, municipiul Deva, conectat la autostrada A1, este situat la 401 km de București, la 152 km de Timișoara, la 173 km de Cluj-Napoca, la 128 km de Sibiu și la 253 km de municipiul Craiova, toate conectate la aeroporturi internaționale, precum și cu punctul de trecere a frontierei Nădlac pe autostrada A1, aflat la 221 km. Aflându-se pe magistrala feroviară 200, municipiul Deva are asigurate, prin punctul de trecere a frontierei Curtici, aflat la 166 km, conexiuni internaționale cu centrul și vestul Europei.

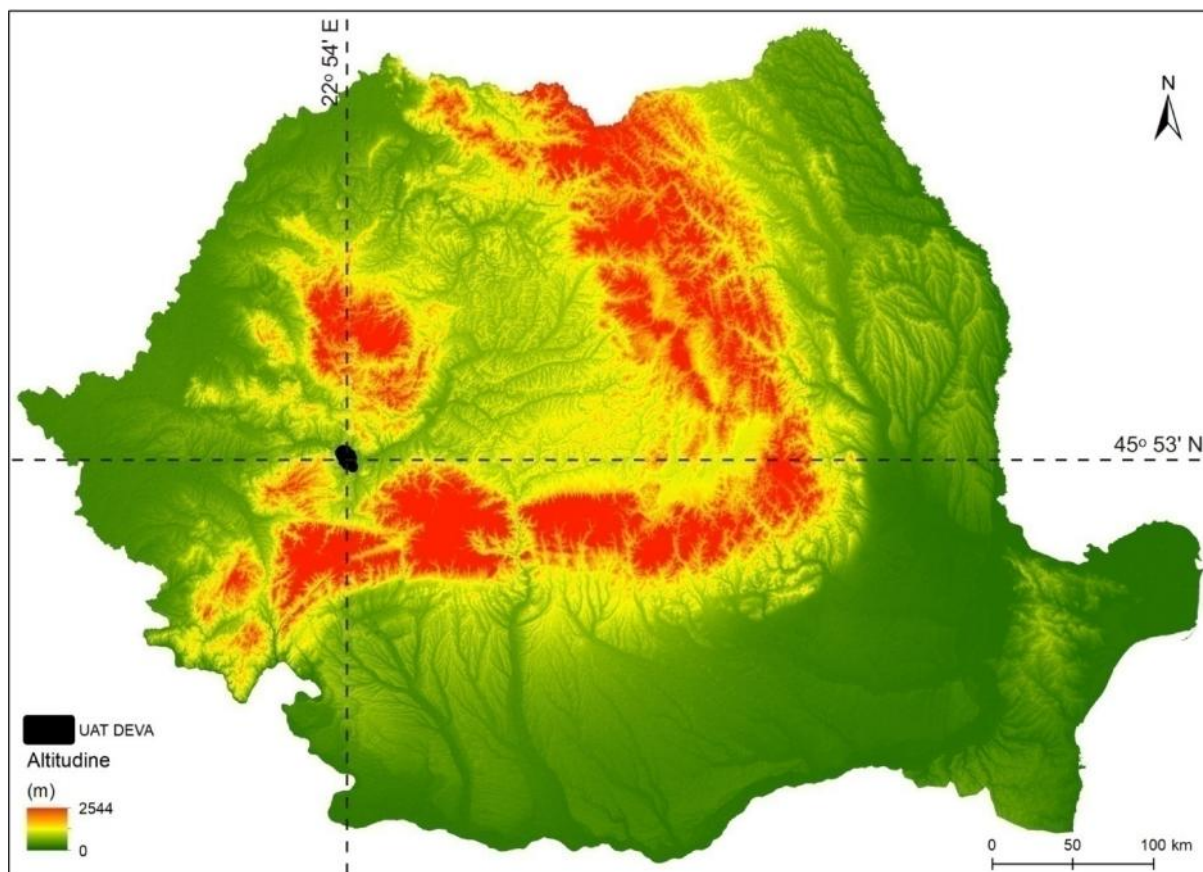

Fig. 1.2. Poziția geografico-matematică a municipiului Deva.

Localitățile componente se află situate la distanțe de sub 5 km de municipiul Deva, Sântuhalm la 2 km pe DN 7, Cristur la 3,5 km pe DN 7 și apoi DN 68 N, Bârcea Mică la 4,1 km pe DN 7, DN 68B și DC 123 și satul Archia aflat la 2,4 km pe DC 124.

2.1.2. Repere ale cadrului geologic și ale evoluției paleogeografice

Din punct de vedere geologic, teritoriul municipiului Deva se suprapune, ca specific tectono-structural, peste o regiune ce aparține în totalitate unităților de orogen, Orogenul Carpatic. (Săndulescu, 1984). În cadrul acestui orogen se distinge un areal ce se încadrează în Domeniul Supragetic al Munților Poiana Rusca (Săndulescu, 1984), la care se asociază o formațiune sedimentară neocretacică, specific zonei de contact cu Munții Apuseni, precum și din formațiuni sedimentare neogene ce aparțin de Depresiunea Hațeg-Strei (Lupu *et al.*, 1982), străpunse de vulcanite neogene.

Domeniului Supragetic este reprezentat aici prin Seria de Padeș, prezentă într-un

petic restrâns pe versantul estic al Dealului Nucet, petic cu un contur de V culcat, prins între vulcanitele miocene și sedimentarul neocretacic, de care este separat printr-o falie oblică cu direcție NV-SE, fiind alcătuită din șisturi sericito-cloritoase de vârstă Devonian Superior- Carbonifer Inferior (Lupu *et al.*, 1982).

Sedimentarul neocretacic ocupă arealul situat la vest de orașul Deva până la limita cu comuna Vețel, reprezentative fiind stratele de Deva alcătuite din conglomerate, gresii masive și marne de vârstă Turonian-Senonian, dispuse sub forma unui monoclin înclinat ușor (11-20°) spre NNE (Lupu *et al.*, 1982).

Formațiunile sedimentare neogene asociate paleogeografic de evoluția Bazinului Transilvaniei, ocupă în principal jumătatea sudică și sud-estică a teritoriului municipiului Deva, până la limitele cu municipiul Hunedoara și comuna Peștișu Mic, precum și un petic restrâns la nord de Dl. Decebal. Succesiunea stratigrafică, dispusă în straturi orizontale sau ușor înclinate (5°) spre NNE, are în bază pietrișuri, conglomerate oligomictice cuarțoase, nisipuri, gresii roșcate și argile marnoase roșii de vârstă Miocen Inferior, peste care sunt prezente, discordant, depozite badeniene reprezentate printr-un facies litoral cu conglomerate, nisipuri, pietrișuri, urmat de un facies lagunar cu argile, argile nisipoase, marne argiloase, tufuri vulcanice și lentile de gipsuri, apoi depozite bugloviene cu marne nisipoase, gresii nisipoase și nisipuri, urmate apoi de nisipuri, pietrișuri, gresii, argile, argile tufacee și intercalații de cinerite, piroclastite și bancuri de calcare corpusculare de vârstă Volhinian-Bessarabian Inferior (Marincaș, Popescu, 1969; Mureșan *et al.*, 1980; Lupu *et al.*, 1982). Din punct de vedere tectonic, cea mai mare parte a acestor depozite fac parte din Depresiunea sinclinală Cristur, conturată după ce o falie majoră, falia Mureșului, decupase marginea sudică al Munților Apuseni (Gheorghiu *et al.*, 1963).

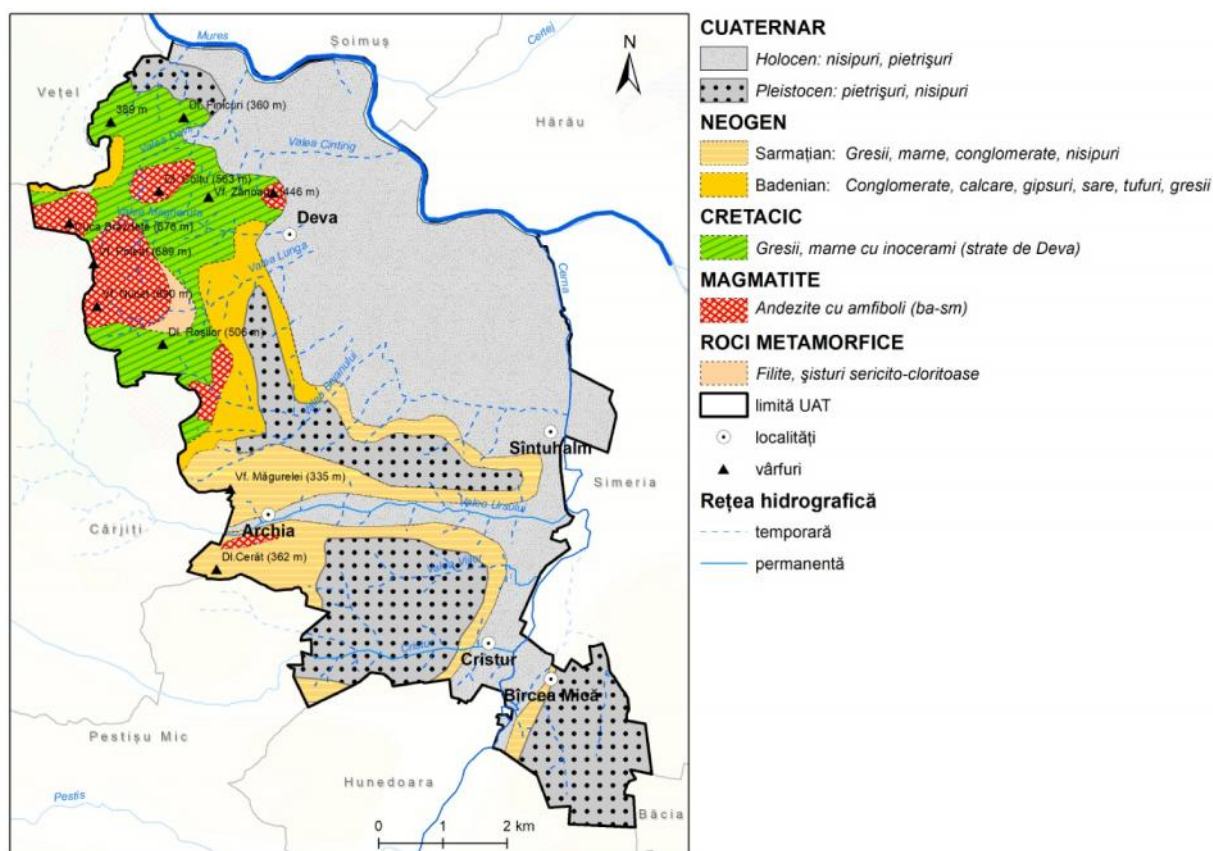

Fig. 2.1. Schița geologică a teritoriului municipiului Deva (prelucrare după diverse surse).

Vulcanitele neogene caracterizează zona cea mai înaltă a teritoriului municipiului Deva, dealurile Nucet, Serhediu, Poleat, Colțu, Motor, Roșiilor, Băii, Bejan, Archia

sau Măgura Cetății. Sunt rezultatul manifestărilor magmatice ce au avut loc în două cicluri, cel badenian și cel sarmațian, cicluri ce au condus la apariția unor corpuri subvulcanice și vulcanice alcătuite din andezite cuarțifere amfibolice, andezite cuarțifere amfibolice cu biotit de tip Nucet, andezite amfibolice de tip Serhedi și mai rar brecii vulcanice, vârtele lor fiind destul de apropiate : Serhedi (subvulcanic) – $12,8 \pm 0,5$ mil. ani, Nucet (subvulcanic) – $12,6 \pm 0,49$ și $11,9 \pm 0,5$ mil. ani, Mina Deva (subvulcanic) – $12,1 \pm 0,5$ mil. ani, Cetate (neck) – $11,85 \pm 0,48$ mil. ani (Roșu *et al.*, 1997).

Cea mai joasă parte a teritoriului, aferentă văii Mureșului și văii Cerna este ocupată de sedimente cuaternare – pietrișuri, bolovănișuri, nisipuri, luturi aluviale și depozite de pantă- ce intră în alcătuirea teraselor de vârstă pleistocenă, adesea parazitare cu depozite deluviale și aluvio-proluviale, sau a celei mai noi unități de relief, lunca, de vârstă holocenă.

Nu pot fi omise depozitele antropice, cele mai multe datorate exploatărilor miniere din zonă, sub formă de halde de steril, ca cea de la gura galeriei Decebal sau depozite ale iazurilor de decantare, precum iazul Lunca Mureșului, situat la limita vestică a municipiului între calea ferată și râul Mureș.

Elementele tectonicii rupturale sunt prezente doar în zona asociată eruptivului neogen, aici fiind prezent un sistem de 4 falii, două paralele care traversează atât sedimentarul neocretacic cât și cel miocen, direcționate NV-SE, și două poziționate în culise, mai scurte cu aceeași direcție generală. O falie secundară oblică se desprinde din falia principal nordică și traversează corpul șisturilor cristaline ale Serie de Padeș. Nu este de neglijat faptul că acest contrast altimetric impunător dintre lunca Mureșului și arealul cu aspect cvasi-montan de la vest s-ar datora unei falii (Gheorghiu *et al.*, 1963), având astfel de a face cu un abrupt de falie, deci un abrupt tectonic.

Din punctul de vedere al unor **resurse metalogenetice** amintim existența zăcământului Deva, de formă eliptică, localizat în partea extrem nord-estică a Munților Poiana Rusca, în zona Pârâul Băilor, cantonat în zona în care șisturile epimetamorfe ale Seriei de Padeș vin în contact cu depozite sedimentare cretacee și vulcanite neogene (andezite cu caracter porfiritic), fiind o mineralizație de tip „porphyry-cooper”, cu calcopirită, bornit, covelină și calcozină (Duma, 1998).

Prezența rocilor cristaline, a andezitelor ca și a depozitelor de luturi loessoide, a nisipurilor, pietrișurilor și argilelor poate să reprezinte interes pentru o exploatare economică de nivel local și restrâns regional. Este recunoscută de multă vreme importanța carierei Pietroasa aflată la 4 km sud-vest de oraș unde se exploatează andezite cu hornblendă și biotit, cu bune caracteristici fizico-mecanice, fiind întrebuințate ca piatră brută, piatră spartă, criblură, piatră ornamentală (Pârvu *et al.*, 1977).

2.1.3. Relieful

Din punct de vedere geomorfologic teritoriul municipiului Deva se caracterizează prin o anumită varietate, determinată de prezența reliefului de factură montană, asociat zonei vulcanitelor miocene și cristalinului Munților Poiana Rusca, a reliefului deluros, specific Dealurilor Hunedoarei, și a reliefului jos, fluvial, asociat luncii și teraselor Mureșului și afluentului său Cerna, toate parte componentă a Depresiunii Hațeg-Orăștie (Badea *et al.*, 1987). Datorită acestui contact morfologic, aspectul general al reliefului este cel de amfiteatru deschis spre E și NE, spre care altitudinile scad de la cea mai mare valoare, 690 m atinsă în Vf. Nucet, aflat în partea extrem vestică, la

valoarea de circa 181 m, ce se regăsește în zona în care Mureșul părăsește teritoriul municipiului, la limita cu comunele Șoimoș și Vețel. Raportat la aceste valori extreme constatăm că teritoriul municipiului Deva se desfășoară pe un ecart altitudinal de 509 m, ceea ce determină o semnificativă diferențiere pe verticală a unor elemente definitorii ale cadrului natural, cum sunt cele topoclimatice și biopedogeografice.

Aspectul general al reliefului este asociat cu prezența unei înșiruii de interfluvii cu aspect conic, de martori erozivo-vulcanici, din care se desprind spre nord și nord-est, spre valea Mureșului și spre est, spre valea Cernei, interfluvii secundare ce se termină în terasele râurilor amintite. Aliniamentul vestic este cel mai înalt, dealurile Cuca Brăzdețe (678 m), Dl. Poleat (689 m) și Dl. Nucet (690 m) fiind cele care imprimă o alură montană peisajului și care se prezintă ca niște adevărate noduri orografice, continuate spre est cu al doilea aliniament reprezentat prin Dl. Colț (563 m), Dl. Roșilor (506 m) și Dl. Motor (480 m) și Dl. Măgura (504 m), și apoi mai discontinuu, aliniamentul estic modelat în andezite, Dl. Cetății (335 m), sau în roci sedimentare, Dl. Zănoaga (446 m). Aria sud-estică, secționată de văile Bejanului, Ursului, Viilor și Cheresturului, prezintă interfluvii prelungi, rotunjite sau netede, cu aspect terasat, pe un fond litologic mai friabil (conglomerate, pietrișuri, nisipuri, marne etc.), cu o succesiune precum Dl. Măgurelei (331 m) - Dl. Holumb Lupșa (285 m) – Dl. Plaiului (276 m), sau dl. Archia (352 m) - Dl. Fața Lungă (276 m) - Dl. Cheroi (239 m).

Dacă ținem cont de jocul pe verticală al interfluviilor, de faptul că morfologia lor este marcată, pe alocuri, de prezența unor suprafețe rotunjite sau chiar aplatizate, putem recunoaște existența unor nivele de eroziune, precum nivelul Deva de 400-550 m și cel de 300-400 m, nivele periferice ale Munților Poiana Rusca (Popp, 1972), elemente care marchează anumite momente ale evoluției paleogeografice, conectate la întreaga evoluție a Bazinului Transilvaniei și a Bazinului Panonic, legate prin Culoarul Mureșului și, desigur a rețelei hidrografice tributare. De fapt, pornind de la albia Mureșului spre sud, sud-vest și vest, spre rama montană, constatăm prezența unor trepte de relief, adică terase fluviale, cu podul plat sau ușor înclinat, ca la cele medii, datorită procesului de glacizare la care au fost supuse, sau prezente doar sub formă de umeri interfluviali (Popp, 1977).

Cu o lățime de peste 6 km în aval de Simeria, dar cu o îngustare spre Mintia, **Lunca Mureșului** ocupă o bună parte din teritoriul municipiului – numită și Lunca Devei -, ea prelungindu-se în amonte pe Cerna și afluenți (Valea Ursului, Cristurul) și până în amonte de satul Bârcea Mică și Cristur. Pe fondul unei ușoare subsidențe în zona Simeria-Deva (Gheorgiu *et al.*, 1963), Mureșul are o pantă extrem de scăzută ceea ce explică prezența a numeroase meandre părăsite, ca și a unor depresiuni de tasarea în depozitele fine, nisipoase și luto-nisipoase ale luncii.

Se distinge o parte internă, joasă, inundabilă, cu urme ale unor meandre părăsite, o lunca înaltă, mai ridicată, cu 2-3 m (terasă de luncă), protejată și prin digul construit în anii '70, și lunca externă, ușor înclinată spre terase, datorită prezenței unor glacisuri coluvio-proluviale ce o parazitează, așa cum este cazul părții vechi a vetrei orașului Deva, construită la îngemănarea conurilor de dejecție ale pâraielor Magheruța, Valea Lungă și Bejan, sau conul de dejecție al Pârâului Cintirig din aria cartierului Valea Viilor. Albia Mureșului, cu lățimi de 75-150 m, este adâncită cu 3-5 m în depozitele luncii și datorită pantei foarte scăzute meandrează puternic, cu plaje aluviale, prezentând și ostroave și bancuri de aluviuni, ca cele din aval de confluența cu Cerna.

Terasele, așa-numitele terase de versant, de dispun de la luncă la zona dealurilor, cele mai extinse fiind, se subînțelege, terasele inferioare, T_1 – 3-5 m, T_2 – 5-10 m, T_3 – 15-20 m T_4 – 35-40 m, acestea fiind și terase de confluență ce se extind și în

amonte pe Cerna. T₁, T₂ și T₃ sunt cele pe care s-a instalat vatra orașului și a satelor component, după cum T₄ este cea pe care s-a extins vatra orașului în ultimele cinci decenii. Urmează apoi ca terase de versant T₅ - 55-60 m (Dl. Cheroi), T₆ -75-80 m bine reprezentată pe Dl. Plaiului și Dl. Fața Lungă, T₇ -95-100 m și T₈ – 115-125 m, acestea din urmă fiind păstrate ca petice cu statut de umeri interfluviali în Dl. La Șosea, Dl. Archia, Dl. Holumb Lupșa.

Diversitatea litologică și structurală este cea care, condiționând un anumit mod de activitate agenților sculpturali a determinat și apariția unor forme specifice **reliefului litologic și structural**. Deoarece zona cea mai înaltă se suprapune peste aria rocilor vulcanice, pe lângă faptul că domină ariile învecinate, au și un aspect caracteristic, conic, de măgură vulcanică. De fapt, cele mai impunătoare forme care dau identitate peisajului sunt legate de existența corpurilor subvulcanice precum dealurile Nucet, Serhedi, Poleat, Colțu, Motor, Roșiilor, Băii, Bejan, Archia sau neck-uri vulcanice – umpluturi magmatice ale coșului vulcanic – precum Măgura Cetății.

În rest nu putem să vorbim de influențe litologice foarte pregnante, considerând doar că trecerea de la rocile cristaline și vulcanice la cele sedimentare este marcată de o ruptură de pantă în profilul longitudinal al versanților și văilor. De asemenea, relativa uniformitate altitudinală a interfluviului principal dinspre Dl. Scaunului (324,7 m) spre Dealul Șoimu (325,6 m), cu un aspect de platou cvasi-structural sau aspectul cuestasic al Dl. Zănoaga, modelat în conglomerate, gresii masive și marne cretacice, sunt elemente de morfologie structurală.

Prezența unor orizonturi și lentile de marne, argile și nisipuri argiloase, roci plastice, favorizează manifestarea proceselor gravitaționale de tipul alunecărilor de teren, stimulând totodată procesele de eroziune areolară și pluvio-torențială.

Importantă pentru strategia de amenajare a teritoriului este și prezența unor elemente ale reliefului antropic, precum carierele Pietroasa și Bejan, craterul de implozie cu o adâncime de circa 200 m de la exploatarea de cupru Deva, iazurile de decantare Valea Devii și Lunca Mureșului, precum și excavațiile balastierelor din lunca Mureșului.

Analiza geomorfologică bazată pe diferențierile morfogenetice, morfometrice și morfografice conduce la individualizarea mai multor unități de relief, precum unitatea de luncă, unitatea teraselor cuaternare, unitatea dealurilor și unitatea munceilor (Fig. 2.2), fiecare cu un anumit grad de pretabilitate.

Unitatea de luncă ce ocupă 36 % din teritoriu se suprapune, în cea mai mare parte, peste treapta hipsometrică de sub 200 m altitudine, fiind, din punct de vedere genetic o câmpie aluvială tânără, construită de Mureș și Cerna. Panta scăzută și fondul tectonic ușor subsident se regăsesc în albia minoră meadrată și puțin adâncită în aluviuni și în prezența a numeroase microdepresiuni pe locul meandrelor părăsite.

Cu o pondere de 25% din teritoriu, **unitatea teraselor** este o unitate mai eterogenă deoarece cuprinde atât terasele de versant, fruntea care le separă fiind adesea glacizată, situație specifică mai ales teraselor medii și superioare, mai vârstinice, cât și glacisului de record cu unitatea dealurilor.

Având aceeași pondere ca unitatea de luncă, **unitatea dealurilor** este caracteristică părții vestice și sud-vestice a teritoriului analizat, caracterizându-se prin existența unor interfluvii modelate într-un fond geologic variat (șisturi cristaline, vulcanite, depozite sedimentare), dominat de prezența depozitelor miocene, și care, prin trepte tot mai joase, fac trecerea de la Munții Poiana Rusca la Culoarul Mureșului și valea Cernei.

Unitatea muncelor ocupă doar 3 % din teritoriu ea fiind prezentă în partea extrem-vestică și suprapunându-se ivirilor de corpuri subvulcanice andezitice, cu forma lor de vârfuri conice de tip măgură, cu altitudini de peste 500 m.

Deoarece acest studiu este unul cu valențe pragmatice, trebuie să fie evidențiate elemente cu semnificații de ordin practic-aplicativ, **caracteristicile morfometrice** fiind cele care sprijină acest gen de abordare, mai ales că procesele geomorfologice actuale sunt în directă relație cu acestea.

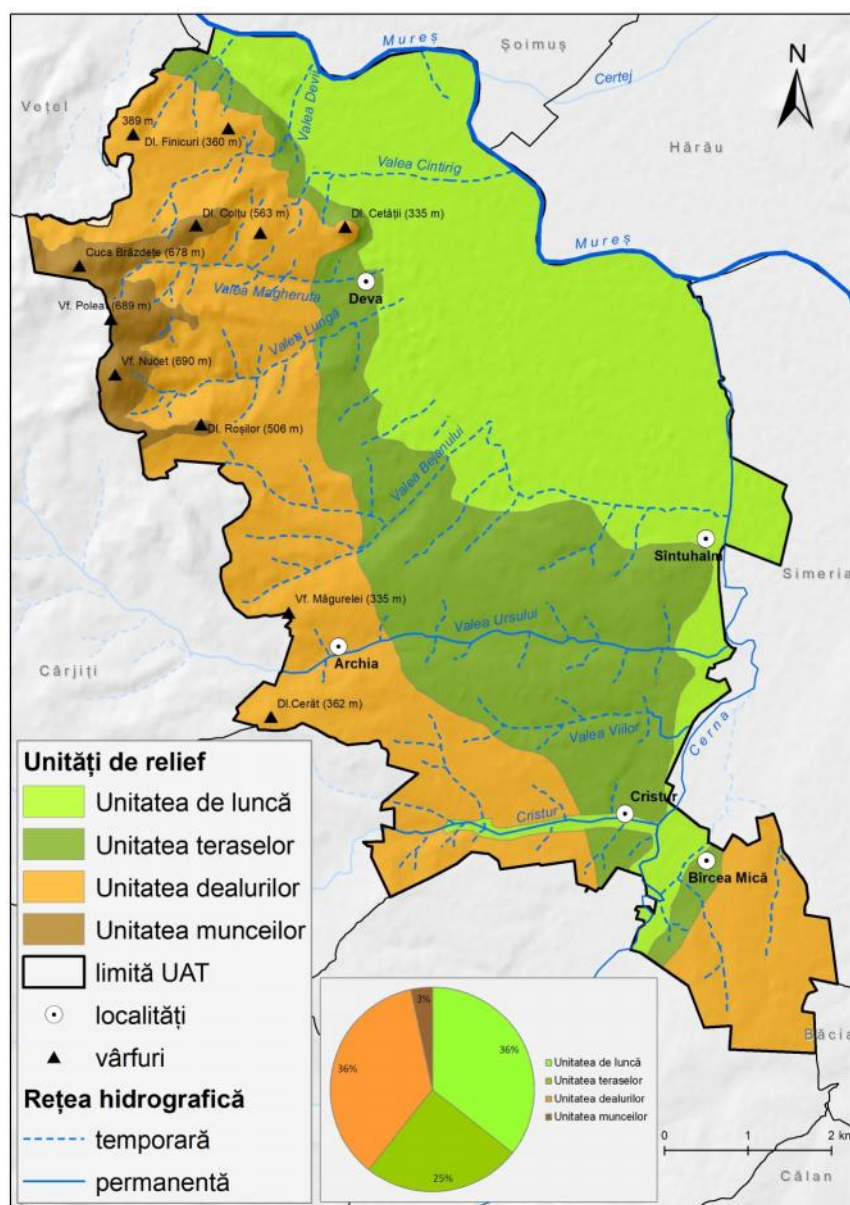

Fig. 2.2. Teritoriului municipiului Deva – harta unităților de relief.

Caracteristicile hipsometrice sunt cele care, pe lângă evidențierea altitudinilor extreme, sunt în măsură să reflecte statutul de zonă de contact morfologic, precum și dispunerea în trepte ce cresc de la est, nord și sud-est spre vest și nord-vest, precum și de la axa văilor spre interfluvii (Fig. 2.3).

Teritoriul analizat fiind în mare parte amplasat în Culoarul Mureș-Strei este oarecum firească ponderea foarte ridicată a treptelor de relief de sub 200 m și de 200-300 m. Astfel, treapta de relief cu altitudini de sub 200 m cu o pondere de 33,5 % este reprezentativă pentru lunca și terasele de luncă ale Mureșului și Cernei, treapta de

200-300 m, cu cea mai mare pondere, de 47 %, caracterizează arealul de dezvoltare a teraselor medii și superioare, precum și glacisurile de racord dintre acestea și, mai sus, cu interfluviile de deal, un singur „accident hipsometric” fiind iazul de decantare din aval de oraș care parazitează lunca Mureșului la 220 m altitudine. Treptele de 300-400 m, 400-500 m și 500-600 m au ponderi ce descresc, de la 11,8 % la 4,9 % și 1, 97 % pentru ca treapta cea mai înaltă, de peste 600 m să aibă o pondere de doar 0,92 %. Treapta de 300-400 m se suprapune în majoritate pe interfluviile rotunjite modelate în depozitele miocene, în general friabile (conglomerate, pietrișuri, nisipuri, gresii, argile marnoase, argile tufacee, tufuri), excepție fiind Măgura Cetății (335 m), un neck volcanic, celelalte două trepte prezentându-se sub forma unor picioare interfluviale ce pornesc din măguri conice sau elipsoidale, modelate atât în depozite neocretacice (conglomerate, gresii masive și marne) cât și în andezite neogene, acestea fiind reprezentative mai ales pentru cele mai mari înălțimi, corespunzătoare unor corpuri subvulcanice, așa cum sunt Cuca Brăzdețe (678 m), Dl. Poleat (689 m) și Dl. Nucet (690 m).

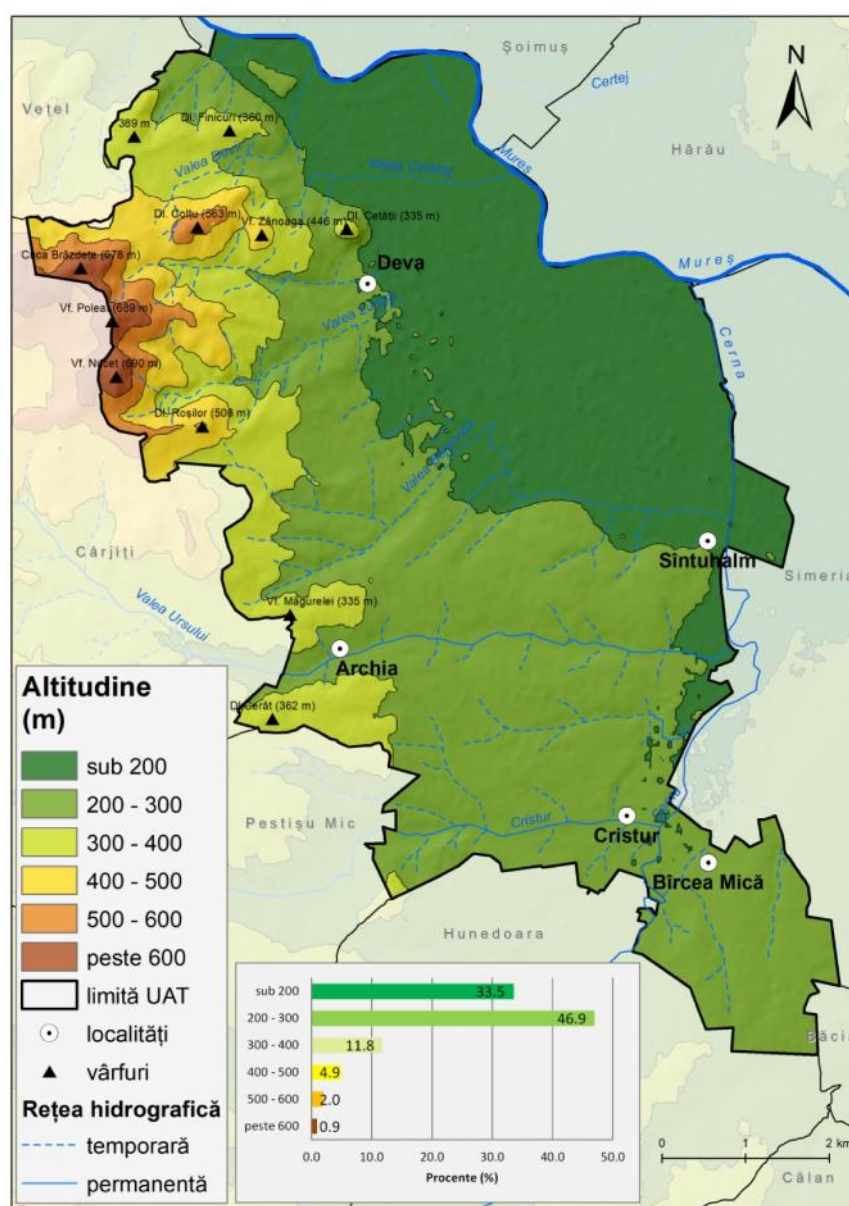

Fig. 2.3. Teritoriul municipiului Deva – harta hipsometrică.

Se subînțelege faptul că predominarea altitudinilor de sub 300 m face că cea mai

mare parte a teritoriului corespunde răspândirii zonale a unor elemente ale mediului natural, efectele etajării fiind relevante cu siguranță la nivelul constituirii unor diferențieri, cum sunt de pildă condițiile topoclimatice și anumite formațiuni vegetale forestiere.

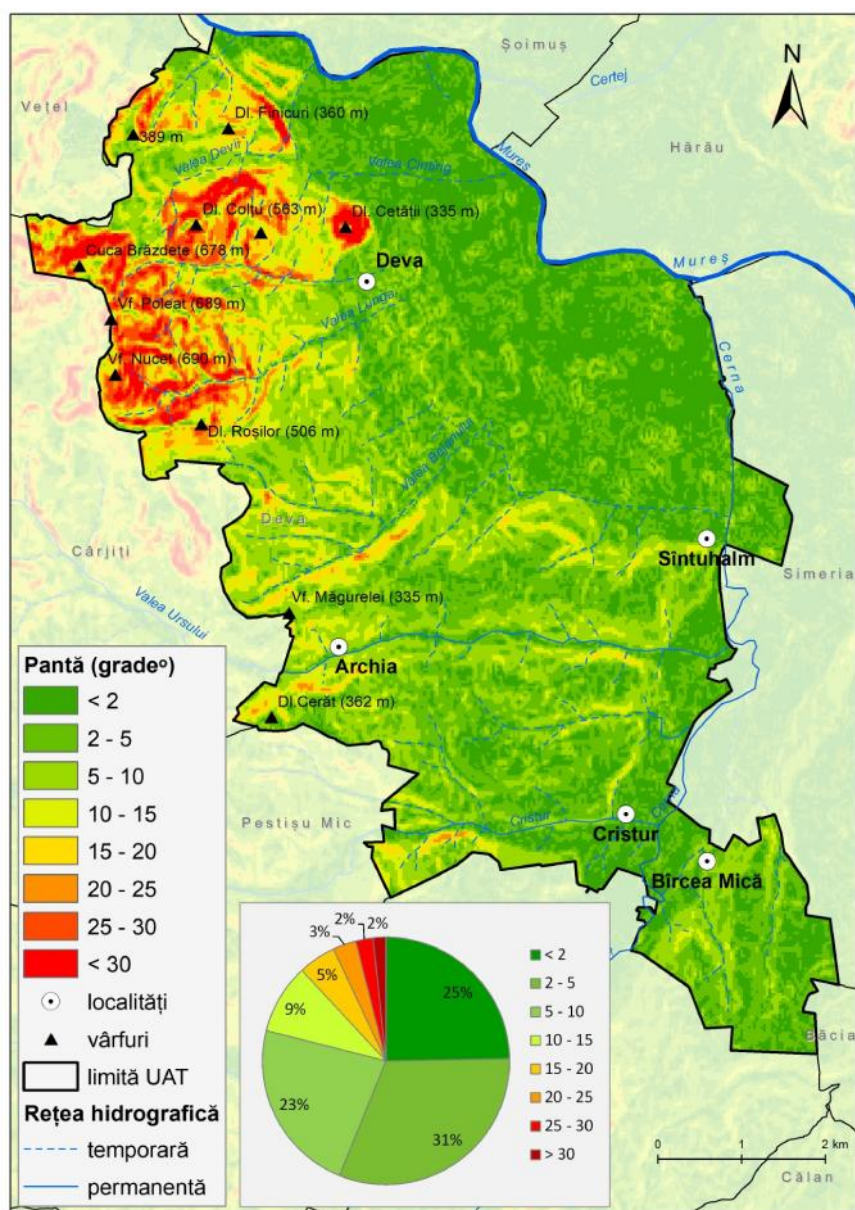

Fig. 2.4. Teritoriul municipiului Deva – harta pantelor.

Un alt element morfometric important este **panta** sau **înclinarea terenului**, sau **geodeclivitatea**, element care oferă indicii privitoare la potențialul morfodinamic, la amorsare a unor procese și fenomene ce sunt încadrate în categoria proceselor de tip hazarde geomorfologice și a fenomenelor geografice de risc. Din punct de vedere al pantelor, harta pantelor (Fig. 2.4) evidențiază predominarea claselor de pantă care, pe de o parte, caracterizează relieful de câmpie, în cazul nostru o câmpie aluvială aferentă luncii Mureșului și Cernei, iar pe de altă parte, impun apariția și desfășurarea unei game specifice de procese geomorfologice, precum cele de tasare, sufoziune, de eroziune areolară chiar, și, la nivelul albiilor, eroziunea laterală asupra malurilor și stimularea procesului de meandrare. În acest sens este necesar a evidenția faptul că suprafețele orizontale și cvasiorizontale, cu o înclinare de sub 2°, deci cele care permit inserția unor elemente de infrastructură fără prea multe

amenajări prealabile, au o pondere de 24.7%, însă, datorită drenajului încetinit, cu apariția excesului de umiditate, sunt vulnerabile la băltiri, și chiar inundații, mai ales în spațiul dintre albia minoră și digul Mureșului, ceea ce impune un anumit regim de fundare și de construcție.

Cea mai mare parte a teritoriului, 31,44 %, corespunde pantelor de 2-5°, ceea ce caracterizează în principal terasele fluviale precum și partea inferioară a glacisurilor și spatele interfluviilor modelate pe rocile sedimentare neogene. Chiar dacă nu sunt pante cu valori foarte mari, se impun unele restricții utilizării agricole, în special terenurilor arabile, vulnerabile la eroziunea areolară și cea prin curenți concentrați, fiind însă mai potrivite pentru culturi de cereale păioase, plante furajere, pășuni și fânețe, livezi înierbate. Clasa de pante cu valori de 5-10°, este reprezentativă pentru 22,8 % din teritoriu, caracterizând mai ales arealul dealurilor, dar și unele frunți de terase, inclusiv cele agricole. Pantele cu valori de 10-15° au o pondere destul de însemnată, de 9,1 %, fiind caracteristică dealurilor mai înalte dar și unor versanți de record cu martorii vulcanici, clasă compatibilă cu folosințe agricole limitate la pășuni și fânețe, dar specifică suprafețelor forestiere. În cazul pantelor de 15-20°, 20-25°, 25- și peste 30° ponderile sunt tot mai reduse – 4,9 %, 3 %, 2, 27 %, 1,67 % - cu folosințe silvice și pășuni, situate în arealul cel mai înalt, specific măgurilor vulcanice.

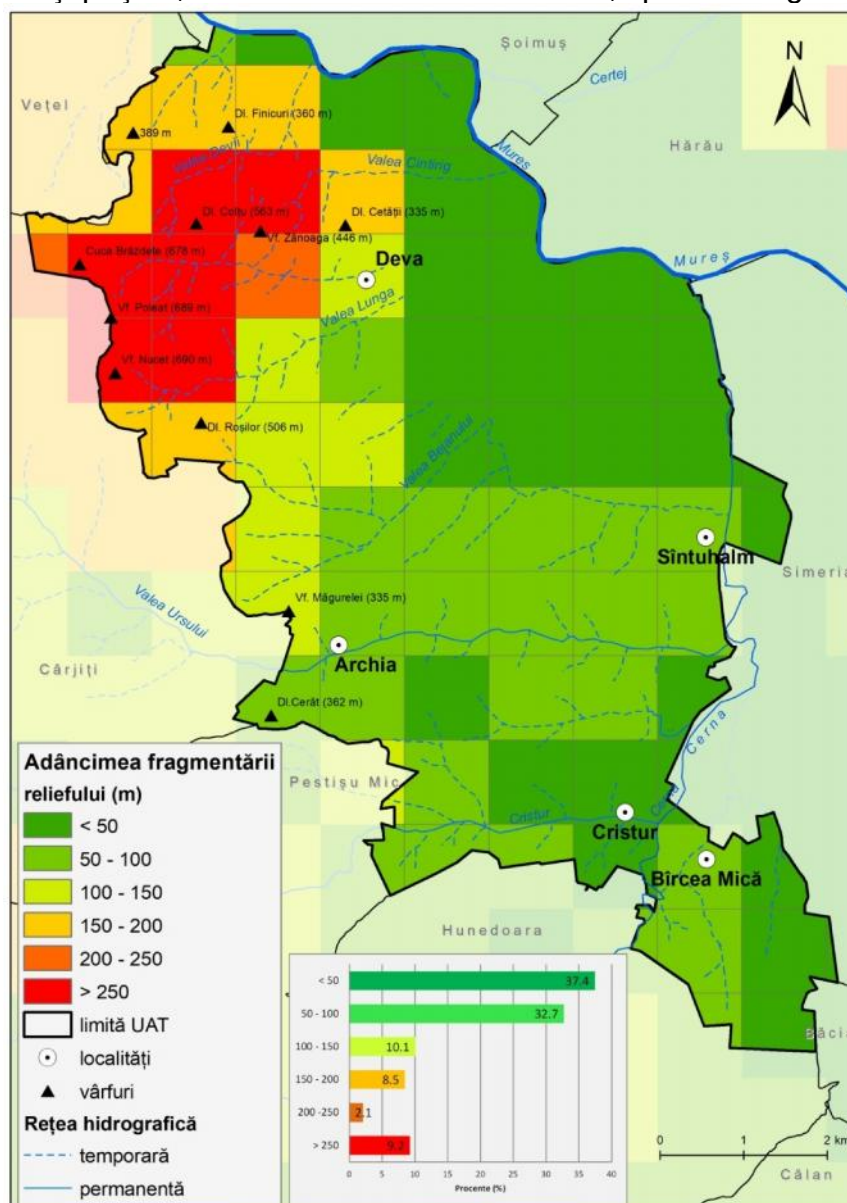

Fig. 2.5. Teritoriul municipiului Deva – harta adâncimii fragmentării reliefului.

Adâncimea fragmentării reliefului, sau **energia de relief** exprimă eficiența cu care rețeaua hidrografică, agent major al morfogenezei, s-a adâncit în raport cu interfluviile, în condiții litologice specifice și în funcție de nivelul de bază regional aferent Mureșului, adică Bazinul Panonic și, desigur, de bazele locale de eroziune, determinate de complexe litologice pe care le traversează Mureșul. Ca și în cazul pantelor, apare ca firească diferențierea arealului ce se suprapune peste lunca și terasele joase ale Mureșului și Cernei cu un relief de câmpie joasă, cu valorile cele mai mici ale acestui parametru morfometric, valori de sub 50 m, această valoare fiind caracteristică pentru 37,4% din teritoriu (Fig. 2.5), adică circa 22,02 km². Zona de contact cu terasele medii și cu cele înalte, ca și interfluviile modelate pe sedimentarul miocen are valori de 50-100 m, acoperind 32,7 % din teritoriu. Clasa de valori de 100-150 m, cu o pondere de 10%, semnifică tocmai individualizarea arealului deluros modelat pe rocile cretacice și parțial vulcanice din partea central-vestică a teritoriului. Constatăm că arealele cu valori ale adâncimii fragmentării de 150-200, 200-250 m au ponderi mult mai reduse, de 8,5 și respectiv de doar 2%, fiind reprezentative pentru aria mai înaltă a teritoriului analizat și, oarecum surprinzător, mai mare, 9,24% pentru adâncimi ale fragmentării de peste 250 m, ceea ce exprimă tocmai statutul de martori erozivo-litologici pe îl au corpurile vulcanice și subvulcanice.

Un alt parametru morfometric important, **densitatea fragmentării reliefului**, sau **fragmentarea orizontală a reliefului** exprimă modul în care atât rețeaua hidrografică permanentă cât și cea temporară a reușit să se extindă în suprafață, dezvoltând o rețea de drenaj prin apariția de noi afluenți, caracterizați printr-o eroziune regresivă eficientă și în detrimentul suprafețelor interfluviale, situație evidențiată de existența înșeuărilor de obârșie, atât spre interfluviul principal cât și spre interfluviile secundare și, nu în mică măsură, în concordanță cu elementele litologice și structural-tectonice, determinante fiind, în principal, corpurile de roci vulcanice.

Aspectul oarecum mozaicat al hărții densității fragmentării (Fig. 2.6) exprimă tocmai modul în care, la nivel arealitic mezo- și microscalar substratul geologic a fost disecat de către rețeaua de drenaj, râurile dezvoltându-și rețeaua de afluenți, în cele mai multe cazuri cu aspect dendritic. La o apreciere generală, valorile densității fragmentării reliefului sunt dintre cele modeste, cea mai mare parte din teritoriu, 40,1 %, stă sub semnul valorilor de 1-2 km/km², ceea ce pare ca fiind foarte firesc dat fiind atât specificul reliefului de câmpie aluvială joasă, lunca Mureșului și a Cernei, cât și arealului ocupat de roci sedimentare Miocene și Pleistocene, în deosebi depozite ale teraselor fluvial. Clasa de valori de sub 1 km/km² are o pondere de 24 % și caracterizează areale asociate fie unor suprafețe interfluviale mai extinse din aria deluroasă, fie ariei de apatiție a corpurilor subvulcanice. Clasa de valori 2-3 km/km², are a II-a pondere, de 32,5 %, reprezentativă pentru cea mai mare parte a zonei interfluviilor modelate în roci sedimentare miocene și chiar în zona de luncă traversată de păraie alohtone. Clasa de valori de peste 3 km/km² ocupă doar 3,4 % din teritoriu, caracterizând bazinul mijlociu al Văii Bejanului și cel superior al Cristurului, ambele modelate în roci sedimentare friabile în care s-a putut dezvolta ușor o rețea de văi elementare, văi de ordinul I, văi incipiente, având la origine câteva ravene și mici torenți.

Relieful fiind rezultatul interacțiunii complexe a numeroși factori și agenți morfogenetici de-a lungul mai multor cicluri evolutive și cu anumite direcții de acțiune, determinate de elementele tectonice și structural, de orientarea acestora, pe de o parte, și de poziția geografică a nivelelor de bază regionale și locale, pe de altă parte, se înțelege de ce **expoziția suprafețelor morfologice** sau **expoziția**

versanților reflectă un anumit specific, aspectul foarte mozaicat fiind foarte expresiv (Fig. 2.7). În plus, această caracteristică reflectă gradul de însorire, respectiv de umbrire a versanților, cu consecințe de ordin topoclimatic și, de aici, biopedogeografic, cu implicații importante pentru modul de utilizare a terenurilor.

În cazul teritoriului municipiului Deva, dată fiind apartenența unei mari părți a teritoriului său la Culoarul Mureș-Strei, alături de direcția generală de orientare a arterei morfohidrografice principale, râul Mureș și afluentul său Cerna, cea mai mare pondere o au suprafețele plane, cvasiorizontale 37 % din teritoriu, situația firească pentru o câmpie aluvială tânără și de terase fluvial ce constituie chiar spații interfluviale, deoarece apare o exprimare clară a prezenței reliefului de câmpie și a celui colinar, cu interfluvii frecvent aplatizate și/sau larg rotunjite și cu văi largi cu fundul plat, alături de fragmente de terase. Pe poziția secundă avem suprafețele cu orientare nord-estică, 13,1 %, urmate cu 11 % de versanți cu orientare estică, apoi versanții cu orientare nordică și cei sud-estici cu câte 10 %, cei cu expoziție sudică, 7 %, cei nord-vestici cu 6 % și apoi cu o pondere egală de doar 3 % cei vestici și sud-vestici.

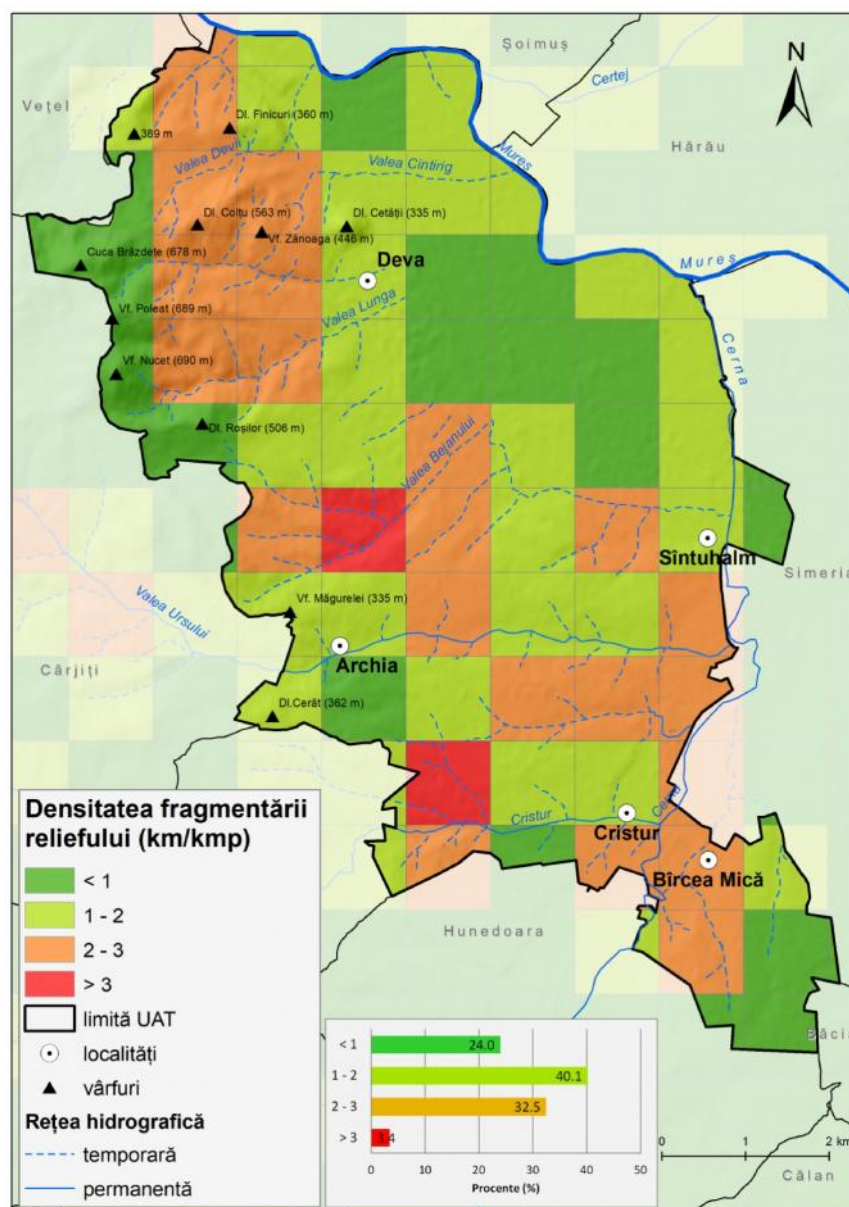

Fig. 2.6. Teritoriul municipiului Deva – harta densității fragmentării reliefului.

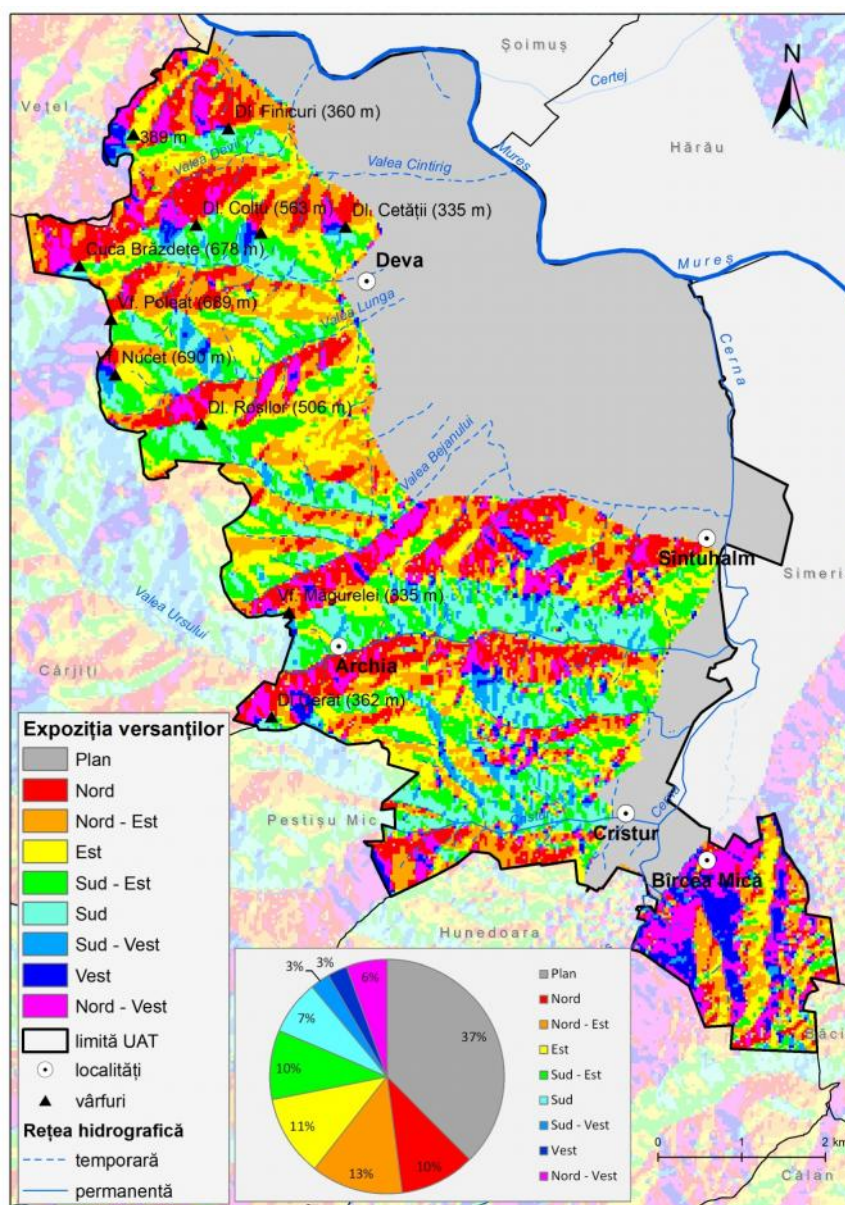

Fig. 2.7. Teritoriul municipiul Deva– harta expoziției versanților.

Făcând corelație între caracteristicile morfometrice se poate trage concluzia că pentru suprafețe extinse există un potențial morfodinamic în general scăzut, dominat de procese de eroziune în suprafață, ceea ce impune o atenție sporită pentru menținerea unei cât mai bune acoperiri a terenului cu vegetație, precum și procese gravitaționale lente, precum tasarea și sufoziunea, dependente bineînțelese de roca de bază, luturi aluviale, nisipuri, nisipuri argiloase, argile nisipoase, specifice luncii și teraselor inferioare.

2.1.4. Caracteristicile climatice

Din punct de vedere climatic municipiul Deva se încadrează în regiunea climatului temperat continental moderat cu influențe oceanice, ținutul climatic de dealuri, cu un topoclimat de depresiuni adăpostite (Bogdan, 1983), însă datorită etajării reliefului, de la est spre vest, elementele climatologice sunt cele specifice tranziției spre etajul munților joși, de la Lunca Mureșului la Munții Poiana Ruscă. Desigur că în funcție de

influențele conjugate ale unor factori locali, are loc individualizarea mai multor topoclimate elementare. Conform climatogramei Péguy pentru stația Deva, toate lunile anului sunt luni temperate, excepție fiind doar cele trei luni de iarnă (Gruescu, Grumăzescu, 1970).

Ca factor genetic, **radiația solară globală** este influențată atât de diferențierea impusă de altitudine cât și de unghiul de incidență cu suprafața topografică (panta) și expoziția versanților. Astfel, se apreciază că în aria joasă, a orașului, radiația solară globală are valori medii anuale de 120-125 kcal/cm², pentru ca ea să scadă spre zona înaltă la valori de 80-90 kcal/cm². Desigur că în cazul unor suprafețe cu înclinări de peste 15-20° și expoziție mai ales sudică și sud-estică, valorile sunt mai crescute, ceea ce se constituie în condiții favorizante pentru cultura plantelor. Desigur că există variații diurne și anotimpuale ale intensității radiației solare directe (Tabelul 2.1), după cum valorile pot oscila între 82 și 886 W/m² în ianuarie și 101 și 990 W/m² în iunie.

Tabelul 2.1. Variația diurnă (valori medii) a intensității radiației solare directe (W/m²) la stația meteorologică Deva (Clima României, 2008).

Luna/Ora	6	9	12	15	18
Decembrie		300	440	258	
Iunie	279	565	670	621	286

Privitor la sumele medii zilnice lunare ale radiației solare globale valorile medii sunt cuprinse între 1114 Wh/m² în ianuarie și 6695 Wh/m² în iulie, cele minime oscilând între 616 Wh/m² în decembrie și 5864 Wh/m² în iulie, iar cele maxime oscilând între 1403 Wh/m² în ianuarie și 7752 Wh/m² în iulie (Clima României, 2008).

Din punct de vedere termic, **temperatura medie anuală** la stația Deva (230 m altitudine) este de 9,6°C, cu valori medii lunare cuprinse între -2,5°C în ianuarie și 19,8°C în iulie (Tabelul 2.2), cu o amplitudine de 22,3°C. Relevante sunt și temperaturile medii anotimpuale și semestriale, ele fiind -0,8°C iarna, 10,2°C primăvara, 19,2°C vara, 9,9°C toamna, 2,8°C în semestrul rece și 16,4°C pentru semestrul cald (Clima României, 2008). Maxima absolută este de 39,7°C (16.08.1952) iar minima absolută este de -31,6°C (24.01.1963) (Gruescu, Grumăzescu, 1970).

Urmărind mersul izotermelor – realizate prin implementarea modelului geoinformatic bazat pe gradientul termic vertical - , constatăm existența unei suprapunerii a arealelor cu treptele hipsometrice (vezi Fig. 2.3), astfel că 79 % din teritoriu se află în domeniul temperaturilor medii multianuale de peste 9°C, valorile de sub 7°C fiind prezente doar pe 4 % din teritoriu, adică zona „munceilor” (Fig. 2.8).

Datorită diferențierilor altitudinale o variație se impune și în valorile temperaturilor medii specifice anotimpurilor, astfel că, în zona cea mai înaltă, de peste 500 m iarna avem valori de sub -3,2°C, primăvara temperatura medie este de doar 8,5°C, vara este în jur de 17°C, iar toamna avem valori de circa 8°C.

Tabelul 2.2. Regimul temperaturilor medii multianuale (°C) la stația meteorologică Deva (Clima României, 2008).

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
-2,5	0,3	5,0	10,4	15,2	18,2	19,8	19,5	15,3	9,9	4,4	-0,3	9,6

Durata intervalului cu temperaturi medii zilnice pozitive este de peste 275 zile, suma anuală a temperaturilor pozitive este de peste 3000 ore, a celor cu temperaturi medii zilnice de peste 10°C însumează peste 200 zile, iar suma anuală a acestora este de

peste 2800 ore, numărul zilelor de vară ($T_{\max} \geq 25^{\circ}\text{C}$) este între 80 și 90 de zile, al celor cu îngheț ($T_{\min} \leq 0^{\circ}\text{C}$) este între 100 și 115 zile, iar al zilelor de iarnă ($T_{\max} \leq 0^{\circ}\text{C}$) este de sub 30 zile (Clima României, 2008).

Pentru ultimele două decenii temperatura medie multianuală a fost de 10°C , media maximelor atingând $35,2^{\circ}\text{C}$, iar cea a minimelor $-17,6^{\circ}\text{C}$ (Dobrei, 2015), multe minime fiind specifice episoadelor cu inversiuni termice, destul de frecvente pe Culoarul Mureșului. Ținând cont de diferențierea altitudinală de circa 500 m se subînțelege că pentru zona cea mai înaltă temperatura medie multianuală coboară spre circa 7°C .

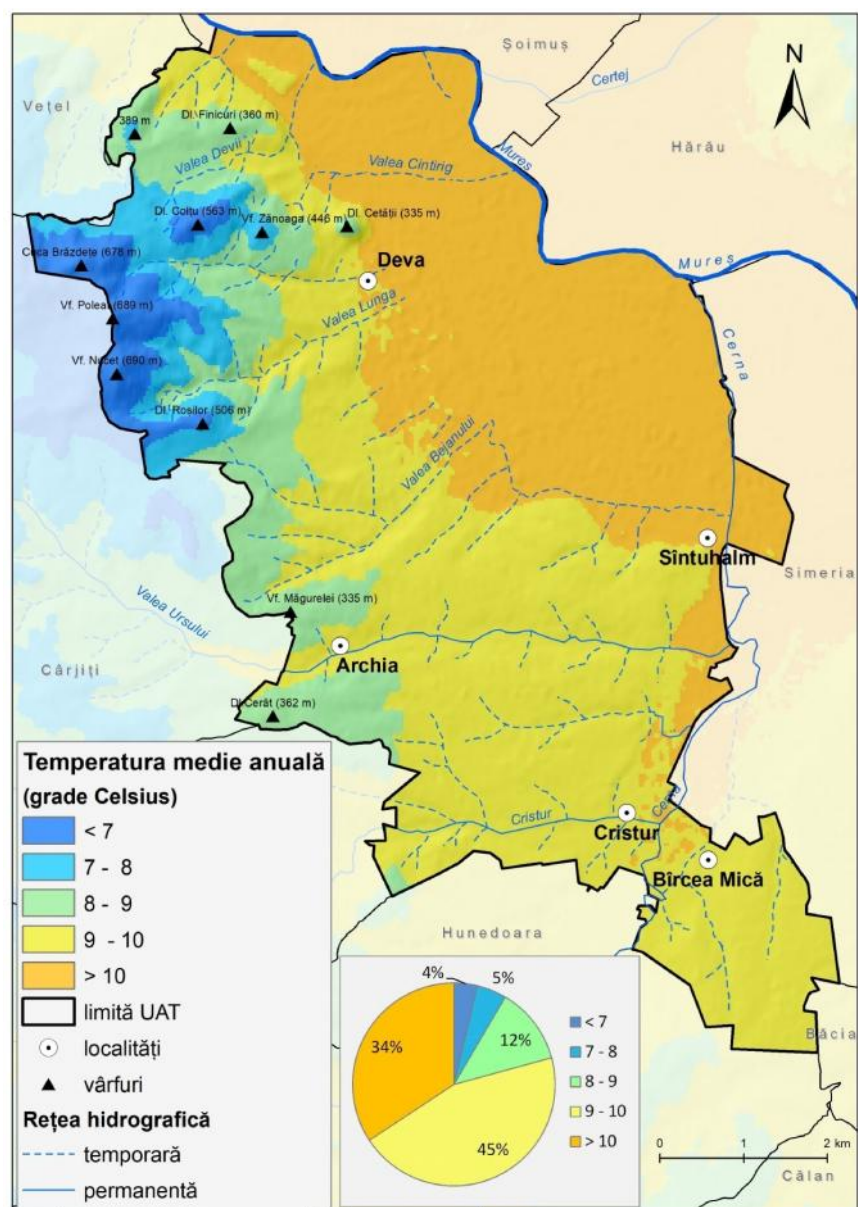

Fig. 2.8. Teritoriul municipiului Deva – harta temperaturilor medii anuale.

Temperaturile extreme absolute ale suprafeței solului sunt cuprinse între $-30,3^{\circ}\text{C}$ (14.01.1985) și $66,7^{\circ}\text{C}$ (25.07.1968). La stația Deva avem circa 182 zile cu îngheț, între, în medie, 17 octombrie și 18 aprilie, cu cel mai timpuriu îngheț de toamnă la 23 septembrie și cel mai târziu la 17 decembrie, și cu ultimul îngheț de e primăvară care se produce cel mai timpuriu la 23 aprilie și cel mai târziu la 24 mai (Gruescu, Grumăzescu, 1970).

Poziția geografică ce impune advecția maselor de aer de origine oceanică, alături de o anumită etajare a reliefului explică repartitia **precipitațiilor atmosferice**, atât în quantumul lor multianual cât și în cel sezonier, urmând în general repartitia și configurația treptelor de relief, valorile crescând în pas cu altitudinea (Fig. 2.9). Astfel, urmărind mersul izohietelor – realizate prin implementarea modelului geoinformatic bazat pe gradientul pluviometric vertical - , constatăm că cele mai scăzute valori medii multianuale ale precipitațiilor, sub 650 mm caracterizează lunca Mureșului, 60% din teritoriu primind între 650 și 700 mm precipitații, suprapunându-se pe unitatea teraselor și cea a dealurilor. Cele mai mari valori, de peste 750 mm sunt specifice doar arealului aflat la peste 400 m altitudine, cu o pondere de cumulată de doar 5 % (Fig. 2.9).

Valoarea medie multianuală a precipitațiilor însumează 561,8 mm, în regimul lunar multianual evidențiindu-se un maxim în luna iunie, 78,45 mm, un minim în luna februarie, cu doar 29,55 mm (Tabelul 2.3), cu valorile cumulate cele mai mari în anotimpul cald, datorită ploilor de tip aversă, regim specific spațiului intracarpatic. De reținut că pentru perioada 1990-2005 media multianuală a înregistrat 571,7 mm, cu 65,3 mm maxima în 24 de ore (Dobrei, 2015), cea mai mare valoare înregistrată pentru 24 de ore fiind de 262 mm la 19.07.1934.

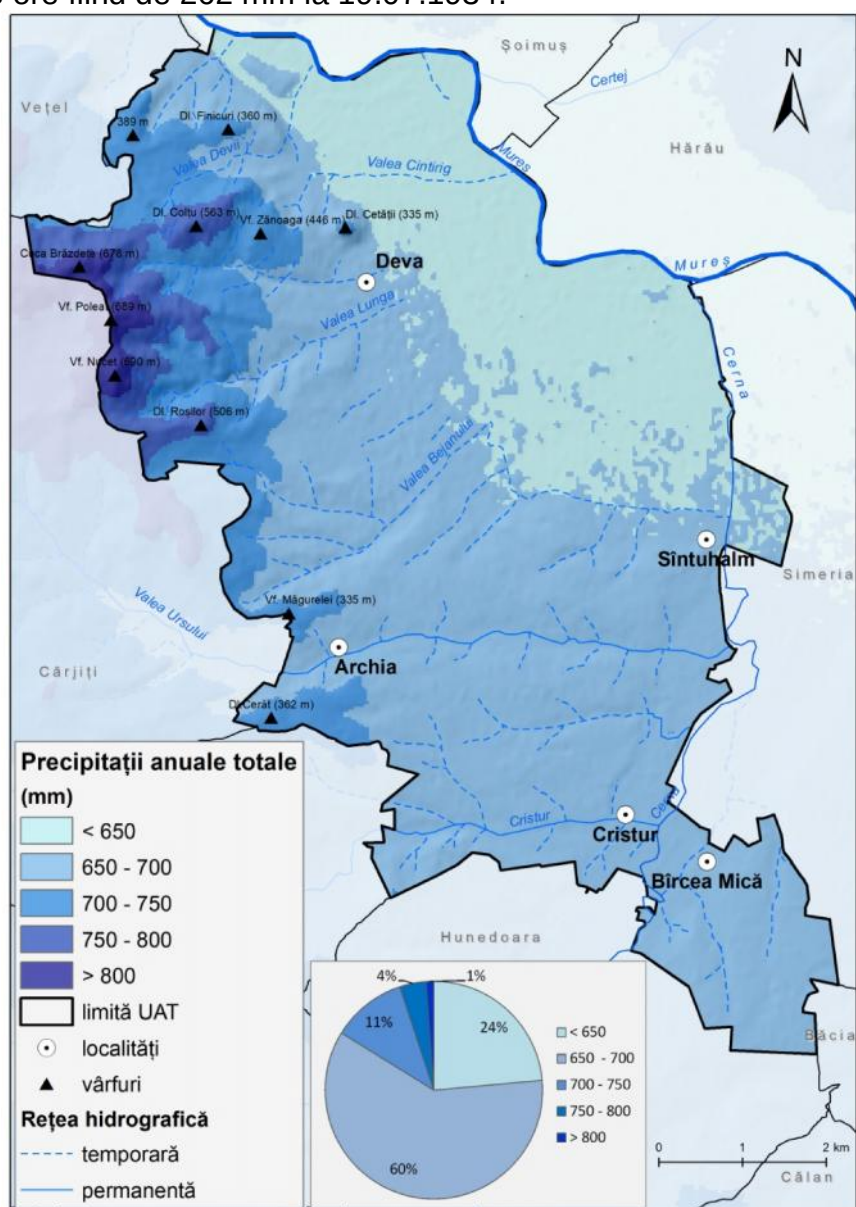

Fig. 2.9. Teritoriul municipiului Deva – harta precipitațiilor medii multianuale.

Tabelul 2.3. Regimul lunar multianual al precipitațiilor (mm) la stația Deva (surse multiple).

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
30,7	29,55	31,45	45,6	62,85	78,45	67,25	60,4	42,95	41	36,35	35,25	561,8

În timpul verii cad în medie 206,1 mm, adică 36,68 % din precipitațiile medii anuale. În contrast cu vara, cele mai puține precipitații cad în timpul iernii, doar 92,5 mm, ceea ce reprezintă doar 16,46% din total și toamna, cu 120,3 mm, adică 21,4%, primăvara înregistrând 139,9 mm, ceea ce reprezintă 24,9 % din totalul precipitațiilor medii multianuale.

Pentru conturarea tabloului climatologic mai menționăm că durata medie a intervalului anual cu ninsoare este de 160-170 de zile, însă doar circa 30 de zile cu ninsoare pe an, cele mai multe în ianuarie. Prima ninsoare cade în jurul datei de 20 noiembrie, ultima în jurul datei de 5 aprilie, iar durata medie a stratului de zăpadă poate să fie între 60 și 120 zile, grosimea medie multianuală a stratului de zăpadă fiind de circa 5 cm, rar atingând peste 20 cm, evident cu diferențieri ale acestor parametrii în funcție de altitudine.

Data fiind configurația reliefului și influența acestuia asupra mișcărilor convective, și ținând cont de specificul climatic al zonei se subînțelege că **nebulozitatea se încadrează** între valori medii anuale care variază în medie între 4 și 7 zecimi, nebulozitatea fiind mai mare în timpul iernii, în decembrie și ianuarie când numărul de zile cu cer acoperit poate ajunge 16-18 zile, totalul anual fiind în jur de 120-130 zile. Numărul zilelor senine se situează între 70 și 80 de zile cu un maxim în august și septembrie cu valori de 9-11 zile.

Durata medie de strălucire a soarelui este cuprinsă între 1800 și 2000 ore, valoarea medie anuală a umezelii relative fiind între 70 și 80%, cu valori ce cresc la peste 80% în decembrie și care scad la sub 70% în timpul verii.

În situația în care municipiul Deva se află în provincia climatică în care masele de aer predominante sunt cele de proveniență atlantică, vânturile dominante aparțin componentei nord-vestice și vestice, cu 9,6% și 7,6%, acestea fiind și direcțiile cu vitezele medii cele mai mari, 2,7 și 2,8 m/s, în sectorul deluros, mai înalt, dinamica aerului este cu siguranță mai accentuată datorită convecției orografice, ceea ce influențează calitatea aerului. Privitor la acest lucru nu putem omite faptul că valoarea calmului atmosferic atinge 56,6%, dat fiind adăpostul oferit de către rama montano-deluroasă de la vest, ceea ce favorizează stagnarea aerului poluat. Cu siguranță axa văii Mureșului și a Cernei au o dinamică mai activă, inclusiv pe fondul existenței unui contrast altitudinal care stimulează brizele de munte-vale.

Tabelul 2.4. Frecvență și viteza medie a vântului la stația meteorologică Deva (după Sofia, 2019).

Direcția	N	NE	E	SE	S	SV	V	NV
Frecvența (%)	6,6	2,2	4,5	5,8	5,6	1,5	7,6	9,6
Viteza (m/s)	1,9	1,1	2,1	2	1,9	1,5	2,8	2,7

Dintre fenomenele meteorologice deosebite amintim un număr mediu de 50-60 de zile cu ceață, dar pot fi și peste 100 zile, cele mai multe în ianuarie și în luna octombrie, ca cețuri radiative, stimulate de inversiunile termice și umezeala specifică luncii Mureșului. 1- 2 zile cu fenomen de grindină, circa 50 de zile cu brumă și 5-10 zile cu polei și chiciură (Clima României, 2008).

La caracteristicile climatologice prezentate, caracteristici care conduc spre

conturarea unui climat destul de blând, trebuie adăugată o caracteristică foarte importantă, și anume conturarea unor topoclimate caracteristice precum topoclimatul de luncă, individualizat datorită prezenței suprafețelor plane sau cvasiplane, a cursului de apă și a bălților și bazinelor asociate fostelor meandre ale Mureșului și balastierelor, materializate în valorile mai mari ale umidității aerului și solului, creșterea contrastelor termice și apariția mai frecventă a ceții. De asemenea, topoclimatul de versant definit și controlat de expoziția predominant estică, sud-estică și sud-vestică, și înclinarea destul de mare a reliefului cu aspect cvasi-montan cu efect asupra gradului de insolație. Acest topoclimat se suprapune în bună măsură pe topoclimatul de pădure, dat fiind gradul mare de acoperire cu vegetație forestieră a versanților.

2.1.5. Caracteristici hidrografice

Caracteristicile hidrografice ale unui teritoriu sunt date de apele subterane și de apele de suprafață.

Privitor la **apele subterane**, o primă remarcă este aceea că acviferele freatice sunt net deosebite în zona cu roci sedimentare și în cea cu roci vulcanice și cristaline. Astfel, în zona în care substratul geologic este reprezentat de rocile vulcanice și metamorfice, apele subterane sunt lipsite de continuitate, ele ivindu-se, e adevărat, destul de rar, ca izvoare de coastă, unele marcând chiar contactul dintre acestea și cele sedimentare, sau la baza depozitelor reziduale de versant (Trufaș, 1969).

În funcție de relief și de substratul litologic cu diferite caracteristici ale acviferului, apele freatice sunt caracteristice mai ales domeniului rocilor sedimentare și cu precădere în arealul luncilor și cel al teraselor inferioare și medii. În lunca joasă se diferențiază aria vechilor meandre și brațe părăsite, cu apa freatică la 0,4-1,2 m adâncime, în rest adâncimea este de 1,2-2 m. În lunca medie nivelul freatic se găsește la peste 2 m, mai ridicat în depresiunile de tasare unde pot să apară zone de supraumectare a solului și de băltire, pentru ca în zona luncii înalte, la contactul glacizat cu terasele, adâncimea să ajungă chiar la peste 3m. În aria teraselor, în funcție de grosimea rocilor acvifere adâncimea poate să ajungă la 8-14 m, sau mai mult, un exemplu fiind pe Dealul Plaiului unde este captat orizontul aflat la 12-16 m adâncime. La baza frunții teraselor, frecvent apar izvoare, utilizate de multă vreme, precum izvorul Decebal, sau izvoarele Jepilor, Sintirig, Bejan, Perian, Colțului.

Datorită depozitelor badeniene, reprezentate prin marne micacee cenușii și intercalații de gips, și argile salifere pe teritoriul orașului Deva sunt cunoscute și utilizate începând cu anul 1909 băile „Sărata Deva”, cu un izvor cu ape cloruro-sodice sulfatate (Fabian, 1983), cu o mineralizație totală de 14121,8 mg/l (10618 mg/l; Pricăjan, 1972), bogate în Na - 4928,5 mg/l (+ K: 14632 mg/l), (K – 41,8 mg/l, Ca – 264,2 mg/l (264 mg/l), Mg – 43,4 mg/l (30 mg/l), Cl – 7200 mg/l (29891 mg/l), HCO – 1098 mg/l (1134 mg/l), SO₂O – 545,9 mg/l și CO₂ liber 46,20 mg/l (Stoica, 1969), ceea ce poate să ofere și o anumită perspectivă balneară orașului.

Așa după cum se poate înțelege din prezentarea generală, din punct de vedere **hidrologic** teritoriul municipiului Deva se situează în întregime în bazinul hidrografic al Mureșului, reprezentat și prin afluentul său Cerna (Fig. 2.10). Străbătând teritoriul pe circa 5 km, Mureșul aparține râurilor cu un regim hidrologic complex Carpato-Transilvan și Carpato-Meridional, având la p.h. Branișca un debit mediu multianual de 142 m³/s, cele mai mari valori ale scurgerii fiind specifice lunilor aprilie, 17,5%, și mai, 15,9%, minimul fiind atins în luna septembrie cu doar 3,36% (Ujvári, 1972).

Analiza regimului hidrologic evidențiază diferențe mari între scurgerile minime și maxime, astfel că atât scurgerea minimă de iarnă cât și cea de vară coboară la 20,8 m³/s, în ianuarie 1954 și la 21,4 m³/s în septembrie 1950, pentru ca în 16.05.1970 debitul să ajungă la o valoare istorică de 2612 m³/s, adică de peste 18 ori mai mare (Ujvári, 1972). Alte inundații care au afectat orașul s-au produs în 1864, 1876, 1877, martie 1881, mai 1887, 1896, 1912, 1913, 1914, 1932 și 1975. După definitivarea digului în 1975, situat în lunca joasă, orașul nu a mai fost afectat de inundații. O imagine ne este oferită și de debitele maxime cu diferite asigurări (Tabelul 2.5), debitul cu asigurare 1% fiind posibil o dată la 100 ani.

Tabelul 2.5. Debitele maxime cu diferite asigurări ale Mureșului la stația Brănișca (Ujvári, 1972).

Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 1%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 3%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 5%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 10%
2080	1600	1300	1090

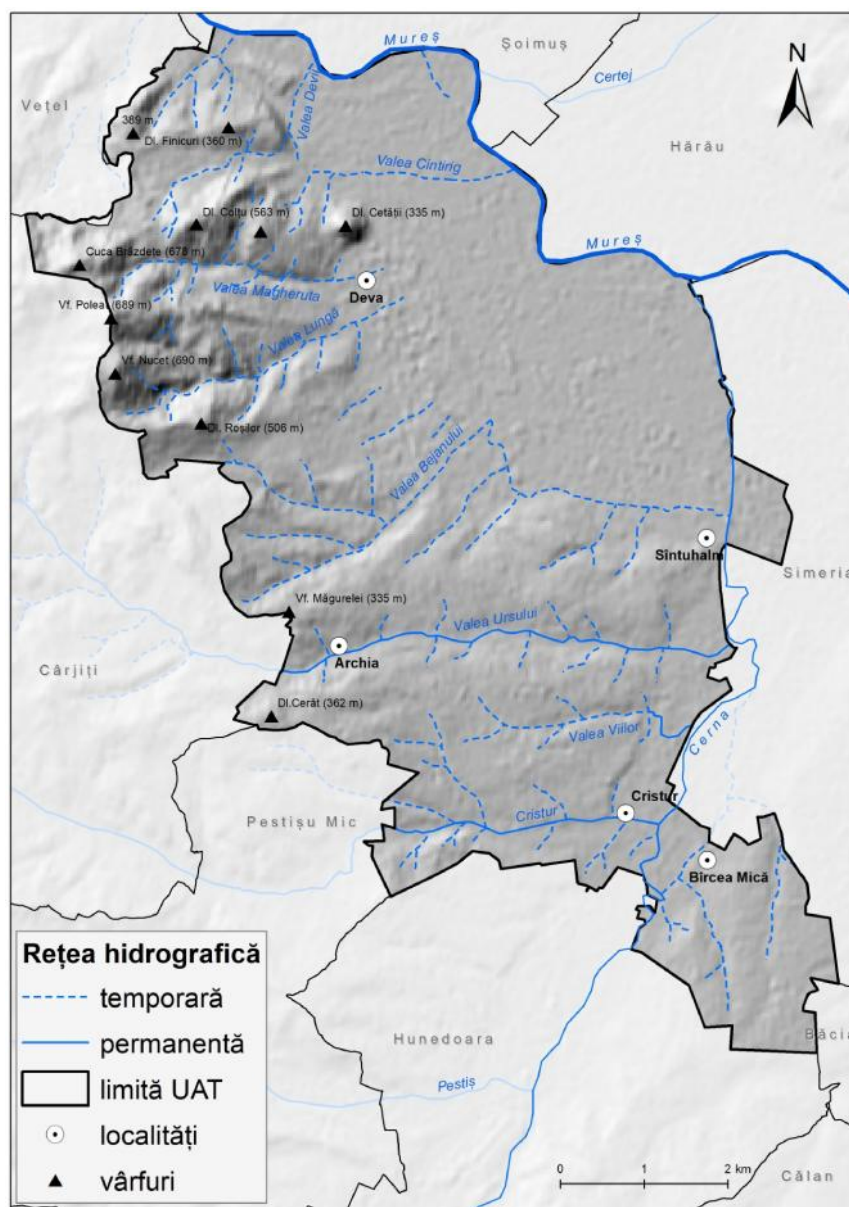

Fig. 2.10. Teritoriul municipiului Deva – harta rețelei hidrografice.

Afluent de stânga al Mureșului, cu un debit la vărsare de circa 5 m³ /s, **râul Cerna** străbate teritoriul administrativ pe circa 10 km, culegând apele drenate de către pâraiele Cristur (14,7 km, 37,2 km²), Ursului (10,6 km, 15,6 km²), și Viilor.

Nu omitem că rețeaua hidrografică este reprezentată și de pâraie cu caracter temporar, sau cu debite extrem de mici, active doar în perioadele pluviale, în această situație încadrându-se pâraiele Valea Lungă, Archia și Plaiului, sau Bejan, Greblelor, Aramei, Magheruța (Ciurgăului), Viilor și Sintirig - dirijate în rețeaua de colectare a orașului -, Jepilor și Valea Devei.

Privind lucrurile din punctul de vedere al regionării hidrogeografice, bazinul Cernei face parte din zona de interferență a tipului carpatic meridional cu cel carpatic vestic, caracterizat printr-o mare instabilitate a regimului de iarnă-primăvară, alimentarea fiind mixtă, pluvio-nivală și subterană, cu scurgere lichidă medie specifică moderată, între 5 și 10 l/s/km² (Gâștescu, 1983).

Un aspect ce ține de calitatea apelor ce ajung în Mureș de pe teritoriul municipiului este cel legat de apele de mină, ca de exemplu cele din galeria Decebal, cu următoarele caracteristici: Ph 8,3, suspensii 22,4 mg/l, CCO-Mn 2,36 mg/l, rez fix 301,5 mg/l, sulfati - 150,8 mg/l, Cu- 0,07 mg/l, Pb- 0,1 mg/l, Zn- 0,12 mg/l, Mn – 0,08 mg/l, Ca – 51,8 mg/l, Mg - 6,68 mg/l (Duma, 1998).

Caracterizarea hidrologică nu poate să evite faptul că, dat fiind regimul torențial al precipitațiilor estivale și chiar al celor de primăvară și iarnă, cuplate cu topirea bruscă a zăpezilor, apariția viiturilor este o realitate, debitele ajungând să crească chiar de ordinul zecilor, așa cum s-a întâmplat în anii 2005, 1999, 1978, 1975 și 1970 (Tabelul 2.1).

2.1.6. Caractaristici biogeografice

2.1.6.1. Vegetația

Ca încadrare fitogeografică municipiul Deva se situează în Regiunea central-europeană, Provincia daco-ilirică, Districtul Dealurilor Banatului și Culoarul Mureșului, carateristică Dealurilor Banatului și Culoarului Mureșului, unde, ca particularitate, apare alternanța de fitocenoze în care sunt prezente cerul și gârnița și mulți hibrizi de *Quercus* (Popova-Cucu, 1983). Chiar dacă relieful introduce o anumită diferențiere altitudinală, dată fiind amplitudinea de peste 500 m, vegetația zonală este cea care își pune amprenta majoră pe peisaj, anumite aspecte fiind datorate existenței unor factori locali care au favorizat apariția vegetației azonale (intrazonale) sau cele determinate de intervenția antropică.

Privind lucrurile la nivelul modului de acoperire a teritoriului prin prisma datelor oferite de programul CORINE Land Cover constatăm că pădurile, considerate ca fiind vegetația primară, ocupă 16,3 % din teritoriul municipiului Deva, ele dominând net partea vestică, înaltă a acestuia, pajiștile secundare, apărute pe locul fostelor păduri de foioase, reprezentând 14,6 %. Municipiul Deva având în componența sa și așezări rurale, acestea se inserează în peisaj prin ponderea mare a terenurilor agricole, 45,4%, reprezentate prin terenuri arabile, 34,7%, culturi complexe, livezi, 5% și alte terenuri. Spațiile de intervenție antropică masivă, adică artificiale (spații urbane, rurale, industriale și de servicii, miniere etc.) au o pondere totală de 21,6 % (Fig. 2.11).

Din punctul de vedere al zonalității, vegetația este cea specifică etajului nemoral de dealuri submontane, subetajul gorunului și a celui de amestec cu fagul, reprezentată prin două formațiuni vegetale, și anume vegetația de pădure și vegetația pajiștilor.

Pădurea aparține subzonei stejarului și a amestecului acestuia cu fagul, ocupând toată partea înaltă a Măgurilor Devei și coborând tentacular pe versantul estic și nordic până în Dealul Cetății și mai ales pe văi (Vulcu, 1971). Arborii sunt reprezentați în etajul superior în majoritate de gorun (*Quercus petraea*), la care se asociază în proporții variabile, dar net inferioare, cerul (*Q. cerris*), gârnița (*Q. frainetto*), carpenul (*Carpinus betulus*), teiul (*Tilia tomentosa*), cireșul păsaesc (*Prunus avium*), jugastrul (*Acer campestre*), paltinul (*Acer platanoides*), ulmul (*Ulmus minor*), și pe alocuri, rar, pinul (*Pinus silvestris*) și salcâmul (*Robinia pseudacacia*). În etajul inferior speciile specifice sunt sorbul de câmp (*Sorbus torminalis*), arțarul tătarăsc (*Acer tataricum*), mărul și părul pădureț (*Malus sylvestris*, *Pyrus pyraeaster*) și arbuști precum cornul (*Cornus mas*), păducelul (*Crataegus monogyna*, *C. laevigata*), salba moale (*Evonymus verrucosus*, *E. europaeus*), lemnul câinesc (*Ligustrum vulgare*), dârmoxul (*Viburnum lantana*), porumbarul (*Prunus spinosa*), iar izolat, pe Dealul Cetății, liliacul (*Syringa vulgaris*) (Schreiber, Nuțu, 1968) Stratul ierburilor și subarbuștilor aparține tipului *Glechoma-Geum* și *Asperula-Asarum-Stellaria*, solul fiind acoperit cu o vegetație discontinuă de ierburi și arbuști ca păiușul (*Agrostis tenuis*), firuța (*Poa nemoralis*), vinarița (*Asperula odorata*), pochivnicul (*Asarum europaeum*), ghiocelul (*Galanthus nivalis*), spânzul (*Helleborus purpurascens*), popâlnicul iepuresc (*Hepatica nobilis*), salata câinilor (*Aposeris foetida*), breiul (*Mercurialis perennis*), floarea paștelui (*Anemone nemorosa*), ciuboțica cucului (*Primula officinalis*), pecetea lui Solomon (*Polygonatum multiflorum*), zmeur și specii de mur (*Rubus*), pentru ca în zonele mai umede să se dezvolte numeroase specii de mușchi, ferigi, ciuperci și licheni. Adeseori pe arbori întâlnim liane ca iedera (*Hedera helix*), curpenul de pădure (*Clematis vitalba*) sau hameiul (*Humulus lupulus*). Productivitatea pădurilor din această subzonă este în general ridicată, 11 t/an/ha (Doniță et al., 2005). Atenție deosebită se acordă pădurii Bejan, declarată monument al naturii ca rezervație seminologică (Schreiber, 1970).

Formațiile vegetale ierboase se asociază în funcție de particularitățile orografice și condițiile pedoclimatice precum și în funcție de activitățile de defrișare a pădurilor (Vulcu, 1971). **Pajiștile** din zona forestieră sunt alcătuite predominant din specii precum iarba câmpului (*Agrostis tenuis*), pieptănăriță (*Cynosurus cristatus*), vițelar (*Anthoxanthum odoratum*), formând un covor încheșat împreună cu iarba câmpului (*Agrostis stolonifera*), coada vulpii (*Alopecurus pratensis*), firuța (*Poa pratensis*, *P. trivialis*), morcov sălbatic (*Daucus carota*), și cu specii de talie mai mică, trifoi (*Trifolium fragiferum*, *T. repens*), ghizdei (*Medicago lupulina*), cinci degete (*Potentilla reptans*), unghia găii (*Lotus corniculatus*), piciorul cocoșului (*Ranunculus repens*), scrântitoare (*Lysimachia nummularia*), gălbenea (*Rorippa sylvestris*).

Pe versanții puternic înclinați cu expoziție sudică pe soluri erodate sau superficial ca pe fruntea teraselor sau podurile interfluviale din zona Viile Devei, Viile Bătrâne, Sîntuhalm, apar asociații stepice xerofite (Vulcu, 1971), dominate de bărboasă (*Andropogon ischaemum*), *Koeleria gracilis*, păiușul stepic (*Festuca valesiaca*), pir (*Agropyron cristatum*), firuța (*Poa angustifolia*), coada șoricelului (*Achillea setacea*), studenița (*Arenaria serpyllifolia*), precum și specii scunde ca ciucușoara (*Alyssum desertorum*, *A. alyssoides*).

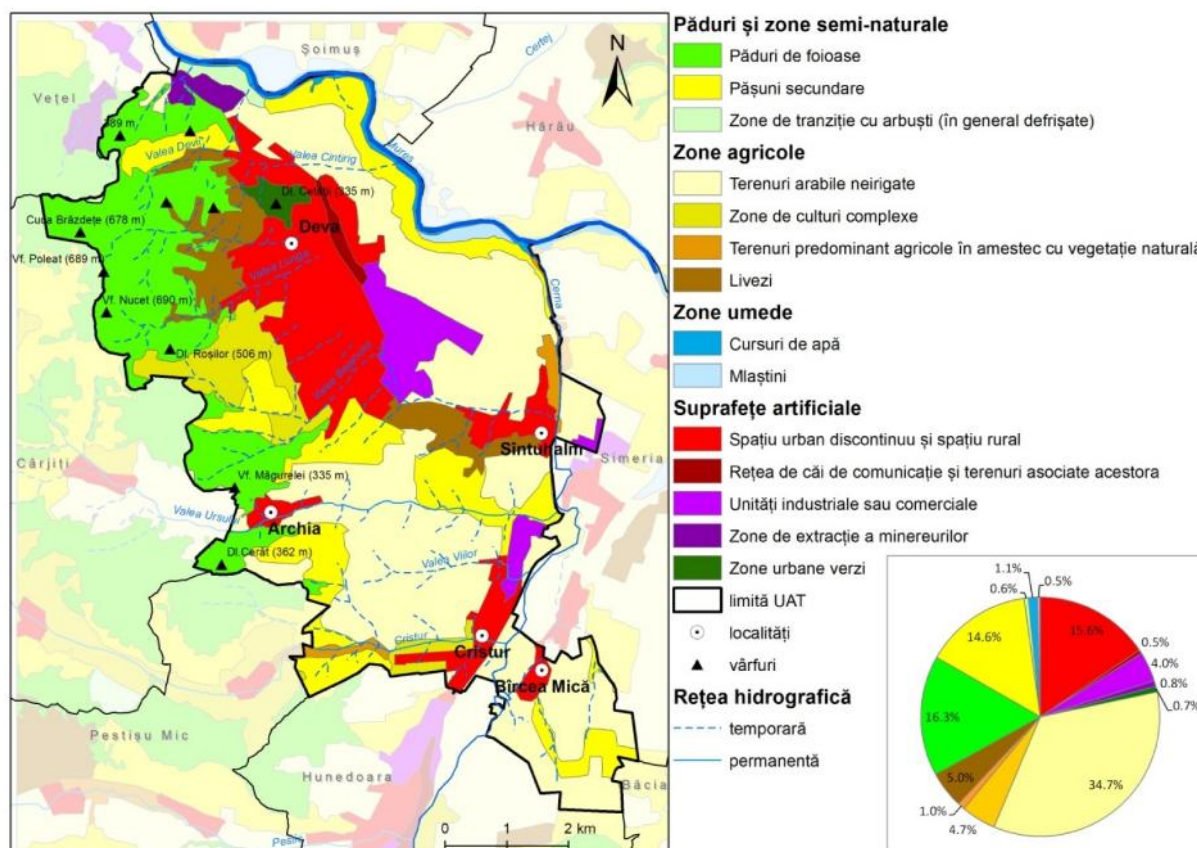

Fig. 2.11. Teritoriul municipiului Deva – harta acoperirii terenului.

Cursurile Mureșului și Cernei și, într-o mai mică măsură pe pâraiele afluate lor, sunt însoțite de o **vegetație azonală** de sălcete și aninișuri *Salcetum -Alnetum incanae*, ca o fâșie îngustă discontinuă și întreruptă, rar formând pâlcuri închegate, asociație formată din salcie (*Salix alba, fragilis*) arin alb (*Alnus incana*), arin negru (*Alnus glutinosa*), plop alb (*Populus alba*), plop negru (*P. nigra*), la care se asociază crușinul (*Frangula alnus*) socul (*Sambucus nigra*), păducelul (*Crataegus monogyna*), alunul (*Corylus avellana*), cornul (*Cornus sanguine*), curpenul de padure (*Clematis vitalba*), invadate în locurile unde valea se lărgiște cu plante ierboase, menta (*Mentha aquatica*), coada calului (*Equisetum telmateja*), rogoz (*Carex lepidocarpa*), unele de talie înaltă precum speciile de captalan sau brusture (*Petasites* sp.).

În zona de luncă joasă, în depresiunile ei, unde apa freatică este la mică adâncime și unde apa bălțește, apar comunități palustre cu *Glyceria fluitans*, *Catabrosa aquatica* și *Leersia oryzoides* formate din speciile rourică (*Glyceria fluitans*, *G. plicata*), lăcrămiță (*Catabrosa aquatica*), trestie (*Phragmites australis*), stânenel galben (*Iris pseudacorus*), papură (*Typha latifolia*, *T. angustifolia*), rogoz (*Carex acutiformis*, *C. riparia*), pipirig (*Schoenoplectus lacustris*), chimen de apă (*Oenanthe aquatic*), răchișoară (*Stachys aquatica*).

Vegetația ruderală este asociată așezărilor omenești, drumurilor, căărilor, ariilor băătorite și de staționare îndelungată a vitelor. Foarte frecvente sunt speciile de mușetel (*Matricaria matricarioides*), cucută (*Conium maculatum*), troscot (*Polygonum avicularis*), ștevie (*Rumex crispus*), urzică (*Urtica dioica*), scaiul dracului, sau rostogol (*Eryngium campestre*), dracilă, sau holeră, sau scai tăăresc (*Xanthium spinosum*), alături de care se mai întâlnesc multe specii de nalbă (*Malva pusilla*), pătlagină (*Plantago major*), pelin (*Artemisia annua*), măselariță (*Hyosciamus niger*), ciunăfaie (*Datura stramonium*), și nu de puține ori, ambrozia (*Ambrosia artemisiifolia*), o buruiiană invazivă, foarte alergenă, originară din America de Nord. Pe locurile unde

sunt depozitate gunoaie se întâlnesc comunități dominate de brusture (*Arctium lappa*), boz (*Sambucus ebulus*), iarba mâței (*Ballota nigra*) etc.

Vegetația segetală se întâlnește pe suprafețe ce însoțesc culturile agricole, unele comunități fiind asociate culturilor de păioase, ca neghina (*Agrostemma githago*) pălămida (*Cirsium arvense*), nemțisorul de câmp (*Consolida regalis*), cocoșei de câmp (*Adonis aestivalis*), susaiul (*Sonchus arvensis*), rapița (*Sinapis arvensis*), iarba puturoasă (*Bifora radians*) etc., altele de culturile de prășitoare, cum sunt spanacul sălbatic, sau loboda porcească (*Chenopodium album*), știrul (*Amaranthus retroflexus*), pirul (*Cynodon dactylon*), volbura (*Convolvulus arvensis*), zămoșita (*Hibiscus trionum*) etc.

Pentru evaluarea potențialului biogeografic nu putem să ometem importanța ciupercilor, reprezentate prin specii cu valoare economică, precum mânătarca (*Boletus edulis*), ghebele (*Armillaria mellea*), gălbiorii (*Cantharellus cibarius*), pânișoara (*Russula*), zbârciogul (*Morchella conica*), crăițele (*Amanita caesarea*), sau a fructelor de pădure, a plantelor medicinale și a celor cu valoare meliferă.

2.1.6.2. Fauna

În condițiile specifice marii diversități a pădurilor de quercinee din teritoriul analizat, datorită potențialului lor biologic, **fauna de mamifere** mari este una bogată, speciile reprezentative fiind mistrețul (*Sus scrofa*), căprioara (*Capreolus capreolus*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Canis vulpes*), bursucul (*Meles meles*), dintre mustelide jderul (*Martes martes*), nevăstuica (*Mustela nivalis*), iar în preajma localităților dihorul (*Putorius putorius*),. Pe lângă acestea, o bogată faună de mamifere mici, cuprinde o mare varietate de rozătoare, unele care trăiesc la nivelul solului, cum sunt șoarecele gulerat (*Apodemus flavicollis*), șoarecele de pădure (*Apodemus sylvaticus*), pârșul de alun (*Glis glis*), altele active la nivelul coronamentului, cum este spre exemplu veverița (*Sciurus vulgaris*), insectivore precum chițcanul de pădure (*Sorex araneus*) sau cârțița (*Talpa europaea*) etc. Multe dintre aceste specii de mamifere obișnuiesc să utilizeze ca mediu de viață atât pădurile de quercinee, cât și alte tipuri de pădure, precum zăvoaiele și desigur pajiștile și câmpurile din vecinătatea acestora.

Avifauna pădurilor de foioase se caracterizează printr-o mare varietate datorită mobilității acestora și, pentru foarte multe specii, ecartului ecologic amplu, astfel că nu este de mirare că aceste specii apar și în parcurile orașului. Amintim astfel speciile larg răspândite în diferite tipuri de pădure, cum sunt cinteza (*Fringilla coelebs*), măcăleandru (*Erithacus rubecula*), sturzul cântător (*Turdus philomelos*), pitulicea mică (*Phylloscopus collybita*), ochiul-boului (*Troglodytes troglodytes*), sturzul de vâsc (*Turdus viscivorus*), mierla (*Turdus merula*), cucul (*Cuculus canorus*), porumbelul de scorbura (*Columba oenas*), porumbelul gulerat (*Columba palumbus*), pitulicea sfârâitoare (*Phylloscopus sibilatrix*), pițigoiul albastru (*Parus caeruleus*), pițigoiul sur (*Parus palustris*), pițigoiul mare (*Parus major*), ciocănitoarea cu spate alb (*Dendrocopos leucotos*), gaița (*Garrulus glandarius*), muscarul mic (*Ficedula parva*), muscarul gulerat (*Ficedula albicollis*), sitarul de pădure (*Scolopax rusticola*) ce cuibărește în păduri de limită spre zone mai mlăștinoase, grangurul (*Oriolus oriolus*), florintele (*Carduelis chloris*). În zonele în care subarboretul este mai bine dezvoltat sunt caracteristice brumărița de pădure (*Prunella modularis*), silvia cu cap negru (*Sylvia atricapilla*), măcăleandru (*Erithacus rubecula*), în contrast cu fâsa de pădure (*Anthus trivialis*) și botgrosul (*Coccothraustes coccothraustes*), ce preferă pădurile rare, cu poieni și tufărișuri,

țicleanul sau Țoiul (*Sitta europaea*), precum și silvia de câmp (*Sylvia communis*).

Dintre păsările răpitoare de zi, uliul păsărar (*Accipiter nisus*) este mult mai puțin vizibil în comparație cu șorecarul comun (*Buteo buteo*), ambele specii cuibărind în arbori înalți, vânturelul roșu (*Falco tinnunculus*), vânturelul de seară (*Falco vespertinus*), iar dintre răpitoarele de noapte sunt prezente buha mare (*Bubo bubo*), cucuveaua (*Athene noctua*), huhurezul mare (*Strix uralensis*), huhurezul mic (*Stryx aluco*).

În aria terenurilor agricole și a localităților corvidele sunt o prezență obișnuită, amintind în acest sens stăncuța (*Corvus monedula*), cea mai mică dintre corvide, cioara grivă (*Corvus cornix*) și cioara de semănătură (*Corvus frugilegus*), pentru ca în zona împădurită să fie prezent, mai rar, corbul (*Corvus corax*).

Având o pondere însemnată, agroecosistemele au o avifaună caracteristică, reprezentată în special prin alaudidele ciocârlia de câmp (*Alauda arvensis*) și ciocârlanul (*Gallerida cristata*), prepelița (*Perdix perdix*) și, mai rar, potârnichea (*Coturnix coturnix*) dintre galiforme, apoi fâsa de câmp (*Anthus campestris*), presura sură (*Miliaria calandra*), vrabia (*Paser domesticus*) dintre passeriforme. Adăugăm rândunica (*Hirundo rustica*) și lăstunul de casă (*Delichon urbicum*), legate exclusiv de localități.

Legate de apele Mureșului, de lacuri, bălți, pescării, sunt rața sălbatică, sau rața mare (*Anas platyrhynchos*), lișița (*Fulica atra*), găinușa de baltă (*Gallinula chloropus*), stârcul cenușiu, sau bătlanul (*Ardea cinerea*), un „paznic al gârelor”, văzut adesea și pe terenurile agricole, pescărușul râzător (*Larus ridibundus*), pescărașul albastru (*Alcedo atthis*), barza (*Ciconia ciconia*) fiind o prezență numeroasă, foarte rară fiind barza neagră (*Ciconia nigra*). Apariții pasagere sunt și unele specii de gâște sălbatice (*Anser anser*, *A. fabalis*), corcodei (*Podiceps cristatus*, *P. rufficollis*, *P. nigricollis*) și cufundari (*Gavia stellata*, *G. arctica*, *G. adamsii*, *G. immer*) (Gheorghită et al., 1969).

Herpetofauna, adică speciile de amfibieni și reptile, este diversă fiind reprezentată prin salamandră (*Salamandra salamandra*), buhaiul de baltă cu burta galbenă (*Bombina variegata*), buhaiul de baltă cu burta roșie (*Bombina bombina*), broasca râioasă brună (*Bufo bufo*), broasca râioasă verde (*Bufo viridis*), broasca roșie de pădure (*Rana dalmatina*), brotăcelul (*Hyla arborea*), șopârla de câmp (*Lacerta agilis*), șarpele de sticlă (*Anguis fragilis*), șarpele lui Esculap (*Elaphe longissima*), șarpele de casă (*Natrix natrix*), șarpele de alun (*Coronella austriaca*) și vipera (*Vipera berus*), prezente mai ales în zonele unde pădurea nu este compactă, fiind asigurat un anumit grad de însorire, precum Dealul Cetății, unde este prezentă și vipera cu corn (*Vipera ammodytes ammodytes*). De notat că 90 % dintre speciile de amfibieni și reptile sunt pe lista animalelor periclitare și/sau vulnerabile.

Aflându-ne într-o regiune joasă și de dealuri, **fauna piscicolă**, sau ihtiofauna, aparține, mai ales prin cursul Mureșului, de **zona ciprinicolă superioară**, sau zona mrenei (*Barbus barbus*) cu panta sub 1‰ și o lățime variabilă a albiei, celelalte râuri nefiind foarte reprezentative atât din cauza debitelor foarte reduse, chiar spre minim, fie din cauza poluării, așa cum este cazul Cernei. Speciile mai frecvente sunt scobarul (*Chondrostoma nasus*), cleanul (*Leuciscus cephalus*), porcușorul de nisip (*Gobio kessleri*), apoi plătica (*Abramis brama*), crapul (*Cyprinus carpio*), știuca (*Esox lucius*), obletele (*Alburnus alburnus*), carasul (*Carasius carasius*), roșioara (*Scardinius erythrophthalmus*), porcușorul de șes (*Gobio albipinnatus*), și chiar, somnul (*Silurus glanis*), iar dintre crustacee racul de râu (*Astacus astacus*).

Dintre **nevertebrate**, date fiind relațiile trofice cu unele specii vegetale, în cazul nostru mai ales quercineele, amintim păduchele țestos al stejarului

(*Asterodiaspidiotu variolosus*), țigăretarul stejarului (*Attelabus nittens*), molia ghindei (*Carpocapsa splendana*), răsucitorul frunzelor de stejar (*Tortrix viridana*), sau omida păroasă a stejarului (*Lymantria dispar*), una dintre cele mai invazive specii defoliatoare.

În final nu omitem a menționa prezența unor intruși în fauna Românie și a zonei, precum, bizamul (*Ondatra zibethica*), asociat mediului acvatic, inclusiv în bălți de pescuit, sau, ca apariție recent pe Mureș, castorul (*Castor fiber*) și, dintre păsări, fazanul (*Phasianus colchicus*), frecvent pe terenurile agricole și în zona pajiștilor cu tufăriș.

Deoarece una dintre problemele contemporaneității este cea a protecției mediului și a conservării, cu relevanță pentru orice strategie de dezvoltare este necesar să se acorde importanța cuvenită ariilor ce cad sub incidență reglementărilor naționale și europene în vigoare. Astfel, în teritoriul municipiului Deva se află mai multe arii cu un statut aparte, precum Pădurea Bejan, Dealul Colț și Dealul Zănoaga, Dealul Cetății cu statut de arii protejate.

Spații ocrotite.

Deși a fost propusă ca rezervația naturală încă din 1940, **Pădurea Bejan** a fost declarată arie protejată prin Legea Nr.5 din 6 martie 2000, ea fiind cea mai extinsă arie protejată din cadrul teritoriului municipiului Deva. Este o rezervație de tip forestier, categoria a IV-a, cu o suprafață de 70 ha, fiind totodată și sit Natura 2000 cu codul ROSCI0136, extins pe 102 ha, la altitudini de 246 – 499 m. SE caracterizează printr-o mare varietate de habitate, de la cel al vegetației de silvostepă eurosiberiană cu *Quercus* spp., la păduri dacice de stejar și carpen și păduri ilirice de stejar cu carpen (*Erythronio-Carpiniori*). Reprezentativitatea lor constă mai ales prin aceea că aici coabitează 8 din cei 9 reprezentanți indigeni ai genului *Quercus* - *Quercus petraea*, *Quercus dalechampii* (*Q. petraea*, ssp. *dalechampii*), *Quercus polycarpa* (*Q. petraea*, ssp. *polycarpa*), *Quercus robur*, *Quercus frainetto*, *Quercus cerris*, *Quercus pubescens*, *Quercus virgiliana* -, dar mai ales ca importanță de mare interes științific, prezența în urma unui fenomen de hibridizare naturală a numeroși hibridi: *Quercus haynaldiana* Simk. (*Q. frainetto* X *Q. robur*), *Quercus tabajdiana* (*Q. frainetto* X *Q. polycarpa*), *Quercus tufae* (*Q. frainetto* X *Q. petraea*), *Quercus dacica* (*Q. polycarpa* X *Q. pubescens*), *Quercus kernerii* (*Q. pubescens* X *Q. robur*), *Quercus budensis* (*Q. pubescens* X *Q. virgiliana*), dar și apariția a unor varietăți de *Quercus* precum *Quercus robur*, var. *puberula* forma *brevipes* și hibridii lor naturali *Quercus kernerii*, var. *devensis*, *Quercus dacica*, var. *Tiszae*, *Quercus haynaldiana*, var. *heuffeli* (Screiber, 1970).

În Pădurea Bejan (ROSCI 0136) au fost identificate un număr de 3 tipuri de habitate de interes comunitar, și anume: 1. Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu *Quercus* spp (91IO); 2. păduri dacice de stejar și carpen (91Y0); 3. păduri balcano-panonice de cer și gorun (91MO); precum și 6 habitate de interes național: 1. păduri dacice de gorun (*Quercus petraea*), fag (*Fagus sylvatica*) și carpen (*Carpinus betulus*) cu *Lathyrus hallersteinii* (R4124); 2. păduri panonice-balcanice de gorun (*Quercus petraea*), cer (*Q. cerris*) și fag (*Fagus sylvatica*) cu *Melitis mellissophyllum* (R4132); 3. păduri dacice de gorun (*Quercus petraea*) și stejar pedunculat (*Q. robur*) cu *Acer tataricum* (R4138); 4. păduri dacice-balcanice de gorun (*Quercus petraea*), cer (*Q. cerris*) și tei argintiu (*Tilia tomentosa*) cu *Lychns coronaria* (R4140); 5. păduri balcanice mixte de cer (*Quercus cerris*) cu *Lithospermum purpuro-coeruleum* (R4151); 6. păduri dacice de cer (*Quercus cerris*) și carpen (*Carpinus betulus*) cu *Digitali Grandiflora* (R4152). De asemenea, au fost semnalate un număr de 17 specii de floră sălbatică de interes național ca de exemplu *Centaurea rocheliana*, *Danthonia alpina*, *Dictamnus albus*, *Rhamnus saxatilis* ssp. *Tinctorius*, *Thymus longicaulis*, o

specie de faună sălbatică de interes comunitar, buhaiul de baltă cu burtă galbenă (*Bombina variegata*), 50 specii de păsări care se regăsesc pe listele din Convenția de la Berna precum și speciile de reptile *Anguis fragilis*, *Coronella austriaca*, *Elaphe longissima*, *Natrix natrix*, *Vipera ammodytes*, *Lacerta praticola*, *Lacerta viridis*, batracieni *Hyla arborea*.

Dealul Colț și Dealul Zănoaga, alcătuiesc o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN, fiind o rezervație naturală de tip botanic identificată cu codul RONPA0521, cu o suprafață de 78,40 ha. Grefată pe un substrat eterogen, roci sedimentare cretacee în Dl. Zănoaga și andezite amfibolice tip Poliatca-Sarhediu în Dl. Colț ce apar la zi în cadrul unor abrupturi, cu soluri variate are o vegetație specifică de pădure, alcătuită din 533 specii cu un procent ridicat de elemente sudice și endemice, fiind inventariate 113 specii proprii pentru Dl. Zănoaga și 41 pentru Dl. Colț. Investigațiile floristice și de vegetație au evidențiat bogăția floristică a acestor dealuri. Cele 533 specii reprezintă 15,96% din speciile publicate în Conspectul florei României, pe Dl. Colț vegetând *Stippa dasyphylla*, o specie foarte rară în flora României, Dl. Zănoaga constituind locul clasic pentru *Hepatica x media* și *Chamaecytisus leiocarpus*, pe cele două dealuri vegetând de asemenea, 20 de specii înscrise pe Lista Roșie a plantelor din România (Ciuntu, 1983). Sunt prezente două habitate de interes național, păduri sud-est carpatice de frasin (*Fraxinus excelsior*), paltin (*Acer pseudoplatanus*), ulm (*Ulmus glabra*) cu *Lunaria rediviva* (R4117), și păduri vest-pontice mixte de gorun (*Quercus petraea*), tei argintiu (*Tilia tomentosa*) și carpen (*Carpinus betulus*) cu *Carpesium cernuum* (R4135), alături de două habitate de interes comunitar, păduri de *Tilio-Acerion* pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene (9180) și păduri dacice de stejar și carpen (91Y0).

Alături de rezervația Dl. Colț și Dl. Zănoaga, **Dealul Cetății Deva** face parte din situl Natura 2000 de importanță comunitară ROSCI0054 statut stabilit prin Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr.1964 din 13 decembrie 2007, cu o suprafață de 113,3 ha. Rezervația Dealul Cetății ocupă o suprafață de 30 ha, suprapunându-se unui neck vulcanic andezitic, cu o altitudine de 335 m, adică umpluturii coșului vulcanic, un rest a ce a mai rămas din aparatul vulcanic atacat de eroziune, fiind un sit periurban cu influență turistică, cu o importantă valoare peisagistică. Au fost identificate (Cîndea 1976), 375 specii de plante vasculare, ceea ce reprezintă 11,8% din flora României cu o predominare a elementele holarctice cu caracter boreal și temperat (60,28%), urmate de elemente mediteraneene (13,24%), 9,86%, orientale și continentale, evidențiate prin specii continentale de diferite nuanțe (5,01 %) și pontice (4,85%), balcanice (1,85%) și dacice (2,56%). Fauna acestui sit este reprezentată prin 6 specii de amfibieni, 25 specii de păsări, 7 specii de reptile și 4 specii de nevertebrate, toate protejate prin legislația internațională, alături de care au mai fost identificate 128 specii de coleoptere din care 10 specii sunt rare în fauna României, aproximativ 900 specii de lepidoptere diurne și nocturne, din care 36 specii au valoare patrimonială și științifică; ci au fost identificate 2 habitate de interes comunitar și anume păduri din *Tilio-Acerion* cu *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*, *Tilia cordata*, pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene și păduri panonice cu *Quercus petraea* și *Carpinus betulus*. Sunt prezente specii rare sau chiar unice, de origine mediteraneană, balcanică sau din taurică precum *Sedum acre* L, *Galium spurium* f. *vallenti*, *Aconitum anthora* L, fiind evidențiată existența a 4 asociații vegetale de fond, asociația *Corno-Fracsinetum orni*, cu o importanță științifică deosebită deoarece biotopul în care vegetează se află la limita nordică a arealului său, asociația *Cleistogeno serotinae* - *Festucetum rupicolae*, asociația *Alysetosum muralis* specifică României și asociația *Carpinum- Fagetum*. La baza

versanților Dealului Cetății, pe porțiuni restrânse, unde au fost defrișate comunitățile de plante naturale spontane, se întâlnesc plantații de salcâmi grupate în asociația antropogenă *Bromo sterili* - *Robiniatum*. Sub aspect faunistic aici se întâlnesc 6 specii de amfibieni, printre care *Bombina bombina* și *B. variegata*, 8 specii de reptile, 39 specii de nevertebrate și 18 specii de păsări, toate de importanță națională sau internațională, prezente în anexa I a Directivei Păsări, ca de exemplu caprimulgul (*Caprimulgus europaeus*), ciocănitoarea de stejar (*Dendrocopos medius*), sfrânciocul roșiatic (*Lanius collurio*), ciocârlia de pădure (*Lullula arborea*), viesparul (*Pernis apivorus*), ghionoaia sură (*Picus canus*), silvia porumbacă (*Sylvia nisoria*). Semnificativ este și faptul că au fost inventariate 900 specii de lepidoptere diurne și nocturne, din care 36 specii au valoare patrimonială și științifică, și că în lista pentru care au fost incluse aceste situri în rețeaua Natura 2000 sunt două specii de floră sălbatică de interes național, *Carex steniphylla* și *Silene csereii*, la care se adaugă 35 de specii de faună sălbatică de interes național, printre care șopârla de pădure (*Lacerta praticola*) și una de faună sălbatică de interes comunitar, fluturele vârgat (*Callimorpha quadripunctaria*).

Pentru amatorii de geologie **punctele fosilifere** sunt elemente de interes, pe teritoriul municipiului Deva fiind cunoscute câteva puncte fosilifere de interes pe Valea Bejanului, Dosu Bejanului și Archia, de vârstă Badenian, Buglovian și Sarmațian bogate în microfauna de foraminifere și ostracode și gasteropode din genurile *Cardium*, *Cardiopsis*, *Ervilia*, *Mactra*, *Solen*, *Tapes* etc., moluște, precum genurile *Acteocina*, *Cerithium*, *Hydrobia*, *Murex*, *Potamides*, *Turitella*, *Valvata* etc. și echinide (Marincaș, Popescu, 1969).

2.1.7. Solurile

2.1.7.1. Pedologie

În strânsă interdependență cu ansamblul condițiilor naturale, învelișul de soluri este unul ce întregeste tabloul fizico-geografic al teritoriului municipiului Deva, tabloul mozaicat exprimând tocmai varietatea tipurilor și subtipurilor de sol (Tabelul 2.6) (Fig. 2.12).

Datorită caracteristicilor geomorfologice evidențiate de prezența luncii și a teraselor inferioare ale Mureșului și Cernei, cu frecvente inundații în timpurile istorice, **aluviosolurile**, reprezentante ale **protisolurilor aluviale** au cea mai mare pondere după suprafața ocupată, 38%, adică 22,27 km². Sunt soluri puțin evaluate sau neevaluate, formate pe materiale aluvionare, caracterizate printr-o mare neomogenitate texturală, mineralogică și chimică, cu un orizont A ce depășește 20 cm și care este urmat de materialul parental de cel puțin 50 cm grosime. Aluviosolurile tipice au profilul Ao-C, cu orizontul Ao ce poate să atingă 40-50 cm, de culoare brun deschisă, brun – cenușie, cu structură grăunțoasă slab sau moderat dezvoltat. Urmează orizontul C de cel puțin 50 cm, alcătuit din materiale aluviale cu compoziții și texturi diferite. Aluviosolurile prezintă o textură foarte diferită de la nisipoasă la lutoasă și chiar argiloasă în funcție de caracteristicile materialelor aluviale, astfel că cele omogene au textură uniformă pe profil, nisipoasă sau lutoasă, iar cele formate pe materiale neomogene au textură contrastantă grosieră pe fină sau grosieră pe mijlocie. Structura este grăunțoasă sau chiar glomerulară, slab până la moderat dezvoltată. Porozitatea totală a acestor soluri, în general, este mare chiar de peste 52% în orizontul Ao, dar mai scăzută la solurile cu textură fină, determinând

astfel o variație a permeabilității. Conținutul de humus este de 2-3%, reacția este în general slab acidă sau neutră (pH= 6-7,2), dar uneori slab alcalină (pH=7,4-8,3), pe aluviuni carbonatice, fiind soluri cu productivitate medie, favorabile pentru pășuni, fânețe, legumicultură și porumb, așa cum se constată dintr-o analiză a peisajului agricol.

Tabelul 2.6. Principalele tipuri de soluri din teritoriul municipiului Deva

Subtip sol	Suprafata (kmp)	%
Aluviosol	22,27	37,5
Antrosol	3,16	5,39
Districambosol	3,5	6,05
Eutricambosol	3,82	6,5
Faeziom	12	20,43
Gleiosol	1,08	1,84
Litosol	0,43	0,8
Luvosol	8,44	14,63
Preluvosol	1,75	2,97
Vertosol	2,6	3,65

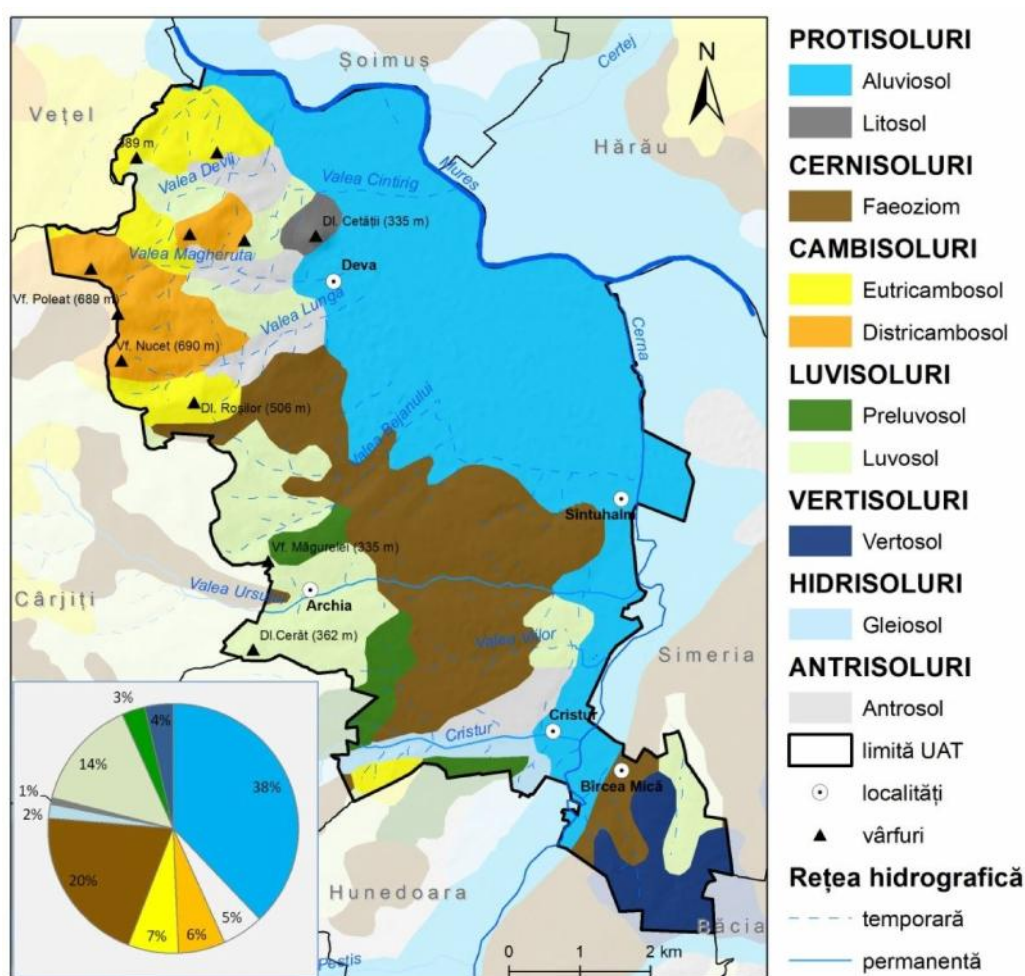

Fig. 2.12. Teritoriul municipiului Deva – harta solurilor.

Tot din categoria **protisolurilor** sunt și **litosolurile** ce apar pe circa 0,5 km², 0,82 % din suprafață, în zona neckului vulcanic al Cetății Deva, caracterizate printr-un

profil foarte scurt și o slabă diferențiere a orizonturilor.

Cernisoliurile sunt reprezentate prin **faeoziomuri**, prezente pe 20,45 % din teritoriu (12,08 km²), ele ocupând terasele medii și superioare precum și spatele interfluviilor sculptate în depozite sedimentare badeniene și sarmațiene și pe glacisurile de record, ocupate în principal cu o vegetație naturală de pajiști cu specii mezohidrofile și/sau păduri de stejar cu tei și carpen.

În vechiul sistem de clasificare erau numite soluri cernoziomoide sau cernoziomuri degradate, lipsindu-le carbonații în primii 125 cm de la suprafață. Au un profil de tip Am – AB – Bt – C, cu un orizont A molic de 40-50 cm grosimea culorii mai închise în stare umedă, textură lutoasă și o structură grăunțoasă stabilă. Orizontul de tranziție AB de 15-30 cm având însușiri asemănătoare orizontului superior fiind urmat de un orizont Bt sau Bv cu grosimi de 80-150 cm, culori închise în partea superioară și brun-gălbui la bază, cu structură columnoid-prismatică, cu pelicule închise ce acoperă agregatele structurale. Orizontul C apare la peste 140-160 cm, are o textură variată în funcție de materialul parental, fiind îmbogățit în carbonați reziduali. Prin însușirile pe care le au - conținutul în humus este de 3-4,5 %, gradul de saturație în baze 70-90%, pH-ul: 5,5-6,5, au în general o fertilitate relativ bună, fiind pretabile pentru fânețe, pășuni, pajiști, păduri, livezi și mai puțin pentru culturi de câmp, dar prin fertilizările organo-minerale și prin lucrări de afânare adâncă dau randamente multumitoare pentru cartofi, sfeclă de zahăr, grâu, secară și ovăz.

În teritoriul analizat **Luvisolurile** sunt reprezentate prin **luvosoluri** și **preluvosoluri**, cu o pondere totală de 17, 2 %.

Luvosolurile ocupă poziția a III-a ca răspândire cu o pondere de , cu 14,3 %, adică o suprafață de 8,45 km² fiind caracteristice dealurilor din zona Cerăt-Archia-Măgurele, pe un material parental reprezentat de depozite sedimentare badeniene și sarmațiene (conglomerate, gresii, pietrișuri, nisipuri, argile și tufuri). Sunt răspândite în alternanță cu preluvosolurile, ocupând suprafețele mai umede, astfel că levigarea, debazificarea și migrarea coloizilor sunt mai intense, iar debazificarea profilului de sol este favorizată și de materialele parentale în general sărace în elemente bazice (Ianoș, Goian, 1995). Ele sunt soluri caracterizate printr-un profil de tipul Ao-EI-Bt-C sau Ao-Ea-Bt-C cu un orizont A ocriu (Ao) gros de 10-20 cm, textura lutoasă sau luto-nisipoasă, structură grăunțoasă sau poliedrică, și o culoare de la brun cenușiu la brun cenușiu foarte închis. Orizontul eluvial E (EI sau Ea) are o grosime de 10 - 20 cm, de culoare albicioasă, cu neoformații reziduale precum grăunții de cuarț, și neoformații de oxizi de fier și mangan, urmat de orizontul B argic (Bt), mai gros și mai bogat în argilă migrată de sus și cu neoformații de pelicule de argilă și de oxizi de fier și mangan, bine reprezentate, și în bază orizontul C. Prezența orizontului vertic (y), sau a celor cu proprietati stagnice intense (W) sau gleice (Gr) sub 50 cm, explică existența subtipurilor corespondente, cu ponderi cuprinse între 4,3% cel vertic și 5,6% cel stagnic.

Din punctul de vedere al proprietăților fizice și chimice, luvosolurile sunt puțin favorabile, cu o textură mai bine diferențiată deoarece conținutul de argilă scade de la Ao la EI sau Ea și crește foarte mult în Bt, structura este mai slab dezvoltată în Ao și mai ales în EI, cu un regim aerohidric defectuos, conținut mai mic de humus (circa 2%) și de calitate slabă fiind bogat în acizi fulvici. Gradul de saturație în baze și reacția au valori mai mici astfel că V poate să coboară aproape de 50%, iar pH-ul până la 5), activitate microbiologică și aprovizionare cu substanțe nutritive fiind, de asemenea, mai slabe, toate acestea conferind o fertilitate mai mică, ceea ce impune aplicarea unor măsuri de îmbunătățire a acestor proprietăți și caracteristici. Sunt totuși pretabile pentru culturi furajere, cartofi, în pomicultură și mai puțin pentru grâu, porumb, floarea-soarelui.

Preluvosolurile, răspândite pe doar 2,9 % din teritoriu apar doar în două areale, pe

DI. Măgurele și Pădurea Archiei pe depozite sedimentare sarmațiene, cu un conținut ridicat de elemente bazice, în special cationi bazici bivalenți de Ca și Mg, având un profil nu foarte profund (1,5-1,7 m), cu o diferențiere clară a orizonturilor în succesiunea Ao sau Am - Bt - Ck sau Cn. Se remarcă prin acumularea unei cantități medii de humus, mai ales de tip mull forestier, ceea ce determină o aprovizionare cu elemente nutritive este moderată, având o permeabilitate pentru apă și aer moderată (Ianoș *et al.*, 1997).

Eutricambosolurile sunt prezente pe 3,5 km², adică pe 6,5 % din teritoriu, fiind caracteristice pentru zona Dealului Finicuri și Dealul Roșiile, pe depozitelor sedimentare neocretace, sub păduri de foioase. Se formează în condiții de alterarea slab-moderată a silicaților primari, cu eliberarea de hidroxid feric, într-un orizont B de alterare (Bv), caracterizat prin lipsa migrației coloizilor și prin levigarea carbonaților alcalino-pamânțoși, profilul fiind de tipul Ao – Bv – C sau Am – Bv – C. Orizontul Ao, gros de 10 – 35 cm este brun-cenușiu, cu textură lutoasă sau luto-argiloasă și cu structură granular sau grăunțoasă, este urmat de orizontul Bv, de 80 – 100 cm grosime, brun-gălbui, cu textura luto-argiloasă și structura poliedrică sau prismatică. Orizontul C apare la 80 – 100 cm adâncime. Datorită conținutului în humus de 1,5 – 3 %, predominând cel de tip Mull, cu grad de saturație în baze 75 – 98 % și cu proprietăți fizice și hidrofizice bune, fertilitatea este medie, cu variații în funcție de subtipurile prezente, tipic, molic, vertic, gleic sau stagnic. Cu ponderi foarte mici, și o răspândire mozaicată determinată de condiții locale mai sunt prezente **vertosoluri** gleice și stagnice pe o suprafață de 2,6 km², adică circa 3,68 %, pe interfluviile de la sud de Bârcea Mică, în zona de apariție a argilelor sarmațiene, și **gleiosoluri** tipice, cambice și vertice pe 1,84 %, pe Valea Cristurului, căptușită cu depozite coluviale luto-argiloase, în concordanță cu morfologia de detaliu, cu suprafețe plane și/sau ușor concave și cu nivel freatic ridicat.

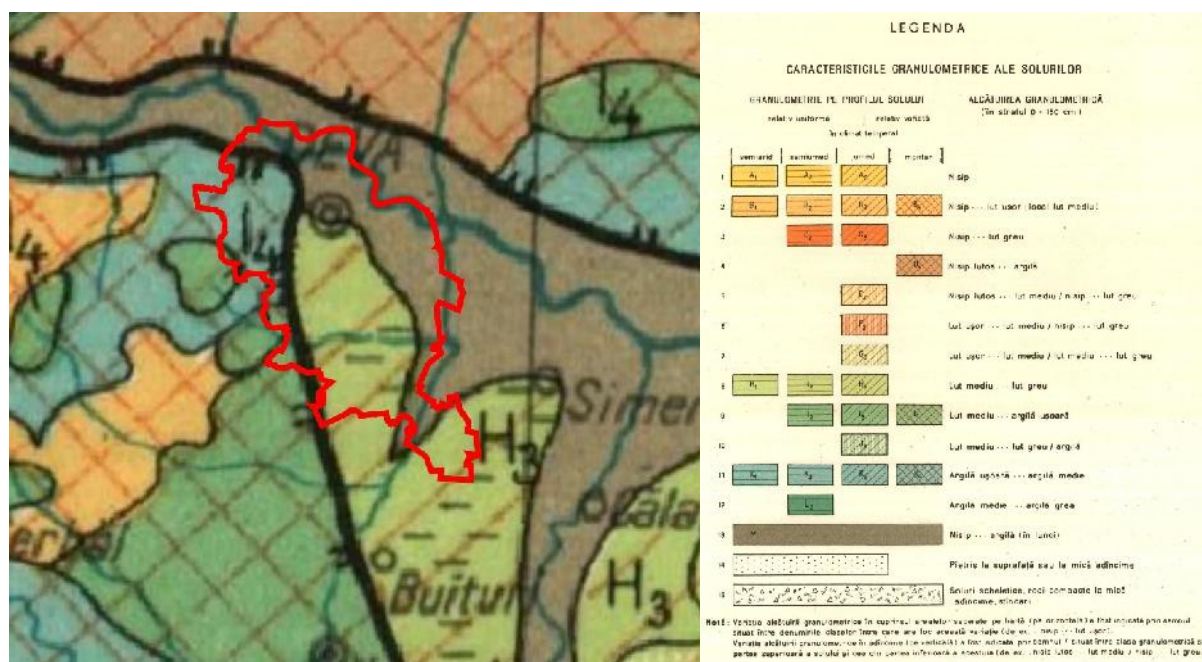
2.1.7.2. Geotehnie

Riscul geotehnic este dat de constituția litologică a terenului din zona de influență a fundației construcțiilor, în special a celor cu regim de înălțime de peste P+1 nu este foarte ridicat, totuși litologia este un element ce nu poate să fie neglijat. În zonele în care apar depozite lutoase și luturi loessoide, nisipuri și nisipuri argiloase, trebuie să fie luate în discuție valorile indicilor de tasare suplimentară, la 100 kPa de 0,6% și la 200 kPa de 1,8%. Pe de altă parte, existând zone în care substratul este afectat de exces de umiditate, cu deosebire în zona de luncă, unde apele freatice se pot afla la sub 1 m adâncime, trebuie să se țină cont de presiunile convenționale specific acestor terenuri de fundare (Tabelul 2.6) (Manea, 2008).

Tabel 2 (Tabelul 2.6.) Presiunile convenționale (kPa) la diferite stări de saturație

Roca	Starea de saturație 0,8	Starea de saturație 0,40
Loess nisipos	120	130
Loess prăfos	130	140
Loess argilos	140	160
Nisipuri și nisipuri argiloase	140	150
Argile prăfoase	170	180
Prăfuri nisipoase	150	160

Distribuția generală a tipurilor granulometrice ale solurilor este suprimată în figura următoare (2.14). Această hartă generală la nivel de UAT este completată de studiile geotehnice de detaliu prezentate în prezenta documentație.

Figură 1 (Fig. 2.14.) Zona Deva – alcătuirea granulometrică a solurilor.

Este important a nu se neglija efectul înghețului, astfel că elementele de fundare trebuie să aibă adâncimea de cel puțin 0,7- 1 m, ținând cont bineînțeles și de litologia terenului de fundare.

2.1.8. Fenomene geografice de risc

Riscul seismic. Din punct de vedere al seismicității, teritoriul analizat se înscrie în microaria de sensibilitate seismică Hațeg-Deva-valea Mureșului, asociată sistemului faliei Sud-Transilvane, numită aici falia Mureșului și a faliei ce mărginește „munceii Devei” (Gheorghiu *et al.* 1963), zonă caracterizată prin cel puțin un cutremur cu magnitudinea mai mare de 5,2, dar nu mai mare de 6 (Mărmureanu *et al.*, 2011), dar majoritatea cu o magnitudine de sub 3,5, cu un stres maxim orientat E-V (Oros *et al.*, 2018), precum cele din 10.10.1879, 05.12.1890, 28.11.1892, 08.04.1893, 02.04.1901, 04.07.1913 și 26.01.1916.

În conformitate cu STAS 11100/1-91 și STAS 11100/1-93, municipiul Deva se află în zona de seismicitate cu magnitudinea de 6 după scara Richter. Normativul P 100/01-2006 privind zonarea teritoriului României după valorile coeficienților seismici de colt K_s și T_c , include teritoriul orașului în zona «E» cu perioada de control (colt) a timpului de răspuns $T_c = 0,7$ s și $P_{conv} = 350$ KPA, ceea ce indică faptul că riscul seismic pentru construcții este relativ redus, cele mai înalte clădiri încadrându-se în regimul P+4.

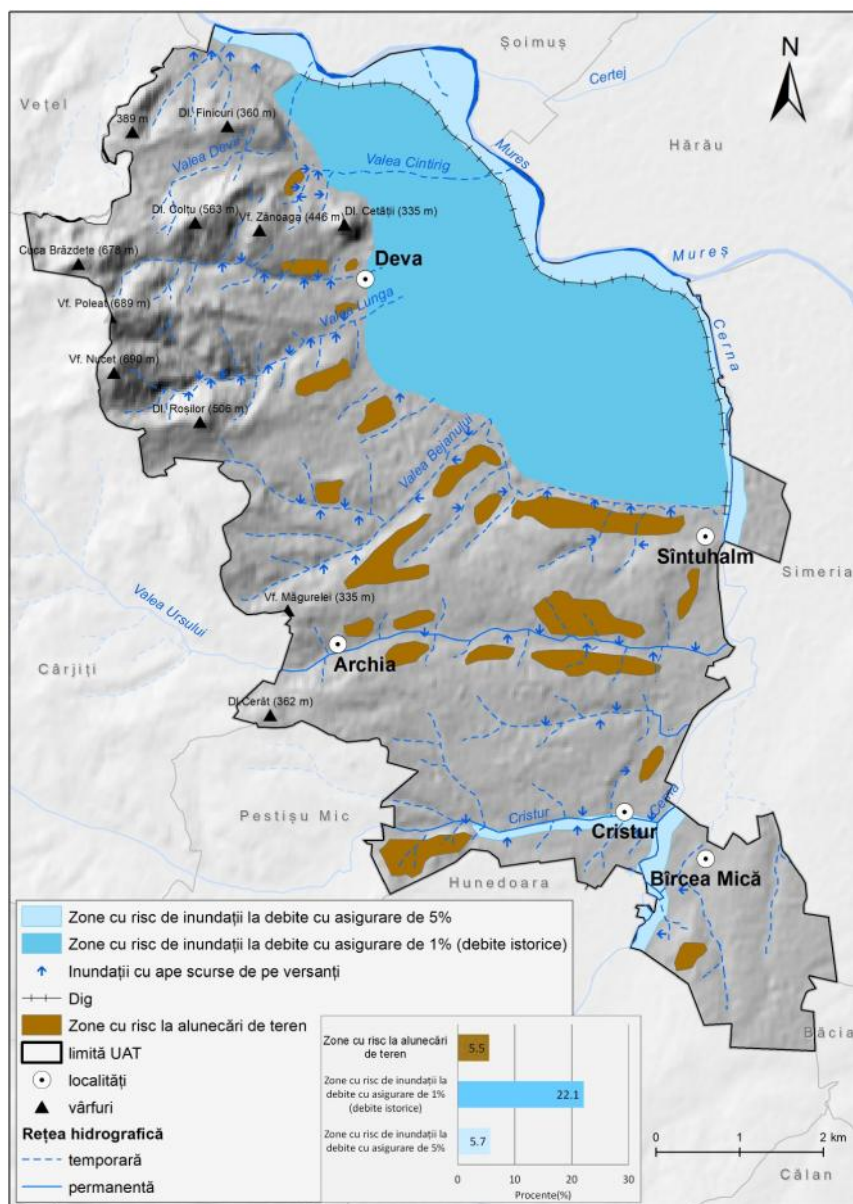

Fig. 2.13. Teritoriul municipiului Deva – schița zonelor cu fenomene geografice de risc.

Riscul hidrologic. La nivelul teritoriului municipiului Deva, aferent bazinului Mureșului există riscul producerii de inundații în perioada de primăvară –vară, și chiar în timpul iernii când topirea bruscă a zapezii este determinată chiar de ploi. Situații de acest gen sunt caracteristice mai ales în bazinele hidrografice mici, de sub 200 km² cu timp de concentrare mai mic de 6 ore, cum este chiar bazinul Cernei, ploile torențiale convective de mare intensitate, pot conduce la formarea de viituri rapide. Aceste viituri pot surveni și în condițiile unor ploi generalizate, care, local, au pe o perioadă scurtă - 2 – 3 ore sau chiar mai puțin - intensități deosebite. Prin rapiditatea cu care se desfășoară, viiturile rapide provoacă în special pagube materiale dar și pierderi de vieți omenești, mai ales că gradul de severitate al viiturilor rapide poate să fie amplificat în cazul în care versanții au suferit despăduriri masive, terenurile agricole sunt lucrate în lungul pantei sau în situațiile în care în bazine cu relief accidentat au apărut noi rupturi de pantă. Apare astfel riscul concentrării apelor pluviale pe firul albiilor elementare de tip ravenă, torent sau vâlcea, aflate pe versanții ce domină partea de vest a intravilanului orașului Deva (Fig. 2.13).

Evaluările efectuate asupra situației specifice bazinului Cernei au condus la concluzia că, deși există un dig, în aval de confluența cu pârâul Zlaști Cerna are o

zonă lungă de 5,62 km cu risc potențial semnificativ la inundații (A.B.A.M, 2016). Pentru Cerna și afluenții săi nu sunt de neglijat unele aspecte ce țin de gospodărirea bazinelor hidrografice, precum stabilizarea și recalibrarea albiei mai ales în zona localităților, întreținerea albiilor, stabilizarea patului albiei, executarea de parapete, ziduri de sprijin și apărări de mal, eliminarea blocajelor și obstacolelor pe cursurile de apă, defrișări manual, decolmatări și degajări de deșeuri ajunse și/sau aruncate în alibi.

În cazul Mureșului, riscul la inundații de proporții istorice precum cele din 1970, când orașul a fost foarte afectat, este foarte scăzut, de 1%, adică la 100 ani, mai ales că lucrările de îndiguire din anii '70 și finalizate în 1981 prin contruirea unui dig de 8,83 km cu o înălțime de 5 m, ar putea fi compatibil cu o protecție la un debit de 2640 m³/s (A.B.A.M, 2016), zona predispusă la un asemenea risc reprezentând 22,1% din teritoriu. Este evident faptul că lunca joasă în interiorul digului, și cu un remuu în amonte pe Cerna, este o zonă potențial inundabilă, aceasta reprezentând 5,7 % din teritoriu, situație confirmată și de inundațiile din martie 1981, decembrie 1995, iunie 1998 sau aprilie 2000 (A.B.A.M, 2016).

Riscurile geomorfologice sunt destul de scăzute, date fiind condițiile litologice, cele geomorfologice asociate în principal predominării pantelor scăzute – cele de sub 5° reprezintă 56 % din teritoriu -, precum și cele legate de acoperirea terenului, 30,9 % fiind acoperit cu păduri și pajiști, prezente tocmai în zona cu pante mai mari de 5°, din zona deluroasă. Este necesar a nu neglijă faptul că în cazul unei utilizări agricole neadecvate chiar la înclinări de sub 5° pot să aibă loc procese de eroziune peliculară areolară, cu erodarea orizontului A al solurilor, orizontul caracterizat prin fertilitate. Ținând cont de faptul că există și suprafețe de teren cu înclinări mai mari, orice acțiune de defrișare masivă, sau de exploatare excesivă a pajiștilor și terenurilor arabile poate favoriza declanșarea unor procese de versant precum alunecările de teren pe rocile argiloase și lutoase, surpări ale malurilor, de eroziune torențială accelerată. Arealul cu vulnerabilitate la alunecări de teren, inclusiv de reactivare a celor vechi, corespunde zonelor de aflorare a depozitelor badeniene și sarmațiene ce conțin orizonturi de argile și care nu apar doar pe versanții dealurilor ci apar de multe ori și pe fruntea înclinată a teraselor Pleistocene medii și superioare, reprezentând circa 5 % din teritoriu (Fig. 2.13). În zonele în care rocile de suprafață sunt luturi, luturi loessoide și nisipuri fine și medii, se întrunesc condiții favorabile de manifestare a tasării, zona de luncă și mai rar podul interfluviilor fiind spații de posibilă manifestare.

Riscul geotehnic, risc dat de constituția litologică a terenului din zona de influență a fundației construcțiilor, în special a celor cu regim de înălțime de peste P+1 nu este foarte ridicat, totuși litologia este un element ce nu poate să fie neglijat. În zonele în care apar depozite lutoase și luturi loessoide, nisipuri și nisipuri argiloase, trebuie să fie luate în discuție valorile indicilor de tasare suplimentară, la 100 kPa de 0,6% și la 200 kPa de 1,8%. Pe de altă parte, existând zone în care substratul este afectat de exces de umiditate, cu deosebire în zona de luncă, unde apele freatice se pot afla la sub 1 m adâncime, trebuie să se țină cont de presiunile convenționale specific acestor terenuri de fundare (Tabelul 2.7) (Manea, 2008).

Este important a nu se neglijă efectul înghețului, astfel că elementele de fundare trebuie să aibă adâncimea de cel puțin 0,7- 1 m, ținând cont bineînțeles și de litologia terenului de fundare.

Tabelul 2.7. Presiunile convenționale (kPa) la diferite stări de saturație

Roca	Starea de saturație 0,8	Starea de saturație 0,40
Loess nisipos	120	130
Loess prăfos	130	140
Loess argilos	140	160
Nisipuri și nisipuri argiloase	140	150
Argile prăfoase	170	180
Prafuri nisipoase	150	160

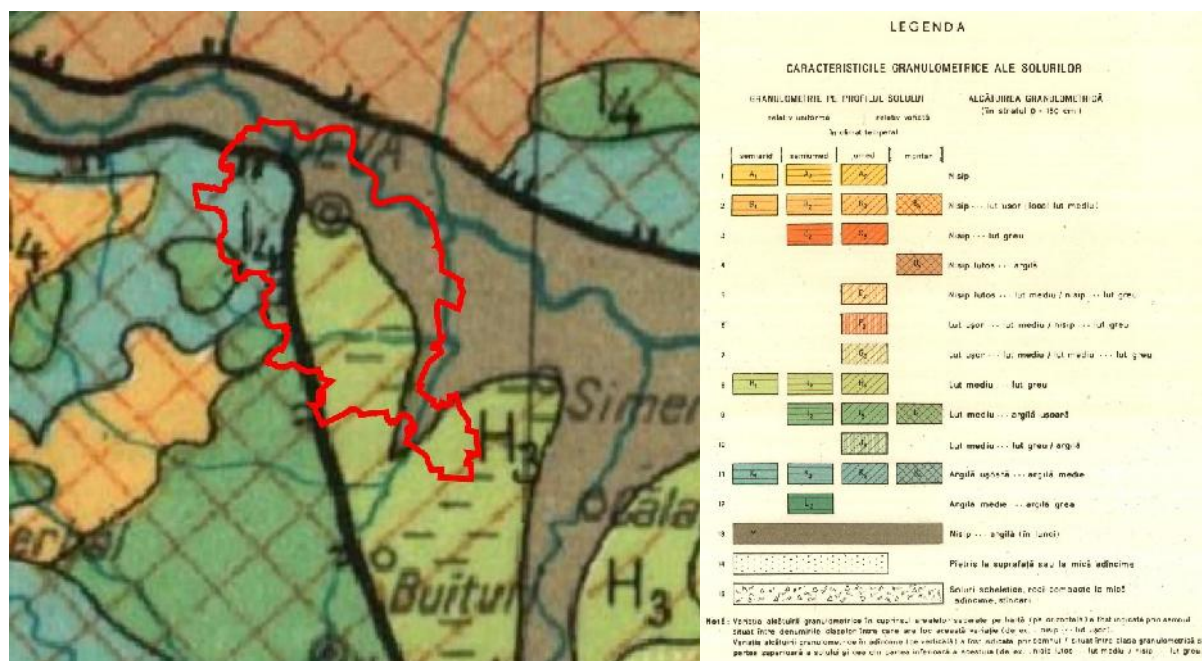

Fig. 2.14. Zona Deva – alcătuirea granulometrică a solurilor.

Riscurile climatice. Se cunoaște foarte bine faptul că fenomenele meteorologice pot fi periculoase prin anumiți parametri, acestea manifestându-se atât individual cât și în manieră conjugată, producând pagube materiale și/sau victime omenești. Sunt cunoscute fenomene meteorologice periculoase asociate apei, adică hidrometeorii, precum ceața, chiciura, grindina, poleiul, altele asociate mișcării aerului, vijeliile, sau altele asociate potențialului electric al atmosferei, ca orajele, fulgerele și trăsnetele, dar și cazurile cu temperaturi maxime foarte ridicate ce determină fenomenul de uscăciune severă. Sub acest aspect este important de reținut faptul că o imagine ne este oferită de probabilitatea producerii temperaturilor maxime absolute la stația Deva (Tabelul 2.8).

Tabelul 2.8. Probabilitatea de producere a temperaturilor maxime absolute (°C) la stația Deva (Clima României, 2008).

Cu asigurare de 1%	Cu asigurare de 2%	Cu asigurare de 5%	Cu asigurare de 10%	Cu asigurare de 20%
41,5	41,1	39,5	38,1	36,6

Grindina, fenomen specific sezonului cald, este deosebit de dăunătoare tuturor culturilor agricole și periculoasă pentru oameni și animale, însumează în zona de studiu în medie circa 2-3 cazuri pe an, dimensiunea boabelor de grindină putând ajunge la 50 mm, situații ca cele din 26 mai 2020. *Ceața*, caracteristică mai ales zonelor joase în situațiile de stabilitate atmosferică și de inversiune termică este mai frecventă în sezonul rece, între 17 și 57 zile cu ceață. *Bruma*, și *chiciura* sunt hidrometeori ce constau într-o depunere de cristale de gheață pe obiectele de pe sol, respectiv pe ramuri și conductori aerieni, în condiții de nebulozitate redusă, calm atmosferic sau vânt foarte slab și umiditate relativă de peste 80%, respectiv asociată cu ceața și vântul puternic, în sezonul rece. Pentru aria noastră de interes sunt în medie 25-35 zile cu brumă, respectiv 7-10 zile cu chiciură. De asemenea, tot în sezonul rece, poleiul are o incidență medie de 3-5 zile pe an, mai rar 10 zile (Bogdan, Țișteanu, 1983).

Vijeliile, caracterizate ca fiind creșteri bruște ale direcției și vitezei vântului pe perioade scurte de timp, a presiunii atmosferice și umezelii relative și o scădere accentuată a temperaturii aerului, au o frecvență medie de 1-2 pe an, mai ales în intervalul mai-august. *Orajele și fulgerele*, fenomene ce țin de electricitatea atmosferei manifestată în legătură cu stratificarea instabilă a aerului sau de pătrunderile frontale, sunt specifice mai ales sezonului cald, însoțind aversele, vijeliile sau grindina, fiind prezente în 25-35 de zile pe an.

Riscurile biologice

Din categoria riscurilor nu pot fi omise riscurile biologice, mai ales că în condițiile schimbărilor climatice apar numeroase situații de proliferare a unor viețuitoare cu caracter invaziv, dăunător. Deoarece pădurile din aria de analiză sunt păduri de quercinee, majoritatea cu valoare patrimonială făcând parte din rezervații naturale, Padurea Bejan fiind un fel de unicat, omida păroasă a stejarului (*Limantria dispar*) și omida verde a stejarului (*Tortrix viridina*), la o înmulțire explozivă, necontrolată pot să devină factori de risc. Chiar dacă din acest punct de vedere aria noastră de referință este încadrată în zona cu risc scăzut (ICAS Brașov), monitorizarea continuă a fenomenului este necesară, mai ales că sunt afectați și pomii fructiferi (merii, perii, prunii), dezgolindu-i de frunze, ceea ce face ca după un asemenea atac, pomii nu mai rodesc mulți ani în șir. De asemenea, făinarea stejarului determinată de ciuperci precum *Microsphaera hypophylla* și *Microsphaera alphitoides* este cea mai păgubitoare boală care determină fenomenul de uscăre la toate speciile de stejari, astfel că monitorizarea acestor păduri trebuie să fie permanentă. Trebuie să se țină cont de faptul că intensitatea atacurilor de insecte este favorizată atât de factorii abiotici dintre care amintim mai ales seceta prelungită și temperaturile medii diurne ridicate pe perioade lungi de timp, cât și de către factorii antropici, ca de pildă nerespectarea regulilor de exploatare a masei lemnoase din arboretele predispuse acestor atacuri, neluarea măsurilor ferme de combatere și de prevenire a acestui dăunător de către structurile silvice cu responsabilitate în acest sens.

2.2. Evoluție

2.2.1. Evoluția în timp a unității teritorial administrative

Istoria zonei și așezării de la Deva s-a derulat pe parcursul mai multor milenii. Pe teritoriul orașului actual și în vecinătatea sa s-au succedat un mare număr de faze ale evoluției habitatului și altor elemente de amenajare a spațiului, care au lăsat urme

în subteran și la suprafața solului, în orașul actual sau în vecinătatea sa. Toate acestea trebuie studiate pentru a permite o cartare completă (conform informațiilor actuale) a teritoriului administrativ al Municipiului Deva, la rândul ei necesară zonificării intravilanului său, a definirii siturilor, ansamblurilor sau obiectelor de arhitectură care vor fi protejate conform legislației în vigoare. Avem în vedere inclusiv anumite corecții necesare, aplicabile listei actuale a monumentelor istorice și siturilor arheologice. Deasemenea, cartarea respectivă este necesară în realizarea regulamentelor specifice acestor tipuri de arii, prin care se impun limite, restricții, obligații. Pentru a oferi o informație cât mai completă în acest sens, sunt disponibile următoarele tipuri de informații: **scrise** (inscripții, acte de cancelarie, documente diverse, însemnări etc.), **arheologice**, **cartografice și vedute** și **arhitectural-stilistice**. Sunt selecționate doar acele informații care se referă la evoluția urbanistică și arhitecturală, sau cele care pot oferi repere indirecte în acest sens.

Denumiri ale localităților de-a lungul istoriei și așezări dispărute din teritoriul administrativ.

Cronologia evenimentelor.

Deva.

- cca. 513 î.Hr. –Herodot amintește pentru prima dată pe agatârșii care locuiau pe malul râului Maris- în zona viitorului oraș.
- sec. II- inscripție închinată lui Hercules pe o piatră descoperită la Deva: "Hercul(i) et silvano vexilatio L(egionis) XIII G(eminae) An(thonianae) Aur(elius) Arimo v(otum) m(erito) p(osuit) imunis", care demonstrează că respectivul locuitor al localității era scutit de munca brut
- **sec. XIII- se edifica Cetatea medievală – refaceri sec. XV-XIX (Dealul cetatii)**
- 1265- este menționată pentru prima oară cetatea, ca fiind regală
- 1269- o altă variantă (cea mai sigura) pentru prima mențiune documentară a cetății: ca urmare a luptei victorioase de lângă cetatea Devei, când cumanii sunt învinși, regele Ștefan al V-lea răsplătește pe Banul Mikud și pe Chyl de Călnic pentru participarea la lupte
- 1273- regele Ladislau al IV-lea îl răsplătește pe magistrul Petrus Chak pentru aportul tatălui său la victoria din 1269
- 1276- se înființează Comitatul Hunedoara din care făcea parte și Deva, care deține rolul de sediu al comitatului
- sf. sec. XIII- cetatea revine voievozilor transilvăneni Roland Borșa și Ladislau Kan- se atestă astfel importanța deosebită a ei
- 1299- voievodul Ladislau Kan ține în cetate scaun de judecată la care participă o serie de notabilități: jude de curte, palatin, stolnic, pronotar etc.
- 1302- devine centrul rezidențial al lui Ladislau Kan
- 1307- în cetate are loc alegerea fiului lui Ladislau Kan, ca episcop de Transilvania; atunci este întemnițat aici regele Otto al Ungariei (în fapt, pretendent la tron)
- 1315- cetatea redevine regală- intră în posesia lui Carol Robert, care îi învinsese pe Ladislau Kan și fiii săi
- 1333- 1336- comitele Martin de Hunedoara este și castelan de Deva (dovadă a importanței cetății)
- sec. XIV- este construită vechea Biserică de cult Grecesc, apoi Catolică, devenită Reformată în anul 1545

- 1371-sunt menționate 4 districte ale cetății Deva: Hațeg, Hunedoara, Strei și Dobra
- 1434- este menționat scaunul de judecată din Deva ("sedes Deva et Haczeg")
- 1444- regele Vladislav I îi dăruiește lui Iancu de Hunedoara cetatea Deva împreună cu 56 de sate și mine de aur din Munții Apuseni
- 1449- apare documentar "cives" de Deva (deci, conform terminologiei medievale, locuitori ai "orașului");este prima mențiune a statutului urban al așezării
- mijl. sec. XV- în Deva este menționată casa ("domus") lui Ioan Diacul, probabil o reședință depășind statutul mediu
- 1453- prima atestare documentară a satului Sântuhalm (actualmente pe teritoriul administrativ al Devei), cu numele de "Zanthohalom", ca făcând parte dintre satele domeniului cetății Deva
- sec. XV- cetatea Deva stăpânește 4 districte românești- Hunedoara, Strei, Deva și Dobra și peste 50 de sate
- jum a II-a a sec. XV- numeroase documente sunt emise în cetate
- 1453 și 1459- apare documentar "oppidum Deva", deci o așezare cu statut de târg
- 1490- până atunci cetatea este stăpânită de Hunedorești
- 1504- o altă variantă pentru revenirea cetății regilor maghiari: la moartea lui Ioan Corvin, cetatea redevine regală
- prima jum. a sec. XVI- Deva are cca. 200 de gospodării contribuabile (deci plătitoare de taxe)- rămâne cea mai mare și importantă așezare a Comitatului Hunedoara
- 1526-1529- în cadrul luptelor pentru succesiune, cetatea este stăpânită de partizanii lui Ferdinand de Habsburg- se întreprind lucrări de fortificare
- mijl. sec. XVI- atacuri otomane- orașul este devastat și cetatea este asediată- atunci este construită incinta a doua
- 1540- moare Ioan de Zapolya; la Deva se organizează funeraliile, voievodul fiind expus pe catafalc mai multe zile
- 1542, 1546 și 1549- regina Isabella a Ungariei vizitează Deva de mai multe ori; în 1549 aduce tezaurul pentru a fi păzit în cetate.
- 1551- la Deva este mobilizată, pentru luptele cu turcii, armata austriacă (60.000 de mercenari) condusă de generalul Castaldo, comandantul militar al Ardealului
- după 1551- cetatea ajunge sub protectoratul împăratului Ferdinand I- generalul Castaldo o refortifică
- sec. XVI- breslele din Deva adună laolaltă meșteri români, maghiari și germani
- 1557- armata otomană trimisă de sultanul Soliman cel Mare ocupă cetatea și o predă partizanilor reginei Isabella și fiului ei Ioan Sigismund
- jum. a doua a sec. XVI- Giovannandrea Gromo: "...cetatea este foarte puternică, una dintre cele mai importante fortărețe ale vremii din această parte..."
- 1581- cetatea ajunge în stăpânirea lui Francisc Geszthy, comandantul Ardealului, care anulează toate privilegiile orașenilor; întreprinde lucrări de reconstrucție la cetate
- 1593- se pun bazele școlii din Deva , care conținea locuința învățătorului și un internat cu 4 camere
- **sf. sec. XVI (probabil în perioada 1594-1595)- fază de construcții la "Magna Curia" la poalele cetății din Deva, legată de persoana lui Francisc Geszthy, căpitan suprem al armatei transilvănene**

- sf. sec. XVI-înc. sec. XVIII- vatra târgului este relativ restrânsă; cuprinde Cetatea și clădirile de la poalele ei (zonă unde locuia nobilimea, comandanții militari, preoții catolici și unii meșteșugari), apoi cartierele “Pe Vale” (locuit de români), “Partea Corăbierilor” (locuită de plutașii care transportau pe canalul Cerna și pe Mureș lemn, sare și alte produse) și două mici “crânguri” : unul pe partea superioară a pâraului Ciurgăului (locuit de olari) și “Șfabi” (locuit de o populație săracă).
- 1601- după evenimentele din timpul lui Mihai Viteazul, cetatea Devei este ocupată de armata austriacă condusă de generalul Gheorghe Basta
- 1603- Dietă la Deva- Basta obligă la depunerea jurământului față de împăratul Rudolf al II-lea
- 1608- după ce revine transilvănenilor (în timpul lui Ștefan Bocskay), “Magna Curia” este stăpânită de Gabriel Bethlen, care va deveni principele Transilvaniei în intervalul 1613-1623; se execută noi construcții la cetate; în timpul său sunt colonizate la Deva primele familii de secui, ele vor genera un nou cartier în zona liberă dintre cele două mori de apă, formând Ulița Secuilor (Str. Cuza Vodă de astăzi)
- după 1615- refacerile inițiate de Gabriel Bethlen la “Magna Curia” sunt conduse de arhitectul Giacomo Resti da Verna, autorul ansamblurilor din Vint, Blaj, Oradea, toate dotate cu bastioane de colț
- 1621- reconstrucția ansamblului “Magna Curia” este finalizată sub Gabriel Bethlen; devine cunoscută și sub numele de “Castelul Bethlen”
- 1640- cetatea, stăpânită până atunci de văduva lui Gabriel Bethlen, este vândută lui Gheorghe Rakoczy I; atunci se efectuează un inventar al cetății
- **1640 (1645)- în timpul domniei lui Gheorghe Rakoczy I, în partea de oraș locuită de români, este ridicată vechea biserică ortodoxă – se păstrează doar turnul**
- 1643- la Deva există următoarele străzi: Csik (Ciuc), Felszeg (Suseni), Kovacs (Covaci), Kis (Mică), Magyar (Ungurească), Malomi (Morii), Piatz (Piața), Varos (Orașului), Venecze (Veneției) și Zebernik (Zăbranic)
- 1644, 17 iunie- dispoziție a lui Gheorghe Rakoczy I pentru începerea lucrărilor la cetate; se completează incinta a II-a, inclusiv prin ridicarea bastionului (platformei de artilerie) semicircular din sud
- 1687- cetatea ocupată de Habsburgi
- 1703-1711- cetatea este implicată în revolta curuților condusă de Rakoczy al II-lea, împotriva administrației habsburgice
- **1712 (1713)- guvernatorul militar al Transilvaniei, Ioan Steinville (Steinvill), își are reședința la Deva; noi lucrări la cetate, pentru a o adapta mai bine artileriei: o amplă incintă dezvoltată mult spre vest, două bastioane la est și vest, cazemate la vest; se adaugă o fortificație bastionară din pământ, la poalele dealului, spre sud-est, articulată cu zidurile cetății; ea este figurată în planurile “Ridicării Josefine” din cca. 1770**
- după 1712, comandantul Cetății, generalul Steinville, colonizează la Deva 43 de familii de bulgari, care se refugiaseră de teama turcilor la Tg. Jiu și 18 familii de la Craiova; se stabilesc cu toții pe locul aflat între canalul Cerna și Mureș, cartier ce se va numi “grecesc”; primesc vetre de case, grădini și pământ arabil cu obligația de a plăti domeniului o taxă anuală; sunt scutiți de armată, de prestații și pot să-și aleagă singuri conducerea comunală și preoții dintre călugării franciscani. Aceste privilegii îi vor ajuta să-și construiască case, să-și întemeieze gospodăriile, să-și construiască o biserică.

- **cca.1712- comunitatea bulgarilor catolici zidește o primă biserică de cult romano -catolic pe locul actualei Mănăstiri Franciscane Sf. Maria**
- **1724- clădirea bisericii Mănăstirii Franciscane Sf. Maria este supraetajată, căpătând forma actuală**
- 1744-1755- în timpul lui Ioan Haller, guvernatorul Transilvaniei, ansamblul "Magna Curia" suferă o serie de lucrări importante, fiind modificată în stil Baroc.
- **sec.XVIII- se construiește Parva Curia- actuala Casa a Corpului Didactic (str. Gh. Baritiu nr.2)**
- **sec. XVIII-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "Bd. 1 Decembrie 1918"**
- 1756, ianuarie- inventar referitor la "Magna Curia" de după moartea guvernatorului Ioan Haller- conține informații foarte complete despre lucrările întreprinse în timpul său și despre starea ansamblului din acel moment
- 1762-1764- datorită unor infiltrații în fundații și zidărie, biserica Franciscană Sf. Maria este reparată radical
- 1817- împăratul Francisc I hotărăște restaurarea cetății, pentru care alocă suma de 216.000 de florini
- **sec. XIX- se construiește Școala de Fete- actuala Școală Generală Regina Maria (str. Blaga Lucian nr. 1)**
- **1824- se înființează și construiește sediul Casinei Naționale, în actuala Piață a Unirii- clădirea se păstrează până astăzi, cu puține modificări**
- 1848- în timpul revoluției, garnizoana cetății este formată din 200 de austrieci
- 1849- cetatea este asediată și cucerită de revoluționarii maghiari
- 1849- explozie în incinta cetății- sunt distruse o serie de componente ale ei
- 1849-1860- în perioada "absolutismului" habsburgic, la Deva exista un Comisariat care funcționa în Magna Curia; era condus de un oficiu cercual, având ca șef un pretor ajutat de personalul necesar pentru problemele politice, administrative, juridice, financiare, jandarmerie, medic și avocat.
- 1854- se introduce în Deva telegraful; la intersecția străzilor actuale Călugăreni cu Eminescu, se edifică primul spital civil; el funcționează și ca azil de bătrâni și este una din cele mai vechi case de locuit din Deva.
- 1857, 28 iunie- material întocmit de Markus Karoli, notar, care consemnează discuțiile din cadrul unei adunări a populației privind sistematizarea și regularizarea străzilor, discuții convocate de către comitetul de Execuție din Consiliul de Sistematizare raională; se iau măsuri în vederea rezolvării problemelor deosebite , dându-se termene și pedepse în cazul nerezolvării lor
- 1860-1867- se instituie un regim de autoguvernare a provinciilor federalizate și se reînființează comitatele, între care și Hunedoara cu reședința la Deva
- 1861- începe construirea unei biserici ortodoxe românești pe locul actualei catedrale de pe Str. A. Iancu
- 1868- prin Deva trece primul tren cu locomotivă; în urma construirii stației de cale ferată și a celorlate clădiri aferente, în apropierea cărora se ridică case de locuit și magazine, precum și un mic grup de locuințe dincolo de calea ferată; apare un alt cartier, numit "Bariera Hărăului"
- 1876- apare prima tipografie cunoscută în Deva
- cca. 1880- există deja iluminat public, cu felinare
- 1880- se organizează în Deva "Despărțământul ASTRA" și Societatea de Istorie și Arheologie a Comitatului Hunedoara, al cărui membru de onoare a fost Gh. Barițiu; se construiește Liceul de Băieți
- 1882- se pun bazele primei colecții de antichități, a primului muzeu din Deva

- 1882 – 1892- se construiește Școala Pedagogică, iar corpul cu etaj din față în 1911
- 1886- Deva redevine oraș cu consiliu ales; este construită noua Primărie pe un teren cupărat din Domeniul Fiscal
- după 1888- sunt înființate două noi cartiere: Ceangăi și Cartierul Popilor.
- 1888-1892- se realizează cartierul Ceangăi, când statul maghiar colonizează 54 de familii de ceangăi din nordul Bucovinei (în total 288 de persoane). Coloniștii au primit case gospodărești cu grădini și teren agricol pe care trebuiau să le plătească în 50 de ani. Ei s-au așezat în zona liberă din dreptul Străzii Zamfirescu și Liliacului până spre Drumul Archiei.
- **1890- este construit Palatul Prefecturii; se edifică o sală festivă a Corporației Industriale**
- 1894- se introduce prima linie telefonică în Deva
- 1895- este construit spitalul
- **cca. 1897- după cum reiese dintr-o inscripție de pe treptele uneia dintre scări, este construită Sinagoga după proiectul arhitectului Ignățiu Mahler**
- 1899- este edificat Palatul de Justiție; pe locul vechii Biserici Reformate, demolate atunci, se construiește noua Biserică Reformată
- cca. 1900- Cartierul Popilor se formează pe un teren aparținând bisericii catolice, teren situat între biserica din Greci și Birtul Coroana, completând astfel locul gol ce despărțea orașul de acest cartier
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "Str. 8 Martie", nr. 1-13 și 2-24**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "Str. Gh. Barițiu" nr. 1-25 și 2-14**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "Str. Blaga Lucian" nr. 1-13 și 2-26**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "Mihail Eminescu" nr. 1-17 și 2-34**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "str. Goga Octavian" nr. 1-13 și 6-8**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "str. Libertății" nr. 3-7 și 2-6**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "Andrei Șaguna" nr. 1-15 și 2-24**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "str. Timișoara" nr. 30-32 și 41**
- **sec. XIX-XX- se construiește, progresiv, ansamblul urban "Piața Unirii"**
- **înc. sec. XX- se construiește Orfelinatul- actualul Spital de Pediatrie (Bd. 1 Decembrie 1918 nr. 61)**
- **1900- se construiește hotel Orient- actualul sediu al SC Asar Group SRL (Bd. 1 Decembrie 1918 nr. 11)**
- cca. 1900- Cartierul Popilor se formează pe un teren aparținând bisericii catolice, teren situat între biserica din Greci și Birtul Coroana, completând astfel locul gol ce despărțea orașul de acest cartier
- 1901- este adus în Deva primul automobil; este construită Primăria actuală
- 1905- se proiectează primele filme, după construirea Uzinei electrice și introducerea în Deva a curentului electric
- 1905-1907- Sinagoga se reclădește în forma în care există și astăzi
- 1906- se construiește închisoarea

- 1906- se redenumesc 22 de străzi după numele unor personalități : S.Bărnăuțiu, G. Barițiu, Șt. O. Iosif, A. Vlaicu, M. Eminescu, V. Alecsandri sau Gh. Lazăr (informație neverificată)
- **1906- se construiește Banca de Investiții- actualul Centru Teritorial de Învățământ Economic (Piața Unirii nr. 2)**
- **înc. sec. XX- se construiește Teatrul Orășenesc- actualul Teatru de Estradă (Bd. 1 Decembrie 1918 nr. 13-15**
- **înc. sec. XX- se construiește Banca Dacia- actuala Bancă Națională (Bd. 1 Decembrie 1918 nr. 10)**
- **1908-1910- se construiește Biserica Reformată (Piața Unirii nr. 7)**
- 1910- alte 72 de familii cu un total de 393 persoane sunt așezate în cartierul Ceangăi; se edifică Teatrul și Hotelul Orient
- 1918, 7 nov.- în Biserica Ortodoxă se înființează Consiliul Național Român condus de dr. Iustin Pop, dr. Petru Groza, Francisc Hossu Longin și Ioan Dobre. Ei sunt cei care au fost delegați să participe la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. În aceeași zi se înființează și Garda Națională Română.
- 1919, 5 ian.- este numit cel dintâi prefect român al județului Hunedoara, dr. Toma Vasinca
- 1919, 9 ian.- este numit primul primar român al orașului Deva, Virgil Olariu
- 1919, 27 aprilie- ziarul Hunyadvarmegye publică numirile românești a 46 de străzi din cele 52 existente, unele dintre ele păstrându-se până astăzi : Roman devine A. Mureșan, Svab devine Gh. Lazăr, Szekely devine Cuza Vodă, Templon devine Mănăstirii, Bolgar devine Griviței, Kereszt devine Simion Bărnăuțiu.
- perioada interbelică- suprafața orașului se mărește cu noi cartiere : “Viile Noi” (format după Dealul Cetății), “Baltă Sărată” (de la Str. Braniște până la Baia Sărată), “Colonia Funcționarilor” (pe fosta Str. 23 August, între Spital și Ceangăi), “Ogoarele” (în continuarea Str. Eminescu, de la Cimitirul catolic până la cazărmi și străzile ramificate), “Gojdu” (în continuarea vechii străzi a Cărmidăriei); “Bariera Hărăului” devine un mic cartier peste calea ferată. Se mărește parcul orașului, se amenajează Piața centrală, se înființează noi străzi.
- 1933- aici a luat ființă Frontul Plugarilor, organizație a țăranimii , întemeiată și condusă de dr. Petru Groza
- anii '30- se ridică noi construcții, între care Vila Groza, după planul arhitectului H. Creangă
- **1936-1939- se construiește Biserica Unită de pe str. Lenin (acum Catedrala Ortodoxă Bunavestire de pe B-dul Libertății) după planurile arhitectului Neugebaer**
- **1938- se construiește Biserica Romano-Catolică Sf. Anton din Ceangăi după planurile arhitectului Neugebaer**
- anii '40- industria deveană este reprezentată de fabrica de conserve Gotlieb Seiger, cea de cahle de teracotă C. Becker, de cuptoare de copt pâine, de o fabrica de brichete furajere, de ateliere de confecționat nasturi și de o “baie “ de aramă; atunci exista o Bancă Comercială și Industrială, o Bancă a Meseriașilor, o alta Economică, o Casă de Adăpostire
- 1944, 2 iunie- Deva este bombardată de aviația engleză,
- 1944-1945 - spre sfârșitul războiului, armatele sovietice, în drum spre Berlin, trec prin oraș
- 1945, 6 martie- se instaurează guvernul condus de dr. P. Groza, originar din Deva

- 1945- în oraș se introduce radioficarea
- 1948- Deva devine reședință de regiune
- 1949- de atunci funcționează în oraș Uniunea Cooperativelor Meșteșugărești de Prestări și Alimentare care devine Uniunea Județeană a Cooperativelor Meșteșugărești
- 1953- la Deva se înființează trei cooperative agricole: la Sântuhalm, Ceangăi și Viile Noi
- 1960- se introduce televiziunea
- 1968- Deva este declarată municipiu
- **deceniul VII- se amenajează noul centru (unul dintre primele de factură modernistă din România postbelică), orientat către cetate și dotat cu construcții de locuințe colective cu magazine la parter**
- deceniile VII-IX -se construiesc următoarele întreprinderi: Întreprinderea de Materiale de Construcții (actualul Macon), Termocentrala de la Mintia cu cele șase grupuri energetice, IPSRUM, Fabrica de Mătase, Întreprinderea de Lianți Chișcădaga (Holcim –ul actual), Trustul de Construcții, întreprinderea de Prospekțiuni și Explorări Geologice, Avicola Mintia, Institutul Județean de Proiectări, Centrala Minereurilor Neferoase, Centrul Teritorial de Calcul
- deceniile VII-IX- se construiesc: Sala Sporturilor, Sala Olimpică pentru gimnastele lotului național, școlile Andrei Șaguna, Lucian Blaga, Liceul de Chimie, Liceul Minier, Liceul de Construcții, Liceul Energetic, Liceul Auto, Liceul de Muzică și Arte Plastice, Liceul Sportiv, care s-au adăugat Liceului Decebal și celui Pedagogic, cinematograful Patria; prin sistematizarea orașului, o serie de clădiri din orașul vechi sunt demolate, locul lor fiind luat de blocurile care se văd în prezent; se asfaltează străzile, se captează pâraiele în canale, se introduce apa curentă și gazul metan.
- 1969-1970- ruinele cetății sunt degajate și se întreprind unele cercetări arheologice
- 1975- se inaugurează Casa de Cultură
- 1984- se deschide Spitalul Județean
- după decembrie 1989- o nouă etapă în evoluția municipiului Deva; se construiesc: Întreprinderea de Cabluri, Fabrica de Biciclete, o nouă clădire a Poștei, magazinele Artima, Billa, Plus, Trident, Spar, băncile: BRD, BCR, Transilvania, Alpha Bank, Raiffeisen Bank, Pireus Bank, numeroase societăți comerciale, întreprinderi cu finanțări franceze, germane sau italiene; se restaurează Muzeul Județean și Teatrul de Artă Dramatică, Vechea Sinagogă; se amenajează vechiul centru
- cca. 1998- se realizează o telecabină prin care se accede direct către cetate; spațiul verde de pe versanții cetății și părți din cetate sunt afectate, la fel și situl arheologic al cetății bastionare din zona respectivă

Sântuhalm.

- 1453 - prima atestare documentară a satului, cu numele de "Zanthohalom", ca făcând parte dintre satele domeniului cetății Deva

Archia.

- 1453 - face parte din domeniului cetății Deva ("Arky-Almas")

Cristur.

- 1245 - tranzacție imobiliară între nobilii de Cristur ("Sancta Cruce") și cei din Peștișu Mare
- 1333, 1367 etc.- alte mențiuni documentare

Bârcea Mică.

- 1365 - atestat documentar ("villa Aprod" și "possessio Aprodhaza")
- 1367 - se face legatura dintre "Aprodpatfolua" și "Felseubarcha", deci se validează documentarea anterioară
- **sec. XVIII - se construiește conacul Barcsay Acatiu**

Informații arheologice.

- 5500-2500 î.Hr. sau 6800-2300 î.Hr.- cf. noilor cronologii (Neolitic)- Pe Dealul Cetății și împrejurimi s-au descoperit urme de materiale ceramice, inventar casnic și vetre de case, din perioada pietrei șlefuite (Neolitic), culturile Turdaș, Petrești, Tisa II. Așezările urmau în general malurile râurilor.
- 2500-1500 î.Hr. sau 2300-2000 î.Hr.-cf. noilor cronologii (Calcolitic- după unele opinii, etapa de tranziție între Neolitic și Epoca Bronzului)- Pe teritoriul Cetății și în împrejurimi, au fost descoperite urme de materiale ale culturilor Coțofeni și Wietenberg considerate ca aparținând perioadei de tranziție de la Neolitic la Epoca Bronzului, sau, mai nou, deja Epocii Bronzului (timpuriu și mijlociu). Se consideră că pe terasele dealurilor, dar și în zona de câmpie, existau așezări umane răzlețe, formate din bordeie și colibe.
- 2000-1000 î.Hr. sau 2000- 850 î.Hr. (Epoca Bronzului)- locuire dovedită în mai multe puncte din oraș, între care zona cetății (Culțurile Coțofeni și Sighișoara-Wietenberg)- vezi mai sus.
- 1150-450 î.Hr. sau 850-500 î.Hr. (prima Perioadă a Fierului -Hallstatt)- În sud-vestul localității, s-au descoperit urmele unor morminte scitice, urne funerare, vârfuri de săgeți din bronz, topoare duble de luptă, cuțite de fier și podoabe celtice
- 450- 100 î.Hr (a doua Perioadă a Fierului- La Thne)- în perimetrul orașului, au fost găsite vestigii semnificative: obiecte ceramice, unelte de uz casnic, monede, cuptoare de ars vase, urme de construcții.
- 100 î.Hr.-100 d.Hr. (Perioada Dacică)- Numeroase descoperiri dovedesc o locuire intensă și chiar existența unei așezări fortificate sau cetate de refugiu dacică. Un cuptor dacic a fost localizat în centrul orașului (str. Petru Maior). O așezare bogată a fost cercetată pe înălțimea Piatra Coziei (cca. 5 Km. Vest de Deva, la 600 metri altitudine), întărind afirmația anterioară. Dovada că pe Dealul Cetății ar fi existat o cetate dacă (dava) încă din sec I î.Hr. sunt unele fragmente specifice construcțiilor dacice (murus dacicus), adică ziduri din piatră întărite cu bârne de lemn transversale chertate în sistem coadă de rândunică, descoperite (întâmplător sau ca urmare a lucrărilor de restaurare) în zidurile cetății.
- înc. sec. II- sec. III d.Hr. (perioada Romană)- Cercetările arheologice probează pentru zona Devei o continuitate de locuire remarcabilă. De pildă, în sud-estul orașului, o "villa rustica" romană suprapune o așezare apărută în Calcolitic și continuând în Epoca Bronzului. Deasemenea, s-au descoperit în apropiere de Magna Curia, pe terenul Pepinierei Statului, pe drumul care duce spre Hărrău, la Pietroasa, pe dealul Bejan (deci, pe un teritoriu restrâns) sculpturi, monumente funerare, altare, monede, apeducte, ceramică. Romanii construiseră un castru la Micia, lângă Deva, aveau un post de observație pe Dealul Cetății, o stație de vamă pentru sare și lemn, iar drumul care străbate acum orașul avea același traseu și în perioada romană. El se desprindea din cunoscuta șosea romană Alba Iulia – Sarmizegetusa în dreptul actualei Simeria și, pentru a ajunge la Micia, trecea prin Deva .

- sec. X-XI (tranziția către Evul Mediu)- Pe același sit apare o așezare cu un nivel de locuire din acel interval de timp.
- sec. XIII-XIV- sumarele cercetări arheologice confirmă datarea cetății (a primei faze a evoluției ei)

Informații cartografice.

- 1566- harta Ortelius- Deva apare sub forma “Deua”, marcată printr-o cetate
- 1687- harta “Totius Regni Hungarie et adjacentum Regionum”- apare sub forma “Dewan”, simbolul fiind de asemenea o cetate
- 1699- vedută M. Visconti- cetatea apare întreagă și dominantă așezării de la poalele Dealului Cetății este o biserică gotică cu un turn puternic; structura așezării este negulată și răsfirată
- cca. 1770- “Ridicarea Josefină” –Sunt desenate cu claritate cetatea de pe deal, cu o fortificație bastionară adiacentă spre sud-est, până la poale, apoi Magna Curia și așezarea cu structură neregulată; apar două centre în jurul unor biserici; în piața actuală, atunci de formă neregulată, apar două biserici, din care una (cea de est) înconjurată de un zid de incintă
- jum. a II- a sec. XVIII- hartă austriacă- mai puțin exactă decât precedenta, probabil o copie a ei; cu excepția unor mici detalii, așezarea (“oppidum Deva”) are aceeași structură cu cea reprezentată de “Ridicarea Josefină”
- sec. XIX (probabil de după 1857, anul declanșării operațiunii de sistematizare a orașului)- hartă topografică exactă- Orașul și cetatea sunt reprezentate cu exactitate, putându-se compara fără dificultate cu situația actuală; cetatea este prelungită până la poale cu fortificația bastionară desenată și în “Ridicarea Josefină”, Magna Curia apare notată cu “J”; apare piața centrală alungită cu biserica “G” în centru și prelungirea perpendiculară către Magna Curia; în rest, structură stradală cvasi-regulată (asemănătoare cu realitățile actuale), dar parcellar neregulat

Scurt istoric.

Despre trecutul așezării vorbesc descoperirile făcute de-a lungul anilor, descoperiri care sunt o dovadă a faptului că zona a fost locuită din vechime. Practic, societatea locală a parcurs toate etapele civilizației europene, care, în această arie (la contactul dintre civilizațiile asiatice și egeene) se dovedește a fi avut cele mai timpurii moduri de organizare coerentă de pe continent. Depășind Paleoliticul Mijlociu (cu urme de unelte din silex descoperite în peșterile de la Ohaba Ponor și Nandru- cultura musteriană), istoria civilizației locale conține cele câteva etape majore, probate arheologic, documentar, cartografic etc.: PREISTORIA, ANCHITATEA, EVUL MEDIU, ETAPELE PREMODERNE (RENAȘTEREA, BAROCUL etc.), ETAPA MODERNA (SEC. XIX-XX) și, bineînțeles, ETAPA CONTEMPORANĂ. Ele vor fi trecute în revistă în cele ce urmează, insistându-se asupra acelor informații care pot face lumină în ceea ce privește evoluția habitatului și a componentelor sale, necesare acestui tip de documentație.

2.2.1.1. Preistoria

Neoliticul (5500-2500 î. Hr. sau, conform cronologiilor de ultimă oră, pentru zona noastră, sud-est europeană- 6800- 2300 î.Hr.) este pus în evidență de săpăturile efectuate de arheologi pe Dealul Cetății și împrejurimi, care au dus la descoperirea urmelor de materiale ceramice, topoare, de piatră, lame de silex, instrumente de os, figurine, urme de vetre de case, toate aparținând perioadei pietrei șlefuite. Așezările

respective, localizate în general pe malurile râurilor, aparțin culturilor Turdaș, Petrești, Tisa II, care, în zona Devei, au lăsat urme consistente. Locuitorii de atunci practicau pescuitul și vânatul, o agricultură primitivă, confecționau vase din lut și unelte din piatră, domesticeau animale.

Pe teritoriul Cetății și în împrejurimi, au fost descoperite urme materiale ale culturilor Coțofeni și Wietenberg considerate ca aparținând **perioadei de tranziție de la Neolitic la Epoca Bronzului** (2300-2000 î.Hr.-cf. noilor cronologii- reprezentând **Calcoliticul**- după unele opinii, etapa de tranziție între Neolitic și Epoca Bronzului) sau, mai nou, deja Epocii Bronzului (timpuriu și mijlociu). S-a descoperit că pe terasele dealurilor, dar și în zona de câmpie, existau așezări umane răzlețe, formate din bordeie și colibe, similare cu cele întâlnite în întreaga arie preistorică respectivă.

În intervalul 2000-1000 î.Hr. (**Epoca Bronzului**) se continuă locuirea anterioară, locuire dovedită în mai multe puncte din oraș, între care zona cetății (Culturile Coțofeni și Sighișoara-Wietenberg, care încep să se manifeste deja în Calcolitic). Cunoașterea și prelucrarea cuprului și a bronzului, apoi a fierului au însemnat o evoluție în dezvoltarea societății. Pe lângă materialul ceramic -vase ornamentate cu spirale și meandre, barele-colier de cupru și unele obiecte din bronz descoperite pe teritoriul Cetății și în împrejurimi, ne demonstrează că pe aceleași locații ca în etapa precedentă, așezările umane erau răspândite și formate din locuințe modeste, realizate din materiale puțin durabile.

Din prima Perioadă a Fierului (Hallstatt ,1150-450 î. Hr. sau 850-500 î.Hr.), în sud-vestul localității, s-au descoperit urmele unor morminte scitice cu resturi de schelete, urne funerare, vârfuri de săgeți din bronz, topoare duble de luptă, cuțite de fier.

Din cea de a doua Perioadă a Fierului (La Thene –ul dacic, 450- 100 î. Hr.), când încep să se manifeste puternic particularitățile culturii și civilizației dacice, tot în perimetrul orașului, au fost găsite vestigii semnificative: obiecte ceramice, unelte de uz casnic, monede, cuptoare de ars vase, urme de construcții. Despre locuitorii acestui ținut, Herodot, părintele istoriei, prin anul 513 î. Hr., amintește pentru prima dată de agatârșii care locuiau pe malul râului Maris. Sciți după unii, traci după alții, ei s-au contopit cu populația locală, cu dacii și au dus la acea continuitate a populării Daciei și implicit a Devei. În acest punct se face legătura cu Perioada Antică, reprezentată aici de Regatul Dac.

2.2.1.2. Antichitatea

Civilizația daco-getică (manifestată cu forță maximă în intervalul sec. I. î. Hr.- I d.Hr.) a avut în zona aceasta unul dintre centrele forte, reprezentând un complex amplu de așezări, puncte de apărare și ansambluri de cult, localizate mai ales în munții Orăștiei, din apropiere. Este logic (și descoperirile arheologice au dovedit-o) că acest sistem avea prelungiri pe toate direcțiile și mai ales pe culoarul Mureșului, încă de atunci un foarte utilizat sistem de comunicații către est și vest. Dovada că pe Dealul Cetății ar fi existat o cetate dacă fortificată încă din sec. I î. Hr.ar fi acele fragmente specifice construcțiilor dacice ("murus dacicus", adică ziduri din piatră întărite cu trunchiuri de lemn cu capetele chertate în sistem coadă de rândunică) descoperite în zidurile cetății. Ele ar trebui să fie confirmate de o cercetare arheologică extinsă. O așezare bogată dacică a fost descoperită pe înălțimea Piatra Coziei (cca. 5 Km. Vest de Deva, la 600 metri altitudine), fapt ce consolidează

cunoștințele noastre despre sistemul de așezări din zonă.

Civilizația romană, pătrunsă în zonă după războaiele din 101-102 și 105-106 d.Hr., preia o parte din structurile dacice și impune noi sisteme de organizare, din care face parte și rețeaua de așezări. Bogățiile naturale ale ținutului, căile de acces și de comunicație de pe Valea Mureșului spre regiunile bogate în fier, aur, cupru au determinat dezvoltarea așezării și după cucerirea Daciei de către romani. Arheologii au descoperit sculpturi, monumente funerare, altare, monede, apeducte, ceramică, urmele unor edificii de tip "villa rustica". Urme din această epocă s-au descoperit în apropiere de Magna Curia, pe terenul Pepinierei Statului, pe drumul care duce spre Hărrău, la Pietroasa, pe dealul Bejan, deci, pe un teritoriu restrâns, o concentrație mare de vestigii dace și romane care atestă existența unei așezări umane încheiate. Romanii construiseră un castru la Micia, lângă Deva (înconjurat inițial de un "Vicus" și apoi de o așezare civilă amplă), aveau un post de observație pe Dealul Cetății, o stație de vamă pentru sare și lemn, iar drumul care străbate acum orașul avea același traseu și în perioada romană. El se desprindea din cunoscuta șosea romană Alba- Iulia – Sarmizegetusa în dreptul actualei Simeria și, pentru a ajunge la Micia, trecea prin Deva. Spre nord-est, nu la mare distanță, existau băile de la Germisara (Geoagiu de astăzi), toate aceste recomandând zona Devei ca un punct important în geografia economică și socială a Daciei Romane. În acest sens, interesant este conținutul inscripției lapidare închinată lui Hercules, descoperită în zonă:

" Hercul(i) et silvano vexilatio L(egionis) XIII G(eminae) An(thonianae) Aur(elius) Arimo v(otum) m(erito) p(osuit) imunis" care ne demonstrează că cel mai vechi locuitor atestat al localității respective era scutit de munca brută. Se poate trage concluzia că romanii lucrau la carierele din zonă (inclusiv la Pietroasa și Bejan) pietre funerare, pietre cioplite, stâlpi pentru case și pietre de măcinat manual.

Etapă de tranziție Antichitate-Ev Mediu este destul de puțin documentată sigur în această zonă. Se consideră că părăsirea Daciei de către romani în anul 271 d. Hr. nu a dus la întreruperea cursului vieții pe aceste locuri. Așezată în drumul popoarelor migratoare, Deva și localnicii rămași au fost nevoiți să-i înfrunte. Populația daco-romană s-a retras în pădurile din jur, și-a reconstruit vetrele distruse și a continuat să trăiască pe acel teritoriu periclitat de atacurile barbare, ocupându-se cu creșterea animalelor și cultivarea pământului, astfel că până în secolul IX putem spune că poporul și limba română erau deja formate.

2.2.1.3. Evul Mediu

Descoperirile de așezări de secol X-XI din zona orașului, duc la concluzia că prin secolul X, Deva era o așezare stabilă, cu rosturi bine fixate, având aspectul unui târgușor. Vremurile nu erau liniștite și nu erau prielnice dezvoltării localității. Valea Mureșului este din nou pustiită de năvălirea cumanilor spre sfârșitul sec. al XI-lea, prelungite până spre sfârșitul sec. XIII, iar în 1241 de năvălirea tătarilor, care opresc primele pătrunderi ale ungurilor și coloniștilor germani. Documente mai târzii atestă organizări locale de tip cnezial și voievodal ("districte") având centrele în Hunedoara, Strei, Deva și Dobra, care numărau zeci de sate și vor fi înglobate în domeniile cetăților Deva și Hunedoara. Teama locuitorilor în fața năvălitorilor a dus la reconstruirea vechilor fortificații daco-romane de pe dealul cetății (dacă acestea vor fi confirmate sigur de arheologie) în jurul anilor 1250, și tot pe atunci se construiește o casă nobiliară pentru stăpânii cetății. Construcțiile erau necesare atât la apărarea cnezilor și voievozilor localnici cât și ca punct de sprijin al puterii regale și nobilimii.

Acest lucru a dus și la dezvoltarea ca târgușor a localității, ca mic centru al ținutului, unde se făcea administrarea marilor averi care formau “Domeniul Cetății Deva”.

Cea mai veche mărturie scrisă în care este atestată localitatea datează din anul 1269 (sau 1265, după alte opinii). Atunci este menționat “Castrum Deva”- pe un act de danie emis de ducele Transilvaniei, Ștefan al V-lea, fiul regelui Bela al IV-lea al Ungariei, către contele Chyl din Câlnic și către Banul Mikud, pentru faptele de vitejie și credința arătate în luptele date la poalele Cetății, când un nou atac cuman fusese respins, reputându-se o importantă victorie. Un act asemănător este emis și în 1273. Comitatul Hunedoara din care făcea parte și Deva, se înființează înainte de 1276, când este amintit documentar.

La început, cetatea, împreună cu domeniile ce îi aparțineau, se afla în posesia dinastiei Arpadiene, iar începând cu secolul XIV, timp de trei veacuri, este amintită în documente ca “district militar valah”. În 1371, localitatea și Cetatea aveau în jurisdicție patru districte românești conduse de cneji și nobili, după obiceiul pământului (“jus valahicum”). Documentele vremii amintesc și despre faptul că baronul Ladislau (1291-1315), voievod al Transilvaniei, a cutezat să închidă în Cetatea Devei pe regele Otto al Ungariei (în fapt, pretendent la tronul țării) în 1307, și despre recucerirea cetății și a domeniului de noul rege Carol Robert de Anjou în 1315, cetatea redevenind regală. Este documentată, apoi, trecerea pe aici a oastei regelui maghiar Sigismund de Luxemburg (1387-1437) pentru a înfrunța oștile turcești în 1392 și 1420. Sunt amintite în cronici și răzvrătirile țărănești din 1417, mișcări cauzate de impozitele prea mari la care erau supuși țărani. Unele dovezi sugerează că tot în acele timpuri a fost ridicată și prima biserică românească (de rit grecesc).

“După obiceiul vechi și bun”, cum reiese dintr-un act din 1427, regele Sigismund al Ungariei, obliga pe românii din Deva să execute diverse lucrări pentru repararea zidurilor cetății, pentru săparea șanțurilor, pentru tăierea lemnului și hățșurilor.

Primită în stăpânire la 1444 împreună cu 53 de sate și cu minele de aur din jurul Bradului de către Iancu de Hunedoara, Cetatea Devei și domeniul cunoaște o oarecare înflorire economică și doar o ușoară îmbunătățire a vieții țăranilor, în ciuda bunelor intenții ale Huniazilor.

Localitatea era recunoscută ca “oppidum”, târg (dar există o serie de imprecizii terminologice ale documentelor cancelariei regale care o fac să oscileze între statutul de oraș- “civitas” și târg- “oppidum”). Cetatea a fost transformată în castel nobiliar, ajungând printre cele mai puternice cetăți din Transilvania.

Vatra târgului Deva din perioada medievală nu a fost întinsă; ea a fost așezată de la începuturi ținând cont de configurația terenului, ulițele se aflau pe cursul micilor pâraie care coborau de pe dealuri. Începând cu sec. XV, avea mai multe componente, în afara **cetății** și a **clădirilor de la poalele ei** (zonă unde locuia nobilimea, comandantii militari, preoții catolici și unii meșteșugari): “oppidum”- **vatra centrală** (care cuprindea spațiul dintre Dealul Cetății și Dealul Orman până la intersecția actualei străzi Călugăreni cu Eminescu, apoi Drumul Țării până sub Dealul Viilor), cartierul numit **“Pe Vale”** (cuprindea Valea Aramei, devenită Călugăreni, Andrei Mureșan și Ion Creangă), cartierul **“Partea Corăbierilor”** (situat dincolo de Canalul Cerna, locuit de o populație de târgoveți, țărani și corăbieri-plutași, care transportau lemne, sare, alimente pe Canalul Cerna apoi pe Mureș, apoi meșteșugari, negustori, cărăuși, plăieși și pușcași ai cetății, jeleri și iobagi, precum și micile **“crânguri”** – unul situat în partea superioară a pârâului Ciurgaului, care curgea pe Str. A. Vlaicu (locuit de olari) și altul pe Str. Gh. Lazăr de astăzi și ulicioarele din jur, numită “șfabi” (locuit de o populație nevoiașă).

În 1490, sau la moartea lui Ioan Corvin (1504), cetatea trece din nou în mâna

regilor maghiari, apoi în posesia generalului Castaldo, comandantul militar al Ardealului care, văzându-i importanța, o întărește, făcând din ea un puternic centru militar. După ce armatele turcești au învins pe maghiari în bătălia de la Mohacs (1526), Cetatea Devei ajunge în stăpânirea voievodului Transilvaniei și rege al Ungariei, Ioan Zapolya. În 1540, la moartea lui, se organizează funeralii costisitoare la Deva, voievodul fiind expus pe catafalc mai multe zile. Astfel putem considera că se încheie o etapă importantă în istoria Transilvaniei și a zonei Devei, etapă care pune capăt, într-un fel, Evului Mediu. Istoria orașului continuă cu un lung interval de timp de tranziție către timpurile moderne, caracterizat prin conflicte, instabilitate politică și militară, dar și prin manifestarea unor noi curente artistice- Renașterea și ulterior, din sec. XVII și mai ales sec. XVIII, Barocul.

2.2.1.4. Etapele premoderne (Renaștere, Baroc, etc)

La scurt timp după evenimentele de după 1540, când coroana maghiară ajunge să fie disputată de puterile zonale (în special de Casa de Habsburg și Partida Ungaro- Transilvăneană), situație în care regina Isabella a Ungariei a recunoscut în 1541 suzeranitatea Porții Otomane, localitatea și Cetatea au fost atacate și devastate de turci în 1550 și 1552. După bătălia din 1557, când Deva a fost cucerită, sultanul Soliman cel Mare, a dăruit-o reginei Isabella a Ungariei, care, după cum reiese din documente, vizitase Deva de mai multe ori: în 1542, 1546. În 1549 adusese chiar tezaurul regal pentru a fi păzit în cetate.

În anul 1581, Cristofor Bathory, voievodul Ardealului, a dăruit cetatea Devei guvernatorului Francisc Geszthy. Acesta a restaurat-o pe la anul 1582 și, tot atunci, a ridicat o casă pe locul unde acum se află "Magna Curia".

În anul 1600 trece pe lângă Deva Mihai Viteazul. Era însoțit de peste 100 de oșteni și se îndrepta spre Praga de unde spera să obțină ajutor din partea împăratului Rudolf al II-lea. A fost nevoit însă să ocolească Cetatea, deoarece asupra lui au fost îndreptate tunurile : " în multe locuri săriră pe oamenii mei și-i uciseră fără nici o considerațiune." În acea perioadă de domeniul Cetății țineau 56 de sate, păduri, moșii, vii și turnătorii de fier pe Cerna.

Către 1600 (probabil în perioada 1594-1595), apare la Deva un nou ansamblu de arhitectură major- "Magna Curia", la poalele cetății din Deva, legată de persoana aceluiasi Francisc Geszthy. La cumpăna sec. XVI și XVII, în Magna Curia au locuit și întreprins lucrări, pe rând, voievozii Sigismund Bathory, Basta, Ștefan Bocskay, Gabriel Bathory , iar din 1613- Gabriel Bethlen, făcând din ea un prestigios palat de tip renescentist.

În perioada lui Gabriel Bethlen au fost colonizate la Deva primele familii de secui, ele vor forma un nou cartier în zona liberă dintre cele două mori de apă, mobilând Ulița Secuilor (Str. Cuza Vodă). Tot în perioada lui, în 1621, a fost reconstruită clădirea "Magna Curia", cunoscută de atunci și sub numele de "Castelul Bethlen". Din 1630, domeniul a trecut în proprietatea lui Ștefan Bethlen, iar după moartea lui, soția acestuia, Maria Szeky, l-a preluat și l-a administrat până la 1640, când a părăsit localitatea, vânzând și domeniul lui Gheorghe Rakoczy I pentru 6.000 de taleri. În timpul domniei lui, în 1645, s-a construit în partea de oraș locuită de români, o biserică ortodoxă.

De la 1687 până la 1706, alături de alte cetăți ardelenice, Deva a fost ocupată de trupele curții habsburgice de la Viena, fiind integrată în sistemul zonal de apărare împotriva Porții Otomane.

La 1712, comandantul Cetății, generalul Steinvile, a adus 43 de familii de coloniști bulgari, care se refugiaseră de teama turcilor la Tg. Jiu și 18 familii de la

Craiova. Au ales să se stabilească cu toții pe locul aflat între canalul Cerna și Mureș, cartier ce se va numi "Grecesc". Toți au primit vetre de case, grădini și pământ arabil cu obligația de a plăti domeniului o taxă anuală. Erau scutiți de armată, de prestații, puteau să-și aleagă singuri conducerea comunală și preoți dintre călugării franciscani. Aceste privilegii i-au ajutat să-și construiască case, să-și întemeieze gospodării, să-și construiască o biserică.

În jumătatea a II-a a sec. XVIII, conform "Ridicării Josefine", Deva apare concentrată la poalele Dealului Cetății, refortificat la începutul secolului. Așadar, nu se confirmă ipoteza unor istorici că fortificația bastionară din sud-estul dealului n-ar fi fost realizată. Faptul că ea exista este confirmat și de un plan păstrat din sec. XIX. Așezarea civilă apare cu o structură relativ densă și neregulată, centrată pe două spații de tip piață. Una este sigur actuala piață în care centrul era marcat de biserică.

Obligațiile apăsătoare ale sistemului feudal, refuzul autorităților de a satisface revendicările țăranilor, au făcut ca locuitorii Devei și ai satelor înconjurătoare să se alăture răsculaților conduși de Horia, Cloșca și Crișan. În urma atacurilor asupra Cetății, unde se adăpostise nobilimea, din 6-7 nov. 1784, 62 de iobagi au căzut, iar alți 86 făcuți prizonieri au fost executați și îngropați după Dealul Cetății. Deși nu au cucerit cetatea, iobagii răsculați credeau că în final ea va cădea. La 11 nov. 1784 Horea a trimis nobililor un "Ultimatum" în care le cerea printre altele : " nobili să nu mai fie, ci fiecare dacă va găsi o slujbă să trăiască din aceea. Nobilii stăpâni pe moșii să părăsească odată pentru totdeauna moșiile nemeșești. Și ei să plătească dare ca poporul de rând." Cererile răsculaților nu au fost însă acceptate, iar rășcoala a fost înfrântă.

2.2.1.5. Etapa modernă și contemporană

În timpul revoluției de la 1848, Deva a fost scoasă de sub stăpânirea domeniului cetății, de sub administrația prefecturii, a fost proclamată oraș, a primit autonomie în conducere și avea un consiliu ales.

Deva și Cetatea sunt menționate nu doar pentru faptul că tribunul Solomon refuză propunerea generalului maghiar Bem de a se alătura taberei maghiare. În urma bătăliei de la podul Simeriei, din 9 feb. 1849, armata austriacă condusă de generalul Puchner se retrage, revoluționarii conduși de generalul Bem atacă Cetatea în care staționa o gardă austriacă formată din 200 de militari care, după două luni de asediu, va capitula. Orașul este ocupat de armatele revoluționare pentru o scurtă perioadă de timp. În urma exploziei depozitului de muniție din 13 aug. 1849, zidurile Cetății sunt aruncate în aer, iar din măreața construcție rămân până azi doar niște ruine. La scurt timp după acest eveniment, trupele revoluționare ardelenene au fost înfrânte la Deva, pe locul unde astăzi se află cartierul Ceangăi, iar cele maghiare capitulează la Șiria, lângă Arad.

După înfrângerea revoluției, Austria împarte Ardealul în districte militare, acestea în comisariate sau cercuri și apoi în subcomisariate civile. Comisariatul din Deva funcționa în Magna Curia, era condus de un oficiu cercual, având ca șef un pretor ajutat de personalul necesar pentru problemele politice, administrative, juridice, financiare, jandarmerie, medic și avocat. Este perioada absolutismului (1848-1860), când limba germană este introdusă în administrații. Deva redevine oraș cu consiliu ales abia în 1886.

Spre sfârșitul acestei perioade Austria a fost silită să înlocuiască regimul absolutist cu altul zis "liberal" care durează până la 1867, regim care instituie autoguvernarea provinciilor federalizate și reînființează comitatele, între care și Hunedoara cu reședința la Deva. Poate din cauza atâtor frământări se cunosc puține

realizări în viața edilitară, economică, socială.

Centrul îl forma tot orașul vechi, care se contopea aproape cu celelalte vetre, satul de pe deal și orașul nou, dar mai ales grădini mari intravilane. Existau și atunci aceleași străzi ca și astăzi : în mijloc Piața apoi Cotul Suseni – azi Piața Barîtiu, Str. Școalei - azi 6 Martie, Drumul Poștei- fosta Dr Petru Groza, Str. Ungurească- azi A. Vlaicu, Șvabi- azi Gh. Lazăr, Pe Vale- azi Călugăreni, Str. Românească- azi A. Mureșan, Țigănime- azi I Creangă, Str. Hunedoarei- 23 August, azi 22 decembrie, Berăria veche- azi G. Coșbuc, Berăria Nouă- azi Kogălniceanu, Veneției- azi Eminescu, Apa Dinăuntru-azi Libertății, Apei-fosta Lenin, Secuilor- azi Cuza Vodă. Orașul se termina în dreptul cimitirului catolic, Spitalului și Kogălniceanu –la sud, se întindea pe lângă fostul canal Cerna cu cele două mori de apă, dincolo de canal erau cartierul Corăbierilor cu ulițe înguste și aspect de sat, iar pe drumul Hărăului era zona numită Cărmidăriei – acum Gojdu. Pe drumul Banatului orașul se termina la bariera vămii- azi începutul Str. Horia. De la locul fostei Autogări de pe Str. Horia începea cartierul bulgar Greci, care cuprindea actualele străzi Grivița, Plevna, Mănăstirii ,Mureșului. Ca și în epocile anterioare existau case și colibe în afara acestor vetre și crânguri.

Prin 1854 s-a introdus și în Deva telegraful și tot atunci, la intersecția străzii Călugăreni cu Eminescu, apare primul spital civil. A funcționat și ca azil de bătrâni și este și azi una din cele mai vechi clădiri civile din Deva.

Dar orașul avea tot aspectul unui târg. Existau case acoperite cu paie, garduri din nuiile, ulițele și străzile erau înguste, fără șanțuri pentru scurgerea apei, cu pâraie adânci, peste care stăteau punți sau podețe. Toate aceste lucruri sunt discutate în cadrul unei adunări a populației privind sistematizarea și regularizarea străzilor de către comitetul de Execuție din Consiliul de Sistematizare raională când se iau măsuri în vederea rezolvării problemelor deosebite , dându-se termene și pedepse în cazul nerezolvării lor, după cum reiese din materialul întocmit de Markus Karoli, notar, la 28 iun. 1857. Efectul sistematizărilor din acea perioadă este surprins de un plan al orașului din jumătatea a II-a a secolului XIX, care conține și desenul fortificației bastionare din sud-estul cetății.

Românii plănuiseră înființarea unei episcopii și a unui liceu ortodox la Deva. De aceea, din 1861 a început construirea unei biserici pe locul actualei catedrale de pe Str. A. Iancu.

Câțiva ani mai târziu, la 14 feb. 1866, prin Deva trece în drumul său spre exil Alexandru Ioan Cuza și Elena doamna, împreună cu suita lor. Sunt găzduiți la hotelul Mare (fost Bauer, apoi Bulevard, acum CSAS). O placă memorială aplicată pe zidul clădirii amintește acest eveniment.

Primul factor al dezvoltării orașului l-a constituit construirea liniei de cale ferată Arad-Alba Iulia, care s-a realizat pe același traseu pe care merge și astăzi. Ea a tăiat cartierul Greci în două, a trecut prin cartierul Corăbierilor, iar gara s-a ridicat pe locul unde se află și astăzi. Astfel, în septembrie 1868, prin Deva trece primul tren cu locomotivă, condus de mecanicul Martin Gross. În urma construirii stației de cale ferată și a celorlate clădiri aferente, în apropierea cărora s-au ridicat case de locuit și magazine, precum și un mic grup de locuințe dincolo de calea ferată, a apărut un alt cartier- numit bariera Hărăului.

Prima tipografie cunoscută în Deva datează din 1876, prin 1879 este adus și primul fonograf, iar prima bicicletă în 1895. Se introduce prima linie telefonică în 1894, iar în 1901 este adus și primul automobil. După construirea Uzinei electrice se introduce în Deva curentul electric și se proiectează filme din 1905. Deoarece nu existau săli de cinema filmele erau vizionate în cafenele sau restaurante.

Românii din oraș au sprijinit cu bani și obiecte pe participanții la războiul pentru independență din 1877. În a doua jumătate a sec. XIX, Deva cunoaște o

oarecare înflorire culturală . La începutul lui oct. 1870 se înființează Societatea pentru Crearea unui Fond de Teatru Român în Transilvania, cu participarea lui Iosif Vulcan. Dr. Iosif Hodoș este ales președinte. De viața culturală este legată și organizarea Despărțământului ASTRA în 1880, a Societății de Istorie și Arheologie a Comitatului Hunedoara, al cărui membru de onoare a fost Gh. Barițiu. În 1882 această societate pune bazele primei colecții de antichități, a primului muzeu din Deva. Exista iluminat public, cu felinare de prin 1880.

Un alt aspect important este înființarea a două noi cartiere: Ceangăi și Cartierul Popilor. Primul s-a format între 1888-1892, când statul maghiar a colonizat 54 de familii de ciangăi din nordul Bucovinei, în total 288 de persoane și în 1910 alte 72 de familii cu un total de 393 persoane. Coloniștii au primit case gospodărești cu grădini și teren agricol pe care trebuiau să le plătească în 50 de ani. Ei s-au așezat în zona liberă din dreptul Străzii Zamfirescu și Liliacului până spre Drumul Archiei. Celălalt cartier s-a format pe un teren aparținând bisericii catolice, teren situat între biserica din Greci și Birtul Coroana, completând astfel locul gol ce despărțea orașul de acest cartier.

Aspectul edilitar al orașului se schimbă și prin construirea mai multor clădiri publice. În 1886 este construită noua primărie pe un teren cumpărat din Domeniul Fiscal, în 1901 cea actuală, în 1890, este construit Palatul Prefecturii, în 1895 Spitalul, în 1899 Palatul de Justiție și în 1906 Închisoarea, Teatrul și Hotelul Orient în 1910, Corporația industrială cu o sală festivă în 1890, orfelinatul de fete (actuala Pediatrie) la 1910. În domeniul învățământului se construiește în 1880 Liceul de băieți, internatul acestuia în 1889, sala de gimnastică în 1894, iar la Școala Pedagogică , corpurile din curte în 1882 și 1892, iar corpul cu etaj din față în 1911.

La aspectul mai bun al orașului a contribuit nu doar pavarea pieței și a străzilor principale cu piatră brută iar a trotuarelor cu lespezi de piatră cioplită, ci și pietruirea albiei pâraielor sau amenajarea și plantarea dealul cetății cu arbori.

În 1899, Kun Robert, în “Extrase din diplome și arhive” publicat în ziarul Hunyadvarmegye, dădea următoarele străzi ca existente în anul 1643 : Csik (Ciuc), Felszeg (Suseni), Kovacs (Covaci), Kis (Mică), Magyar (Ungurească), Malomi (Morii), Piatz (Piața), Varos (Orașului), Venecze (Veneției) și Zebernik (Zăbranic), în 1906 se dau nume noi celor 22 de străzi după numele unor personalități : S.Bărnuțiu, G. Barițiu, Șt. O. Iosif, A. Vlaicu, M. Eminescu, V. Alecsandri sau G. Lazăr.

Trebuie să menționăm că din 1900 casele primiseră numere: cu soț pe partea dreaptă, fără soț pe partea stângă .

În 7 nov 1918 se înființează în Biserica Ortodoxă, Consiliul Național Român condus de dr. Iustin Pop, dr. Petru Groza, Francisc Hossu Longin și Ioan Dobre. Ei sunt cei care au fost delegați să participe la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. În aceeași zi se înființează și Garda Națională Română.

Locuitorii Devei au participat în număr mare la Adunarea de la 1 dec. 1918 de la Alba Iulia, manifestându-și adeziunea față de actul Unirii. Vechea administrație austro-ungară este înlocuită de Consiliul Național Român și Garda Națională Română din Deva, care au introdus conducerea românească în oraș și în tot județul, astfel că la 5 ian. 1919 este numit cel dintâi prefect român al județului Hunedoara, dr. Toma Vasinca, iar primul primar al orașului Deva, Virgil Olariu este numit la 9 ian.

După Unire, ziarul Hunyadvarmegye din 27 aprilie 1919, publică numirile românești a 46 de străzi din cele 52 existente, unele dintre ele păstrându-se până astăzi : Roman devine A. Mureșan, Svab devine Gh. Lazăr, Szekely devine Cuza Vodă, Templon devine Mănăstirii, Bolgar devine Griviței, Kereszt devine Simion Bărnuțiu.

Suprafața orașului se mărește cu noi cartiere : “Viile Noi”, format după Dealul Cetății, “Balta Sărată”, de la Str. Braniște până la Baia Sărată, “Colonia

Funcționarilor”, pe fosta Str. 23 August, între Spital și Ceangăi, “Ogoarele”, în continuarea Str. Eminescu(de la Cimitirul catolic până la cazărmi și străzile ramificate), “Gojdu”, în continuarea vechii străzi a Cărmidăriei, iar “Bariera Hărăului” devine un mic cartier peste calea ferată.

În 1933 aici a luat ființă Frontul Plugarilor, organizație a țăranimii , întemeiată și condusă de dr. Petru Groza. Sunt anii în care se ridică noi construcții : Vila Groza, după planul arhitectului H. Creangă, Biserica Unită de pe str. Lenin (acum Catedrala Ortodoxă Bunavestire de pe B-dul Libertății) între 1936-1939, Biserica Romano-Catolică Sf. Anton din Ceangăi, în 1938 , ambele după planurile arhitectului Neugebauer. Se mărește parcul orașului, se amenajează Piața centrală, se înființează noi străzi.

Înainte de război industria deveană era reprezentată de o fabrică de conserve Gotlieb Seiger, una de cahle de teracotă C. Becker, de cuptoare de copt pâine, de o fabrica de brichete furajere, de ateliere de confecționat nasturi și de o “baie “ de aramă , dar și de o Bancă Comercială și Industrială, de o Bancă a Meseriașilor, de o alta Economică, de o Casă de adăpostire.

În timpul celui de-al doilea război mondial, la 2 iunie 1944 Deva, a fost bombardată de aviația engleză, iar spre sfârșitul războiului armatele sovietice, în drum spre Berlin, au trecut prin oraș.

La 6 martie 1945 s-a instaurat guvernul “Democrat Popular” condus de dr. P. Groza, originar din acest ținut. Din 1948 Deva devine reședință de regiune iar din 1968 este declarată Municipiu. Din 1949 a funcționat în oraș Uniunea Cooperativelor Meșteșugărești de Prestări și Alimentare care devine Uniunea Județeană a Cooperativelor Meșteșugărești.

În 1945 s-a introdus în oraș radioficarea, iar televiziunea în 1960.

Trecându-se la cooperativizarea agriculturii, la Deva se înființează trei cooperative agricole: la Sântuhalm, Ceangăi și Viile noi, în 1953.

După deceniul V s-a construit Întreprinderea de Materiale de Construcții (actualul Macon), Termocentrala de la Mintia cu cele șase grupuri energetice, IPSRUM, Fabrica de mătase, Întreprinderea de Lianți Chișcădaga (Holcim –ul actual), Trustul de Construcții, Întreprinderea de Prospekțiuni și Explorări Geologice, Avicola Mintia, Institutul Județean de Proiectări, Centrala Minereurilor Neferoase, Centrul Teritorial de Calcul. S-a construit Casa de Cultură (inaugurată în 1975), Spitalul Județean(1984), Sala Sporturilor , Sala Olimpică pentru gimnastele lotului național, Școlile Andrei Șaguna, Lucian Blaga, Liceul de chimie, Liceul Minier, Liceul de construcții, Liceul energetic, Liceul Auto, Liceul de Muzică și Arte Plastice, Liceul Sportiv, care s-au adăugat Liceului Decebal și celui Pedagogic, cinematograful Patria iar conform sistematizării orașului o serie de clădiri din orașul vechi au fost demolate, locul lor fiind luat de blocurile care se văd în prezent. În aceeași perioadă s-a realizat la Deva unul dintre primele centre de factură modernistă din România (depășindu-se faza “Stalinistă” a arhitecturii românești). El a fost amplasat paralel cu sistemul vechi de piețe, este de tip liniar, mobilat cu blocuri de locuințe P+4, cu comerț la parter. În restul orașului s-au asfaltat străzile, s-au captat pâraiele în canale, s-a introdus apa curentă și gazul metan.

Revoluția din Decembrie 1989 a marcat o nouă etapă în evoluția municipiului. În afara ampleror arii noi rezidențiale periferice care continuă să se amplifice într-o manieră cvasi-necontrolată, s-au construit Întreprinderea de cabluri, Fabrica de biciclete, o nouă clădire a Poștei, magazinele Artima, Billa, Plus, Trident, Spar, băncile: BRD, BCR, Transilvania, Alpha Bank, Raiffeisen Bank, Pireus Bank, numeroase societăți comerciale, întreprinderi cu finanțări franceze, germane sau italiene. S-a restaurat Muzeul Județean și Teatrul de artă dramatică, Vechea Sinagogă, centrul istoric fiind parțial restaurat, amenajat și iluminat nocturn.

În ceea ce privește cetatea, ea este acum accesibilă direct din oraș printr-o telecabină; din păcate, această instalație a afectat atât imaginea dinspre nord a cetății cât și spațiul verde și unele componente ale cetății. În perspectiva unor lucrări de reabilitare la cetate, rostul viitor al instalației respective va trebui rediscutat.

2.2.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților

2.2.2.1. Repere în evoluția teritorială și a localităților

Prima atestare documentară (nu cea mai sigură) a așezării de la poalele Dealului Cetății, provine din anul 1269, înainte de aceasta neexistând date despre teritoriul administrativ al acesteia.

În secolul al XIV-lea, localitatea Deva și Cetatea aveau în jurisdicție patru districte conduse de cneji și nobili.

Documente referitoare la teritoriul aflat în administrarea cetății Deva, ce provin din secolul al XV-lea atestă că în administrarea cetății Deva se afla un teritoriu foarte vast respectiv 58 de localități.

Creșterea localității va începe să fie cunoscută ceva mai bine începând cu prima jumătate a secolului al XVI-lea. Astfel domeniului fiscal al Devei îi aparțineau în anul 1603 târgurile Deva și Dobra, împreună cu 30 de sate din jurul lor.

În anul 1712, odată cu venirea coloniștilor bulgari, în cadrul orașului se creează un nou cartier ce a avut autonomie până în perioada anilor 1848-49.

Sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea înseamnă o creștere a suprafeței orașului cât și a populației sale. Astfel cu toate că în perioada anilor 1869-1890 are loc o stagnare a dezvoltării, urmează apoi o mărire semnificativă a suprafeței intravilanului. Cu toate că populația Devei crește în ritm mai lent față de cea a marilor orașe transilvănene, orașul de la poalele cetății s-a încadrat în mod organic în procesul dezvoltării și modernizării, caracteristic perioadei de început a secolului al XX-lea.

În prezent teritoriul administrativ al municipiului se întinde pe o suprafață de 6001 ha. În teritoriul intravilan intră municipiul Deva și localitățile componente Sântuhalm, Archia, Cristur și Bârcea Mică.

Într-un interval de 33 de ani (1956-1989), populația municipiului Deva a crescut de peste 4 ori, orașul trecând din categoria orașelor mici cu populații sub 20.000 locuitori în cea a orașelor medii cu populația între 50-100 mii locuitori. Din anul 1990 se observă însă o încetare a creșterii populației, aceasta atingând nivelul cel mai scăzut în anul 2002.

2.2.2.2. Repere în evoluția spațială a localităților

Nu există date referitoare la dezvoltarea urbanistică a localității înainte de secolul al XV-lea.

Primele informații provin din anul 1593, când este menționat că orașul se întindea până la canalul râului Cerna, canal ce a dispărut la sfârșitul secolului al XX-lea, prin sistematizarea cartierului Gojdu.

La sfârșitul secolului al XVII-lea, o dată cu colonizarea câtorva familii de bulgari, orașul se extinde cu un cartier denumit „în Greci” situat între canalul Cerna și râul Mureș. Râul Mureș curgea în acea perioadă, ca de altfel și în secolul al XIX-lea, mult mai aproape de oraș (cam în imediata vecinătate a abatorului de azi), iar pe malul său se afla un port.

La începutul secolului al XIX-lea și mijlocul secolului al XX-lea orașul avea un centru încheiat, precum și mai multe cartiere, țesutul urban dezvoltându-se în jurul elementului natural, dealul cetății, în special în zona de sud, sud-est a acestuia. Începând cu mijlocul secolului al XX-lea și până la sfârșitul lui, au loc mai multe intervenții masive în cadrul țesutului urban. Astfel se construiesc trei mari cartiere cu blocuri de locuit: cartierul E. Gojdu, Dacia și Micro 15. Tot în această perioadă datorită necesității fluidizării circulației în oraș, a protejării zonei istorice a orașului și a scoaterii circulației de tranzit din oraș s-a hotărât realizarea unei ample sistematizări a zonei vechi, istorice. Astfel s-a realizat șoseaua de centură a orașului în zona de est pe lângă calea ferată și s-au început lucrările la un nou bulevard, actualul bulevard Decebal, ce avea rolul de a scoate circulația din zona centrului vechi a orașului și de a crea un spațiu urban pentru un nou centru administrativ. În continuare dezvoltarea orașului, este prevăzută a se face în special înspre zona de sud și sud est.

2.2.3. Evoluția în ultimii 10 ani

Evoluția din ultimii 10 ani ai Devei (cca.2010-2020) a adus pe de o parte descreșterea activităților industriale din zona Depozitelor, iar pe de altă parte extinderea rezidențială în arealul dintre Deva și Archia, cumulat cu investiții moderne de-a lungul întregului DN7, artera cea mai importantă din municipiu.

Datorită faptului că municipiul Deva funcționează cu un PUG din generația a doua, aprobat în 1999, chiar dacă au fost încercările de actualizare din 2007 și 2013, se poate spune că dezvoltarea teritorială actuală nu a avut la dispoziție un document general de planificare, acesta lăsându-se la latitudinea planurilor de detaliere, permise de altfel de legislație, existând la ora actuală multe incoerențe în dezvoltarea urbanistică (gabaritul și ierarhia rețelei stradale în noile extinderi, lipsa de servicii și dotări urbane, ignorarea zonelor cu riscuri naturale, în special alunecări de teren).

Imaginea urbană actuală mai poate fi corectată prin reglementări ale noului PUG și mai mult i se poate stabili un cadrul spațial și un nivel de echipare teritorială care să fie în acord cu secolul XIX. Depinde foarte mult măsura în care comunitatea locală civilă și administrativă va conștientiza valoarea acestor măsuri și le va implementa.

2.3. Relații în teritoriu. Prevederi de rang superior.

Municipiul Deva se încadrează în cadrul localităților urbane de rangul II din România (conform Legii nr. 351 din 6 iulie 2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 408 din 24 iulie 2001).

Relațiile în teritoriu ale reședinței de județ, Deva, au fost studiate la toate scările și în următoarele contexte:

- Limita NATO
- Limita EU
- Limita Euroregiunii

- Limita Regiunii Mării Negre
- Limita regiunii DKMT (si alte regiuni transfrontaliere)
- Limita națională a României (și relația cu PATN ul, SDTR, Masterplanul Național de Transporturi)
 - o Reabilitarea DN 66: Filiași-Tg Jiu-Petroșani-Hațeg-Deva-A1 (226 km) după 2030; 136,5 mil. Euro fara TVA = **Relația Craiova-Deva (A1)**
 - o Reabilitarea DN 76: A1(Deva)-Brad-Streiu-Oradea-A3 (197 km) după 2030 (pe alte UAT-uri); 124,3 mil. Euro fara TVA = **Relația Craiova-Deva (A1) - Oradea**
 - o Reabilitare la viteza de proiectare CF București-Arad, via Timișoara, 2021-2030; 2,423.1 mil. Euro fara TVA (Core TEN-T link)
- Relația cu PATJ-uri învecinate
 - o PATJ Timiș
 - o PATJ Arad
 - o (PATJ Bihor)
 - o (PATJ Cluj)
 - o PATJ Alba
 - o (PATJ Sibiu)
 - o PATJ Vâlcea
 - o PATJ Gorj
 - o (PATJ Mehedinți)
 - o PATJ Caraș-Severin
- Limita Regiunii V Vest
- Relația cu polul regional de creștere Timișoara și ceilalți poli regionali vecini (Cluj, Brașov, Craiova) și cu ariilor lor metropolitane
- Limita regiunilor istorice ale României
- Limita Jud. Hunedoara (si relația cu PATJ HD)
- Relația cu PATZ, PATIO-uri sau alte microregiuni din zonă
 - o PATZI Deva Simeria Hunedoara
 - o PATZ Intercomunal Țara Hațegului
 - o PATZ Valea Jiului
 - o Microregiunea Țara Zarandului
 - o Microregiunea Valea Mureșului
 - o Microregiunea Ținutul Orăștiei
 - o Microregiunea Ținutul Pădurenilor
 - o Microregiunea Țara Hațegului
 - o Microregiunea Valea Jiului
 - o UNESCO – Cetățile Dacice din Munții Orăștiei, Rezervația Biosferei

Retezat, Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului

- Limitele zonelor și ariilor de tip metropolitan
 - o MA
 - o **FUA** (TM – teritoriul metropolitan; ZPU-zona periurbană?)
 - o MUA
 - o LUZ
 - o MDA (ZM DH - ADI Conurbația Corvina?)
- Relația cu PUG-urile învecinate
 - o PUG Hunedoara
 - o PUG Pestișul Mic
 - o PUG Cârjiți
 - o PUG Vețel
 - o PUG Șoimuș
 - o PUG Hărrău
 - o PUG Simeria
 - o PUG Băcia
 - o (PUG Călan)
- Relația cu alte studii spațiale:
 - o Banca Mondială (Poli de creștere – vide MA, FUA, studii dec. 2019, etc)
- Relația cu:
 - o Programul de guvernare 2019-2020
 - o Planul Național de Investiții și Relansare Economică iulie 2020

Aceste tipuri de relații au fost analizate și cuprinse în special în planșele de încadrare în teritoriu ele fiind prezentate în cele ce urmează.

2.3.1. Extras din strategii de dezvoltare la nivel global

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă.

Agenda 2030 subliniază că orașele au un rol major în dezvoltarea viitoare a lumii, astfel că cel puțin 65% din obiectivele agendei pot fi atinse doar la nivel de zone urbane. Mai mult, prin Obiectivul strategic de dezvoltare 11: Orașe și comunități durabile, sunt trasate direcții de investiții majore pentru orașele viitorului pe care acestea să le atingă până în anul 2030. Dintre acestea:

- Urbanizarea incluzivă și durabilă; îmbunătățirea capacității de planificare și guvernare participativă, integrată și durabilă a orașelor,

- *Susținerea legăturilor economice, sociale și de mediu pozitive între zonele urbane, periurbane și rurale prin întărirea planificării dezvoltării naționale și regionale,*
- *Acces la sisteme de transport sigure, accesibile și durabile pentru toți,*
- *Protejarea patrimoniului cultural și natural al lumii,*
- Reducerea impactului negativ pe cap de locuitor al mediului înconjurător, prin acordarea unei atenții speciale calității aerului și gestionării deșeurilor.

2.3.2. Extras din strategii de dezvoltare la nivel european

Strategia europeană pentru perioada 2019-2024.

Obiectivele Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă se regăsesc și în Strategia europeană pentru perioada 2019 - 2024 care și-a stabilit un număr de 6 priorități enumerate în cele ce urmează, fiind detaliate acelea care au un impact în crearea de relații în zone periurbane:

1. Pactul pentru o Europă Verde

Efortul pentru a deveni primul continent neutru din punct de vedere climatic, reprezintă prioritatea principală în următorul interval de timp. Schimbările climatice și poluarea mediului reprezintă o amenințare pentru a cărei depășire Europa are nevoie de o nouă strategie de creștere care să transforme Uniunea într-o economie modernă, eficientă din punct de vedere al resurselor și concurențială unde:

- nu mai există emisii nete de gaze cu efect de seră până în 2050
- creșterea economică este decuplată de utilizarea intensivă a resurselor
- nicio persoană și nici un teritoriu nu sunt lăsate în urmă

Pactul pentru o Europă verde reprezintă foaia de parcurs pentru a face economia UE durabilă. Acest lucru se va întâmpla transformând provocările climatice și de mediu în oportunități în toate domeniile și făcând tranziția justă și incluzivă pentru toți.

Pactul pentru o Europă verde se bazează pe un plan de acțiune pentru stimularea utilizării eficiente a resurselor, prin trecerea la o economie circulară curată concomitent cu restabilirea biodiversității și reducerea poluării. Acest plan prezintă investițiile necesare și instrumentele de finanțare disponibile și explică modul de asigurare a unei tranziții juste și inclusive.

UE își propune să fie neutră din punct de vedere climatic în 2050. Pentru a realiza acest obiectiv, a fost propusă o lege europeană a climei care să transforme angajamentul politic într-o obligație legală și un declanșator al investițiilor.

Atingerea acestei ținte va necesita acțiune din partea tuturor sectoarelor economice, incluzând:

- *investiții în tehnologii ecologice*

- sprijinirea industriei pentru a inova
- *realizarea unor forme de transport privat și public mai curate, mai ieftine și mai sănătoase*
- decarbonizarea sectorului energetic
- construirea/reabilitarea clădirilor în scopul creșterii eficienței din punct de vedere energetic
- colaborarea cu partenerii internaționali pentru îmbunătățirea standardelor globale de mediu

De asemenea, Uniunea Europeană va oferi sprijin financiar și asistență tehnică pentru a ajuta persoanele, întreprinderile și regiunile care sunt cele mai afectate de tranziție către economia ecologică. Aceasta se va realiza prin mecanismul de tranziție justă și va ajuta la mobilizarea a cel puțin 100 de miliarde de euro în perioada 2021-2027 în regiunile cele mai afectate.

2. O Europă pregătită pentru era digitală - Acomodarea oamenilor cu o nouă generație de tehnologii

Strategiile UE pentru inteligență artificială (AI) și date vizează încurajarea întreprinderilor să lucreze și să dezvolte aceste noi tehnologii, asigurându-se, în același timp, încrederea cetățenilor. *Soluțiile digitale sunt esențiale pentru combaterea schimbărilor climatice și pentru realizarea tranziției ecologice.*

3. O economie care funcționează pentru oameni - Lucrând pentru echitate și prosperitate socială

Persoanele fizice și întreprinderile din UE pot prospera doar dacă economia funcționează pentru ei, permițând economiilor naționale să crească și să reducă sărăcia și inegalitatea. Pentru aceasta, este esențial să *fie consolidate întreprinderile mici și mijlocii, coloana vertebrală a economiei UE*. De asemenea, este esențială finalizarea Uniunii Piețelor de Capital și aprofundarea Uniunii Economice și Monetare.

4. O Europă mai puternică în contextul mondial

Uniunea Europeană va depune eforturi pentru întărirea și consolidarea stilului său de conducere globală responsabilă. O agendă puternică, deschisă și de comerț echitabil, care face din Europa un loc atractiv pentru afaceri, este esențială pentru consolidarea rolului UE de lider global, asigurând în același timp cele mai înalte standarde de protecție a climei, a mediului și a muncii. Comisia Europeană urmărește o abordare coordonată a acțiunii externe care să asigure o voce mai puternică și mai unită pentru Europa în lume.

5. Promovarea modului nostru de viață european - Construirea unei Uniuni de egalitate în care toți avem același acces la oportunități.

Uniunea Europeană va fi în continuare un apărător al justiției și a valorilor de bază care caracterizează modul de viață european. Statul de drept este esențial pentru întărirea în continuare a unei Uniuni bazate pe egalitate, toleranță și echitate socială. Frontiere puternice, modernizarea sistemului de azil al UE și cooperarea cu țările partenere sunt importante pentru gestionarea mai bună a procesului de migrație.

6. Un nou imbold pentru democrația europeană - Protejarea și consolidarea democrației europene

Pentru a ne proteja democrația de interferențele externe, este necesară o abordare comună și standarde comune pentru a aborda probleme precum dezinformarea și mesajele de ură online.

Comisia Europeană se va angaja în consolidarea parteneriatului cu Parlamentul European, prin asigurarea implicării sale în toate etapele negocierilor internaționale, precum și prin transparență și integritate pe parcursul procesului legislativ.

Studii la nivel European.

În studiul *SPIMA-Spatial dynamics and strategic planning în metropolitan areas*, raport al ESPON, 2018 sunt prezentate concluzii ale analizei dezvoltării spațiale la nivel metropolitan a 10 metropole europene de ranguri diferite, în care interesantă este identificarea problemelor comune ale celor 10 metropole și încercarea de a da soluții bine adaptate fiecăreia.

Din acest punct de vedere, provocările cheie în gestionarea dezvoltării spațiale metropolitane au fost concluzionate astfel:

- 1) Asigurarea unei infrastructuri de transport eficiente;
- 2) Nevoia unei colaborări pe mai multe nivele;
- 3) Realizarea unei viziuni comune asupra planurilor strategice;
- 4) Congestionările de trafic;
- 5) Reticența politică pentru abordarea problemelor la scară metropolitană.

Este foarte important de conștientizat profunzimea acestui proces de dezvoltare metropolitană/periurbană, care are un impact imens asupra vieții oamenilor, de care suntem cu toții responsabili. De aceea concluziile de mai sus sunt foarte importante și pentru Zona Periurbană Deva.

2.3.3. Extras din strategii de dezvoltare la nivel național

Strategia de dezvoltare teritorială a României – România policentrică 2035.

Viziunea de dezvoltare a teritoriului național, pe care o exprimă SDTR, având ca orizont anul 2035, este: "România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol

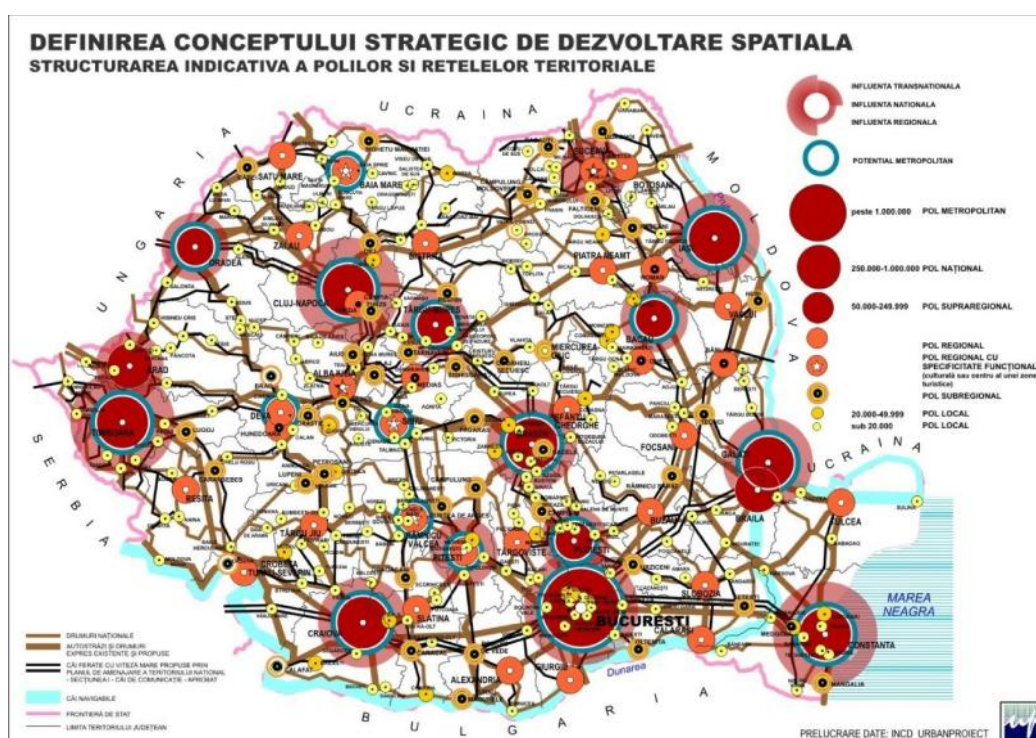
important în dezvoltarea zonei de sud-vest a Europei”.

Viziunea SDTR fixează reperele de dezvoltare pentru teritoriul național în orizontul de timp 2035, iar scenariul de dezvoltare arată care sunt mijloacele pentru a atinge acest deziderat de dezvoltare. Aceste deziderate se traduc în două direcții principale de acțiune care constituie repere în procesul de configurare a viziunii de dezvoltare:

- Pe plan european: *intensificarea relațiilor cu Uniunea Europeană; constituirea unei zone de creștere integrată sud-europeană.*
- Pe plan național: *sprijinirea dezvoltării cu prioritate a zonelor urbane cu potențial economic și conectarea acestora cu restul teritoriului; asigurarea unei echipări complete a teritoriului cu infrastructură de bază, precum și a accesului tuturor cetățenilor la serviciile de interes general.*

Scenariul *România Policentrică* este propus în Strategia de dezvoltare teritorială a României, pe baza concluziilor analizelor teritoriale și ale diagnosticului teritorial, ca model dezirabil de dezvoltare teritorială a teritoriului național. În anul 2035 zonele urbane funcționale sunt motoare de dezvoltare a teritoriului național, bine conectate în rețeaua de localități de la nivel național și european. Pentru a atinge acest deziderat strategic scenariul se bazează pe direcții de dezvoltare dintre care se pot menționa la nivel internațional și regional:

- *reducerea distanței față de piețele importante din UE și din alte zone, prin îmbunătățirea infrastructurii și încurajarea fluxurilor transfrontaliere de oameni, capital și idei*
- *îmbunătățirea legăturilor dintre zonele cu potențial ridicat și cele deficitare pentru a permite o concentrare eficientă a resurselor și a efectelor de contagiune pozitivă (de la zonele dezvoltate către cele cu carențe)*

Strategia de dezvoltare teritorială a României propune 5 obiective generale de o

importanță deosebită pentru teritoriul național, care vor fi aduse la îndeplinire printr-o serie de obiective specifice și stabilește cadru de măsuri teritoriale și acțiuni pe două niveluri de operaționalizare: nivel național și nivelul zonelor specifice.

Obiectivele generale:

- OG. 1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin *sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband*;
- OG. 2 *Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive*;
- OG. 3 *Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane*;
- OG. 4 *Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială*;
- OG. 5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială

Obiective specifice importante pentru Municipiul Deva:

- OS 3.2 *Încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului*
- OS 3.4 *Sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial*
- OS 4.2 *Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit.*

Situat în imediata apropiere a orașului Simeria, cu care are o legătură feroviară funcțională, municipiul Deva, poate beneficia de poziția sa pe *ruta feroviară a coridorului IV, devenit coridor de marfă prioritar*, oferind o alternativă la transportul rutier mai avantajoasă din punctul de vedere al costului mediu de transport, încadrându-se în Măsura 4.2.1.1–Creșterea conectivității teritoriului național la spațiul european.

Din punct de vedere al accesibilității rețelei urbane (dată de situarea în proximitatea orașelor sau existența unei infrastructuri rutiere dezvoltate) și al potențialului de deservire urbană Deva este situată pe *2 axe interregionale cu potențial ridicat de dezvoltare: Bistrița Năsăud – Cluj Napoca – Deva și Craiova – Deva – Oradea*, încadrându-se în Măsura 4.2.2.1-Sprijinirea proceselor de dezvoltare localizate la nivelul axelor de dezvoltare de la nivel național și macroregional, calificându-se pentru adoptarea unor intervenții de maximizare a avantajului competitiv pe care îl are.

Prin clasificarea ca *Aglomeratie urbană de rang III* care include două sau mai multe orașe/municipii, municipiul Deva se încadrează în Măsura 4.2.2.2 – Consolidarea sistemelor urbane cu potențial de creștere și realizarea unei conectivități crescute a acestora cu localitățile din aria funcțională urbană, și se califică pentru intervenții privind construirea de infrastructură conectivă care să faciliteze intensificarea

fluxurilor de persoane și de mărfuri între aceste orașe, dar și pe cooperarea dintre centrele urbane în scopul realizării unor sisteme integrate de transport în comun, dar și pentru derularea unor proiecte integrate în scopul valorificării avantajului competitiv creat de potențialul lor comun la nivelul teritoriului.

Din perspectiva Măsurii 4.2.2.3 – Revizuirea modelului de clasificare a localităților urbane din România și dezvoltarea unor instrumente de sprijinire a dezvoltării specifice potențialului fiecărei categorii de localități urbane, Deva, ca oraș reședință de județ se încadrează în “Modelul orașelor polarizatoare”. Printre proiectele posibile pentru această categorie se numără: *modernizarea de stații de căi ferate și autogări, reabilitare/extindere variante ocolire transport rutier, sprijinire sector IMM, inclusiv spinoff și micro-întreprinderi high-tech, modernizare întreprinderi (dotarea cu utilaje, instalații, echipamente de înaltă tehnologie, automatizare proces producție), încurajare parteneriate cu universități din categoriile superioare de poli (filiale), modernizare campusuri universitare, modernizare și dotare secții spitale.*

Prin Măsura 4.2.3.10 - Dezvoltarea spațiilor verzi la nivel urban și a centurilor verzi în jurul marilor orașe municipiul Deva va putea demara/realiza un *proces de planificare a spațiilor publice și dezvoltare unei rețele de spații verzi, la nivel de ansambluri de locuit și la nivelul orașelor din zona urbană funcțională Deva*, dar și pentru *planificarea centurilor verzi și operaționalizarea măsurilor juridice sau fiscale.*

România nu are o politică de dezvoltare urbană clară și nici un program de investiții finanțat de la bugetul de stat destinat zonelor urbane; nu există o politică națională clară privind orașele, zonele metropolitane sau zonele urbane funcționale.

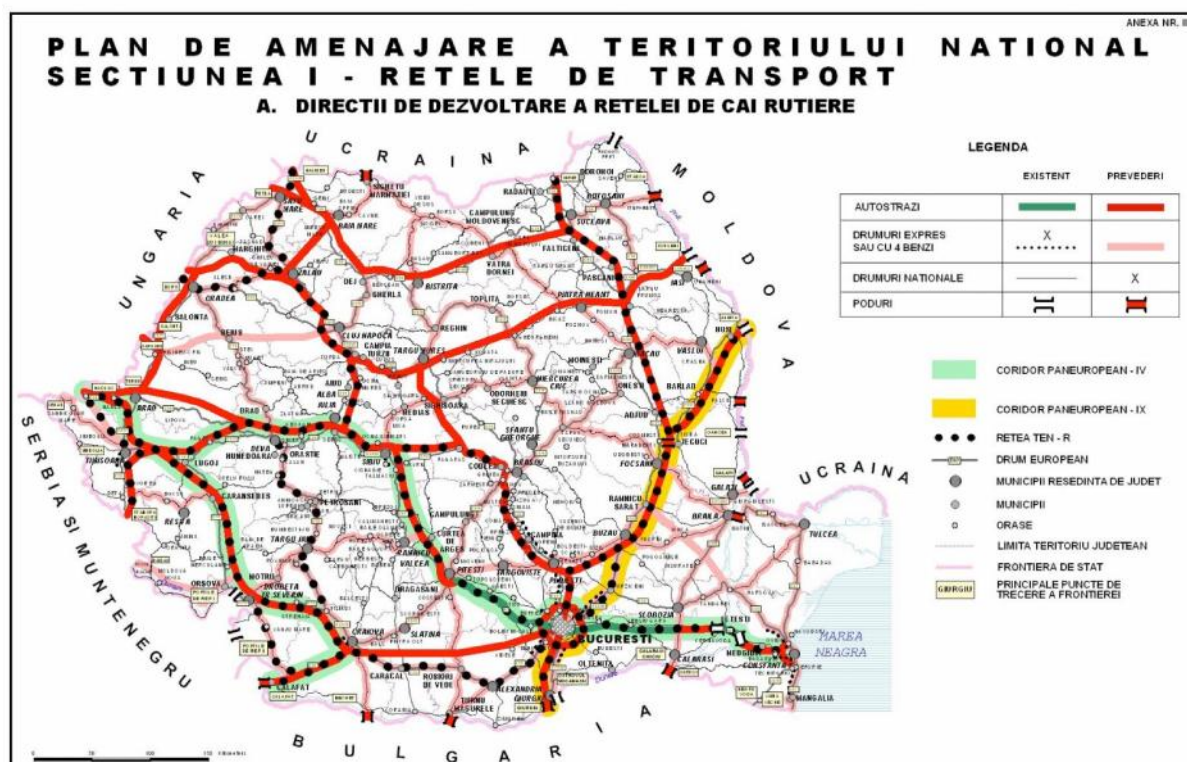
Între principalele intervenții la nivel european care ar putea fi luate în considerare în politica de coeziune pentru perioada 2021-2027 găsim și intervenții ce țin de competitivitate destinate zonelor urbane funcționale din România, precum *accesul la infrastructura de internet pentru publicul larg, fond revolving pentru întreprinderile nou înființate și IMM-uri, incubatoare pentru întreprinderile nou-înființate.*

Orașele și zonele urbane funcționale ale acestora au un rol esențial în cadrul performanței regionale, în special în cazul regiunilor rămase în urmă. Regiunile cu cele mai bune rezultate depind de una sau mai multe zone urbane care le susțin creșterea economică. Orașele care au dezvoltat o amprentă industrială puternică în timpul comunismului, dar nu au reușit să concureze în mod adecvat într-o economie de piață și care, pe deasupra, și-au pierdut o parte semnificativă din capitalul uman în favoarea Bucureștiului sau a țărilor mai dezvoltate, se vor confrunta probabil cu probleme demografice semnificative în următorii ani. Printre acestea se numără și Deva.

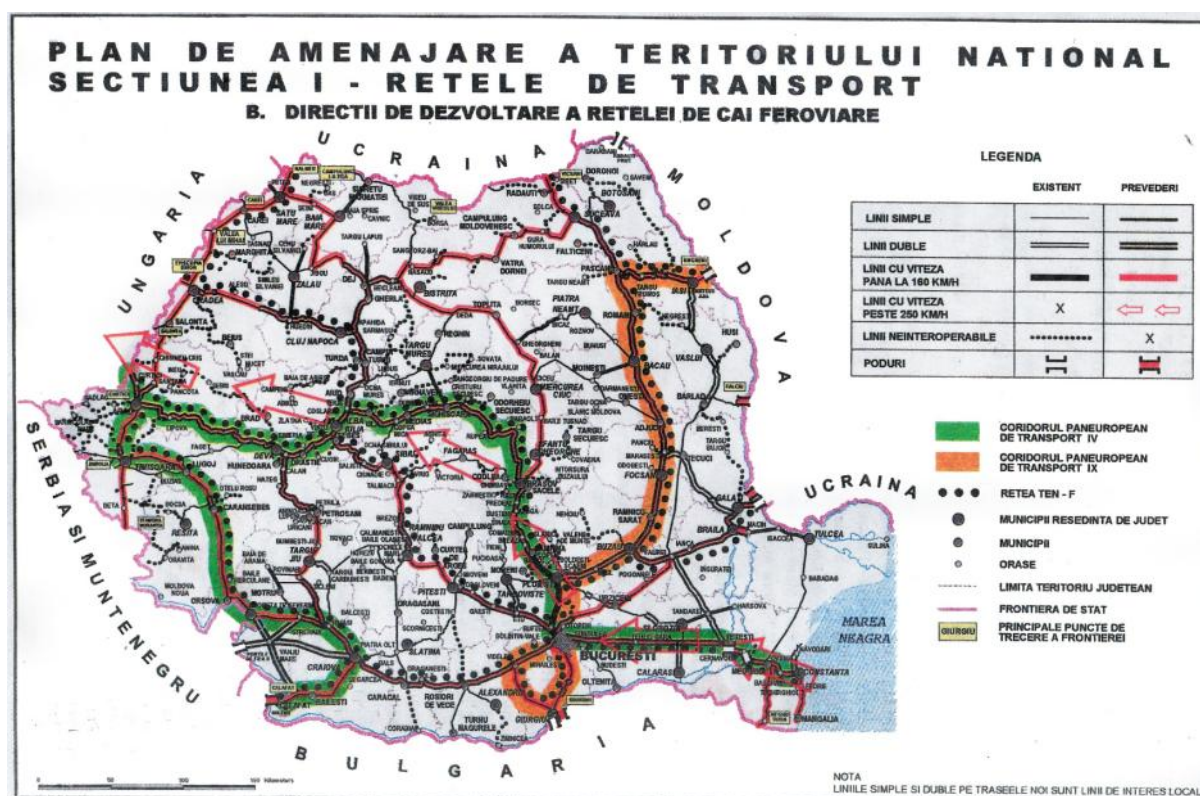
Planul de amenajare a teritoriului național - PATN.

Din perspectiva primelor secțiuni ale PATN, teritoriul periurban al Municipiului Deva este influențat de prevederi spațiale ale secțiunii I a PATN, prezentate în cele ce

urmează:

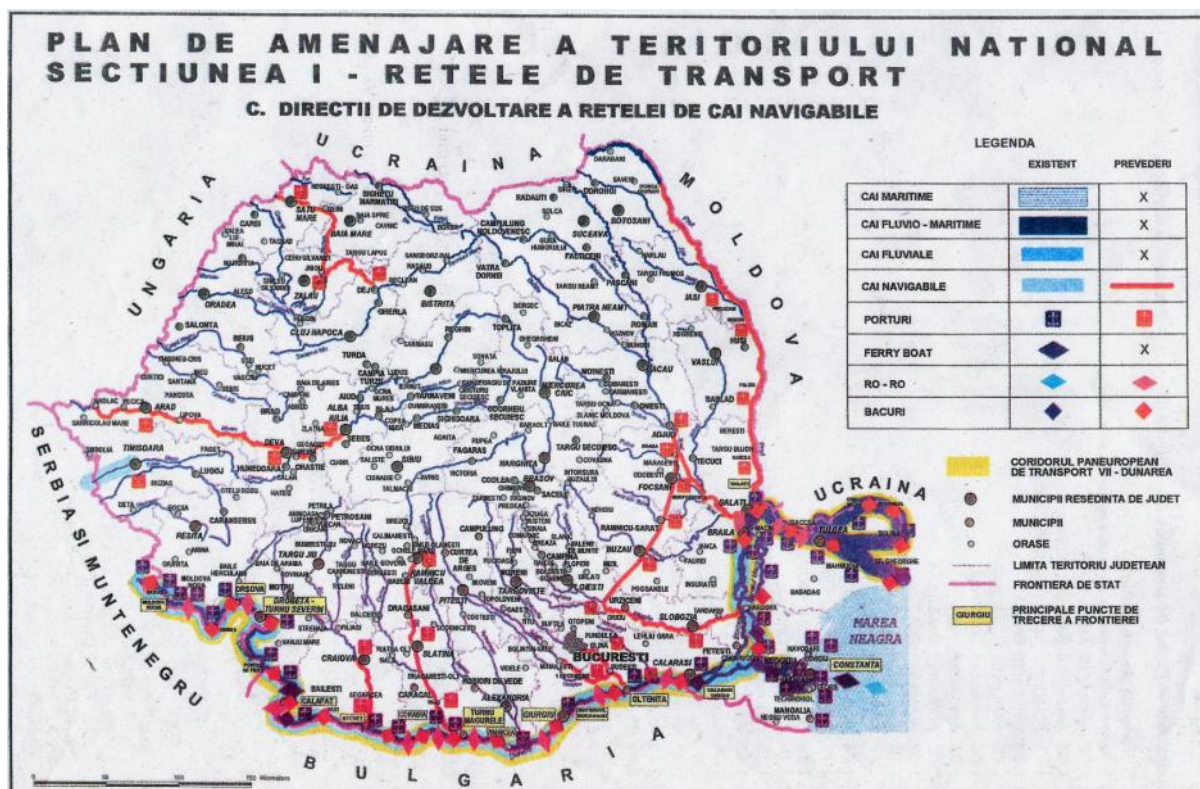

Prevederea întărește culoarul european rutier E-V din zona Devei, existent. Însă secțiunea prevede câteva prevederi noi: o autostradă Deva-Arad și un drum expres sau cu 4 benzi pe traseul Craiova-Deva-Oradea.

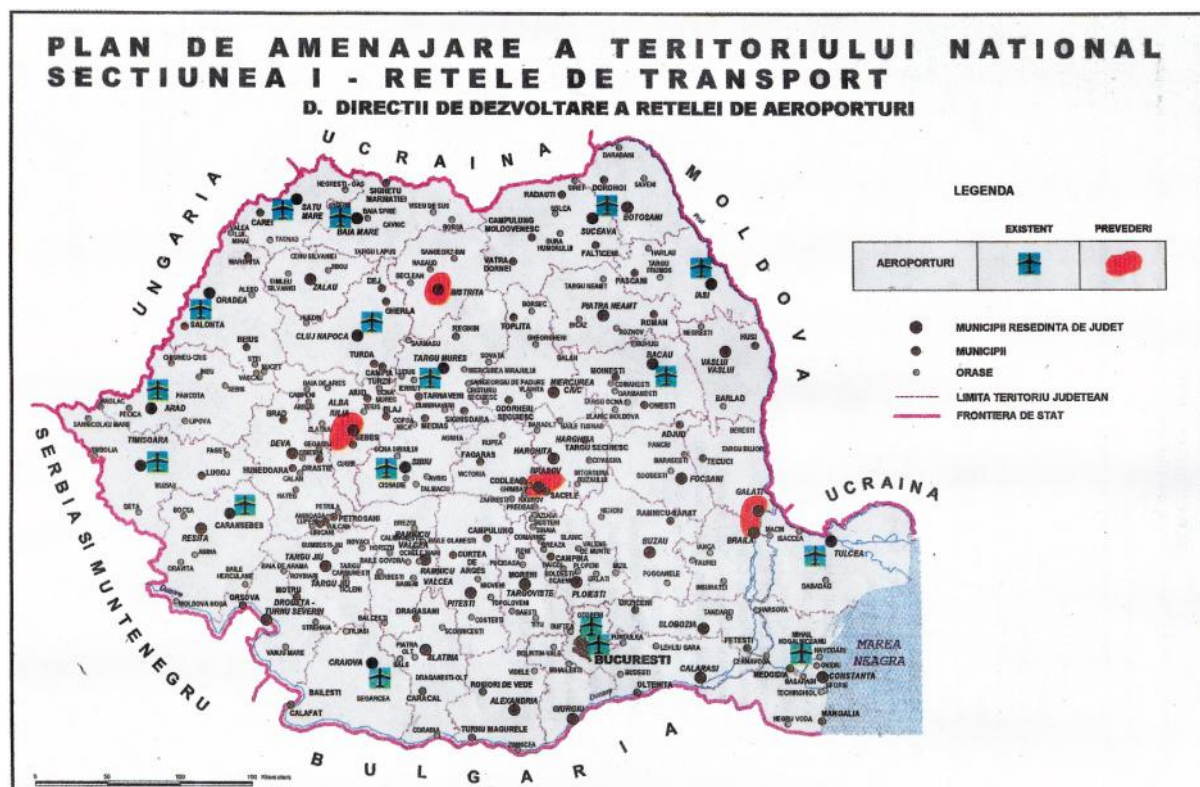

Prevederea întărește culoarul european feroviar E-V din zona Devei, propunând și

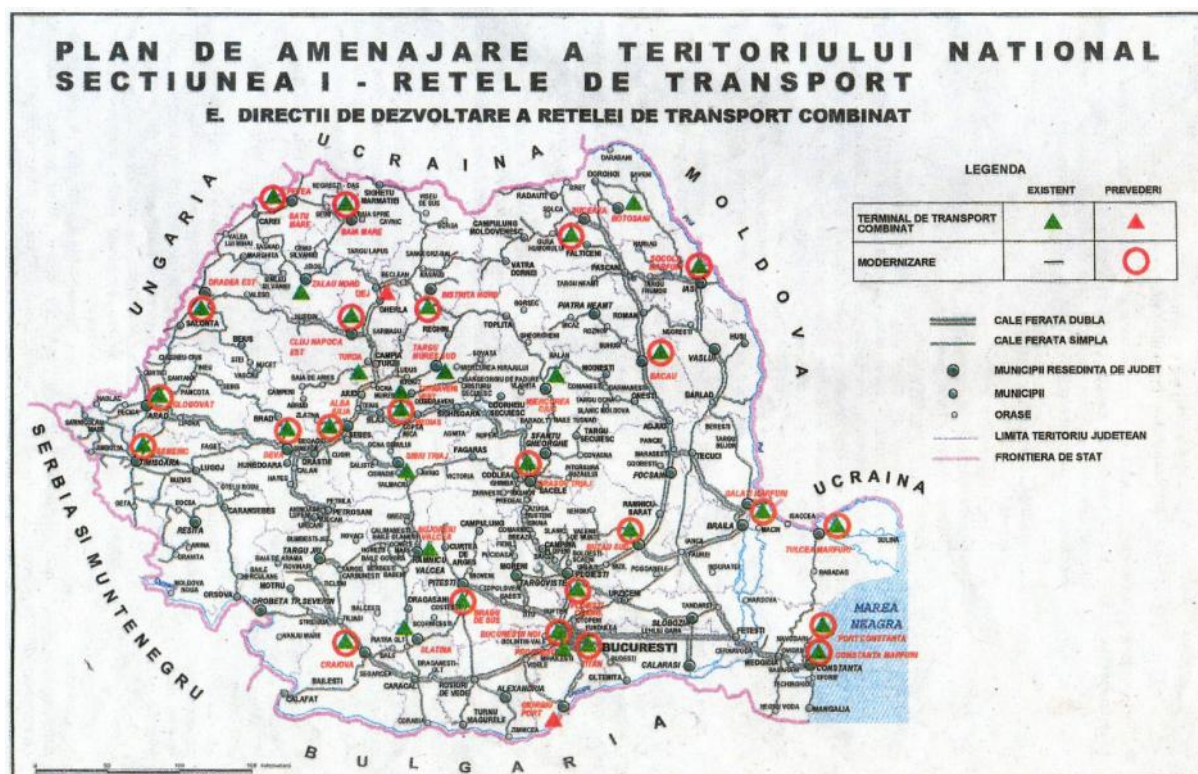
un tren de mare viteză pe direcția Constanța-București-Sibiu-Arad-Curtici, de care ar beneficia și ZUF Deva.

Prevederea propune Mureșul ca rețea navigabilă, de la Alba Iulia la Nădlac, cu porturi la Alba Iulia, Deva și Arad.

Prevederea exclude apariția unui aeroport la Deva și amplasarea unuia în zona Sebeș, care să deservească eventual ZM Deva și ZM Alba Iulia.

O altă prevedere a PATN I se referă la direcția de dezvoltare a transportului combinat. Din acest punct de vedere, este menționată existența la Deva a unei astfel de platforme, fiind încurajată în continuare (situație detaliată în PATZI Deva-Simeria Hunedoara, cu prevederea unei platforme intermodale în apropierea nodului mixt de la Simeria). Harta extras din PATN este prezentată mi sus.

După 1989, orașele din România au fost încadrate în categorii din motive normative și programatice. Planul de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea IV (privind rețeaua de așezări din România) a intrat într-un proces de revizuire de curând, fiind propusă o nouă organizare a celor 103 municipii, 217 orașe și 943 de sate periurbane în 8 categorii. În acest context, *Municipiul Deva este încadrat în Categoria a IV-a – Poli județeni principali, având peste 40.000 de locuitori.*

Orașele au fost grupate și în vederea utilizării fondurilor UE. Astfel, pentru perioada de programare 2007-2013, axa 1 a Programului Operațional Regional prealocase fonduri pentru 7 poli de creștere (Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Ploiești și Timișoara) și 13 poli de dezvoltare urbană între care se regăsește și Municipiul Deva. Pentru perioada de programare 2014-2020, axa 4 a Programului Operațional Regional oferă finanțare dedicată pentru 39 de reședințe de județ. Tulcea, cea de a 40-a reședință de județ, primește finanțare dedicată prin instrumentul de investiții teritoriale integrate în regiunea Delta Dunării (ITI). Axa 3 din POR oferă finanțare, în mod competitiv, tuturor celorlalte centre urbane.

Polii locali sunt acele Zone Urbane Funcționale (ZUF) care au atras în general mai puțin de 10.000 de migranți între 2001 și 2011 și au o zonă de captare a migrației care este mai degrabă locală (adică o subregiune a județului). *Polii locali cuprind 15 ZUF între care și Municipiul Deva.* Polii locali sunt în mare parte acele ZUF care s-au descurcat cel mai prost în anii de tranziție. În ansamblu, ei nu au reușit să atragă mari investitori, o mare parte din forța lor de muncă lucrează pentru sectorul public și au pierdut un procent important din forța de muncă calificată în favoarea polilor mai mari din România și a emigrării. Atragerea, crearea și păstrarea capitalului privat ar trebui să fie principala prioritate și principalul domeniu de interes pentru administrațiile locale ale polilor locali. Fără un sector privat puternic, aceste ZUF au puține șanse de performanță în viitor.

Deși provocările cu care se confruntă polii locali diferă, toți trebuie să se concentreze proactiv și agresiv asupra atragerii de investiții. Atragerea, crearea și păstrarea capitalului privat ar trebui să fie principala prioritate și principalul domeniu de interes pentru administrațiile locale ale polilor locali. Fără un sector privat puternic, aceste ZUF au puține șanse de performanță în viitor.

Pentru a stabili zonele urbane funcționale ale orașelor, se folosește metodologia CE-OCDE. Metodologia este simplă și are o aplicabilitate universală. *Pentru a stabili zona urbană funcțională a unui oraș, trebuie identificate localitățile în care cel puțin 15% din forța de muncă face naveta către orașul respectiv.* Odată identificate aceste localități, se elimină enclavele (adică localitățile care nu fac parte dintr-o zonă omogenă aflată în jurul orașului central) și se includ enclavele (localitățile care fac parte din zona omogenă aflată în jurul centrului urban, dar mai puțin de 15% din forța lor de muncă face naveta către oraș).

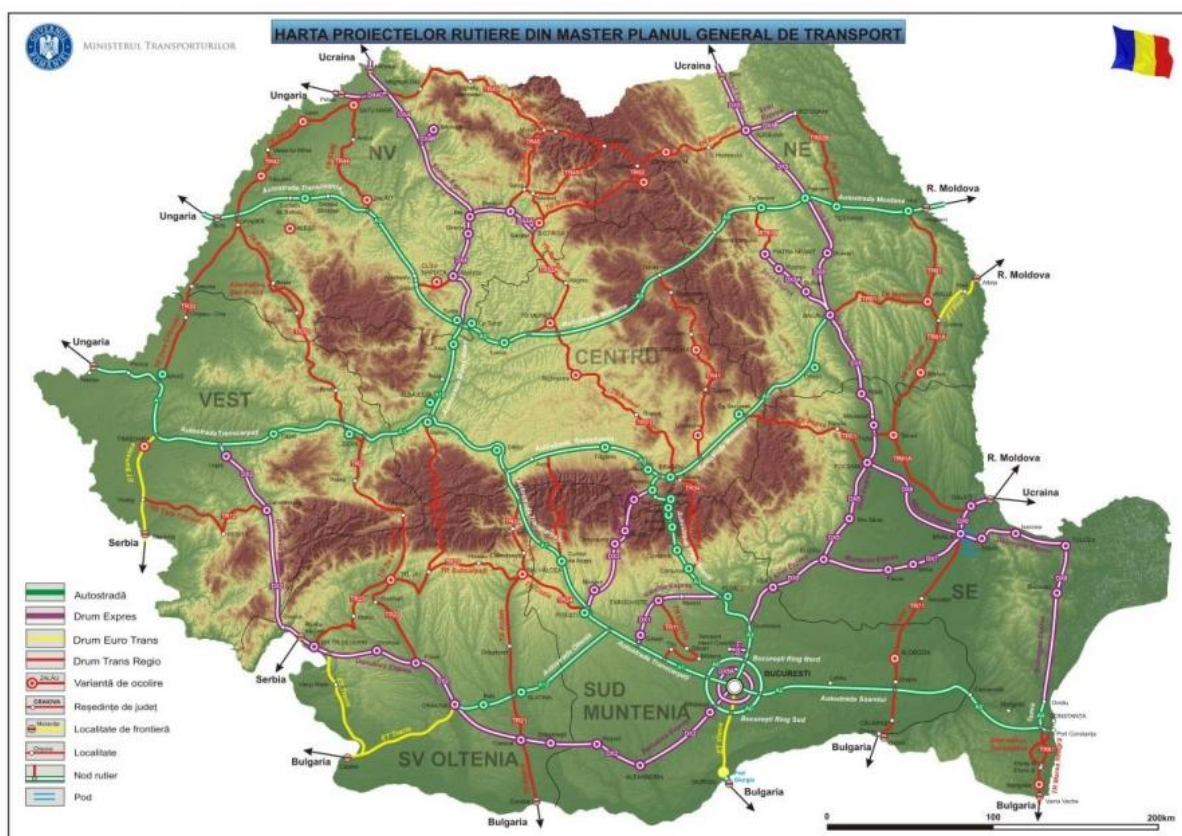
Master Plan General de Transport pentru România 2014-2030.

Master Planul General de Transport are precizări importante referitoare la ierarhia drumurilor de importanță europeană din arealul Devei.

O primă observație la nivelul definirii traseelor din cadrul MPT România, este că acesta clasifică drumurile de interes major la nivel național în patru categorii, în raport cu funcția pe care o au în contextul european/regional:

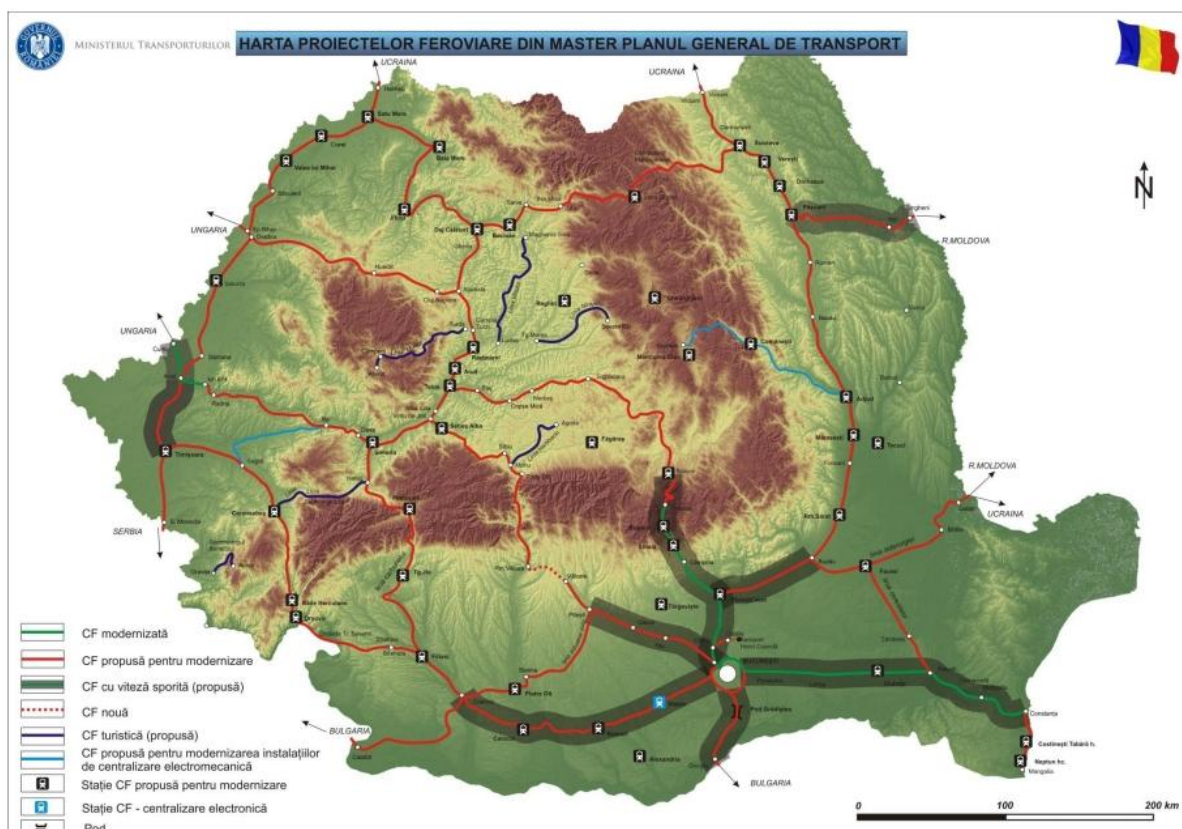
- Autostrăzi;
- Drumuri Express;
- Drumuri Euro Trans;
- Drumuri Trans Regio

Aceste aspecte se regăsesc și în extrasul în MPT prezentat mai jos:

Astfel, este menționat traseul A1 (deci cu conectarea zonei Margina-Coșevița).

De asemenea este menționat traseul Filiași-Tg.Jiu-Petroșani-Hațeg-Deva-Brad-Oradea, ca traseu de drum TransRegio.

În ceea ce privește proiectele feroviare cuprinse în MPGT, acestea sunt prezentate în figura anterioară. Se observă prevederea modernizării magistrelor de CF (cea de la Deva fiind în lucru deja), precum și a legăturii Ilia-Lugoj și a stației de la Simeria.

Studii Banca Mondială la nivel național.

Conform unui studiu de dezvoltare urbană realizat de Banca Mondială în anul 2017, intitulat *"Orașe – magnet. Migrație și navetism în România"* țara noastră a înregistrat cea mai rapidă creștere economică din UE, principalele motoare ale acestei creșteri fiind municipiul București și orașele secundare ale țării. Cele mai competitive orașe secundare sunt cele care se dovedesc cele mai pricepute în *atragera populației, a investițiilor și a turiștilor*.

Deși nu toate orașele României sunt centre economice dinamice, cele mai multe dintre acestea au înregistrat o evoluție dinamică în anii anteriori, care depășește granițele lor administrative. Practic, ele fac parte din zone urbane funcționale. În aceste zone urbane funcționale s-a înregistrat cea mai consistentă creștere a populației din România din ultimii ani. Zonele urbane funcționale (ZUF) ale orașului București și ale celor 40 de reședințe de județ din România generează 90% din veniturile companiilor naționale, concentrează 80% din persoanele cu studii superioare, au atras 67% dintre navetiști în anul 2011 și 66% din populația migrantă în perioada cuprinsă între 2001 și 2011, cumulează 61% din forța de muncă ocupată și 58% din totalul populației țării.

Migrația către orașele mari din România a fost cu câteva ordine de mărime mai ridicată în perioada 2001-2011 (un deceniu de creștere economică rapidă) decât în deceniile precedente. Peste 35% dintre migranți s-au mutat în zone urbane funcționale dinamice precum Cluj-Napoca, Timișoara sau Iași în perioada cuprinsă între 2001 și 2011.

La nivel local Studiul realizat de Banca Mondială face o serie de recomandări către administrațiile locale. Cele mai relevante pentru Deva sunt enumerate în paragrafele de mai jos.

- **Întărirea sectorului privat**

Oricât de mari ar fi, investițiile în infrastructura publică nu vor face orașele să devină competitive fără un sector privat puternic. Dintre direcțiile care pot fi luate în considerare:

- a. Căutarea strategică de investitori străini. *Cea mai rapidă cale de a impulsiona o economie locală este atragerea de investiții străine.* Acest lucru trebuie realizat într-un mod strategic, prin căutarea de companii cu valoare adăugată mare, productivitate ridicată și salarii mari.
- b. Răspuns la nevoile sectorului privat local. De multe ori, companiile private sunt dispuse să dedice timp și bani pentru o mai bună funcționare a localității în care activează (de exemplu, pot oferi soluții IT gratuite pentru administrația publică, finanțare pentru evenimente caritabile locale sau pentru infrastructură

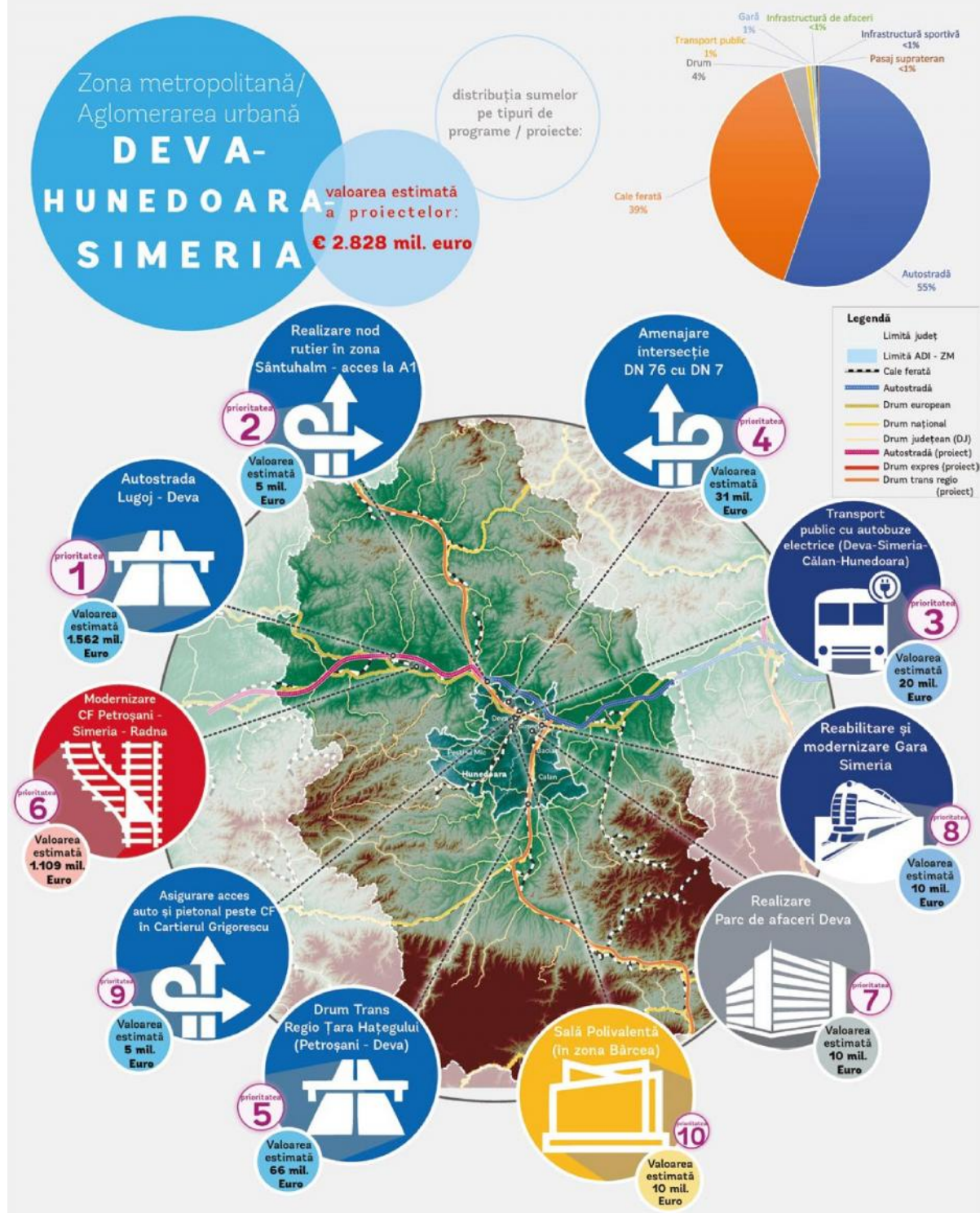
publică), iar tot ce le trebuie este o administrație care nu respinge astfel de eforturi

- c. Infrastructura economică. Investițiile în infrastructura economică sunt critice pentru orașele care doresc să atragă investitori, dar acestea trebuie realizate numai în cazuri bine justificate din punct de vedere economic. Înainte de a dezvolta o infrastructură economică trebuie mai întâi să știe bine ce au de oferit. Este esențial să existe și oamenii care vor contribui la ocuparea spațiului disponibil (adică o echipă de management al infrastructurii).
- Creșterea calității vieții, prin:
 - a. *Reabilitarea/modernizarea/extinderea spațiilor publice*
 - b. *Reabilitarea/modernizarea/extinderea aleilor pietonale și pentru biciclete*
 - c. *Regenerarea urbană a cartierelor de blocuri*
 - d. *Reabilitarea/extinderea spațiilor verzi și a parcurilor*
 - e. *Crearea unei politici obligatorii de renovare și întreținere a fațadelor*
 - f. *Încurajarea evenimentelor culturale și artistice*
 - g. *Rezolvarea problemei parcărilor*
- Promovarea parteneriatelor, prin:
 - a. Parteneriate cu alte administrații locale. Zonele urbane cu o masă demografică superioară tind să fie mai atractive atât pentru firme, cât și pentru oameni
 - b. Parteneriate cu sectorul privat. Companiile au de multe ori o responsabilitate socială și sunt dispuse să aloce bani, timp și energie pentru a crește calitatea vieții în comunitatea în care funcționează
 - c. Parteneriate cu societatea civilă. Un oraș este la fel de puternic pe cât sunt cetățenii săi, iar cu cât o administrație știe să valorifice forța comunității, cu atât viața orașului va fi mai bună.
- Investiții în educație prin:
 - a. Încurajarea învățământului profesional și a programelor de formare la locul de muncă
 - b. Buna administrare a școlilor

În cadrul studiului Băncii Mondiale, elaborat doi ani mai târziu față de primul, adică în dec. 2019, *Romania Catching-Up Regions. Sectoare pentru cooperare Interjurisdicțională* reia delimitarea ZUF Polului Local Deva pe aceleași coordonate. Zona Urbană Funcțională Deva, ar cuprinde conform studiului de mai sus următoarele UAT-uri: Municipiile Deva și Hunedoara, Orașele Simeria și Călan și comunele: Băcia, Cârjiți, Vețel, Ilia, Brănișca, Vălișoara, Șoimuș, Băița, Certeju de Sus și Hărrău.

Cele 10 proiectele prioritare propuse de către administrațiile din zona Deva-Simeria-Hunedoara în cadrul studiului au fost prezentate în figura următoare.

Reprezentare vizuală a proiectelor prioritare pentru Deva-Hunedoara-Simeria

2.3.4. Extras din strategii de dezvoltare la nivel regional

Strategia de Dezvoltare Regională a Regiunii VEST 2014-2020.

Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014 - 2020 reprezintă

viziunea Regiunii Vest privind dezvoltarea regională și baza strategică pentru fundamentarea programelor de finanțare din fonduri externe europene, naționale, regionale și locale. Regiunea Vest nu este una omogenă, problemele de coeziune economică și socială datorându-se și disparităților dintre cele patru județe care intră în componența sa. Activitatea economică este concentrată în câteva sectoare care reprezintă aproximativ jumătate din cifra de afaceri, forța de muncă și productivitatea regiunii.

Obiectivul general pentru perioada 2014-2020: "Orientând intervențiile pe nevoile locuitorilor săi, să ajungă la nivelul de calitate a vieții din regiunile puternice, non-capitale ale Europei Centrale".

Prioritățile de dezvoltare sunt:

1. Creșterea competitivității regionale prin promovarea inovării și specializării inteligente
2. Dezvoltarea unei economii dinamice bazate pe creșterea productivității și antreprenariat
3. Îmbunătățirea accesibilității și mobilității într-o regiune conectată intern și internațional
4. Dezvoltarea capitalului uman și creșterea calității în sectoarele educație, sănătate și servicii sociale
5. Promovarea creșterii sustenabile prin sprijinirea tranziției către o economie verde în scopul adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
6. Valorificarea specificului local al comunităților urbane și rurale
7. Dezvoltarea durabilă a turismului
8. Întărirea capacității administrative regionale

Strategia este structurată pe 8 Axe prioritare, defalcate la rândul lor pe un număr total de 29 de priorități de investiții, detaliate apoi în operațiuni indicative.

Axa prioritară 3 - Prioritatea 3.1 - *Continuarea investițiilor la infrastructura TEN-T* , pune accent pe finalizarea construcției autostrăzilor din cadrul culoarelor TEN-T, a inelelor ocolitoare pentru orașele existente pe aceste trasee de autostrăzi. Deva se găsește pe traseul rețelei rutiere ale axei 7 a rețelei TEN-T, Nădlac - Arad - Timișoara - Lugoj - Deva - Sibiu - Pitești. Deva este de asemenea inclusă în traseul Autostrăzii Via Carpatia, care va avea punctul de plecare din Lituania de la Marea Baltică și va trece prin România ajungând în final la Salonic, în Grecia, situându-se pe ramificația Autostrada Pan-europeană 7 (Oradea - Arad - Timișoara - Lugoj - Deva - Sibiu - Pitești - București - Constanța). În cadrul acestei Priorități sunt prevăzute și acțiuni privind rețeaua de transport feroviar, între care se regăsește pe tronsonul Arad - Radna - Simeria și Simeria - Coșlariu și orașul Simeria (situat în ZUF Deva), tronsonul nefuncțional Brad - Deva dar și modernizarea și dezvoltarea stațiilor de cale ferată de la Curtici la Simeria, în regim de nod multimodal.

Axa prioritară 3 - Prioritatea 3.3 - *Realizarea unui sistem integrat de transport la nivel regional*

Regiunea Vest se caracterizează prin existența unor gări aeroportuare nevalorificate, cum este cazul celei din Deva (situată la Săulești, la 10 km de Deva) , care în prezent este destinată activităților aviatice sportive, dar cu posibilitatea certă de a deveni aeroport civil cu un trafic anual de aproximativ 100.000 de pasageri. Operațiuni propuse:

- Transport aeroportuar: *Revitalizarea și reprofilarea aeroportului Deva (Săulești, 10 km de Deva)*
- Transport multimodal: *Construcția de centre multimodale la Simeria (pentru marfă)*

Axa prioritară 7 - Prioritatea 7.1 - Prioritatea 5.1 Valorificarea patrimoniului natural și antropic

În județul Hunedoara resursele turistice antropice sunt diverse, cuprinzând cetăți și fortărețe romane (*complexul Ulpia Augusta Dacia Traiana Sarmizegetusa, Sarmizegetusa Regia*), cetăți medievale (*Castelul Corvinilor, Cetatea Deva*), artă și arhitectură istorică și religioasă (*Deva, Hunedoara*), muzee și galerii de artă, etnografie și folclor.

În Planul pentru Dezvoltare al Regiunii Vest, se specifică faptul că *Municipiul Deva este cel mai puternic centru polarizator din jud. Hunedoara*, din punct de vedere economic, social, cultural, administrativ. Din punct de vedere economic municipiul Deva reflectă un stadiu mediu de evoluție de la o economie industrială la una de servicii, cu o componentă manufacturieră medie și accent pe activități comerciale. Într-o continuă dezvoltare se află sectoare în care activează firme private cum ar fi: materiale de construcții, prelucrarea lemnului, construcții, industria autovehiculelor și a componentelor auto, industria alimentară, centre logistice pentru transport de marfă containerizat, asigurări, servicii bancare, servicii de transport marfă și călători, producția de energie electrică și termică.

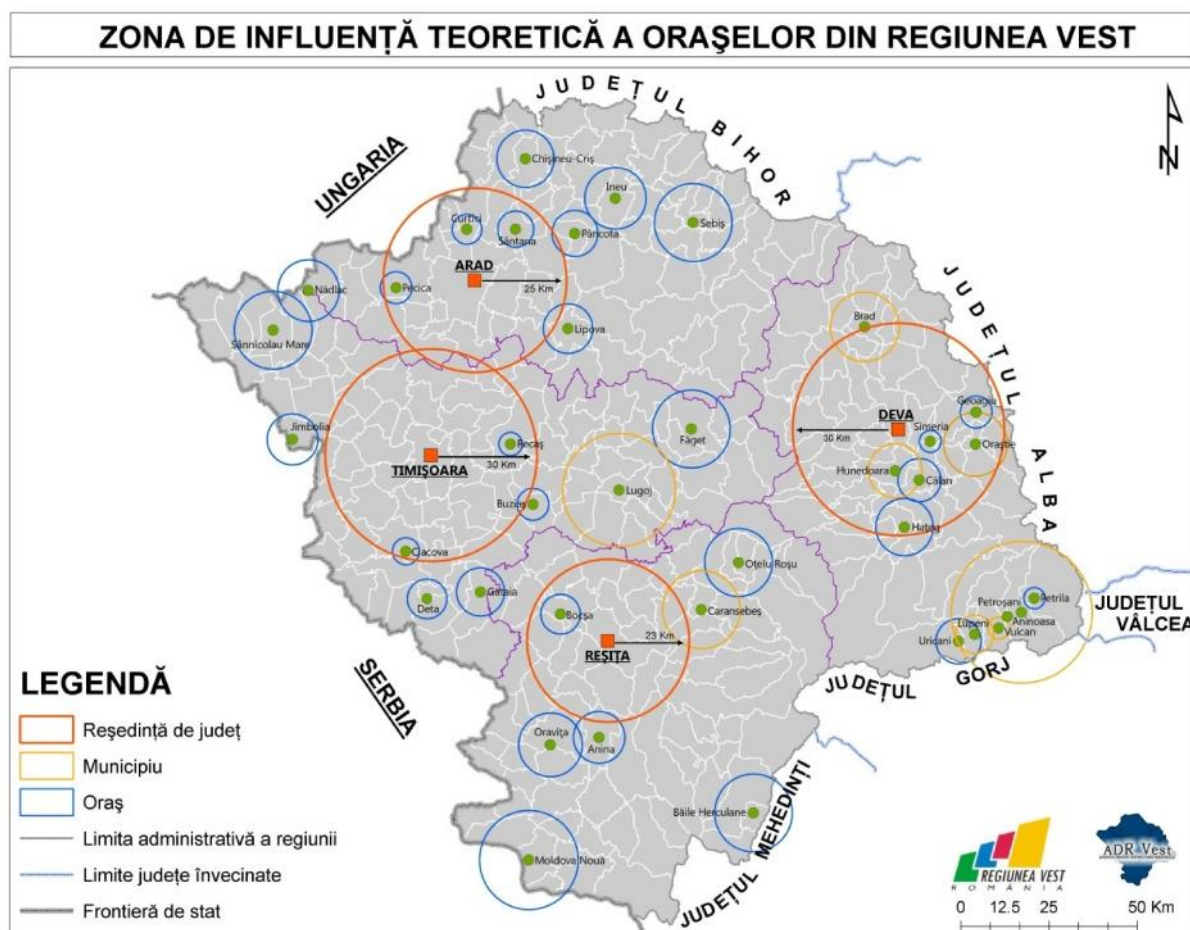
Autostrada Nădlac - Arad - Timișoara - Lugoj - Deva - Sibiu - Pitești, care se încadrează în strategia TEN - T, axa prioritară IV și va optimiza conexiunea rutieră de-a lungul coridorului pan-european IV: spre vest Ungaria și celelalte State Membre UE, spre est București și Constanța/Marea Neagră, asigurând în plan intern o mai bună legătură între centrele regionale Arad, Timișoara, Lugoj și Deva, contribuind la dezvoltarea municipiului Deva ca pol de dezvoltare. Proiectul aflat în derulare "Reabilitarea liniei c.f. Frontieră - Curtici - Simeria parte componentă a Coridorului Pan - European pentru circulația trenurilor cu viteză maximă de 160 km/h " va crește semnificativ potențialul de a atrage investiții la nivelul conurbației Deva - Hunedoara - Simeria.

În perioada 2014 - 2020 Direcția Generală de Dezvoltare Teritorială (MDRT) a elaborat o nouă abordare a dimensiunii teritoriale urbane în România. În acest context municipiul Deva devine *pol metropolitan cu potențial regional limitat*, la fel ca

și municipiul Hunedoara cu care alcătuiește o Zonă de Integrare potențială.

Planul pentru Dezvoltarea Regiunii Vest 2021-2027, în faza sa preliminară, specifică faptul că pentru viitoarea perioadă de programare a fondurilor UE, 2021-2027, politica de coeziune UE va continua să pună un accent sporit pe sprijinirea orașelor și a strategiilor de dezvoltare locală urbane. Spre deosebire de perioada anterioară, există un obiectiv de politică dedicat dezvoltării urbane integrate iar statele membre vor avea obligația de a aloca 6% din FEDR strategiilor de dezvoltare urbană. Se menține și se încurajează delegarea de responsabilități și atribuții la nivel local și parteneriatele cu toții actorii relevanți din zona urbană.

În contextul Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului, a Legii 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național și a HG 998/2008, elaborată de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor (MDLPL), *Municipiul Deva se regăsește între cei 13 poli de dezvoltare urbană de importanță regională.*

În perioada de programare 2021- 2027, pornind de la tendințele UE, politica de dezvoltare urbană ar trebui să vizeze dezvoltarea tuturor tipurilor de orașe și să includă ca și domenii de finanțare obligatorii prioritățile identificate de Agenda globală 2030 și Agenda Urbană a UE în vederea dezvoltării urbane sustenabile: transport, energie, locuire, economie, patrimoniu cultural și natural și spații verzi și publice. Localitățile urbane ale Regiunii Vest sunt repartizate relativ uniform în teritoriu,

predominând orașele mici, sub 20.000 locuitori. Doar 3 orașe din regiune au între 50.000 și 100.000 de locuitori: Deva, Hunedoara (județul Hunedoara) și Reșița (județul Caraș-Severin). Spre deosebire de județul Arad și Timiș, unde sistemul urban este dominat de un oraș mare, peste 100.000 de locuitori (Municipiul Arad, respectiv Municipiul Timișoara) care își exercită influența asupra întregului județ, județul Hunedoara are un sistem urban echilibrat, concentrând 58% din orașele peste 20.000 de locuitori ale Regiunii Vest.

Județul Hunedoara are cel mai mare număr de orașe bine populate din Regiune: 10 din 14 orașe (71%) au peste 150 locuitori/km², spre deosebire de celelalte 3 județe care au sub 50%. În județul Hunedoara există două mari zone compacte ce concentrează majoritatea populației urbane a județului, și anume culoarul Mureșului – Culoarul Orăștiei – Depresiunea Hațeg cu orașele Deva, Hunedoara, Simeria, Orăștie, Valea Jiului cu orașele: Petroșani, Lupeni, Vulcan.

Turismul este considerat o activitate economică importantă, cu o evoluție rapidă și cu implicații sociale, culturale și de mediu. Este obiectul de activitate a numeroase întreprinderi mici și mijlocii, contribuția acestui sector la creșterea economică și ocuparea forței de muncă variază de la o regiune la alta. Turismul este privit ca și instrument pentru sprijinirea dezvoltării locale și regionale, a restructurării activităților economice, mai ales în zonele puțin dezvoltate dar și în zonele rurale. Cu un număr de aproape 1 milion turiști sosiți (anul 2017), regiunea ocupă locul VII, depășind doar regiunea Sud-Vest Oltenia.

O acțiune cu impact major pentru performanța turistică, care se aplică și la Regiunea Vest, este îmbunătățirea mobilității și a pregătirii forței de muncă din sector – îndeosebi abilitățile TIC – și ajutorarea antreprenorilor din turism să și le gestioneze mai bine.

O serie de probleme din domeniul turismului din regiune afectează performanța sectorului și anume:

- Accesibilitate nesatisfăcătoare și lipsa infrastructurii rutiere / feroviare integrate spre obiectivele turistice
- Infrastructură de cazare insuficientă și învechită
- Personalul calificat din turism este deficitar
- Servicii turistice insuficient diversificate
- Competitivitate scăzută a stațiunilor turistice în raport cu stațiunile din Ungaria

Infrastructura de sprijinire a afacerilor la nivelul Regiunii Vest: investițiile în infrastructura de sprijinire a afacerilor existente la nivel regional au ca principal scop crearea unui cadru de atragere a investițiilor locale și externe și de creare de noi locuri de muncă. Proiectele de acest tip au în vedere nevoile de dezvoltare economică regională durabilă. Structurile de sprijinire a afacerilor existente la nivelul Regiunii Vest sunt de mai multe tipuri: Parcuri industriale, științifice și tehnologice, parcuri logistice, incubatoare de afaceri dar și locații individuale și spații / clădiri de

birouri.

În jud. Hunedoara există Parcul Industrial Hunedoara (19,3 ha) din orașul Hunedoara, Incubatorul Tehnologic și de Afaceri ITA-BMTECH Deva, Centrul de afaceri Lonea Pilier de la Petrila și Centrul de afaceri Teliuc (realizate prin același program finanțat de Banca Mondială ca și cele din jud. Caraș-Severin). Acestor structuri suport pentru afaceri li se mai adaugă și o serie de locații individuale publice / private validate de ADR Vest în scopul de a fi promovate pentru proiecte de investiții individuale. Pot fi incluse aici clădiri în cadrul cărora se urmărește derularea unor activități economice dar și terenuri greenfield situate la periferia localităților. La solicitare poate fi asigurată infrastructura de utilități. Numărul de locații disponibile la nivel de regiune este de 49, dintre care în jud. Hunedoara sunt 26.

Spațiile de birouri / coworking fac și ele parte din structura suport pentru afaceri și sunt de regulă disponibile în orașele mari, în zone centrale unde beneficiază de acces foarte bun la mijloacele de transport în comun, dar și de locuri de parcare suficiente. Acestea sunt cel mai des concentrate pe verticală, cu etaje ale căror suprafețe variază între 500 - 1500 mp.

Companiile care își desfășoară activitatea în parcurile / zonele industriale sunt companii care activează în sectorul de tehnologie medie, nu sunt lideri inovatori în sectorul lor de afaceri, mai degrabă inovatori modești. Sectoarele de activitate în care activează sunt: minerit, procesarea metalelor, construcții, fabricarea de componente automotive și electrice, prelucrarea textilelor. Companiile străine localizate în aceste zone au tendința de a-și importa tehnologia din propria țară, nu de a o dezvolta în Regiunea Vest, fapt care limitează și valoarea adăugată în întreprinderi. Regiunea este atractivă pentru aceste companii pentru forța de muncă cu preț redus și pentru buna conectivitate cu Vestul Europei. Analiza SWOT a economiei, realizată în cadrul primei versiuni a PDR Vest 2021-2027 pune în evidență din perspectiva "Puncte tari - Oportunități" următoarele aspecte:

- Ca urmare a tendinței de creștere a PIB-ului în ultimii ani se poate lua în considerare posibilitatea acordării de facilități pentru firmele care doresc să se localizeze în jud. Hunedoara
- Datorită nivelului ridicat al PIB/locuitor dar și al creșterii disparităților între județele componente ale regiunii, autoritățile locale pot lua în considerare crearea unor parcuri/platforme industriale care să faciliteze accesul pe piață al unor firme noi
- Ca urmare a creșterii puterii de cumpărare a regiunii (situată peste media națională) apare posibilitatea de diversificare a activității firmelor din jud. Hunedoara, care are o performanță economică mai slabă
- Creșterea numărului de firme la nivelul regiunii dar și a valorii cifrelor de afaceri ale acestor va avea ca efect creșterea numărului de locuri de muncă și reducerea șomajului, pe de o parte dar și creșterea concurenței și slăbirea poziției de monopol a firmelor mari, contribuind astfel la reducerea tendinței de scădere a numărului de locuitori în jud. Hunedoara

Diversificarea sectoarelor de activitate va face posibilă formarea profesională adecvată pentru persoanele tinere și reconversia profesională pentru cei ce muncesc în sectoarele care sunt în scădere sau se închid în jud. Hunedoara.

2.3.5. Extras din strategii de dezvoltare la nivel județean

Județul Hunedoara. Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020.

Strategia de dezvoltare a județului Hunedoara își propune să atingă dezideratele Planului de Dezvoltare Vest 2014 – 2020 în județul Hunedoara, fiind propuse o serie de acțiuni în următoarele domenii: eficiență energetică, servicii sociale, sănătate, educație, structuri de afaceri, servicii pentru situații de urgență, cercetare – dezvoltare, economie, infrastructură, dezvoltare urbană și turism.

Cu o populație stabilă de 418.565 persoane în 2011, județul Hunedoara se remarcă la nivel național prin scăderea demografică semnificativă între recensămintele din 2002 și 2011, înscriindu-se între cele 10 județe ce au înregistrat o scădere a populației de peste 12%. Tendința demografică descendentă a continuat și după 2011, raportările Direcției Județene de Statistică Hunedoara arătând o scădere continuă a populației în ultimii 5 ani. Județul Hunedoara se clasează pe primul loc la nivel național din punct de vedere al procentului populației stabile care locuiește în mediul urban, respectiv 75% la RPL 2011 și 77,9% populație rezidentă în mediul urban în 2015. Piramida vârstelor indică o populație îmbătrânită, respectiv o pondere redusă a tinerilor și o pondere ridicată a adulților și vârstnicilor, județul Hunedoara clasându-se pe ultimul loc în regiune din punct de vedere al numărului populației din grupa de vârstă 0-14 ani. Această situație contribuie la vulnerabilitatea demografică a județului. În ceea ce privește formarea forței de muncă, clasificarea populației active civile în funcție de nivelul de educație al ultimei instituții de învățământ absolvite indică un procent ridicat (35%) al persoanelor care au absolvit liceul, categorie urmată de persoanele cu studii superioare (21%), gimnaziale (18%) și profesionale și de ucenici (17%). Valorile sunt relativ similare cu cele înregistrate la nivel național, procentul absolvenților de liceu cu 5% mai mare. O consecință a dinamicii economice negative a județului Hunedoara o reprezintă rata șomajului ridicată, constant deasupra mediei naționale (în anul 2014 acest indicator a înregistrat o valoare de 6.6 % în județul Hunedoara și de 5.4 % la nivel național).

Din punct de vedere al dezvoltării economice, județul Hunedoara trebuie să răspundă la două categorii distincte de provocări: necesarul asigurării unui număr mare de locuri de muncă în vederea integrării pe piața muncii a forței de muncă inactive și specializarea județului în domenii cu valoare adăugată mare. Dinamica economică a perioadei de programare anterioară (2007 – 2013) a fost marcată de efectele crizei financiare globale începută în decembrie 2007, urmată de o perioadă de creștere relativă. Dacă în general se poate constata o creștere a puterii de cumpărare la nivel județean în perioada analizată (dublarea capacității de a achiziționa coșul standard de bunuri și servicii), respectiv o creștere a raportului față de media europeană de la

23,68 % în anul 2000 la 38,65 % în 2011, pe plan național și regional se remarcă un declin relativ al valorii acestui indicator comparativ cu valorile înregistrate în Regiunea Vest și pe plan național. Chiar dacă în județul Hunedoara s-a înregistrat o creștere semnificativă a nivelului de trai, această creștere a cunoscut o rată mai scăzută comparativ cu cea la nivel național și la nivel regional.

Dincolo de impactul restructurărilor economice din ultimele decenii, județul Hunedoara rămâne un județ cu un profil industrial evident, determinat de ponderea importantă pe care actorii economici din industria prelucrătoare o au în generarea cifrei de afaceri (34,78% în 2014) 17 și a numărului de locuri de muncă (33% din angajați în 2013, pe primul loc la nivel județean). Ponderea cifrei de afaceri a industriei prelucrătoare în totalul CA generată de unitățile economice active în industrie, construcții, comerț și alte servicii a crescut de la 25,79% în 2008 la 34,68% în 2014, indicând o tendință de reindustrializare. Sectoarele din cadrul industriei prelucrătoare în care unitățile din județul Hunedoara ocupă o pondere semnificativă la nivel național (mai mult de 3% din CA agregată la nivel național) sunt: industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (7,5 % din cifra de afaceri la nivel național), fabricarea altor mijloace de transport (4,09%), fabricarea echipamentelor electrice (3,7%) și industria metalurgică (3,56%). Industria prelucrătoare se remarcă la nivel județean și din punct de vedere al profitabilității, domeniul de activitate cu cele mai ridicate valori fiind "fabricarea articolelor din fire metalice/ fabricarea de lanțuri și arcuri".

Având în vedere dinamica sectoarelor cu pondere mare în export, resursele de cercetare-dezvoltare disponibile și resursele umane din județ, în paralel cu recomandările Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Vest, pot fi identificate două domenii ale industriei prelucrătoare de interes regional, cu potențial de creștere: industria componentelor pentru automobile și industria textilă.

Industria extractivă a înregistrat o scădere semnificativă în ultimii ani, atât în ceea ce privește cifra de afaceri (de la 4% din CA județeană în 2008 la 1,03% în 2014), cât și numărul de angajați, fiind sectorul economic cel mai puternic afectat de reducerile de personal (scăderea numărului de angajați cu 36,47% între 2008 și 2013). Complexul Energetic Hunedoara asigură aproximativ 5% din producția de energie electrică a României, având o putere instalată existentă de 1.225 MW și fiind singurul mare producător de energie electrică din zona centrală și de nord-vest a țării. Amplasarea într-o zonă fără producători, alături de ponderea mare a combustibililor solizi (cărbune) în mixul de generare a energiei electrice din România fundamentează importanța strategică a CEH din punct de vedere a securității sistemului energetic național. În ceea ce privește agricultura, se remarcă o valoare relativ constantă a producției agricole, cu fluctuații influențate de producția vegetală –dependentă de condițiile meteorologice. Producția agricolă animală a înregistrat o creștere constantă începând cu 2011. Producția pomicolă înregistrează o tendință de creștere. Între speciile pomicole ce au înregistrat creșteri ale producției se numără nucii, fructele acestora prezentând potențial pentru prelucrare în produse cu valoare adăugată

mare. În ceea ce privește creșterea animalelor, este preponderentă activitatea de creștere a ovinelor, favorizată de suprafețele extinse de pășune din zona montană.

În ceea ce privește serviciile, la nivelul județului Hunedoara prevalează serviciile cu valoare adăugată scăzută (92% din CA înregistrată în sectorul serviciilor). Dintre acestea, preponderent este domeniul "comerț cu ridicata și cu amănuntul", care înregistrează 67% din cifra de afaceri a sectorului, indicând o diversificare redusă a serviciilor la nivel județean. Turismul prezintă potențial de creștere la nivel județean, fapt ilustrat atât de creșterea cererii pentru servicii turistice (nr. înnoptărilor, număr de vizitatori etc.), cât și de interesul actorilor locali pentru acest domeniu.

În perioada 2010 - 2014 s-a constatat o dinamică antreprenorială pozitivă în județul Hunedoara, în sensul în care, numărul întreprinderilor nou create a fost în mod constant mai mare decât al celor radiate. În județul Hunedoara structura și ponderea diverselor categorii de întreprinderi este similară celei înregistrate la nivel național și regional: aproximativ 87% (7394 întreprinderi) sunt microîntreprinderi cu până la 9 angajați, 914 sunt întreprinderi mici, între 10 și 59 de angajați (10,75%), aproape 2% (167) sunt întreprinderi mijlocii, având între 50 și 249 angajați, iar în jur de 0,30% sunt întreprinderi mari, cu peste 250 de angajați.

Printre direcțiile de acțiune pentru creșterea competitivității economice a județului Hunedoara se numără:

- Formarea forței de muncă în domeniile solicitate, prin programe de formare de calitate,
- Sprijinirea firmelor în vederea dotării cu echipamente/ utilaje,
- Îmbunătățirea calității produselor/ serviciilor locale, asigurarea unor prețuri atractive și a productivității muncii,
- Atragerea fondurilor europene nerambursabile,
- Stimularea și implicarea tineretului,
- Promovarea atracțiilor turistice,
- Susținerea producătorilor de produse ecologice și tradiționale din mediul rural,
- Susținerea firmelor start-up și a întreprinderilor mici în primii ani de activitate prin facilități fiscale, acces la finanțări, promovare,
- Construirea de structuri – suport pentru afaceri, cu luarea în considerare a bunelor practici și a exemplelor de succes (Sibiu, Bihor, Timiș, Cluj),
- Atragerea în zonă a investitorilor străini.

Județul Hunedoara se caracterizează printr-o diversitate ridicată de resurse turistice, ce se datorează factorilor naturali (forme de relief variate, determinate și de o structură litologică diversificată și complexă, ape termale și minerale, rezervații naturale ș.a.), istorici și economici favorabili. Deși Hunedoara este unul dintre județele cu un număr și o varietate foarte ridicată a obiectivelor turistice, infrastructura turistică, și astfel implicit numărul de înnoptări și sosiri, se află mult sub potențialul existent. Acest fapt este vizibil și în creșterea ofertei turistice în anii 2014-2015, și mai ales în numărul sosirilor (locul doi la nivel național în ceea ce privește evoluția sosirilor în intervalul 2013-2014). În ceea ce privește promovarea turistică există deja zone care și-au conturat o identitate puternică (brand local) cum ar fi

Geoparcul Dinozaurilor, Țara Hațegului, Ținutul Pădurenilor sau Castelul Corvinilor.

Viziunea de dezvoltare a județului Hunedoara pentru orizontul de timp 2035: în anul 2035 județul Hunedoara este un județ performant, cu o bază economică stabilă, cu o comunitate consolidată și cu o identitate puternică, recunoscută național și internațional, bazată pe mixul unic de resurse de patrimoniu cultural și natural. Redefinirea identității, economiei și societății hunedorene urmărește cinci aspecte care vor deveni obiective strategice ale unei dezvoltări echilibrate: Hunedoara recunoscută, Hunedoara performantă, Hunedoara incluzivă, Hunedoara conectată, Hunedoara verde. Obiectivele strategice vor fi implementate prin domenii prioritare și direcții de acțiune definite pentru fiecare dintre ele. Planul județean de acțiuni și proiecte detaliază prin proiecte propuse fiecare domeniu prioritar/direcție de acțiune, realizându-se în final portofoliul de proiecte. Pentru fiecare dintre acestea sunt specificate: instituții implicate, surse potențiale de finanțare, valoare estimată proiect (euro), calendar orientativ.

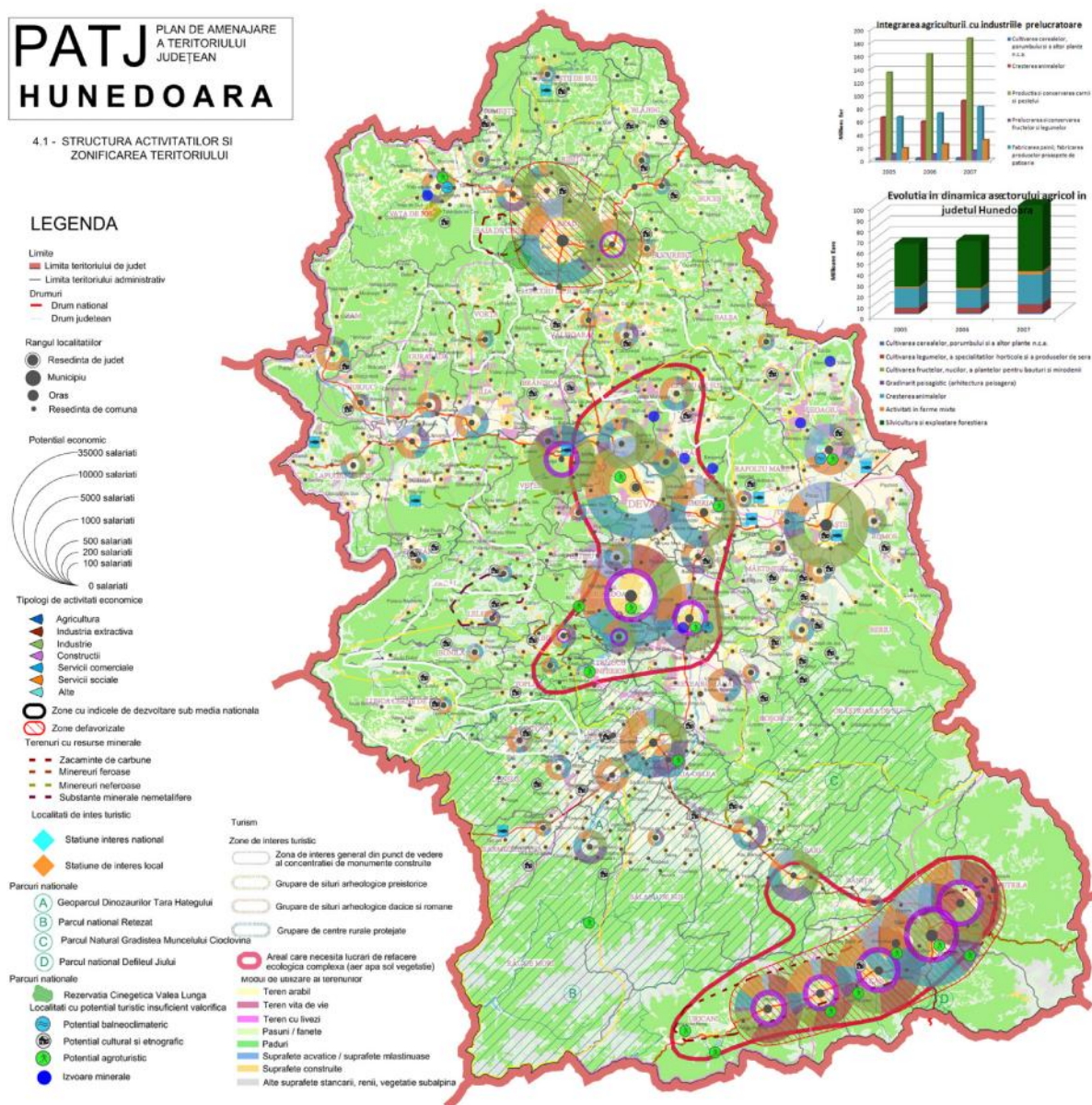
Planul de acțiuni, programe, proiecte și măsuri cuprinde următoarele referințe la economia Municipiului Deva, cu relevanță în plan spațial (de preluat în PUG):

- În domeniul prioritar 1.3. Crearea de pachete turistice integrate pe temele majore componente ale mărcii județului Hunedoara (istorie, patrimoniu, etnografie, mediu, aventură, geologie etc.), pentru 1.3.1. Consolidarea și promovarea identității zonelor turistice principale ale județului este propusă Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată, municipiul Deva Hot CJH106/2008, Hot CJH nr. 29/2008, 107/2008 de modificare a parteneriatului Hot CJH nr. 117/2013;
- În domeniul prioritar 2.1. Consolidarea bazei economice a județului Hunedoara prin sprijinirea dezvoltării de lanțuri valorice în domenii – cheie, direcția de acțiune 2.1.1. Susținerea potențialului de aglomerare (cluster) în domeniile industriale – cheie este propusă Inițierea unui proiect pilot de aglomerare/cluster în domeniul electrocasnice și producția de piese pentru industria automotive și B1. Organizarea de evenimente tematice în domeniile industriale – cheie.
- În domeniul prioritar 2.6. Constituirea de poli de dezvoltare cu rol tractant al economiei județene, direcția de acțiune 2.6.1. Sprijinirea dezvoltării conurbației Corvina (sistemul urban Deva -Hunedoara – Simeria -Călan), se propun următoarele acțiuni: analiza teritoriului pentru definirea limitelor optime ale sistemului urban, campanie de popularizare și sondaje de opinie în rândul populației din localitățile identificate ca potențiale componente cu privire la percepția asupra asocierii localităților în cadrul unui sistem urban și asistență tehnică pentru Consiliile Locale privind creșterea performanței funcției de planificare și dezvoltare a sistemului urban.
- În domeniul prioritar 4.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii județene de transport, direcția de acțiune 4.1.4. Dezvoltarea rețelei de noduri și puncte intermodale propune un program pentru amenajarea unor puncte intermodale care să permită corelarea transportului județean cu cel local în orașele din

județul Hunedoara. Direcția de acțiune 4.1.5. Dezvoltarea pe termen lung a infrastructurii de transport naval propune un proiect complex pentru transformarea râului Mureș într-un culoar navigabil (termen lung).

- Domeniul prioritar 4.2. Încurajarea modalităților de deplasare cu emisii scăzute propune direcția de acțiune 4.2.1. Modernizarea sistemului de transport public județean în vederea creșterii eficienței și atractivității acestuia prin înființarea Blue Line – linie de transport în comun electric care să faciliteze o bună legătură între orașele din sistemul urban Hunedoara - Deva - Călan - Simeria.

Planul de amenajare a teritoriului județean Hunedoara - PATJ.

Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Hunedoara (PATJ Hunedoara), elaborat în 2010, prezintă aspectele generale care condiționează dezvoltarea județului. Municipiul Deva este abordat prin prisma calității sale de Reședință de județ, așadar cu rol predominant administrativ și de gestiune teritorială. Presentăm într-o formă

succintă informațiile care pot influența dezvoltarea economică a municipiului Deva pe toate palierele (inclusiv turistic).

Sunt evidențiate resursele solului și ale subsolului, așa cum sunt talcul și pirită cuprifera, pe teritoriul unității administrativ teritoriale. În 2010 încă se pune problema existenței unor iazuri de decantare ale CNCAF Minvest, Filiala Devamin SA, pe Valea Devei și în Lunca Mureșului, propuse spre ecologizare. În fapt, companii care își au sediul pe raza UAT Deva sunt printre principalii poluatori ai zonei, prin Carpatcement Holding SA Deva - punct de lucru Chișcădaga, MACON SA Deva sau CNCAF Minvest SA Deva.

În ceea ce privește atractivitatea patrimoniului urban, zona Deva-Hunedoara-Simeria-Geoagiu-Orăștie se remarcă prin remniscența din perioada medievală în continuitatea țesutului urban, așadar cu un potențial turistic ridicat. Cu privire la nivelul de echipare cu infrastructură edilitară, Deva este UAT-ul care prezintă cea mai ridicată calitate a infrastructurilor. În domeniul comunicațiilor, adiacența la coridorul de mobilitate rutieră și feroviară spre Vest constituie un avantaj pentru dezvoltarea întregii Zone Urbane Funcționale. De asemenea, prin modernizarea E76/DN76 Oradea-Beiuș-Deva se pune problema unei mai bune conectivități între arealul urbane și nord-vestul țării.

Din punct de vedere socio-demografic, este evidențiat faptul că trendul general al evoluției populației județului este dictat de evoluția demografică a orașelor principale, inclusiv Deva. Totuși, între ultimele recensăminte au arătat o involuție a demografiei orașului, cu o scădere cu 4.170 de locuitori (-0,7%), cu o scădere a densității locuitorilor. Din punct de vedere universitar, Deva era în 2010 al treilea cel mai important centru universitar din județ, cu 257 de studenți (0,4%).

Pe plan economic, în ceea ce privește rata de ocupare a forței de muncă, Deva prezenta cea mai ridicată valoare (52,1%). În Deva, 32,8% dintre locuitori sunt angajați în industrie, 8,6% în construcții, respectiv 18,3% în serviciile sociale. Deva trebuie privită ca un centru care administrează un teritoriu aflat în declin economic și social, odată cu trecerea spre noile resorturi economice și diminuarea exploatarei resurselor subsolului.

În zona Deva-Simeria a predominat industria metalurgiei neferoase, a materialelor de construcții, constructoare de mașini, energetică, textilă și alimentară. Per total, economia județului Hunedoara reflectă un stadiu mediu în procesul de evoluție de la economia industrială la o economie de servicii, cu o componentă manufacturieră medie și cu un accent pe activități comerciale, cu o lipsă relativă de experiență a sectorului antreprenorial. La nivel de județ, dinamica activității economice prezintă un trend ascendent, caracteristic unei perioade de creștere a întregului spațiu central și est-european. Ca aspect particular este evidențiată scăderea producției de fructe din municipiul Deva, în perioada 1991-2002 cu 23,7%, odată cu diminuarea suprafeței de livezi și culturi pomicole cu 14,7% în Deva. Din perspectivă turistică, sunt

evidențiate în Deva Castelul Magna Curia - Muzeul Civilizației Daco-romane și Cetatea Devei. Deva prezintă și resurse turistice într-o concentrație foarte mare, cu infrastructurile de cazare și alimentație publică printre cele mai dezvoltate în județ.

Un factor esențial pentru dezvoltarea teritorială per ansamblu este crearea Teritoriului Zonal Inter-orășenesc Deva - Hunedoara - Simeria, cu avantajele specifice, profitând de suprafețele nou construite între cele trei așezări.

Măsurile prevăzute în Strategia de amenajarea a teritoriului județean, cu referire la economia Municipiului Deva, sunt prezentate mai jos. Acestea sunt subordonate obiectivului principal de dezvoltare armonioasă a teritoriului județean prin optimizarea folosirii resurselor existente, prin valorificarea șanselor de dezvoltare, pentru dezvoltarea economică, socială și ecologică durabilă, pentru creșterea calității vieții locuitorilor.

- Direcția de acțiune 1.2.1 Îmbunătățirea calității aerului
 - Măsura 1.2.1.1 Reducerea emisiilor de substanțe poluante (SO₂ , NO_x , CO₂ , pulberi) în timpul proceselor de producție până la valori sub limitele admise la agenții economici: S.C. Electrocentrale S.A. Deva (actualul CENHD SA), S.C. Carpatcement Holding S.A. Deva, S.C. Macon S.A. Deva, C.N.C.A.F. Minvest Deva;
 - Măsura 1.2.1.5 Măsurile de stabilizare a întregii suprafețe a haldei de zgură și cenușă a C.N.C.A.F. MINVEST S.A. DEVA;
- Direcție acțiune 1.4.2 Depozitarea deșeurilor în conformitate cu cerințele legislației în domeniul gestionării deșeurilor în scopul protejării sănătății populației și a mediului
 - Măsura 1.4.2.1 Reducerea poluării factorilor de mediu prin sistarea activității și închiderea etapizată a depozitelor de deșeuri menajere neconforme existente
- Direcție acțiune 1.4.4 Reducerea impactului negativ al deșeurilor industriale asupra mediului
 - Măsura 1.4.4.1 Reabilitarea zonelor afectate de eliminarea necontrolată a deșeurilor industriale nepericuloase asupra mediului care nu corespund în totalitate cerințelor de protejare a mediului înconjurător: haldele de steril zgură și cenușă și iazurile de decantare ale companiilor C.N.C.A.F. Minvest S.A. Deva, S.C. Electrocentrale Deva S.A (actualul CENHD SA), depozitelor de deșeuri menajere ale Devei;
- Direcție acțiune 1.5.1 Luarea de măsuri necesare pentru ca politicile de dezvoltare și amenajare a teritoriului sau alte politici relevante și proceduri de punere în aplicare a acestora să țină cont de existența a 3 obiective de risc major (RM), inclusiv S.C. Petrom S.A. Depozitul Rezerva De Stat Barcea – localitatea Deva și C.N.C.A.F. Minvest S.A. Deva – localitatea Deva;
- Direcție acțiune 2.2.1 Protecția și valorificarea zonelor cu valoare istorică și a ansamblurilor cu valoare urbanistică sau arhitecturală, prin adoptarea de reglementări specifice de urbanism (PUZCP) și studii de dezvoltare integrată (accesare de fonduri structurale)

- Măsura 2.2.1.1 Centrul istoric urban din Deva împreună cu centrul modern construit în anii '60;
- Direcție acțiune 3.1.1 Dezvoltarea unei rețele de localități policentrice, echilibrate în teritoriu și racordate la sistemul urban național/regional
 - Măsura 3.1.1.4 Crearea de parteneriate bazate pe voluntariat între localitățile urbane de tip aglomerație urban aflate la distanțele mici pentru realizarea de proiecte de infrastructură, colaborare economică, proiecte culturale, ș.a. în Aglomerație urbană – TZI DHS - Deva, Archia, Săulești, Sântuhaln, Simeria, Cărpiniș, Uroi, Simeria Veche, Bârcea Mare, Bârcea Mică, Criștur, Tâmpa, Totia, Băcia, Peștișu Mare, Almașu Mic, Peștișu Mic, Mănerău, Batiz, Petreni, Sîncrai, Sântămăria de Piatră, Călanu Mic, Strei Săcel, Călan, Răcăștie, Boș, Zlaști, Groș, Teliucu Inferior, Nădăștia de Jos, Nădăștia de Sus, Strei, Ohaba Streiului, Streisângeorgiu;
- Direcție acțiune 3.2.2 Creșterea calității și diversificarea serviciilor de educație
 - Măsura 3.2.2.1 Crearea unui centru de cercetare regional în municipiul Deva;
- Direcție acțiune 4.1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere de transport
 - Măsura 4.1.1.2 Drum expres Oradea-Beiuș-Deva
- Direcție acțiune 4.1.3 Modernizarea și dezvoltarea rețelei feroviare
 - Măsura 4.1.3.2 Lucrări de modernizare a rețelei feroviare: modernizări stații de cale ferată la: Zam, Burjuc, Gurasada, Ilia, Vețel, Mintia, Deva, Simeria, Orăștie, Aurel Vlaicu și realizarea unui traseu "bucălă" nou între Deva și Hunedoara pentru transportul generat de navetism.
 - Măsura 4.1.3.5 Transformarea zonei gărilor Deva și Simeria în mall-uri feroviare;
- Direcție acțiune 4.1.5 Amenajarea căilor navigabile interioare
 - Măsura 4.1.5.1 Amenajarea cursului navigabil pe Mureș de la frontieră până la Alba Iulia și a portului în Municipiului Deva prevăzut prin PATN Secțiunea I Rețele de transport
- Direcție acțiune 4.1.6 Dezvoltarea transportului combinat
 - Măsura 4.1.6.1 Realizarea la Simeria - Deva a unui centru de transport combinat, legat de infrastructura rutieră și feroviară și de cea navigabilă;
 - Măsura 4.1.6.2 Construirea de terminale intermodale în județ în scopul interconectării lor la rețelele de transport rutier, feroviar și la transportul public local;
- Direcție acțiune 4.3.1 Îmbunătățirea activității în domeniul îmbunătățirilor funciare
 - Măsura 4.3.1.1 Modernizarea și reabilitarea sistemelor de îmbunătățiri funciare: întreținerea și extinderea amenajărilor de desecare: decolmatarea canalelor de desecare, întreținerea gurilor de descărcare, întreținerea stațiilor de pompare-evacuare pe terenuri din unitățile administrativ teritoriale inclusiv în Deva;

- Extindere, reabilitare și modernizare a amenajărilor existente de irigații, creșterea gradului de utilizare a irigațiilor, întreținerea sistemelor de irigație existente, decolmatarea canalelor și curățirea acestora de vegetație pe terenul din unitățile administrativ teritoriale, inclusiv Deva;
- Întreținere și reabilitare pe suprafețele amenajate cu lucrări complexe de irigații și desecare care funcționează alternativ; aplicarea în regim complex a lucrărilor de desecare - drenaj și irigații în scopul ameliorării procesului de sărăturare a solului din unitățile administrativ teritoriale, inclusiv Deva;
- Obiectiv specific 5.1 Asigurarea unei structuri echilibrate de utilizare a teritoriului, prin valorificarea superioară și eficientă a resurselor zonale în scopul atenuării dezechilibrelor de dezvoltare teritorială:
 - Măsura 5.1.2.17 Realizarea parteneriatelor între localitățile din zona periurbană, Deva, Hunedoara, Simeria, Călan, etc.
- Direcție acțiune 5.3.3 Dezvoltarea sistemului educațional în scopul obținerii unor resurse umane de calitate:
 - Măsura 5.3.3.5 Reabilitarea infrastructurii de educație: Realizarea unui campus universitar în zona centrală istorică Deva, Hunedoara, ca parte integrantă a Universității regionale a Banatului.

Programul de transport rutier contra cost de persoane prin servicii regulate la nivel județean, valabil până la data de 30.06.2023.

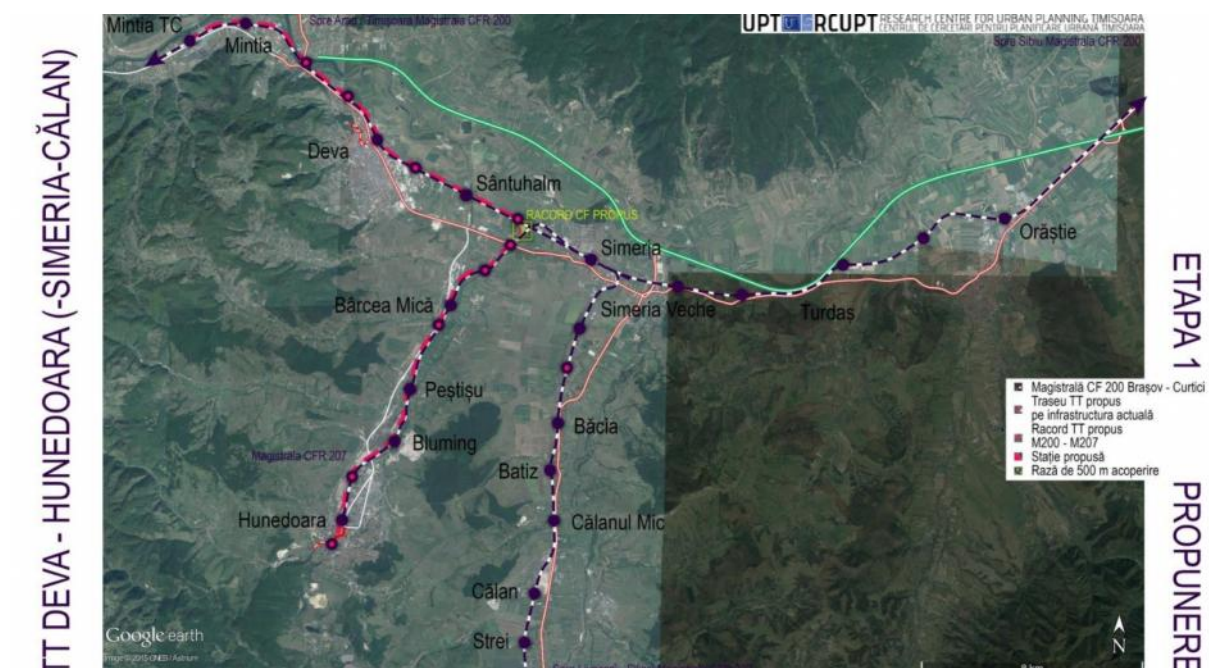
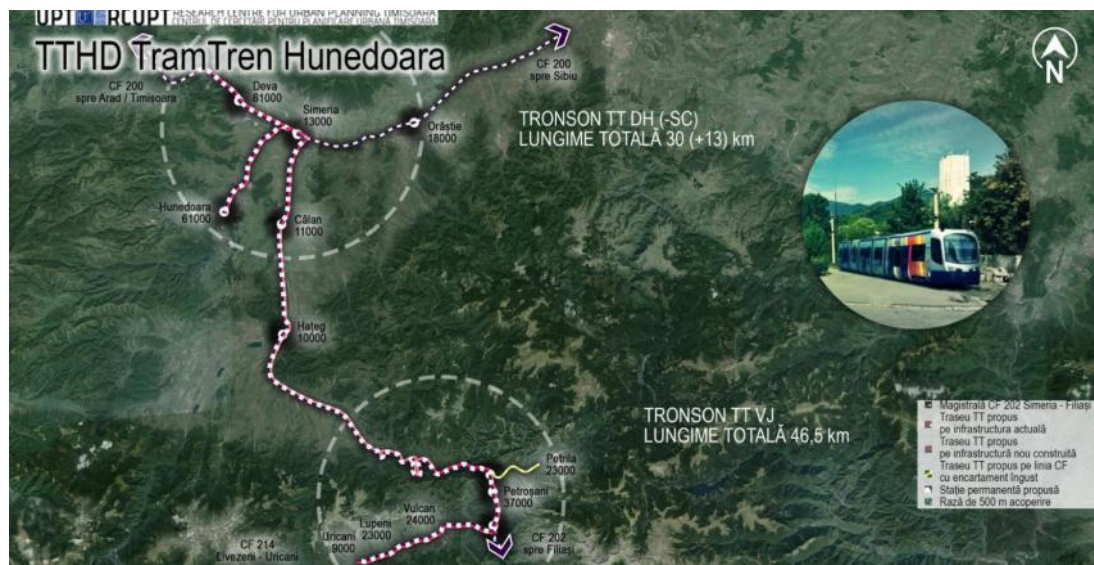
Nr. Crt.	OPERATOR DE TRANSPORT	Nr. Grupă	Cod Traseu	Traseu	Licențe de traseu	
					Serie	Număr
1.	S.C. BV DASLER S.R.L. Cod fiscal: RO11929802 Loc. Crișcior, jud. HD	01	001	BRAD – VĂLIȘOARA – DEVA	LT	225133
			002	BRAD – RIBIȚA – UIBĂREȘTI	LT	225134
			003	HĂRTĂGANI – ORMINDEA – BRAD	LT	225135
			004	BRAD – DEALU MARE	LT	225136
			005	BRAD – RIȘCULIȚA – OBĂRȘA	LT	225137
			006	BRAD – BULZEȘTI	LT	225138
			007	BRAD – GURA BARZA – DUPĂPIATRĂ	LT	225139
			008	BRAD – GURA BARZA – STĂNIJA	LT	225140
			009	BRAD – GURA BARZA – GROSURI	LT	225141
			010	BRAD – SĂTUT – ȘESURI	LT	225142
			011	BRAD – BUCUREȘCI – MERIȘOR	LT	225143
			012	BRAD – CRIȘCIOR – ZDRAPȚI	LT	225144
			013	BRAD – CRIȘCIOR	LT	225145
			014	BRAD – GURA BARZA – CURECHIU	LT	225146
			015	BRAD – CRIȘAN – DUMBRAVA	LT	225147
			016	BRAD – TOMEȘTI	LT	225148
			017	BRAD – VAȚA DE JOS	LT	225149
			018	BRAD – CĂZĂNEȘTI	LT	225150
2.	S.C. BV DASLER S.R.L. Cod fiscal: RO 11929802 Loc. Crișcior, jud. HD	02	019	DEVA – BARBURA	LT	225151
			020	DEVA – ORMINDEA – HĂRTĂGANI	LT	225152
			021	DEVA – HĂRĂU – BANPOTOC	LT	225153
			022	DEVA – BOHOLT – TOPLITA	LT	235004
			023	DEVA – BÎRCEA MARE	LT	225155
			024	DEVA – SIMERIA	LT	225156
			025	DEVA – SIMERIA	LT	235021
			026	DEVA – SIMERIA – CĂLAN	LT	225158
			027	DEVA – HĂTEG – ZEICANI	LT	225159
			028	SIMERIA – TÂMPA – PETRENI	LT	235019
			029	DEVA – SIMERIA – ORĂȘTIE	LT	225161
			030	DEVA – ORĂȘTIE – GEOAGIU BĂI	LT	225162
			031	DEVA – TURDAȘ – PRICAZ	LT	225163
			032	DEVA – SÂNTUHALM – HUNEDOARA	LT	225164
			033	DEVA – SÂNTUHALM – HUNEDOARA	LT	225165
			034	HUNEDOARA – MĂNERAU	LT	225166
			035	HUNEDOARA – NANDRU	LT	225167

3.	S.C.ALEXANDROS TUR S.R.L. Cod Fiscal: RO15311695 Loc. Deva, jud. HD	03	036	DEVA – HONDOL	LT	225102
			037	DEVA – SĂCĂRĂMB	LT	225103
			038	DEVA – MĂGURA	LT	225104
4.	S.C.ALEXANDROS TUR S.R.L. Cod Fiscal: RO15311695 Loc. Deva, jud. HD	04	039	DEVA – VĂRMAGA	LT	225105
5.	S.C. G&M TRANSCOM S.R.L. Cod Fiscal: RO6033716 Loc. Almașu Mic de munte, jud. HD	06	042	DEVA – SIMERIA – POIANA	LT	225095
			043	DEVA – SIMERIA – ALMAȘU MIC	LT	225096
			044	DEVA – SIMERIA – HĂRĂU	LT	235007
			045	SIMERIA – BOIU	LT	225098
			046	SIMERIA – RAPOLȚEL	LT	225099
			047	SIMERIA – GEOAGIU	LT	225100
6.	S.C. BV DASLER S.R.L. Cod fiscal: RO 11929802 Loc. Crișcior, jud. HD	07	048	ORĂȘTIE – JELEDINȚI – DÂNCU MARE	LT	225101
			049	ORĂȘTIE – SANATORIU – GEOAGIU BĂI	LT	225168
			050	ORĂȘTIE – SIBIȘELUL NOU	LT	225169
			051	ORĂȘTIE – GEOAGIU – MADA	LT	235020
			052	ORĂȘTIE – AUREL VLAICU	LT	225171
			053	ORĂȘTIE – PIȘCHINȚI – ROMOȘEL	LT	225172
7.	S.C. CORNUL PREST S.R.L. Cod Fiscal: RO4127210 Loc. Deva, jud. HD	08	054	ORĂȘTIE – COSTEȘTI	LT	225173
			055	DEVA – LEȘNIC	LT	225126
			056	DEVA – MUNCEL – FEREGI	LT	235018
			057	DEVA – ROȘCANI	LT	225128
			058	BĂTRÂNA – DEVA	LT	225129
8.	S.C. TIRIUS TRANSTUR S.R.L. Cod Fiscal: RO6507402 Loc. Deva, jud. HD	10	059	DEVA – PANC	LT	225130
			063	DEVA – LĂȘĂU – FINTOAG	LT	225111
9.	S.C. BTT TOURSCOR S.R.L. Cod Fiscal: RO13917880 Loc. Deva, jud. HD	11	064	DEVA – ZAM	LT	225112
			065	DEVA – TÂRNAVA	LT	225125
10.	S.C. INTERSERVICE S.R.L. Cod Fiscal: RO2126405 Loc. Hunedoara, jud. HD	15	069	HUNEDOARA – GHELARI	LT	225174
			070	HUNEDOARA – CINCIȘ SAT	LT	225175
11.	S.C. NISARA S.R.L. Cod Fiscal: RO11280992 Loc. Hunedoara, jud. HD	16	071	HUNEDOARA – HĂȘDĂU	LT	225180

Nr. Crt.	OPERATOR DE TRANSPORT	Nr. Grupă	Cod Traseu	Traseu	Licențe de traseu	
					Serie	Număr
12.	S.C. INTER DANI TRANS S.R.L. Cod Fiscal: RO14455665 Loc. Hunedoara, jud. HD	17	072	HUNEDOARA – SILVAȘU DE SUS	LT	225081
			073	VĂLCELE – BRETEA ROM. – HAȚEG	LT	225082
			074	HUNEDOARA – CĂLAN – HAȚEG	LT	225083
			075	HUNEDOARA – NĂDĂȘTIA DE SUS	LT	225179
			076	HUNEDOARA – CĂLAN	LT	225085
			077	HUNEDOARA – NĂDĂȘTIA – CĂLAN	LT	225086
			078	HUNEDOARA – CĂLAN – ORĂȘTIE	LT	225087
			079	CĂLAN – BĂTĂLARI – COVRAGIU	LT	225088
			080	CĂLAN – BOȘOROD – OCOLIȘU MIC	LT	225089
			081	HUNEDOARA – OCOLIȘU MIC	LT	225090
			082	CĂLAN – OCOLIȘU MIC – BOȘOROD	LT	225091
13.	S.C. EURO TERA TRANS S.R.L. Cod Fiscal: RO17165666 Loc. Hunedoara, jud. HD	20	083	HUNEDOARA – CĂLAN – BOȘOROD	LT	225092
			088	HAȚEG – PAROȘ – CÂRNIC	LT	225093
14.	S.C. VYKY COMPANY S.R.L. Cod Fiscal: RO10135943 Loc. Ohaba de sub Piatră, jud. HD	21	089	HAȚEG – BUCIUM ORLEA – BALOMIR	LT	225094
			090	HAȚEG – COROIEȘTI	LT	225131
15.	S.C. ZMK S.R.L. Cod Fiscal: RO12520104 Loc. Petroșani, jud. HD	22	091	HAȚEG – FEDERI – URIC	LT	225132
			092	LUPENI – PETROȘANI – DEVA	LT	225114
16.	S.C. ZMK S.R.L. Cod Fiscal: RO12520104 Loc. Petroșani, jud. HD	23	093	PETROȘANI – HAȚEG – DEVA	LT	225115
			094	PETROȘANI – HAȚEG	LT	225116
17.	S.C. STALONE COM S.R.L. Cod Fiscal: RO2148659 Loc. Petrila, jud. HD	24	095	PETROȘANI – URICANI	LT	225117
			096	LUPENI – BUTA	LT	225118
			097	PETROȘANI – ANINOASA VALE	LT	225119
			098	PETROȘANI – PETRILA – LONEA	LT	235008
			099	PETROȘANI – CIMPA	LT	235009
18.	S.C. SOTTO TERRA MAX S.R.L. Cod Fiscal: RO16338181 Loc. Râul de Mori, jud. HD	25	100	PETROȘANI – GURA RÂSCOALA	LT	235010
			101	PETROȘANI – JIET	LT	235011
19.	S.C. INTERSERVICE S.R.L. Cod Fiscal: RO2126405 Loc. Hunedoara, jud. HD	26	102	JIET – MALEIA – PETROȘANI I	LT	235012
			103	RÂU DE MORI – HAȚEG	LT	225177
20.	S.C. CORNUL PREST S.R.L. Cod Fiscal: RO4127210 Loc. Deva, jud. HD	28	104	HAȚEG – OHABA SIBIȘEL	LT	235017
			105	HUNEDOARA – GOVÂJDIE – LELESE	LT	225176
21.	S.C. DENSUȘIANA PROD S.R.L. Cod Fiscal: RO18348246 Loc. Densuș, jud. HD	18	061	DEVA – LĂPUGIU DE SUS	HD	1
			084	HAȚEG – CIULA MARE – RĂCHITOVA	HD	2
			085	HAȚEG – G. BERTHELOT – TUȘTEA	HD	3

Acest program asigură transportul în comun pe multe rute din zona periurbană Deva, așa cum se poate observa în cele de mai sus.

A mai fost studiată și o **Strategie Durabilă de Transport a Județului Hunedoara – Plan de Mobilitate a Zonei de Interes Funcțional**, întocmit de UPT-Centrul de Cercetare pentru Planificare Urbană Timișoara.

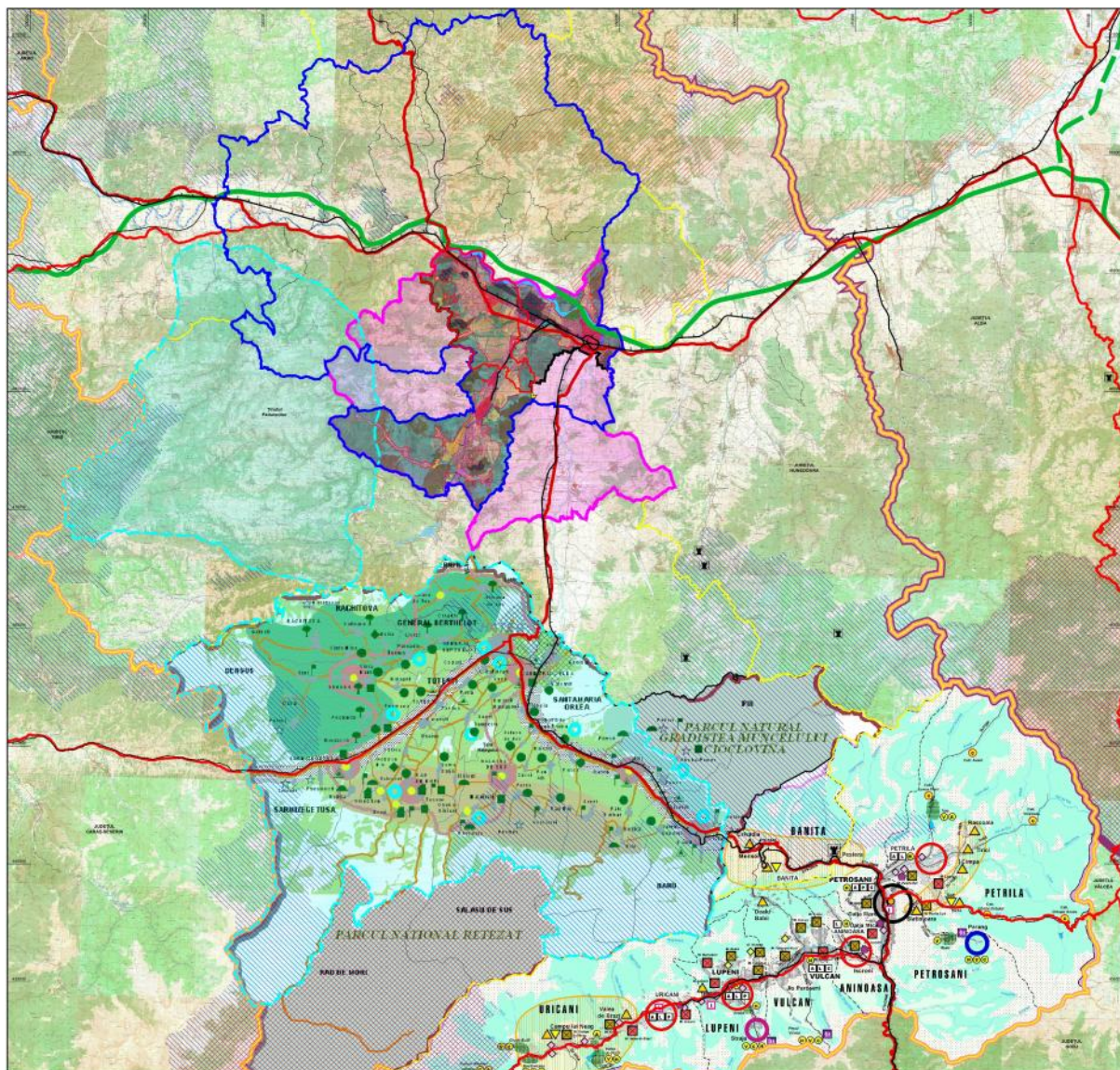

Studiul lua în calcul cele două mari zone funcționale ale județului Hunedoara: Corvina și Valea Jiului și interconectarea lor.

Studiul este unul de importanță periurbană, în sensul ca aduce în discuție oportunitatea organizării unui sistem de transport în comun pe cale ferată de tip Tram-Tren, atât pe zona Văii Jiului, cât și în Conurbația Corvina, și interconectarea lor.

2.3.6. Extras din strategii la nivel periurban/interorășenesc/intercomunal

În figura următoare se poate observa relația spațială între cele trei PATZ-uri aprobate în jud. Hunedoara: PATZI Deva-Simeria-Hunedoara, PATZ Tara Hațegului, PATZ Valea Jiului, precum și două areale importante din punct de vedere turistic și cultural, aflate în imediata apropiere a arealului periurban Deva: Ținutul Pădurenilor, situat la V de DSH și Geoparcul Donazaurilor-Țara Hațegului, situat la S de DSH.

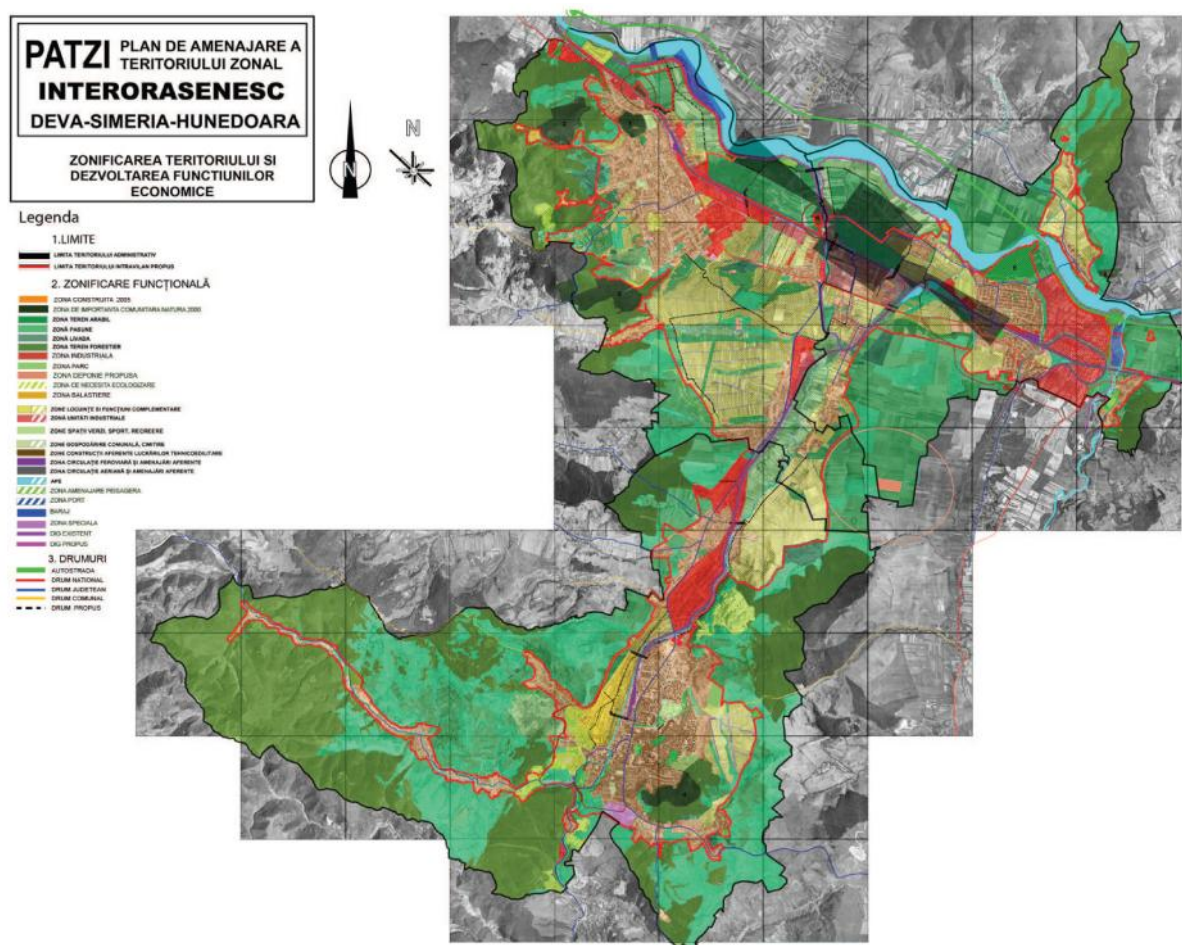
Zona metropolitană Deva - Conurbația Corvina, propuse.

Zona Metropolitană Deva, denumită Conurbația Corvina, ar fi trebuit să fie organizată juridic sub forma de Asociație de Dezvoltare Intercomunitară.

Cu alte cuvinte, pe lângă faptul că ea nu are încă o formă juridică de organizare, nici nu este funcțională, în sensul că nu s-a creat o platformă de accesare proiecte la nivel metropolitan, adică există doar pe hârtie.

PATZI Deva-Simeria-Hunedoara.

Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal Interorășnesc – Deva – Hunedoara – Simeria se poate remarca prin încercarea de echilibrare a dezvoltării socio-economice-ecologice pe baza principiilor Chartei de la Leipzig a uneia din cele mai problematice zone urbane din regiunea de dezvoltare Vest. În descrierea documentului se specifică următoarele: *“Problemele ridicate de această zonă urbană industrializată intens de regimul comunist după 1955 și prăbușită după 1995 țin de declinul puternic demografic. Populația s-a redus de la 174.086 în 1992 la 151.587 în 2008 ceea ce reprezintă o scădere de 13%, alături de: șomaj foarte ridicat (16,4% în 2000), de apariția inechității sociale, de excluderea socială a grupurilor defavorizate, de evidențierea catastrofei ecologice ce ține de vechea industrie, de schimbările climatice creștere a temperaturii medii anuale cu un grad din 1960 în 2010, de accesibilitatea redusă, etc.”*

Strategia de dezvoltare teritorială, aprobată de administrațiile reunite ale celor 3 localități, presupune o analiză a cadrului natural, a potențialului economic, a populației și a rețelei de localități, a infrastructurii și a reabilitării mediului având la baza și un studiu de evaluare ambientală necesare minimalizării cheltuiirii banilor publici, eficientizării utilizării energiei și transportului public pentru realizarea unei prosperități economice, unui echilibru social și a unui mediu sănătos. După o analiză completă pe toate nivelele, individual și în relație unul cu celălalt, și elaborarea unei

strategii de dezvoltare cu prioritizarea măsurilor de intervenție, se ajunge la o utilizare optimă a terenului care ține cont de echilibrul dintre cei trei parametri ai dezvoltării durabile, dar cu predicții mult prea optimiste față de cele confirmate.

Realizarea obiectivului presupunea îndeplinirea următorilor parametri:

- *Realizarea autostrăzii A1, care permite direcționarea traficului greu la nordul localităților și cu posibilitatea de a avea trei descărcări spre DN7: Șoimuș, Sântuhalma și Simeria. Autostrada și primele două descărcări au fost deja construite, pentru cel de-al treilea fiind analizată în prezent fezabilitatea;*
- *Păstrarea terenurilor arabile, pășunilor și a zonelor forestiere, precum și spațiile verzi adiacente cursurilor de apă și cele afectate de alunecări de teren, ca teren needificabil ce contribuie la echilibrul ecologic al zonei funcționale urbane;*
- *Edificarea întregului areal de dezvoltare între localități, limitând majorarea platformelor industriale și de servicii deja existente pe amplasament și reglementând permisiunea pentru construirea ansamblurilor de locuințe individuale și colective prin schimbarea funcțiunilor actuale;*
- *Propunerea unei zone industriale pe suprafețe extinse la ieșirea din localitatea Simeria către Orăștie, în zona descărcării spre autostrada A1 și a nodului feroviar între calea ferată Sebeș - Simeria - Ilia și calea ferată Simeria - Subcetate - Petroșani;*
- *Modernizarea căilor ferate și utilizarea acestora pentru transportul în comun metropolitan.*

Planul propus a ajuns să fie îndeplinit doar parțial, prin extinderile descrise la începutul acestui capitol, fără a avea aportul economic da care avea nevoie acest plan pentru implementare.

Alte zone de importanță regională/metropolitană.

Este important de menționat în contextul periurban, apropierea ZP Deva de unele zone de importanță regională, care pot genera plus valoare zonei periurbane, și pot genera relații spațiale mai extinse:

- Zona cetăților Dacice din Munții Orăștiei, sit UNESCO;
- Parcul Național Retezat, sit UNESCO;
- Parcul Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina;
- Rețeaua densă de situri Natura 2000 (ROSCI și ROSPA) din jud. Hunedoara;

P.U.G. – uri ale UAT-urilor din zona periurbană Deva.

În ceea ce privește situația PUG-urilor UAT-urilor ce constituie ZP Deva, situația acestora este următoarea:

- Municipiul Deva: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023; actualizări demarate 2007 și 2014;
- Municipiul Hunedoara: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023;

actualizare în curs

- Orașul Simeria: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023; actualizare în curs
- Orașul Călan: PUG în vigoare, varianta 1999; actualizare în curs
- Comuna Băcia: PUG în vigoare, varianta 2012, expiră în 2025; actualizare în curs
- Comuna Peștișul Mic: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023; actualizare în curs
- Comuna Cârjiți: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023;
- Comuna Vețel: PUG în vigoare, varianta 2015, expiră în 2023; actualizare în curs
- Comuna Ilia: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023;
- Comuna Brănișca: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023;
- Comuna Vălișoara: PUG în vigoare, varianta 2014, expiră în 2027;
- Comuna Șoimuș: PUG în vigoare, varianta 1997, expiră în 2020; actualizare în curs
- Comuna Băița: PUG în vigoare, varianta 1997, expiră în 2023;
- Comuna Certeju de Sus: PUG în vigoare, varianta 1999, expiră în 2023;
- Comuna Hărmău: PUG în vigoare, varianta 2011, expiră în 2027;

După cum se observă majoritatea PUG-urilor sunt din perioada anterioară anului 2000, când condițiile socio-economice erau diferite, dar multe dintre ele sunt în curs de actualizare, având șansa unei corelări la un nivel superior.

2.3.7. Extras din Planul Urbanistic General anterior

Planul Urbanistic General al Municipiului Deva, prezentat în cartograma de mai jos, a reprezentat o primă fază de extindere mai consistentă a teritoriului municipal după 1989. El a deschis direcția dezvoltărilor teritoriale în zona de deal din vestul și sudul municipiului, propunând unificarea teritorială a Devei cu Sântuhalmul.

Din multe puncte de vedere, varianta din 1999 este depășită.

De asemenea Regulamentul Local de Urbanism după care funcționează activitatea de autorizare la Deva datează din aceeași versiune a PUG, adică din 1999, elaborat într-un context legislativ mult depășit.

Prezenta versiune a PUG și RLU va remedia în toate măsurile cu putință acest aspect, fiind de o importanță foarte mare obiectivele de utilitate publică noi, la nivel județean și municipal.

3/1.1. REGLEMENTĂRI

 PUBLICATIONS
 2000 MATHEMATIQUES DE LA PHYSIQUE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA CHIMIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉCANIQUE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA BIOLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA GÉOLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE
 2000 MATHEMATIQUES DE LA MÉTÉOROLOGIE

[illegible]

LEGEND

- [illegible]

 REPUBLIKA SRBIJA

- [illegible]

- [illegible]

- **PLAZA DE ESPAÑA**
 - 1. HOTEL
 - 2. HOTEL
 - 3. C/ de la Armada
 - 4. C/ de la Armada
 - 5. C/ de la Armada
- **PLAZA DE ESPAÑA**
 - 1. HOTEL
 - 2. HOTEL
 - 3. C/ de la Armada
 - 4. C/ de la Armada
 - 5. C/ de la Armada
- **CULTURE**
 - 1. C/ de la Armada
 - 2. C/ de la Armada
 - 3. C/ de la Armada
 - 4. C/ de la Armada
 - 5. C/ de la Armada

-

-

- LOCALITATEA CAMP
BUTULUI

-
- This aerial photograph shows a coastal area with a road and a body of water. The road is visible as a dark line, and the water is a light blue color. The surrounding land is green and brown, indicating vegetation and bare ground.

-

-
- Ein kleiner Ausschnitt einer Karte der Donau, der das Delta in der unteren rechten Ecke zeigt.

- [illegible]

- INTERPERSONAL COMMUNICATION**
1. INTERPERSONAL COMMUNICATION IN TRANSITION
 2. JAMES H. COLE
 3. JAMES H. COLE
 4. JAMES H. COLE
 5. JAMES H. COLE
 6. JAMES H. COLE
 7. JAMES H. COLE
 8. JAMES H. COLE
 9. JAMES H. COLE
 10. JAMES H. COLE
 11. JAMES H. COLE
 12. JAMES H. COLE
 13. JAMES H. COLE
 14. JAMES H. COLE
 15. JAMES H. COLE
 16. JAMES H. COLE
 17. JAMES H. COLE
 18. JAMES H. COLE
 19. JAMES H. COLE
 20. JAMES H. COLE
 21. JAMES H. COLE
 22. JAMES H. COLE
 23. JAMES H. COLE
 24. JAMES H. COLE
 25. JAMES H. COLE
 26. JAMES H. COLE
 27. JAMES H. COLE
 28. JAMES H. COLE
 29. JAMES H. COLE
 30. JAMES H. COLE
 31. JAMES H. COLE
 32. JAMES H. COLE
 33. JAMES H. COLE
 34. JAMES H. COLE
 35. JAMES H. COLE
 36. JAMES H. COLE
 37. JAMES H. COLE
 38. JAMES H. COLE
 39. JAMES H. COLE
 40. JAMES H. COLE
 41. JAMES H. COLE
 42. JAMES H. COLE
 43. JAMES H. COLE
 44. JAMES H. COLE
 45. JAMES H. COLE
 46. JAMES H. COLE
 47. JAMES H. COLE
 48. JAMES H. COLE
 49. JAMES H. COLE
 50. JAMES H. COLE
 51. JAMES H. COLE
 52. JAMES H. COLE
 53. JAMES H. COLE
 54. JAMES H. COLE
 55. JAMES H. COLE
 56. JAMES H. COLE
 57. JAMES H. COLE
 58. JAMES H. COLE
 59. JAMES H. COLE
 60. JAMES H. COLE
 61. JAMES H. COLE
 62. JAMES H. COLE
 63. JAMES H. COLE
 64. JAMES H. COLE
 65. JAMES H. COLE
 66. JAMES H. COLE
 67. JAMES H. COLE
 68. JAMES H. COLE
 69. JAMES H. COLE
 70. JAMES H. COLE
 71. JAMES H. COLE
 72. JAMES H. COLE
 73. JAMES H. COLE
 74. JAMES H. COLE
 75. JAMES H. COLE
 76. JAMES H. COLE
 77. JAMES H. COLE
 78. JAMES H. COLE
 79. JAMES H. COLE
 80. JAMES H. COLE
 81. JAMES H. COLE
 82. JAMES H. COLE
 83. JAMES H. COLE
 84. JAMES H. COLE
 85. JAMES H. COLE
 86. JAMES H. COLE
 87. JAMES H. COLE
 88. JAMES H. COLE
 89. JAMES H. COLE
 90. JAMES H. COLE
 91. JAMES H. COLE
 92. JAMES H. COLE
 93. JAMES H. COLE
 94. JAMES H. COLE
 95. JAMES H. COLE
 96. JAMES H. COLE
 97. JAMES H. COLE
 98. JAMES H. COLE
 99. JAMES H. COLE
 100. JAMES H. COLE

- [illegible]

- [illegible]

- 100

-
- A detail from a historical map, likely a 17th-century map of the region around the city of Orléans. It shows a river, possibly the Loire, flowing from the bottom left towards the top right. A road or path is depicted as a thin line crossing the river. The map is oriented with North at the top.

-

-

-

- [illegible]

1. *Author's name*
 2. *Title of the work*
 3. *Place of publication*
 4. *Year of publication*
 5. *Number of pages*
 6. *Number of volumes*
 7. *Number of illustrations*
 8. *Number of tables*
 9. *Number of figures*
 10. *Number of appendices*
 11. *Number of references*
 12. *Number of footnotes*
 13. *Number of endnotes*
 14. *Number of indexes*
 15. *Number of glosses*
 16. *Number of maps*
 17. *Number of photographs*
 18. *Number of diagrams*
 19. *Number of charts*
 20. *Number of tables of contents*
 21. *Number of prefaces*
 22. *Number of introductions*
 23. *Number of conclusions*
 24. *Number of summaries*
 25. *Number of abstracts*
 26. *Number of keywords*
 27. *Number of subject headings*
 28. *Number of classification numbers*
 29. *Number of call numbers*
 30. *Number of accession numbers*
 31. *Number of inventory numbers*
 32. *Number of storage numbers*
 33. *Number of retrieval numbers*
 34. *Number of location numbers*
 35. *Number of identification numbers*
 36. *Number of tracking numbers*
 37. *Number of monitoring numbers*
 38. *Number of evaluation numbers*
 39. *Number of assessment numbers*
 40. *Number of quality numbers*
 41. *Number of performance numbers*
 42. *Number of outcome numbers*
 43. *Number of impact numbers*
 44. *Number of significance numbers*
 45. *Number of importance numbers*
 46. *Number of value numbers*
 47. *Number of merit numbers*
 48. *Number of worth numbers*
 49. *Number of quality numbers*
 50. *Number of quantity numbers*
 51. *Number of frequency numbers*
 52. *Number of duration numbers*
 53. *Number of intensity numbers*
 54. *Number of extent numbers*
 55. *Number of range numbers*
 56. *Number of scope numbers*
 57. *Number of scale numbers*
 58. *Number of level numbers*
 59. *Number of degree numbers*
 60. *Number of order numbers*
 61. *Number of rank numbers*
 62. *Number of class numbers*
 63. *Number of category numbers*
 64. *Number of type numbers*
 65. *Number of kind numbers*
 66. *Number of form numbers*
 67. *Number of shape numbers*
 68. *Number of size numbers*
 69. *Number of amount numbers*
 70. *Number of quantity numbers*
 71. *Number of frequency numbers*
 72. *Number of duration numbers*
 73. *Number of intensity numbers*
 74. *Number of extent numbers*
 75. *Number of range numbers*
 76. *Number of scope numbers*
 77. *Number of scale numbers*
 78. *Number of level numbers*
 79. *Number of degree numbers*
 80. *Number of order numbers*
 81. *Number of rank numbers*
 82. *Number of class numbers*
 83. *Number of category numbers*
 84. *Number of type numbers*
 85. *Number of kind numbers*
 86. *Number of form numbers*
 87. *Number of shape numbers*
 88. *Number of size numbers*
 89. *Number of amount numbers*
 90. *Number of quantity numbers*
 91. *Number of frequency numbers*
 92. *Number of duration numbers*
 93. *Number of intensity numbers*
 94. *Number of extent numbers*
 95. *Number of range numbers*
 96. *Number of scope numbers*
 97. *Number of scale numbers*
 98. *Number of level numbers*
 99. *Number of degree numbers*
 100. *Number of order numbers*
 101. *Number of rank numbers*
 102. *Number of class numbers*
 103. *Number of category numbers*
 104. *Number of type numbers*
 105. *Number of kind numbers*
 106. *Number of form numbers*
 107. *Number of shape numbers*
 108. *Number of size numbers*
 109. *Number of amount numbers*
 110. *Number of quantity numbers*
 111. *Number of frequency numbers*
 112. *Number of duration numbers*
 113. *Number of intensity numbers*
 114. *Number of extent numbers*
 115. *Number of range numbers*
 116. *Number of scope numbers*
 117. *Number of scale numbers*
 118. *Number of level numbers*
 119. *Number of degree numbers*
 120. *Number of order numbers*
 121. *Number of rank numbers*
 122. *Number of class numbers*
 123. *Number of category numbers*
 124. *Number of type numbers*
 125. *Number of kind numbers*
 126. *Number of form numbers*
 127. *Number of shape numbers*
 128. *Number of size numbers*
 129. *Number of amount numbers*
 130. *Number of quantity numbers*
 131. *Number of frequency numbers*
 132. *Number of duration numbers*
 133. *Number of intensity numbers*
 134. *Number of extent numbers*
 135. *Number of range numbers*
 136. *Number of scope numbers*
 137. *Number of scale numbers*
 138. *Number of level numbers*
 139. *Number of degree numbers*
 140. *Number of order numbers*
 141. *Number of rank numbers*
 142. *Number of class numbers*
 143. *Number of category numbers*
 144. *Number of type numbers*
 145. *Number of kind numbers*
 146. *Number of form numbers*
 147. *Number of shape numbers*
 148. *Number of size numbers*
 149. *Number of amount numbers*
 150. *Number of quantity numbers*
 151. *Number of frequency numbers*
 152. *Number of duration numbers*
 153. *Number of intensity numbers*
 154. *Number of extent numbers*
 155. *Number of range numbers*
 156. *Number of scope numbers*
 157. *Number of scale numbers*
 158. *Number of level numbers*
 159. *Number of degree numbers*
 160. *Number of order numbers*
 161. *Number of rank numbers*
 162. *Number of class numbers*
 163. *Number of category numbers*
 164. *Number of type numbers*
 165. *Number of kind numbers*
 166. *Number of form numbers*
 167. *Number of shape numbers*
 168. *Number of size numbers*
 169. *Number of amount numbers*
 170. *Number of quantity numbers*
 171. *Number of frequency numbers*
 172. *Number of duration numbers*
 173. *Number of intensity numbers*
 174. *Number of extent numbers*
 175. *Number of range numbers*
 176. *Number of scope numbers*
 177. *Number of scale numbers*
 178. *Number of level numbers*
 179. *Number of degree numbers*
 180. *Number of order numbers*
 181. *Number of rank numbers*
 182. *Number of class numbers*
 183. *Number of category numbers*
 184. *Number of type numbers*
 185. *Number of kind numbers*
 186. *Number of form numbers*
 187. *Number of shape numbers*
 188. *Number of size numbers*
 189. *Number of amount numbers*
 190. *Number of quantity numbers*
 191. *Number of frequency numbers*
 192. *Number of duration numbers*
 193. *Number of intensity numbers*
 194. *Number of extent numbers*
 195. *Number of range numbers*
 196. *Number of scope numbers*
 197. *Number of scale numbers*
 198. *Number of level numbers*
 199. *Number of degree numbers*
 200. *Number of order numbers*
 201. *Number of rank numbers*
 202. *Number of class numbers*
 203. *Number of category numbers*
 204. *Number of type numbers*
 205. *Number of kind numbers*
 206. *Number of form numbers*
 207. *Number of shape numbers*
 208. *Number of size numbers*
 209. *Number of amount numbers*
 210. *Number of quantity numbers*
 211. *Number of frequency numbers*
 212. *Number of duration numbers*
 213. *Number of intensity numbers*
 214. *Number of extent numbers*
 215. *Number of range numbers*
 216. *Number of scope numbers*
 217. *Number of scale numbers*
 218. *Number of level numbers*
 219. *Number of degree numbers*
 220. *Number of order numbers*
 221. *Number of rank numbers*
 222. *Number of class numbers*

	UNBLANPROJECT	
3		

2.3.8. Relații periurbane funcționale

Creșterea arealului periurban Deva, a avut ca și suport de coordonare în perioada post socialistă două documentații de amenajare a teritoriului: PATJ Hunedoara, varianta 2008 și PATZI Deva-Simeria Hunedoara.

Managementul creșterii a fost astfel asumat în primul rând de către Consiliul Județean Hunedoara, prin planurile mai sus amintite.

Însă la acest proces nu au participat activ și conjugat administrațiile publice locale, care în principal au avut în vedere direcții proprii de dezvoltare.

Din acest punct de vedere aducem în vedere următoarele aspecte:

- nici la această oră, Zona Metropolitană Deva nu este constituită din punct de vedere juridic;
- planurile de mobilitate ale polilor urbani ai ZP Deva, nu au un numitor comun, în sensul că nu există în cadrul PMUD Deva sau Hunedoara referiri la contextul periurban din punct de vedere al analizei și măsurilor;

Din acest punct de vedere aducem în vedere faptul că fără un management al creșterii la nivel metropolitan, care să fie gestionat de către Consiliul Județean Hunedoara, împreună cu administrațiile locale componente, NU va fi posibilă o gestionare integrală, realistă și conjugată a Zonei Periurbane Deva.

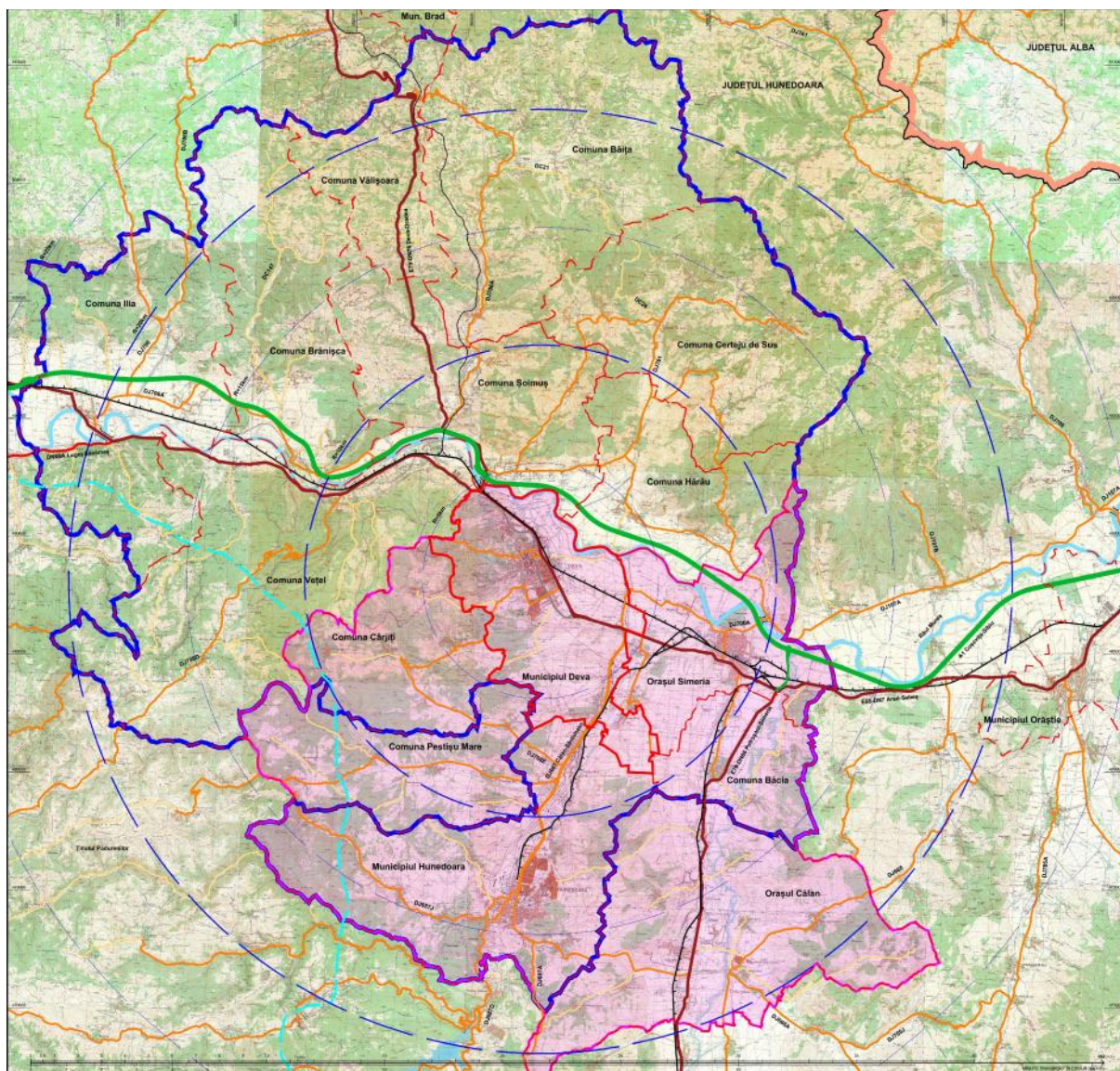
Amintim și în acest context, concluziile studiului *SPIMA-Spatial dynamics and strategic planning in metropolitan areas*, raport al ESPON, 2018 cu privire la provocările cheie în gestionarea dezvoltării spațiale metropolitane:

- 1) Asigurarea unei infrastructuri de transport eficiente;
- 2) Nevoia unei colaborări pe mai multe nivele;
- 3) Realizarea unei viziuni comune asupra planurilor strategice;
- 4) Congestionările de trafic;
- 5) Reticența politică pentru abordarea problemelor la scară metropolitană.

În cele ce urmează vom puncta câteva dintre aspectele definitorii ale relațiilor la nivel periurban, care trebuiesc studiate în contextul dezvoltării urbane a municipiului Deva.

2.3.8.1. Mobilitate și transporturi

În figura următoare se pot vedea rețelele principale de transport existente din ZP Deva, care conțin componentele rutieră și feroviară.

Rețeaua de circulații rutiere la nivel de Zonă Periurbană, este formată din următoarele:

- Autostrada A1 – tronson Ilia-Sibiu, Culoarul Paneuropean rutier IV, cu noduri la Ilia, Șoimuș și Simeria;
- Drumul național European E 68-DN 7, culoarul paneuropean rutier IV, ce parcurge Deva și Simeria;
- Drumul național European E79-DN 66 Petroșani-Simeria; drum TransRegio;
- Drumul național European E79-DN 76 Deva-Oradea; drum TransRegio;
- Drumul național secundar DN 68A Lugoj-Săcămaș;
- Drumul județean DJ 687 Călan-Sântuhalm;
- Drumul județean DJ 708E Deva-Cristur;
- Drumul județean DJ 708D Vețel-Poiana Răchiței;
- Drumul județean DJ 708 E Pestișul Mic-Ciulpăz;
- Drumul județean DJ 687 J Hunedoara-Cerbăl;

- Drumul județean DJ 668 Turdaș-Călan;
- Drumul județean DJ 706 Ilia-Baia de Criș;
- Drumul județean DJ 706 B Sârbi-Luncoiu de Jos;
- Drumul județean DJ 706 A Șoimuș-Vălișoara;
- Drumul județean DJ 761 Șoimuș-Săcărâmb;
- Drumul județean DJ 761 A Șoimuș-Certeju de Sus;
- Drumul județean DJ 107 A Hărrău-Geoagiu
- Drumul județean DJ 761 A Banpotoc-Bârsău;
- Drumurile comunale DC.

Una dintre principalele disfuncționalități este dispunerea rețelei rutiere majore a ZP pe componenta radială, componenta inelară fiind mult diminuată, cu toate că există potențialul constituirii unor inele periurbane care să degrezeze Deva de traficul de tranzit, cu toate că acesta face față din punct de vedere tehnico-funcțional.

De asemenea accesibilitatea din Deva, în zona de SV este mai dificilă, datorită lipsei de amenajare a drumurilor clasificate existente, ce fac legătura cu Ținutul Pădurenilor.

În ceea ce privește relațiile feroviare, zona periurbană Deva, beneficiază de următoarele trasee:

- Magistrala CF 200 – Brașov-Curtici, Culoarul Paneuropean feroviar IV, linie dublă, interoperabilă, electrificată, modernizată pentru viteze de 160 km/h;
- Linia CF Petroșani – Simeria, linie simplă, electrificată;
- Linia CF Mintia - Brad, linie simplă, neelectrificată;

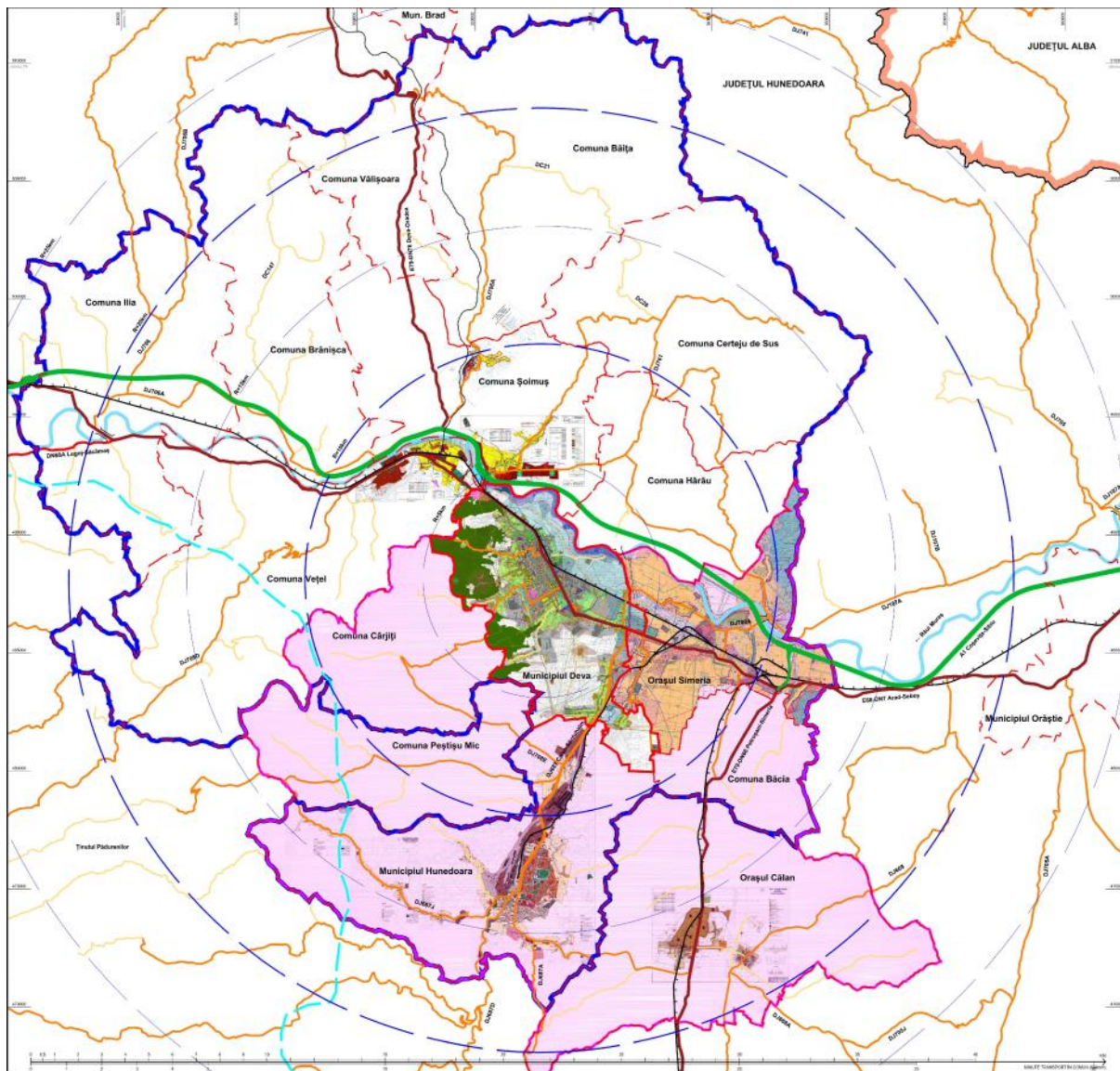
În ceea ce privește relațiile aeriene, nu există facilități de tip transport aerian public, Aerodromul de la Săulești fiind un aerodrom utilitar.

În ceea ce privește relațiile navale, chiar dacă în PATN, Mureșul este propus a fi transformat în cale navigabilă, la ora actuală nu se poate vorbi despre circulația navală în zona periurbană Deva.

2.3.8.2. Economie și locuri de muncă

În ZP Deva, există doar Parcul Industrial Hunedoara (19,3 ha) din orașul Hunedoara, Incubatorul Tehnologic și de Afaceri ITA-BMTECH Deva (realizate prin același program finanțat de Banca Mondială ca și cele din jud. Caraș-Severin). Acestor structuri suport pentru afaceri li se mai adaugă și o serie de locații individuale publice / private validate de ADR Vest în scopul de a fi promovate pentru proiecte de investiții individuale. Pot fi incluse aici clădiri în cadrul cărora se urmărește derularea unor activități economice dar și terenuri greenfield situate la periferia localităților. La

solicitare poate fi asigurată infrastructura de utilități. Numărul de locații disponibile la nivel de regiune este de 49, dintre care în jud. Hunedoara sunt 26.

Este bine de menționat că la nivel de PATZI, există propus în zona nodului mixt: rutier și feroviar Simeria, un Parc Multimodal amplasat în corelare directă cu nodul mixt, și care va avea rolul de a întări oferta de locuri de muncă din zona Devei.

Spațiile de birouri / coworking fac și ele parte din structura suport pentru afaceri și sunt de regulă disponibile în orașele mari, în zone centrale unde beneficiază de acces foarte bun la mijloacele de transport în comun, dar și de locuri de parcare suficiente. Acestea sunt cel mai des concentrate pe verticală, cu etaje ale căror suprafețe variază între 500 - 1500 mp.

În figura de mai sus, se pot observa cele două platforme mari productive din Deva și Hunedoara, la care se adaugă o zonă productivă în creștere: Mintia-Șoimuș-Chișcădaga, care fructifică nodul cu A1 de la Șoimuș; se observă că platformele productive de la Hunedoara și Deva nu beneficiază de o legătură directă cu

Autostrada A1, fiind și cele mai mari din ZP, ceea ce ar justifica o propunere mai veche de conectare a DJ spre Hunedoara cu A1.

2.3.8.3. Populație și migrație

În studiul "Orașe Magnet" Zona Urbană Funcțională (ZUF) Deva este analizată sub aspectul dinamicilor de navetism și migraționale în anul 2011. Sub aspectul dinamicii migraționale, datele rezultate din Studiul Orașe Magnet sunt:

- UAT-uri de proveniență a majorității migranților în perioada 2001 -2011: Deva (2.651), Petroșani(420), Brad(392), Timișoara(383), Simeria(373), Hunedoara(979), Orăștie(320), Hațeg(301), București(284), Ilia(240), Cluj-Napoca(231), Alba Iulia(187), Călan(179)
- Principalele activități economice care angajează migranți: automotive, comerț, energie, construcții, transport
- Populația stabilă (ZUF): 158.650 persoane Migranți(ZUF): 75.647 persoane
- Procentul de migranți în totalul populației stabile (%ZUF): 47.7%
- Număr de studenți (ZUF): 0, Număr de turiști (ZUF): 72.354, Rata șomajului (ZUF): 6.6%
- Salariul mediu net lunar(Euro, nivel județean): 373
- Număr de unități comerciale moderne: 47,
- Venituri totale private / cifra de afaceri companii (mil. Euro - ZUF): 1.270
- Indexul de Dezvoltare Umană Locală (IDUL): 93
- Indexul de vitalitate culturală: -0.42
- Distanța către granița de vest: 205 km
- Ponderea migranților din afara județului (%ZUF): migranți pe distanțe lungi: 59.3%
- Ponderea migranților după reședința anterioară (%ZUF): urban 44.7% / rural 55.3%
- Ponderea migranților după statutul economic actual (%ZUF): angajați 41.9%, / șomeri 2.9%/ studenți 3.2%/ pensionați 43.0%/ fără ocupație 8.9%
- Ponderea migranților după grupa de vârstă (%ZUF): sub 35 - 40 16.2%, 35-64 56.7%, peste 65 27.1%
- Ponderea migranților după nivelul de instruire (%ZUF): învățământ terțiar 18.9%, / învățământ secundar superior 33.7% / secundar 15,8% / primar 31.5%
- Ponderea migranților după ocupație (%ZUF): manageri și profesioniști 23.4% / tehnicieni 9.7% / muncitori calificați 60.8% / muncitori necalificați 6.0%
- Ponderea migranților după perioada de migrare (%ZUF): înainte de 1990 - 67.1% / între 1991 - 2000 13.7% / între 2001 - 2011 19.2%

Angajații reprezintă cea mai mare pondere a migranților către cele 40 de reședințe de județ, cu excepția orașelor Brăila, Deva și Reșița (unde *pensionarii reprezintă principalul grup de migranți*).

Deva a pierdut o parte semnificativă a capitalului uman în favoarea Bucureștiului sau a țărilor dezvoltate și s-ar putea confrunta în viitor cu probleme demografice deoarece ponderea cea mai mare a populației care a migrat spre Deva se situează în segmentul de vârstă între 45-64 ani.

Sub aspectul dinamicii de navetism, datele rezultate din Studiul Orașe Magnet sunt:

- UAT-uri de proveniență a majorității navetiștilor în perioada 2001-2011: Hunedoara(4.155), Deva(2.846), Simeria(1.601), Călan(1.294), Băița(646), Brad(608), Șoimuș(591), Orăștie(589), Certeju de Sus(554)
- Analiza dinamicii de navetism pentru Deva pune în evidență următoarele aspecte:
- Principalele activități economice care angajează navetiști sunt: automotive, transport, energie, comerț, construcții.
- Populația stabilă (ZUF): 158.650 persoane Populația ocupată (ZUF): 76.433 persoane
- Numărul navetiștilor în totalul populației ocupate (ZUF): 22.074 persoane (28.9%)
- Salariul mediu net lunar(Euro, nivel județean): 373 Rata șomajului (%ZUF): 5,3%
- Venituri totale private / cifra de afaceri companii (mil. Euro - ZUF): 1.270
- Indexul de vitalitate culturală: -0.42
- Ponderea navetiștilor pe distanțe lungi, în afara limitelor județului: 8.8%
- Ponderea navetiștilor după gen (%ZUF): masculin 63.5% / feminin 36.5%
- Ponderea navetiștilor după grupa de vârstă (%ZUF): sub 35 - 40 2%, 35-44 32.3%, peste 45 27.5%
- Ponderea navetiștilor după nivelul de instruire (%ZUF): învățământ terțiar 25,5%, / învățământ superior secundar 44.3% / secundar 18,2% / primar 12.0%
- Ponderea navetiștilor după ocupație (%ZUF): manageri și profesioniști 17.8% / tehnicieni 9.2% / muncitori calificați 63.0% / muncitori necalificați 10.0%

În prezent, cele mai mari orașe din România atrag cei mai mulți navetiști din mediul rural. Cu toate acestea, unele dintre orașele care se află în centrul unui sistem urban mai mare, între care se regăsește și Deva, atrag un număr semnificativ de navetiști din așezările lor urbane satelit.

Tabelul 1.1. Veniturile generate de firmele din cele 41 de ZUF din România, în 2015
Sursa: Orașe Magnet, pag 87

ZUF / Municipiu	Veniturile firmelor (milioane RON)		% din veniturile firmelor generate de zona peri-urbană a ZUF
	ZUF	Centrul urban	
Deva	5.716	3.010	47.34%

Tabelul 1.2. Indicele magnetismului aplicat zonelor urbane funcționale ale celor 40 de reședințe de județ

Sursa: Orașe Magnet, pag 109

ZUF	CLASIF Pop	CLASIF Stud	CLASIF DistBuc	CLASIF Salariu	CLASIF VenitFirme	CLASIF Invest	Indice final
20 Deva	24	20	12	23	34	10	23.03

Tabelul 1.3. Comparație: ierarhizarea după indicele magnetismului și ierarhizarea conform datelor privind migrația reală

Sursa: Orașe Magnet, pag 110

ZUF	Poziția în funcție de indicele magnetismului	Poziția în funcție de migrație în perioada 1991-2011	Diferența dintre poziția pregisă și cea reală
Deva	20	21	-1

Nota: Culoarea roșie indică orașele cu performanțe precare

Tabelul 1.4. Performanța la nivel regional a zonelor urbane funcționale ale reședințelor de județ

Sursa: Orașe Magnet, pag 138

	POPULAȚIE (2011)	%	ANGAJAȚI (2011)	%	VENITURI FIRME (mil. euro), în 2015	%
Vest	1.828.313	100.0%	747.149	100.0%	€ 19.213	100.0%
Timișoara	508.037	27.8%	236.703	31.7%	€ 9.004	46.9%
Arad	296.981	16.2%	131.041	17.5%	€ 4.821	25.1%
Deva	158.650	8.7%	76.433	10.2%	€ 1.270	6.6%
Reșița	81.091	4.4%	33.375	4.5%	€ 558	2.9%
Total ZUF	1.044.759	57.1%	477.552	63.9%	€ 15.654	81.5%

2.3.8.4. Locuire și comunitate

Din punct de vedere al locuirii și al coeziunii comunităților din ZUF Deva, se pot afirma următoarele aspecte.

Locuirea acoperă următoarele tipologii: locuire rurală, locuire urbană în locuințe individuale, locuire colectivă în variantele medii (max P+4) și mari (între P+5 și P+10), precum și locuirea improvizată.

Cel mai extins tip de locuire din FUA este cel colectiv (Deva, Hunedoara, Călan, Simeria), urmat de cel individual urban și apoi de cel individual rural.

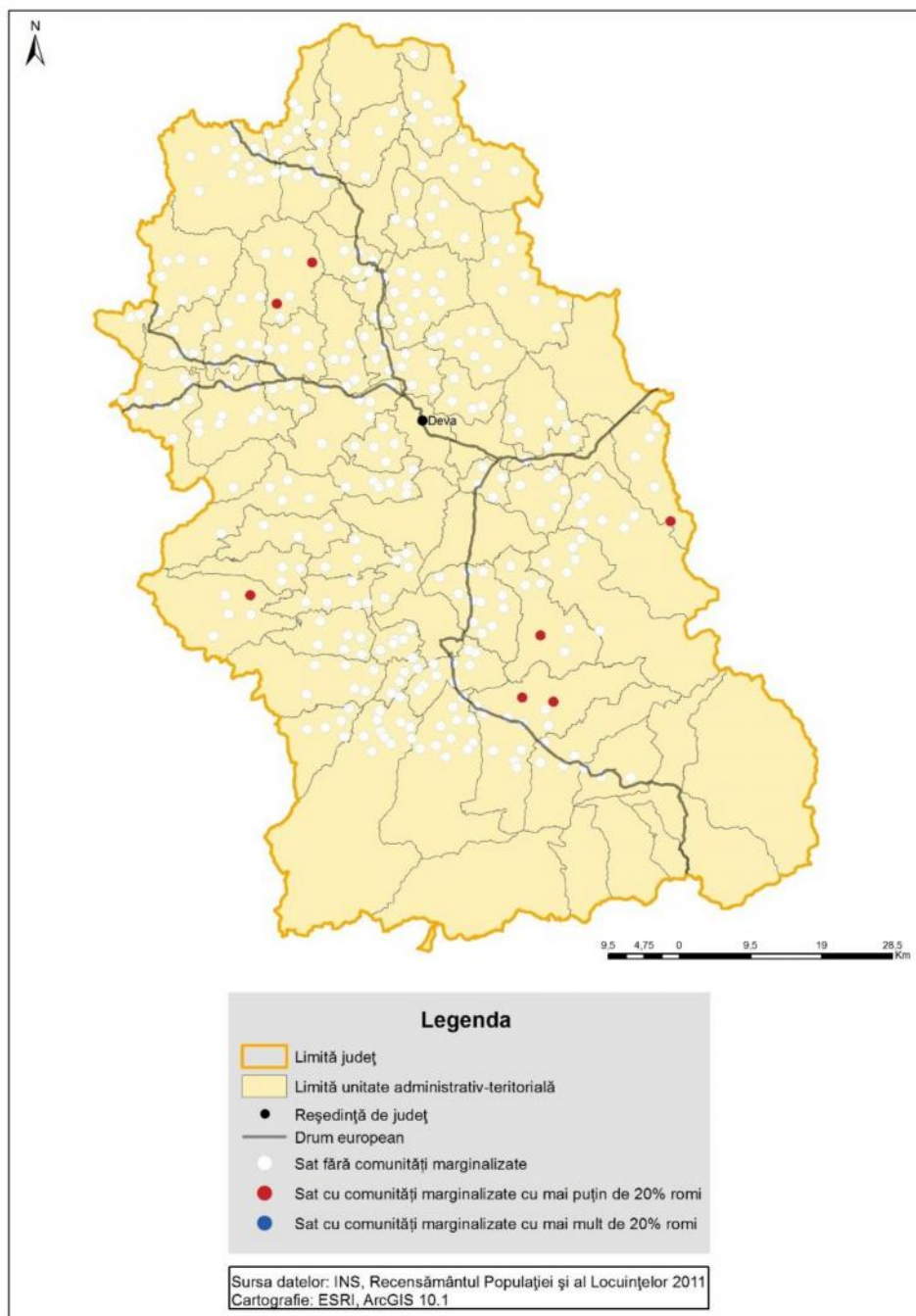
Nevoia de locuire nu este atât de pregnantă în zona cât procesul de glisare a populației din zona locuirii colective în zona locuirii individuale, urbane sau chiar rurale.

Din acest punct de vedere, cea mai mare presiune în zonă o au zonele urbane și periurbane cu locuințe individuale, situate în special în zona de deal a Devei.

De asemenea este prezentă locuirea în condiții precare, care necesită o alternativă de locuire și care ar putea beneficia într-o primă fază de fondul de locuințe colective vechi, existent.

În studiul Băncii Mondiale "Zonelor rurale marginalizate", elaborat în 2016, ZUF Deva nu conține nici o localitate, ceea ce denotă ca în general urbanizarea municipală are acest segment mai vulnerabil. Harta este prezentată în cele ce urmează.

HARTA 1. 22: Localități rurale (unități SIRINF) cu zone marginalizate din Județul Hunedoara

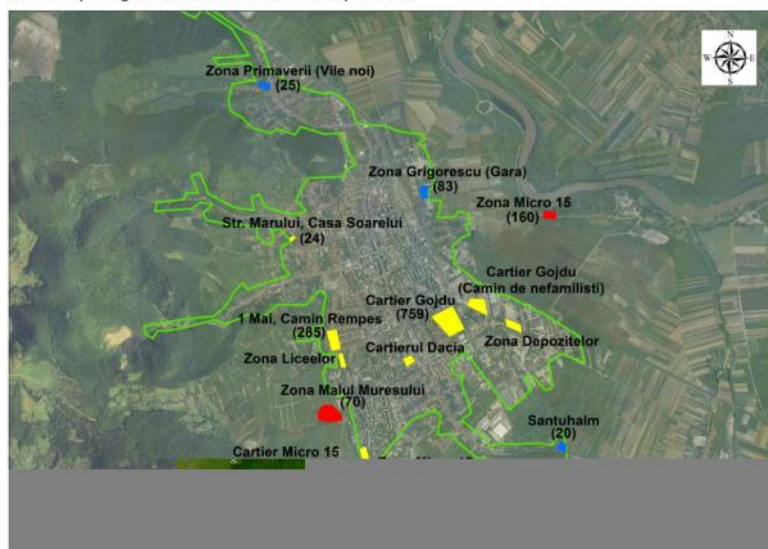

Sursa: Estimările Băncii Mondiale, pe baza Recensământului populației și al locuințelor, 2011.

Note: Analiză la nivel de sector de recensământ, pentru toate unitățile administrative din mediul rural. Sectoarele cu mai puțin de 50 de locuitori nu au fost incluse în analiză.

O situație actuală referitoare la locuirea în condiții precare a fost evaluată doar în cadrul Municipiului Deva, în cadrul Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate, și este prezentată în figura de mai jos.

Comunități marginalizate declarate de autoritățile locale

Lângă zona marginalizată sunt menționate numele zonei și numărului estimat de locuitori din zonă doar dacă și așa cum au fost declarate acestea de către autoritățile locale.

2.3.8.5. Hrană și agricultură

Activitatea agricolă este prezentă în ZP Deva sub două forme: agricultură centralizată: ferme agricole și zootehnice precum agricultura și creșterea animalelor de subsistență, prezentă cu preponderență în mediul rural.

Pe UAT Deva spre exemplu, conform datelor de la DSVSA, nu există ferme zootehnice autorizate. Această activitate este prezentă periferic municipiului Deva.

2.3.8.6. Mediu și peisaje

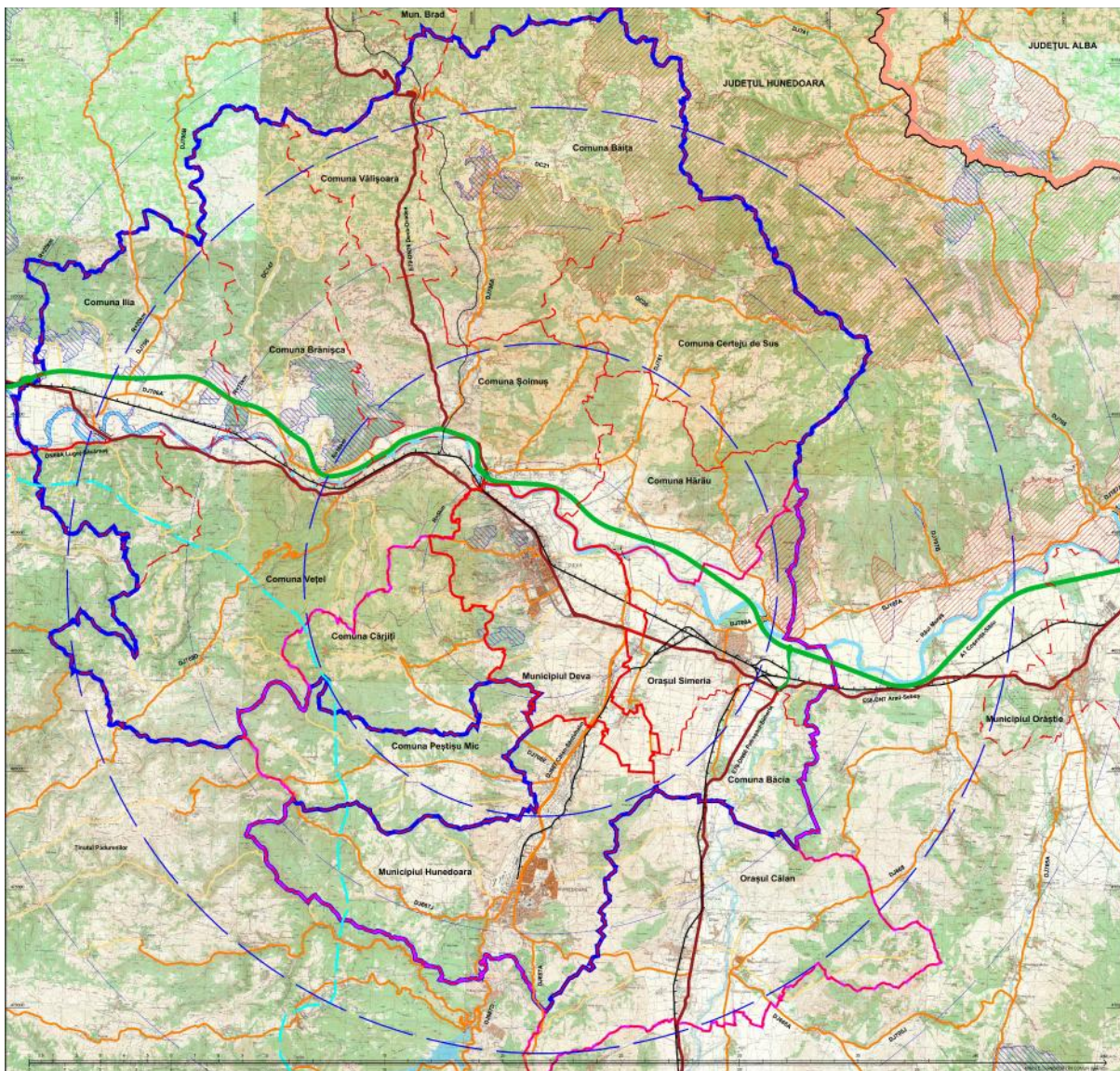
În ceea ce privește aspectele de mediu, este bine de precizat că industriile poluante metalurgice din zona Hunedoarei au dispărut și odată cu acestea și poluarea aferentă.

La ora actuală principalele elemente de poluare ale ZP rămân zona industrial-energetică Mintia, precum și halda de steril de la Deva.

În ceea ce privește zonele naturale protejate, acestea acoperă în cea mai mare parte arealul de la N de Mureș, a Munților Zarandului, precum și culoarul Mureșului.

Partea de S a Mureșului, conține doar trei areale de pe UAT Deva, înscrise în rețeaua Natura 2000.

Harta mediului și a ariilor naturale protejate este prezentată în continuare (cu albastru sunt marcate ariile ROSCI și cu roșu ariile ROSPA).

2.3.8.7. Recreere și turism

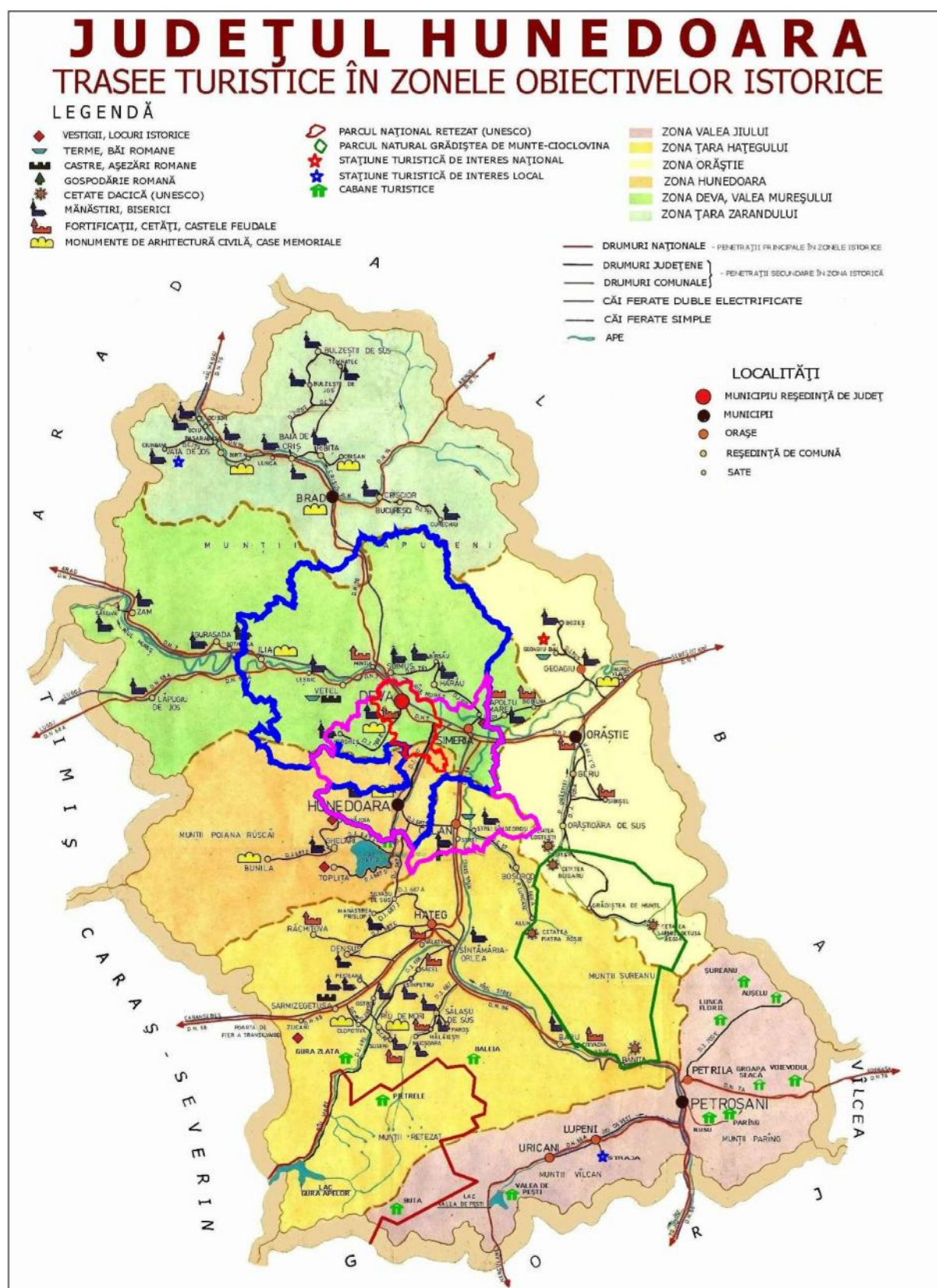
În ceea ce privește activitățile de recreere și turism, arealul ZP Deva este unul foarte bogat, dar și accesul la arii la fel de bogate imediat adiacente ZP, participă la potențialul foarte mare pe care îl are zona.

Județul Hunedoara, are o orientare "paleo" în ceea ce privește facilitățile turistice. În sau în apropierea ZP Deva găsim:

- Geoparcul Dinozaurilor-Țara Hațegului;
- Cetățile dacice din Munții Orăștiei, UNESCO;
- Bisericile de piatră medievale din Țara Hațegului;
- Cetatea medievală de la Deva și castelul de la Hunedoara;
- Castele și cetăți deosebite de mai mici dimensiuni de la Deva (Magna Curia), Mintia, Ilia, Simeria, Brănișca;

Facilitățile turistice din ZP Deva dar și din arealul imediat învecinat sunt prezentate în

figura ce urmează.

2.3.9. Disfuncționalități la nivel de teritoriu

Se pot enunța o serie de disfuncționalități la nivel de relații în teritoriu.

La nivel **periurban**:

- Se observă o incoerență a definirii spațiului metropolitan Deva, a Zonei Urbane Funcționale Deva (mai puțin studiile Băncii Mondiale și CEMAT, care preiau aceeași variantă de delimitare a ZUF și ZM);
- Se observă că sistemul de circulații periurbane actuale, nu conține componente concentrice decât în foarte mică măsură, iar unele radiale existente nu au ca punct de pornire zona Devei, neavând o relație ierarhică cu centrul de județ;
- Prin sistemul periurban actual nu sunt încurajate relațiile cu unele dintre zonele turistice și etnografice din preajma ZP Deva: Ținutul Pădurenilor, Cetățile Dacice din Munții Orăștiei;
- Sistemul de căi ferate actual nu acoperă decât polii urbani ai ZP Deva; configurația sa actuală nu acoperă toate relațiile funcționale nici în situația existentă: spre exemplu relația Deva-Hunedoara, nu se poate face direct, ci doar prin nodul Simeria; acest aspect îngreunează implementarea unui sistem de transport public pe cale ferată periurban;
- Mureșul nu este navigabil, dar în ipoteza în care ar fi, conform PATN, acesta putând prelua chiar o parte din transportul în comun la nivel periurban pe direcția Ilia-Deva-Simeria.
- Circulațiile aeriene sunt la nivel de Aerodrom; nu există perspective ca aerodromul de la Săulești să fie transformat în Aeroport deschis circulației publice, având în vedere prevederile din PATN, care propun acest lucru cu cel de la Alba Iulia;
- Gestionarea spațiului periurban Deva este deficitară la ora actuală, datorită lipsei unor structuri de administrare la acest nivel, iar în concordanță cu situațiile similare din Comunitatea Europeană, rolul de coordonare a acestui areal îi revine administrației județene în cazul nostru.

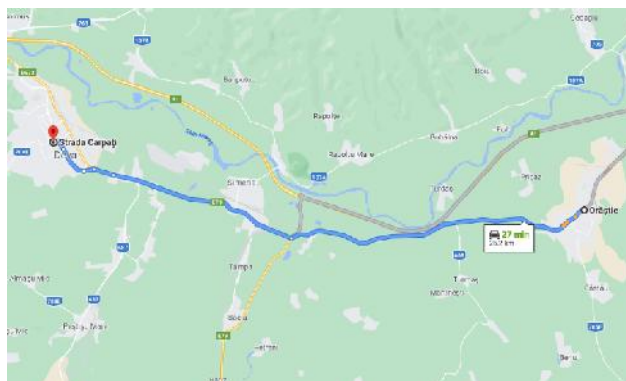
La nivel de **circulații și transporturi**.

După realizarea la profil de autostradă a Centurii Orăștie – Deva, aceasta a fost ulterior integrată în autostrada A1, iar traficul ce tranzita Municipiul Deva a fost deviat pe acest nou traseu. Conexiunile prin nodurile rutiere dintre autostrada A1 și rețeaua de drumuri naționale (DN 7 și DN 76) sunt realizate acolo unde A1 a supratraversat cele două drumuri, respectiv în zona Gelmar/Romos pentru intrarea în Orăștie (dinspre Sebeș) și Șoimuș pentru intrarea în Deva și legătura cu DN 76. În plus, față de aceste accese la autostrada A1 s-a realizat o legătură cu un drum nou de aproximativ 2 km, din intersecția DN 7 cu DN 66 asigurându-se practic continuitatea drumului DN 66 până în A1. Printre caracteristicile acestor conexiuni/ noduri de acces la A1, se poate remarca faptul că ele sunt realizate la distanțe mari de localitățile din zonă. De asemenea, legătura cu Municipiul Hunedoara, se realizează

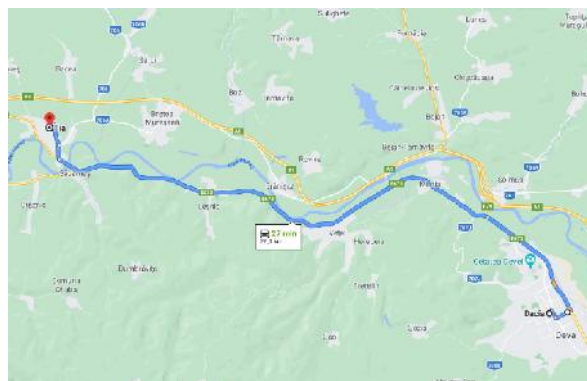
prin DJ 687 și DN 7 cu tranzit prin Deva, respectiv Simeria.

Relațiile de trafic de distanță medie Orăștie – Simeria – Deva sau Deva – Ilia se realizează în continuare pe DN 7, producându-se suprapunerea peste traficul interior din aceste localități.

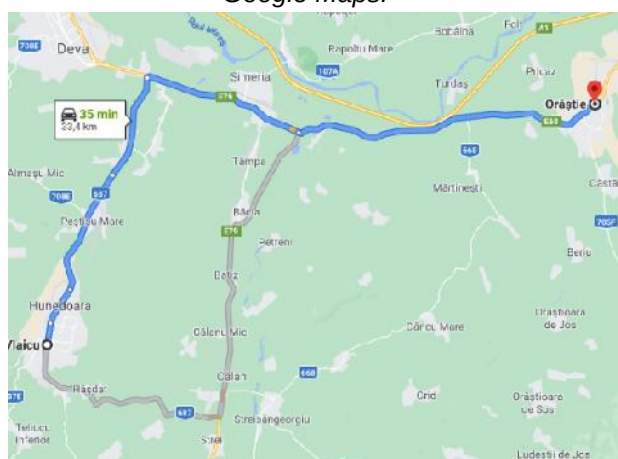
În figurile de mai jos se prezintă rutele pe care se realizează aceste relații.

Relația de trafic Orăștie – Deva, pentru care actualele accese/noduri sunt neatractive. Sursa: Google Maps.

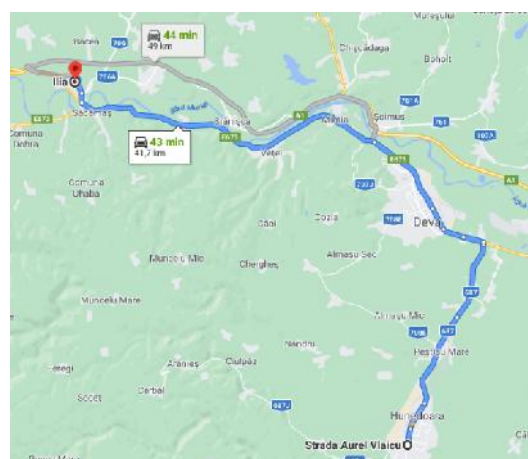

Relația de trafic Deva - Ilia, cu timp de parcurs mai mic pe DN 7 față de traseul pe A1. Sursa: Google Maps.

Relația de trafic Hunedoara – Orăștie, fără conexiuni cu A1.

Sursa: Google Maps.

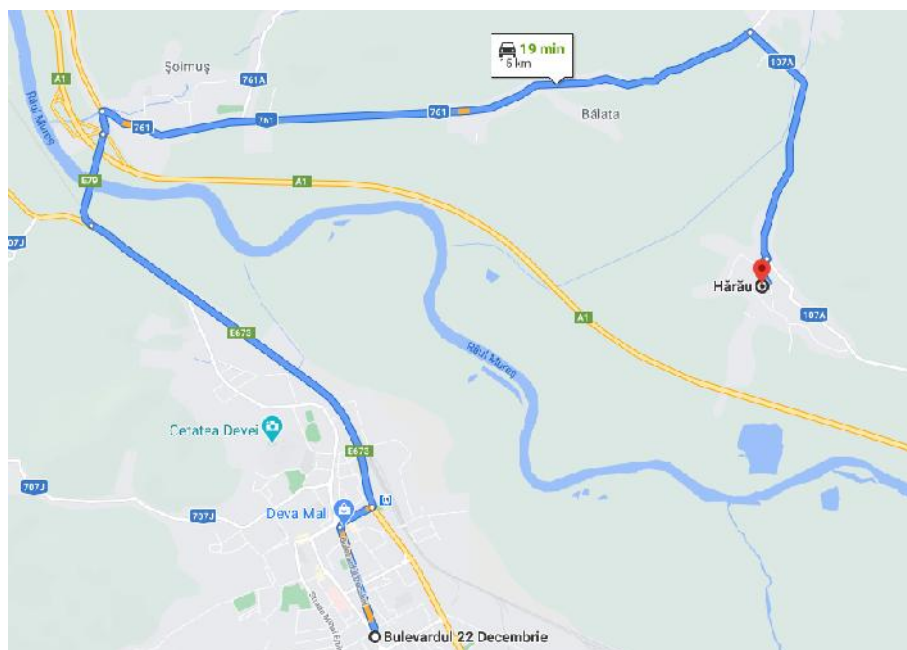

Relația de trafic Hunedoara – Ilia, cu timp de parcurs mai scurt pe rețeaua existentă. Sursa:

Google Maps.

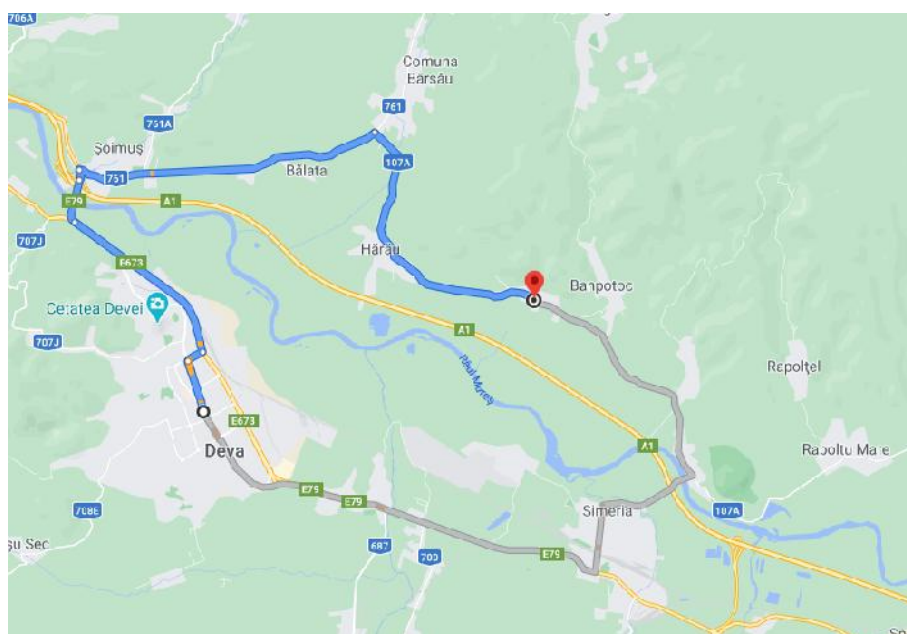
Rezumând cele prezentate mai sus, se poate constata că rețeaua de drumuri ce tranzitează UAT Deva a fost redusă de relațiile de trafic dintre Sebeș și Ilia. Relațiile dintre Orăștie – Simeria – Hunedoara – Deva – Ilia au rămas să se realizeze pe rețeaua rutieră (în principal DN 7) cu tranzit prin aceste localități, care nu au alte drumuri ocolitoare.

În ceea ce privește relaționarea Municipiile Deva și Hunedoara cu teritoriul de la nord de Râul Mureș, se poate constata că în lipsa unui pod peste Mureș construit într-o amplasare adecvată (podul de la Șoimuș de pe DN 76 este “excentric”), rutele de legătură sunt lungi și ocolitoare. Ruta de legătură între Deva și Hărău are o lungime aproximativ dublă față de o posibilă rută directă .

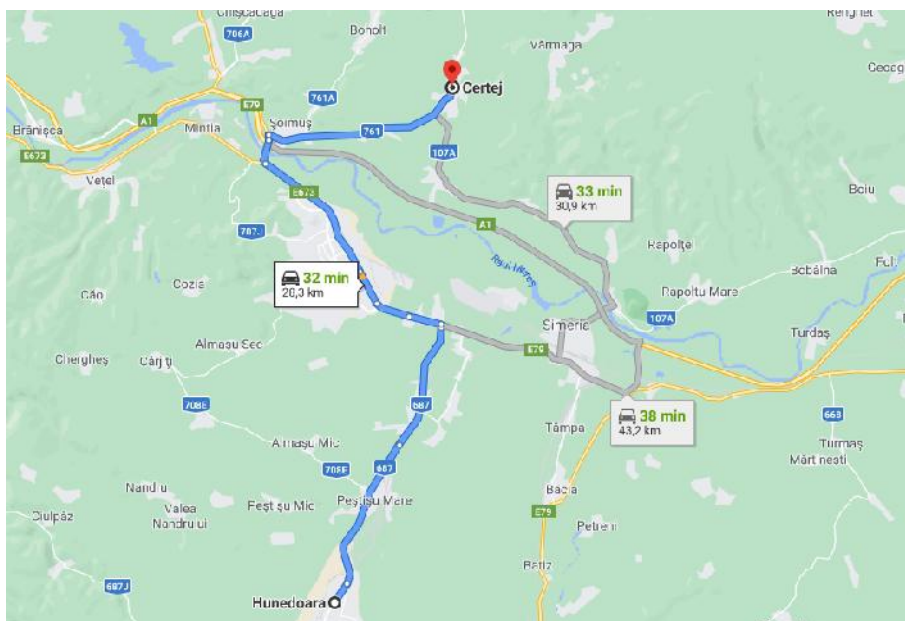

Relația de trafic Deva – Hărău. Sursa: Google Maps.

Legătura între Municipiul Deva și Comuna Chimindia poate fi realizată pe două rute diferite: cu ocolire prin Șoimuș sau prin Simeria.

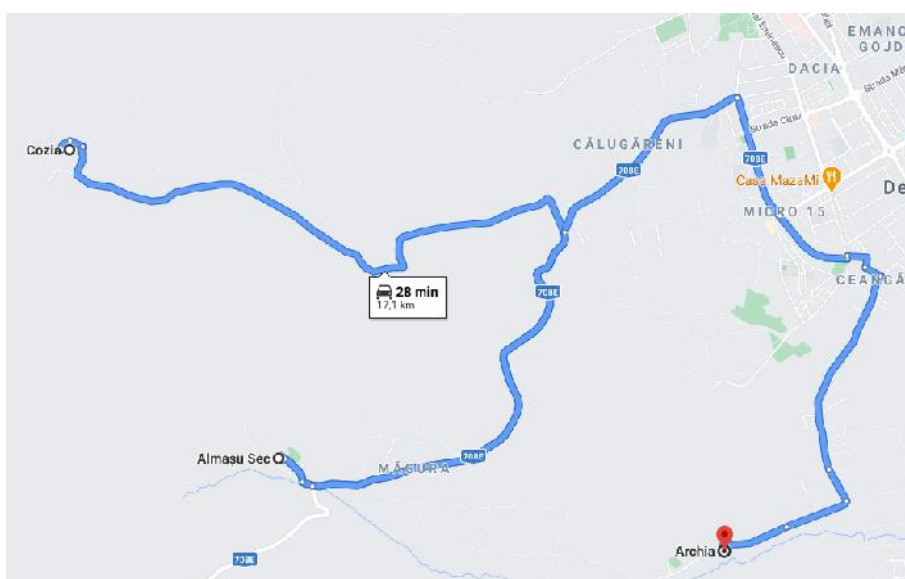
Relația de trafic Deva – Chimindia. Sursa: Google Maps.

Relația de trafic Hunedoara - Certej. Sursa: Google Maps.

În concluzie, referitor la relația dintre Municipiul Deva și teritoriul de influență de peste Râul Mureș, se poate remarca necesitatea unei legături printr-un pod nou, judicious amplasat, care să asigure rute semnificativ mai scurte spre localitățile învecinate Balata, Hărău, Chimindia, care să susțină dezvoltarea acestui teritoriu cu mare potențial din imediata vecinătate a Municipiului Deva.

În ceea ce privește relațiile dintre localitățile învecinate din sud-vestul Municipiului Deva, respectiv Archia, Almașul Sec, Cozia, se poate remarca faptul că drumurile locale actuale DJ 708 E și DC 127 converg spre Deva, tranzitând cartierele Călugăreni și Bejan, iar eventualele legături între aceste localități se pot realiza doar pe rute ce tranzitează Municipiul Deva.

Legăturile localităților Cozia, Almașul Sec și Archia prin rețeaua locală de drumuri DJ 708 E și DC 127. Sursa: Google Maps.

În ceea ce privește politicile de locuire, locuri de muncă, migrațiune, recreere și turism, se poate observa că nu există politici care să gestioneze integrat toate aceste aspecte, ele fiind lăsate la nivel periurban la latitudinea intereselor private sau cel puțin la nivelul fiecărei administrații publice în parte.

Totuși, menționăm câteva aspecte disfuncționale la nivel de **ofertă turistică**, datorită faptului că în potențialul turistic al arealului înconjurător al Devei este unul cu totul special.

Din punct de vedere al ofertei turistice primare și secundare, dar și al infrastructurii turistice și tehnico-materială existente în municipiul Deva și proximitatea acestuia, cele mai importante disfuncții regăsite sunt:

-) lipsa unor puncte de vedere/panoramă amenajate, în pofida numărului ridicat de locații cu arie de vizibilitate foarte bună în arealul Devei;
-) inexistența unor trasee cicloturistice în intravilanul municipiului și proximitatea acestuia, cu toate că arealele naturale protejate de tip forestier sau malurile Mureșului s-ar preta unor astfel de trasee;
-) inexistența unor investiții în valorificarea unor izvoare existente atât în perimetrul municipiului cât și în proximitatea lui și lipsa unei infrastructuri de cazare care să încurajeze serviciile de tip wellness;
-) inexistența unor trasee turistice integrate care să valorifice cât mai multe din obiectivele naturale și antropice existente, cu atât mai mult prin raportarea la patrimoniul turistic exterior municipiului;
-) lipsa unor investiții în terenuri sau areale cu anumite obiective naturale, poate mai puțin cunoscute publicului larg, dar care ar promova turistic municipiul Deva și ar lărgi oferta turistică existentă;
-) individualizarea precară a unor forme de turism de nișă (turism experimental, ecoturism, științific, de wellness etc.);
-) forme de practicare necontrolată a turismului, mai ales în cadrul ariilor ce beneficiază de statut de protecție, fapt ce compromite conservarea habitatelor și speciilor;
-) promovare secvențială, punctiformă a ariilor naturale protejate; în contextul existenței unui model integrat de promovare turistică derulat de Asociația de Turism Retezat pentru destinația de ecoturism Țara Hațegului-Retezat, se poate replica acest model de management turistic și pentru ariile naturale din Deva;
-) promovarea modestă a cetății Deva pe plan internațional ca destinație turistică;
-) starea avansată de degradare a clădirilor de patrimoniu cultural, derivată și din neatribuirea unei funcții actuale, și necesitatea unor lucrări de restaurare pentru multe din obiectivele clasate ca monument istoric;
-) lipsa unor evenimente culturale de reverberație internațională și cu caracter de continuitate;

2.4. Potențial economic

2.4.1. Potențialul cadrului natural

Deva beneficiază de un potențial foarte mare al cadrului natural.

Acesta conține elemente de subsol (minereuri), ce participă la economia locală, elemente hidrografice, ce participă la activitățile de agrement și energetice, precum și peisaje naturale de deal și pădure ce participă atât la bunăstarea psihică a populației cât și la fructificarea turistică a teritoriului.

2.4.2. Potențialul paleocadrului uman

În ceea ce privește moștenirea istorică construită a Devei, potențialul acesteia este foarte mare. Trebuie spus faptul că acesta constituie un element definitoriu de identitate al municipiului, care are în centru Cetatea Devei. Pe lângă aceasta, fondul construit al vechiului centru istoric al Devei, reprezintă un potențial cultural și turistic inestimabil al orașului, și care alături de potențialul arheologic, definește decisiv peisajul paleocadrului uman al Devei, sursă extrem de bogată în activitățile culturale și turistice, adevărat potențial motor secundar al economiei locale.

2.4.3. Potențialul cadrului economic

Fundamentarea diagnozei componentei economice este realizată analizând următorii indicatori economici: numărul de societăți comerciale, total active, cifra de afaceri, profitul brut, pierderea brută și numărul de societăți comerciale cu profit. Aceste informații sunt obținute de la ORC Hunedoara și din surse independente identificate de autori. În cazul acestei documentații vom lua în considerare numărul de societăți comerciale și cifra de afaceri a acestora, profitul mediu și total, dar și numărul de angajați pe sectoare de activitate. Sunt utilizate datele oferite de ORC Hunedoara, care pun la dispoziție informații despre un total de 3605 firme în Municipiul Deva. Din punct de vedere al importanței economice la nivel micro-regional, Municipiul Deva ocupă un rol important, în cadrul său desfășurându-se activități în toate cele patru sectoare economice: primar, secundar, terțiar și cuaternar.

Tabel 2.4.3.1 Cifra totală de afaceri a localităților aparținătoare municipiului Deva

Sursa: autorii, după ORC Hunedoara

Localități	Cifra totală de afaceri, 2019 (RON)
Deva	3.933.057.909
Cristur	238.216.317
Sântuhalma	18.804.722
Bârcea Mică	17.348.990
Archia	4.706.053

Din numărul de angajați se observă faptul că cel mai mare angajator este reprezentat de orașul Deva, urmându-i apoi localitatea Cristur, iar cel mai slab angajator este Bârcea Mică, localitatea care s-a dezvoltat cel mai puțin în timp. Diferența este direct influențată de prezența platformei industriale în zona de acces în localitate, distingându-se societățile cu obiect de activitate în fabricarea produselor din beton pentru construcții, comerțul cu ridicata al materialului lemnos și a materialelor de construcție și echipamentelor sanitare, precum și fabricarea varului și

ipsosului. Numărul total de angajați din evidențele Registrului comerțului sunt diferite semnificativ de cele prezente în evidențele Institutului Național de Statistică.

Tabelul 2.4.3.2 Numarul total de angajați pentru localitățile ce fac parte din Municipiul Deva
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Localități	Număr total de angajați, 2019
Deva	17,935
Cristur	739
Sântuhaln	100
Bârcea Mică	17
Archia	30

Figura 2.4.3.3 Distribuția activităților economice în cadrul Municipiului Deva
Sursa: ORC Hunedoara

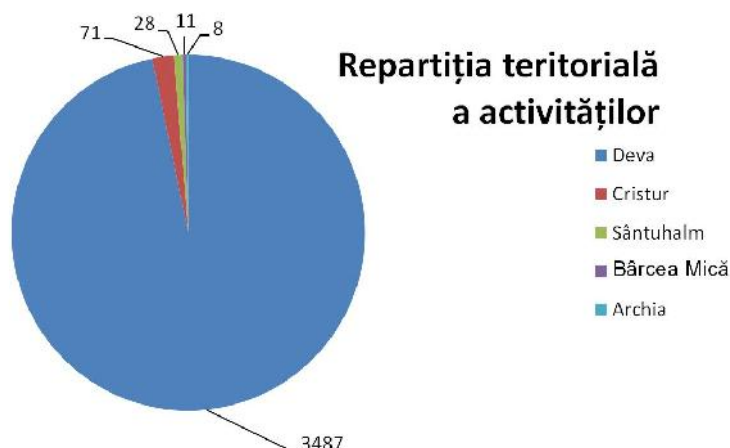
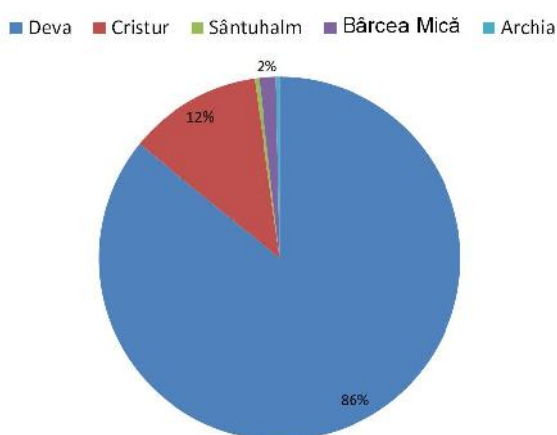

Figura 2.4.3.4 Contribuția la profitul total al Municipiului Deva
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

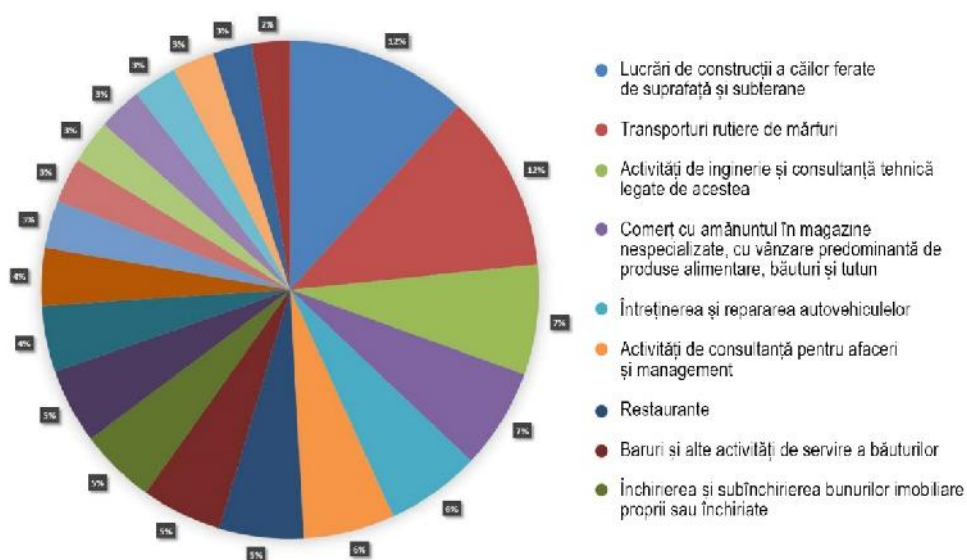
Pe raza Municipiului Deva funcționează un număr de 3605 societăți comerciale. Cele mai importante societăți comerciale care funcționează pe teritoriul municipiului sunt SEWS Romania SRL, Farmaceutica Remedia Distribution & Logistics SRL, MACON SRL, Farmaceutica Remedia SA și Sarmismob SA. În orașul Deva se găsesc 3487 firme, în Cristur 71, Sântuhaln 28, Bârcea Mică 11, iar în localitatea aparținătoare

Archia doar 8. Este evidentă dominația localității Deva în interiorul UAT. Repartiția teritorială a activităților este, oarecum, reflectată și în ceea ce privește profitul total al Municipiului Deva. Totuși, se remarcă profitul net superior al societăților comerciale din Cristur, care sunt competitive la nivelul întregului UAT și oferă o rentabilitate superioară.

2.4.4. Principalele funcțiuni economice

În ceea ce privește repartiția pe domenii de activitate, cele 3605 firme active pe teritoriul Municipiului Deva se distribuie în 349 de domenii de activitate, dintre care primele 20 domenii reprezintă un procent de 43,63% din totalul firmelor active. Cele mai multe societăți comerciale se află în domeniul lucrărilor de construcții a căilor ferate de suprafață și subterane, precum și a transporturilor rutiere și de mărfuri.

Figura 2.4.4.1 Cele 20 de domenii de activitate importante în zonă. Sursa: ORC Hunedoara

În ceea ce privește sectoarele economice, sectorul primar este reprezentat prin activități regăsite numai pe teritoriul localităților Deva și Cristur, preponderent în domeniul cultivării legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și a tuberculilor, respectiv cultivarea cerealelor, creșterea ovinelor și caprinelor, creșterea altor animale și acvacultura în ape dulci.

Sectorul secundar este dominat de lucrările de construcții a căilor ferate de suprafață și subterane, urmat la o distanță consistentă de fabricarea pâinii, prăjiturilor și patiseriilor, precum și de fabricarea altor articole de îmbrăcăminte. Sectorul economic terțiar, compus din firmele ce oferă servicii, este cel mai bine reprezentat, cu un număr de 216 domenii de activitate și un total de 2776 firme. Cele mai multe firme se găsesc în domeniile Transporturi rutiere de mărfuri, activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea, Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun, Transporturi cu taxiuri și Întreținerea și repararea autovehiculelor.

Figura 2.4.4.2 Numărul de firme cu activitate în sectorul primar. Sursa: ORC Hunedoara

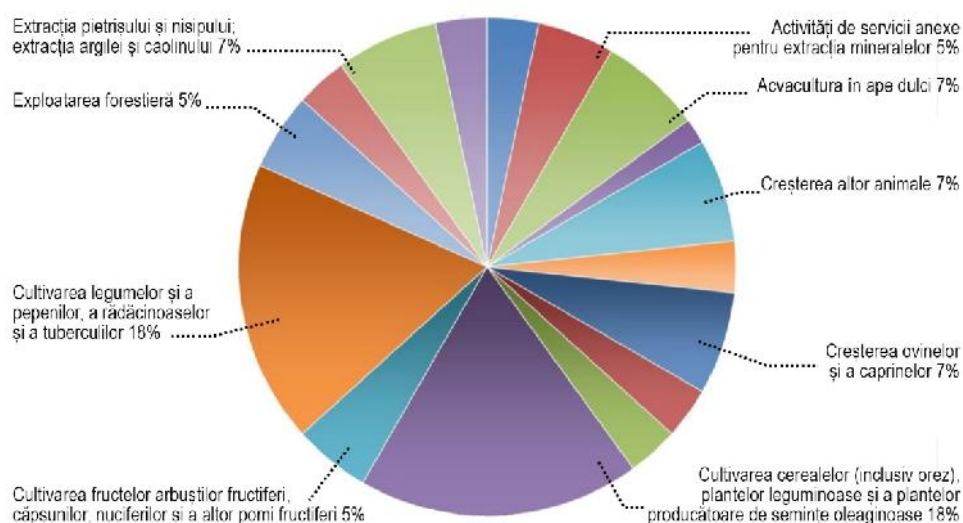
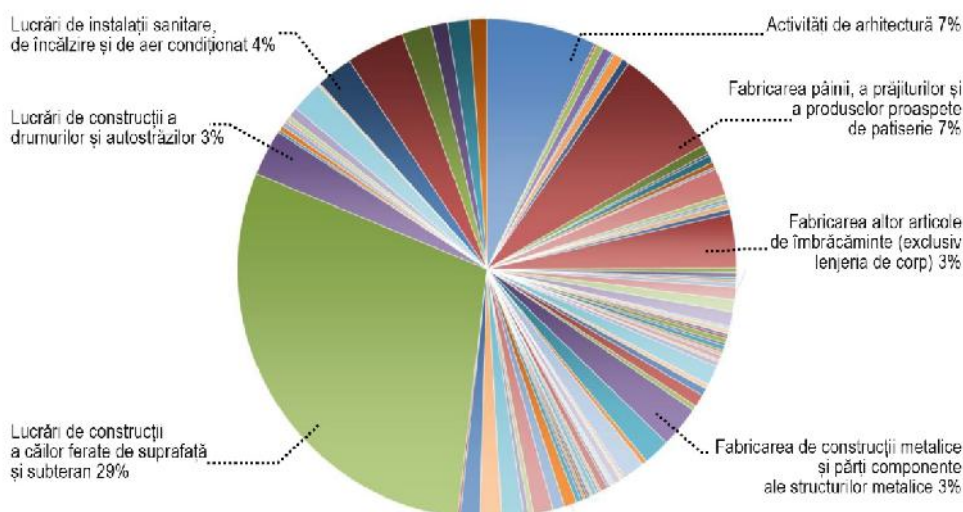

Figura 3.7 Numărul de firme cu activitate în sectorul secundar.

Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Sectorul cuaternar este reprezentat de instituțiile și firmele cu activitate pe partea de cercetare și alte activități care presupun muncă non-repetitivă, care cer o anumită specializare aparte și care presupun confruntarea constantă cu date fluctuante. În cadrul municipiului Deva, acest sector este reprezentat prin patru firme înregistrate pe sectorul de cercetare- dezvoltare localizate în orașul Deva.

Referitor la numărul de angajați, cel mai mare număr este prezent în industria prelucrătoare, respectiv 8.141 de persoane, 44,9% din total. Pe poziția secundă se află angajații din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, 18,9% fiind corespondentul celor 3.422 de persoane angajate. În domeniul construcțiilor sunt angajate 1.209 de persoane, 6,7% din total, urmat de cel al activităților de servicii administrative și de servicii suport sunt angajate 1.168 de persoane, 6,4% din numărul total al acestora.

Figura 2.4.4.1.1 Cifra de afaceri a sectorului primar

Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

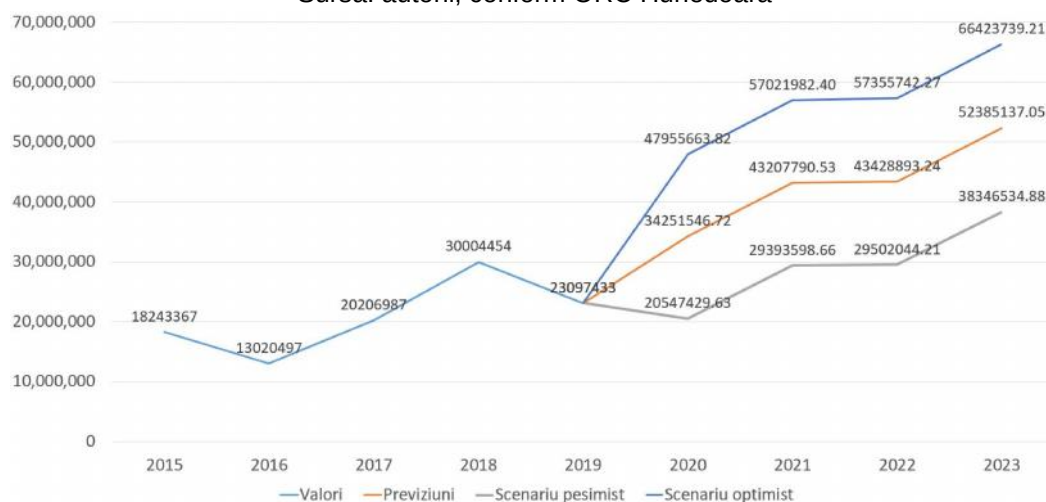

Figura 2.4.4.1.2 Numărul de angajați ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului primar

Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

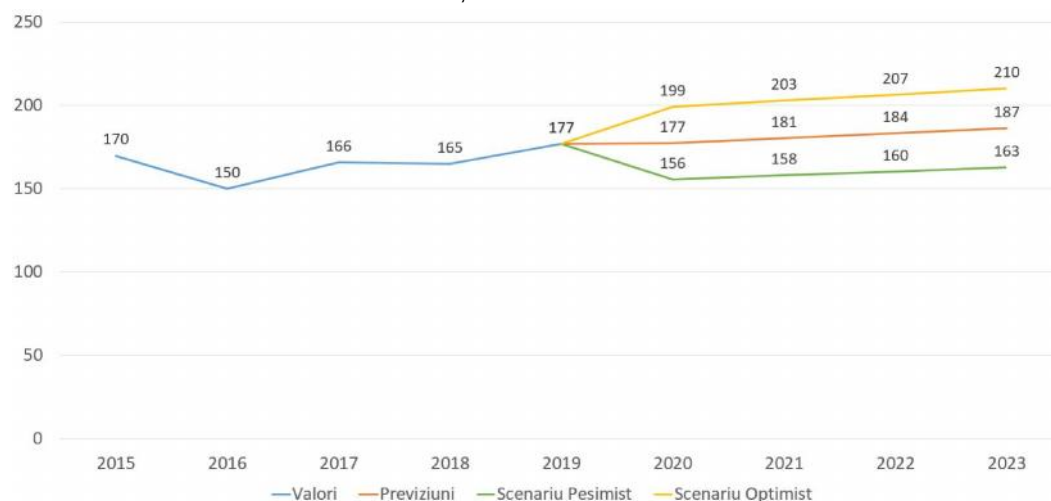
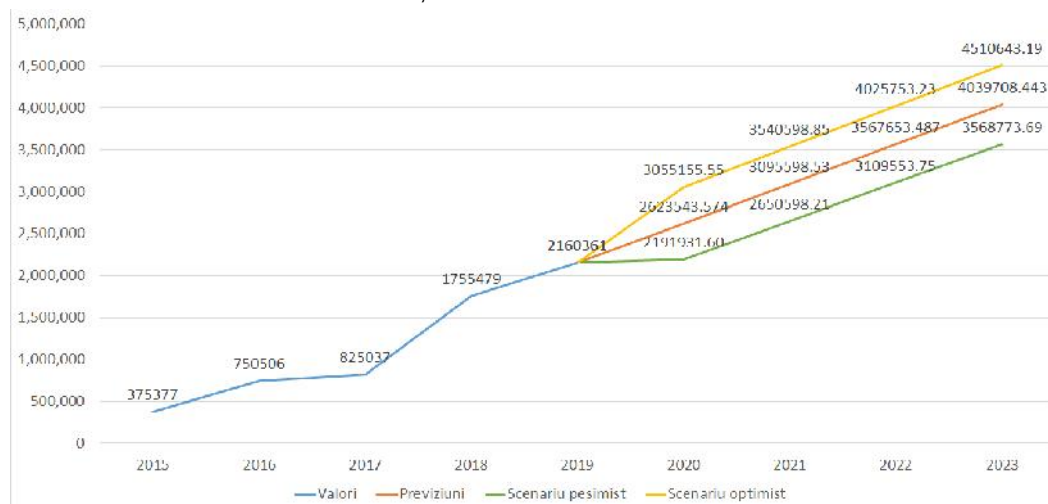

Figura 2.4.4.1.3 Profitul firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului primar

Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Spre deosebire de cifra de afaceri, profitul a înregistrat doar valori ascendente în perioada de referință analizată, de la 375.377 de lei în 2015, la 2.160.361 de lei în 2019. Aceste rezultate pozitive indică previziunea conform căreia, indiferent de scenariu, profitul va depăși 3,5 milioane de lei în 2023.

2.4.4.2. Sectorul secundar

Sectorul secundar prezintă o cifră de afaceri care se află pe un trend descendent. În perioada de referință, cu excepția anilor 2016-2017, cifra de afaceri a înregistrat o descreștere permanentă. În 2017 a fost înregistrată chiar valoarea maximă, 2.103.712.897 de lei, urmată apoi de o scădere abruptă până la minimul perioadei, în 2019, când valoarea cifrei de afaceri a fost de 1.584.258.993 de lei. Proгноzele încadrează posibilitățile cifrei de afaceri între 1 și 1,6 miliarde de lei în 2023.

Figura 2.4.4.2.1 Cifra de afaceri a firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului secundar
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

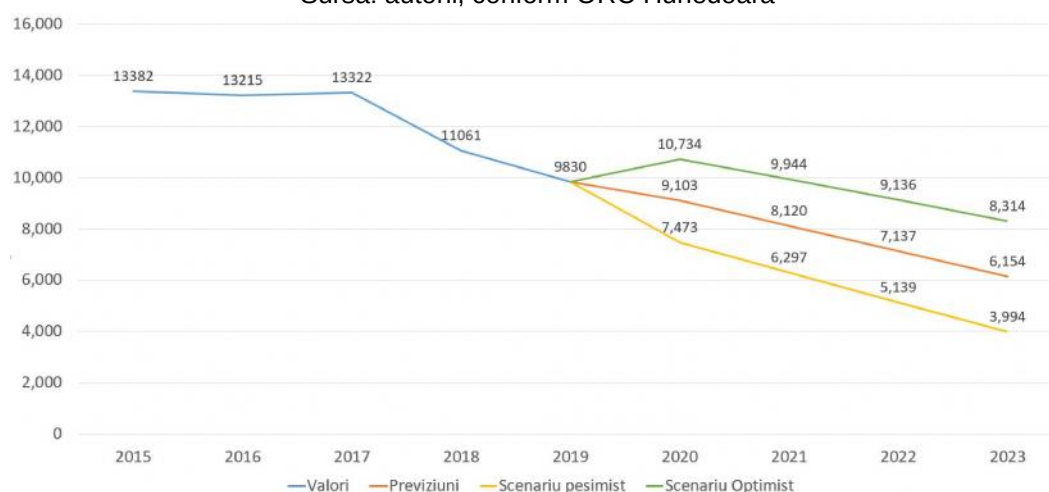

Numărul de angajați din același sector a prezentat două situații distincte. După o evoluție relativ constantă între 2015-2017, numărul de angajați a scăzut cu 35,52%, de la 13.322 la 9.830 de persoane în 2019. Urmărind trendul din ultima perioadă, estimările indică, indiferent de situație, o scădere a numărului de angajați, în marja de 3.994 și 8.314 de persoane, în anul 2023.

Profitul sectorului secundar se prezintă în valori relativ optimiste, determinate de valori maxime de 70.805.233 și 103.414.525 de lei în 2017, respectiv 2019, întrerupte de valori minime în ceilalți ani. Valorile maxime prezentate anterior determină și predicții favorabile pentru profit, în următorii ani, culminând cu o prognoză pesimistă de 76,006 milioane de lei, o prognoză optimistă de 177,582 de milioane de lei, respectiv o prognoză realistă de 126,794 milioane de lei în 2023. Analizând raportul între situația profitului, cea a numărului de angajați și cea a cifrei de afaceri, ajungem la concluzia că sectorul secundar, dominat de SEWS România, este cel mai profitabil.

Figura 2.4.4.2.2 Numărul de angajați al firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului secundar

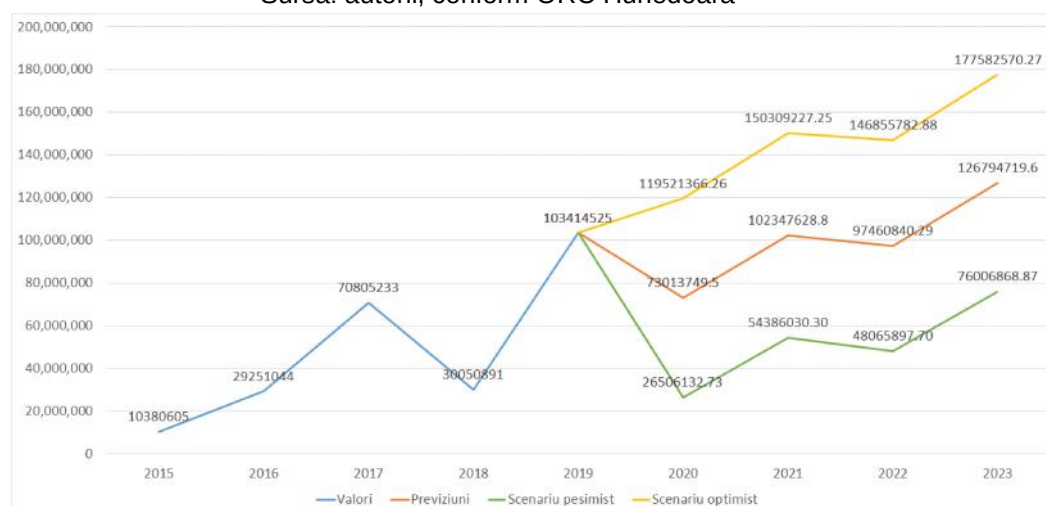
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Profitul sectorului secundar se prezintă în valori relativ optimiste, determinate de valori maxime de 70.805.233 și 103.414.525 de lei în 2017, respectiv 2019, întrerupte de valori minime în ceilalți ani. Valorile maxime prezentate anterior determină și predicții favorabile pentru profit, în următorii ani, culminând cu o prognoză pesimistă de 76,006 milioane de lei, o prognoză optimistă de 177,582 de milioane de lei, respectiv o prognoză realistă de 126,794 milioane de lei în 2023. Analizând raportul între situația profitului, cea a numărului de angajați și cea a cifrei de afaceri, ajungem la concluzia că sectorul secundar, dominat de SEWS România, este cel mai profitabil.

Figura 2.4.4.2.3 Profitul firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului secundar

Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

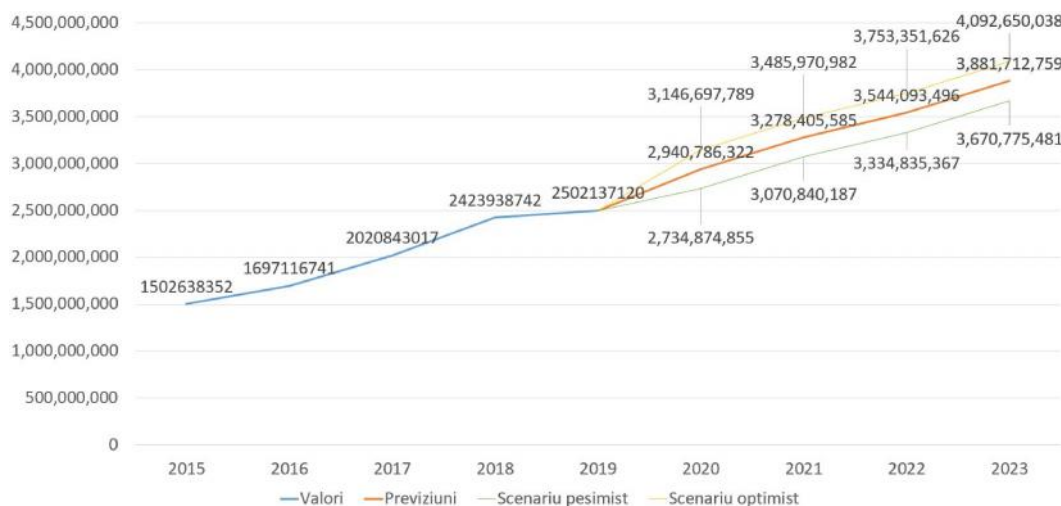

2.4.4.3. Sectorul terțiar

Sectorul terțiar prezintă o creștere constantă a cifrei de afaceri, de la 1,502 miliarde de lei în 2015 la 2,502 miliarde de lei în 2019, fără scăderi înregistrate în această

perioadă de referință. Având în vedere acest aspect, anul 2023 prezintă valori optimiste, cu o creștere în toate scenariile încadrată între 3,670 miliarde și 4,092 miliarde de lei.

Figura 2.4.4.3.1 Cifra de afaceri a firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului terțiar
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

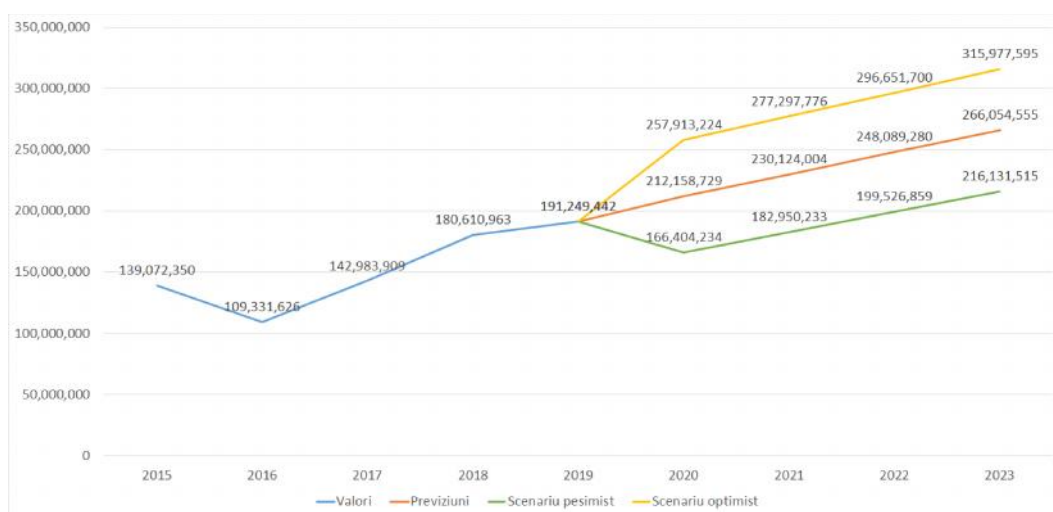

Numărul de angajați prezintă o evoluție relativ constantă, într-o ușoară creștere de la 7.485 în 2015 la 8.319 în 2019. Pentru 2023 este de așteptat ca numărul de angajați să se afle între 8.986 și 9.324 de persoane, așadar indiferent de scenariu impactul social este unul pozitiv. Spre deosebire de alte situații, marja îngustă a valorilor determină o aproximare aproape exactă a trendurilor, determinând inclusiv o predictibilitate ridicată în ceea ce privește valoarea indicatorului la finalul perioadei de referință.

Figura 2.4.4.3.2 Numărul de angajați ai firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului terțiar
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Figura 2.4.4.3.3 Profitul firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului terțiar
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Profitul prezintă, de asemenea, valori pozitive. Singura sincopă este înregistrată între 2015-2016, chiar primul an al intervalului de referință analizat, când valoarea profitului a scăzut de la 130.072.350 de lei la 109.331.626 de lei. Odată cu creșterea la 191.249.442 de lei se pune problema unei creșteri constante, ulterioare, a acestui indicator până în 2023. Valorile de minim și maxim se încadrează între 109.331.626 și 315.977.595 de lei, o valoare oricum superioară.

2.4.4.4. Sectorul cuaternar

Sectorul cuaternar, al cercetării și inovării, prezintă datele a patru societăți comerciale care își desfășoară activitatea pe raza municipiului Deva. Cifra de afaceri a acestora s-a aflat între 1,947 și 2,140 milioane de lei în perioada de referință, cu posibilități variate de evoluție până în 2023.

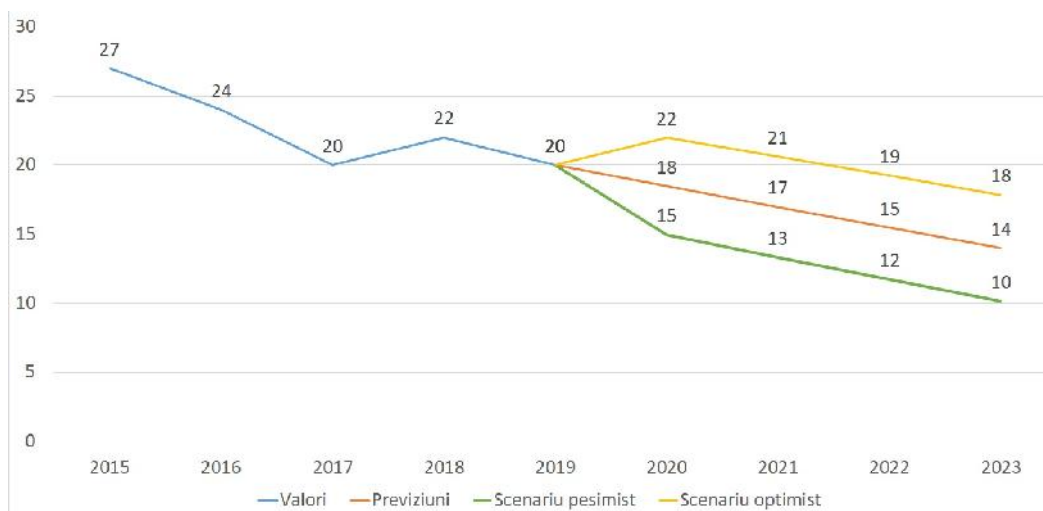
Figura 2.4.4.4.1 Cifra de afaceri a firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului cuaternar
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Numărul de angajați din sectorul cuaternar a fost în continuă scădere, de la 27 la 20 de persoane între 2015-2019, cu potențial de scădere ulterioară până la 10-18 angajați în 2023.

Figura 2.4.4.4.2 Număr de angajați ai firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului cuaternar

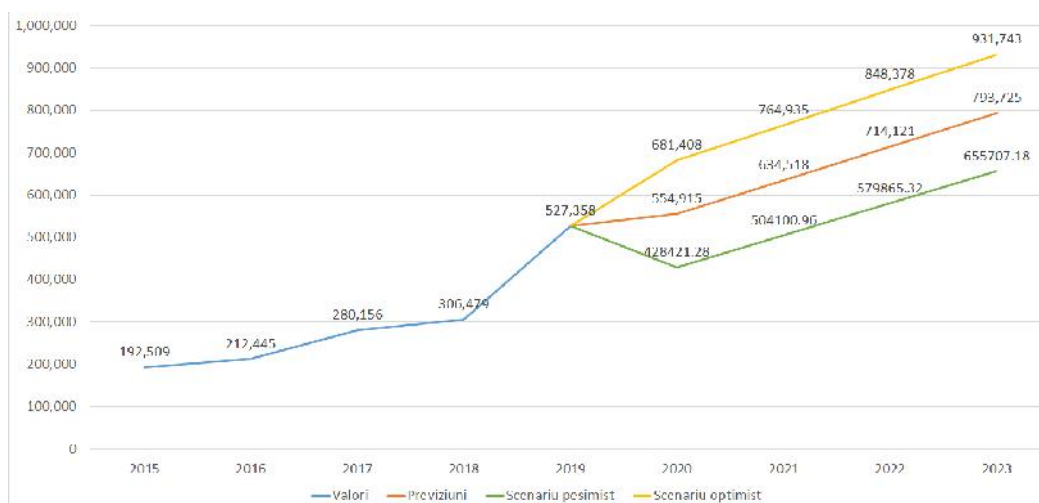
Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

Spre deosebire de cei doi indicatori prezentați mai sus, profitul total în acest sector se află într-un trend pozitiv, fapt ce presupune o eficientizare a metodelor de lucru. Creșterea constantă în intervalul de referință, de la 192.509 în 2015 la 527.358 de lei în 2019 arată că există potențial pentru creștere în acest domeniu, deși este unul încă limitat ca aport în economia locală. Valorile maxime între care se poate înscrie profitul acestui sector de activitate, în 2023, este de 655.707 - 931.734 de lei, așadar valori superioare oricăror valori dintre cele analizate pentru perioada de referință, indiferent de tipul de scenariu expus (pesimit, realist, optimist).

Figura 2.4.4.4.3 Profitul firmelor ce își desfășoară activitatea în cadrul sectorului cuaternar

Sursa: autorii, conform ORC Hunedoara

2.4.5. Evoluția funcțiilor economice în ultimii zece ani

Cifra totală de afaceri se prezintă în valori relativ pozitive pentru intervalul de referință analizat, cu un singur an pentru care a fost înregistrată o scădere: între 2018 și 2019. În condițiile în care în Cristuri sunt prezente o serie de activități economice care fac concurență celor din Deva, prezența acestora de-a lungul drumului județean care leagă Deva de Hunedoara determină necesitatea de interconectare mai eficientă între cele două și continuitate în platformele industriale.

Figura 2.4.5.1 Evoluția cifrei totale de afaceri în economia locală
Sursa: ORC Hunedoara

Singurul indicator care se află în depreciere este cel al numărului de angajați, determinat cu precădere de fluctuațiile din sectorul secundar - cel mai important angajator. Această lipsă de constanță trebuie contracarată prin oportunități existente în interiorul UAT-ului, prin noi funcțiuni economice compensatorii.

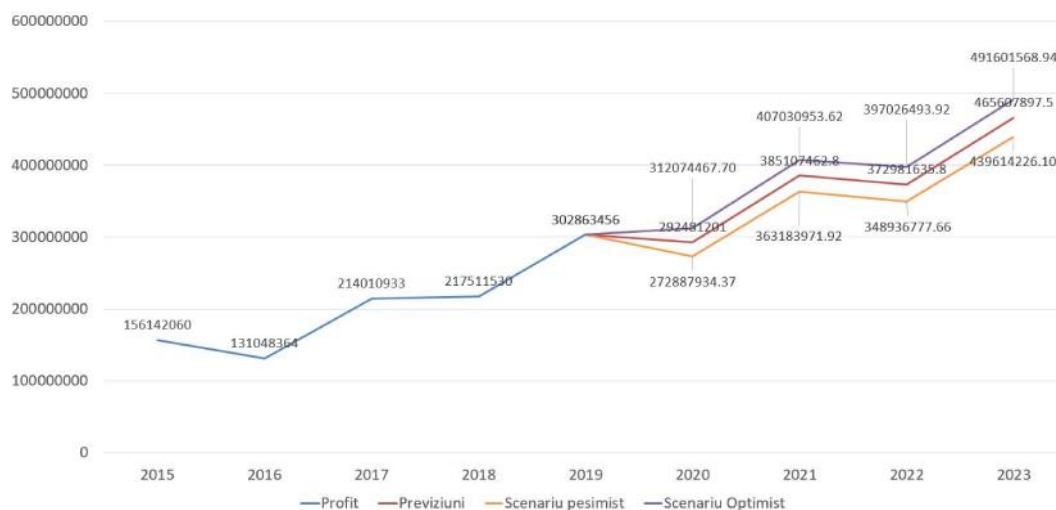
Figura 2.4.5.2 Evoluția numărului de salariați și previziuni
Sursa: autorii, ORC Hunedoara

Profitul net a avut o evoluție nesperat de pozitivă, având în vedere scăderea semnificativă a numărului de angajați și, de asemenea, a cifrei de afaceri înregistrată în ultimul an de referință. Valoarea crescătoare a profitului demonstrează o eficientizare perpetuă și reprezintă un semn pozitiv pentru potențialii investitori din oraș.

Figura 2.4.5.3 Evoluția profitului total și previziuni

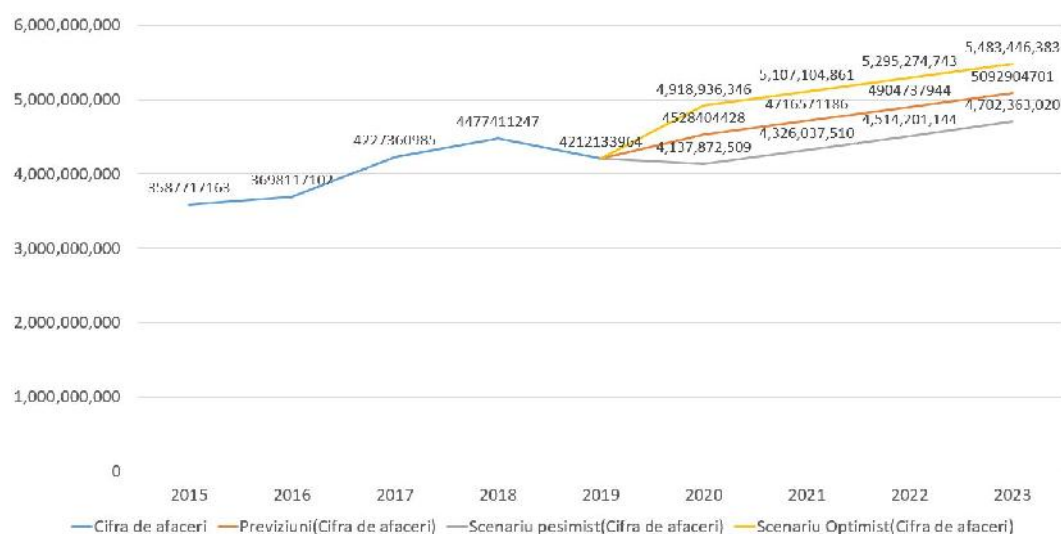
Sursa: ORC Hunedoara

Analizând datele prezentate anterior, putem remarca o creștere în ultimii ani, determinată de dezvoltarea economică a tuturor celor patru sectoare de activitate. Activitățile fundamentale pentru economia locală se desfășoară în Deva și Cristur, fapt ce necesită o compensare printr-un aport semnificativ ridicat al localităților aparținătoare Archia, Sântuhalm și Bârcea Mică.

Figura 2.4.5.4 Evoluția cifrei de afaceri și previziuni

Sursa: ORC Hunedoara

2.4.6. Profilul economic al localităților

Concluzionând analiza și diagnoza, constatăm că economia locală apare în cifre pozitive pentru intervalul studiat, 2015-2019, cu o valoare superioară față de oricare dintre vecinii direcți. Sectorul cel mai dezvoltat este cel secundar, cel care prezintă, totuși, și cea mai ridicată fluctuație în ceea ce privește numărul de persoane angajate. Analiza fiecărei localități în parte demonstrează un mix funcțional, care însă poate fi particularizat după cum urmează:

- **Deva** beneficiază de activități principale care oscilează între sectorul secundar și cel terțiar. Dacă în sectorul secundar SEWS ROMANIA SRL, fabricant de articole din fire metalice, este cel mai important operator economic al localității (într-o ușoară scădere de randament în 2018-2019 față de 2016-2017), sectorul terțiar este reprezentativ prin TOP TECH SRL, ROTARY PARK SRL, COMSID SRL, SPEDITION TRANSCONTINENTAL SRL, MOGYI ROMANIA SRL, FARMACEUTICA REMEDIA SA, FARMACEUTICA REMEDIA DISTRIBUTION & LOGISTICS S.R.L., cu activități de repararea calculatoarelor și a echipamentelor periferice, comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare (sub 3,5 tone), comerț cu ridicata al metalelor și minereurilor metalice, intermediari în comerțul cu produse alimentare, băuturi și tutun, intermediari în comerțul cu produse alimentare, băuturi și tutun, comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate, respectiv comerț cu ridicata al produselor farmaceutice.
- Localitatea **Archia** este dominată de STAR TOUR SRL, firmă din sectorul terțiar având ca obiect de activitate alte activități de cazare și o cifră de afaceri net superioară oricăror alte activități din localitate. O altă activitate importantă se referă la comerțul cu amănuntul. Gospodăriile încă păstrează tipologia rurală a agriculturii de subzistență și, pe alocuri, a creșterii animalelor.
- În localitatea **Bârcea Mică** sectorul secundar este dominant prin societățile ADINEL BUILDING CONSTRUCT SRL, STONE CONECT S.R.L., STEEL CONECT S.R.L., cu obiecte de activitate fabricarea altor articole din beton, ciment și ipsos, fabricarea produselor din beton pentru construcții sau fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice. La fel ca în Archia, unele gospodării încă păstrează resorturile economice gospodărești.
- În localitatea **Cristur** este sediul MACON SRL, cu activitate în fabricarea produselor din beton pentru construcții, urmată R&G INDUSTRIES SRL în domeniul comerțului cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare, respectiv SIMCOR VAR SA, companie care se ocupă cu fabricarea varului și ipsosului. Așadar, localitatea prezintă, de asemenea, o îmbinare între activitățile gospodărești tradiționale, de subzistență și o dezvoltare economică extraordinară în jurul sectorului secundar.
- Localitatea **Sântuhaln** prezintă activități economice relevante la scara municipiului prin SFR MINI EXCAVATOARE SRL, în domeniul construcțiilor drumurilor și autostrăzilor, CHINGI EXPERT SRL în domeniul fabricării de

odgoane, frânghii, sfori și plase, respectiv SICOPAN PRODCOM SRL în domeniul fabricării pâinii, prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie. Așadar, profilul localității se păstrează similar, cu activități economice reprezentative în sectorul secundar al economiei și o activitate curentă în sfera gospodăririi de subzistență.

2.4.7. Disfuncționalități

Principalele disfuncționalități ale domeniului economic sunt:

- Micșorarea ponderii sectorului secundar;
- Ponderea foarte mică a sectorului primar;
- Lipsa de fructificare a potențialului uman în economia locală;
- Lipsa de diversificare a activităților economice în localitățile mici aparținătoare;
- Ponderea mică a sectorului turistic în economie, cu toate că potențialul turistic este foarte mare, al Devei și al împrejurimilor sale.

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

Municipiul Deva este localitatea de reședință a județului Hunedoara. Statutul administrativ regional și județean a marcat istoria ultimelor decenii în evoluția orașului. Situat pe una din cele mai importante platforme industriale din România socialistă, orașul a fost modelat, configurat urbanistic, social, economic și cultural mai ales de principiile care au ghidat politicile și practicile de modernizare a societății românești în perioada socialistă 1945 – 1989. Starea actuală în care se află orașul se datorează atât efectelor, schimbărilor produse în această perioadă, cât și consecințelor destrucției și restructurării – uneori a distrugerii premeditate sau a unei neglijențe izvorâte din ignoranță – structurilor, funcțiilor și modului de viață ce au avut loc după 1990 și până în prezent.

2.5.1. Elemente demografice

Pe termen lung evoluția populației orașului Deva poate fi documentată cu ajutorul datelor de la recensământurile populației ce au avut loc din 1850 și până în prezent.

Tabelul nr.3, municipiul Deva, Populația din perspectivă istorică, date recensământ

1850	1880	1890	1900	1910	1920	1930
3417	5292	6048	8594	10284	9382	12158

1941	1956	1966	1977	1992	2002	2011*	2019**
17456	18797	29687	60334	78438	69257	61123	68910

Sursa: *Recensământul populației RPL 2011*, INS 2019***

Rotariu Traian (coord) et colaboratori, *Seria Studia Censuaria Transsylvanica*
Varga e. Árpád, Erdély etnikai és felekezeti statisztikája. Népszámlálási adatok 1850-2002 között,
<http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002.htm>

Pe la jumătatea secolului al XIX-lea Deva avea o populație de 3417 locuitori. Până în anul 1900 populația localității crește de 2.4 ori și trece de 10000 de locuitori în anul

1910. La recensământul din 1930 au fost recenzați în Deva 12158 de locuitori, de 3.5 ori mai mulți decât în anul de referință 1850. Creșterea numărului de locuitori este consecința dezvoltării de tip capitalist ce a început în Transilvania în perioada analizată. Orașul se dezvoltă pe acest făgaș până la începutul celui de-al doilea război mondial.

După primii ani ai regimului comunist (1956) populația orașului Deva ajunge la 18797 de locuitori, o creștere cu 6639 persoane raportat la anul 1930 (55%). Până la începutul anilor 90 municipiul Deva înregistrează o creștere constantă a numărului de locuitori. Putem spune că boomul dezvoltării demografice a orașului coincide cu programele de urbanizare și industrializare lansate și realizate de regimul comunist în România. În anul 1977 populația Devei trece de 60000 de persoane. Numărul maxim de locuitori este înregistrat cu ocazia recensământului din anul 1992. Acest recensământ a înregistrat starea de fapt a societății românești la sfârșitul regimului comunist. În acel moment municipiul Deva a avut o populație de peste 78000 de locuitori, un maxim istoric deocamdată.

După anul 1992 se instalează un proces de reducere treptată, dar constantă, a numărului de locuitori din municipiu. Într-un deceniu, 1992 – 2002, populația municipiului scade cu peste 9000 de locuitori (11.7%).

Dacă analizăm datele de la recensământul din anul 2011, Deva avea o populație totală de 61123 locuitori. scăderea față de anul de referință 1992 este de 17315 locuitori (22,07%); față de anul 2002 scăderea populației este de 8134 (11,74%) (vezi graficul nr 1). Trebuie menționat că la recensământul din anul 2011 s-a schimbat metodologia de recenzare. Au fost înregistrați doar cei cu domiciliul stabil în localitate. Cei prezenți faptic dar nu și scriptic nu sunt cuprinși în aceste date. Din acest motiv scăderea în realitatea concretă a vieții din oraș nu are aceste dimensiuni. Ca dovadă: statistica curentă anuală bazată pe raportările instituțiilor oficiale (cum ar fi de ex serviciul de evidența populației) prezintă alte cifre. Însă tendința de scădere a populației, după 1990, este evidentă și susținută de ambele șiruri de date statistice.

2.5.1.1. Numărul de locuitori

Cele mai recente date demografice indică faptul că Deva a atins la nivelul anului 2020 o populație de **68643 locuitori stabili**, ceea ce nu reprezintă însă populația oficială (cea după domiciliu), care nu are încă valori exacte de ultimă ora.

Dacă luăm în considerare ultimul recensământ oficial, cel din 2011, situația demografică se prezenta în felul următor:

Municipiul Deva, populația stabilă, gospodării, locuințe clădiri, RPL 2011

	Populația	Gospodării	Locuințe convenționale	Nr clădiri cu locuințe
UAT DEVA	61123	25973	29623	5170
DEVA	58860	25184	28707	4280
SÂNTUHALM	597	208	249	232
ARCHIA	113	48	64	63
BÂRCEA MICA	261	89	101	100
CRISTUR	1292	444	502	495

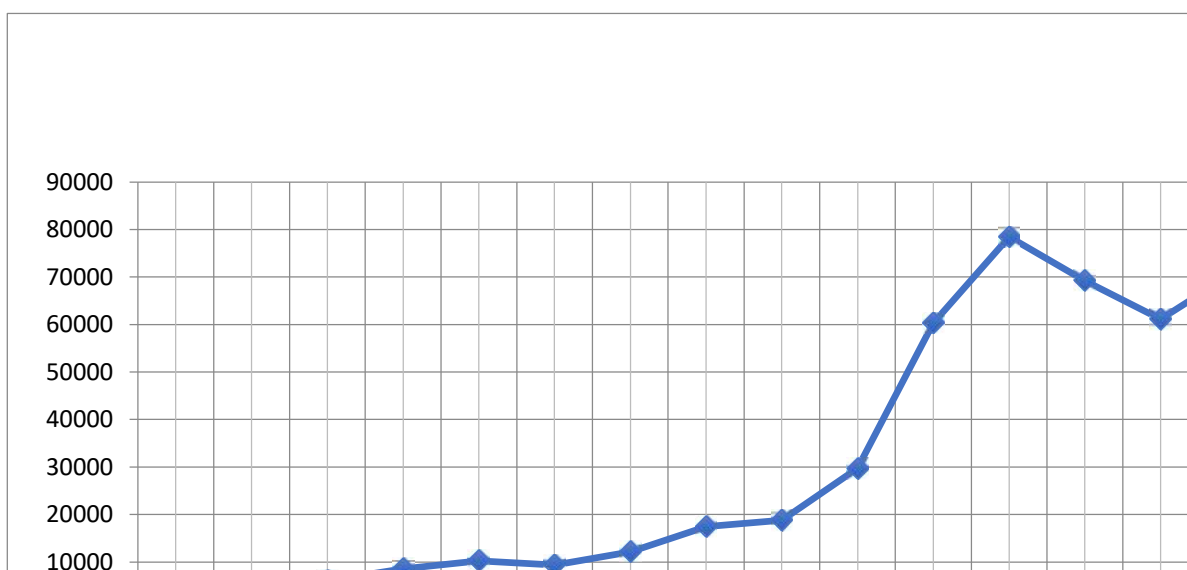
2.5.1.2. Evoluția numerică a populației

La ultimele două recensăminte au fost înregistrate următoarele distribuții ale populației:

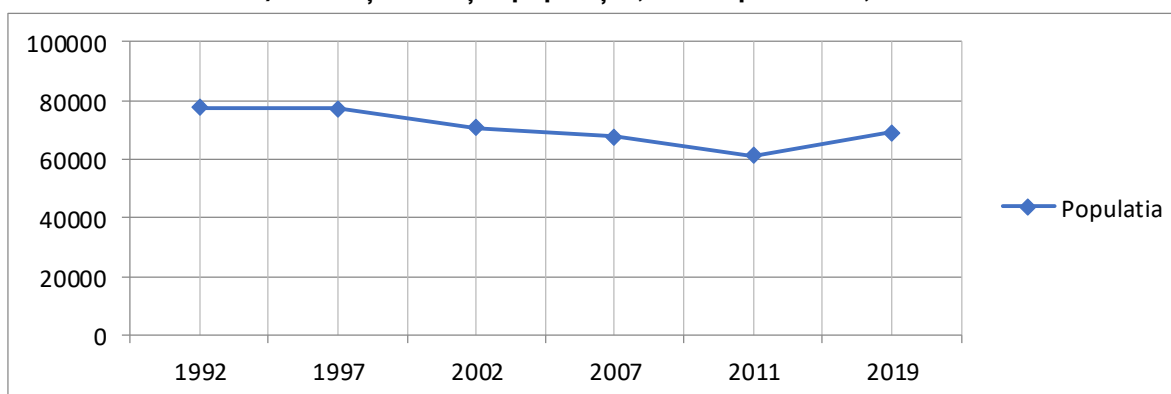
	2002	2011	
MUNICIPIUL DEVA	69.257	61.123	↘
DEVA	65.873	58.860	↘
SÂNTUHALM	553	597	↗
ARCHIA	92	113	↗
BÂRCEA MICĂ	1.351	261	↘
CRISTUR	1.388	1.292	↘

Se remarcă faptul că singurele localități cu o creștere a populației între cele două recensăminte au fost Sântuhalme (cu o creștere ușoară, de 44 de persoane, adică 8%) și Archia (de 21 de persoane, adică 22%), în timp ce restul localităților au înregistrat o scădere mult mai accentuată: Deva cu 7013 persoane (10%), Bârcea Mică 1090 persoane (80%) și Cristur cu 96 de persoane (7%).

Graficul nr. 1 , Evoluția populației, municipiul Deva, județul Hunedoara, 1850 - 2019

Graficul nr. 2 , Tendința evoluției populației, municipiul Deva , 1992 - 2011 - 2019

2.5.1.3. Mișcarea naturală și mobilitatea teritorială

După cum am văzut până acum dinamica populației municipiului Deva după 1990 este complexă și se situează pe un trend descrescător. Evoluția populației este condiționată de 2 factori majori : **factorul biologic = sporul natural** și **factorul migrație = mobilitatea spațială și socială** și desigur interacțiunea complexă dintre cei doi factori.

Încercăm să creionăm în continuare o posibilă condiționare a fenomenului de declin demografic la nivelul populației municipiului Deva. Primul factor pe care îl analizăm este sporul natural, respectiv foarte simplificat spus, diferența dintre nașteri și decese înregistrată la nivelul populației. Logic este ca populația să devină mai numeroasă, într-un interval de timp dat, dacă se nasc mai mulți indivizi decât decedează. Dacă fertilitatea și natalitatea sunt mai mari și mortalitatea este mai mică (decât valorile celorlalți doi indicatori) atunci avem un spor natural pozitiv, numărul populației crește.

Sporul natural al populației este constant negativ (vezi tab nr 6). Rata brută de natalitate este mai mică decât rata brută a mortalității. Reproducerea biologică a populației nu mai este asigurată. Consecința este scăderea populației. Având în vedere că generațiile mai tinere sunt mai puțin numeroase în cadrul populației municipiului ne putem aștepta ca sporul natural să fie în continuare negativ și să nu asigure în deceniul următor reproducerea biologică a populației. Prin urmare, în absența unor măsuri pronataliste în România sau acordarea pe plan local a unor stimulente pronataliste pentru cei ce locuiesc în oraș sau doresc să se stabilească aici, nu ne putem aștepta la un spor de populație pe cale naturală. Doar dacă comportamentul procreativ al populației se schimbă brusc și radical și devine permanent, ceea ce este puțin probabil să se întâmple.

Cealaltă cale de creștere a populației unei localități este prin imigrație, concomitent cu evitarea emigrației. După 1990 emigrația a fost o metodă de rezolvare a multor probleme la nivel individual și familial. În special după aderarea României la UE emigrația a luat forma unui exod. Emigrația a afectat masiv toată populația României și bineînțeles și fiecare localitate în parte.

Sporul migrator este rezultatul unui complex de condiții în care localitatea în sine joacă un rol hotărâtor. A sta sau a pleca dintr-o localitate depinde de ce oferă, ca un pachet complex de opțiuni, localitatea fiecărui individ și familiilor în parte. Datele pe care le avem la dispoziție (vezi tab nr 7) ne arată că sporul migratoriu este negativ pe perioada analizată. Constant orașul pierde populația prin plecarea definitivă a locuitorilor.

Dacă coroborăm sporul natural cu sporul migratoriu obținem mobilitatea netă în cadrul populației. Din tabelul de mai sus (Tab nr 8, graficul nr. 5) se poate vedea că rata mobilității nete este constant negativă în ultimii ani. Orașul nu mai are suficientă forță de atracție pentru a reține populația și de a da un sens vieții în municipiu, dar nu are suficientă forță nici pentru a atrage populație din exterior. Prin PUG pot fi indicate anumite măsuri care ar putea mări atractivitatea generală a orașului dar e incert dacă ele vor și atrage efectiv imigranți. Pe de altă parte a pregăti orașul urbanistic și arhitectural pentru imigranți va genera probleme sociale de integrare a acestora și de acceptarea lor de către populația existentă. Problema nu se rezumă la a face loc altora (fizic) ci constă mai ales în felul în care vor relaționa indivizi eterogeni și diferiți și cum se vor comporta în mediul urban.

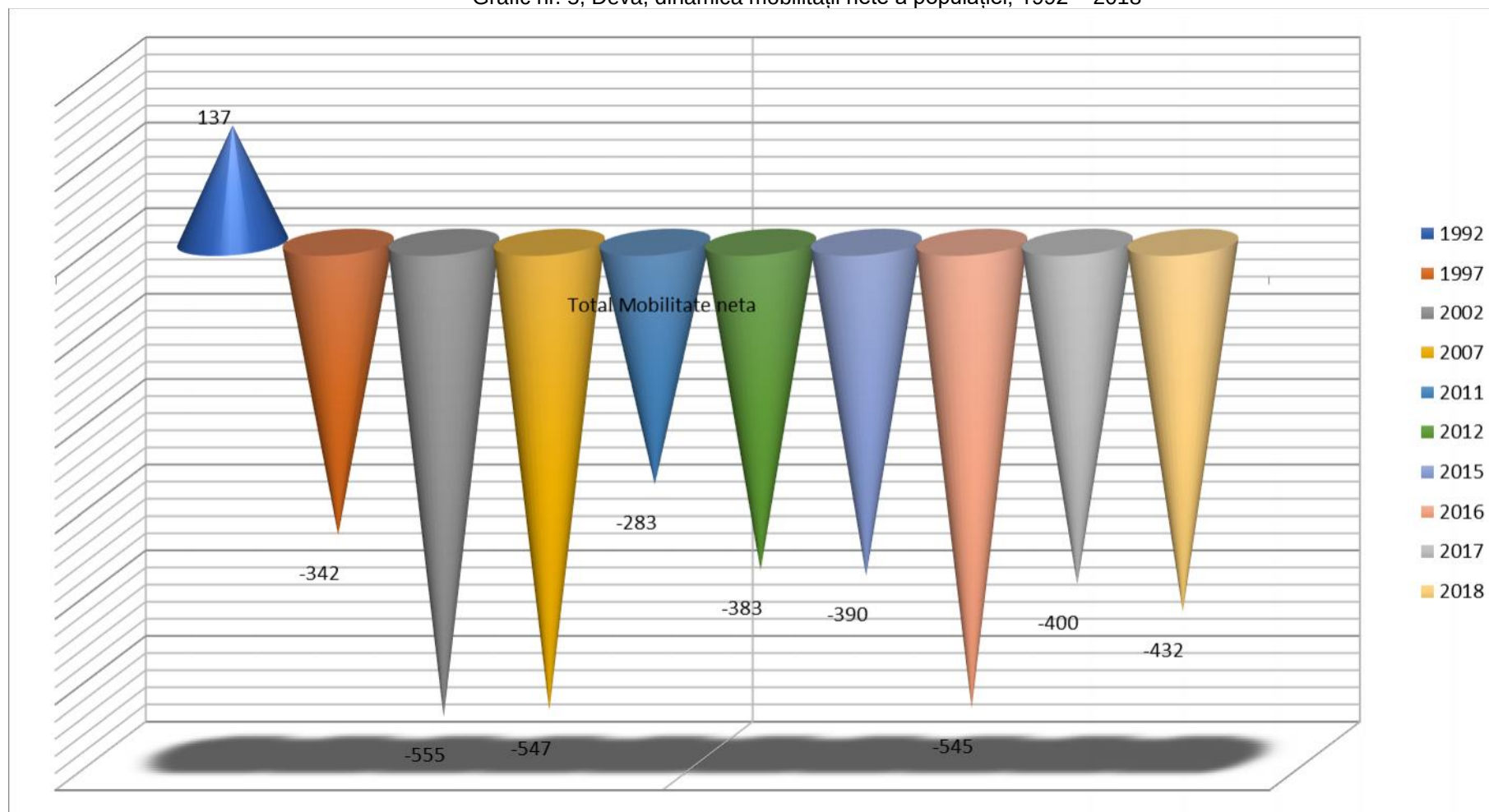
Tabelul nr. 6 , municipiul Deva , evoluția populației, sporul natural, 1992 - 2018

	1992	1997	2002	2007	2011	2012	2015	2016	2017	2018
Pop. totală stabilă la 1 VII	77590	77061	70834	67508	65998	71622	70751	70234	69841	69475
Nascuti vii	688	635	536	558	535	518	548	601	536	535
Decedati – total	661	752	746	672	690	679	815	845	830	814
<i>Sporul natural.</i> (nașteri – decese)	27	- 117	- 210	- 114	- 155	- 161	- 267	- 244	- 294	- 279
Rata brută natalitate (nașteri la 1000 locuitori)	8.9	8.2	7.6	8.3	8.1	7,23	7,74	8,55	7,67	7,70
Rata brută de mortalitate (decese la 1000 locuitori)	8.5	9.8	10.5	10.0	10.5	9,48	11,51	12,03	11,88	11,71

Tabelul nr. 7 , municipiul Deva, evoluția populației, sporul migrator, 1992 - 2018

	1992	1997	2002	2007	2011	2012	2015	2016	2017	2018
Pop. totala stabila la 1 VII	77590	77061	70834	67508	65998	71622	70751	70234	69841	69475
Stabiliri de domiciliu	1112	910	950	1196	820	982	932	972	1052	1048
Plecări cu domiciliul	1002	1135	1295	1629	948	1204	1055	1273	1158	1201
Diferența imigranți - emigranți	110	- 225	- 345	- 433	- 128	- 222	- 123	- 301	- 106	- 153
Rata migrației la 1000 locuitori	1,41	-2,91	- 4,87	- 6,41	- 1,93	- 3,09	- 1,73	- 4,28	- 1,51	- 2,20

Grafic nr. 5, Deva, dinamica mobilității nete a populației, 1992 – 2018

Tabelul nr. 8 , municipiul Deva, Bilanțul dinamicii populației, 1992 - 2018

	1992	1997	2002	2007	2011	2012	2015	2016	2017	2018
Pop. Totală stabilă la 1 VII	77590	77061	70834	67508	65998	71622	70751	70234	69841	69475
Sporul natural. (dif. nașteri decese)	27	- 117	- 210	- 114	- 155	- 161	- 267	- 244	- 294	- 279
Sporul migrator	110	- 225	- 345	- 433	- 128	- 222	- 123	- 301	- 106	- 153
Total Mobilitate neta	137	- 342	- 555	- 547	- 283	-383	-390	-545	-400	-432
Rata mobilității nete (la 1000 loc) Mn/Pop medie X 100 (1000)	1.8	- 4.4	- 7.8	- 8.1	- 4,28	- 5,34	- 5,51	- 7,75	- 5,72	- 6,21

Tabelul nr 9, Municipiul Deva, evoluția populației, categorii de populație, 2002 – 2019

Varste si grupe de varsta	Anul										
	2002	2010	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	75978	72338	71998	71622	71296	70919	70751	70234	69762	69475	68910
0-14 ani	10605	8961	8961	8902	8850	8721	8776	8826	8815	8833	8694
			12,44%				12,40%				12,61%
15-64 ani	57261	53236	52677	51977	51345	50676	50092	49236	48476	47791	47111
			73,16%				70,80%				68,36%
65 ani si peste	8112	10141	10360	10743	11101	11522	11883	12172	12471	12851	13105
			14,38%				16,79%				19,01%
Total populație dependentă	18717	19102	19321	19645	19951	20243	20659	20998	21286	21684	21799

În corelație cu structura pe vârste se calculează un indicator deosebit de important, și anume raportul/indicele de dependență (pe vârste). În forma sa generală, acesta este raportul dintre populația tânără plus cea vârstnică și populația adultă. În cazul structurii folosite aici avem:

$$Rd = (P_{0-14} + P_{60+}) / P_{15-65}$$

Această valoare se compune de fapt din două componente:

- raportul de dependență al tinerilor: $Rd_t = P_{0-14} / P_{15-65}$
- raportul de dependență al vârstnicilor: $Rd_v = P_{60+} / P_{15-65}$

Tabelul nr 10, Raportul de dependență în cadrul populației municipiului Deva

Raport de dependență	2011	2011 jud Hunedoara	2011*	2015	2019
General	0,41	0,45	0,36	0,29	0,31
Tineri	0,18	0,20	0,17	0,12	0,12
Vârstnici	0,22	0,24	0,19	0,16	0,19

*statistica curenta

Raportul de dependență exprimă presiunea exercitată de populația tânără (până în 14 ani) și populația în vârstă (peste 64 ani) asupra populației active, în vârstă de muncă. Cu cât raportul general de dependență este mai apropiat de valoare 1 sau chiar peste valoarea 1 cu atât efortul pe care îl face populația între 15 – 64 ani este mai mare, atât pentru a se autoîntreține dar și pentru ai întreține pe alții, producând deci resurse la nivelul comunității. Ce înseamnă asta? TIMP. Cei care sunt în stare trebuie să-și facă timp atât pentru ei cât și pentru alții – copii și vârstnici. Dacă faci ceva pentru tine într-un timp nu ai timp pentru celălalt (copil sau vârstnic) Presiunea înseamnă că persoana activă trebuie să gestioneze timpul pe care-l are și să fixeze priorități. Toate acestea consumă energie fizică dar mai cu seamă energie nervoasă: Ce e mai important: să mergi la muncă sau să îngrijești un copil bolnav sau o persoană în vârstă suferind de senilitate? Genul acesta de probleme sunt redată prin indicele de dependență.

În cazul municipiului Deva valorile acestui indice ne arată că deocamdată cei între 15 – 64 ani sunt în stare să asigure resurse pentru întreaga comunitate, fără ca asta să fie resimțit ca o povară. Ce se poate observa este că nevoia de resurse a categoriei de vârstă 0 – 14 ani a scăzut, în schimb cea a populației în vârstă de 65 ani și peste crește. Pe viitor populația în vârstă va avea nevoie de resurse din ce în ce mai multe și astfel presiunea exercitată asupra celor activi, dar și asupra întregii comunități (oraș) va crește. La asta se mai adaugă faptul că în următoarele decenii numărul celor de vârstă activă va scădea în permanență. Ceea ce mărește presiunea asupra acestei categorii. Desigur că tehnologiile viitorului vor compensa parțial deficitul resursei umane. Dar relațiile dintre oameni se vor schimba, durata și intensitatea, natura acestora, ceea ce va însemna un schimb de stil de viață major în următoarele decenii.

2.5.1.4. Structura populației

2.5.1.4.1. Structura pe sexe și grupe de vârstă

Pentru o analiză mai detaliată a evoluției populației aceasta poate fi împărțită teoretic în grupe de vârstă cincinale. Putem observa dacă în timp, din zece în zece ani,

ponderea grupelor de vârstă în populația totală a municipiului se schimbă sau nu. Datele analizate trebuie să fie de încredere și să permită comparații în timp cu alte orașe, respectiv, județe, nivel regional, național și internațional. Datele care îndeplinesc aceste condiții sunt cele produse de recensământurile populației și locuințelor. În absența acestor date prognozele, care oricum sunt greu de formulat în privința evoluției populației, sunt dificil de realizat. În cazul de față o prognoză demografică mai precisă poate fi realizată doar după ce vom avea la dispoziție datele recensământului din 2021. Ultimul recensământ a fost realizat în anul 2011 și datele nu mai corespund realității din prezent.

După cum am spus și mai sus populația municipiului scade din 1990 încoace.

Tabelul nr 4 prezintă structura pe grupe de vârstă a populației la diferite momente în timp. Datele din tabel ne permit observarea schimbărilor care au loc atât la nivelul întregii populații analizate cât și la nivelul grupelor de vârstă. Analiza este utilă fiindcă ne arată segmentele de populație care fie au fost erodate fie au crescut ca volum și pondere în totalul populației.

Putem să presupunem că scăderea volumului populației este vizibilă și în schimbarea volumului populației din grupele de vârstă constituite de către noi. Schimbările ne arată la ce ne putem aștepta pe termen mediu și lung în evoluția populației. Scăderea, stagnarea sau creșterea populației au repercusiuni asupra necesarului de resurse pe care orașul trebuie să le asigure locuitorilor săi pentru ca aceștia să poată trăi conform așteptărilor proprii. Resursele sunt de regulă spațializate, sunt plasate/ poziționate în anumite locuri din oraș. Prin urmare prin PUG trebuie specificate spațiile și regulile de folosire a spațiilor astfel încât accesul sau interdicția la ele să fie garantat pentru toți actorii sociali interesați. Aceste reguli trebuie să fie în acord și cu drepturile dar și obligațiile ce decurg din proprietatea privată asupra spațiilor. În cazul unei creșteri a volumului populației e probabil să fie nevoie de o extindere a suprafeței de intravilan și/sau impunerea unor valori de utilizare intensivă a terenurilor (POT, CUT). Dezvoltarea orașelor din România după 1990 s-a realizat mai ales, așa cum am mai spus, prin extinderea intravilanului. O altă premisă a acestui mod de dezvoltare a fost o creștere constantă a populației și prin urmare și a cererii de spații. Realitatea este cu totul alta în prezent. Declinul demografic afectează întreaga populație a României. E normal ca în această situație direcția și modul de dezvoltare al localităților să fie regândit și extinderea intravilanului reconsiderată. O variantă ar fi opțiunea pentru măsuri urbanistice de compactare spațială a dezvoltării.

Scăderea numărului total de locuitori nu este doar o scădere cu implicații cantitative ci și calitative. Acest proces de declin demografic afectează structurile populației existente. Una din consecințe este schimbarea raportului dintre grupele de vârstă în cadrul populației totale.

La nivelul grupelor de vârstă cuprinse între 0 – 14 ani diferențele dintre valorile înregistrate la recensământul din anul 1992 și cel din 2011 sunt evidente (vezi Tab nr 5 și). Mai clar spus: numărul tinerilor în municipiul Deva (în special grupele de vârstă 0 – 9 ani) este semnificativ mai mic în anul 2002 și 2011 decât în anul 1992. Datele recensământului din 2011 confirmă tendința în cadrul acestui segment de populație. Din perspectivă demografică putem afirma că se nasc, după 1990, mai puțini copii decât în perioada anterioară. Un semn că natalitatea populației scade. Biologic, populația existentă în momentul de față în municipiu, nu se reproducere la parametrii ce permit înlocuirea ei ca întreg. Consecința: declin demografic și comprimarea orașului (shrinking city).

Tab nr. 4 , Evoluția populației pe grupe de vârstă, municipiul Deva, 2002 - 2019

Varste si grupe de varsta	Anul										
	2002	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	75978	72338	71998	71622	71296	70919	70751	70234	69762	69475	68910
0- 4 ani	2875	3118	3059	2993	2880	2700	2652	2701	2675	2748	2729
5- 9 ani	3076	2917	3029	3108	3135	3154	3201	3098	3035	2935	2788
10-14 ani	4654	2926	2873	2801	2835	2867	2923	3027	3105	3150	3177
15-19 ani	5064	3210	3110	2962	2867	2861	2891	2871	2830	2847	2856
20-24 ani	5820	5085	4774	4518	4143	3679	3262	3124	2970	2904	2882
25-29 ani	6273	5035	4835	4805	4921	5053	5027	4736	4438	4065	3625
30-34 ani	7978	5995	6002	5730	5395	5104	4934	4731	4723	4823	4962
35-39 ani	4834	6388	6174	6138	6158	6117	5996	5952	5701	5390	5070
40-44 ani	5561	6918	7337	7592	6834	6446	6298	6089	6081	6092	6057
45-49 ani	6706	4634	4483	4485	5407	6123	6700	7144	7410	6721	6304
50-54 ani	6110	5575	5293	5030	4827	4665	4484	4312	4306	5183	5854
55-59 ani	4493	5711	5767	5748	5686	5535	5243	4994	4746	4565	4431
60-64 ani	4422	4685	4902	4969	5107	5093	5257	5283	5271	5201	5070
65-69 ani	3294	3354	3334	3486	3700	3945	4196	4392	4472	4594	4557
70-74 ani	2366	3155	3195	3195	3106	2994	2910	2897	3045	3248	3450
75-79 ani	1418	1943	2053	2200	2296	2465	2570	2598	2570	2485	2405
80-84 ani	676	1132	1204	1228	1287	1359	1398	1451	1524	1615	1723
85 ani si peste	358	557	574	634	712	759	809	834	860	909	970

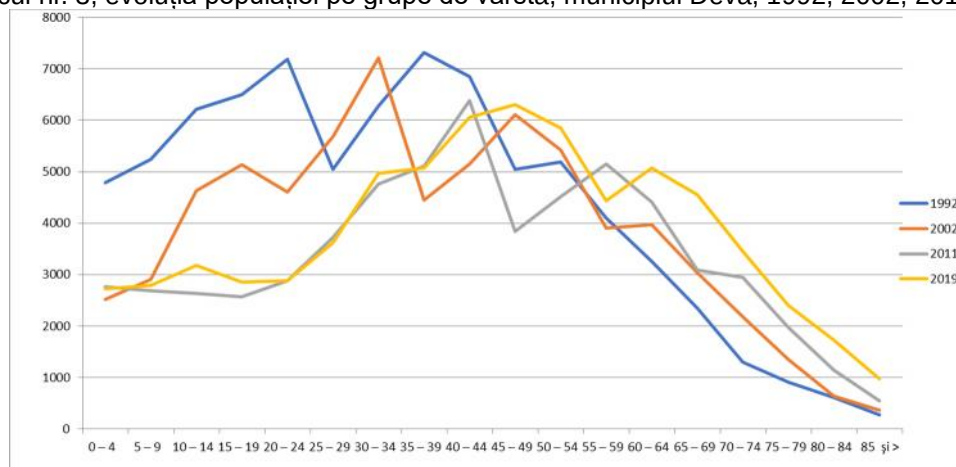
Tabelul nr. 5 , municipiul Deva, structura populației pe grupe de vârstă (%)
RPL 1992, 2002, 2011, în %

Grupe de vârstă	1992	2002	2011
	Total populație	Total populație	
Total populație	100	100	100
	78438	69257	61123
0 - 4	6,1	3,6	4,52
5 - 9	6,7	4,2	4,39
10 - 14	7,9	6,7	4,30
15 - 19	8,3	7,4	4,21
20 - 24	9,2	6,7	4,70
25 - 29	6,4	8,2	6,09
30 - 34	8,0	10,4	7,79
35 - 39	9,3	6,4	8,37
40 - 44	8,7	7,4	10,43
45 - 49	6,4	8,8	6,29
50 - 54	6,6	7,8	7,37
55 - 59	5,2	5,6	8,41
60 - 64	4,2	5,7	7,20
65 - 69	3,0	4,4	5,04
70 - 74	1,7	3,1	4,82
75 - 79	1,2	2,0	3,22
80 - 84	0,8	0,9	1,87
85 și >	0,3	0,5	0,89

Sursa: Comisia Națională de Statistică, 1994, București, dischetă, tabelele p45, Institutul național de statistică, Recensământul din 2002 și 2011

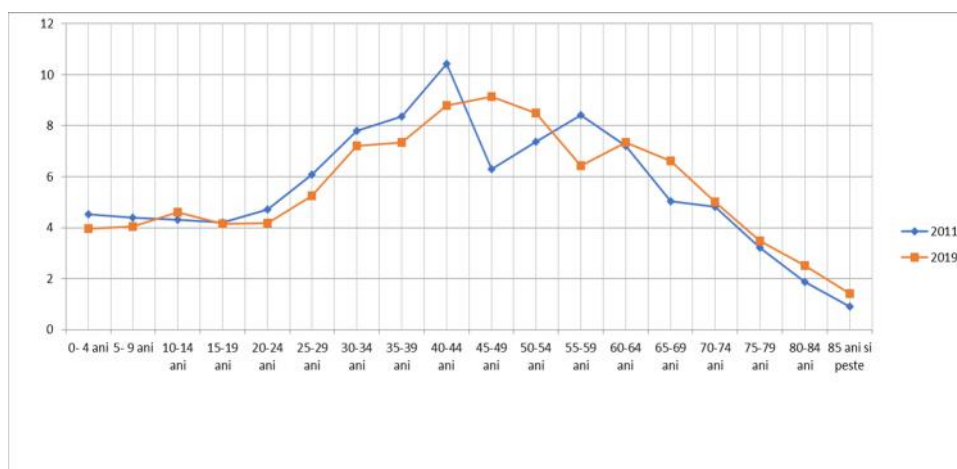
Datele recensământului din 2011 ilustrează creșterea ponderii grupelor de vârstă 50 – 85 ani și peste în totalul populației, de la **23%** în anul 1992, la **38,8%** în anul 2011. Procesul de îmbătrânire a populației este evident conform acestor informații în perioada cuprinsă între anii 1992 – 2011 (19 ani). În 2019 ponderea acestei populații în totalul populației este de **40%**.

Graficul nr. 3, evoluția populației pe grupe de vârstă, municipiul Deva, 1992, 2002, 2011, 2019

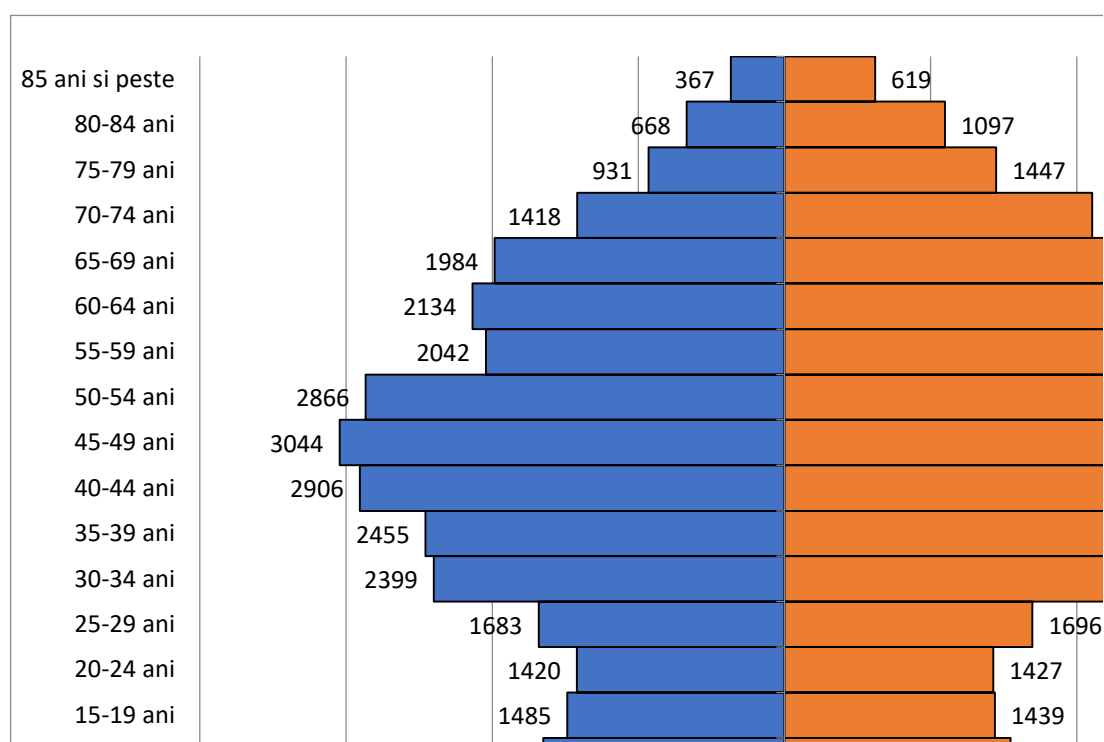

Se poate observa glisarea populației de la o grupă de vârstă la alta, cel mai evident între 2011 - 2019. (Vezi și graficul 4)

Graficul nr. 4, Deva, populația, evoluția structurii pe grupe de vârstă 2011 – 2019

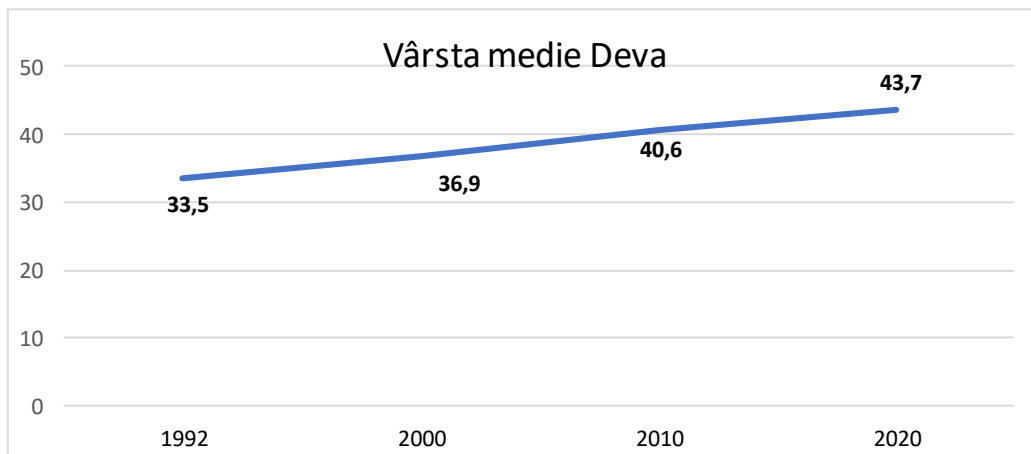
Problema declinului demografic se reflectă și în piramida vârstelor, conform datelor INSSE la 1 ianuarie 2020, populația Municipiului Deva se distribuia astfel:

Așa cum se observă și din graficul de mai sus, există un vârf demografic pentru populația de vârstă adultă spre vârstnică (40-54 ani) în contextul în care baza piramidei (0-9 ani) este comparabilă cu vârful său (70 și peste).

Vârsta medie calculată pe intervalele respective pentru Municipiul Deva este în prezent de 43,7 ani (41,1 ani pentru bărbați și 45,2 ani pentru femei), într-o

îmbătrânire accelerată față de 1992 când era cu zece ani mai mică, adică de 33,5 ani (33 ani pentru bărbați și 33,9 ani pentru femei):

Dacă analizăm comparativ doar evoluția în ultimul deceniu, tendința de îmbătrânire a populației este vizibilă și în graficul următor (populația Municipiului Deva 2010-2020):

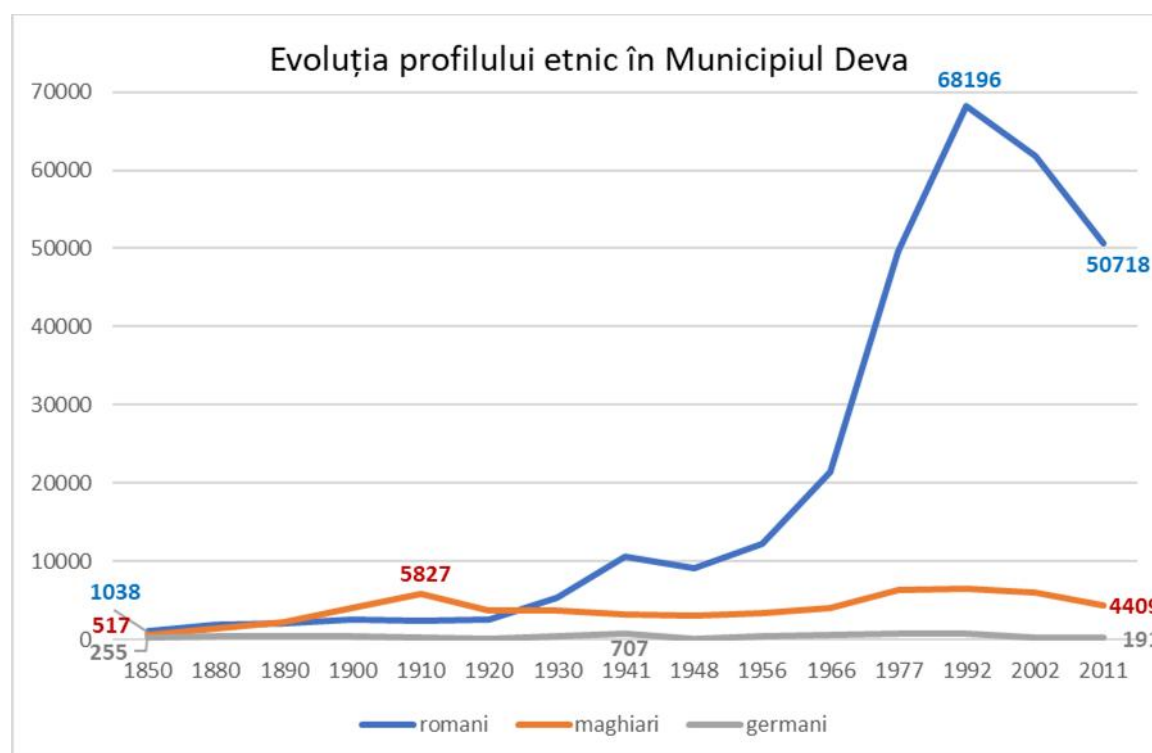
Se constată astfel că față de 2010 populația sub 30 de ani înregistrată la 1 ianuarie 2020 a scăzut cu 4.744 persoane (21%), populația adultă a scăzut cu 2.652 de persoane (8%) în timp ce populația vârstnică a crescut cu 3.593 de persoane (25%).

2.5.1.4.2. Structura pe naționalități

Tabelul nr 12, Municipiul Deva, Compoziția etnică a populației, RPL 2011

Populație Total	Români	Maghiari	Romi	Altă etnie	Nedeclarat
61123	50718	4409	757	445	4794
100%	82,97	7,21	1,23	0,72	7,84

În ultimii 150 de ani populația Municipiului Deva a avut pe lângă grupul etnic român și o importantă comunitate maghiară (majoritară până în 1920) precum și una germană, care nu a depășit însă niciodată 1000 de persoane. Alături de acestea se mai remarcă existența unei comunități de romi care au fluctuat între recensăminte de la 78 în 1890 până la 2077 în 1930:

2.5.1.4.3. Structura confesională

Tabelul nr. 11, Municipiul Deva, structura confesională a populației, RPL 2011

Populație Total	Ortodox	Romano-catolic	Reformat	Greco-catolic	Pentecostal	Baptist	Alte religii	Nedeclarat
61123	46759	3946	1429	694	1638	841	849	4969
100%	76,00	6,45	2,33	1,13	2,67	1,37	1,38	8,12

Majoritatea populației este de etnie română și confesiune ortodoxă. Episcopia ortodoxă a Devei și Hunedoarei ne-a comunicat că structura spațial administrativ-bisericească este alcătuită din 16 unități: catedrală, parohii și filii. O parte din aceste unități gestionează cimitire. Ceea ce e important pentru PUG este că în unele din cimitirele existente nu mai sunt locuri iar o parte din parohii nu dispun de cimitire. Probabil că una din problemele de rezolvat prin

PUG este rezervarea de terenuri pentru locurile de veci, pentru toate confesiunile (vezi și adresa de la Protopopiatul Reformat de Hunedoara).

2.5.1.5. Repartiția teritorială

UAT Municipiul Deva este alcătuită din cinci localități: Deva, Sântuhalm, Archia, Bârcea Mică, Cristur. Localitățile componente, cu excepția localității Deva, au pronunțate caracteristici rurale. În aceste localități trăiesc 2263 de persoane (3,70% din populația totală a municipiului). Dacă raportăm această populație la suprafața intravilană a acestor localități (257 ha) atunci avem o **densitate de 8,80 locuitori/ha** (880 locuitori/kmp). Gospodăriile din aceste localități reprezintă, 1,80% din totalul gospodăriilor din municipiu, iar clădirile de locuit reprezintă 9,6% din totalul clădirilor de locuit din municipiul Deva. Datele ne arată că în aceste localități există un potențial spațial de dezvoltare ce poate fi mobilizat dacă se ajunge la un consens cu proprietarii de terenuri sau imobile.

La nivelul UAT o gospodărie este alcătuită în medie (statistic) din **2,35 persoane**. În localitățile componente o gospodărie este alcătuită din **2,86 persoane** - un indiciu că avem probabil pe lângă o locuire de tip rural în familii largite și forme de locuire de tip suburban – case unifamiliale utilizate de familii cu copii aflați în întreținere.

În localitățile componente sunt amplasate **3,09%** din totalul de locuințe din municipiu, utilizate cum am văzut mai sus de 3,7% din populația totală a municipiului.

La nivelul UAT **o locuința convențională revine la 2,06 locuitori** (statistic). **O gospodărie are la dispoziție 1,14 locuințe** ceea ce înseamnă (statistic) că sunt locuințe disponibile peste necesitățile imediate. Dar situația se prezintă așa fiindcă datele pe care le avem la dispoziție se referă la populația stabilă înregistrată la recensământ și nu la populația prezentă efectiv (rezidenți/flotant) în oraș.

Densitatea:

a) raportat la intravilan

La o populație de 68910 locuitori în anul 2019 și o suprafață de **intravilan** de 1865 ha densitatea statistică pe UAT Deva este de 37 de locuitori/ha sau **3700 locuitori/km2**.

b) raportat la toată suprafața UAT

Dacă luăm în calcul toată suprafața UAT Deva = 6003 ha atunci densitatea calculată este 11,5 locuitori/ha sau **1150 locuitori/km2**. Județul Hunedoara face parte dintre județele cu cel mai mare grad de urbanizare (exprimat prin ponderea locuitori din mediul urban în totalul populației, peste 75%) din România; municipiul Deva se încadrează, în ceea ce privește densitatea locuitorilor pe unitate de suprafață, în **areale urbane cu densitate intermediară** (300-1500 loc/kmp).

Spre comparație, în România densitatea populației rezidente (total urban și rural și nediferențiat intravilan): 82,4 locuitori / km², la 1 ianuarie 2017.

Consecințe:

Ca exemplificare: **270,64 mp de spațiu intravilan** revin **teoretic** fiecărui locuitor (pentru locuință, educație, servicii medicale, servicii administrative, financiare, culturale, drumuri, parcuri, comerț, spații verzi, etc.). Toate spațiile sunt deja constituite atât urbanistic cât și social. Inerția acestor spații deja constituite limitează foarte mult posibilitatea de a le reconfigura cu alte scopuri decât cele pe care le îndeplinesc deja. De asemenea stilul de viață al locuitorilor este adaptat la condițiile urbane existente în momentul de față. Probabil că dorința de a schimba propriul stil de viață este minimă în rândul populației. Sau cei care își doresc o schimbare optează fie pentru plecare temporară, fie una definitivă (emigrație) în altă localitate la nivel național sau internațional. Atitudinea mai degrabă conservatoare a locuitorilor este confirmată și de cercetarea sociologică care face parte integrantă din analiza de față.

2.5.1.6. Resursele de muncă

Tabelul nr. 23 , municipiul Deva, structura socio-economică a populației, comparativ cu județul Hunedoara, recensământ 2011

	Județul Hunedoara		Municipiul Deva	
	Total	%	Total	%
Populația stabilă	418565	100%	61123	100
Populația activă	190496	45,51	29911	48,93
Populația ocupată	173577	41,46	27606	45,16
Șomeri	16919	4,04	2305	3,77
Total pop. inactivă , din care	228069	54,48	31212	51,06
Elevi, studenți	57390	13,71	7041	11,51
Pensionari	104331	24,92	16472	26,94
Casnice	22596	5,39	1955	3,19
Întreținuți de altă pers.	30459	7,27	4173	6,82
Întreținuți de stat / de organizații private	4350	1,03	351	0,57
Întreținuți din alte surse	2668	0,63	230	0,37
Altă situație	6275	1,49	990	1,61

Sursa datelor, RPL 2011, INS

Raportul dintre populația activă și cea inactivă a fost de 49 la 51%. Un raport normal pentru starea societății românești în anul 2011 de când datează informațiile noastre. În cadrul populației inactive ponderea pensionarilor este de peste 50% (27% la nivelul populației totale a municipiului. Pe viitor ponderea acestei categorii de populație va crește. Cum va crește și nevoia de resurse pentru această categorie.

PUG trebuie să prevadă amenajări și măsuri urbanistice care să ofere spațiu pentru plasarea unor resurse dar și spațiu pentru desfășurarea concretă de

activități de către populația vârstnică. Cămine pentru bătrâni, aziluri, unități de zi combinate cu servicii medicale și de îngrijire, etc. Aceste spații sunt la fel de necesare în oraș cum sunt creșele și grădinițele sau locurile de joacă și parcurile.

Tabelul nr. 24, municipiul Deva, structura ocupațională a populației, RPL 2011

	Municipiul Deva	
	Total	În %
Total populație ocupată	29414	100
Membrii ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	1423	4,84
Specialiști în diverse domenii de activitate	7145	24,29
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	3725	12,66
Funcționari administrativi	2396	8,14
Lucrători în domeniul serviciilor	4674	15,89
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	484	1,64
Muncitori calificați și asimilați	5593	19,01
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini, echipamente	2397	8,14
Muncitori necalificați	1577	5,36

Sursa datelor, RPL 2011, INS

Domeniile ocupaționale în care activează populația municipiului ne arată nivelul de competențe, abilități și cunoștințe pe care le posedă populația activă. E un indiciu că nivelul de școlarizare este înalt și s-a reușit convertirea capitalului cultural existent în capital economico-financiar. Acest fapt explică probabil parțial și gardul de mulțumire al locuitorilor față de propria lor viață și față de orașul în care trăiesc.

Reversul medaliei este o doză mare de automulțumire care devine conservatorism și indiferență sau opoziție față de orice schimbare care ar viza perturbarea acestui echilibru atins. Inițiative de schimbare urbanistică majoră și radicală în oraș nu vor avea o susținere democratică de masă.

Tabelul nr 25, Deva, Populația ocupată pe activități ale economiei naționale, RPL 2011

Total	Agri cul tură	In extrac tivă	Ind prelucră toare	Ener gie, gaze	Apă salubri tate	Con struc ții	Comerț rep auto	Transp ort depozi tare	Ho Re Ca	Info comu ni cații
27606	680	201	5697	1459	364	1982	4843	1419	627	536
100%	2,64	0,72	20,63	5,28	1,31	7,17	17,54	5,14	2,27	1,94

Sursa: DJS HUNEDOARA, RPL 2011

continuare

Serv Finaț	Imobi liare	Activ știin.	Serv admin	Apă rare, serv pub.	Învă- țăm.	Sănăt. As soc	Act. cultu rală	Alte ser vicii	Gosp privat
850	54	1055	782	2319	1425	1782	296	1187	40
3,07	0,19	3,82	2,83	8,40	5,16	6,45	1,07	4,29	0,14

Sursa: DJS HUNEDOARA, RPL 2011

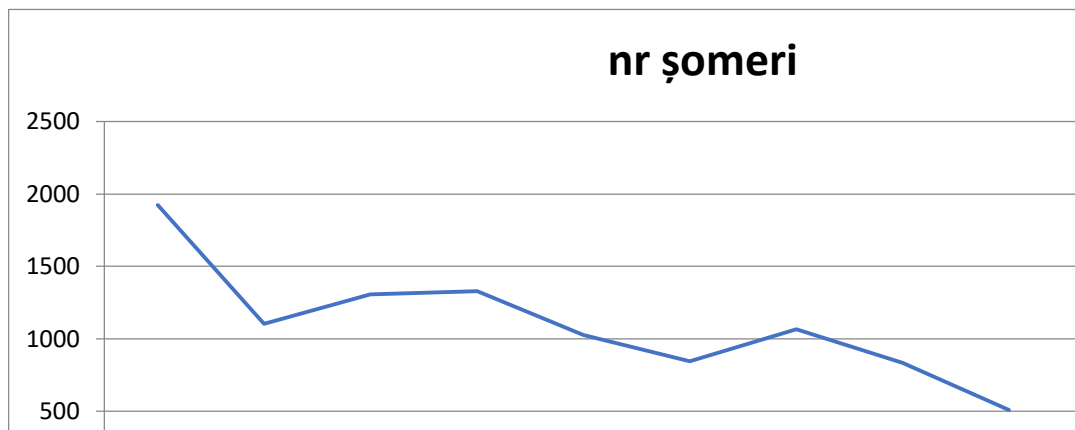
Industria prelucrătoare, comerțul, serviciile, serviciile publice (inclusiv armată, poliție, etc), învățământ, sănătate, sunt domeniile care oferă cele mai multe locuri de muncă din oraș. În viitor probabil că domeniul terțiar al serviciilor se va dezvolta, mai ales cele financiare bancare, asigurări, logistică, depozitare și transport, comerț online și livrări la domiciliu, servicii de salubritate și valorificare a deșeurilor. Spații pentru acest gen de activități vor fi probabil necesare în viitor.

Tabelul nr. 26, Șomeri, municipiul Deva,

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	1922	1104	1307	1329	1026	846	1066	834	518	435
Masculin	1014	542	676	698	500	424	555	450	230	189
Feminin	908	562	631	631	526	422	511	384	288	246

Numărul de șomeri s-a stabilizat în municipiu semn că efectele restructurărilor economice din anii 90 și exodul după anul 2007 s-au liniștit.

Graficul nr. 8, Municipiul Deva, evoluția numărului de șomeri, 2010 - 2019

Tabelul nr. 27, Municipiul Deva, număr mediu de salariați

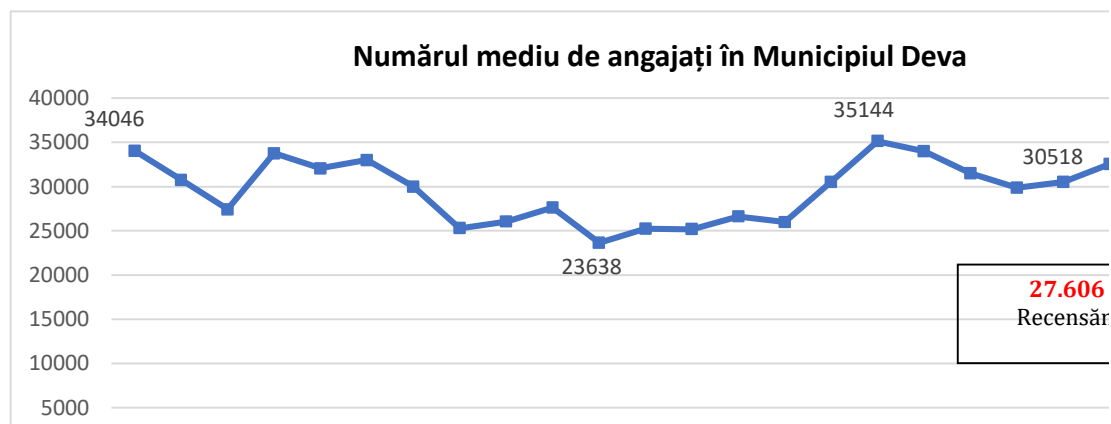
Anul	Salariați
1991	34046
1992	30758
1993	27441
1994	33766
1995	32069
1996	33007
1997	29998
1998	25285
1999	26041
2000	27638
2001	23638
2002	25228
2003	25183
2004	26628
2005	25995
2006	30537

2007	35144
2008	33994
2009	31506
2010	29869
2011	30518
2012	32556
2013	31926
2014	31786
2015	31592
2016	32561
2017	32771
2018	32638
2019	33381

Sursa: INS, Tempo online, FOM104D - Numărul mediu al salariaților pe județe și localități

După cum se poate observa din datele tabelului de mai sus numărul mediu de salariați s-a stabilizat și el în ultimul deceniu la valori cuprinse între 32-33000 de persoane.

Trebuie să menționăm că în condițiile reducerii volumului populației și a creșterii ponderii pensionarilor, necesarul de salariați va trebui acoperit probabil prin recrutare din afara municipiului. În asemenea situație redevine actuală problema navetismului și a condițiilor de navetă. Și se pune desigur din nou problema dacă orașul se va dezvolta prin extindere spațială sau intensiv-compact.

2.5.2. Elemente sociale

2.5.2.1. Profilul psiho-social

În vederea surprinderii profilului psiho-social, a fost întreprinsă o cercetare sociologică, ale cărei concluzii sunt prezentate mai jos.

Condiții de locuire

➤ La recensământul din 2011 locuințele din Municipiul Deva erau racordate la toate serviciile urbane în proporție de peste 90%: alimentare cu apă 97,8%, canalizare 97,6%, instalație electrică 98,8%, încălzire centrală

90,6%, bucătărie în locuință 94,7%, baie în locuință 96,5%. Dintre subiecții anchetei sociologice aplicate în Municipiul Deva, cei care locuiesc la casă sunt conectați la rețeaua de apă și canalizare a orașului și în general sunt mulțumiți de calitatea apei (26% da, 4,4% nu), dar nu sunt mulțumiți de calitatea canalizării (9,9% da, 18,8% nu). Dintre cei care locuiesc la bloc mai mult de jumătate sunt racordați la rețeaua de termoficare și în general sunt mulțumiți de calitatea acestui serviciu (26,3% da, 10,2% nu).

➤ Un procent însemnat din eșantionul investigat prin ancheta sociologică (peste 80%) se declară mulțumiți și foarte mulțumiți de condițiile de locuire și dotările aferente, acordând note peste 7 (din 10) la acest item.

➤ Dintre subiecții care locuiesc la bloc, aceștia nu sunt mulțumiți de costurile de întreținere (25,6%) și de izolația termică externă (22,7%), fiind însă mulțumiți de siguranță și vecinătate (20,5%) și de întreținerea spațiilor comune (18,8%).

Evaluarea localității – servicii urbane și infrastructură

➤ Dintr-o perspectivă generală există o percepție divizată privind evoluția localității în ultimii 10 ani, cei care consideră că a evoluat bine și foarte bine având aceeași pondere cu cei care consideră că a evoluat slab și foarte slab (fiecare câte 30,1%). Participanții la interviuri au indicat însă cu precădere o stagnare sau chiar un regres al localității în ultimul deceniu.

➤ Nu există diferențe semnificative de gen, de vârstă și de școlarizare între subeșantionul de mulțumiți și cel de nemulțumiți (la ancheta sociologică). Singura diferență semnificativă statistic este după criteriul venituri, cei nemulțumiți de evoluția localității având și un nivel al veniturilor familiale ușor mai scăzut.

➤ În urma analizelor efectuate, percepția pozitivă/negativă a evoluției localității este condiționată în primul rând de: evaluarea esteticii urbane, respectarea tradițiilor, serviciile medicale, atragerea de investitori și generarea de locuri de muncă, aprecierea comunității în ansamblu și de situația traficului și a parcărilor.

➤ Cei care sunt mulțumiți de evoluția localității prezintă un grad ridicat de satisfacere a unor nevoi personale: *nevoile de relații familiale* (84,06%), *de armonie sufletească* (81,74%), *de credință în Dumnezeu* (80,7%), *de sănătate* (76,98%), *de interacțiune* (76,64%), *nevoia de mișcare* (74,44%) sunt *mulțumiți de viață* (80%), *de propria locuință* (78,6%) și consideră că *trăiesc într-o localitate frumoasă* (76,02%).

➤ Cei care nu sunt mulțumiți de evoluția localității au înregistrat cele mai mici scoruri la o serie de funcțiuni și servicii urbane: *trafic, parcuri* (34,16%), *investitori, locuri de muncă* (36,04%), *respectarea tradițiilor* (43,04%), *drumuri, trotuare* (44,08%), *localitate cu aer curat* (45,84%), *curățenia localității* (45,84%), *servicii medicale* (46,9%), *colectarea gunoiului* (48,8%), *localitate liniștită* (50,1%) și rețeaua de canalizare (51,58%).

➤ În general, respondenții la chestionare au afirmat că trăiesc într-o localitate frumoasă (40,6% în mare și foarte mare măsură), liniștită (46,4%) și cu aer curat (47,2%). Prima dimensiuni a acestui item (ideea de localitate frumoasă) corelează atât cu aproape toți factorii structurali aferenți serviciilor și funcțiunilor urbane (12 din cei 14 evaluați la Q2) dar și cu factori legați de evaluarea comunității și a relațiilor cu vecinii. Celelalte două dimensiuni (localitate liniștită și cu aer nepoluat) corelează puternic între ele ($r=0.506$,

$p < 0.01$) și se asociază mai mult cu aspecte privind comunitatea și întrajutorarea dintre locuitori.

➤ Principalele probleme de rezolvat în Municipiul Deva sunt legate de infrastructură: parări (15,6%), curățenie publică, reciclare, colectarea gunoiului (14,3%) atragerea de investitori și crearea de noi locuri de muncă (13,5%) și probleme legate de trafic, starea drumurilor și trotuarelor (13,3%). Participanții la interviuri au exprimat necesitatea conturării unui plan de dezvoltare a comunității pe termen mediu și lung, care să excedă durata unui mandat și care să permită inițierea unor proiecte de anvergură (cum ar fi un drum de legătură cu partea de nord a localității și un nou pod peste Mureș).

➤ În privința serviciilor și funcțiunilor urbane analizate printr-un item distinct (Q4) toate aspectele au fost evaluate cu valori ponderate apropiate de medie, de la 2,10 până la 3,35, fapt ce reflectă un grad moderat de mulțumire pentru calitatea acestora. Ierarhizarea lor din perspectiva aprecierii de către populație plasează pe primele locuri *rețeaua de gaze naturale* (3,35), *iluminatul public* (3,22), *rețeaua de apă* (3,17) și *transportul în comun* (3,06) – acestea fiind practic, în opinia respondenților, utilitățile cele mai funcționale din Deva. La polul opus, utilitățile cele mai problematice sunt *traficul și locurile de parcare* (2,10), *investitori, locuri de muncă* (2,23), *curățenia localității* (2,53), *starea drumurilor și trotuarelor* (2,53) și *serviciile de colectare a gunoiului* (2,57) – acestea fiind în deplină concordanță cu problemele semnalate la itemul anterior.

Comunitatea

➤ În general, respondenții la ancheta sociologică au apreciat că în Municipiul Deva există un climat social pozitiv (mediana = 7 din 10), cu o predispoziție clară pentru întrajutorare, fără conflicte și tensiuni majore (Q5). La o altă întrebare pe această temă (Q8) peste 60% dintre respondenți consideră că își cunosc vecinii, ca se pot baza pe sprijinul lor și că în general locuitorii se înțeleg bine între ei. De asemenea, 80,7% dintre subiecți s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți de propria comunitate (Q16.1). Acest climat comunitar pozitiv a fost parțial confirmat și de către participanții de la interviuri, profilul urban și anonimizat al comunității ridicând anumite dificultăți în evaluarea sa în ansamblu.

➤ Un aspect distinct formulat de participanții la interviuri a fost cel relativ la integrarea comunității stabilită în Deva în perioada anilor 1970-1980 în cartierul Micro15 și care păstrează anumite urme de segregare socială, fiind preponderent formată din muncitori ai platformelor industriale existente și care au rămas de-a lungul anilor ca o populație marginală. Se conturează astfel și perspectiva unei gentrificări a acestui areal în cazul în care demarează un proces de regenerare urbană.

Viața culturală

➤ Atât participanții la focus-grup cât și respondenții la chestionare au afirmat că în prezent, în Municipiul Deva se mai păstrează doar parțial tradițiile locale (41,4% evaluând cel puțin la nivel mediu acest aspect). Pe lângă profilul urban al comunității și diminuarea aproape completă a unor grupuri etnice bine conturate (germani, aromâni, evrei, ceangăi) se constată și

existența unei agende culturale destul de reduse în proiecte și activități, cel puțin comparativ cu situația din anii 1960-1970.

➤ Astfel, atât participanții la interviuri dar și o pondere importantă din respondenții de la chestionare (36,5%) au afirmat explicit că în ultimul an nu a existat niciun eveniment memorabil în localitate. Restul participanților au bifat o serie de manifestări, dintre care cele mai frecvente au fost: Zilele Devei (12,8%), Deva Jazz Festival (10,7%) Citadela Festival (9,6%), Deva Super Rally (6,5%) și Târgul de Crăciun (4,2).

➤ În general se apreciază o participare destul de redusă la slujbele religioase, 51,3% dintre respondenții de la chestionare afirmând că merg doar la marile sărbători religioase în timp ce 15,6% niciodată.

Așteptări

➤ Conform distribuției răspunsurilor înregistrate la chestionare (Q4) cele mai mari probleme în Deva sunt legate de trafic și locuri de parcare, 72,2% dintre respondenți declarându-se nemulțumiți și foarte nemulțumiți față de acestea.

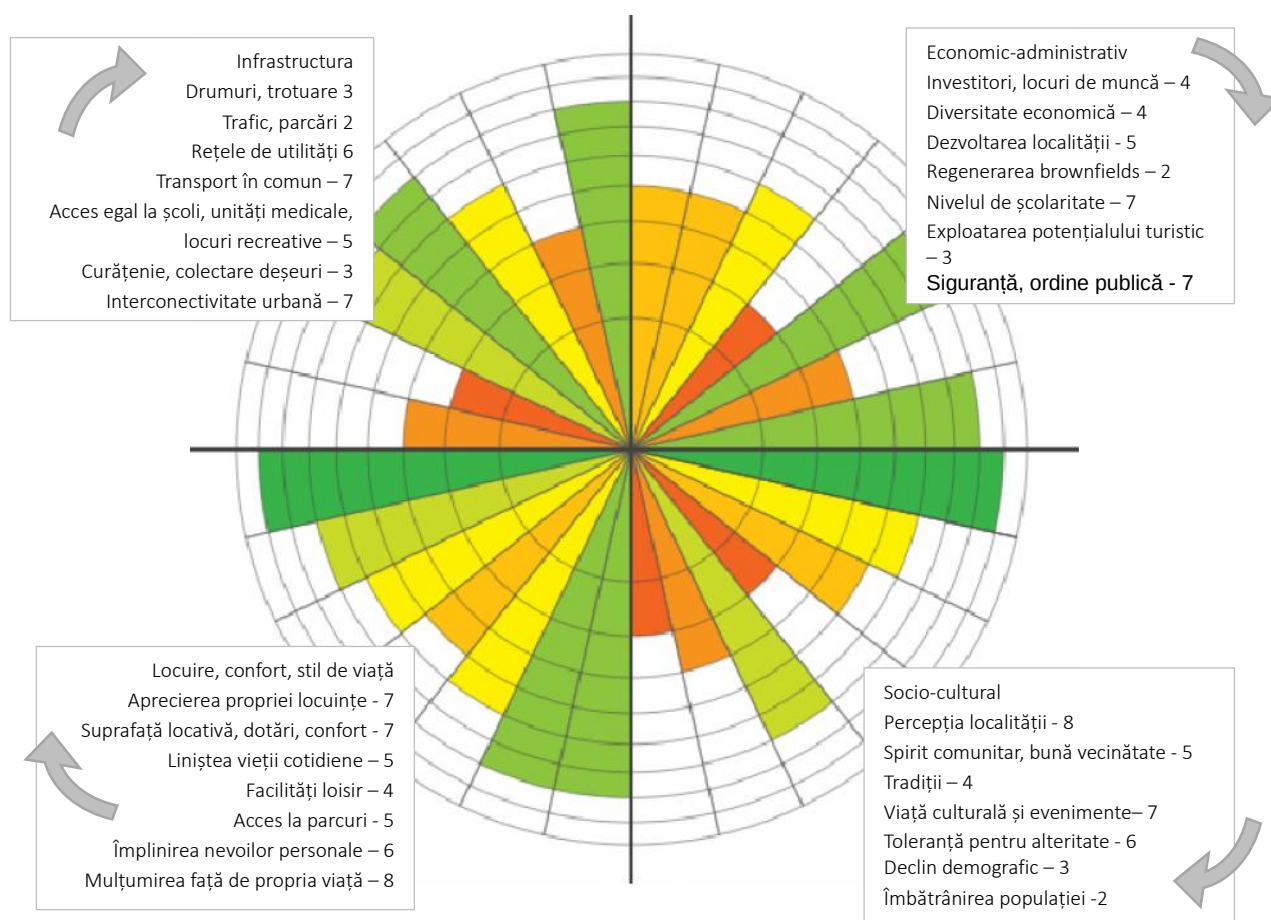
➤ Complementar, principalele aspecte de îmbunătățit în Deva (Q15) sunt *drumurile* (16,20%), *investitorii și locurile de muncă* (15,78%), *serviciile medicale* (14,63) și *curățenia localității* (11%)

➤ Participanții la interviuri au precizat, importanță revigorării economice prin utilizarea facilităților industriale existente (abandonate în prezent). Atragerea de noi investitori și implicit generarea de noi locuri de muncă a fost prezentă și în chestionare ca o necesitate stringentă pentru comunitate. De asemenea, tot în cadrul interviurilor a mai fost semnalată importanța compatibilizării noului PUG cu proiectul de conurbație Hunedoara-Deva-Simeria-Călan existent, pentru o dezvoltare sustenabilă a zonei. Suplimentar a fost evidențiat și potențialul turistic insuficient exploatat, optimizarea serviciilor publice (evaluate la un nivel moderat și de către respondenții la chestionare) și adoptarea unor măsuri pentru atragerea tinerilor în localitate.

Analiza integrativă a tuturor datelor înregistrate prin adaptarea metodei cercurilor sustenabilității se prezintă astfel (valorile sunt alocate pe baza datelor statistice, a răspunsurilor la chestionare și a celor calitative obținute prin interviuri și sunt raportate la potențialul comunității):

Infrastructura	Economic-administrativ	Socio-Cultural	Locuire, confort, stil de viață
Drumuri, trotuare - 3	Investitori, locuri de muncă – 4	Percepția localității – 8	Aprecierea propriei locuințe - 7
Trafic, parcări - 2	Diversitate economică – 4	Spirit comunitar, bună vecinătate – 5	Suprafața locativă, dotări, confort – 7
Rețelele de apă, canalizare, termoficare și gaz -6	Dezvoltarea localității – 5	Tradiții – 4	Liniștea vieții cotidiene (stres zilnic diminuat) - 5
Transport în comun -	Regenerarea fostelor	Viață culturală și	Facilități pentru

7	facilități industriale (brownfields) – 2	evenimente în localitate – 2	petrecerea timpului liber - 4
Acces egal al locuitorilor la școli, unități medicale și locuri recreative - 5	Nivel de școlaritate - 7	Toleranță pentru alteritate etnică și religioasă - 6	Acces la parcuri, spații verzi, mediu natural – 5
Curățenie, colectare deșeurilor – 3	Exploatarea potențialului turistic – 3	Declin demografic – 3	Împlinirea nevoilor personale – 6
Interconectivitate urbană- 7	Siguranță, ordine publică - 7	Îmbătrânirea populației - 2	Mulțumirea față de propria viață - 8

2.5.2.2. Dezvoltarea socio-culturală

2.5.2.2.1. Nivelul de instruire

Capitalul cultural, în forma lui instituționalizată, se exprimă prin diplomele și titlurile școlare prezente la nivelul unei populații. Diploma școlară atestă competențe culturale recunoscute social și garantate oficial. Prin atestarea oficială (instituțională) competențele culturale devin convertibile în capital economic și abilitază indivizii să ocupe anumite poziții în structurile economico-sociale și ale puterii într-un sistem social. De asemenea capitalul social poate fi investit și este temeiul relațiilor sociale la nivelul unei comunități locale. Sau altfel spus: capitalul cultural asigură purtătorului profit material,

simbolic și relațional.

Noi analizăm nivelul capitalului cultural în cadrul populației cu ajutorul nivelului de școlaritate, instrucție școlară.

Tabelul nr. 28, municipiul Deva, județul Hunedoara, populația stabilă după studii (Nivelul de școlaritate) recensământul 2011

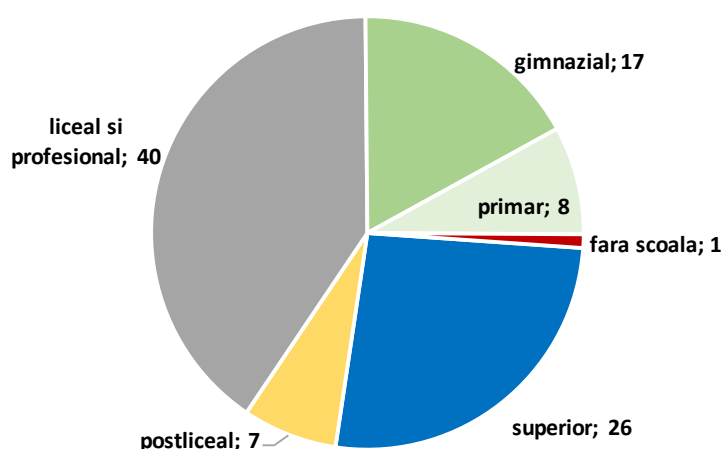
Total populație	Municipiul Deva		Județul Hunedoara*	
	Total	%	Total	%
Total populație	61123	100	380621	100
Învățământ superior	14640	23,95	51789	13,60
Postliceal și de maiștri	4041	6,61	17138	4,50
Liceu	16392	26,81	100453	26,39
Școală profesională și de ucenici	6269	10,25	55417	14,55
Gimnaziu	9463	15,48	98492	25,87
Școală primară	4237	6,93	50062	13,15
Fără școală absolvită	5453	8,92	7270	1,91
Persoane analfabete	628	1,02	3324	0,87

Sursa datelor, RPL 2011, INS

*județul Hunedoara, Tab 15. POPULATIA STABILA DE 10 ANI SI PESTE PE SEXE, DUPA NIVELUL DE EDUCATIE

Distribuția procentuală a grupelor de școlaritate se prezintă astfel:

Școlaritate Municipiul Deva 2011

Capitalul cultural la nivelul populației este relativ ridicat (dacă îl comparăm cu situația la nivel județean sau național), 24% din locuitori au studii superioare și 27% studii liceale. De la acest nivel convertirea capitalului cultural în capital economic (venituri, locuri de muncă) și capital social (relații sociale, prestigiu, recunoaștere, influență în raport cu alții) este mai facilă mai complexă și mai diferențiată. Adică o construire a carieri profesionale și a realizării expectanțelor personală are șanse mai mari de reușită comparativ cu cei ce au un capital cultural mai redus. Avantajul educațional a și fost transformat în poziții profesionale situate în domenii de activitate de vârf.

Tabelul nr. 29, Deva, Unități de învățământ

ÎNVĂȚĂMÂNT	1992	2011	2018	2019

Unități de învățământ – total	51	15	12	12
Antepreșcolar			1	1
Preșcolar	19	2	1	1
Școli din învăț. primar și gimnazial (inclusiv special)	12	2	2	2
Liceal	9	10	8	8
Postliceal	4	0	0	0
Tenic de maiștri	2			
Universitar de licență public	0	1	0	0
Universitar de licență privat	0	1	0	0

Situația unităților de învățământ corespunde nevoilor populației din acest moment. Reducerea numerică se referă la o reorganizare administrativă (cf Legii nr 1 din 2011). Numărul unităților care sunt coordonatoare de credite a scăzut și nu neapărat numărul efectiv al unităților în care are loc procesul de învățământ.

Conform adresei 2341/20.iulie 2020 primită de la Inspectoratul școlar județean Hunedoara, în municipiul Deva funcționau în anul 2020 11 unități de învățământ la nivel preuniversitar de stat, cu un total de 10605 elevi și cu un total de 849 de cadre didactice dintre care 728 personal de predare. Să ne reamintim că la recensământul din 2011 elevii și studenții din municipiul Deva reprezentau 11,51% din populația totală (7041 de persoane). Datele din tabelul nr 30 (de mai sus) ne arată o reducere a efectivelor de elevi în anul 2018 comparativ cu situația din anul 2002 și 2011 – o consecință a reducerii volumului populație din grupele de vârstă 0 – 18 ani. Este logic ca în acest context să scadă și numărul de cadre didactice (vezi tabelul nr 31) în perioada analizată.

Dacă comparăm aceste date cu situația actuală certificată de inspectoratul școlar județean Hunedoara putem constata că 1) populația școlară continuă să scadă; 2) unitățile școlare din oraș deserveșc și alte unități administrative teritoriale, fiindcă numărul de elevi și școli în anul 2018 este mai mare decât populația de vârstă școlară din municipiu.

Pentru PUG apare problema evidențierii de spații pentru educație noi sau suplimentare în aceste condiții (vezi de ex solicitarea de a prevedea o creșă). Datele demografice existente nu arată că ar fi nevoie de spații educaționale suplimentare raportat la capacitatea existentă. Eventual municipiul poate alege varianta construirii unor noi spații educative, relocarea activităților din spațiile existente și schimbarea destinației spațiilor dezafectate. Un avantaj ar fi construirea unor spații noi la standardele secolului XXI ,din toate punctele de vedere, care să înlocuiască soluțiile arhitecturale și urbanistice mai vechi.

Un argument pentru spații educative noi sau suplimentare este că, școlile din municipiul Deva sunt școli ce atrag elevi din zona învecinată, din județe și în unele cazuri chiar de la nivel național. Este drept că în asemenea situație se pune problema din ce fonduri pot fi finanțate asemenea acțiuni – din bugetul propriu al municipiului sau din fonduri atrase din altă parte (inclusiv UE).

Tab nr. 30, Municipiul Deva - Populația școlară pe niveluri de educație, județe și localități

	Anul 2002	Anul 2011	Anul 2018
Total	16100	11894	11258
Copii înscriși în creșe	:	:	136
Copii înscriși în grădinițe	1703	1907	1452
Elevi înscriși în învățământul preuniversitar	13736	9918	9670
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	6717	4698	5048
Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	2742	2279	2717
Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	3975	2419	2331
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	:	:	5018
Elevi înscriși în învățământul primar	:	:	2709
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	:	:	2309
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial			30
Elevi înscriși în învățământul special primar	:	:	8
Elevi înscriși în învățământul special gimnazial	:	:	22
Elevi înscriși în învățământul liceal	5334	4955	3295
Elevi înscriși în învățământul profesional	1251	:	394
Elevi înscriși în învățământul postliceal (inclusiv învățământul special)	307	237	913
Elevi înscriși în învățământul de maiștri	127	28	20
Studenti înscriși - licență	661	69	:
Studenti înscriși învățământ public - licență	270	:	:
Studenti înscriși învățământ privat - licență	391	69	:

Sursa INS:Rezultatele căutării - Populația școlară pe niveluri de educație, județe și localități

Tabelul nr. 31, municipiul Deva, SCL104D - Personalul didactic pe niveluri de educație, județe și localități,

Niveluri de educație	Anul 1992	Anul 2011	Anul 2018	Anul 2019
	Număr persoane			
Total-	879	860	731	747
Învățământ antepreșcolar	:	:	5	4
Învățământ preșcolar	93	99	93	94
Învățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	354	345	305	326
Învățământ primar (inclusiv învățământul special)	:	133	158	169
Învățământ gimnazial (inclusiv învățământul special)	:	212	147	157
Învățământ primar și gimnazial	:	:	305	326
Învățământ primar	:	:	158	169
Învățământ gimnazial	:	:	147	157
Învățământ special primar și gimnazial	:	:	92	93
Învățământ liceal	400	414	328	323
Învățământ profesional	32	:	:	:
Învățământ universitar	211	:	2	:
Învățământ universitar public	:	2	:	:
Învățământ universitar privat	:	2	:	:

Sursa: INS Tempo online

2.5.2.2.2. Ocrotirea sănătății

La nivelul ocrotirii sănătății, Municipiul Deva este deficitar, la nivel de unități de stat, cu număr de paturi aferente.

Spitalul Județean de Urgență Deva (cu secții dispersate în localitate - posibilă cumulare a tuturor secțiilor în aceeași locație), cu un total de 832 de paturi (cca. 12 paturi / 1000 loc, raportat la municipiu și cca. 2 paturi / 1000 loc raportat la județ), acoperă doar necesarul la nivel de județ;

Nu există spital municipal, necesarul nefiind acoperit de cel județean: ar fi nevoie de un spital municipal cu cca. 700 de paturi, dar având în vedere existența celui județean, rămâne de acoperit un necesar actual de min.550 paturi, deci necesitatea unui spital municipal cu cel puțin această capacitate (cca. 4-5 ha).

Nu există spitale de specialitate.

2.5.2.2.3. Nivelul de trai

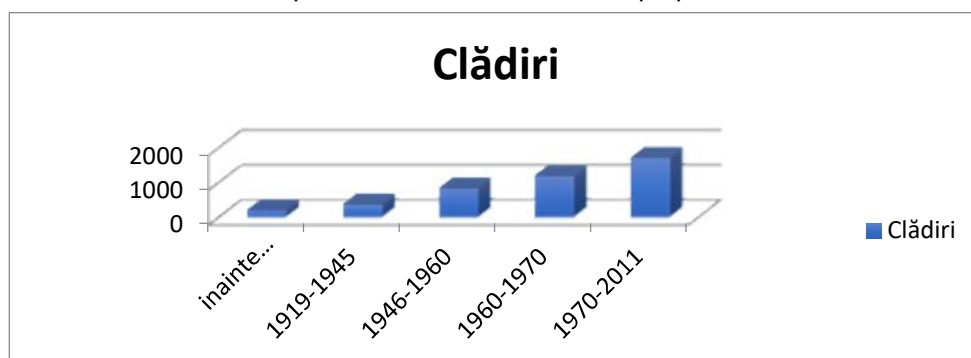
Recensământul din anul 2011 a înregistrat un număr de 5170 de clădiri de locuit în municipiul Deva. Peste 50% din acest fond de clădiri este mai vechi de 50 de ani.

Tabelul nr. 13, municipiul Deva, județul Hunedoara, Perioada de construire

Total clădiri de locuit	inainte de 1919	1919-1945	1946-1960	1961 - 1970	1970 2011
5170	220	383	846	1205	1727
100%	4,25	7,40	16,36	23,30	33,40
			47,06		

Sursa datelor, RPL 2011, INS

Graficul nr. 6, Municipiul Deva, Clădiri de locuit după perioada de construire

Datele pe care le avem la dispoziție nu permit o analiză mai detaliată a situației între 1970 – 1989.

Tab. Nr. 14, municipiul Deva, tipologia clădirilor de locuit

	Nr total clădiri	Tipul clădirii					
		Case individuale	Duplex	Case înșiruite	Bloc apartamente	Dest spații de	Clădiri nerezid cu loc.

						locuit în comun	
UAT DEVA	5170	4109	13	16	1014	13	5
DEVA	4280	3233	13	13	1013	5	3
SÂNTUHALM	232	228		2	1	1	
ARCHIA	63	62					1
BÂRCEA MICA	100	100					
CRISTUR	495	486		1		7	1

Tab. nr. 15, municipiul Deva, tipologia clădirilor de locuit, în %

Nr total clădiri	Tipul clădirii					
	Case indivi duale	Duplex	Case înșiruite	Bloc apar tamente	Dest spații de locuit în comun	Clădiri nerezid cu loc.
100%	79,47	0,25	0,30	19,61	0,25	0,09

Momentul de pornire a evoluției municipiului Deva este vizibil în datele recensământului din 1992. Acesta face referire la situația din perioada socialistă respectiv situația din anul 1977.

La ieșirea din socialism volumul populației și starea locativă se prezenta cum o ilustrează tabelul de mai jos:

Tabelul nr 16, Deva situația locuințelor în 1992

Total			Prop privată			Prop de stat		
Nr locuințe	Nr camere	Suprafața	Nr locuințe	Nr camere	Suprafața	Nr locuințe	Nr camere	Suprafața
27383	63788	918523	18160	44586	660863	9127	18981	254510
			66,31	69,89	71,94	33,33	29,75	27,70

Sursa: INS RPL 1992, L30A, B.TBL

Numărul mediu de camere/locuință – 2,32

Proprietate privată - Numărul mediu de camere/locuință – 2,45

Proprietate de stat - Numărul mediu de camere/locuință – 2,07

Suprafața medie/locuință – 33,54

Proprietate privată - Suprafața medie/locuință – 36,39

Proprietate de stat - Suprafața medie/locuință – 27,88

Nu comentăm aici această situație. Propunem doar să nu o uităm când analizăm situația prezentă a municipiului Deva. O bună parte din structurile spațiale existente în socialism există și acum și fac parte din lumea cotidiană a locuitorilor.

Tabelul nr. 17, municipiul Deva, Situația în 1992

Nr clădiri total			Nr locuințe total			Nr camere de locuit		
1977	1992	1992/1977 %	1977	1992	1992/1977 %	1977	1992	1992/1977 %
4435	3931	88,6	19189	27383	142,7	41492	63788	153,7

SURSA: INS, RPL 1992, C2A TBL

Numărul locuințelor recensate în 1977 a fost de 19189. În anul 1992 fondul de locuințe era constituit din 27383 de locuințe. În această perioadă numărul de locuințe a crescut cu 8194 unități (42,70%). În anul 2011 în Deva existau 29623 de locuințe

convenționale, cu 2240 (8,18%) mai multe comparativ cu anul 1992. În 34 ani 1977 – 2011 fondul de locuințe a municipiului a crescut cu 10434 locuințe (54,37%)

Tabelul nr. 18, Municipiul Deva, populația stabilă, gospodării, locuințe clădiri, RPL 2011

	Populația	Gospodării	Locuințe convenționale	Nr clădiri cu locuințe
UAT DEVA	61123	25973	29623	5170
DEVA	58860	25184	28707	4280
SÂNTUHALM	597	208	249	232
ARCHIA	113	48	64	63
BÂRCEA MICA	261	89	101	100
CRISTUR	1292	444	502	495

Raportat la numărul de gospodării există un număr mai mare de locuințe convenționale în toate localitățile componente ale UAT municipiul Deva. Din aceste date rezultă un aparent excedent de locuințe. Trebuie verificat care este situația reală în această privință.

Tabelul nr. 19, Ponderea Locuințe pe localitățile componente, municipiul Deva, 2011

	Număr	%
UAT DEVA	29623	100
DEVA	28707	96,90
SÂNTUHALM	249	0,84
ARCHIA	63	0,21
BÂRCEA MICA	101	0,34
CRISTUR	502	1,69

Tabelul nr. 20, Locuințe Deva

Forme de proprietate	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Total	28638	29623	29834	29967	30009	30135	30173	30200	30252	30298
Proprietate publică	150	659	763	762	760	838	838	836	833	832
Proprietate privată	28488	28964	29071	29205	29249	29297	29335	29364	29419	29466

Raportat la situația surprinsă de datele recensământului din 2011 cu 29623 locuințe înregistrate, în anul 2019 în municipiu au fost înregistrate statistic 30298 locuințe. În acest interval de timp stocul de locuințe crește cu 675 de unități (2,27%).

Aparent ritmul și volumul de construire a locuințelor a scăzut în perioada analizată. Posibile cauze: nu este cerere prea mare de locuințe, nevoile sunt satisfăcute. Nu există capital ce poate fi investit în domeniul imobiliar, nici măcar sub forma de economisire pentru zile negre. Sau riscurile de a investi în locuințe este considerat prea mare pentru speculanții imobiliari. Analize ulterioare vor desluși mecanismul.

Tabelul nr. 21, Municipiul Deva, suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului, mp arie desfășurată

Anul	Total	Proprietate privată
1990	887355	
1991	917899	
1992	923748	

1993	929000	
1994	933002	893000
1995	933817	900414
1996	934989	911919
1997	935645	918470
1998	938646	925138
1999	942447	934398
2000	946849	941448
2001	1007135	993568
2002	1007183	994892
2003	1010999	998313
2004	1014399	1002677
2005	1016927	1013896
2006	1022842	1020861
2007	1029729	1028698
2008	1041117	1040273
2009	1053335	1048409
2010	1059961	1055662
2011	1226383	1213204
2012	1239670	1222241
2013	1246393	1229006
2014	1251511	1234159
2015	1258510	1239258
2016	1262579	1243327
2017	1265883	1246700
2018	1271963	1252898
2019	1276771	1257722

Sursa: INS, e Demos, Rezultatele căutării - Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități

Tabelul nr 22, Municipiul Deva, Autorizații de construire eliberate 2002 - 2019

	Clădiri rezidențiale	Hoteluri și clădiri similare	Clădiri pentru comerț cu ridicata și amănuntul	Alte clădiri	Total
Număr	1211	6	9	77	1303
Metrii pătrați suprafață utilă	320960	2902	4799	69088	397749

În privința dotărilor locuințelor, la recensământul din 2011 aceste se prezentau astfel:

Fondul de locuințe – dotări - RPL2011 - 20 octombrie 2011

	Număr total de locuințe	Alimentare cu apă	Canalizare	Instalație electrică	Încălzire centrală	Bucătărie în locuință	Baie în locuință
Municipiul DEVA	28.722	28.093 (97,8%)	28.038 (97,6%)	28.379 (98,8%)	26.031 (90,6%)	27.200 (94,7%)	27.721 (96,5%)

La nivelul anului 2011, locuințele din Municipiul Deva aveau o dotare corespunzătoare mediului urban, asigurând toate funcționalitățile necesare.

2.5.3. Disfuncționalități. Concluzii

Volumul populației scade. Populația îmbătrânește. Nevoile se schimbă în acest context. Ce răspuns spațial de ordine-ordonare-organizare a oamenilor și funcțiilor urbane este adecvat? Conform cercetării sociologice majoritatea celor chestionați sunt mulțumiți de existența lor, de locuința lor. Proprietatea imobiliară privată (care este în România de peste 96%) este încă un motiv pentru care populația este relativ imobilă și conservatoare ca opinii, atitudini și comportament. PUG trebuie să ofere soluții spațiale pentru o populație majoritară care de fapt nu dorește schimbare și pentru care condițiile arhitecturale și urbanistice de pe vremea socialismului sunt acceptabile și generatoare de satisfacții. Spațiile deja constituite și folosite de decenii cam de aceeași oameni au devenit aproape intangibile. Doar o asumare politică, susținută de un sprijin activ din partea locuitorilor, poate schimba ceva în alcătuirea fizică a orașului. Este un proiect care are șanse minime de realizare în condițiile legislației existente și mai ales a proprietății private asupra spațiului, respectiv terenurilor și imobilelor. Și aici apare opțiunea pentru o dezvoltare de tip **1) extensiv spațial** (cu extinderea intravilanului- cu întrebarea în ce direcție spre Mureș sau spre Hunedoara), **2) intensiv spațial** - varianta de oraș compact (limitarea intravilanului) sau opțiunea **3) pentru dezvoltarea unei arii comunitare funcționale integrate** (conurbație sau zonă metropolitană). PUG trebuie să propună fie toate variantele, fie să opteze pentru un singur concept pe care să-l dezvolte și susțină.

2.6. Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial. Structură urbană și fond construit

2.6.1. Intravilan existent

Intravilanul existent al municipiului Deva, este format din intravilanul aprobat pe baza ultimului PUG din 1999, dar care a fost modificat prin Hotărârile de Consiliu Local Deva, privind aprobarea unor planuri urbanistice zonale ulterioare, a căror listă se află menționată în capitolul 1.3.1. din prezentul Memoriu.

2.6.1.1. Suprafața, limite

Suprafața intravilanului actual este de **1955,8417 ha**. Suprafața intravilanului actual este rezultatul intravilanului de la ultimul PUG, reambulată pe limite cadastrale actuale și pe situația existentă a trupurilor izolate la care s-a adăugat suprafața PUZ-urilor aprobate ulterior. Limitele actualului intravilan se suprapun peste limitele cadastrale ale imobilelor ce formează intravilanul. Planșa 2.2. Situația existentă. Sinteză disfuncționalități conține grafic conturul intravilanului existent pe localități.

2.6.1.2. Componenta intravilanului existent

Intravilanul actual al municipiului Deva este format din 54 de trupuri de intravilan, dintre care 4 reprezintă trupuri principale ale localităților componente iar 50 trupuri izolate.

Componența intravilanului existent este prezentată mai jos.

Tabel 3 Componența intravilan existent

Nr. crt.	Cod PUG vechi	Trupuri componente	Ha
1		Municipiu Deva și localitatea componentă Sântuhalm - trup principal	1551,82
2	A	Trup izolat – Zona de agrement Căprioara	8,44
3	B	Trup izolat - Exploatarea minieră MinVest Deva	26,92
4	G	Trup izolat - Rezervor de apă	0,52
5	J	Trup izolat – Depozit de deșeuri menajere sistat și ecologizat	6,74
6		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat cu HCL 468/2016	1,94
7		Trup izolat – PUZ pensiune turistică aprobat cu HCL 190/2017	0,28
8		Trup Izolat – PUZ antene telecomunicații vf. Nucet, aprobat prin HCL... și HCL...	0,36
9		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 16/2006	0,54
10		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 16/2006	1,50
11		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 16/2006	4,03
11a		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL	1,58
12		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 16/2006	0,50
13		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 40/2017	0,28
14		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 299/2006	0,25
15		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 299/2006	0,09
16		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 299/2006	0,02
17		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 378/2008	1,34
18		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 300/2009	0,05
19		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 322/2015	0,35
20		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 82/2011, HCL 404/2016 și HCL 360/2016	0,47
21		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 40/2002 și HCL 503/2002	0,81
22		Trup izolat – PUZ locuințe colective aprobat prin HCL 204/2008 și HCL21/2010	2,07
23		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin	9,66

		HCL 297/2006, HCL 238/2007, HCL 326/2007, HCL 248/2018, HCL 331/2020, HCL 139/2009	
24		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 11/2020	0,05
25		Trup izolat – locuință individuală	0,05
26		Trup izolat – locuință individuală	0,07
27		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 392/2011 și HCL 361/2016	1,21
28		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 362/2010	1,87
29		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 326/2011 și HCL 321/2015	12,93
30		Trup izolat – PUZ dotări sportive aprobat prin HCL 232/2016	0,78
31		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 434/2008	1,88
32		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 434/2008	0,70
33		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 302/2007	0,25
34		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 40/2005	0,27
35		Trup izolat – PUZ zonă de agrement aprobat prin HCL 80/2019	2,73
36		Trup izolat – PUZ zonă industrială aprobat prin HCL 37/2009	0,83
37		Trup izolat – PUZ zonă agricolă aprobat prin HCL 88/2006	0,15
38		Trup izolat – PUZ zonă industrială aprobat prin HCL 331/2007 și HCL 306/2020	8,02
39		Trup izolat – PUZ zonă de servicii aprobat prin HCL 40/2008	1,65
40		Trup izolat – PUZ zonă de servicii aprobat prin HCL 347/2008	0,71
41		Trup izolat – PUZ zonă de servicii și zonă depozitare aprobat prin HCL 463/2008 și HCL 49/2020	15,79
42		Trup izolat – PUZ zonă industrială aprobat prin HCL 304/2006	0,27
		TOTAL Deva și Sântuhalma	1682,44
43		Localitatea Archia - trup principal	25,00
44		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 329/2007	0,11
45		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 216/2009	1,81
46		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 323/2011	0,07
47		Trup izolat – PUZ dotări sportive aprobat prin HCL 152/2014	1,04
		TOTAL Archia	28,03
48		Localitatea Cristur – trup principal	209 ,43

49		Trup izolat – locuință individuală	0,18
		TOTAL Cristur	209,61
50		Localitatea Bârcea Mică - trup principal	30,48
51	L	Trup izolat – fermă agricolă	0,31
52	M	Trup izolat – fermă agricolă	0,47
53		Trup izolat – PUZ locuințe individuale aprobat prin HCL 268/2019	0,05
54		Trup izolat – PUZ depozit municipal conform de deșeuri aprobat prin HCL 176/2013	9,65
55		Trup izolat – PUZ unitate militara	19,99
		TOTAL Bârcea Mică	60,97
		TOTAL	1955,8417

Se observă o fărâmițare a intravilanului actual, datorat în cea mai mare parte urbanizărilor de tip PUZ, care au format trupuri izolate, în special pe funcțiunea rezidențială.

2.6.2. Zone funcționale

Principalele caracteristici ale zonelor funcționale din intravilan, cu privire la toate cele cinci localități, sunt următoarele:

2.6.2.1. Zone centrale și servicii

Zonele destinate instituțiilor și serviciilor publice și/sau private, cumulate sau nu în zone centrale, sunt bine reprezentate la nivelul municipiului reședință de județ Deva, relativ prezente la Sântuhalm și Cristur și destul de minimale la Archia și Bârcea Mică.

Municipiul Deva cumulează, în conformitate și cu PATN, cele mai multe instituții și servicii publice sau cu caracter public de pe teritoriul UAT, multe dintre acestea fiind servicii de interes județean, amplasate în municipiul reședință de județ.

Zona centrală, dezvoltată de-a lungul bulevardelor 1 Dec 1918 și Decebal, având ca axe secundare str. Aurel Vlaicu, Piața Unirii, str. Gh Barițiu și Piața Victoriei, cuprinde atât centrul vechi cât și centrul nou, creat în perioada anilor 1960-70, dar și proiectul de centru administrativ inițiat în perioada postsocialistă, care însă nu a ajuns la o coerență urbanistică, nefiind încă definit urbanistic, însă marcat prin clădirea nouă administrativă, abandonată la acest moment în faza de finisaje.

Principalele artere de importanță majoră de-a lungul cărora sunt amplasate principalele instituții și servicii publice și de interes public, din afara zonei centrale, sunt: B-dul 22 Decembrie, Calea Zarandului, str. Mihai Eminescu, B-dul Titu Maiorescu. Pe lângă aceste amplasamente, instituțiile și serviciile publice și de interes public mai sunt amplasate în interiorul ansamblurilor de locuit din perioada socialistă, precum și răsfirate prin zonele de locuit.

Zonele noi de urbanizare au deja stabilite amplasamente pentru unele dintre viitoarele instituții publice și de interes public: centre medicale, centre sociale, edificii de cult, care vor asigura necesitățile populației din cartierele noi.

Paleta de servicii este foarte largă la Deva, acoperind: administrație publică locală

(de interes județean și municipal), învățământ (preșcolar, primar, gimnazial, liceal și universitar), sănătate (spital, clinici și centre medicale private, cabinete medicale, dispensar public, laboratoare, farmacii umane, cabinete și farmacii veterinare), asistență socială (recuperări, centre copii, CARP, cluburi seniori), cultură (muzee, filarmonică, casă de cultură, cluburi, cinematografe, biblioteci, săli evenimente), culte (episcopii, biserici și parohii din aproape toate confesiunile creștine, pe etnii), financiar bancare de stat și private, comerț (piață agroalimentară, mall, supermarket, minimarket-uri, stații carburanți, etc) și alte servicii publice sau cu caracter public (poliție, pompieri, poștă, sedii de distribuitori de utilități, etc).

De asemenea în aceasta zona este cuprins și centrul de cartier "Deva Nouă" încă neamenajat, dar reglementat printr-un PUZ.

Cu toate acestea, nivelul de dotare cu servicii publice și de interes public este departe de a fi complet la Deva. Astfel lipsesc conform nivelului minim de dotare precizat în PATN IV – Rețeaua de localități, următoarele tipuri de servicii, care vor trebui avute în vedere:

- Învățământ universitar (eventual un campus universitar); institute de cercetare;
- Spital municipal (între 550-700 paturi); spitale de specialitate;
- Asistență socială (boli cronice, persoane cu handicap, cămin de bătrâni, orfelinat);
- Cultură (filarmonică-sală dedicată, sală de teatru-operă de cca. 600-700 locuri, săli concerte, sală polivalentă, auditorium, rotondă de circ, muzee pt curente contemporane, muzeul satului, muzee olimpice);
- Economie (centru de afaceri, bursă de valori, supermarket-uri în cartierele noi);
- Turism (hotel de 4 stele cu min. 200 locuri);
- Sport (sală competiții sportive, săli și terenuri de sport – în cartierele noi, bazine de înot, alte dotări sportive: auto-moto, echitație, golf, etc);
- Spații publice (piețe de centru de cartier, parcuri, scuaruri, grădină botanică, parcuri tematice, zone naturale de agrement)
- Mobilitate (facilitate transport intermodal)

La Sântuhalm, DN7, respectiv intersecția DN7 cu Calea Hunedoarei, reprezintă zonele unde sunt amplasate serviciile de interes public.

În total la Deva și Sântuhalm, instituțiile publice și serviciile publice și/sau private cumulează 271,29 ha ceea ce reprezintă 16,14% din totalul intravilanului celor două localități.

La Archia, instituțiile publice și serviciile sunt minimale și amplasate pe DC 124, în aria geometrică centrală a localității.

La Archia lipsesc un punct sanitar și magazine pt comerț alimentar și nealimentar.

Suprafața pe care se desfășoară acest tip de funcțiuni este de 1,66 ha, ceea ce reprezintă 5,92% din totalul intravilanului.

La Cristur, acest tip de funcțiuni, inclusiv zona centrală, este amplasat de-a lungul a trei artere mai importante: Calea Hunedoarei, str. Ulița Mare și str. Bucovina. Ele acoperă toate tipurile de servicii necesare unei localități de rang 5.

Suprafața ocupată este de 22,37 ha, ceea ce reprezintă 10,67% din totalul intravilanului localității.

La Bârcea Mică, dotările și serviciile publice sunt de asemenea minimale, ele fiind amplasate într-un nucleu de zonă centrală la NV-ul localității.

Aceasta ocupă 2,95 ha ceea ce reprezintă 4,84% din totalul intravilanului localității.

Per global, UAT Deva are la dispoziție o suprafață de 298,27 ha de teren pentru zone centrale, instituții și servicii publice și de interes public.

2.6.2.2. Locuințe

Locuirea rămâne la nivelul intravilanului, cea mai mare suprafață urbanizată, atât la nivelul fiecărei localități cât și la nivelul întregului UAT.

La Deva și Sântuhalm, tipologia de locuire cuprinde mai multe tipuri de soluții: locuire colectivă în imobile cu regim mare (max P+10) și medie (max P+4) de înălțime, de obicei constituite în ansambluri în perioada socialistă, locuire colectivă mică (max P+2), precum și paleta de locuire individuală mică (max P+2) de tip urban, de tip periferic urban, de tip rural sau locuire de vacanță.

În general tipurile de locuire sunt clar delimitate spațial, dar există și areale în care procesul de urbanizare de la locuirea individuală spre cea colectivă, început în perioada socialistă, s-a oprit într-o fază intermediară, rezultând un țesut urban mixt de locuire colectivă de obicei cu regim mediu de înălțime și locuire individuală urbană, care este însă supus unei presiuni de continuare a procesului de densificare urbană, prin documentații de urbanism. Distribuția subzonelor de locuit se regăsește în partea grafică a proiectului.

Locuirea urbană de tip periferic se regăsește în cartierele la contactul cu zona de deal.

Locuirea rurală se regăsește la Sântuhalm iar locuirea de vacanță în zona trupului Căprioara și la poalele Cetății înspre NV.

Există în cadrul țesutului de locuit și așezări de tip zone urbane marginalizate, care sunt marcate în partea grafică și care vor necesita programe de regenerare urbană.

Per ansamblu, locuirea ocupă la Deva și Sântuhalm 746,52 ha, adică 44,42% din totalul intravilanului, din care locuirea colectivă ocupă 108,87 ha adică 5,89% din totalul intravilanului celor două localități unite.

La Archia, locuirea este reprezentată în totalitate de locuire individuală, de tip rural. Suprafața totală ocupată de locuire este de 20,61 ha ceea ce reprezintă 73,53% din totalul intravilanului.

La Cristur, locuirea este de asemenea de tip rural, dar se desfășoară de obicei pe parcele mai mari și mai lungi.

Și aici locuirea este preponderentă ca procent din intravilan, ocupând 103,55 ha adică 49,40% din intravilan.

La Bârcea Mică, locuirea este de tip rural.

Locuirea ocupă aici 18,78 ha, ceea ce reprezintă 30,80% din totalul intravilanului localității.

În total, locuirea ocupă pe tot UAT-ul Devei o suprafață de 889,64 ha.

2.6.2.3. Activități industriale și de depozitare

La Deva și Sântuhalm, suprafețele destinate activităților industriale sunt amplasate în cea mai mare parte în zona Depozitelor, și de-a lungul DN7. Restul activităților sunt amplasate și în restul țesutului urban, dar în zona de E de Devei, zona cu planeitate

a terenului. Caracterul acestora este divers, lipsind totuși marile unități industriale, care nu au fost amplasate la Deva, ci la Hunedoara.

La Deva, aceste tipuri de funcțiuni ocupă 248,17 ha de intravilan ceea ce reprezintă 14,76% din totalul intravilanului localității.

Localitatea Archia nu deține din aceasta categorie decât o mică unitate nefuncțională, care ocupă 0,44 ha de intravilan ceea ce reprezintă 1,57% din totalul intravilanului localității.

Localitatea Cristur are, datorită Căii Hunedoarei și căii ferate, o zonă mai amplă industrială, care ocupă 38,71 ha de intravilan ceea ce reprezintă 18,46% din totalul intravilanului localității.

Și Bârcea Mică are o unitate mică de profil industrial, ce ocupă 1,52 ha ceea ce reprezintă 2,49% din totalul intravilanului localității.

În total UAT Deva dispune de 288,84 ha de zone destinate activităților industriale și depozitării.

2.6.2.4. Activități agro-zootehnice

Unitățile agrozootehnice au pe teritoriul UAT Deva un caracter pronunțat agricol și foarte puțin zootehnic. Funcțiunile sunt dispersate în unități agricole de regulă mici, amplasate la periferia localităților.

La Deva și Sântuhalm suprafața totală a activităților agro-zootehnice este de 10,17 ha, ceea ce reprezintă un procent de 0,61% din totalul intravilanului celor două localități.

La Archia, activitățile agro-zootehnice se desfășoară într-o fermă agricolă mică cu o suprafață de 0,86 ha din totalul intravilanului, ceea ce înseamnă un procent de 3,07% din totalul intravilanului localității.

La Cristur, activează în intravilan o singură zonă de unități agricole cu o suprafață de 2,26 ha, ceea ce reprezintă 1,08% din totalul intravilanului.

La Bârcea Mică, activează doar o fermă agricolă, amplasată la S de localitate, care ocupă 3,37 ha de teren ceea ce reprezintă 5,53% din totalul intravilanului localității.

În total UAT Deva dispune de o suprafață totală de 16,66 ha de teren pentru activități agricole.

2.6.2.5. Căi de circulație și transporturi

Suprafețele destinate căilor de comunicație și transporturilor, au o pondere însemnată și în intravilanul UAT Deva.

Ele acoperă doar circulațiile rutiere și cele feroviare.

La Deva, cea mai mare pondere o au suprafețele de teren destinate circulațiilor rutiere. Circulațiile rutiere se desfășoară pe trama stradală aferentă orașului, care

face parte din categoria celor sistematizate și generoase. Din această categorie fac parte și zonele pietonale din centrul orașului.

În total, circulațiile și transporturile rutiere ocupă 219,04 ha de intravilan.

Suprafețele destinate circulațiilor feroviare sunt reprezentate de liniile ferate și amenajările feroviare din zona gării Deva, care cumulează 34,78 ha de teren.

În total, la Deva și Sântuhalm, circulațiile și transporturile ocupă o suprafață de 253,82 ha ceea ce reprezintă 15,10% din totalul intravilanului orașului.

La Archia, zona este reprezentată doar de circulații rutiere și ocupă 1,58 ha ceea ce reprezintă 5,64% din intravilan.

La Cristur, regăsim ambele tipuri de circulații, rutieră și feroviară.

Circulațiile rutiere ocupă la Cristur 17,85 ha de teren, adică 8,51% din totalul intravilanului, iar cele feroviare 8,50 ha adică 4,05 % din intravilan.

Acestea ocupă împreună 26,35 ha, adică 12,57% din intravilan.

La Bârcea Mică, suprafața destinată circulațiilor reprezintă de asemenea doar cea destinată străzilor.

Suprafața totală a străzilor este de 2,22 ha, ceea ce reprezintă 3,64% din totalul intravilanului.

În total la nivelul UAT Deva, suprafețele din intravilan destinate circulațiilor și transporturilor ajung la 283,97 ha.

2.6.2.6. Spații verzi, sport și agrement

Acest tip de funcțiuni sunt destul de prezente în municipiul Deva și mai puțin prezente sau chiar minimale în celelalte localități.

Paleta de funcțiuni este destul de vastă la nivelul UAT, cuprinzând aproape toate tipurile de spații verzi și sport, și o parte încurajatoare de funcțiuni de agrement.

La Deva, cu toate că există zone verzi cu acces public nelimitat, acestea nu acoperă întreg arealul municipiului. Zonele verzi mari de tip parcuri, scuaruri, perdele de protecție, etc, ocupă la Deva 19,00 ha de teren la care se adaugă Pădurea Cetății în suprafață de 28,92 ha. În total acestea ocupă deci 47,92 ha de spații verzi.

La acestea se adaugă însă și celelalte zone verzi cuprinse în Registrul Spațiilor Verzi Deva (zonele verzi de tip condominiu, zonele verzi din cadrul profilelor stradale, etc). Dotările sportive și de agrement reprezintă la Deva un areal considerabil, justificat prin faptul că Deva este municipiu reședință de județ. În general aceste tipuri de funcțiuni sunt amplasate în câteva nuclee: Piața Cetății, zona Sala Sporturilor, dar și funcțiuni noi, în arealul urbanizat de la S de Deva.

Sportul și agrementul se desfășoară la ora actuală pe 21,42 ha de teren.

La Deva și Sântuhalm, în total, avem din punct de vedere urban 69,44 ha de terenuri pentru zone verzi, protecție, sport, agrement, adică 4,13% din totalul intravilanului.

La Archia, nu există decât terenuri pentru sport/agrement amplasate în zona conacului Archia.

Acestea ocupă 2,21 ha de teren, ceea ce reprezintă 7,88% din intravilanul localității.

La Cristur, cea mai mare parte a terenurilor din aceasta categorie o reprezintă tot cele destinate sportului și agrementului.

Astfel, zonele verzi publice ocupă 0,21 ha la Cristur, iar cele ocupate de funcțiuni de sport și agrement 5,47 ha.

În total la Cristur, acest tip de funcțiuni ocupă 5,68 ha adică 2,71% din totalul intravilanului localității.

La Bârcea Mică, există doar spații verzi de protecție, ce ocupă 0,50 ha de spații verzi ceea ce reprezintă 0,82% din totalul intravilanului.

În total la nivelul UAT, suprafața urbană destinată spațiilor verzi, de protecție, sport și agrement este de 77,83 ha, ceea ce în raport cu numărul de locuitori de ultimă oră care era de 68.643 locuitori, rezultă un coeficient de confort urban de 11,34 mp zone verzi/locuitor, ceea ce reprezintă un coeficient mic, cu mai mult de 50% mai mic decât pragul standard de 26 mp/locuitor.

Însă dacă luăm în calcul totalitatea suprafețelor cuprinse în Registrul Urban al Spațiilor Verzi Deva, care cuprinde și spațiile verzi ale locuințelor de tip condominiu, spațiile verzi aferente instituțiilor publice, cel al cimitirelor, cel al zonelor verzi din cadrul profilelor stradale, ș.a., **suprafața totală de spații verzi existente este de 157,63 ha**, ceea ce reprezintă un coeficient de **22,96 mp zone verzi/cap de locuitor**, ceea ce situează Deva încă sub standardul minim necesar.

2.6.2.7. Gospodărie comunală

Funcțiunile de gospodărire comunală cuprind pe UAT Deva trei subzone funcționale: terenurile pentru activități de gospodărire comunală generală, depozitele de deșeuri și cimitirele.

Astfel la Deva și Sântuhalm, funcționează un număr de 5 cimitire, care însă au un grad mare de ocupare.

La Deva există în zona Cartierului Mureș câteva parcele destinate reciclării deșeurilor precum și o zonă de gospodărire comunală în zona Piața Cetății.

Tot la Deva mai există și fostul depozit de deșeuri ecologizat, amplasat în trupul izolat de lângă dig în Lunca Devii.

În total gospodăria comunală ocupă 32,08 ha adică 1,91% din intravilan.

La Archia, terenurile pentru gospodărire comunală sunt reprezentate de cimitirul de la NV, care este suficient pentru nevoile localității pentru următorii 10 ani.

Suprafața totală cimitirului este de 0,47 ha ceea ce reprezintă 1,68% din intravilanul localității.

La Cristur, există trei cimitire, amplasate la periferia localității, la V și S de localitate, care se întind pe 3,09 ha adică 1,47% din intravilan.

La Bârcea Mică, terenurile pentru gospodărire comunală sunt reprezentate de un cimitir și depozitul conform de deșeuri ca trup izolat, spre Băcia.

Suprafața totală a terenurilor din aceasta categorie este de 11,61 ha (din care 9,65 ha depozitul conform de deșeuri) ceea ce reprezintă 19,04% din totalul intravilanului localității.

În total, UAT Deva deține o suprafață de 47,25 ha de teren pentru gospodăria comunală.

2.6.2.8. Echipare edilitară

Terenurile destinate echipării tehnico-edilitare pe teritoriul intravilan al UAT Deva au utilizări diverse în cadrul acestei funcțiuni, fiind destinate dotărilor legate de echipare de apă și canalizare, alimentare cu energie electrică și telecomunicații, gaze naturale, alte dotări tehnico-edilitare (stație seismică, stație meteo, etc) dar și digurilor de protecție împotriva inundațiilor, amplasate în cea mai mare parte pe intravilanul Devei și Sântuhalmului.

Astfel la Deva și Sântuhalm, conține cea mai mare parte a dotărilor descrise mai sus și ocupă o suprafață de 16,50 ha, adică un procent de 0,98% din intravilan.

La Archia și Bârcea Mică, nu există astfel de suprafețe în intravilan.

La Cristur, echiparea tehnico-edilitară ocupă 0,58 ha, adică 0,27% din totalul intravilanului.

Astfel, în total, echiparea tehnico edilitară ocupă la nivelul UAT o suprafață de 17,08 ha.

2.6.2.9. Destinație specială

Există pe teritoriul intravilan al UAT Deva și terenuri cu destinație specială, în general aparținând MAI, MAPN, STS, MJ sau altor unități speciale.

În categoria terenurilor cu destinație specială aflate în administrația MAPN intră:

- **Depozitul de garnizoană Mintia, imobilul nr. 824** – imobil situat pe DN7, format din imobilul CF 65727, Cad. 65727 – 65.409 mp;
- **U.M.01794 Deva, imobilul nr. 340** - imobil situat pe Aleea Armatei, format din imobilele CF 65728 și 60423, Cad. 65728 și 60423 – 84.262 mp;
- **Cercul Militar, imobilul nr. 3426** – imobil situat în Piața Unirii, format din imobilul cu CF 61203, Cad. 61203 – 716 mp;
- **Imobilul 3626** – imobil situat în extravilan adiacent râului Mureș, format din imobilul cu CF 66525, Cad. 66525 – 142793 mp;
- **Imobilul 5159** – imobil situat în extravilan în SE-ul UAT Deva, format din imobilul cu CF 66551, Cad. 66551 – 16918 mp;
- **Imobilul UM nouă** – imobil situat în intravilan în SE-ul UAT Deva, format din imobilul cu CF 64174, Cad. 64174 – 199872 mp;

În categoria terenurilor cu destinație specială administrate de MAI, intră:

- **Inspectoratul de Poliție Județean Hunedoara** – imobil situat pe str. Mihai Eminescu, nr. 128-130, format din imobilul CF 76305 – 57371 mp;
- **Sediul Poliției Municipale Deva** – imobil situat pe Aleea Saturn, nr. 7, format din imobilul CF 76675 – 2530 mp;
- **Inspectoratul de Jandarmi Județean Hunedoara** – imobil situat pe str. Victor Șuiagă, format din imobilul CF 62481 – 3334 mp;
- **Sediul I.S.U. Hunedoara și Detașamentul de Pompieri Deva** – imobil situat pe str. George Coșbuc, nr. 26, format din imobilul CF 74044 – 7576 mp;
- **Imobil** – situat pe str.Octavian Goga, nr. 4, format din imobilul CF 68612 –

- 943 mp;
- **Imobil** – situat pe str.Aurel Vlaicu, nr. 2, format din imobilul CF 66810 – 3300 mp;
- **Imobil** – situat pe Aleea Saturn, nr. 7, format din imobilul CF 76676 – 1570 mp;
- **Imobil** – situat pe str.Bălata, FN, format din imobilul cu suprafața de 2737 mp;
- **Imobil** – situat pe str.Horea, nr. 122, format din imobilul CF 66490 – 767 mp;

În categoria terenurilor cu destinație specială administrate de STS, intră:

- Imobilul situat pe str. Mihai Eminescu, nr.130, format din imobilul CF 76306 – 1930 mp;
- Imobilul situat pe Calea Zarandului, nr. 2, nr. CF 80209 – 8000 mp;

Alte imobile aparțin altor servicii speciale de stat (SRI, etc).

În total la Deva și Sântuhalm, terenurile cu destinație specială totalizează 24,94 ha adică 1,48% din intravilanul Devei.

La Cristur, terenurile cu destinație specială sunt reprezentate **Penitenciarul Deva**, situat în localitatea Sântuhalm, nr.1 (Cristur în fapt); imobilul este format din terenul cuprins în CF 66426, nr. cad.66426, cu suprafață totală de 145175 mp, inclusiv construcțiile aferente și CF 75524, nr. cad. 75524, în suprafață totală de 35435 mp.

Archia nu deține terenuri cu destinație specială.

Bârcea Mică deține terenul vitoare UM, cu o suprafață de 19,99 mp, adică 32,78 % din totalul intravilanului localității.

Deci la nivelul UAT, suprafața pentru destinații speciale ajunge la 50,18 ha, ceea ce este oarecum normal pentru un municipiu reședință de județ.

2.6.2.10. Alte zone funcționale

Din categoria altor zone funcționale regăsite în intravilanul UAT Deva, menționăm: terenurile agricole și apele.

Terenurile agricole din intravilan se regăsesc doar la Deva și reprezintă terenuri destinate grădinilor urbane, amplasate la SV de Deva.

Grădinile urbane totalizează 8,85 ha, adică 0,53% din intravilan.

Apele sunt prezente în intravilan în toate localitățile acestea reprezentând cursuri permanente sau temporare de apă și canale de desecare.

La Deva și Sântuhalm, ele totalizează 0,66 ha de teren, adică 0,04 % din intravilan.

La Archia, apele sunt reprezentate de pârâul Ursului situat în intravilan care ocupă 0,20 ha de teren, adică 0,71% din intravilan.

La Cristur, apele ocupă 1,77 ha din intravilan, adică 0,84%.

La Bârcea Mică, apele ocupă doar 0,03 ha adică 0,07% din intravilan.

În total, la nivelul UAT, apele ocupă 2,66 ha de teren intravilan.

2.6.3. Bilanț teritorial

2.6.3.1. Bilanț teritorial pe categorii de folosință al suprafețelor din teritoriul administrativ

Tabel 4 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ privind situația existentă

Teritoriul administrativ al municipiului DEVA	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha)										
	Agricol				Neagricol						TOTAL
	Arabil	Pășuni, fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drumuri	Căi ferate	Curți-construcții	Neproductiv	
Extravilan	1686,2257	756,4995	0,8248	136,0849	896,4064	96,6401	32,0163	43,7642	251,3403	74,2555	3974,0576
Intravilan	43,9820	36,5079	-	0,7580	2,3357	0,3531	640,3549	7,4581	1224,0920	-	1955,8417
TOTAL	1730,2077	793,0074	0,8248	136,8429	898,7421	96,9932	672,3712	51,2223	1475,4323	74,2555	5929,8993
% din total	44,87%				55,13%						100,00

2.6.3.2. Bilanț teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent

Tabel 5 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent al municipiului Deva și localității componente Sântuhalm

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	254,29	17,20	271,29	16,14
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE, din care:	714,21	32,31	746,52	44,42
- Individuale	598,03	31,22	629,25	37,44
- Colective mici și medii	98,18	0,79	98,97	5,89
- Colective înalte	9,90	-	9,90	0,59
- Locuințe de vacanță	6,52	1,88	8,40	0,50
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	197,95	50,22	248,17	14,76
UNITĂȚI AGRO- ZOOTECNICE	10,02	0,15	10,17	0,61
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	236,99	16,83	253,82	15,10
- Căi rutiere	202,21	16,83	219,04	13,03
- Căi feroviare	34,78	-	34,78	2,07
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	63,05	6,29	69,44	4,13
- Păduri	28,92	-	28,92	1,72
- Zone verzi	16,99	2,01	19,00	1,13
- Sport, agrement	17,14	4,28	21,42	1,27
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE, din care:	25,34	6,74	32,08	1,91
- Gospodărie comunală	3,78	-	3,78	0,22
- Depozite deșeuri	-	6,74	6,74	0,40
- Cimitire	21,56	-	21,56	1,28
ECHIPARE TEHNICO- EDILITARĂ	15,62	0,88	16,50	0,98
DESTINAȚIE SPECIALĂ din care:	24,94	-	24,94	1,48
- MAPN	14,24	-	14,24	0,85
- MAI	2,27	-	2,27	0,14
- Altele	8,42	-	8,42	0,50
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	8,85	-	8,85	0,53
APE	0,66	-	0,66	0,04

TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	1682,44	100,00

*Tabel 6 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent
al localității Archia*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,66	-	1,66	5,92
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	18,77	1,84	20,61	73,53
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	0,44	-	0,44	1,57
UNITĂȚI AGRO- ZOOTECNICE	0,86	-	0,86	3,07
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	1,43	0,15	1,58	5,64
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	1,17	1,04	2,21	7,88
- Zone verzi	-	-	-	-
- Sport, agrement	1,17	1,04	2,21	7,88
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	0,47	-	0,47	1,68
APE	0,20	-	0,20	0,71
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT			28,03	100,00

*Tabel 7 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent
al localității Cristur*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	22,37	-	22,37	10,67
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	103,37	0,18	103,55	49,40
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	38,71	-	38,71	18,46
UNITĂȚI AGRO- ZOOTECNICE	2,26	-	2,26	1,08
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	26,35	-	26,35	12,57
- Căi rutiere	17,85	-	17,85	8,51
- Căi feroviare	8,50	-	8,50	4,05
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	5,68	-	5,68	2,71

- Zone verzi	0,21	-	0,21	0,10
- Sport, agrement	5,47	-	5,47	2,61
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	3,09	-	3,09	1,47
ECHIPARE TEHNICO- EDILITARĂ	0,58	-	0,58	0,27
DESTINAȚIE SPECIALĂ – (MJ)	5,25	-	5,25	2,50
APE	1,77	-	1,77	0,84
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT			209,61	100,00

*Tabel 8 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent
al localității Bârcea Mică*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	2,95	-	2,95	4,84
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	18,73	0,05	18,78	30,80
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	1,52	-	1,52	2,49
UNITĂȚI AGRO- ZOOTEHNICE	2,58	0,79	3,37	5,53
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	2,22	-	2,22	3,64
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	0,50	-	0,50	0,82
- Zone verzi	0,50	-	0,50	0,82
- Sport, agrement	-	-	-	-
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE din care:	1,96	9,65	11,61	19,04
- depozite deșeuri	-	9,65	9,65	15,83
- cimitire	1,96	-	1,96	3,21
DESTINAȚIE SPECIALĂ (MAPN)	-	19,99	19,99	32,78
APE	0,03	-	0,03	0,05
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT			60,97	100,00

*Tabel 9 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent
al UAT Deva*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII	281,07	17,20	298,27	15,27

DE INTERES PUBLIC				
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE, din care:	855,08	34,20	889,46	45,54
- Individuale	738,90	33,29	772,19	39,53
- Colective mici și medii	98,18	0,79	98,97	5,07
- Colective înalte	9,90	-	9,90	0,51
- Locuințe de vacanță	6,52	1,88	8,40	0,43
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	238,62	50,22	288,84	14,79
UNITĂȚI AGRO- ZOOTECNICE	15,72	0,94	16,66	0,85
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	266,99	16,98	283,97	14,54
- Căi rutiere	223,71	16,98	240,69	12,32
- Căi feroviare	43,28	-	43,28	2,22
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	70,40	7,33	77,83	3,98
- Păduri	28,92	-	28,92	1,48
- Zone verzi	17,70	2,01	19,71	1,01
- Sport, agrement	23,78	5,32	29,10	1,49
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE, din care:	30,86	16,39	47,25	2,42
- Gospodărie comunală	3,78	-	3,78	0,19
- Depozite de deșeuri	-	16,39	16,39	0,83
- Cimitire	27,08	-	27,08	1,38
ECHIPARE TEHNICO- EDILITARĂ	16,20	0,88	17,08	0,87
DESTINAȚIE SPECIALĂ din care:	30,19	19,99	50,18	2,57
- MAPN	15,04	19,99	35,03	1,79
- MAI	2,47	-	2,47	0,13
- MJ	5,25	-	5,25	0,27
- Altele	7,43	-	7,43	0,38
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	8,85	-	8,85	0,45
APE	2,66	-	2,66	0,14
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT			1955,8417	100,00

2.6.4. Structură urbană și fond construit

2.6.4.1. Elemente de structură urbanistică

Din documente (Sargetia XVIII-XIX, 1984-1985, Constantin Tănăsescu „ Date privitoare la orașul și cetatea Deva în secolele XVI și XVII”) se poate deduce că în preajma anului 1593 orașul Deva se întindea până la canalul râului Cerna, canal ce a dispărut prin sistematizarea cartierului Gojdu în perioada anului 1970.

În secolele XIV-XIV existau actualele străzi: Aurel Vlaicu, Gh. Lazăr, L. Blaga, Piața Unirii, Piața Barițiu, Eminescu, 1 Decembrie și 22 Decembrie.

Mai existau 2 suburbii: **„Pe Vale”** (acum str. Călugăreni, str. A. Mureșanu și str. I. Creangă) și **„Orașul Corăbierilor”** (cam prin jurul gării C.F.R., actualele str. Mihai Viteazul, Petru Rareș și Enescu).

Existau 2 crânguri. **„Pământul Olarilor”** (prelungirea str. Aurel Vlaicu) și **„Șvabi”** (actualele str. Gh. Lazăr, B.St.Delavrancea)

În prima jumătate a secolului al XVII-lea, s-a înființat **„Orașul Nou”** - Ulița Secuilor (actuala str. Cuza Vodă) și partea de jos a Uliței Apei (actuala str. Iuliu Maniu, porțiunea dintre străzile Decebal și Cuza Vodă).

La începutul secolului al XVIII-lea, o dată cu colonizarea câtorva familii de bulgari, orașul se extinde cu un cartier situat între canalul Cerna și Mureș, cunoscut în special cu denumirea de „în Greci” („orașul bulgarilor”, „orașul grecilor”). Râul Mureș curgea în acea perioadă, ca de altfel și în secolul al XIX-lea, mult mai aproape de oraș (cam în imediata vecinătate a abatorului de azi), iar pe malul său se afla un port unde acostau plutele care transportau încă din antichitate vestita sare transilvană, precum și alte produse. („orașul bulgarilor” se întindea pe actualele str. Grivița, Plevna, Mănăstirii, Mureșului).

Mai existau case și colibe împrăștiate, amintite ca **„afară de oraș”** sau pe **„ulițele ordinare”**, și **„Orașul corăbierilor”**, care era compus din bordeie, care serveau de locuințe „sezoniere” plutașilor în perioada când Mureșul nu era navigabil.

La începutul secolului al XIX-lea orașul avea un centru închegat, precum și mai multe cartiere.

Țesutul urban s-a dezvoltat în jurul elementului natural, dealul cetății, în special în zona de sud, sud-est a acestuia.

Existau străzile. În centrul de greutate era Piața, apoi cotul Suseni (azi Piața Barițiu), strada Școalei (azi Lucian Blaga), drumul Poștei sau al Țării (azi 1 Decembrie), str. Ungurească (azi Aurel Vlaicu), Șvabi (azi Gh. Lazăr), Pe Vale (azi Călugăreni), strada Românească (azi Andrei Mureșanu), Țigănice (azi Ion Creangă), Drumul Hunedoarei (22 Decembrie), Berăria veche (azi G. Coșbuc), Berăria nouă (azi Kogălniceanu), str. Veneției (azi M. Eminescu), str. Apa Dinăuntru (azi Libertății), str. Apei (azi Iuliu Maniu), str. Secuilor (azi Cuza Vodă). Există vechiul cartier „Partea Corăbierilor”.

Orașul se termina cam pe unde este azi cimitirul catolic, spitalul și strada Kogălniceanu și fostul canal Cerna cu cele două mori de apă.

De la drumul Hărăului în sus, pe locul unde azi se află cartierul Gojdu, se afla un teren mlăștinos, numit chiar baltă sau tăulaș, unde se făcea și ardea cărămidă, de unde a primit denumirea de „Cărmidărie”.

Pe Drumul Banatului, azi strada Horia, orașul se termina la barieră – Bariera Vămii, așezată la începutul străzii Horia, apoi începea orașul bulgar, zis „la Greci” (de la comercianții greci care veneau cu mărfuri).

În anii 1888-1892 orașul se extinde spre sud, prin construirea **Cartierului Ceangăilor – Colonia veche** (azi Bd. 22 Decembrie și unele străzi laterale) începe de la pâraul ce cobora prin strada Liliacului și Zamfirescu, ținând până aproape de locul numit barieră, acolo unde se desface drumul către satul Archia. Noul cartier era mult distanțat de oraș.

În jurul anului 1910 se construiește **Cartierul Ceangăilor – Colonia nouă** (lângă cea veche). Se colonizează ceangăi din Bucovina și în satul Cristur.

Apare zona denumită **„Casele Popilor”** cu circa 40 de parcele (între Biserica catolică din Greci și Birtul Coroana).

În perioada interbelică actuala piață a Unirii și tronsonul b-dului 1 Decembrie cuprins între piață și parc constituiau centrul așezării cu deschiderea acestuia spre elementul natural dealul cetății.

În anul 1918 existau 52 de străzi. S-au deschis străzile: azi Octavian Goga (1923), Împăratul Traian (1925), Corvin (1934), Iuliu Maniu - în continuarea str. Cuza Vodă până la gară (1937). S-a extins Parcul (1930) și s-a amenajat Piața centrală (1932). S-a extins periferia orașului, capătul străzilor Șvabi, Aurel Vlaicu, Călugăreni, Ceangăi.

S-au format cartiere noi:

- **„Viile Noi”** (între Dealul Cetății și Dealul Finicuri);

- **„Balta Sărată”** (cuprindea Calea Horia de la strada Braniște în partea stângă și de la strada Plevnei în dreapta până la Baia Sărată, făcând legătura între oraș și Vile Noi);
- **„Colonia funcționarilor”** (pe terenul liber dintre oraș și colonia Ceangăilor, adică între actualul spital și str. Zamfirescu);
- **„Ogoarele”** (în continuarea str. Eminescu, de la cimitirul catolic până la cazărmiile noi și pe str. Cloșca, Crișan, Oituz, Gen. Dragalina, Pavilioanele subofițerilor și strada Elena Văcărescu);
- **„Gojdu”** (de la str. Gojdu până la str. Rândunicii);
- **„Bariera Hărăului”** (peste calea ferată, pe drumul spre comuna Hărău pe strada Grigorescu, dr. I. Miha și străzi laterale).

Începutul unor intervenții masive în cadrul țesutului urban îl constituie prelungirea actualului bulevard 1 Decembrie cu tronsonul dintre piața Unirii și actuala piață a Victoriei, în perioada anilor '60.

Prelungirea bulevardului 1 Decembrie cu încă un tronson și realizarea la capătul ei a unei piețe publice, actuala piață Victoriei, cu marcarea dualității element natural dealul cetății – oraș prin amplasarea unui bloc turn P+10 ce închide vizual traseul dealul cetății – bulevard promenadă.

În anul 1968 existau 115 străzi.

S-au format cartierele:

- **„Cartierul Minei Decebal”**, pe dealul de deasupra Izvorului Decebal și a pâraului Jepilor, după Dealul Finicuri, odată cu deschiderea minei de aramă în anul 1952.
- **„Cartierul minerilor”** a luat naștere prin deschiderea noilor străzi: Minerului, 1 Mai, Mărășești, Pescărușului, Vânătorilor și Doja.
- **„Cartierul Gojdu”** în continuarea vechii străzi Gojdu, până în str. Mărăști, între vechiul oraș și calea ferată. Din 1963 s-a construit un nou cartier de blocuri cu patru și nouă nivele.
- **„Vile Noi”** s-a extins pe porțiunea dintre Baia Sărată și Izvorul Decebal, pe terasele Sub Dealul Cetății, Sub Piatra Colțului, Șomcherec, Dosul Râpii și Birtul Jepilor.
- **„Balta Sărată”** este vechiul cartier din jurul Băii Sărate care s-a extins mult spre calea ferată
- **„Ogoarele”** este în prelungirea străzii Eminescu până la noile cazărmi, precum și câteva străduțe laterale.
- **„Bariera Hărăului”** pe actualele străzi: Hărăului, Bucovinei, Banatului, Munteniei, Traian Vuia și Grigorescu.

Fluidizarea circulației și necesitatea scoaterii circulației de tranzit din oraș au condus la realizarea unei ample sistematizări a municipiului în perioada anilor '80. Astfel s-a realizat șoseaua de centură a orașului în zona de est pe un traseu cu urmărește traseul căii ferate și s-au început lucrările la un nou bulevard, actualul bulevard Decebal, ce avea rolul de a scoate circulația din zona centrului vechi al orașului și de a crea un nou centru administrativ. Lucrările s-au desfășurat în două etape, ultima fiind realizarea legăturii noului bulevard pe porțiunea dintre actualul b-d I. Maniu și str. Horea.

Ultimele intervenții în zona istorică s-au realizat în perioada anilor 1985-1990 când s-au construit blocurile de pe strada I. Maniu porțiunea dintre b-dul 1 Decembrie și b-dul Decebal, precum și cele situate lângă parcul orașului pe strada Avram Iancu.

Dezvoltarea orașului, se face în special înspre zona de sud și sud est. În perioada anilor 1970- 1980 construindu-se trei mari cartiere cu blocuri de locuit: cartierul E. Gojdu, Dacia și Micro 15. Cu ocazia construirii și dezvoltării cartierului Gojdu, cursul râului Cerna este deviat și regularizat în subteran.

2.6.4.2. Operațiuni urbanistice importante

Primele modificări urbanistice importante sunt consemnate ca având loc la sfârșitul secolului al XVII-lea, când orașul se extinde cu un cartier situat între canalul Cerna și Mureș („orașul bulgarilor”, „orașul grecilor”, „orașul corăbierilor”).

În perioada anilor 1960 se declanșează intervenții masive în cadrul țesutului urban. Astfel prima operațiune urbanistică de mare anvergură îl constituie prelungirea actualului bulevard 1 Decembrie cu tronsonul dintre piața Unirii și actuala piață a Victoriei. La începutul anilor '70

se continuă lucrările de modernizare prin prelungirea bulevardului 1 Decembrie cu încă un tronson și realizarea la capătul lui cu încă o piață, actuala piața Victoriei. Tot în această perioadă se construiesc trei mari cartiere cu blocuri de locuit: cartierul E. Gojdu, Dacia și Micro 15. Cu ocazia construirii și dezvoltării cartierului Gojdu, cursul râului Cerna este deviat și regularizat în subteran.

Fluidizarea circulației și necesitatea scoaterii circulației de tranzit din oraș au condus la realizarea unei noi sistematizări a municipiului în perioada anilor '80. Astfel s-a realizat șoseaua de centură a orașului în zona de est pe un traseu pe lângă calea ferată și s-au început lucrările la un nou bulevard, actualul bulevard Decebal.

Ultimele intervenții în zona istorică s-au realizat în perioada anilor 1985-1990 când s-au construit blocurile de pe strada I. Maniu porțiunea dintre b-dul 1 Decembrie și b-dul Decebal, precum și cele situate lângă parcul orașului pe strada Avram Iancu.

Dezvoltarea orașului, se face în special înspre zona de sud și sud est.

2.6.4.3. Concluzii referitoare la vechimea construcțiilor și amenajărilor urbane și la evoluția urbanistică

Orașul este o aglomerare complicată în neîncetată schimbare, rezultatul suprapunerii sau adiționării mai multor etape de dezvoltare. Modul în care se compun clădirile și spațiile pentru a răspunde coerent complexelor activități umane desfășurate în cadrul unei structuri urbane determină identitatea orașului. Această identitate se conturează de-a lungul timpului și este necesar a fi identificată și mai ales păstrată în cazul restructurărilor urbane.

Primul nucleu de locuire a fost structurat pe dealul Cetății, așezarea dezvoltându-se apoi de jur împrejurul acestuia, cu precădere înspre partea sudică și sud-estică spre râul Mureș, mult timp o cale importantă de comunicație (funcționând aici un port comercial important). Structurarea tramei stradale în jurul elementului natural a fost necesitatea funcțional-spațial și peisagistică de care au ținut cont toate propunerile de restructurare urbană, chiar dacă unele nu au reușit în totalitate acest lucru (vezi traseul b-dul Decebal).

Dar specificul orașului Deva este dat nu numai de valorificarea la maxim a cadrului natural (dealul Cetății) cât și de coexistența în zona centrală într-un sistem oarecum unitar a trei zone structurate în etape istorice diferite. Acest nucleu central este format din zona veche istorică (vatra orașului) având perimetrul delimitat de străzile A. Vlaicu, Lucian Blaga, M. Eminescu până la Piața Victoriei, Iuliu Maniu, Andrei Șaguna, și Avram Iancu; zona construită între 1960-1970 cuprinsă între stăzile Iuliu Maniu, Mihai Eminescu, Piața Victoriei și b-dul 1 Decembrie; și zona construită după anul 1980, respectiv bulevardul Decebal și strada I. Maniu.

Modul în care funcționează această zonă centrală în mod special zona veche istorică, precum și evidențierea posibilităților de renovare, restaurare, protejare, conservare, asanare-salubritate și de înscriere într-un sistem unitar de circulație auto și pietonală a acestora.

2.6.4.4. Spații și perspective valoroase

Orașul Deva se caracterizează printr-un țesut urban dezvoltat parțial radial cu preponderență spre sud, în jurul unui element natural – dealul orașului și a unui element artificial (cetatea medievală) situat pe elementul natural. În timp s-a creat o simbioză între oraș și cele două elemente natural - artificial, astfel încât cetatea și dealul cetății au devenit o parte a imaginii urbane, contribuind definitoriu la crearea caracterului și specificului imaginii urbane a orașului Deva.

Locuitorul spațiului urban, în calitate de pieton sau conducător auto, spre deosebire de vizitatorul ocazional, percepe imagini (armonioase sau dizgrațioase) ale spațiului în care se află, asupra sa acționând cel mai intens tensiunile survenite în mediul înconjurător în urma introducerii unor elemente noi.

Analizând din punctul de vedere al pietonului, locuitor al spațiului urban, modul prezent de percepere a imaginii orașului Deva, imagine creată prin suprapunerea și coexistența a două siluete, cea urbană cu cea natural - artificială (deal-monument istoric), s-au evidențiat, patru zone distincte.

Aceste zone urbane, pot fi caracterizate astfel:

a. zone din care nu se percepe dealul cetății. Silueta deal – cetate nu influențează vizual, imaginea de ansamblu ce este percepută de pieton.

b. zone din care se percepe ansamblul deal – cetate ca o siluetă (fundal) pe care se profilează orașul. Există o influență vizuală majoră a elementului deal – cetate asupra imaginii de ansamblu percepută de pieton.

c. zone din care se percepe ansamblului deal – cetate ca un element care atrage atenția prin detalii. Imaginea de ansamblu percepută de pieton se definește în egală măsură de suprapunerea imaginii urbane peste cea a elementului deal – cetate.

d. zone din care se percepe orașul ca un fundal pe care se profilează monumentul.

Imaginea de ansamblu este percepută din interiorul monumentului situat pe deal, ea fiind influențată major de imaginea orașului.

Imagine ansamblului deal – cetate se percepe de către pieton în două moduri distincte, direct sau indirect (perspectivă directă sau indirectă).

2.6.4.5. Arhitectura

2.6.4.5.1. Evoluție

Cea mai elocventă descriere a Devei este cea făcută de N. Iorga care în anul 1906 nota „un frumos orașel cu pavaj bun cu case mari și cu o mulțime de palate ale statului, ale comitatului, ale școlii reale, ale judecătoriei, ale finanțelor și altele”

Nu se cunoaște cu precizie modul cum a evoluat construcția de clădiri în localitate. Însă ținând seama de continuitatea locuirii neîntrerupte în apropierea cetății încă din cele mai vechi timpuri, de zidirea cetății medievale pe foste fortificații dacice, de existența districtului Deva, de faptul că după întărirea relațiilor feudale aici trebuie să fi existat un centru spre care să se îndrepte cei care erau constrânși să satisfacă obligațiile impuse de stăpânul feudal, am putea admite că toate acestea au putut contribui, chiar sub formă limitată la construcția urbană.

Din secolul al **XVI**-lea Deva devine reședință temporară a voievozilor și mai apoi a principilor Transilvaniei, un motiv în plus pentru a admite existența unei așezări urbane dezvoltate la poalele dealului Cetății.

Din documente se poate deduce că în preajma anului **1593** orașul Deva se întindea până la canalul râului Cerna, canal ce a dispărut prin sistematizarea cartierului Gojdu în perioada anului 1970. Tot în documentele provenind din anul 1593, apar mențiuni despre prima școală din oraș, respectiv un gimnaziu reformat. O altă școală de această dată româno-catolică a fost înființată în anul 1733.

Spre deosebire de multe alte localități din Transilvania medievală, orașul Deva nu a avut ziduri de împrejmuire în această perioadă.

La poalele dealului Cetății pe domeniul situat în actualul parc al orașului la sfârșitul secolului al XVI-lea exista o reședință, un castel cunoscut sub denumirea de castelul Bethlen, Magna –Curia. Din puținele documente cunoscute, referitoare mai ales la istoria domeniului, s-au putut stabili următoarele faze de edificare a clădirii acestui castel:

- Deși nu se poate stabili cu exactitate momentul când proprietarii Cetății Deva și-au părăsit reședința puternic fortificată, dar inaccesibilă și incomodă de dragul uneia, mai vulnerabile, dar comode în apropierea acesteia, se poate însă presupune că Francisc Geszthy, căpitan suprem al armatei transilvănene în perioada 1594-1595, a găsit la Deva la poalele Cetății o reședință relativ recent construită. Complexul de clădiri de la poalele Cetății este pentru prima oară atestat documentar în inscripția de pe placa funerară a

mamei lui Geszthy, Sofia Sulyok, decedată în anul 1950 care arată că sfârșitul ei intervenise „în oppido Deva, în curia filii sui Francisci, sub arce einodem sita”. Deci la poalele Cetății din Deva, cel mai târziu în anii '80 ai secolului al XVI-lea exista un mic conac, locuința stăpânului și centrul economic al domeniului.

- Clădirea a avut de suferit în cursul anilor zbuciumați de la începutul secolului următor, când în mod cert a fost jefuită. Refacerile inițiate de Gabriel Bethlen, conduse după 1615 de arhitectul Giacomo Resti da Verna, autorul ansamblurilor din Vinț, Blaj, Iernut și Oradea, toate păzite de bastioane de colț, caracterizate prin ferestre cu fronton triunghiular și atic crenelat, au contribuit la mărirea edificiului. S-a înălțat, de asemenea, poarta cu inscripția și blazonul proprietarului.

- Următoarea fază importantă de construcții a avut loc în perioada 1744-1746 din inițiativa guvernatorului Ioan Haller. Refacerile sale conduse și probabil proiectate de Conrad Hammer, au definitivat înfățișarea actuală a edificiului, i-au conferit caracteristici baroce târzii, chiar prin mutarea sau transformarea parțială a decorului arhitectonic renascentist. Stilistic această refacere îl caracterizează pe antreprenorul și presupusul proiectant al refacerii, Conrad Hammer precum și pe sculptorul Friedrich Wacherberger.

Între anii **1640-1645** colectivitatea de ortodocși reușește să obțină aprobarea de a ridica o biserică pe un loc în vatra orașului numit „pe Vale”, azi str. Călugăreni. N. Iorga fixează data construirii la 1640. Ea va arde din motive necunoscute la 1650 și va fi reclădită de români. Lângă această biserică s-a ridicat în anul 1727 un turn (care mai există și astăzi) având o inscripție slavonă care-l indică drept ctitor pe G. Cantacuzino.

Prima imagine cunoscută a orașului este cea din desenul realizat de inginerul Giovanni Morando Visconti în anul **1699**, preluată apoi într-o stampă executată de Ștefan Welzer din Brașov.

Unele date privind descrierea cetății și orașului Deva apar abia în secolul al XVIII-lea. M. Schuster („Schloss Deva in Siebenburgen”, Hermannstadt, 1905) arată că a folosit un număr de 25 de planuri sau schițe, dintre care 7 din sec. al XVIII-lea, iar 18 din cel următor.

Astfel, pe prima hartă păstrată a orașului, din anul **1751**, este figurat faptul că localitatea avea port la râul Mureș, port ce făcea parte din cartierul ce se numea pe atunci orașul corăbierilor. Trebuie subliniat faptul că în perioada respectivă râul Mureș avea un alt curs decât cel actual, fiind mult mai apropiat de poalele dealului Cetății decât în prezent. De asemenea de pe acest plan, din legenda situată în colțul din dreapta jos al planului, se poate specifica că în perioada respectivă, în cadrul urbei se aflau următoarele clădiri mai importante: cetatea propriu – zisă, mănăstirea franciscană, biserica calvină, biserica valahă, casa și grădina seniorială a contelui Haller. Există poziționat pe această hartă și un șanț de apărare în spatele căruia este figurat un loc de campare a trupelor militare.

În anul **1756**, orașul este afectat de un puternic incendiu. Din puținele date cunoscute se știe că el a distrus prăvăliile negustorilor până în temelii, precum și alte clădiri. (A. Issrekutz, „Adotok Deva XVIII-ik szazadi tortenetehez” în HTRTE XIII, 1902).

Din datele publicate în articolul „Deva la începutul secolului al XX-lea” apărut în Sargetia VII, în anul 1970, autorii Ion Pătru Albu, Nicolae Wardegger, Vasile Găinaru rezultă că la **sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea** s-au construit următoarele clădiri cu utilitate publică:

- primăria orașului - inaugurată în anul 1902
- bănci (trei clădiri)
- liceul real – construit în anul 1871
- liceul pedagogic – construit în anul 1870
- școala civilă – construit în anul 1888
- școala de ucenici – comerț
- școala de meserii
- 10 școli primare
- o grădiniță
- Cassina Mare (anul 1867) - cu o bibliotecă de 2.999 volume

- teatru (proiectul a fost întocmit în anul 1906 de către Desideriu Jakab și Marcel Kamo)

Perioadei interbelice îi aparține clădirea vilei lui dr. Petru Groza, proiectată de arh. Horia Creangă, situată lângă parcul orașului.

Alte clădiri importante sunt construite în perioada anilor 1970-1990 dintre acestea menționăm:

- clădirea casei de cultură
- clădirea gării
- hotelul Deva
- hotelul Sarmis – arh. Cezar Lăzărescu
- sediul prefecturii (nefinalizat până în prezent)

2.6.4.5.2. Arhitectura majoră. Descriere, vârstă, stare

Cetatea medievală a Devei, construită pe dealul cu același nume, a păzit, secole de-a rândul, ieșirea și intrarea în Transilvania, pe valea Mureșului. Poziția strategică deosebită a înălțimii ce domină orașul Deva i-a ispitit pe oameni încă din cele mai vechi timpuri. Astfel, aici s-au descoperit urme de locuire din neolitic și din epoca bronzului iar prezența unor blocuri de piatră cioplită, cu caracteristicile tăieturi în formă de coadă de rândunică, dovedește că în acest loc a existat și o fortificație dacică.

Cetatea, așa cum se prezintă astăzi, este înzestrată cu *trei incinte* de forme diferite, ocupând vârful și o parte din latura de nord a dealului.

Prima incintă cuprinde vârful înălțimii, adaptându-se configurației terenului și are forma ovoidală, lungă de 90 m și lată între 18 și 35 m.

În interiorul incintei, așezate direct pe stânca nativă nivelată cu dalta, s-au îngrămădit de-a lungul a șase secole o mulțime de construcții, ocupând toate laturile.

Incinta a doua are un traseu ovoidal neregulat, determinat de forma primei incinte și de configurația terenului. Distanța față de prima incintă variază între 2 m și 20 m.

Incinta a treia, construită în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, înglobează o suprafață apreciabilă de teren. Ea protejează mai ales drumul carosabil de acces spre incintele principale de pe vârful stâncii.

Nu se cunoaște cu precizie modul cum a evoluat construcția de clădiri în localitate.

Din secolul al XVI-lea Deva devine reședință temporară a voievozilor și mai apoi a principilor Transilvaniei un motiv în plus pentru a admite și existența unei așezări urbane dezvoltate la poalele dealului pe care se afla incinta fortificată a unei Cetăți.

Pe domeniul situat în actualul parc al orașului la sfârșitul secolului al XVI-lea se construiește o reședință, un castel cunoscut sub denumirea de castelul Bethlen, Magna –Curia.

Între anii 1640-1645 se ridică o biserică pe un loc în vatra orașului numit „pe Vale”, azi str. Călugăreni. Ea va arde din motive necunoscute în anul 1650 și va fi reclădită de români. Lângă această biserică s-a ridicat în anul 1727 un turn.

Prima imagine cunoscută a orașului este cea din desenul realizat de inginerul Giovanni Morando Visconti în anul 1699, preluată apoi într-o stampă executată de Ștefan Welzer din Brașov.

Pe o hartă a orașului provenind din anul 1751, este figurat faptul că localitatea avea port la râul Mureș, port ce făcea parte din cartierul ce se numea pe atunci orașul corăbierilor. De asemenea de pe acest plan, din legenda situată în colțul din dreapta jos a planului, se poate specifica că în perioada respectivă, în cadrul urbei se aflau următoarele clădiri mai importante: cetatea propriu – zisă, mănăstirea franciscană, biserica calvină, biserica valahă, casa și grădina seniorială a contelui Haller.

Există poziționat pe această hartă și un șanț de apărare în spatele căruia este figurat un loc de campare a trupelor militare.

La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea s-au construit următoarele clădiri cu utilitate publică:

- primăria orașului - inaugurată în anul 1902
- bănci (trei clădiri)
- liceul real – construit în anul 1871

- liceul pedagogic – construit în anul 1870
- școala civilă – construit în anul 1888
- școala de ucenici – comerț
- școala de meserii
- 10 școli primare
- o grădiniță
- Cassina Mare (anul 1867) - cu o bibliotecă de 2.999 volume
- teatru (proiectul a fost întocmit în anul 1906 de către Desideriu Jakab și Marcel Kamo)

Perioadei interbelice îi aparține clădirea vilei lui dr. Petru Groza, proiectată de arh. Horia Creangă, situată lângă parcul orașului.

Alte clădiri importante sunt construite în perioada anilor 1970-1990, dintre acestea menționăm:

- clădirea casei de cultură
- clădirea gării
- hotelul Deva
- hotelul Sarmis – arh. Cezar Lăzărescu
- sediul prefecturii (nefinalizat până în prezent)

2.6.4.5.3. Informații arhitectural stilistice

În ceea ce privește stilistica arhitecturii devene, informațiile semnificative sunt următoarele:

- sec. XIII-XIV- în cadrul ansamblului cetății se păstrează prima incintă, cu donjon, “palas” (palatul propriu-zis), turn de poartă probabil la vest, cu tehnică constructivă și detalii specifice
- sf. sec. XIII- înc. sec. XIV- cel mai vechi element de arhitectură al cetății- o fereastră geminată cu arhivoltă trilobată, asemănătoare cu fereastra păstrată la donjonul de la Câlnic, datat cca. 1270
- mijl. sec. XVI- curtea a II-a, în sistem “zwinger”, la cetate (lucrările din timpul lui Castaldo)
- sf. sec. XVI- construită prima etapă la Magna Curia- elemente specifice Renașterii: plan cu dublu tract, “bastioane” dreptunghiulare la colțuri, mimând bastioanele de artilerie, plafoane casetate cu grinzi din lemn și pictate etc.
- sec. XVII- completarea incintei a doua a cetății; se ridică și platforma de artilerie semicirculară din sud- detalii specific renaștentiste timpurii (lucrări în timpul lui Gabriel Bethlen, Rakoczi I și Rakoczi al II-lea)
- înc. cu 1713- extinderea cetății prin incinta a III-a (în timpul lui Ioan Steinwille), cu elemente de arhitectură bastionară de inspirație Vaubaniană; la fel și incinta joasă, de la sud-est (dispărută, dar figurată în planurile din sec. XVIII și XIX)
- 1712-1724- Mănăstirea Franciscană Sf. Maria este ridicată și modificată; capătă forma actuală, în stil Baroc târziu
- 1744-1746 și până în 1755- din inițiativa guvernatorului Ioan Haller, refacerile ansamblului “Magna Curia”, conduse și probabil proiectate de Conrad Hammer, definitivează înfățișarea actuală a edificiului, căruia i se conferă caracteristici stilistice baroce târzii inclusiv prin mutarea sau transformarea parțială a decorului arhitectonic renaștentist
- 1890- Palatul Administrativ (fostul Palat al Prefecturii) este clădit în stilul Renașterii Germane
- 1899- se construiește noua Biserică Reformată de stil Neoromanic

- 1910- pe locul primei clădiri a teatrului din Deva este construit actualul Teatru Orășenesc- stil '1900 (Art Nouveau), cu toate accesoriile specifice stilului:fațadă modelată utilizând curbe în plan și elevație, planuri multiple, învelitoare policromă, accesorii ceramice, metal, lemn etc.
- anii '30- Vila Groza este construită în stil internațional, conform planurilor arhitectului Creangă - prima clădire modernistă din Deva

2.6.4.6. Calitatea vieții urbane

Având în vedere planșele de analiză a calității vieții la nivel de cartiere, se pot trage anumite concluzii, prezentate în cele ce urmează:

La nivel de cartiere, situația dotărilor ce contribuie la calitatea vieții este diversă, de la dotări aproape integrale la dotări aproape inexistente.

Municipiul Deva:

- cea mai bine dotată localitate aparținătoare rămâne Cristurul, iar cea mai puțin dotată este Archia. Între ele Bârcea Mică se păstrează la un nivel redus de dotări care deserveșc populația.
- cel mai dotat cartier rămâne Centrul vechi, în care calitatea vieții este aproape de cotele maxime;
- câteva cartiere din perioada socialistă au un nivel foarte ridicat de dotări care le asigură calitatea vieții: Dacia și Emanuil Gojdu, urmat și de Micro 15.
- de observat este faptul că toate cartierele croite în perioada socialistă au un nivel mediu sau înalt de dotări ce le asigură calitatea vieții;
- la un nivel mediu de dotare, ce necesită completări se află cartierele: Matei Corvin, Progresul, Mureș și Ceangăi;
- cartierele cu cele mai slabe calități ale vieții din punct de vedere al dotărilor rămân cele mai îndepărtate de centru, sau cele noi, aflate în curs de constituire: Viile Noi, Aurel Vlaicu (acesta beneficiază însă de poziția în apropierea centrului), Călugăreni, Dorobanți, Archia zona nouă;

Cristur, Bârcea mică, Archia:

- cea mai bine dotată localitate aparținătoare rămâne Cristurul, iar cea mai puțin dotată este Archia. Între ele Bârcea Mică se păstrează la un nivel redus de dotări care deserveșc populația.

2.6.5. Disfuncționalități

Principalele disfuncționalități cu privire la zonificarea funcțională a intravilanului sunt următoarele:

- Lipsa unor instituții și servicii publice sau de interes public, la nivel de municipiu, dar și de cartiere (cu preponderență cartierele noi):
 - o Învățământ universitar (eventual un campus universitar); institute de cercetare;
 - o Spital municipal (între 550-700 paturi); spitale de specialitate;
 - o Asistență socială (boli cronice, persoane cu handicap, cămin de bătrâni, orfelinat);

- o Cultură (filarmonică-sală dedicată, sală de teatru-operă de cca. 600-700 locuri, săli concerte, sală polivalentă, auditorium, rotundă de circ, muzee pt curente contemporane, muzeul satului, muzee olimpice);
 - o Economie (centru de afaceri, bursă de valori, supermarket-uri în cartierele noi);
 - o Turism (hotel de 4 stele cu min. 200 locuri);
 - o Sport (sală competiții sportive, săli și terenuri de sport – în cartierele noi, bazine de înot, alte dotări sportive: auto-moto, echitație, golf, etc);
 - o Spații publice (piețe de centru de cartier, parcuri, scuaruri, grădină botanică, parcuri tematice, zone naturale de agrement)
 - o Mobilitate (facilitate transport intermodal)
 - o la un nivel mediu de dotare, ce necesită completări se află cartierele: Matei Corvin, Progresul, Mureș și Ceangăi;
 - o cartierele cu cele mai slabe calități ale vieții din punct de vedere al dotărilor rămân cele mai îndepărtate de centru, sau cele noi, aflate în curs de constituire: Viile Noi, Aurel Vlaicu (acesta beneficiază însă de poziția în apropierea centrului), Călugăreni, Dorobanți, Archia zona nouă;
 - o Bârcea Mică se păstrează la un nivel redus de dotări care deservesc populația.
- Fărămițarea intravilanului, în special în zonele de extindere noi;

2.7. Zone cu riscuri

Dimensiunea strategică de securitate este surprinsă în cadrul Strategiei Naționale de Apărare a țării pentru perioada 2020-2024, elaborată de către Administrația Prezidențială. Aspectele semnificative și cu impact spațial sunt preluate în cele ce urmează.

În ceea ce privește situațiile de securitate, acestea pot genera anumite stări de perturbare a securității definite de lege, care caracterizează gravitatea și măsurile de luat în fiecare situație (OUG 1/9999). Structura acestor situații este prezentată mai jos:

- I. Situații (timpul) de pace
 - a. Starea de **normalitate**
 - b. Starea de **alertă**
- II. Situații de criză
 - a. Starea de **urgență**
 - b. Starea de **criză**
 - c. Starea de **asediu**
- III. Situații de război
 - a. Starea de **mobilizare**
 - b. Starea de **război**

În cadrul documentației de față vor fi analizate **aspecte spațiale ale riscurilor** fiecărui tip de stare definită prin lege, pentru care s-a considerat că este nevoie de măsuri spațiale sau reglementări urbanistice, menționându-se acolo unde legislația prevede, și actorii responsabili în gestiunea fiecărei situații. Dacă în anumite situații

sau stări, există informații referitoare la amenințările sau vulnerabilitățile legate de un anumit sector, acestea vor fi menționate la capitolul respectiv.

Încadrarea în clase de importanță a infrastructurilor de pe teritoriul UAT studiat este foarte importantă în analiza riscurilor, datorită faptului că infrastructurile critice, chiar dacă multe fac parte din categoria informațiilor clasificate, cele care sunt destinate publicării, trebuie evidențiate în planurile spațiale, pentru a se lua în calcul în cadrul analizei spațiale complexe, și a se prevedea măsurile urbanistice considerate necesare în acest domeniu.

Clasificarea tipurilor de infrastructuri ale României este făcută în concordanță cu legislația în vigoare și cu literatura de specialitate, astfel pe teritoriul României pot exista:

- Infrastructuri obișnuite (IO) – reprezintă infrastructurile de importanță locală
- Infrastructurile speciale (IS) – reprezintă infrastructurile de importanță regională
- Infrastructurile critice naționale (ICN) – reprezintă infrastructurile cu rol critic în funcționarea țării
- Infrastructurile critice europene (ICE) – reprezintă infrastructurile cu rol critic în funcționarea Uniunii Europene, prezente pe teritoriul României.

Infrastructura critică la nivel național și european este în schimb reglementată printr-o serie de legi, hotărâri de guvern și ordine de ministru, în așa fel încât ea să poată fi identificată. Lista actelor legislative care reglementează infrastructura critică este următoarea:

Ordonanțe de Urgență.

- Ordonanța de Urgență nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice

Hotărâri de guvern.

- Hotărârea de Guvern nr. 1198/2012 privind desemnarea infrastructurilor critice naționale
- Hotărârea de Guvern nr. 683/2016 privind desemnarea infrastructurilor critice europene și pentru modificarea HG 301/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a L 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor
- Hotărârea de Guvern nr. 35/2019 privind desemnarea autorităților publice responsabile în domeniul protecției infrastructurilor critice naționale și europene

Acte ale Administrației Publice Centrale.

- Ordinul Ministrului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri nr. 1178/2011 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și a pragurilor critice aferente sectorului ICN/E – infrastructură critică națională/europeană – "Energetic"
- Ordinul comun al MCSI nr.610/2011, MECTS nr.4.380/ 2011, SRI nr. 10.201/2011, MAN nr. 46/2011, STS nr. 265/2011 și SIE nr. 149/2011 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și pragurilor critice aferente pentru identificarea infrastructurilor critice naționale din sectorul "Tehnologia informației și comunicațiilor"
- Ordinul comun al MCSI, MAN, MECTS, STS, SRI și SIE nr.213/2012 pentru aprobarea Metodologiei de identificare a infrastructurilor critice naționale din

sectorul "Tehnologia informației și comunicațiilor" (*unele anexe sunt clasificate*).

- Ordinul comun al Ministrului Mediului și Pădurilor și Ministrului Sănătății nr. 1483/2011 pentru aprobarea Criteriilor și pragurilor critice aferente sectorului alimentare cu apă (*Anexa nu se publică, fiind informație clasificată*)
- Ordinul Ministrului Mediului... nr. 386/2019 pentru aprobarea Criteriilor și pragurilor critice aferente sectorului Apă, păduri și mediu, subsectorul "Protecția mediului înconjurător" (*Anexa se comunică instituțiilor interesate, deoarece este clasificată potrivit legii*)
- Ordinul comun al Președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 117/2019 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și a pragurilor critice aferente sectorului ICN – infrastructură critică națională – "Alimentație și agricultură".
- Ordinul comun al Ministrului Sănătății și al Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 965/2011 privind aprobarea Listei criteriilor și pragurilor critice pentru desemnarea infrastructurilor critice aferente sectorului – "Sănătate" (*Anexa nu se publică, fiind informație clasificată*)
- Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. M.238/2019 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și pragurilor critice aferente sectorului ICN – infrastructură critică națională – "Sănătate" (*Anexa nu se publică, fiind informație clasificată*)
- Ordinul comun al MAN nr.37/2011, SRI nr.10.216/2011, MECMA nr. 107.101/2011, MAI nr. 111/2011, SIE nr. 150/2011 și STS nr. 13.026/2011 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și pragurilor critice aferente sectorului ICN – infrastructura critică națională – "Securitate națională" (*Anexa nu se publică, fiind informație clasificată*)
- Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 170/2013 privind organizarea și desfășurarea activității de identificare, desemnare și protecție a infrastructurilor critice în Ministerul Afacerilor Interne (*Anexa se comunică instituțiilor interesate, deoarece este clasificată potrivit legii*)
- Ordinul Vice-prim Ministrul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice nr. 1303/2019 privind aprobarea criteriilor sectoriale și pragurilor critice aferente pentru identificarea infrastructurilor critice naționale din sectorul "Administrație", subsectorul "Administrație publică" (*Anexa se comunică instituțiilor interesate, deoarece este clasificată potrivit legii*)
- Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 579/2016 privind criteriile și pragurile critice aferente criteriilor sectoriale ce stau la baza identificării potențialelor infrastructuri critice ICN/ICE în domeniul transporturilor (*? nu se găsește*)
- Ordinul comun al Ministrului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri și al Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 1177/2011 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și pragurilor critice aferente sectorului ICN- infrastructură critică națională – "Industria chimică și nucleară"
- Ordinul Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 4587/2011 pentru aprobarea criteriilor sectoriale și pragurilor critice aferente în scopul identificării infrastructurii critice naționale din sectorul – "Spațiu și cercetare"
- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2051/2019 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și a pragurilor critice, potrivit domeniilor de responsabilitate, aferente sectorului "Financiar-bancar: taxe, impozite, trezorerie și sisteme de plăți" (*Anexa se comunică instituțiilor interesate, deoarece este clasificată potrivit legii*)
- Ordinul BNR nr. 11/2019 pentru stabilirea criteriilor sectoriale și a pragurilor critice, selectării infrastructurii critice naționale din sectorul "financiar-bancar", subsectoarele "bănci" și "sisteme de plăți" aflate în sfera de reglementare,

autorizare și supraveghere a BNR (*Anexa se comunică instituțiilor interesate, deoarece este clasificată potrivit legii*)

În ceea ce privește încadrarea infrastructurilor prezente pe UAT Deva în cadrul infrastructurilor critice, categorisite pe sectoare și subsectoare, se pot preciza următoarele:

Sectorul Energetic

Subsectorul: Energie electrică, inclusiv nuclear-electrică – capacități și instalații pentru producere, depozitare/stocare, rețele de distribuție și transport

Obiective specifice (elemente).

- Stații/posturi de transformare care alimentează:
 - o Consumatori/echipamente/instalații la care întreruperea alimentării cu electricitate poate conduce la explozii, incendii, distrugeri sau accidente majore soldate cu victime umane
 - o Servicii de trafic în teritoriu care asigură siguranța în circulație
 - o Sedii ale administrației publice centrale
 - o Structuri operative ale forțelor din sistemul național de apărare
- Obiective energetice de alimentare a operatorilor economici care prin nefuncționare pot produce efecte economice, sociale și de mediu majore

Sectorul Tehnologia Informației și comunicațiilor

Subsectorul: Sistemele, rețelele și serviciile de comunicații electronice

Obiective specifice (elemente).

- Infrastructuri, componente, sisteme, rețele destinate asigurării serviciilor comunicațiilor de voce, date, internet (pentru persoane fizice)
- Infrastructuri pentru comunicații de urgență
- Infrastructuri, componente, sisteme, rețele destinate asigurării serviciilor comunicațiilor de voce, date, internet în conexiune cu securitatea națională
- Sisteme și rețele de supraveghere, sesizare, avertizare și alertă
- Infrastructuri și componente destinate telecomunicațiilor de stat
- Sisteme de comunicații cu destinație administrativ teritorială

Subsectorul: Sistemele de prelucrare, procesare și stocare a datelor, inclusiv a serviciilor publice electronice

Obiective specifice (elemente).

- Sistemul de prelucrare, procesare și stocare a datelor (persoanelor fizice)
- Sisteme de prelucrare, procesare și stocare a datelor (stat)

Subsectorul: Infrastructuri de securitate informatică

Obiective specifice (elemente).

- Infrastructuri pentru asigurarea serviciilor de securitate informatică

Subsectorul: Infrastructuri de emisie radio-tv

Obiective specifice (elemente).

- Rețele de transport și emisie radio-TV public (broadcasting)

Subsectorul: Servicii poștale la nivel național

Obiective specifice (elemente).

- Servicii poștale

Sectorul Apă, păduri și mediu

Subsectorul: Furnizarea de apă potabilă și canalizare

Obiective specifice (elemente).

- Sistemul centralizat de alimentare cu apă municipal
- Sistemul centralizat de canalizare menajeră municipal

Sectorul Sănătate

Subsectorul: Servicii de urgență medicală și transport sanitar

Obiective specifice (elemente).

- Secția de urgențe a Spitalului Județean Deva
- Serviciul de salvare municipal și județean

Sectorul Securitate națională

Subsectorul: Apărarea țării, ordinea publică și siguranța națională

Obiective specifice (elemente).

- Depozitul de garnizoană Mintia
- Inspectoratul de Poliție Județean Hunedoara
- Inspectoratul de Jandarmi Județean Hunedoara
- Arhivele Naționale ale României Deva

Subsectorul: Situații de urgență

Obiective specifice (elemente).

- Sediul ISU Hunedoara și Detașamentul de Pompieri Deva

Subsectorul: Justiției și penitenciare

Obiective specifice (elemente).

- Tribunalul și Judecătoria Deva
- Penitenciarul Deva (Cristur)

Sectorul Administrație

Subsectorul: Administrație publică

Obiective specifice (elemente).

- Sediul Consiliului Județean Hunedoara
- Sediul Primăriei Municipiului Deva

Sectorul Transporturi

Subsectorul: Transportul rutier

Obiective specifice (elemente).

- DN7-E68
- DJ 687

Subsectorul: Transportul feroviar

Obiective specifice (elemente).

- Magistrala CF 200 și gara Deva

Sectorul Financiar bancar

Subsectorul: Taxe și impozite

Obiective specifice (elemente).

- Primăria Municipiului Deva

Subsectorul: Bănci

Obiective specifice (elemente).

- Sediile de bănci din Deva

Subsectorul: Trezorerie și sisteme de plăți

Obiective specifice (elemente).

- Trezoreria Deva

Sectorul Cultură și patrimoniu cultural național

Subsectorul: Instituții publice de cultură

Obiective specifice (elemente).

- Muzeul Civilizației Dacice și Romane
- Biblioteca Județeană Ovid Densusianu
- Teatrul de artă Deva
- Centrul Cultural Drăgan Munteanu

Subsectorul: Protejarea patrimoniului cultural național

Obiective specifice (elemente).

- Ansamblul Cetatea medievală Deva
- Magna Curia (Castelul Bethlen), azi Muzeul Civilizației Dacice și Romane
- Turnul Vechii Biserici Ortodoxe din cimitirul Călugăreni

La ora actuală nu există legislație specifică care să definească infrastructura obișnuită, aceasta fiind de fapt formată din rețeaua de dotări obligatorii de factură critică locală, la care s-ar adăuga echiparea tehnico-edilitară de factură critică locală și unele obiective locale de importanță în cazul unor situații care depășesc starea de normalitate. Acest aspect a fost analizat la nivel local prin Planul local de analiză și acoperire a riscurilor municipiului Deva și la nivel județean prin Planul de analiză și acoperire a riscurilor la nivelul județului Hunedoara.

În continuare, este prezentat un extras din PAAR a jud. Hunedoara care prezintă aspectul critic al cazării populației în situații de urgență.

Locație	Adresa	Dist. față de oraș	Nr. cam.	Nr. pers. ce pot fi adăpostite	Capacități		Sursă energie
					Prep. hrană	Servire hrană	

Hotel Sarmis	Deva, str. Mareșal Antonescu nr. 7	0	103	184	630	630	Gaz, Electr.
Hotel Deva	Deva, B-dul 22 Dec	0	77	151	800	800	Gaz, Electr.
Hotel Decebal	Deva, str. 1 Dec, nr. 37	0	35	70	250	250	Gaz, Electr.
Motel Alaska	Deva, DN 7	0	7	18	200	200	Gaz, Electr.
Motel Caro	Cristur, nr. 365 G	0	4	9	40	40	Gaz, Electr.
S.C. Antreprenorul S.R.L.	Deva, B-dul Decebal Bl. M	0	0	0	450	450	Gaz, Electr.
Hotel Dunărea	Deva, str. N. Bălcescu	0	0	0	50	50	Gaz, Electr.
Hotel Bulevard	Deva, B-dul Decebal Bl. M	0	0	0	200	200	Gaz, Electr.
McDonald's	Deva, Calea Zarandului	0	0	0	150	150	Gaz, Electr.
Cantina S.C. Macon S.A.	Deva, str. Sântuhalm nr.1	0	0	0	80	80	Gaz
Cantina Filiala Devamin	Deva, str. Horea nr. 201	0	0	0	300	300	Gaz, Electr.
Pensiunea President	Deva, str. 22 Decembrie nr. 168	0	0	0	160	160	Gaz, Electr.
SC Sandi Com SRL Castelo	Deva, str. Aurel Vlaicu	0	0	0	100	100	Gaz, Electr.
Școală generală, Grădiniță, Cămin cultural	Sântuhalm	4	10	150			
Școală generală, Grădiniță, Cămin cultural	Cristur	9	10	50			
Școală generală, Grădiniță, Cămin cultural	Archia	4	5	50			
Școală generală, Grădiniță, Cămin cultural	Bârcea Mică	12	10	50			

Sursa: Planul de analiză și acoperire a riscurilor la nivelul județului Hunedoara

2.7.1. Zone cu riscuri naturale

În situațiile de urgență, se poate vorbi despre *amenințări, riscuri și vulnerabilități*.

În ceea ce privește sursele care delimitează zonele de risc ce pot provoca situații de urgență, acestea sunt documente strategice, studii la nivel național, județean sau local, precum și alte studii elaborate anterior sau concomitent cu PUG, după cum urmează:

- PATN Secțiunea Riscuri naturale
- Studiul RO-RISK
- PATJ Hunedoara
- Planul județean de analiză și acoperire a riscurilor la nivelul județului Hunedoara
- PATZI Deva-Simeria-Hunedoara

- Planul local de analiză și acoperire a riscurilor la nivelul municipiului Deva
- Studiul de fundamentare Protecția Mediului. Riscuri naturale și antropice elaborat concomitent cu Actualizarea PUG Deva;

Conform HG 557/2016 privind **Managementul tipurilor de risc**, în cadrul UAT-ului studiat putem avea categoriile de riscuri prezentate în cele ce urmează.

2.7.1.1. Riscul de cutremur

Din punct de vedere al seismicității, teritoriul analizat se înscrie în microaria de sensibilitate seismică Hațeg-Deva-valea Mureșului, asociată sistemului faliei Sud-Transilvane, numită aici falia Mureșului și a faliei ce mărginește „munceii Devei” (Gheorghiu *et al.* 1963), zonă caracterizată prin cel puțin un cutremur cu magnitudinea mai mare de 5,2, dar nu mai mare de 6 (Mărmureanu *et al.*, 2011), dar majoritatea cu o magnitudine de sub 3,5, cu un stres maxim orientat E-V (Oros *et al.*, 2018), precum cele din 10.10.1879, 05.12.1890, 28.11.1892, 08.04.1893, 02.04.1901, 04.07.1913 și 26.01.1916.

În conformitate cu STAS 11100/1-91 și STAS 11100/1-93, municipiul Deva se află în zona de seismicitate cu magnitudinea de 6 după scara Richter. Normativul P 100/01-2006 privind zonarea teritoriului României după valorile coeficienților seismici de colt K_s și T_c , include teritoriul orașului în zona «E» cu perioada de control (colt) a timpului de răspuns $T_c = 0,7$ s și $P_{conv} = 350$ KPA, ceea ce indică faptul că riscul seismic pentru construcții este relativ redus, cele mai înalte clădiri încadrându-se în regimul P+4.

În aceste condiții, conform PATN 5 – Zone de risc, **UAT Deva nu este considerată ca zonă cu risc natural seismic.**

2.7.1.2. Riscul de inundații

La nivelul teritoriului municipiului Deva, aferent bazinului Mureșului există riscul producerii de inundații în perioada de primăvară – vară, și chiar în timpul iernii când topirea bruscă a zăpezii este determinată chiar de ploi. Situații de acest gen sunt caracteristice mai ales în bazinele hidrografice mici, de sub 200 km² cu timp de concentrare mai mic de 6 ore, cum este chiar bazinul Cernei, ploile torențiale convective de mare intensitate, pot conduce la formarea de viituri rapide. Aceste viituri pot surveni și în condițiile unor ploi generalizate, care, local, au pe o perioadă scurtă - 2 – 3 ore sau chiar mai puțin - intensități deosebite. Prin rapiditatea cu care se desfășoară, viiturile rapide provoacă în special pagube materiale dar și pierderi de vieți omenești, mai ales că gradul de severitate al viiturilor rapide poate să fie amplificat în cazul în care versanții au suferit despăduriri masive, terenurile agricole sunt lucrate în lungul pantei sau în situațiile în care în bazine cu relief accidentat au apărut noi rupturi de pantă. Apare astfel riscul concentrării apelor pluviale pe firul albiilor elementare de tip ravenă, torent sau vâlcea, aflate pe versanții ce domină partea de vest a intravilanului orașului Deva (Fig. 2.15) și care se concentrează spre partea joasă a intravilanului.

Evaluările efectuate asupra situației specifice bazinului Cernei au condus la

concluzia că, deși există un dig, în aval de confluența cu pârâul Zlaști Cerna are o zonă lungă de 5,62 km cu risc potențial semnificativ la inundații (** A.B.A.M., 2016). Pentru Cerna și afluenții săi nu sunt de neglijat unele aspecte ce țin de gospodărirea bazinelor hidrografice, precum stabilizarea și recalibrarea albiei mai ales în zona localităților, întreținerea albiilor, stabilizarea patului albiei, executarea de parapetei, ziduri de sprijin și apărări de mal, eliminarea blocajelor și obstacolelor pe cursurile de apă, defrișări manuale, decolmatări și degajări de deșeuri ajunse și/sau aruncate în albie.

În cazul Mureșului, riscul la inundații de proporții istorice precum cele din 1970, când orașul a fost foarte afectat, este foarte scăzut, de 1%, adică la 100 ani, mai ales că lucrările de îndiguire din anii '70 și finalizate în 1981 prin construirea unui dig de 8,83 km cu o înălțime de 5 m, ar putea fi compatibil cu o protecție la un debit de 2640 m³/s (** A.B.A.M., 2016), zona predispusă la un asemenea risc reprezentând 22,1% din teritoriu. Este evident faptul că lunca joasă în interiorul digului, și cu un remuu în amonte pe Cerna, este o zonă potențial inundabilă, aceasta reprezentând 5,7 % din teritoriu, situație confirmată și de inundațiile din martie 1981, decembrie 1995, iunie 1998 sau aprilie 2000 (** A.B.A.M., 2016).

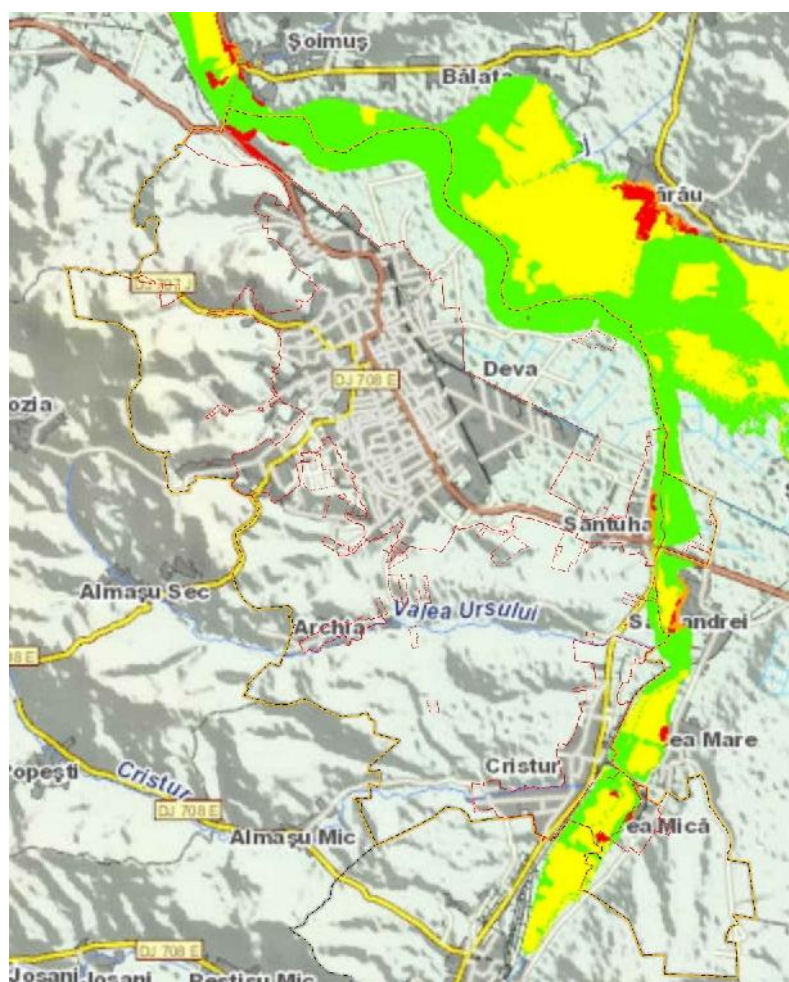

Fig. 2.8. Zona Deva – harta riscului la inundații 1%.

În concluzie, râul Mureș și râul Cerna, în zonele cuprinse între digurile de protecție la inundații, iar pe zonele fără dig (râul Cerna) conform părții grafice a proiectului care preia întocmai hărțile de risc ANAR, sunt considerate zone cu risc natural de inundații.

În afară de zonele de risc, care intră sub legislația specifică, pe teritoriul UAT Deva mai există și zone cu hazard de producere a inundațiilor, în conformitate cu hărțile de hazard ANAR, și care ocupă o mare parte din lunca Devii, datorate râului Mureș.

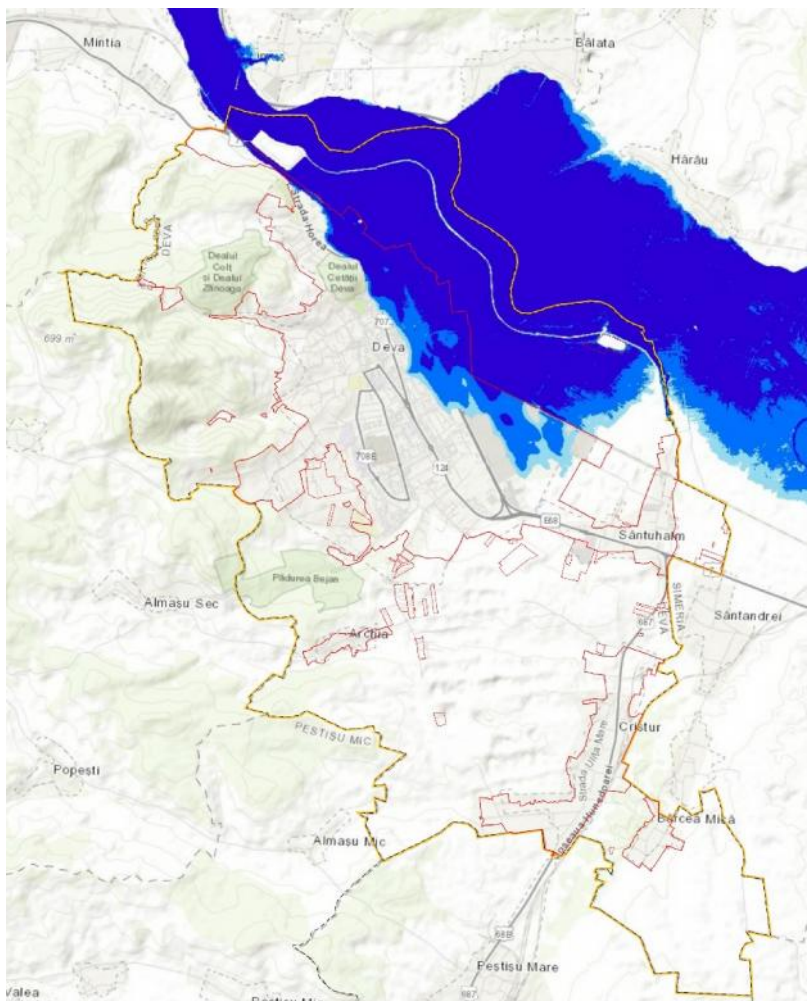

Fig. 2.9. Zona Deva – harta hazardului la inundații 0,1%.

2.7.1.3. Riscul de alunecări de teren

Riscurile geomorfologice sunt destul de scăzute raportate la întreg UAT Deva, date fiind condițiile litologice, cele geomorfologice asociate în principal predominării pantelor scăzute – cele de sub 5° reprezintă 56 % din teritoriu -, precum și cele legate de acoperirea terenului, 30,9 % fiind acoperit cu păduri și pajiști, prezente tocmai în zona cu pante mai mari de 5° , din zona deluroasă.

Este necesar a nu neglija faptul că în cazul unei utilizări agricole neadecvate chiar la înclinări de sub 5° pot să aibă loc procese de eroziune peliculară areolară, cu erodarea orizontului A al solurilor, orizontul caracterizat prin fertilitate. Ținând cont de faptul că există și suprafețe de teren cu înclinări mai mari, orice acțiune de defrișare masivă, sau de exploatare excesivă a pajiștilor și terenurilor arabile poate favoriza declanșarea unor procese de versant precum alunecările de teren pe rocile argiloase și lutoase, surpări ale malurilor, de eroziune torențială accelerată.

Arealul cu vulnerabilitate la alunecări de teren, inclusiv de reactivare a celor vechi, corespunde zonelor de aflorare a depozitelor badeniene și sarmațiene ce

conțin orizonturi de argile și care nu apar doar pe versanții dealurilor ci apar de multe ori și pe fruntea înclinată a teraselor Pleistocene medii și superioare, reprezentând circa 5 % din teritoriu. În zonele în care rocile de suprafață sunt luturi, luturi loessoide și nisipuri fine și medii, se întrunesc condiții favorabile de manifestare a tasării, zona de luncă și mai rar podul interfluviilor fiind spații de posibilă manifestare.

În cadrul unor proiecte mai vechi de amenajare a teritoriului sau urbanism general, au fost delimitate aceste areale cu vulnerabilitate la alunecări de teren, acestea fiind prezentate în materialul grafic următor, care completează analiza efectuată cu ocazia acestui studiu (vezi fig. 2.11 și 2.12).

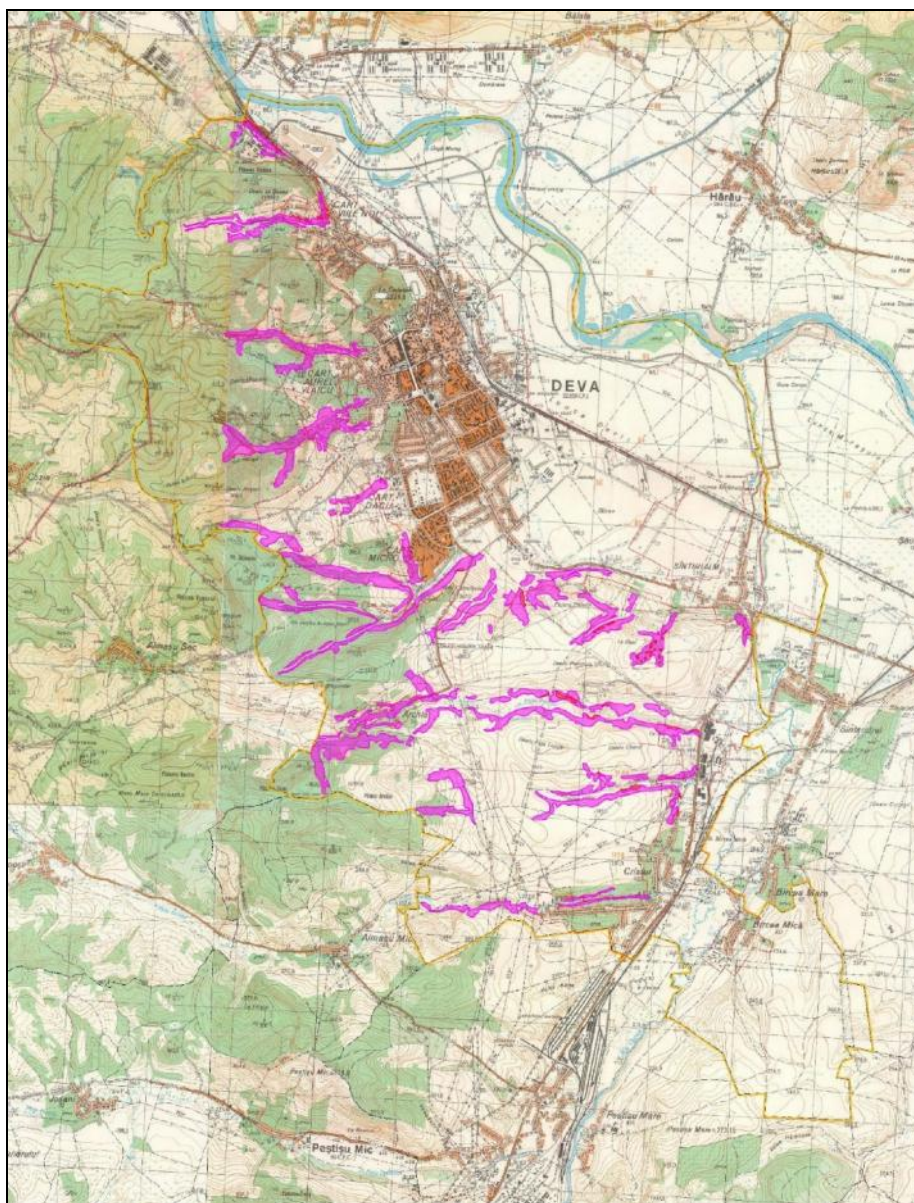

Fig. 2.11. UAT Deva – harta zonelor vulnerabile la alunecări de teren din PATZI DHS 2007.

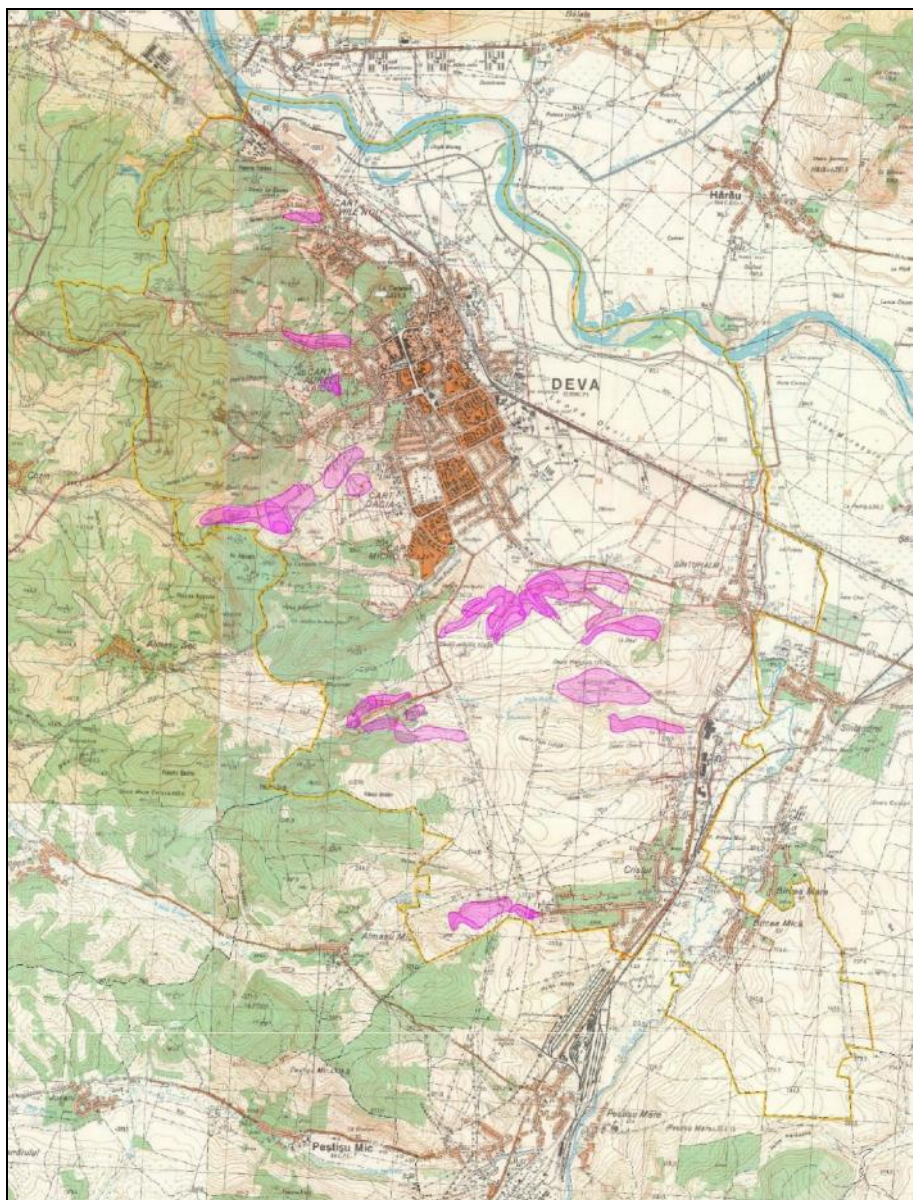

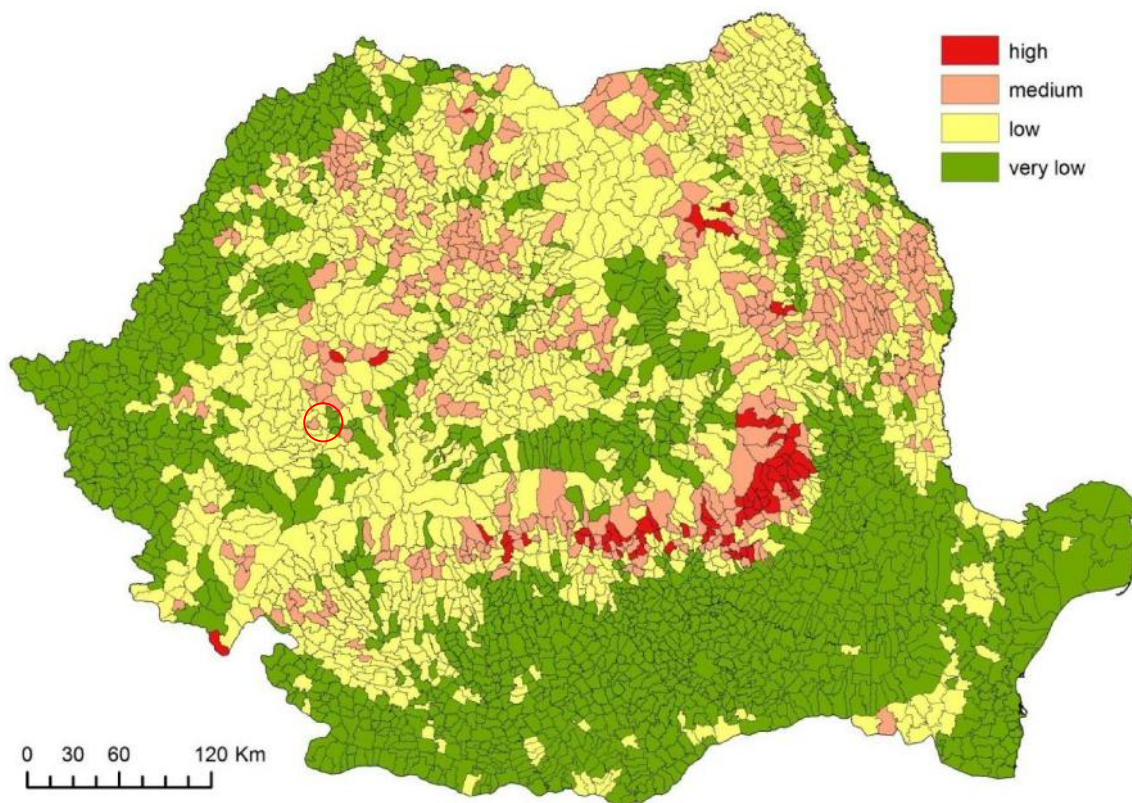
Fig. 2.12. UAT Deva – harta zonelor vulnerabile la alunecări de teren din proiect PUG 2015.

Totuși, în conformitate cu HG 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajarea teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale, art.7-8 "La nivelul fiecărei unități administrativ teritoriale de bază, structurile specializate ale administrației publice locale împreună cu instituțiile specializate întocmesc Studiul local al factorilor de risc natural, ce conține piese scrise și desenate (hărți de risc) cu privire la riscurile naturale existente. Studiile prevăzute sunt făcute publice și constituie documentații consultative puse la dispoziția elaboratorilor de documentații de urbanism și amenajarea teritoriului". Aceste hărți detaliate de risc nu au fost întocmite pe UAT Deva, de către o instituție abilitată în domeniu.

Cu ocazia elaborării Studiului privind Protecția Mediului. Riscuri naturale și antropice concomitent cu actualizarea PUG, a fost elaborată o hartă cu privire la vulnerabilitatea la alunecări de teren, ținând cont de caracteristicile geomorfologice ale terenului, acesta având un caracter general. Harta este prezentată în continuare și reprezintă, până la elaborarea oficială a Hărților de Risc la alunecări de teren, baza de delimitare a arealelor cu vulnerabilitate la alunecări de teren.

În conformitate cu Legea 575/2001 - PATN secțiunea 5 - Zone de risc, UAT Deva este considerată zonă cu risc scăzut-mediu de alunecări de teren, de tip primar.

În cadrul proiectului RO-RISK, UAT Deva este considerat cu risc mic de expunere la alunecări de teren a ariilor construite. Mai jos extrasul din proiect.

În concluzie, **UAT Deva conține zone cu risc de alunecări de teren, delimitate conform hărții din cadrul Studiului de fundamentare Protecția Mediului. Riscuri naturale și antropice**, acestea fiind preluate în cadrul pieselor desenate ale PUG. Această delimitare poate suferi modificări odată cu elaborarea hărților de risc natural la alunecări de teren de către o instituție abilitată în acest sens. Proiectantul PUG, consideră obligatorie elaborarea unei astfel de documentații de către o instituție abilitată, conform HG 382/2003 și actualizarea bazei de date din cadrul PUG.

2.7.1.4. Alte riscuri naturale

Legea 575/2001 nu definește decât riscurile naturale analizate mai sus, însă proiectul mult mai actual RO-RISK definește și alte tipuri de risc natural, la care este supus teritoriul național. Aceste alte tipuri de riscuri naturale sunt:

- Riscul de furtuni și viscol
- Riscul de căderi masive de zăpadă
- Riscul de tornade
- Riscul de secetă
- Riscul de temperaturi extreme
- Riscul de incendii de vegetație
- Riscul de avalanșe

Dintre acestea, analizând proiectul RO-RISK, UAT Deva este încadrat doar în următoarele categorii de zone de risc natural:

- Riscul de secetă pedologică este slab-moderat, pe când hazardul de secetă pedologică este ridicat; Totuși datorită încadrărilor RO-RISK, UAT Deva nu este considerat cu risc de secetă.
- **Riscul de incendii de vegetație (pădure) în cadrul Scenariile Naționale cu Probabilitate de apariție la 100 de ani și la 1000 de ani**, nu și în cel cu probabilitate de apariție la 10 ani. Astfel în cadrul proiectului, UAT Deva este considerat cu o vulnerabilitate medie la acest tip de risc.

2.7.2. Zone cu riscuri tehnologice

În cadrul categoriei de riscuri tehnologice, cel mai extins studiu la nivel național rămâne RO-RISK, însă categoriile concrete de riscuri tehnologice sunt precizate într-o legislație mai vastă privind protecția mediului.

Proiectul RO-RISK, precizează următoarele categorii de riscuri tehnologice la nivel național:

- Riscul nuclear și radiologic
- Riscuri SEVESO
- Riscuri de accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare substanțe periculoase

Pe UAT Deva există zone cu doar ultimele două categorii de riscuri.

2.7.2.1. Riscuri SEVESO

Pe UAT Deva **există zone cu riscuri de tip SEVESO**, din categoria **Risc de accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice**.

Este vorba de obiectivele situate pe UAT Mintia, și ale căror raze de influență ating o mică zonă forestieră de cca. 7,5 ha situată la NV-ul UAT Deva, zonă aflată în zona IV de risc – vătămări reversibile:

- SC Complexul Energetic Hunedoara SA, Sucursala Electrocentrale Deva S.A. situată la 5,5 km linie dreaptă de limita Devei, în sat Mintia, Com. Vețel, str. Șantierului nr. 1. încadrată ca obiectiv de risc major SEVESO care prezintă pericol chimic (stocare și vehiculare de substanțe toxice și potențial periculoase, degajări sau deversări accidentale de substanțe toxice sau nocive pentru mediu), de explozie (recipiente și instalații sub presiune, utilizare substanțe explozive) și de incendiu (stocare și utilizare de substanțe combustibile, cărbune, ambalaje, motorină, păcură, uleiuri etc., existența transformatorilor și rețelelor electrice).
- Messer Energo Gaz SRL situat în Sat Mintia, comuna Vetel, Str. Șantierului nr. 1, latitudine: 45,907072 N - longitudine: 22,818202 E care produce acetilena, în activitatea de fabricarea gazului industrial, cod CAEN 2011 utilizând ca materie primă carbidul, ambele fiind substanțe periculoase (gaz extrem de inflamabil, respectiv solid care în contact cu apa degajă gaz inflamabil) și

deține un depozit de gaze industriale, cod CAEN 5210, dintre care unele sunt substanțe periculoase clasificate ca gaze toxice (de exemplu amoniacul), inflamabile sau oxidante.

2.7.2.2. Riscuri de accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare substanțe periculoase

În categoria **riscurilor tehnologice generate de activități de transport și depozitare substanțe periculoase, există acest tip de risc pe UAT Deva**, și se referă la următoarele căi de comunicație, pe care se transportă substanțe periculoase:

- Autostrada A1 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase (ceea ce înseamnă întreg UAT Deva);
- DN7-E68 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase (ceea ce înseamnă întreg UAT Deva); este elementul de circulație care poate duce la cele mai importante riscuri la nivel de transport substanțe periculoase;
- DJ 687 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase;
- Magistrala CF 200 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase (ceea ce înseamnă întreg UAT Deva);

2.7.3. Zone cu riscuri biologice

Din categoria riscurilor biologice, pe **UAT Deva există următoarele obiective care se încadrează în categoria posibilelor surse de producere a riscurilor epidemice:**

- Spitalul Clinic Județean Hunedoara, secția Boli Infecțioase;

2.7.4. Zone cu riscuri sociale

Din categoria riscurilor sociale, pe UAT Deva există următoarele obiective care se încadrează în categoria posibilelor surse de producere a unor hazarduri de tip social:

- Penitenciarul Deva;
- Zonele urbane marginalizate;

Însă acestea **nu constituie situații de risc social.**

2.8. Circulația

2.8.1. Circulația rutieră și transportul în comun

2.8.1.1. Rețele de circulații rutiere

Rețeaua rutieră internă și conexiunile acesteia cu drumurile naționale și județene (tabelul 2.4) care deservește teritoriul de analiză sunt reprezentate în figura 2.17.

Râul Mureș reprezintă o barieră naturală între rețeaua de transport urban a Municipiului Deva și traseul autostrăzii A1 București - Nădlac. În zona Municipiului Deva autostrada A1 are prevăzut un singur nod de legătură cu rețeaua de drumuri naționale și județene, amplasat la Nord de Municipiul Deva, în localitatea Șoimuș. Prin această infrastructură, teritoriul de analiză este racordat la rețeaua Trans-Europeană de Transport centrală (TEN-T) (figura 2.18).

Tabelul 2.4. Rețeaua de drumuri județene și naționale din zona Municipiului Deva.

Drum	Origine	Destinație	Traseu
A1	Km 0+000, București	Km 576+130, Frontiera cu Ungaria	Pitești – Sibiu - Deva – Lugoj- Arad
DN 7/ E68	Km 0+000, București	Km 597+212, Frontiera cu Ungaria	Titu - Găești - Pitești - Râmnicu Vâlcea - Sibiu - Sebeș - Deva - Lipova - Arad - Nădlac
DN 76/ E79	Km 0+000, Deva (DN 7)	Km 184+320, Oradea (DN 1)	Șoimuș - Brad - Baia de Criș
DJ 687	Km 0+000, Sântuhalma (DN 7)	Km 23+002 Călan (DN 66)	Hunedoara - Hășdat
DJ 700	Km 0+000, Simeria	Km 10+000, U.M.	Săulești - Sântandrei - Bârcea Mare
DJ 707J	Km 0+000, Deva (DN 7)	Km 5+000, Cabana Căprioara	
DJ 708E	Km 0+000, Deva	Km 35+190, Aranies	Almașu Sec - Cârjiti - Popești - Almașu Mic – Pestisu Mare - Pestisu Mic - Josani - Nandru - Ciulpaz

Potrivit datelor statistice existente în baza de date INS Tempo Online, la nivelul anului 2019 rețeaua stradală a Municipiului Deva avea o lungime de 93 km. Lungimea străzilor modernizate reprezintă 96% din lungimea totală a rețelei urbane. Evoluția lungimii rețelei stradale și a străzilor modernizate în perioada 2010-2019 este prezentată în figura 2.19. Se observă că în perioada 2010-2015 nu au existat îmbunătățiri asupra rețelei stradale, urmând ca până la nivelul anului 2019 să se înregistreze o ușoară creștere.

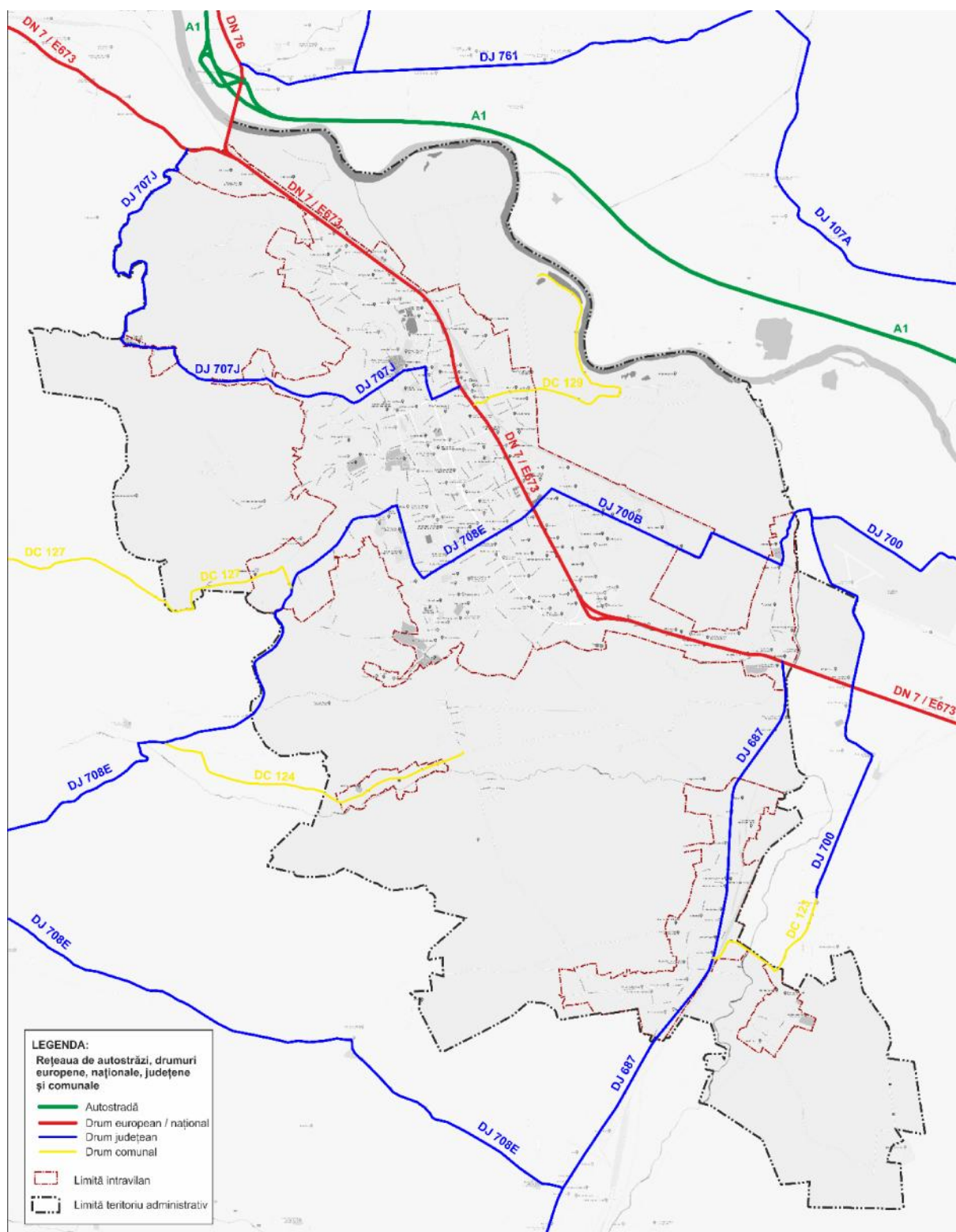

Figura 2.17. Conectarea rețelei stradale a Municipiului Deva la rețeaua de drumuri județene și naționale. Sursa: Google Maps.

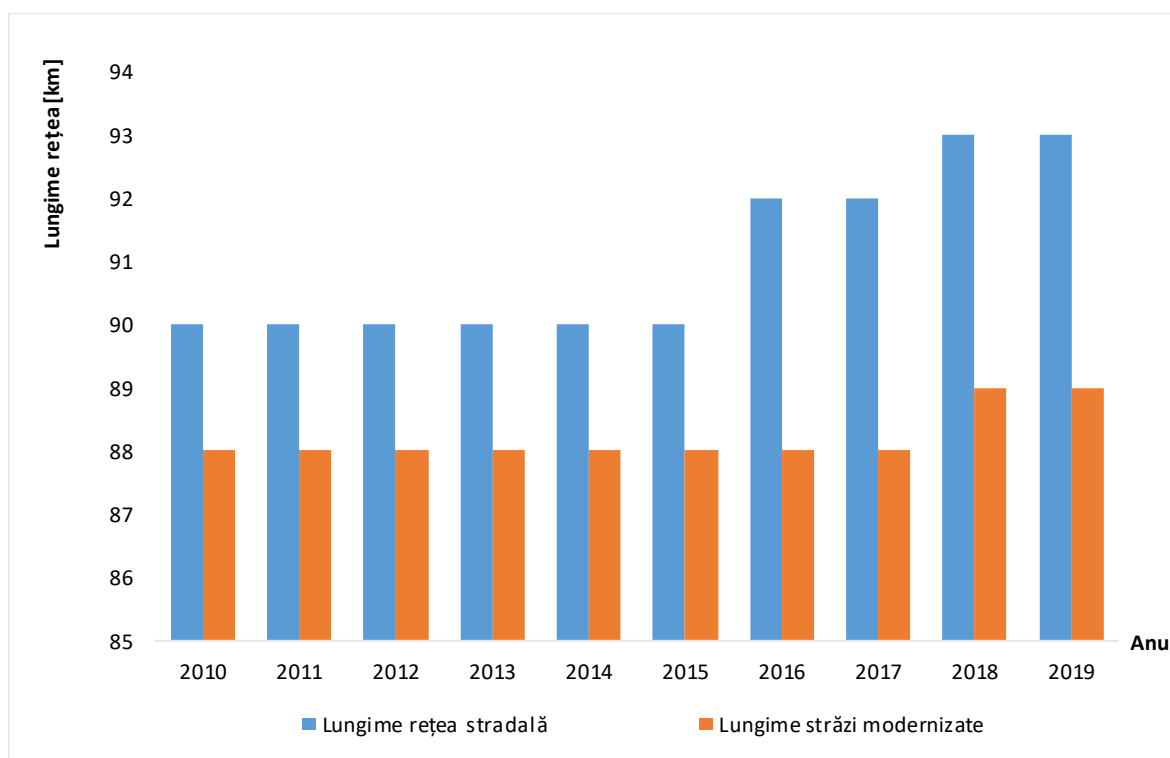

Figura 2.19. Evoluția rețelei stradale și a străzilor modernizate din Municipiul Deva, 2010-2019. Sursa datelor: INS, TEMPO On-line.

Conform prevederilor Ordinului Ministrului Transporturilor, Nr. 49 din 27.01.1998 referitor la "Normele tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane" publicat în Monitorul Oficial al României, Nr. 138 din 06.04.1998, străzile din localitățile urbane se clasifică în raport de intensitatea traficului și de funcțiile pe care le îndeplinesc, astfel:

- J străzi de categoria I - magistrale;
- J străzi de categoria a II-a - de legătură;
- J străzi de categoria a III-a - colectoare;
- J străzi de categoria a IV-a - de folosință locală.

Străzile încadrate în aceste categorii prezintă următoarele funcții și caracteristici:

- J **străzile de categoria I, magistrale** - asigură preluarea fluxurilor majore ale orașului pe direcția drumului național ce traversează orașul sau pe direcția principală de legătură cu acest drum, având minimum 6 benzi de circulație, inclusiv liniile de tramvai;
- J **străzile de categoria a II-a, de legătură** - asigură circulația majoră între zonele funcționale și de locuit, având 4 benzi de circulație, inclusiv liniile de tramvai;
- J **străzile de categoria a III-a, colectoare** - preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale, având 2 benzi de circulație;
- J **străzile de categoria a IV-a, de folosință locală** - asigură accesul la locuințe și servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus.

Reprezentarea grafică a străzilor din graful rețelei modelate în funcție de categoriile specificate în Ordinului Ministrului Transporturilor, Nr. 49 din 27.01.1998 este realizată în figura următoare.

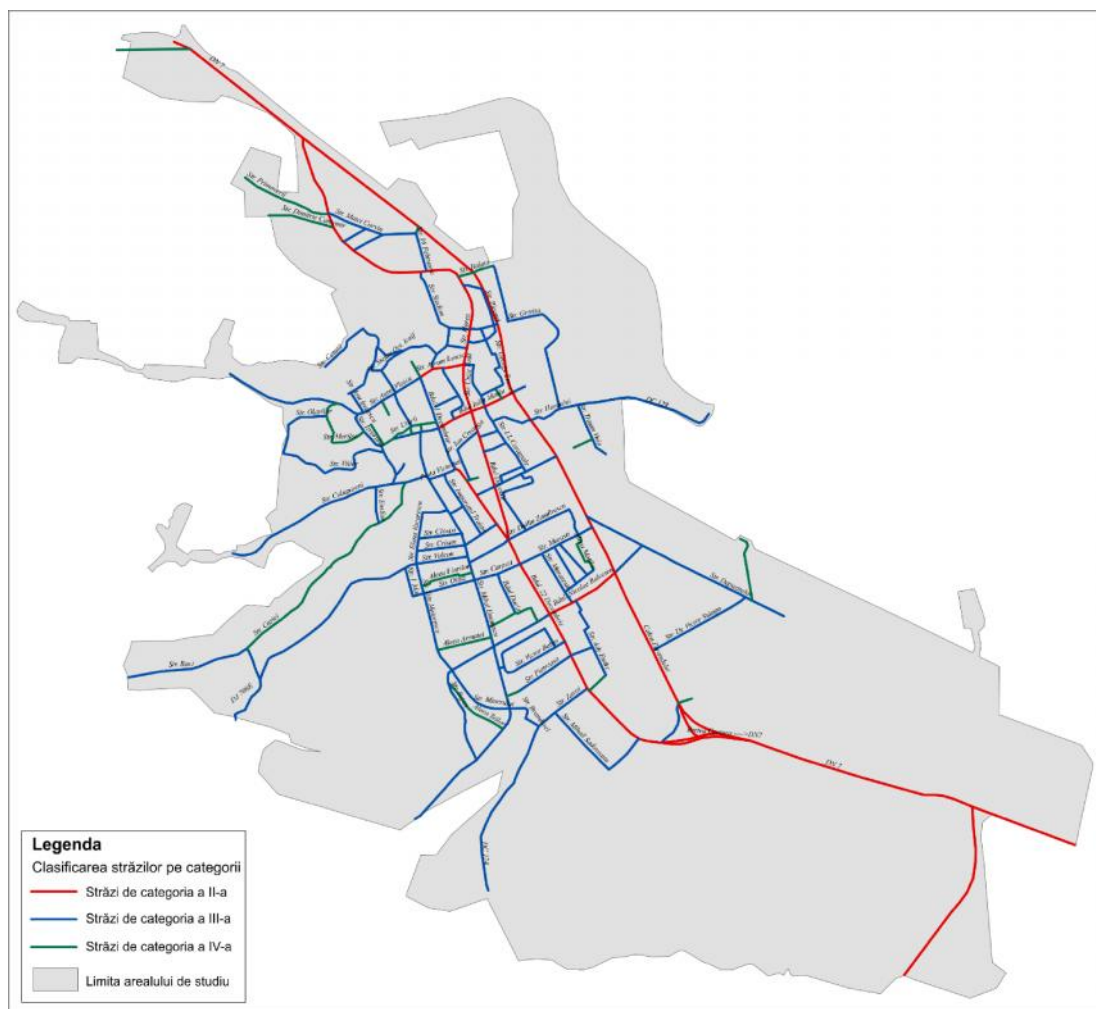

Figura 2.20. Categoria străzilor din graful rețelei. Sursa: Studiu de trafic, 2016.

Lățimea părții carosabile are un rol important în determinarea capacității de circulație. Reprezentarea grafică a străzilor din graful rețelei modelate în funcție de acest parametru este realizată în figura de mai jos.

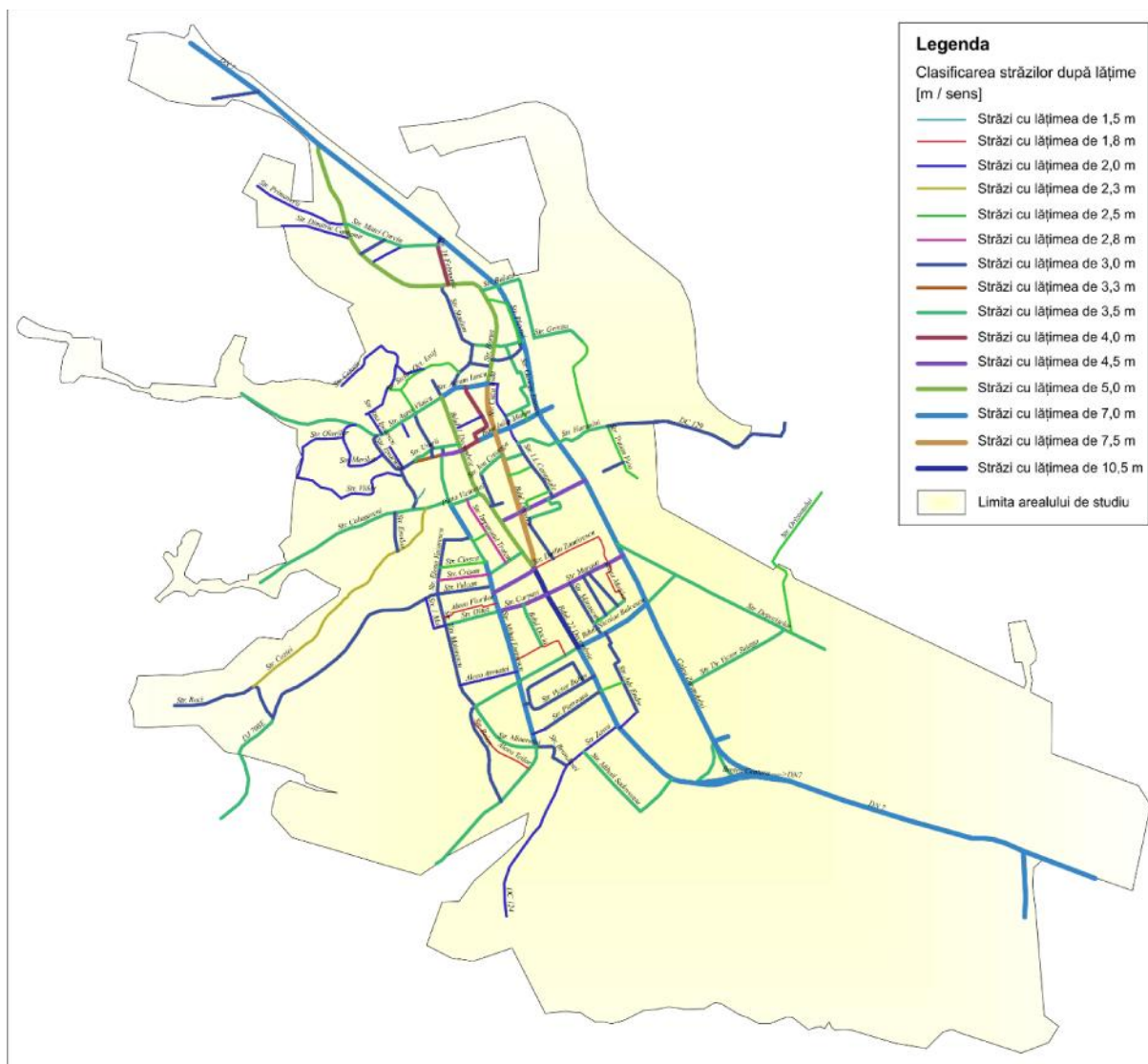

Figura 2.21. Lățimea părții carosabile a străzilor din graful rețelei. Studiu de trafic 2016.

Pe lângă elementele de mai sus, un alt factor care influențează semnificativ capacitatea de circulație a străzilor este modul de amenajare a parcărilor adiacente părții carosabile (longitudinală, oblică sau normală pe axul străzii).

Potrivit datelor furnizate de Primăria Municipiului Deva, parcărilor amenajate de pe teritoriul Municipiului Deva sunt încadrate în următoarele categorii:

- J parcări de reședință;
- J parcări publice.

Sistemul de parcare (sistemul de administrare, regulile tehnice privind delimitarea, dotarea și tarifar) reprezintă o componentă importantă de management al traficului în mediul urban cu implicații în planificarea mobilității.

În Municipiul Deva, sistemul de parcare este format din parcări publice de reședință (în spațiile dintre blocuri) și parcări cu locuri rezervate. Conform Regulamentului de organizare și funcționare a sistemului de administrare al parcărilor publice din Municipiul Deva, județul Hunedoara, la Art. 27(1), Serviciul Piețe Parcări poate permite oprirea/ staționarea/ parcare parțial sau total pe trotuar, cu respectarea indicatoarelor și marcajelor, numai dacă rămâne liber cel puțin un culoar de minimum 1 m lățime spre marginea opusă părții carosabile, pentru circulația pietonilor.

În urma prelucrării datele puse la dispoziție de Municipiul Deva, s-au identificat în total 1535 locuri de parcare amenajate în spațiile publice de pe teritoriul de analiză.

Centralizarea acestora este prezentată în tabelul 2.4. și în reprezentare grafică din figura 2.20.

Locurile de parcare sunt amplasate în zona centrală, în vecinătatea obiectivelor de interes socio-economic, de-a lungul arterelor principale de circulație.

Prin HCL nr. 393/ 2018, Anexa nr. 3, se precizează că programul de funcționare pentru parcarile publice cu plată se desfășoară între orele 09:00 – 17:00.

Taxele de parcare se stabilesc în funcție de zonă, după cum urmează:

- Zona A – 2 lei;
- Zona B – 1 leu.

În scopul susținerii mobilității durabile la nivelul localității se impune aplicare unei politici de parcare care să diminueze prezența autoturismelor în zona centrală, oferind totodată cetățenilor alternative atractive prin îmbunătățirea calității sistemului de transport public.

Tabelul 2.4. Parcări publice cu plată, Municipiul Deva.

Sursa datelor: Primăria Municipiul Deva.

Nr. crt.	Zonă amplasare parcare publică cu plată	Nr. locuri parcare	Zona tarifară
1	Bulevardul 1 Decembrie segmentul cuprins între Bulevardul Iuliu Maniu - Piața Unirii	82	A
2	Bulevardul 22 Decembrie - magazin Ulpia	24	A
3	Bulevardul Decebal - segmentul cuprins între str. Ion Creangă și Bulevardul Iuliu Maniu	20	A
4	Bulevardul Decebal - Mall	26	A
5	Bulevardul Mihail Kogălniceanu - segmentul cuprins între Bulevardul Decebal și Bulevardul 22 Decembrie stânga/dreapta	24/28	A
6	Piața Centrală - acces marfă	20	A
7	Bulevardul 1 Decembrie segmentul cuprins între Bulevardul Iuliu Maniu - Piața Victoriei stânga/ dreapta	34/55	A
8	Str. Mareșal Averescu - în fața Catedralei Ortodoxe	50	A
9	Bulevardul 22 Decembrie - Spitalul Județean de Urgență	72	A
10	Bulevardul Decebal - segmentul cuprins între str. Ion Creangă și Bulevardul Mihail Kogălniceanu stânga/ dreapta	84/68	A
11	Bulevardul Decebal - segmentul cuprins între Bulevardul Iuliu Maniu și str. Avram Iancu stânga/ dreapta	54/68	A
12	Str. Avram Iancu - segmentul cuprins între Bulevardul Decebal și Bulevardul 1 Decembrie stânga/ dreapta	29/43	A
13	Str. Andrei Șaguna stânga/ dreapta	18/25	A
14	Str. Ioan Luca Caragiale - segmentul cuprins între Bulevardul Iuliu Maniu și Str. Mihai Viteazul	25	A

Nr. crt.	Zonă amplasare parcare publică cu plată	Nr. locuri parcare	Zona tarifară
15	Str. Ion Creangă - piața Azur	26	A
16	Bulevardul Decebal - segmentul cuprins între Bulevardul Mihail Kogălniceanu și Piața Arras stânga/ dreapta	94/63	A
17	Piața Arras - Bănci comerciale	12	A
18	Str. Carpați - Policlinică	38	A
19	Bulevardul 22 Decembrie - segmentul cuprins între Aleea Salcânilor și Bulevardul Nicolae Bălcescu stânga/ dreapta	82/50	B
20	Piața Cetății	191	B
21	Aqualand	130	B

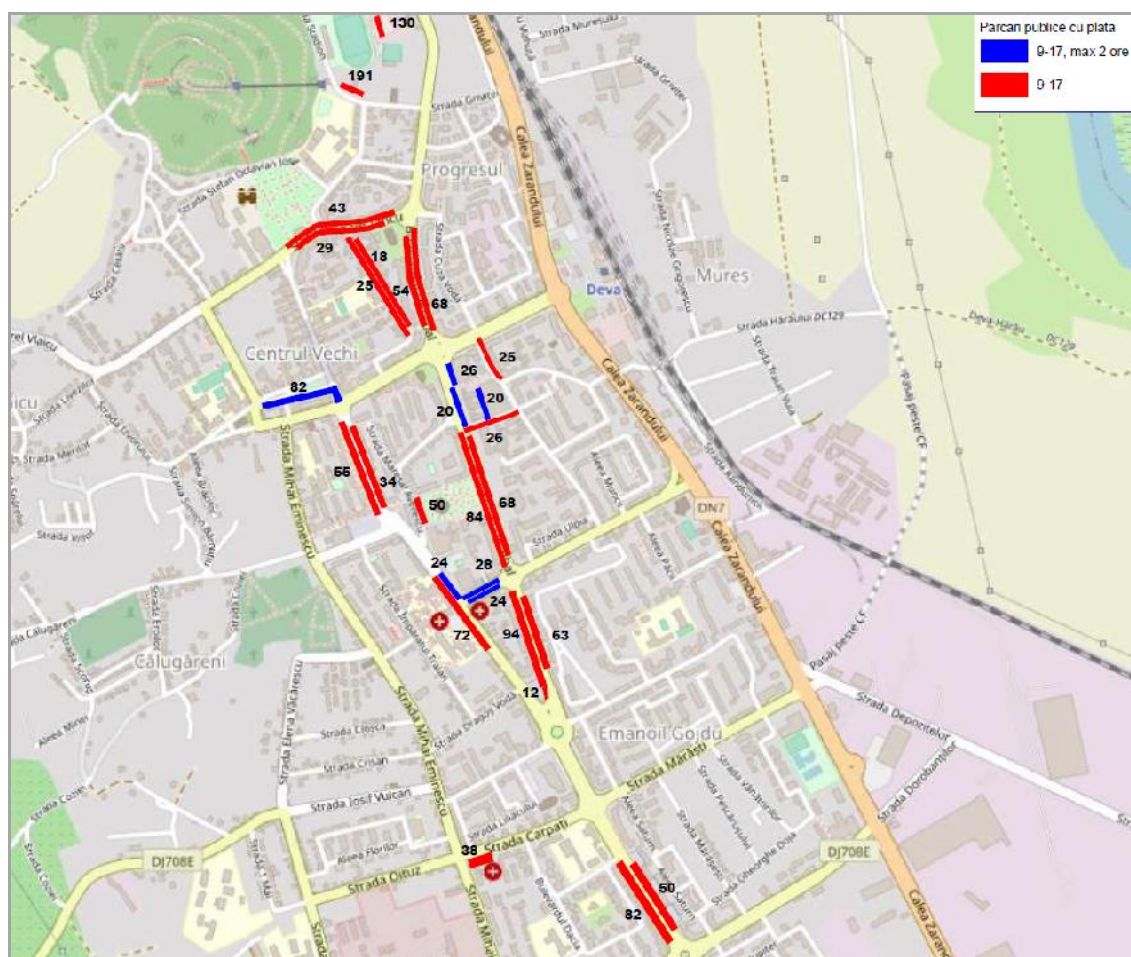

Figura 2.20. Distribuția teritorială a parcărilor publice cu plată.
Sursa datelor: Primăria Municipiul Deva.

Amenajarea intersecțiilor în mediul urban are consecințe directe asupra nivelului de calitate al serviciilor oferite de infrastructura de transport, condiționând fluența circulației și siguranța participanților la trafic – pietoni, bicicliști, conducători auto și pasageri în vehicule. Reglementările privind organizarea și controlul traficului în intersecțiile urbane se înscriu în două categorii principale: *reglementări pe baza indicatoarelor de prioritate și reglementări prin semaforizare*.

Organizarea circulației este gestionată de un sistem integrat de management al traficului rutier în componerea căruia intră:

- J 21 intersecții sincrone-adaptiv;
- J 23 intersecții semaforizate;
- J 318 semafoare în zona de acțiune;
- J Centru de Comandă și Control unic, pentru coordonarea activităților de management al traficului și supraveghere video.

2.8.1.2. Transportul public

Sistemul de transport public local din Municipiul Deva este format din infrastructură, mijloace de transport și tehnici de exploatare specifice modului de transport public de suprafață – autobuz/microbuz.

Operatorul TRANSPORT PUBLIC LOCAL DEVA S.R.L. a fost înființat în baza Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Deva nr. 26/2018 din 16 februarie 2018. Societatea al cărei acționar unic este Consiliul Local Deva, are ca principal obiect de activitate transportul public de persoane pe raza Municipiul Deva (Cod CAEN 4931 – Transporturi urbane, suburban și metropolitane de călători).

Societate a înregistrat o cifră de afaceri de 961.109 lei în anul 2018, respectiv 6.599.576 lei în anul 2019.

Rețeaua de transport public local este formată din 6 trasee. Operarea serviciului în zilele lucrătoare se realizează în intervalul orar 5:00-23:00. Variația orară a frecvenței de circulație a vehiculelor care deservește liniile de transport public din Municipiul Deva este reprezentată în figura 2.25.

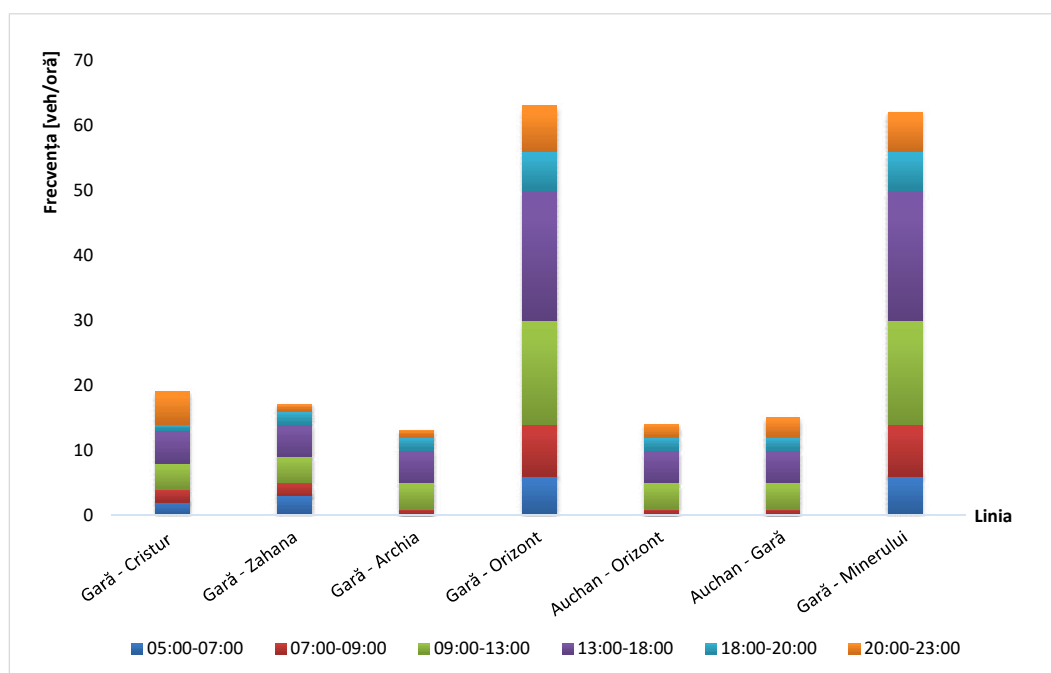

Figura 2.25. Frecvența de circulație a liniilor de autobuz. Sursa datelor: TRANSPORT PUBLIC LOCAL DEVA S.R.L.

Traseul Gară Deva – Orizont – Gară Deva este cea care oferă cea mai ridicată frecvență de circulație, de-a lungul întregii zile. Aceasta este urmată de traseul Gară Deva – Minerului – Gară Deva. Frecvența cea mai scăzută a fost înregistrată pe Linia 2 cu traseul Gară Deva – Archia – Gară Deva, unde se efectuează doar 13 curse/zi. Reprezentarea grafică a traseelor din componerea rețelei de transport public local

din Municipiul Deva este prezentată în figurile următoare.

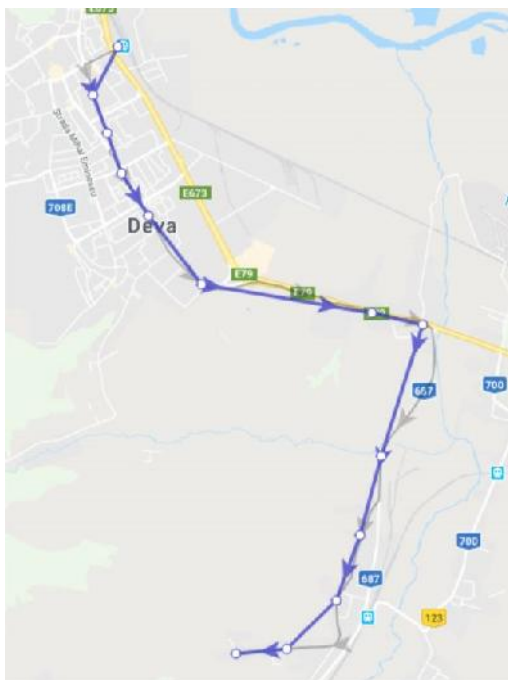

Figura 2.26. Traseu Linia 1, Gară Deva – Cristur (Trandafirilor) – Gară Deva. Sursa datelor: <https://tpld.ro>

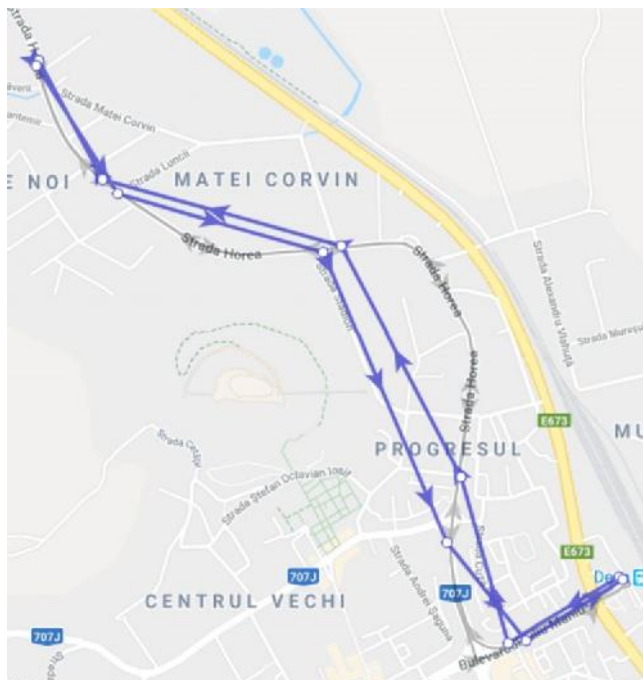

Figura 2.27. Traseu Linia 2, Gară Deva – Zahana – Gară Deva. Sursa datelor: <https://tpld.ro>.

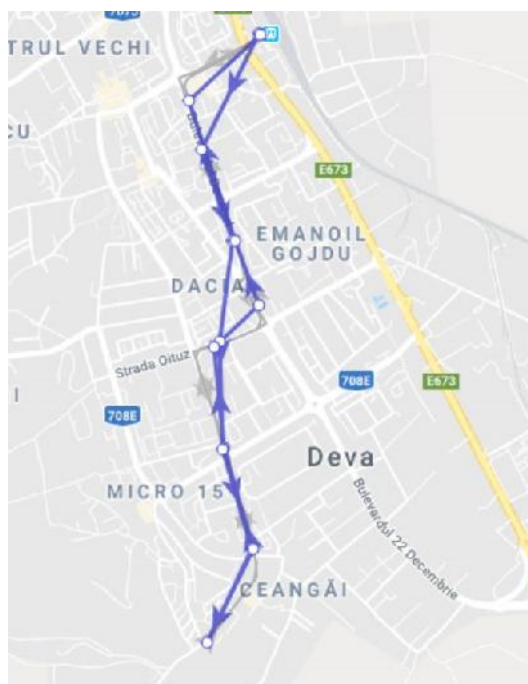

Figura 2.28. Traseu Linia 2, Gară Deva – Archia – Gară Deva. Sursa datelor: <https://tpld.ro>.

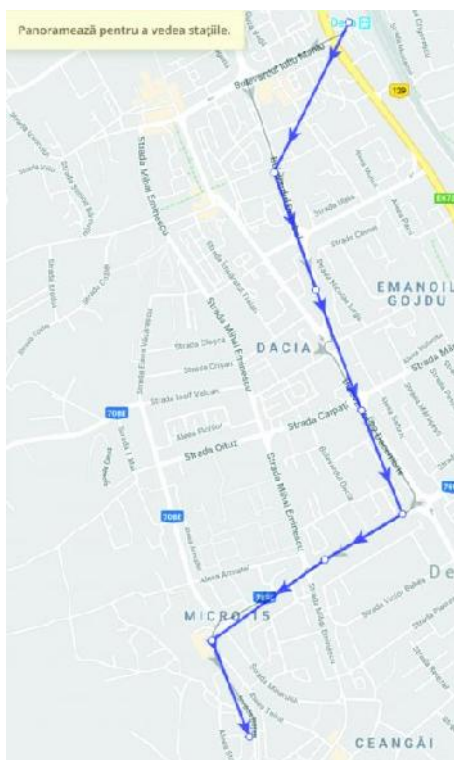

Figura 2.29. Traseu Linia 3, Gară Deva – Orizont – Gară Deva. Sursa datelor: <https://tpld.ro>.

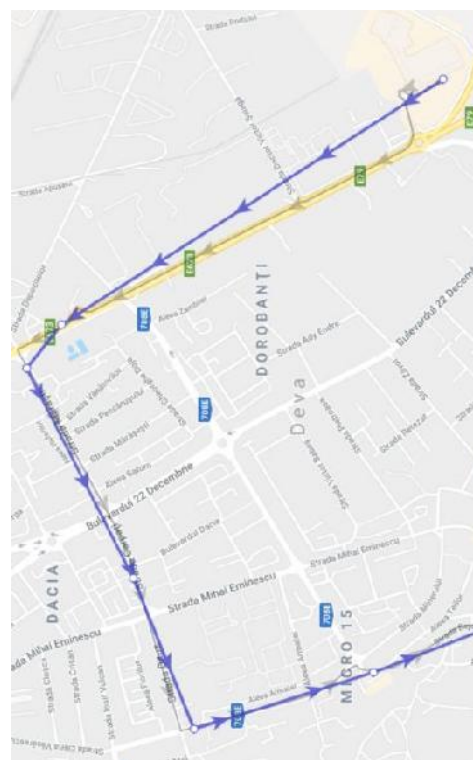

Figura 2.30. Traseu Linia 4, Auchan– Orizont – Auchan. Sursa datelor: <https://tpld.ro>.

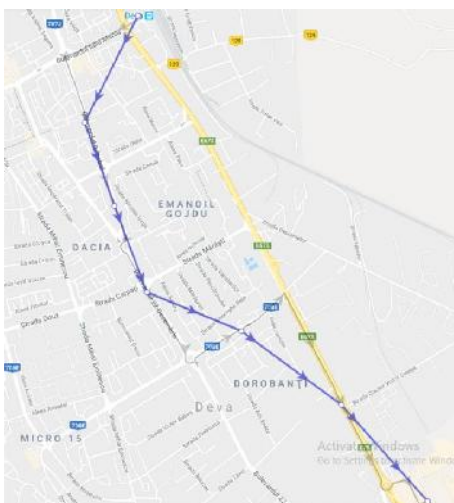

Figura 2.31. Traseu Linia 5, Auchan– Gara Deva. Sursa datelor: <https://tpld.ro>.

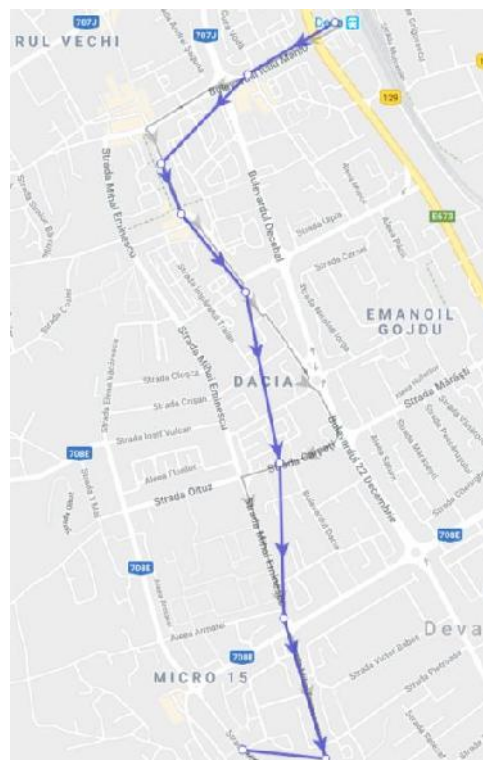

Figura 2.32. Traseu Linia 6, Gară Deva – Minerului – Gară Deva.

2.8.2. Circulația feroviară

În ceea ce privește transportul feroviar, teritoriul de analiză este racordat la rețeaua națională de cale ferată în stația Deva amplasată pe Magistrala CFR 200 (Brașov – Ghimbav – Codlea – Făgăraș – Avrig – Tâlmăciu – Sibiu – Săliște - Miercurea Sibiului – Sebeș – Orăștie – Simeria – Deva – Lipova – Arad - Episcopia Bihor). Aceasta este linie dublă electrificată (figura 2.22). Sectorul de pe teritoriul Municipiului Deva este cuprins între nodurile feroviare Simeria și Mintia.

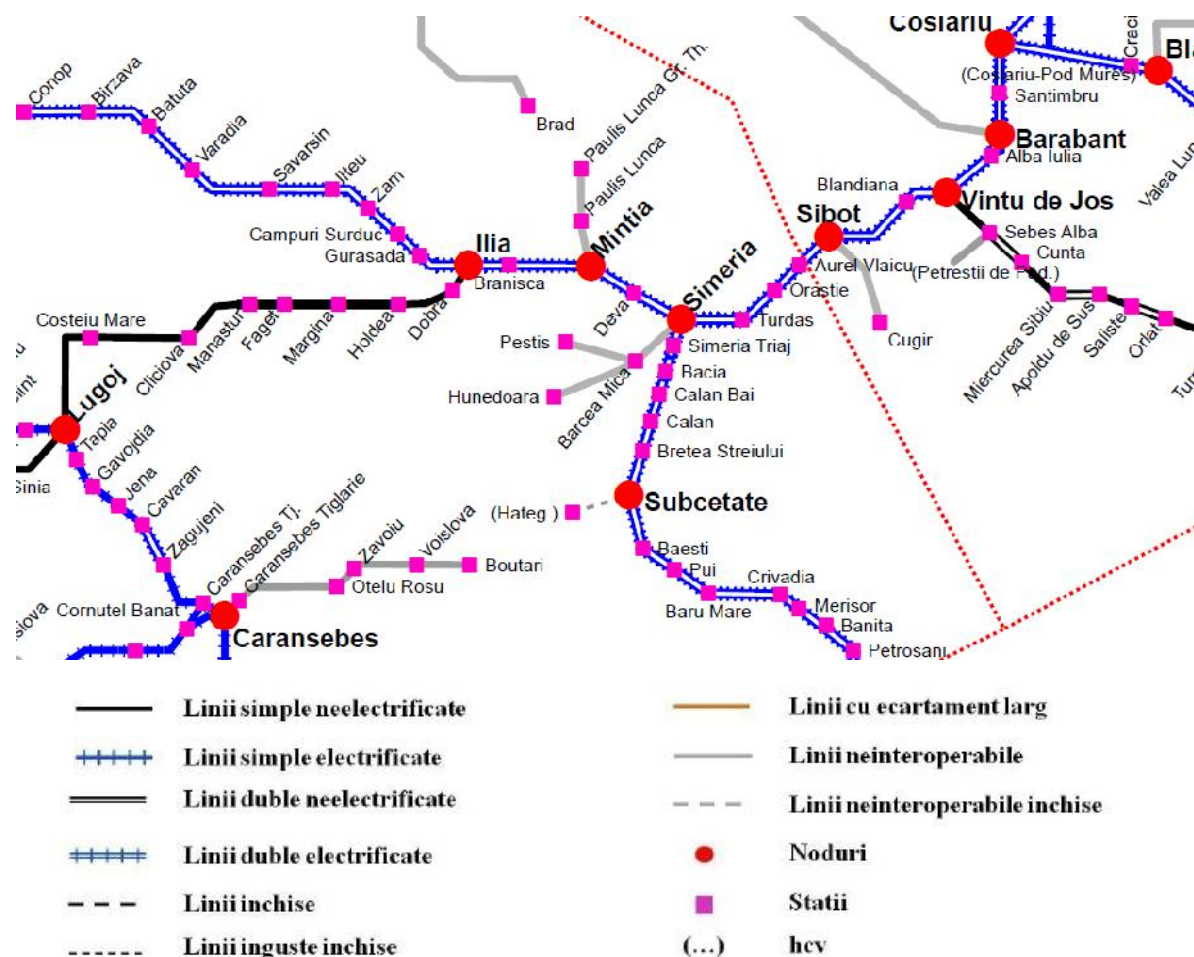

Figura 2.21. Harta rețelei feroviare, zona Municipiului Deva. Sursa: CFR SA.

Conform mersului de tren în vigoare, în decursul unei zile lucrătoare (intervalul orar 00:00 - 23:59) stația Deva reprezintă punct de plecare pentru 35 de trenuri încadrate în rangurile Regio (R, 18 cazuri), InterRegio (IR, 10 cazuri) și InterRegioNight (IRN, 7 cazuri). Variația orară a ofertei de transport în punctul de plecare este prezentată în figura 2.23. Se detașează perioada de vârf de trafic de dimineață 06:00 – 08:00 în care oferta este reprezentată de 4 trenuri Regio, 3 trenuri InterRegio și 1 tren InterRegioNight, respectiv intervalul de vârf de trafic de după-amiază, 15:00 – 16:00, în care se stația este deservită de 4 trenuri din categorie Regio.

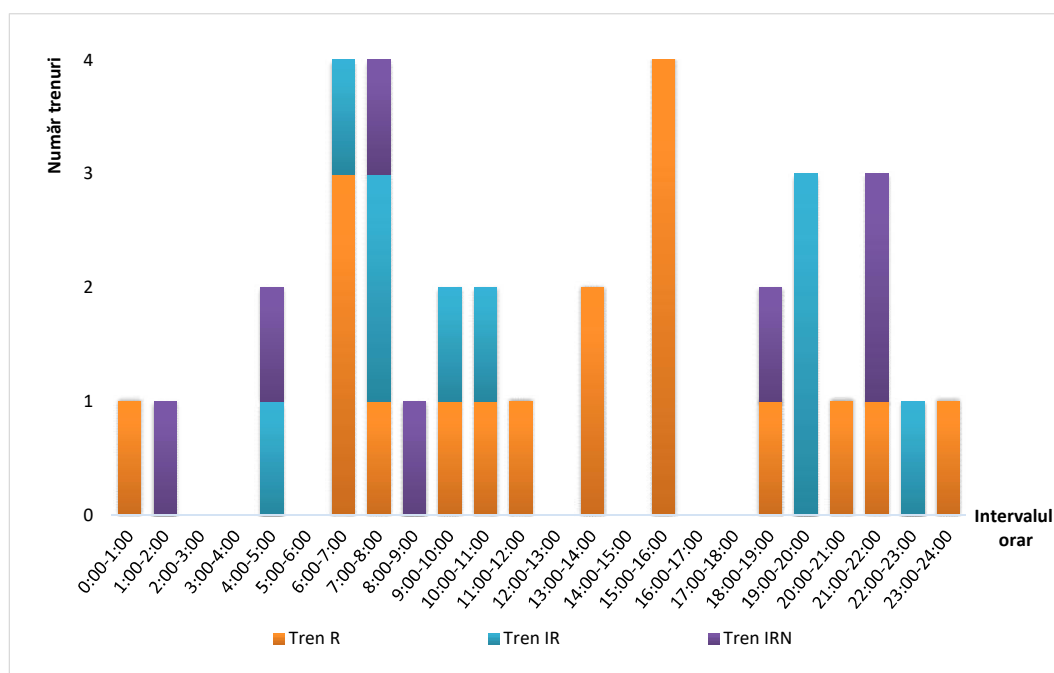

Figura 2.22. Distribuția ofertei de transport, stația Deva. Sursa datelor: CFR Călători.

La nivelul rețelei naționale, se observă că secția pe care este amplasată stația Deva este printre cele mai circulante, intensitatea traficului (de călători și marfă) fiind de peste 50 trenuri/zi (figura 2.23).

Sectorul de cale ferată care traversează teritoriul de analiză este inclus în proiectul **“Reabilitarea liniei c.f. Frontieră – Curtici – Simeria parte componentă a Coridorului IV Pan – European pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h” –Secțiunea: Curtici – Simeria (Tronsoanele 2 și 3)** aflat în implementare.

Proiectul vizează următoarele obiective principale:

- J realizarea interoperabilității infrastructurii feroviare, prin introducerea sistemului de siguranță ERTMS/ETCS Nivel 2 și GSM-R și prin creșterea vitezei de circulație la 160 km/h pentru trenurile de călători și 120 km/h pentru trenurile de marfă;
- J păstrarea cotei de piață existente privind traficul de călători și marfă, odată cu creșterea nivelului de siguranță și reducerea duratei de călătorie;
- J creșterea capacității feroviare necesare transportului de călători și marfă în cadrul dezvoltării economice între România - Ungaria și celelalte state ale Uniunii Europene;
- J reducerea costurilor de operare și întreținere pentru infrastructura feroviară.

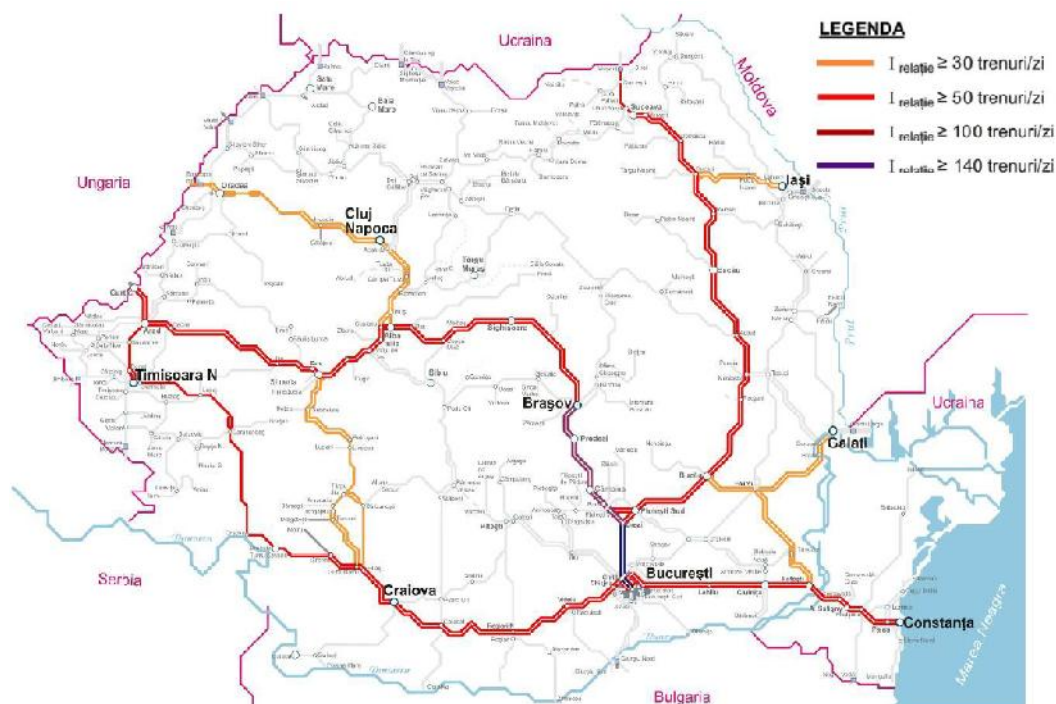

Figura 2.23. Distribuția ofertei de transport. Sursa datelor: Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025, CFR SA.

Magistrala 200, pe sectorul care deservește Municipiul Deva, este parte a rețelei feroviare TEN-T principală (figura 2.24).

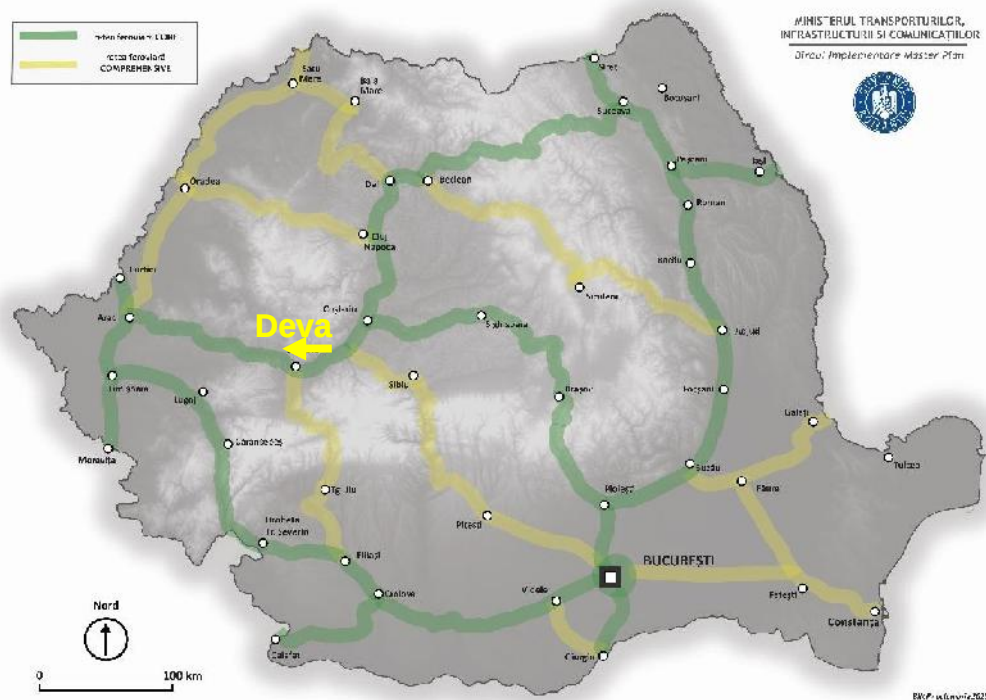

Figura 2.24. Rețeaua TEN-T feroviară pe teritoriul României.
Sursa: Ministerul Fondurilor Europene, Planul Național de Rezistență și Reziliență 2020.

În ceea ce privește datele tehnice ale rețelei de circulație feroviară, la ora actuală UAT Deva este deservit feroviar de următoarele linii de cale ferată:

- linia CF 200 Șibot-Curtici, linie dublă, magistrală, electrificată, interoperabilă,

infrastructură publică. Lungimea liniei CF 200 Șibot-Curtici pe teritoriul UAT Deva este de 8,155 km;

- linia CF 213 Simeria-Hunedoara, linie simplă, secundară, electrificată, neinteroperabilă, infrastructură publică. Lungimea liniei CF 213 Simeria-Hunedoara pe teritoriul UAT Deva este de 2,875 km;
- linia CF 214 Simeria-Peștiș, linie simplă, secundară, electrificată, neinteroperabilă, infrastructură publică. Lungimea liniei CF 214 Simeria-Peștiș pe teritoriul UAT Deva este de 3,305 km;

Pozițiile kilometrice ale intersecțiilor căilor ferate cu UAT Deva sunt următoarele:

- linia CF 200 Șibot-Curtici: km 477+320 – km 485+475;
- linia CF 213 Simeria-Hunedoara: km 3+190 – km 6+065;
- linia CF 214 Simeria-Peștiș: km 3+300 – km 6+405;

Pe teritoriul orașului există o stație de cale ferată, stația Deva și halta Bârcea Mică:

- stația Deva pe linia CF 200, cu axul stației la km 481+611; poziția kilometrică a semnalului intrare în stație este la km 480+680 iar semnalul de ieșire din stație este la km 482+680.
- halta Bârcea Mică pe linia CF 213, cu axul haltei la km 4+630;
- halta Bârcea Mică pe linia CF 214, cu axul haltei la km 4+810;

Pe teritoriul municipiului Deva, există următoarele treceri la nivel:

Linia 200:

- Km 477+498 – TN semnalizată cu SAT, intersecție cu drum agricol, dale beton;
- Km 479+452 – TN semnalizată cu SAT, intersecție cu drum agricol, dale beton;
- Km 481+305 – TN semnalizată cu BAT, intersecție cu stradă Deva, dale beton;
- Km 482+572 – TN semnalizată cu SAT, intersecție cu strada Deva, dale beton;

Linia 213:

- Km 4+537 – TN semnalizată cu SAT, intersecție cu drum comunal 123, dale beton, care are corespondent pe linia 214 – TN km 4+840;

Pe teritoriul administrativ al municipiului Deva, există următoarele lucrări de artă:

Linia 200:

- Km 477+414 – pod D=17,00m, IP, canal Cerna, descărcare;
- Km 480+493 – podeț D=2,00m, GIP, Canal Ceangăi;
- Km 480+079 – podeț D=4,00m, D.B.A., canal scurgere ape municipiul Deva;
- Km 484+944 – podeț D=3,50m, GIP, Valea Viile Noi;
- Km 485+342 – podeț D=4,85m, IPCS, pâraul Jepi;

Linia 213:

- Km 4+296 – podeț D=1,80m, PS, canal scurgere care are corespondent pe linia 214 podeț km 4+653;
- Km 4+753 – pod D=24,50m, GIP, peste Cerna care are corespondent pe linia 214 pod KM 5+083;

Suprafața de teren aferentă zonei cadastrale CFR situată pe raza unității administrativ teritoriale Deva este de aproximativ 41,78 ha – domeniul public al Statului Român.

Suprafața de teren (de 160.229 mp) cuprinsă în Cartea Funciară 75766, este suprafața expropriată, complementară suprafețelor de teren deținute anterior de Statul Român, concesionată de CNCF "CFR" SA, aferentă coridorului de expropriere

pentru lucrarea ***“Reabilitarea liniei c.f. Frontieră – Curtici – Simeria parte componentă a Coridorului IV Pan – European pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h”***.

2.8.3. Circulația navală

La ora actuală nu există circulație navală pe teritoriul UAT Deva, chiar dacă PATN Secțiunea 1 – Rețele de transport menționează ca Mureșul, de la Alba Iulia la Nădlac, este prevăzut a fi navigabil, însă fără un orizont de timp.

2.8.4. Circulația aeriană

La ora actuală nu există facilități de transport aeriene la Deva.

La Săulești (UAT Simeria), există aerodromul utilitar Săulești, care are delimitate zone cu servituți aeronautice, care afectează și UAT Deva. Poziția acestora în cadrul UAT Deva este cuprinsă în partea grafică a proiectului.

2.8.5. Circulația ciclistă și pietonală

La ora actuală circulația ciclistă se desfășoară în cea mai mare parte pe rețeaua stradală existentă.

Există însă în profilul Căii Zarandului, deci în intravilanul municipiului Deva, o pistă ciclistă dedicată care se întinde pe o lungime de cca. 5 km, extinsă apoi pe încă un tronson al Căii Zarandului.

Pe lângă acestea, mai există cuprinse în faza de proiect câteva piste cicliste pe Bulevardul Decebal, Bulevardul 22 Decembrie și zona adiacentă (între B-dul Decebal și B-dul N. Bălcescu), cu o lungime totală de 2.990 m.

Circulația pietonală se desfășoară pe trotuarele din rețeaua stradală. Unele necesită lucrări de reparații.

În general în zonele noi și în zonele de deal, nu există amenajate trotuare pentru circulația pietonală ceea ce constituie o disfuncționalitate majoră.

2.8.6. Disfuncționalități

Disfuncționalitățile majore ale rețelei de circulații sunt prezentate în cele ce urmează.

2.8.6.1. Disfuncționalități la nivelul rețelei rutiere

La nivel intern, deplasarea din Centrul Municipiului Deva către Cartierul Mureș este

îngreunată de un obstacol antropic, respectiv calea ferată Simeria – Deva – Ilia. Traversarea este posibilă doar prin câteva treceri la nivel prevăzute cu bariere, pe str. Hărăului și pe str. Balata (aflate oarecum pe direcția localităților de peste Mureș cu aceeași denumire).

Aceste treceri la nivel se conectează la rețeaua stradală locală ridicând mari probleme de fluentă a traficului când bariera este coborâtă, lucru care se petrece destul de des (având în vedere numărul mare de perechi de trenuri de pe magistrala CF 200). De asemenea, în aceste zone se constată că se înregistrează timpi de închidere mari pentru bariere (ca urmare a mai proximității Stației CF Deva). În figurile de mai jos sunt exemplificate rutele de legătură între diferite părți ale rețelei stradale, de o parte și de cealaltă a căii ferate.

În lipsa unui pasaj bine amplasat peste calea ferată (în apropierea trecerii la nivel cu CF de la str. Hărăului) traseele de legătură peste CF sunt sinuoase și lipsite de fluentă, realizarea unei deplasări pe una dintre aceste rute putând dura prea mult timp dacă luăm în calcul și timpul de staționare la barieră.

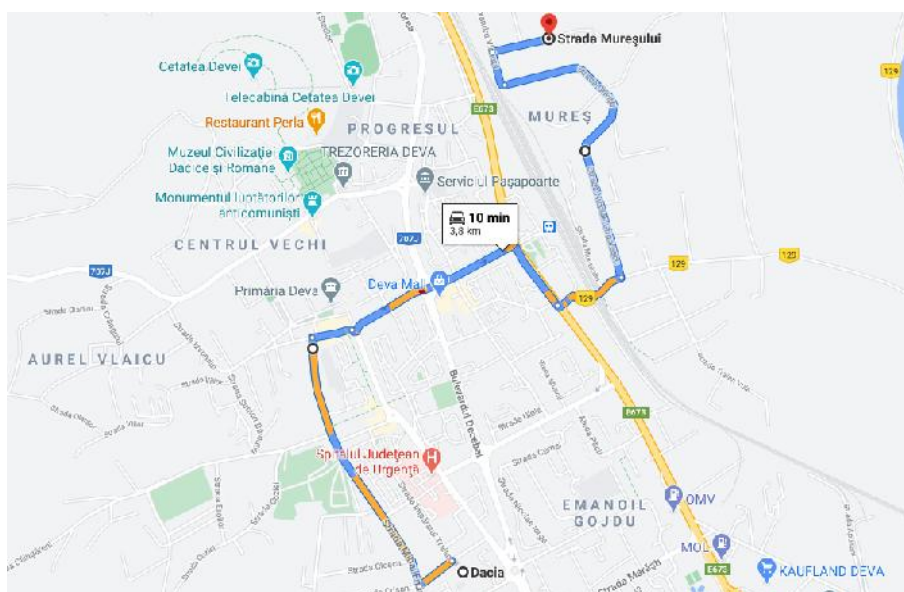

Figura 3.9. Legăturile alternative de pe Str. Mureșului cu Cartierul Dacia.
Sursa: Google Maps.

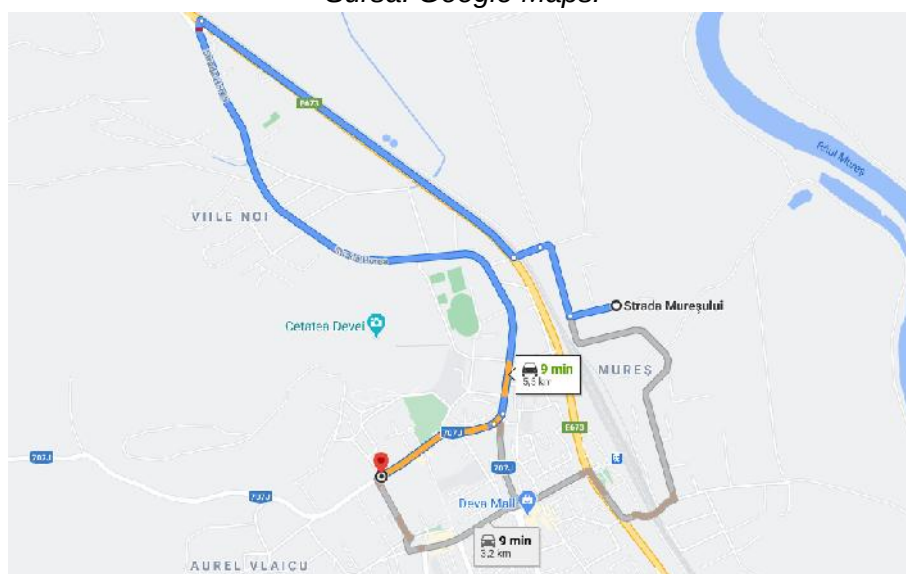

Figura 3.10. Legăturile alternative de pe Str. Mureșului cu Cartierul Aurel Vlaicu.
Sursa: Google Maps.

Rețeaua stradală a Municipiului Deva se racordează la rețeaua de drumuri din zonă prin două intersecții importante. La nord, legătura cu DN 76 (spre Șoimuș – Brad – Oradea) se face prin intermediul Căii Zarandului (traseul DN 7 prin Municipiul Deva). Amplasarea necorespunzătoare aleasă pentru această intersecție în "T", într-o zonă unde DN 7 are declivitate mare (aproximativ 6%) a făcut ca virajele la stânga (pentru execuția cărora este necesară frânarea în pantă cu risc de derapaj) să fie restricționate pe criterii de siguranță a circulației. Această restricționare a impus luarea unor măsuri temporare de substituie a virajelor la stânga prin efectuarea întâi a unui viraj la dreapta și apoi un viraj de întoarcere în "U" într-o zonă adiacentă de pe DN 7 unde acesta este în palier.

În figurile de mai jos se prezintă modul neconvențional de realizare a acestor mișcări de întoarcere, ca substitut al virajelor la stânga, care sunt restricționate în intersecția DN 7 – DN 76 de la capătul vestic al Podului peste Râul Mureș și pasajului peste CF.

Figura 3.11. Intersecție DN 7 – DN 76, interdicție viraj stânga prin separator median. Sursa: Google Maps.

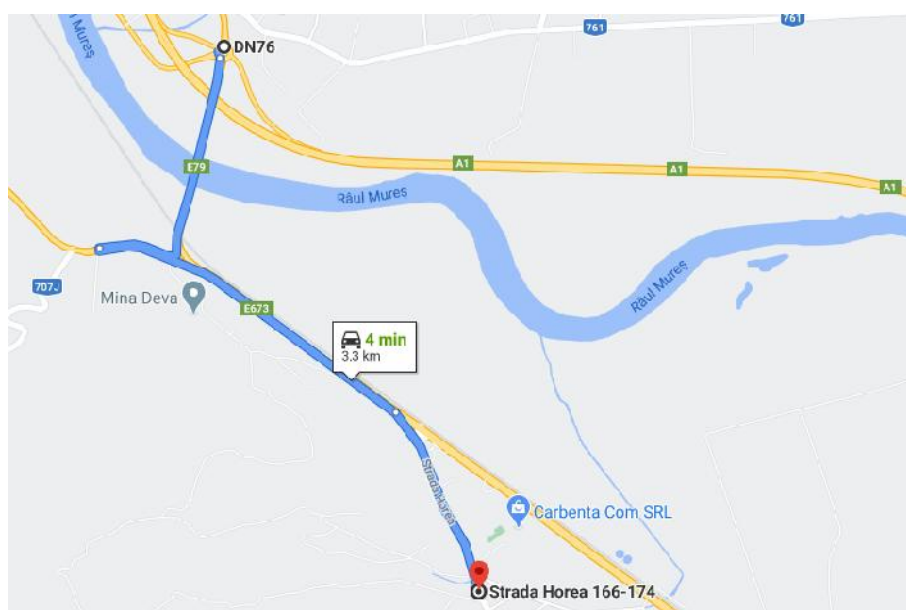

Figura 3.12. Relație stânga dinspre Șoimuș spre Deva - dreapta și apoi întoarcere în "U". Sursa: Google Maps.

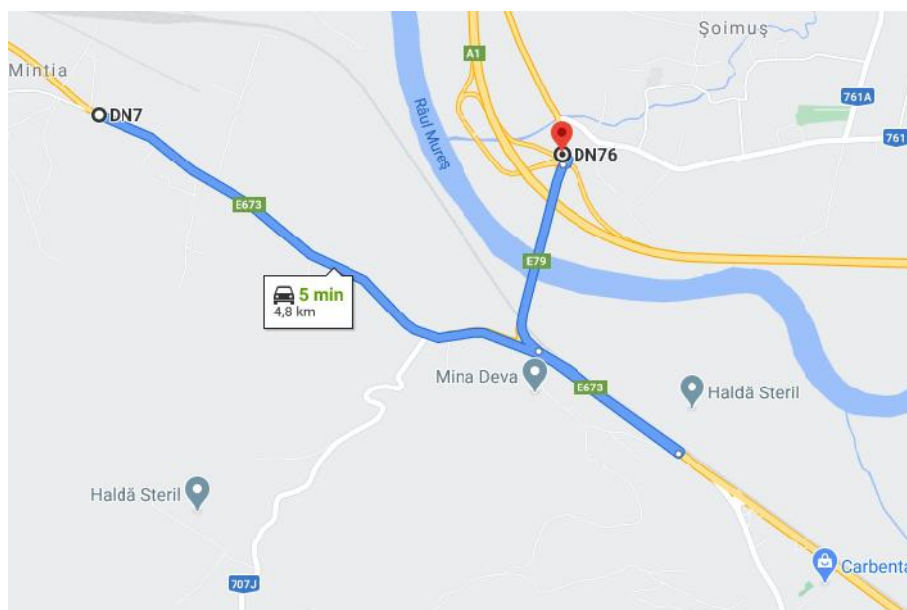

Figura 3.13. Relație stânga dinspre Mintia spre Șoimuș - înainte și apoi întoarcere în "U". Sursa: Google Maps.

Pentru această situație provizorie, instituită cu ocazia realizării nodului de legătură de la Șoimul spre A1 trebuie să se identifice în viitor o soluție definitivă printr-o reamenajare a celor două puncte de întoarcere, în special în intersecția DN 7 – DN 76.

În zona de Sud a Municipiului Deva, Calea Zarandului (cu 4 benzi) și Bulevardul 22 Decembrie (4 benzi), converg (printr-o intersecție denivelată corect amenajată) și tranzitează localitatea componentă Sântuhalm printr-un segment al DN 7, cu o capacitate de 4 benzi, care la orele de vârf funcționează congestionat (chiar și după redistribuirea relațiilor de tranzit de lungă distanță pe A1).

Figura 3.14. DN 7 în localitatea Sântuhalm – lipsă trotuare și dispozitive adecvate de preluare a apelor pluviale. Sursa: Google Maps.

La ieșire din Sântuhalm este amenajată intersecția DN 7 – DJ 687 spre Hunedoara, intersecție semaforizată, care în anumite perioade de timp funcționează la capacitate maximă, înregistrându-se întârzieri la traversare de peste 50% din lungimea ciclului de semaforizare. În principiu, această intersecție trebuie să fie reamenajată,

deoarece în situația actuală atât insulele separatoare de canalizare a traficului, cât și marcajele rutiere sunt deteriorate. O reproiectare adecvată și înlocuirea instalației actuale de semaforizare cu una performantă, care să monitorizeze cozile de așteptare în timp real, poate conduce la o optimizare permanentă, atât a ciclului de semaforizare, cât și a timpului de verde pe faze.

Figura 3.15. Intersecția DN 7 – DJ 687 spre Hunedoara, sens Simeria - Deva.
Sursa: Google Maps.

Figura 3.16. Intersecția DN 7 – DJ 687 spre Hunedoara, sens Deva - Simeria,
marcaje șterse. Sursa: Google Maps.

În zona urbană, prin configurația rețelei stradale se remarcă buna poziționare și funcționalitate a Căii Zarandului (sau cu prima denumire DN 7 deviat), care încă din faza de proiectare a beneficiat de o atenție deosebită, fiind concepută cu căi separate de o zonă verde mediană și intersecții doar cu străzile principale.

În figurile de mai jos se exemplifică caracterul de arteră urbană pe care îl are Calea Zarandului, în sensul că preia o bună parte din relațiile de trafic Nord-Sud oferind bune legături către orice direcție.

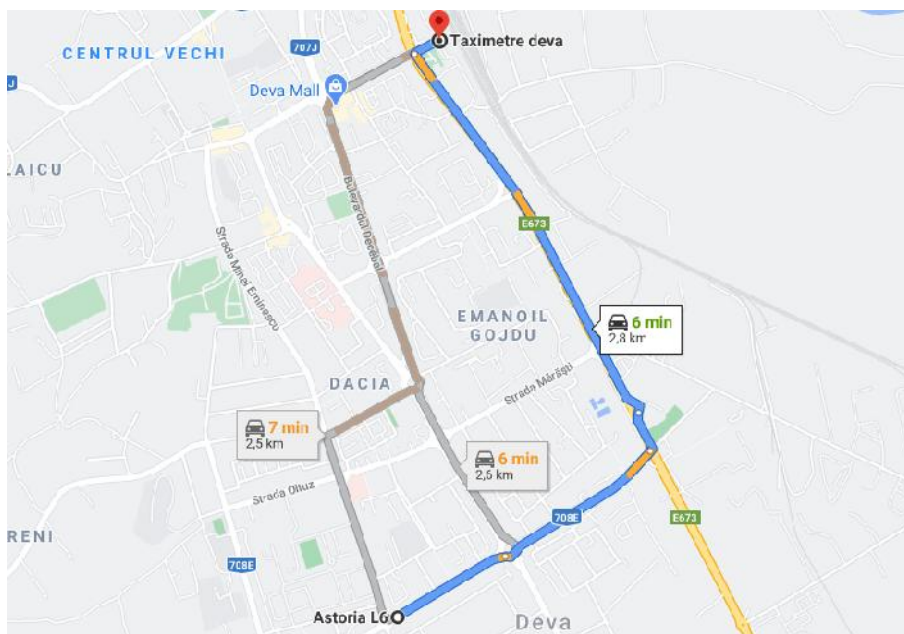

Figura 3.17. Trasee alternative Sud-Nord, prin utilizarea cu prioritate a Căii Zarandului.
Sursa: Google Maps.

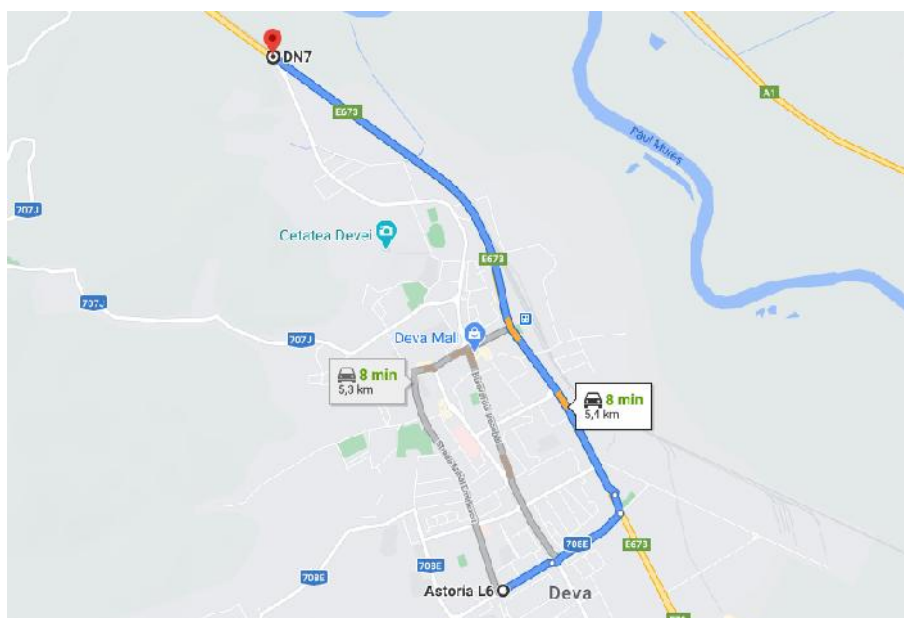

Figura 3.18. Traseu Nord-Sud, prin utilizarea cu prioritate a Căii Zarandului.
Sursa: Google Maps

Această funcționalitate importantă a Căii Zarandului ce trebuie păstrată, în timp a fost întreruptă prin realizarea unor lucrări ce-i afectează capacitatea, cum ar fi spre exemplu, alveolele laterale de parcare. Prezența locurilor de parcare afectează atât fluența traficului (prin manevre de intrare-ieșire repetate din banda curentă), cât și siguranța circulației. Acest gen de intervenții trebuie eliminate de pe întregul traseu al acestei artere urbane de maximă importanță pentru Municipiul Deva.

Figura 3.19. Alveole laterale pentru parcare a vehiculelor pe Calea Zarandului în apropierea Gării CF. Sursa: Google Maps

Figura 3.20. Alveole laterale pentru parcare a vehiculelor pe Calea Zarandului. Sursa: Google Maps.

Un alt gen de agresiune inadecvată a capacității de circulație și a fluenței circulației pe Calea Zarandului este intersecția giratorie de la accesul către supermarketul Kaufland (figurile 3.21, 3.22).

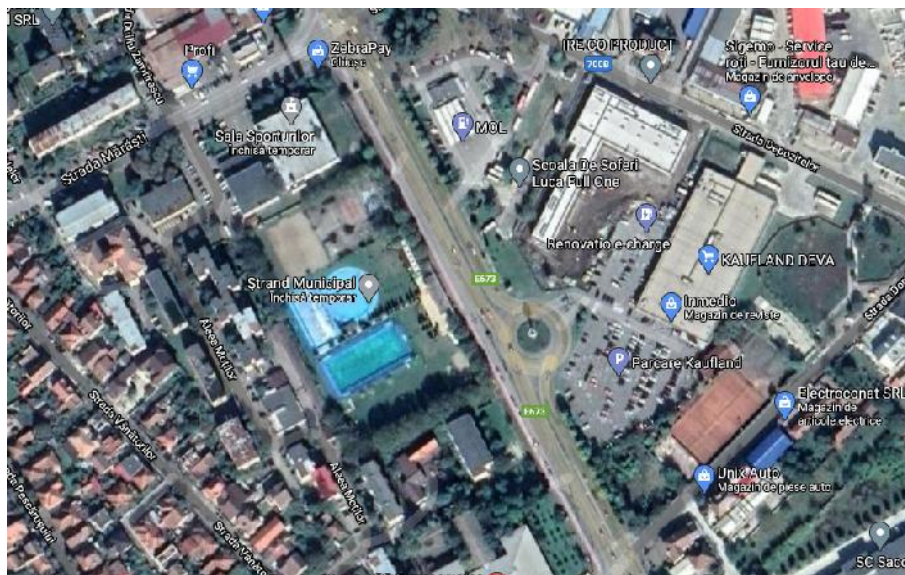

Figura 3.21. Sens giratoriu “dezaxat” – relizat pentru “favorizarea” accesului la Kaufland.
Sursa: Google Maps.

Figura 3.22. Pierderea orientării/ direcției de mers din cauza “dezaxării” intersecției.
Sursa: Google Maps.

2.8.6.2. Disfuncționalități relative la traficul staționar din zona UAT Deva

Reglementarea parcării vehiculelor constituie un foarte bun instrument de politică publică, prin care se îmbunătățește atât fluența circulației pe rețeaua stradală, cât și siguranța circulației și echilibrul între modurile de transport (public/ privat). La nivel local există multe exemple bune despre asigurarea de locuri de parcare fără afectarea performanței rețelei stradale, dar există și exemple de parări permise/ amenajate în „spic” pe bulevarde cu afectarea majoră a funcționalității acestora.

Figura 3.23. Exemplu de parcare rezidențială în vecinătatea carosabilului, cu păstrarea funcționalității străzii (B-dul N. Bălcescu). Sursa: Google Maps.

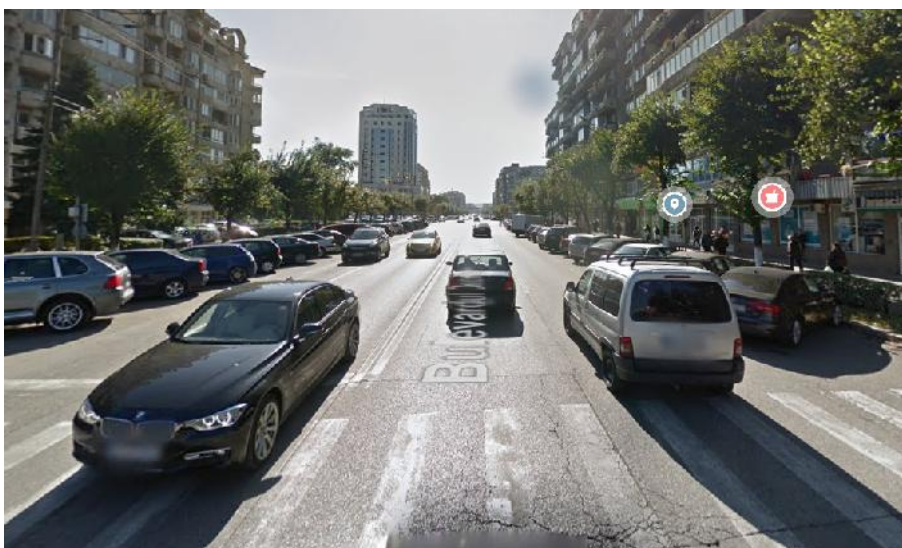

Figura 3.24. Exemplu de parcare “în spic” – oblic față de bordură, cu afectarea majoră a funcționalității pe B-dul Decebal în zona unei treceri de pietoni. Sursa: Google Maps.

Figura 3.25. Parcări în afara carosabilului (dreapta) și oblic pe carosabil (stânga)

pe B-dul Decebal în zona unei treceri de pietoni. Sursa: Google Maps.

Figura 3.26. Exemplu de parcuri cu blocarea trotuarelor, pe Str. Mihai Eminescu.
Sursa: Google Maps.

Figura 3.27. Exemplu de deterioare a spațiilor verzi de aliniament,
pe Str. Mihai Eminescu. Sursa: Google Maps.

Figura 3.28. Parcări „dezordonate” pe B-dul 22 Decembrie la intrare dinspre Sântuhalm. Sursa: Google Maps.

Figura 3.29. Parcări „dezordonate” pe Str. Horea, la ieșire spre Ilia/Brad. Sursa: Google Maps.

Prin exemplificările de mai sus s-au relevat pe de-o parte, situații de afectare a funcționalității/ capacității rețelei stradale și pe de altă parte, tratarea neunitară a problematicii parcării.

Faptul că în cele mai multe momente pe rețeaua stradală există suficientă capacitate de circulație, nu justifică nici economic, nici funcțional parcare pe carosabil (în special oblic) și nici pe trotuare.

Concluzionând, este necesar a se elabora în primul rând o strategie de parcare și apoi în baza acestei strategii să se adopte un set de soluții tipologice de aplicat, atât în ceea ce privește amplasamentul locurilor de parcare, cât și asupra tarifelor percepute.

2.8.6.3. Disfuncționalități relative la traficul pietonal și cu vehicule nemotorizate

În ultima perioadă Primăria Municipiului Deva a pus în practică sau are pregătite o serie de proiecte de dezvoltare/ reamenajare, atât pentru traficul pietonal, cât și pentru cicliști folosind fonduri nerambursabile.

În acest sens se pot evidenția proiectele:

- Amenajare zona pietonală centrul istoric;

- Construirea traseului pentru bicicliști pe Bulevardul Decebal, B-dul 22 Decembrie și zona adiacentă;

La nivelul perioadei de programare 2007-2013, în această categorie se regăsește proiectul *Amenajare pistă pentru cicliști pe Calea Zarandului*.

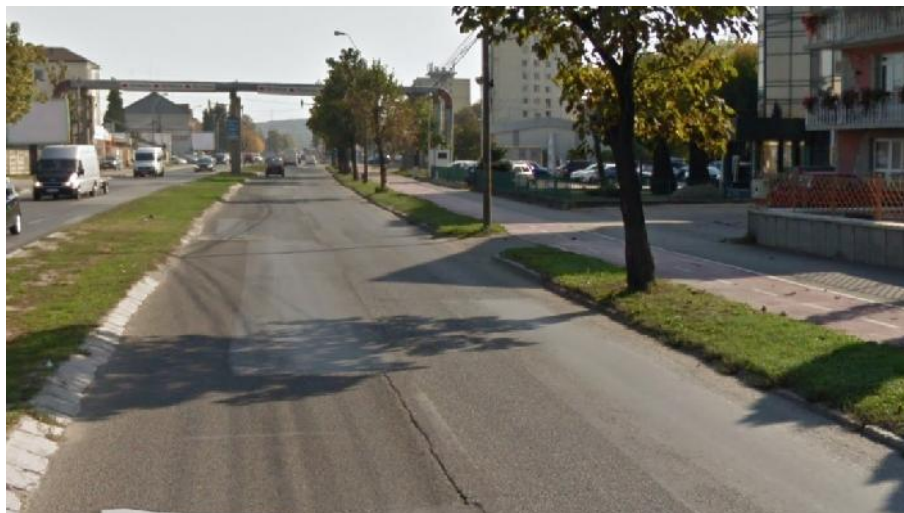

Figura 3.30. Exemplu pistă pentru cicliști pe Calea Zarandului. Sursa: Google Maps.

În ceea ce privește circulația pietonală, nu putem remarca până în prezent realizări semnificative, ci doar intenția de a dezvolta în viitor o zonă “pietonală” în centrul istoric.

Figura 3.31. Strada 1 Decembrie 1918 cu acces restricționat al vehiculelor, dar fără amenajări specifice traficului pietonal. Sursa: Google Maps.

La nivelul întregului municipiu putem remarca și o perturbare a circulației pietonale, atât în cartiere, cât și pe unele străzi/bulevarde, în principiu din cauza vehiculelor parcate pe trotuare.

Figura 3.32. Exemplu Str. D. Zamfirescu (cartier Gojdu), cu vehicule parcate pe trotuare și pietoni care circulă pe carosabil. Sursa: Google Maps.

Figura 3.33. Exemplu Bulevardul Dacia (cartier Dacia) – vehicule parcate pe trotuare. Sursa: Google Maps.

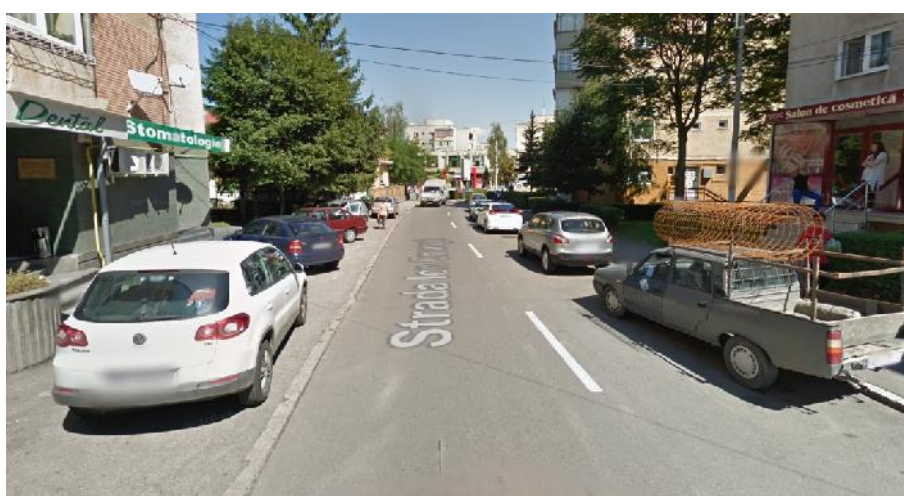

Figura 3.34. Exemplu autoturisme parcate pe trotuar și carosabil, în zona centrală (Str. Ion Creangă). Sursa: Google Maps.

Sintetizând toate aspectele de mai sus se poate reține că:

- în lipsa unui sistem de transport public atrăgător și eficient,
- în lipsa unei strategii de gestiune a parcării eficiente și echilibrate,
- în lipsa unor trasee pietonale amenajate corespunzător,
- prin aplicarea unor norme anterioare (din anii 1960/1970 s-au proiectat marile cartiere Gojdu, Dacia, Micro 15) inadecvate evoluției ulterioare privind în special deținerii de vehicule și necesităților de locuri de parcare,

orașul este astăzi invadat de autoturisme parcate pe carosabil sau pe trotuare, ceea ce creează o imagine neagreabilă și multe alte neajunsuri, precum nemulțumiri ale cetățenilor și riscuri de siguranță a circulației, în special pentru traficul nemotorizat.

2.8.6.4. Sinteză disfuncționalități la nivel de circulații

Tabelul 5.1. Sinteza disfuncționalităților și a propunerilor de soluționare.

Disfuncții	Propuneri	Beneficii
Accesibilitate redusă a Autostrăzii A1 pentru Municipiul Deva și localitățile din zona funcțională aflate pe malul stâng al Râului Mureș. Relațiile de trafic de medie distanță, Orăștie-Simeria-Deva sau Deva-Ilia se realizează practic tot pe DN 7 ca și înainte de realizarea Autostrăzii A1 suprapunându-se peste traficul interior din aceste localități.	Z Realizarea unui nod de racordare în zona confluenței râurilor Mureș și Cerna, racord continuat cu un pod peste Mureș și un drum de legătură la DN 7, cu racordare la DJ 687.	Z Degrevarea DN 7 în zona Municipiului Deva de traficul de tranzit. Z Reducerea timpului de parcurs până la Autostradă pentru Municipiul Deva și localitățile situate la Sud-Vest de Râul Mureș. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Accesibilitate redusă între Municipiul Deva și localitățile din zona funcțională situate pe malul drept al Râului Mureș (Hărău, Certeju de Sus, Bârsău).		Z Îmbunătățirea relațiilor cu teritoriul. Z Reducerea timpului de parcurs între Municipiul Deva și localitățile din teritoriul situat la Nord-Est de Râul Mureș. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Accesibilitate teritorială redusă a localității aparținătoare Archia în raport cu rețeaua principală de circulație.	Z Realizarea unor străzi de legătură între DC 124 și DJ 687.	Z Îmbunătățirea relațiilor municipiului Deva cu teritoriul învecinat. Z Reducerea timpului de parcurs între localitățile Archia, Cristur, Bârcea Mică, Sântuhalm. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Segregarea teritoriului municipiului pe latura de Nord-Vest de către rețeaua feroviară. Conectivitate redusă a rețelei rutiere între Cartierul Mureș și	Z Realizare pasaj denivelat auto și pietonal peste calea ferată între Calea Zarandului și Str. Alexandru Vlahuță. Z Realizare pasaj/ pasarelă	Z Îmbunătățirea accesibilității pentru teritoriul cuprins între calea ferată și Râul Mureș.

Disfuncții	Propuneri	Beneficii
zona centrală. Treceri la nivel cu calea ferată cu barieră, care generează timpi de deplasare ridicați.	denivelată pietonală peste calea ferată (km 482+572) în zona str. Balata. Z Realizare pasaj denivelat/ pasarelă pietonală peste calea ferată (km 481+305) în zona Str. Mihai Viteazu/ DC 129. Z Realizare pasaj denivelat auto și pietonal peste calea ferată (km 480+510) între Str. Depozitelor, Str. Traian Vuia și DC129.	Z Reducerea timpilor de deplasare pentru călătoriile cu originea sau destinația în Cartierul Mureș. Z Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Amenajarea intersecției între DN 7 și DN76, care necesită efectuarea unor parcururi suplimentare pentru virajele la stânga, între punctele de întoarcere de pe DN 7.	Z Reamenajarea nodului de legătură între DN 7 și DN76, în condiții de siguranță a circulației.	Z Reducerea timpilor de parcurs pe relațiile DN 7 Ilia – DN 76 și DN 76 – DN 7 Deva. Z Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Lipsă trotuare și dispozitive adecvate de preluare a apelor pluviale pe DN7, în localitatea Sântuhalm.	Z Remodelarea platformei drumului național 7 pe sectorul care tranzitează localitatea Sântuhalm, în raport cu funcțiunile de utilizare a teritoriului (locuințe, servicii).	Z Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic.
Formarea cozilor de așteptare pentru traversarea intersecției între DN 7 și DJ 687 în localitatea Sântuhalm.	Z Reamenajarea intersecției și modernizarea instalației de semaforizare prin montarea de sisteme adaptive în funcție de volume de trafic.	Z Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Z Reducerea timpilor de parcurs. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Rețea stradală cu profile înguste în zona de deal, urbanizată în ultimii 20 de ani. Platforma drumului nu permite amenajarea de profile cu dublu sens sau trotuare și uneori nici rigole (mai ales pe profilele de pe firul torenților). Rețeaua stradală care asigură accesul spre dezvoltările imobiliare de pe versanți/ deal (de ex. Cartierul Călugăreni) s-a dezvoltat fără un concept de "sistemizare/ organizare".	Z Definirea unor profile transversale tip specifice zonei de deal, care să asigure elementele "minimale" obligatorii atât în ce privește amenajările pentru circulație (carosabil număr/ lățime benzi, trotuare și piste cicliști, după caz), cât și dispozitivele de colectare a apelor pluviale.	Z Îmbunătățirea funcționalității rețelei stradale din zona de deal și a siguranței circulației, atât pentru traficul motorizat, cât și pentru traficul pietonal/ cicliști; Z Asigurarea stabilității terenurilor/ versanților prin colectarea apelor pluviale și "asanarea" corpului drumurilor/ străzilor; Z Îmbunătățirea accesibilității pentru modurile de transport

Disfuncții	Propuneri	Beneficii
		nemotorizate.
Alterarea funcțiunii de tranzit a arterei Calea Zarandului prin amenajarea alveolelor laterale de parcare, care afectează fluența circulației.	Z Remodelarea arterei de tranzit și crearea de locuri de parcare în afara platformei drumului.	Z Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Z Reducerea timpilor de parcurs.
Conectivitate redusă a rețelei stradale în zona de Sud a teritoriului.	Z Crearea unei artere de legătură între Calea Zarandului și B-dul 22 Decembrie, în prelungirea Str. C.A. Rosetti spre Str. Doctor Victor Șuiaga.	Z Îmbunătățirea accesibilității teritoriului. Z Reducerea timpilor de parcurs. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Lipsa parcărilor de tip park and ride	Z Crearea unor parcuri de tip park and ride la intrările în zona urbană, în extremitățile de Sud și Nord ale localității, în acord cu dezvoltarea și eficientizarea transportului public.	Z Reducerea fluxurilor de autovehicule din zona urbană. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Parcare neregulamentară (pe trotuare, spații verzi, oblic pe carosabil, în zona trecerilor de pietoni), care generează reducerea capacității de circulație, probleme de siguranța circulației și nu în ultimul rând afectează în mod negativ estetica urbană.	Z Elaborarea unei strategii adecvate privind amenajarea de parcuri publice și rezidențiale și introducerea taxării. Z Realizarea de parcuri colective la periferia zonei centrale. Z Realizarea unui parcuri subterane în Piața Gării. Z Realizarea de parcuri de reședință în afara părții carosabile.	Z Prioritizarea deplasărilor nemotorizate și cu transportul public. Z Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Lipsa amenajărilor specifice circulației pietonale și cu bicicleta. Reducerea accesibilității deplasărilor pietonale de către autovehiculele parcate pe trotuare.	Z Dezvoltarea unei rețele coerente de piste pentru biciclete în zona urbană și pe trasee de legătură cu localitățile aparținătoare. Z Dezvoltarea/ reamenajarea zonelor pietonale în scopul îmbunătățirii accesibilității și atractivității.	Z Prioritizarea deplasărilor nemotorizate și cu transportul public. Z Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Slaba atractivitate a zonei istorice.	Z Valorificarea patrimoniului cultural prin crearea unui coridor de mobilitate nemotorizată între Centrul istoric și Piața Cetății.	Z Prioritizarea deplasărilor nemotorizate și cu transportul public. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Accesibilitate teritorială redusă a serviciului de transport public	Z Extinderea rețelei de transport public local. Introducerea de noi	Z Prioritizarea deplasărilor cu

Disfuncții	Propuneri	Beneficii
local în zona de Nord a municipiului și în Cartierul Mureș.	linii.	transportul public, în detrimentul transportului cu autovehiculul personal. Z Reducerea efectelor negative asupra mediului.
Lipsa spațiilor logistice cu acces la liniile de cale ferată	Z Amenajarea unui parc logistic locuri parcare/ încărcare/ descărcare / depozitare marfă transport pe calea ferată.	Z Îmbunătățirea accesibilității transportului de marfă pe calea ferată.

2.9. Echipare edilitară

2.9.1. Gospodărirea apelor

Din punct de vedere geomorfologic teritoriul municipiului Deva se caracterizează prin o anumită varietate, determinată de prezența reliefului de factură montană, asociat zonei vulcanitelor miocene și cristalinelui Munților Poiana Rusca, a reliefului deluros, specific Dealurilor Hunedoarei, și a reliefului jos, fluvial, asociat luncii și teraselor Mureșului și afluentului său Cerna, toate parte componentă a Depresiunii Hațeg-Orăștie.

Datorită acestui contact morfologic, aspectul general al reliefului este cel de amfiteatru deschis spre E și NE, spre care altitudinile scad de la cea mai mare valoare, 690 m atinsă în Vf. Nucet, aflat în partea extrem vestică, la valoarea de circa 181 m, ce se regăsește în zona în care Mureșul părăsește teritoriul municipiului, la limita cu comunele Șoimoș și Vețel. Raportat la aceste valori extreme constatăm că teritoriul municipiului Deva se desfășoară pe un ecart altitudinal de 509 m, ceea ce determină o semnificativă diferențiere pe verticală a unor elemente definitorii ale cadrului natural, cum sunt cele topoclimatice și bio-pedogeografice.

Privitor la **apele subterane**, o primă remarcă este aceea că acviferele freatice sunt net deosebite în zona cu roci sedimentare și în cea cu roci vulcanice și cristaline. Astfel, în zona în care substratul geologic este reprezentat de rocile vulcanice și metamorfice, apele subterane sunt lipsite de continuitate, ele ivindu-se, e adevărat, destul de rar, ca izvoare de coastă, unele marcând chiar contactul dintre acestea și cele sedimentare, sau la baza depozitelor reziduale de versant.

În funcție de relief și de substratul litologic cu diferite caracteristici ale acviferului, apele freatice sunt caracteristice mai ales domeniului rocilor sedimentare și cu precădere în arealul luncilor și cel al teraselor inferioare și medii. Acolo unde sunt prezente vechi alunecări de teren, în funcție de amestecul pachetelor de roci și individualizarea pachetelor și lentilelor de argile apar corpuri strict locale de ape freatice.

În lunca joasă se diferențiază aria vechilor meandre și brațe părăsite, cu apa freatică la 0,4-1,2 m adâncime, în rest adâncimea este de 1,2-2 m. În lunca medie nivelul freatic se găsește la peste 2 m, mai ridicat în depresiunile de tasare unde pot să apară zone de supraumectare a solului și de băltire, pentru ca în zona luncii înalte, la contactul glacizat cu terasele, adâncimea să ajungă chiar la peste 3m. În aria

teraselor, în funcție de grosimea rocilor acvifere adâncimea poate să ajungă la 8-14 m, sau mai mult, un exemplu fiind pe Dealul Paiului unde este captat orizontul aflat la 12-16 m adâncime. La baza frunții teraselor, frecvent apar izvoare, utilizate de multă vreme, precum izvorul Decebal, sau izvoarele Jepilor, Sintirig, Bejan, Perian, Colțului.

Așa după cum se poate înțelege din prezentarea generală, din punct de vedere **hidrologic** teritoriul municipiului Deva se situează în întregime în bazinul hidrografic al Mureșului, reprezentat și prin afluentul său Cerna. Străbătând teritoriul pe circa 5 km, Mureșul aparține râurilor cu un regim hidrologic complex Carpato-Transilvan și Carpato-Meridional, având la p.h. Branișca un debit mediu multianual de 142 m³/s, cele mai mari valori ale scurgerii fiind specifice lunilor aprilie, 17,5%, și mai, 15,9%, minimul fiind atins în luna septembrie cu doar 3,36%. Analiza regimului hidrologic evidențiază diferențe mari între scurgerile minime și maxime, astfel că atât scurgerea minimă de iarnă cât și cea de vară coboară la 20,8 m³/s, în ianuarie 1954 și la 21,4 m³/s în septembrie 1950, pentru ca în 16.05.1970 debitul să ajungă la o valoare istorică de 2612 m³/s, adică de peste 18 ori mai mare. Alte inundații care au afectat orașul s-au produs în 1864, 1876, 1877, martie 1881, mai 1887, 1896, 1912, 1913, 1914, 1932 și 1975. După definitivarea digului în 1975, situat în lunca joasă, orașul nu a mai fost afectat de inundații. O imagine ne este oferită și de debitele maxime cu diferite asigurări, debitul cu asigurare 1% fiind posibil o dată la 100 ani.

Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 1%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 3%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 5%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 10%
2080	1600	1300	1090

Afluent de stângă al Mureșului, cu un debit la vărsare de circa 5 m³ /s, **râul Cerna** străbate comuna pe circa 10 km, culegând apele drenate de către pâraiele Cristur și Viilor.

Rețeaua hidrografică este reprezentată și de pâraie cu caracter temporar, sau cu debite extreme de mici, active doar în perioadele pluviale, în această situație încadrându-se pâraiele Valea Lungă, Archia și Plaiului, sau Bejan, Greblelor, Aramei, Magheruța (Ciurgăului), Viilor și Sintirig - dirijate în rețeaua de colectare a orașului -, Jepilor și Valea Devei.

Caracterizarea hidrologică nu poate să evite faptul că, dat fiind regimul torențial al precipitațiilor estivale și chiar al celor de primăvară și iarnă, cuplate cu topirea bruscă a zăpezilor, apariția viiturilor este o realitate, debitele ajungând să crească chiar de ordinul zecilor, așa cum s-a întâmplat în anii 2005, 1999, 1978, 1975 și 1970.

Apele de suprafață sunt reprezentate de Râul Mureș care la limita nord-estică a UAT Deva are o lungime de 5 km și de către afluenții acestuia râul Cerna cu o lungime de 10 km pe teritoriul Municipiului Deva și care primește pâraiele Cristur, Ursului și Viilor.

Sursele majore de poluare cu substanțe organice ale apelor sunt apele uzate urbane, sursele industriale și agricole.

Poluarea industrială care are ca surse industria chimică, industria alimentară etc. Poluarea agricolă se datorează depozitării și utilizării neconforme a îngrășămintelor organice în agricultură respectiv activitățile zootehnice de creșterea animalelor în apropierea Municipiului Deva fiind mai multe puncte de creșterea păsărilor.

Corpul de apă RORW4.1_B8 Mureș, confluența Cerna-confluența Dobra are potențial ecologic M (moderată), starea chimică 2 (bună).

În bazinul Hidrografic Mureș sunt 25 corpuri de apă subterană dintre care 21 sunt corpuri de apă freatică și 4 sunt corpuri de apă de adâncime.

Corpul de apă subterană ROMU07 Culoarul Mureș între Alba Iulia și Lipova în care se încadrează Municipiul Deva are o suprafață de 852 km² cu grosime variabilă a straturilor acoperitoare. Apa acestui corp este utilizată pentru aprovizionarea populației, industrie, agricultură și piscicultură iar sursele de poluare sunt reprezentate de industrie, aglomerări urbane și zootehnie.

Corpul de apă subterană ROMU07 Culoarul Mureș între Alba Iulia și Lipova în care se încadrează Municipiul Deva fiind situat în lungul luncii Mureșului prezintă suprafețe importante de teren pe care se desfășoară activități agricole care sunt o sursă importantă de poluare nu doar pentru apele subterane cât și pentru cele supraterane. Alte surse importante de poluare sunt reprezentate de rețeaua de drumuri dezvoltată în lungul Mureșului și activitățile de construcții din zonele locuite.

Starea corpului de apă subterană din culoarul râului Mureș între Alba Iulia și Lipova este bună atât din punct de vedere chimic cât și cantitativ.

Presiunile asupra corpului de apă subterană ROMU07 este redusă de doar 4% comparativ cu captările din întreg bazinul Mureșului, acestea fiind destinată în 2013 alimentării populației 657,9 mii mc/an, industriei 464,5 mii mc/an și agriculturii 339,4 mii mc/an. Cu toate acestea prin forajele de monitorizare cantitativă s-a constatat un trend descrescător al nivelurilor hidrostatice medii multianuale. Starea calitativă a corpului de apă subterană ROMU07 este bună din punct de vedere chimic cu depășiri locale ale valorilor prag pentru NO₃ și Cl.

La nivelul teritoriului municipiului Deva, aferent bazinului Mureșului există riscul producerii de inundații în perioada de primăvară –vară, și chiar în timpul iernii când topirea bruscă a zăpezii este determinată chiar de ploi. Situații de acest gen sunt caracteristice mai ales pentru bazinele hidrografice mici, de sub 200 km² cu timp de concentrare mai mic de 6 ore, cum este chiar bazinul Cernei, ploile torențiale convective de mare intensitate, pot conduce la formarea de viituri rapide. Aceste viituri pot surveni și în condițiile unor ploi generalizate, care, local, au pe o perioadă scurtă - 2 – 3 ore sau chiar mai puțin - intensități deosebite. Prin rapiditatea cu care se desfășoară, viiturile rapide provoacă în special pagube materiale dar și pierderi de vieți omenești, mai ales că gradul de severitate al viiturilor rapide poate să fie amplificat în cazul în care versanții au suferit despăduriri masive, terenurile agricole sunt lucrate în lungul pantei sau în situațiile în care în bazine cu relief accidentat au apărut noi rupturi de pantă. Apare astfel riscul concentrării apelor pluviale pe firul albiilor elementare de tip ravenă, torent sau vâlcea, aflate pe versanții ce domină partea de vest a intravilanului orașului Deva și care se concentrează spre partea joasă a intravilanului.

Evaluările efectuate asupra situației specifice bazinului Cernei au condus la concluzia că, deși există un dig, în aval de confluența cu pârâul Zlaști Cerna are o zonă lungă de 5,62 km cu risc potențial semnificativ la inundații. Pentru Cerna și afluenții săi nu sunt de neglijat unele aspecte ce țin de gospodărirea bazinelor hidrografice, precum stabilizarea și recalibrarea albiei mai ales în zona localităților, întreținerea albiilor, stabilizarea patului albiei, executarea de parapete, ziduri de sprijin și apărări de mal, eliminarea blocajelor și obstacolelor pe cursurile de apă, defrișări manuale, decolmatări și degajări de deșeuri ajunse și/sau aruncate în albi.

În cazul Mureșului, riscul la inundații de proporții istorice precum cele din 1970, când orașul a fost foarte afectat, este foarte scăzut, de 1%, adică la 100 ani, mai ales că lucrările de îndiguire din anii '70 și finalizate în 1981 prin construirea unui dig de 8,83 km cu o înălțime de 5 m, ar putea fi compatibil cu o protecție la un debit de 2640 m³/s, zona predispusă la un asemenea risc reprezentând 22,1% din teritoriu. Este

evident faptul că lunca joasă în interiorul digului, și cu un remuu în amonte pe Cerna, este o zonă potențial inundabilă, aceasta reprezentând 5,7 % din teritoriu, situație confirmată și de inundațiile din martie 1981, decembrie 1995, iunie 1998 sau aprilie 2000.

2.9.2. Alimentare cu apă

Alimentare cu apă a localităților Deva, Sântuhalm, Archia, Cristur și Bârcea Mică se realizează în mod centralizat.

Sursa de apă o reprezintă lacul de acumulare al Hidrocentralei Hațeg.

Tratarea apei de la sursă se face prin intermediul stației de tratare din localitatea Sântămăria Orlea.

Stația de tratare se compune din:

- microsite;
- gospodărie de reactivi;
- decantoare;
- filtre rapide;
- rezervor de apă;
- stație de clorinare pentru dezinfecție.

Conducta de aducțiune, de la stația de tratare Sântămăria Orlea la localitatea Deva, din oțel cu Dn 1000 mm, este în lungime de cca. 40 km.

Localitatea Deva și aglomerația Archia

Din conducta de aducțiune de la stația de tratare a localității Sântămăria Orlea cu Dn 1000 mm se alimentează cele 2 rezervoare (2x10.000 mc) de pe Dealul Paiului și cele 2 rezervoare (2x1.000 mc) pentru Mintia.

Din cele 2 rezervoare (2x10.000 mc) de pe Dealul Paiului apa este trimisă către consumatorii din municipiul Deva prin intermediul a 2 conducte cu Dn 700 mm și respectiv cu Dn 800 mm.

Din cele 2 rezervoare (2x1.000 mc) de pe Dealul Paiului apa este trimisă către:

- UAT Vesel;
- Localitatea Mintia și CET Mintia;
- UAT Șoimoș.

Pe Dealul Bejan sunt amplasate 2 rezervoare (2x1.000 mc) alimentate prin intermediul unei stații de pompare din zona Bejan printr-o conductă cu Dn 250 mm. Aceste rezervoare vor alimenta cu apă cartierul Bejan prin intermediul unei conducte de apă cu Dn 300 mm.

Pe Dealul Cozia sunt amplasate 2 rezervoare (2x2.000 mc) alimentate prin intermediul unei stații de pompare din zona Oituz printr-o conductă cu Dn 300 mm. Aceste rezervoare vor alimenta cu apă străzile Minerului și Mihai Eminescu prin intermediul unei conducte de apă cu Dn 400 mm.

Pe Dealul Scoruș sunt amplasate 2 rezervoare (2x300 mc) alimentate prin intermediul unei stații de pompare din zona Oituz printr-o conductă cu Dn 250 mm. Aceste rezervoare vor alimenta cu apă zonele aferente străzii Călugăreni prin intermediul unei conducte de apă cu Dn 300 mm.

Din conducta de aducțiune Dn 1000 mm se va alimenta cu apă cele 2 rezervoare (2x350 mm) din zona Sântuhalm prin intermediul unei conducte cu Dn 90 mm. Aceste rezervoare vor alimenta cu apă localitatea Sântuhalm, prin intermediul unei conducte de apă cu Dn 160 mm.

Stația de pompare Bejan este amplasată în cartierul Micro 15 la intersecția Aleii

Crișului cu Alea Teilor și este echipată cu 2 (1+1R) pompe având: $Q = 29$ mc/h și $H = 60$ mCA.

Stația de pompare Oituz este amplasată în incinta fostului grup Școlar de Construcții și este echipată cu 2 grupuri de pompare, astfel:

- primul grup de pompare este echipat cu 3 (2+1R) pompe având: $Q = 117$ mc/h și $H = 43$ mCA pentru rezervoarele de pe Dealul Cozia;
- al doilea grup de pompare este echipat cu 2 (1+1R) pompe având: $Q = 90$ mc/h și $H = 76$ mCA pentru rezervoarele de pe Dealul Șormuș.

Pe rețeaua de distribuție există 4 stații de repompare după cum urmează:

- pe strada Olarilor este amplasată o stație de pompare echipată cu 2 (1+1R) electropompe Wilo, având $Q = 14$ mc/h și $H = 80$ mCA;
- pe strada Horia este amplasată o stație de pompare echipată cu 2 (1+1R) electropompe Wilo, având $Q = 22$ mc/h și $H = 40$ mCA;
- pe strada Sadoveanu este amplasată o stație de pompare echipată cu 2 (1+1R) electropompe Wilo, având $Q = 56$ mc/h și $H = 100$ mCA;
- pe strada Alunului este amplasată o stație de pompare echipată cu 2 (1+1R) electropompe Wilo, având $Q = 28$ mc/h și $H = 70$ mCA.

Municipiul Deva, împreună cu zona Sântuhaln și Archia dispune de o rețea de distribuție a apei cu diametre cuprinse între 50 mm - 400 mm având o lungime de cca. $L = 127$ km.

Pe rețeaua de distribuție sunt amplasate cămine de vane, cămine de golire și hidranți de incendiu.

Localitatea Sântuhaln

În prezent, sistemul de alimentare cu apă al localității Sântuhaln se compune din: conductă de aducțiune, 2 rezervoare (2x350 mc), stație de pompare și rețele de distribuție.

Apa este captată din conducta de aducțiune cu Dn 1000 mm, prin intermediul unei conducte din PE-HD cu De 90 mm care alimentează cele 2 rezervoare (2x350 mc).

Prin intermediul stației de pompare amplasată lângă cele 2 rezervoare și a unei conducte din PE-HD cu De 160 mm, apa din rezervoare va fi refulată în rețeaua de distribuție a localității Sântuhaln.

Pe rețeaua de distribuție sunt amplasate cămine de vane, cămine de golire și hidranți de incendiu.

Localitatea Cristur

În prezent, sistemul de alimentare cu apă al localității Cristur se compune din: conductă de aducțiune, stație de pompare rezervor și rețele de distribuție.

Apa este captată din conducta de aducțiune cu Dn 1000 mm, prin intermediul unei conducte din PE-HD cu De 180 mm și pompată în rezervorul de apă care asigură compensarea orară și rezerva de incendiu pentru localitățile Cristur și Bârcea Mică.

Rețelele de distribuție sunt realizate din PE-HD, De 75 mm – De 200.

Pe rețeaua de distribuție sunt amplasate cămine de vane, cămine de golire și hidranți de incendiu.

Localitatea Bârcea Mică

În prezent, sistemul de alimentare cu apă al localității Bârcea Mică se compune din: rezervor de apă comun cu localitatea Cristur, conductă de aducțiune și rețele de distribuție.

Rețelele de distribuție sunt realizate din PE-HD, De 90 mm și De 110 mm.

Pe rețeaua de distribuție sunt amplasate cămine de vane, cămine de golire și hidranți de incendiu.

2.9.3. Canalizare

2.9.3.1. Canalizare menajeră

Localitatea Deva și aglomerația Archia dispune de un sistem centralizat de canalizare alcătuit dintr-o rețea de canalizare și o stație de epurare amplasată în aval de municipiul Deva.

Localitățile Sântuhalm, Cristur și Bârcea Mică dispun de un sistem centralizat de canalizare alcătuit dintr-o rețea de canalizare și o stație de epurare amplasată în aval de localitatea Sântuhalm.

Localitatea Deva și aglomerația Archia

Colectarea apelor uzate de pe vatra localității Deva și aglomerația Archia se face într-un sistem mixt de colectare.

Rețelele de canalizare sunt executate din tuburi de beton cu diametre între Dn 125 mm și Dn 2200 mm, canale ovoidale între 467/700 cm și 1250/2000 mm. De asemenea, există rețele de canalizare din tuburi PVC-KG cu diametre între De 315 mm și De 500 mm. Lungimea rețelei de canalizare este de cca. $L = 95,98$ km pentru municipiul Deva și aglomerația Archia.

Apa uzată este descărcată din colectorul principal cu Dn 2200 mm până la un bazin de retenție cu preaplin ROB1 cu $V = 1.500$ mc, compus din 3 compartimente și echipat cu 2 electropompe. Rolul principal al bazinului este de a descărca debitul influent în stația de epurare. Pe timp uscat apa uzată tranzitează bazinul și se descarcă gravitațional în stația de epurare prin intermediul colectorului cu Dn 1000 mm. Creșterea debitului de apă uzată peste valoarea debitului de dimensionare a stației de epurare determină stocarea apei în ROB1. După umplerea bazinului, apa stocată ce nu poate fi preluată de stația de epurare va fi deversată în canalul deschis existent EV1 și apoi în râul Mureș EV5 fără epurare.

Stația de epurare funcționează la un debit maxim $Q_{uz. zi max} = 833,3$ l/s, pentru un nr. de 90.000 locuitori echivalenți, fiind amplasată în aval de municipiul Deva.

Treapta mecanică este alcătuită din grătare rare, grătare dese, desnisipator-separator de grăsimi și decantoare primare.

La intrare în stația de epurare, apa uzată este trecută prin 2 grătare rare pentru îndepărtarea particulelor solide de mari dimensiuni. Apa uzată este pompată spre fluxul de epurare prin intermediul unei stații de pompă echipate cu 4 (3+1R) pompe submersibile.

Pentru recepția apelor uzate vidanțate există un bazin cu capacitatea de $V = 60$ mc, prevăzut cu un sistem de omogenizare. Din acest bazin apa uzată este distribuită către canalul de admisie al stației de epurare.

Există 2 grătare dese cu autocurățire și un grătar manual pe canalul de by-pass. Materialul reținut pe grătarele dese este transportat prin intermediul unei benzi transportoare către instalația de spălare și compactare de unde deșeurile sunt trimise în container.

Desnisipatorul și separatorul de grăsimi este structurat pe 2 linii identice având $L = 29$ m, $l = 4,5$ m și $H = 4,3$ m, fiind echipat cu instalație de aerare cu bule fine și pod raclor. Nisipul sedimentat este trimis către bașa de colectare nisip de unde este pompat în canalul de colectare a nisipului, de unde este transportat gravitațional la clădirea de nisip după care este depozitat în container. Grăsimile sunt colectate într-o bașă și sunt vidanțate.

Prin intermediul unei camere de distribuție nr. 1, se distribuie în mod egal debitul de

apă către cele 2 decantoare primare.

Pentru decantarea primară a apelor uzate sunt amenajate 2 decantoare primare radiale cu $D = 34,5$ m, $H = 3$ m și $V_u = 2.112$ mc fiecare.

Fiecare decantor este echipat cu un pod raclor. Nămolul primar sedimentat este îndepărtat prin pompare către îngroșătoarele de nămol primar. Această stație de pompare este echipată cu 3 pompe (2+1R).

Apa epurată în treapta mecanică ajunge în treapta biologică prin intermediul camerei de distribuție nr. 2.

Treapta biologică este dimensionată pentru un debit de 833,3 l/s pe trei linii de epurare. Epurarea biologică are loc în reactoare de tip Caroussel.

Fiecare linie biologică cuprinde o zonă anaerobă echipată cu mixere pentru îndepărtarea fosforului.

Zona de epurare aerobă/anoxică cu nitrificarea și denitrificarea compușilor cu azot, reactoare de tip Caroussel.

Zona aerobă este echipată cu sistem de aerare cu bule fine, iar pe zona anoxică cu un sistem cu 2 mixere submersibile. Volumul zonelor aerobă și anoxică este de: $V = 5.094$ mc + 2.010 mc.

Apa epurată biologic va fi trimisă gravitațional în 2 decantoare secundare circulare cu dimensiunile: $D = 40$ m, $H_u = 4,2$ m și $V_u = 11.611$ mc., prin intermediul unei camere de distribuție nr. 3. Această cameră va distribui uniform apa la cele 2 decantoare secundare.

Fiecare decantor secundar este echipat cu un pod raclor pentru îndepărtarea nămolului secundar sedimentat. Nămolul sedimentat este colectat într-o bașă centrală care este conectată cu o stație de pompare pentru nămol. Stația de pompare nămol recirculat este echipat cu 3 (2+1R) pompe.

Nămolul în exces este trimis prin pompare în îngroșătoarele de nămol, în fermentatorul de nămol și apoi în instalația de deshidratare mecanică a nămolului. Stația de pompare nămol în exces este echipată cu 2 (1+1R) pompe.

Apa uzată epurată este descărcată într-un canal deschis betonat în lungime de $L = 1.200$ m EV3 cu evacuare în emisar EV5.

Linia nămolului

Din procesul de epurare rezultă nămolul primar și nămolul secundar. Nămolul primar este trimis în cele 2 bazine de îngroșare de nămol, fiecare cu $D = 10,5$ m și $H = 3,8$ m și pod raclor. Nămolul primar îngroșat este trimis în fermentatorul de nămol prin pompare, prin intermediul a 3(2+1R) pompe.

Nămolul biologic în exces îngroșat este pompat în fermentatorul de nămol. Nămolul primar și nămolul biologic în exces îngroșat sunt direcționate în fermentator. Fermentatorul are o capacitate de $V = 2.330$ mc fiind echipat cu mixer submersibil, schimbătoare de căldură și pompe de recirculare.

Nămolul fermentat îngroșat este trimis prin pompare către instalația de deshidratare nămol, iar supernatantul este trimis la intrarea în stația de epurare.

Unitățile de deshidratare nămol sunt deservite de un sistem de preparare și dozare soluție de polielectrolit. Turtele de nămol obținute se transportă la depozitul de nămol, iar filtratul este pompat în circuitul stației de epurare.

Biogazul produs în fermentatoarele de nămol este colectat în rezervorul de biogaz cu $V = 660$ mc și utilizat în unitatea de cogenerare.

Nămolul deshidratat este depozitat pe o platformă de nămol. Acesta va fi transportat la depozitul de deșeuri sau utilizat în agricultură.

Localitatea Sântuhalm

Localitățile Sântuhalm, Cristur și Bârcea Mică dispun de un sistem centralizat de canalizare alcătuit dintr-o rețea de canalizare și o stație de epurare amplasată în aval

de localitatea Sântuhalm.

Colectarea apelor uzate de pe vatra localității Sântuhalm se face într-un sistem mixt de colectare.

Rețelele de canalizare sunt executate din tuburi de beton și din tuburi PVC-KG.

Apa uzată este descărcată în stația de epurare a localității Sântuhalm amplasată pe malul râului Cerna.

Stația de epurare funcționează pentru un nr. de 2.150 locuitori echivalenți, fiind amplasată în aval de localitatea Sântuhalm.

Localitatea Cristur

Rețelele de canalizare sunt executate din tuburi PVC-KG.

Apa uzată este descărcată în stația de epurare a localității Sântuhalm amplasată pe malul râului Cerna.

Localitatea Bârcea Mică

Rețelele de canalizare sunt executate din tuburi de beton și din tuburi PVC-KG.

Apa uzată este descărcată în stația de epurare a localității Sântuhalm amplasată pe malul râului Cerna.

2.9.3.2. Canalizare pluvială

În prezent, în localitatea Deva și aglomerația Archia, există un sistem centralizat de colectare unitar a apelor uzate menajere și meteorice de pe trama stradală, dar există și o rețea separativă de canalizare pentru apele pluviale pe o lungime de $L = 17,1$ km.

În partea de Nord a municipiului Deva (cartierul Viilor Noi) există o rețea de canalizare pluvială. În această zonă se colectează apele pluviale prin conducte din PVC și GRP și este direcționată către stația de epurare a municipiului Deva. Din acest canal, apa pluvială colectată ajunge în canalul deschis betonat și dalat EV4 și se evacuează în râul Mureș prin EV5.

În partea de Vest a municipiului Deva (zona Pește Linie) există o rețea de canalizare pluvială. În această zonă se colectează apele pluviale prin conducte din PVC și prin rigole stradale cu descărcare într-o conductă Premo cu Dn 1000 mm. Din acest canal, apa pluvială colectată ajunge în canalul deschis betonat și dalat EV4 și se evacuează în râul Mureș prin EV5.

În prezent, în localitățile Sântuhalm, Cristur și Bârcea Mică, există un sistem centralizat de colectare unitar a apelor uzate menajere și meteorice de pe trama stradală.

2.9.4. Alimentare cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea municipiului Deva cu energie electrică se realizează prin intermediul posturilor de transformare și a liniilor electrice aeriene de înaltă, medie și joasă tensiune care traversează UAT a orașului.

Rețeaua electrică de distribuție

Alimentarea cu energie electrică a municipiului Deva se realizează prin intermediul

rețelei electrice de distribuție care cuprinde posturi de transformare 400, 220, 110 / 220, 110, 35, 20 kV, linii electrice de înalta tensiune 400kV, 220kV, 110kV și de medie tensiune 35kV, 20 kV.

Rețeaua de distribuție de pe teritoriul municipiului Deva se află în gestiunea Operatorului de Distribuție Zonal E - Distribuție Banat SA.

Teritoriul administrativ a municipiului este străbătut de linii electrice aeriene 400kV, 220kV, 110kV, 35kV, 20kV din care se ramifica cateva linii electrice aeriene secundare.

Posturile de transformare sunt repartizate pe întreg teritoriul municipiului, iar ca tip constructiv sunt: aeriene și în anvelopă.

Pe teritoriul orașului se află multiple stații de transformare de diferite tensiuni.

Rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) este alimentată din posturile de transformare și cuprinde atât rețeaua de alimentare a consumatorilor cât și rețeaua de iluminat public și urmărește trasa stradală a municipiului. Toate așezările și elementele izolate importante sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție.

Atât liniile electrice aeriene de medie tensiune precum și cele de joasă tensiune, de pe teritoriul municipiului, sunt amplasate pe stâlpi din beton, în timp ce liniile electrice aeriene de înalta tensiune sunt amplasate pe stâlpi metalici.

Caracteristicile rețelei de distribuție a energiei electrice:

- Putere instalată: 834,7 kW;
- Tipul rețelei: 59.9% aeriană - 40.1 % subterană.

Iluminatul public

Iluminatul public are un rol important în buna funcționare și dezvoltare a municipiului și este, totodată, un sector cu un potențial mare de îmbunătățire și eficientizare. În prezent, o parte din sistemul de iluminat public are în funcțiune aparate de iluminat cu o vechime de peste zece ani, cu un grad ridicat de uzură, a căror performanțe tehnice și energetice atrag după sine cheltuieli semnificative.

Sistemul de iluminat public (SIP) al municipiului se asigură pentru:

- iluminatul public stradal;
- iluminatul căilor de circulație publică: străzi, trotuare, piețe, intersecții, treceri de pietoni, poduri;
- iluminatul festiv și peisagistic;
- iluminatul arhitectural.

SIP al municipiului Deva a fost concesionat pentru 10 ani.

Caracteristicile elementelor luminoase din SIP sunt următoarele:

- pe arterele principale, sunt predominante sursele cu vapori de sodiu la înaltă presiune - tubulare de 150 W / 250 W;
- pe arterele secundare și în cartierele de locuit, sunt instalate surse cu vapori de sodiu la înaltă presiune - tubulare de 70 W / 100 W;

2.9.5. Telecomunicații

Domeniul telecomunicațiilor a progresat foarte mult în ultimii ani, în special prin dezvoltarea telecomunicațiilor mobile și a internetului.

În prezent, orașul este deservit de rețelele de telefonie fixă și mobilă și internet care

aparțin societăților DIGI (RCS & RDS), TELEKOM și ORANGE, ale căror cabluri sunt pozate în canalizație subterană conform avizelor. Televiziunea și radioul sunt bine reprezentate pe tot teritoriul municipiului, ca și serviciile TV prin cablu, Internet, transmisii date și supraveghere video. Comunicațiile digitale care s-au dezvoltat în ultimii ani permit comunicații locale, interurbane, internaționale, fax, acces internet și transmisii de date.

Sistemul de telecomunicații al județului Hunedoara este arondat la centrul de zonă Timișoara. Municipiul Deva este tranzitat de 2 magistrale de fibră optică interjudețene:

- Magistrala: Oradea – Brad – Deva – Hunedoara – Călan – Hațeg – Petroșani – Tg. Jiu – Craiova – tip cablu fibră optică Siemens (20 FO), iar din Hațeg se desprinde o altă ramură: Hațeg – Sarmizegetusa – Oțelul Roșu: tip cablu fibră optică Siemens (20 FO);
- Magistrala: Arad – Timișoara – Lugoj – Făget – Dobra – Deva – Orăștie – Sebeș – Sibiu – Brașov – București – tip cablu fibră optică Pirelli (20 FO).

2.9.6. Alimentare cu căldură

La ora actuală, municipiul Deva nu mai deține un sistem centralizat de alimentare cu căldură.

Sistemul de termoficare urbană al municipiului Deva, functional până în 2021, a fost realizat prin transport de la S.C. ELECTROCENTRALE Deva S.A. – Mintia. Centrala a asigurat termoficarea atât pentru consumatorii industriali cât și casnici. Pentru aceasta, de la prizele fixe ale turbinelor, în derivație cu preîncălzirea regenerativă de joasă presiune, se putea preleva o cantitate de căldură totală maximă de 400 MWt.

Sistemul de termoficare a cuprins:

- Instalațiile de producere a agentului termic (agent primar):
 - 3 boilere de termoficare aferente fiecăruia dintre grupurile 1,2,4,5 și 6;
 - 4 boilere de termoficare aferente grupului 3;
 - 3 pompe de rețea termoficare;
- Rețeaua de termoficare construită din magistrala de transport, conductele de distribuție și derivațiile spre consumatori (puncte termice);
- Rețeaua de termoficare urbană are o lungime totală de conducte Tur + conducte Retur de $32,5 \times 2 = 65$ km. Magistrala de termoficare urbană este încă amplasată paralel cu DN 7, din dreptul S.C. ELECTROCENTRALE Deva S.A. până în municipiul Deva pe str. Rândunicii.

Rețeaua primară a alimentat PT-uri din care 35 au aparținut S.C. CALOR SA Deva, celelalte aparținând unor agenți economici care au relații contractuale directe cu S.C. Electrocentrale Mintia. Capacitatea termică unitară a punctelor termice era cuprinsă între 0.7 și 8 Gcal / h. Rețeaua secundară a asigurat distribuția căldurii și a apei calde menajere de la punctele termice la consumatori.

La ora actuală, întreaga rețea de distribuție a căldurii este nefuncțională.

La nivelul anului 2006, consumatorii alimentați cu servicii de încălzire și apă caldă menajeră erau:

- 12.400 apartamente (cca 500 blocuri, dintr-un total de 24.000 apartamente),

- agenți economici,
- instituții de învățământ,
- Spitalul Județean.

Fiecare PT alimenta grupuri de consumatori între 5 și 20 de blocuri, amplasate pe o rază de 400-500 m. Contorizarea energiei termice era realizată la branșamente de bloc sau scară în proporție de 97%, iar contorizarea apei calde menajere în proporție de 99%. Monitorizarea, automatizarea PT-urilor și transmiterea datelor la distanță, s-a realizat în anul 2004. Transportul agentului termic secundar și al apei calde menajere se făcea prin conducte din oțel, izolate termic, montate în canale termice nevizibile, subterane.

Serviciul public de alimentare cu energie termică produsă centralizat în municipiul Deva a fost concesionat în anul 2008, pentru o perioadă de 8 ani, către Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA, cu sediul în municipiul Petroșani.

Operatorul Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA avea o putere termică instalată de 372 MWt, care acoperea necesarul de energie termică al consumatorilor racordați la sistemul centralizat de alimentare cu căldură.

Termoficare	1992	1997	2002	2007	2011	2013
Energia termică distribuită - Gcal	-	384629	203326	99275	76046	58374

Sursa: Fișa localității

Se poate observa că, într-o perioadă de 17 ani, distribuția de energie termică a scăzut de la 384629 Gcal (anul 1997) la 58374 Gcal (anul 2013), astfel încât cantitatea distribuită în anul 2013 reprezintă numai 15,17% din cea a anului 1997.

Alimentarea cu căldură în sistem centralizat s-a restrâns, în unele cazuri centralele termice fiind dezafectate. Astfel, în prezent marea majoritate a populației beneficiază de sisteme de încălzire individuale, din surse proprii, microcentrale de apartament sau sobe.

Din păcate începând cu iulie 2021, Termocentrala de la Mintia s-a închis definitiv, lăsând o mare parte a populației devene și din jur fără o sursă de căldură. Acest aspect va trebui acoperit obligatoriu prin alte surse de energie, cu preponderență gaze naturale.

2.9.7. Alimentare cu gaze naturale și hidrocarburi

Rețele de transport gaze naturale.

În municipiul Deva există stații de reglare măsură gaz, prin care se asigură consumul casnic și industrial:

- SRM pe str. G. Barițiu lângă Biserica reformată;
- SRM pe aleea Teilor lângă cimitirul catolic;
- SRM pe str. Depozitelor;
- SRM pe str. M. Sadoveanu la intersecția cu str. 22 Decembrie;
- SRMP pe str. M. Sadoveanu spre rezervoarele de apă;
- SRM în sat Archia;

- SRM în sat Cristur la incinta SC Macon SRL.

Alimentarea cu gaze naturale.

Serviciul de furnizare a gazelor naturale la nivelul municipiului Deva este asigurat de către E.ON Gaz România.

Alimentare cu gaz	1992	1997	2002	2007	2011	2013
Lung. totală a cond. de distribuție a gazelor - km	72,8	100,6	160,9	161	122,5	125,9
Gaze naturale distribuite total mii mc	-	-	32.211	165.238	101.429	28.160
Gaze naturale distribuite uz casnic – mii mc	-	-	14.409	17.674	21.308	19.655

Sursa: Fișa localității

2.9.8. Surse de energii regenerabile

La ora actuală nu există pe UAT Deva în exploatare sisteme de energii regenerabile. Surse de energie care nu sunt exploatare încă local: *energia solară*, *energia eoliană*, *energia hidrolică* și *biomasa*.

2.9.9. Disfuncționalități

2.9.9.1. Disfuncționalități ale rețelelor hidro-edilitare

1. Alimentare cu apă

Localitatea Deva și aglomerarea Archia

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației din localitatea Deva și aglomerația Archia, se impune reabilitarea sistemului existent, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă. De asemenea, datorită vechimii și materialelor din care sunt executate conductele existente din cadrul rețelelor de distribuție a apei, se necesită reabilitarea lor.

Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor, este necesară extinderea rețelei de apă existente cu conducte din PE-HD, cu diametre cuprinse între De 90 mm și De 160 mm.

Pe rețelele de apă propuse pentru extindere și reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranți de incendiu și branșamente de apă aferente noilor consumatorilor.

Localitatea Sântuhalm

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației din localitatea Sântuhalm, se impune reabilitarea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă.

Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor, este necesară extinderea rețelei de apă existente cu conducte din PE-HD, cu diametre de De 90 mm, De 110 mm și De 125 mm.

Pe rețelele de apă propuse pentru extindere și reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranți de incendiu și branșamente de apă aferente noilor consumatorilor.

Localitatea Cristur

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației din localitatea Cristur, se impune

reabilitarea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă.

Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor, este necesară extinderea rețelei de apă existente cu conducte din PE-HD, cu diametre de De 90 mm, De 110 mm și De 125 mm.

Pe rețelele de apă propuse pentru extindere și reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranți de incendiu și branșamente de apă aferente noilor consumatori.

Localitatea Bârcea Mică

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației din localitatea Bârcea Mică, se impune reabilitarea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă.

Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor, este necesară extinderea rețelei de apă existente cu conducte din PE-HD, cu diametre de De 90 mm, De 110 mm și De 125 mm.

Pe rețelele de apă propuse pentru extindere și reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranți de incendiu și branșamente de apă aferente noilor consumatori.

2. Canalizare menajeră

Localitatea Deva și aglomerarea Archia

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor din municipiul Deva și aglomerația Archia, este necesară extinderea rețelei de canalizare existente din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 400 mm și De 250 mm.

Pe rețeaua de canalizare menajeră propusă pentru extindere, trebuie prevăzute cămine de vizitare, stații de pompare și racorduri la canalizare aferente noilor consumatori.

Stația de epurare existentă trebuie să asigure epurarea apelor uzate menajere pentru toți consumatorii pentru o perioadă de perspectivă de 25 de ani.

Localitatea Sântuhalm

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor din Sântuhalm, este necesară extinderea rețelei de canalizare existente din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 315 mm și De 250 mm.

Pe rețeaua de canalizare menajeră propusă pentru extindere, trebuie prevăzute cămine de vizitare, stații de pompare și racorduri la canalizare aferente noilor consumatori.

Stația de epurare existentă trebuie să asigure epurarea apelor uzate menajere pentru toți consumatorii pentru o perioadă de perspectivă de 25 de ani.

Localitatea Cristur

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor din Cristur, este necesară extinderea rețelei de canalizare existente din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 315 mm și De 250 mm.

Pe rețeaua de canalizare menajeră propusă pentru extindere, trebuie prevăzute cămine de vizitare, stații de pompare și racorduri la canalizare aferente noilor consumatori.

Localitatea Bârcea Mică

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor din Bârcea Mică, este necesară extinderea rețelei de canalizare existente din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 315 mm și De 250 mm.

Pe rețeaua de canalizare menajeră propusă pentru extindere, trebuie prevăzute cămine de vizitare, stații de pompare și racorduri la canalizare aferente noilor consumatori.

3. Canalizare pluvială

Pentru localitatea Deva și aglomerarea Archia o parte din apele meteorice provenite de pe străzi sunt în prezent colectate în sistemul unitar de canalizare și parțial în sistem separativ.

Pentru colectarea apelor pluviale de pe toate străzile din municipiul Deva și Archia se va realiza un sistem de canalizare pluvială cu canal separativ pluvial, separatoare de hidrocarburi, bazine de retenție, stații de pompare și evacuări în emisari.

Adoptarea în perspectivă a sistemului integrat de canalizare pluvială, urmează să se facă pe bază de analiză economică, în funcție de resursele financiare.

Pentru localitatea Sântuhalm o parte din apele meteorice provenite de pe străzi sunt în prezent colectate în sistemul unitar de canalizare.

Pentru colectarea apelor pluviale de pe toate străzile din localitatea Sântuhalm se va realiza un sistem de canalizare pluvială cu canal separativ pluvial, separatoare de hidrocarburi, bazine de retenție, stații de pompare și evacuări în emisari.

Adoptarea în perspectivă a sistemului integrat de canalizare pluvială, urmează să se facă pe bază de analiză economică, în funcție de resursele financiare.

Pentru localitatea Cristur o parte din apele meteorice provenite de pe străzi sunt în prezent colectate în sistemul unitar de canalizare.

Pentru colectarea apelor pluviale de pe toate străzile din localitatea Cristur se va realiza un sistem de canalizare pluvială cu canal separativ pluvial, separatoare de hidrocarburi, bazine de retenție, stații de pompare și evacuări în emisari.

Adoptarea în perspectivă a sistemului integrat de canalizare pluvială, urmează să se facă pe bază de analiză economică, în funcție de resursele financiare.

Pentru localitatea Bârcea Mică o parte din apele meteorice provenite de pe străzi sunt în prezent colectate în sistemul unitar de canalizare.

Pentru colectarea apelor pluviale de pe toate străzile din localitatea Bârcea Mică se va realiza un sistem de canalizare pluvială cu canal separativ pluvial, separatoare de hidrocarburi, bazine de retenție, stații de pompare și evacuări în emisari.

Adoptarea în perspectivă a sistemului integrat de canalizare pluvială, urmează să se facă pe bază de analiză economică, în funcție de resursele financiare.

2.9.9.2. Disfuncționalități ale rețelelor electrice și TC

Din analiza situației existente la nivel de rețele electrice, rezultă următoarele aspecte:

- existența liniilor electrice aeriene de înaltă, medie și joasă tensiune în zona studiată, pe anumite segmente, crează impedimente de dezvoltare rezidențială;

- existența unui număr mare de aparate de iluminat stradal cu un grad mare de uzură conduce la un consum energetic mare și un grad de iluminare neadecvat.

Ca urmare a analizei și punerii în evidență a unor disfuncționalități, se recomandă:

- continuarea activității de modernizare și extindere a rețelei electrice de distribuție, conform necesităților consumatorilor; trecerea liniilor aeriene electrice din rețeaua de distribuție în subteran;

- modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public; extinderea utilizării panourilor fotovoltaice ca soluție de alimentare cu energie electrică a rețelei de iluminat public; realizarea unui sistem de control și monitorizare

Din analiza situației existente în ceea ce privește telecomunicațiile, nu reies disfuncționalități semnificative privind rețelele de telecomunicații. Disfuncționalități apar numai în cazul avariilor datorate descărcărilor electrice sau a tăierii cablurilor – avarii provocate de terți.

Se recomandă trecerea cablurilor de telecomunicații ale altor provideri, existente pe

fațade și pe stâlpii electrici, în subteran, prin realizarea unei canalizări corespunzătoare, în concordanță cu legile în vigoare.

2.9.9.3. Disfuncționalități ale rețelelor de gaze și termoficare

Principala disfuncționalitate a sistemului de termoficare este închiderea definitivă a termocentralei de la Mintia, ceea ce înseamnă găsirea de urgență a unei surse alternative primare care să asigure căldura pentru populație. Principala alternativă o reprezintă gazele naturale.

În ceea ce privește gazele naturale, principala disfuncționalitate este faptul că acestea nu acoperă întreg teritoriul urbanizat al municipiului.

2.10. Probleme de mediu

2.10.1. Situația existentă

Din punct de vedere al legislației, mediul natural este înțeles ca *ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului*. Din această perspectivă vor fi analizate capitolele de mai jos, în ceea ce privește situația existentă.

2.10.1.1. Cadrul natural

Din punct de vedere al cadrului natural, elementele componente ale acestuia importante pentru perspectiva acestui capitol sunt aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune.

2.10.1.1.1. Aerul

Calitatea aerului în România este reglementată prin Legea nr.104/15.06.2011 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.452 din 28 iunie 2011. Această lege transpune directivele europene privitoare la calitatea aerului: Directiva 2008/50/EC din 21 mai 2008, Directiva 96/62/CE a Consiliului și directivele fiice (Directiva 1999/30/CE a Consiliului privind valorile limită pentru dioxidul de sulf, dioxidul de azot și oxizii de azot, particulele în suspensie și plumbul din aerul înconjurător, DIRECTIVA 2004/107/CE privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător).

În județul Hunedoara sunt 4 stații de monitorizare a aerului : HD1 situată la lat. 45.87, long. 22.91 și alt. 191.00 m. în Deva, stație de zonă urbană, care monitorizează emisiile de fond ; HD2 situată la lat. 45.90, long. 22.90, alt. 183.00 m în Deva, stație

de zona suburbană, care monitorizează emisiile industriale ; HD3 (nefuncțională conform PMCAH 2019) situată la lat. 45.79, long. 22.91, alt. 291.00 m în Hunedoara, stație de zona suburbană, care monitorizează emisiile industriale ; HD4 situată la lat. 45.73, long. 22.99, alt. 239.00 m în Călan, stație de zona suburbană, care monitorizează emisiile industriale ; HD5 situată la lat. 45.37, long. 23.28, alt. 617.00 m în Vulcan, stație de zona suburbană, care monitorizează emisiile industriale.

Pentru analiza calității aerului în UAT Deva vom considera stațiile:

- HD1 situată în Deva pe str. Carpați, 45°52'16.92"N 22°54'31.28"E, zona relativ centrală a Municipiului Deva, stație urbană cu codul RO0154A, care măsoară monoxid de carbon, oxizi și bioxid de azot, ozon, bioxid de sulf, benzen și alți compuși organici volatili, cadmiu, nichel, plumb, particule în suspensie PM 10.

- HD2 situate în Deva pe Calea Zărandului 45°53'50.57"N 22°53'44.51"E, partea nordică a Devei, înspre Mintia, stație suburbană cu codul RO0155A, care măsoară monoxid de carbon, oxizi și bioxid de azot, ozon, bioxid de sulf, cadmiu, nichel, plumb, particule în suspensie PM 10.

Conform Ordinului MMAP nr. 36/2016 din 11 ianuarie 2016 pentru aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimurile de evaluare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, județul Hunedoara este inclus în anexa 3 regimul de evaluare A , în care nivelul este mai mare decât pragul superior de evaluare – pentru indicatorii (SO₂, PM₁₀/PM_{2.5}) respectiv regimul de evaluare C în care nivelul este mai mic decât pragul inferior de evaluare pentru indicatorii (NO₂/NO_x, C₆H₆, CO, Ni, Pb, Cd, As).

Conform Ordinului nr. 598/2018 privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, Județul Hunedoara este în anexa 2 a listei cu unitățile administrativ-teritoriale care elaborează plan de menținere a calității aerului pentru indicatorii: Dioxid de azot și oxizi de azot (NO₂/NO_x), Particule în suspensie (PM₁₀, PM_{2.5}), Benzen (C₆H₆), Nichel (Ni), Dioxid de sulf (SO₂), Monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb), Arsen (As) și Cadmiu (Cd).

În ultimii doi ani prin măsurătorile celor două stații automate din Deva nu au fost înregistrate depășiri ale indicatorilor monitorizați, exceptând NO₂ în 2018 iar pentru PM₁₀ nu au fost înregistrate depășiri după 2014.

Conform *Raportului anual starea mediului Hunedoara 2018*, privind calitatea aerului pentru :

- poluanții NO₂, PM₁₀, C₆H₆, plumb, cadmiu și nichel nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită și valorilor țintă anuale stabilite pentru protecția sănătății, conform Legii nr. 104/2011

- valorile zilnice ale particulelor în suspensie sub 10 microni (PM₁₀) nu au depășit mai mult de 35 ori valoarea limită zilnică (50 μg/mc) prevăzută în Legea nr. 104/2011, fiind înregistrate pentru indicatorul PM₁₀ (5 depășiri la stația HD-1; 32 depășiri la stația HD-2)

- o depășire a valorii limită orare (200 μg /m³,) la poluantul NO₂ de la stația HD-2;

- pentru SO₂, NO₂ și O₃, nu s-au înregistrat depășiri ale pragurilor de alertă.

Conform *Raportului anual starea mediului Hunedoara 2019*, privind calitatea

aerului pentru :

- pentru SO₂, NO₂ și O₃, nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor țintă și nici ale pragurilor de alertă stabilite pentru protecția sănătății, conform Legii nr. 104/2011,
- la indicatorul dioxid de azot s-a înregistrat depășirea valorii limită anuale prevăzută în Legea nr. 104/2011, prin înregistrarea de 40 μg/mc/an la stația automată de monitorizare a calității aerului HD-1,
- valorile zilnice ale particulelor în suspensie sub 10 microni (PM₁₀) nu au depășit mai mult de 35 ori valoarea limită zilnică fiind înregistrate următoarele depășiri (10 depășiri la stația HD-1 din Deva, str. Carpați, 25 depășiri la stația HD-2),
- ozon O₃, nu au fost înregistrate depășiri ale pragului de informare (180 microg/m³, medie orară și nici 120 microg/m³, maxima zilnică a mediilor pe 8 ore) conform Legii nr. 104/2011 la stațiile HD1 și HD2,

2.10.1.1.2. Apele

Apele de suprafață sunt reprezentate de râul Mureș care la limita nord-estică a UAT Deva are o lungime de 5km și de către afluenții acestuia râul Cerna cu o lungime de 10 km pe teritoriul Municipiului Deva și care primește pâraiele Cristur, Ursului și Viilor.

Poluarea cu substanțe organice și nutrienți (N, P)

Sursele majore de poluare cu substanțe organice ale apelor sunt apele uzate urbane, sursele industriale și agricole.

Conform Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane și a obligațiilor asumate prin Tratatul de aderare toate aglomerările mai mari de 2.000 locuitori echivalenți (l.e.) trebuie să fie dotate cu sisteme de colectare și stații de epurare a apelor uzate (secundare și terțiare), iar aglomerările mai mici de 2.000 l.e. trebuie să realizeze o epurare corespunzătoare în sisteme centralizate și/sau sisteme individuale adecvate.

Poluarea industrială care are ca surse industria chimică, industria alimentară etc. Poluarea agricolă se datorează depozitării și utilizării neconforme a îngrășămintelor organice în agricultură respectiv activitățile zootehnice de creșterea animalelor în apropierea Municipiului Deva fiind mai multe puncte de creșterea păsărilor.

În județul Hunedoara în 2016 erau 7 instalații care intră sub incidența directivei IPPC dintre care trei sunt UAT Deva sau imediata vecinătate: SC ELECTROCENTRALE DEVA SA str. Șantierului nr. 1, Mintia, Hunedoara, activitate 1.1. Instalație ardere > 50 MW, SC CHICK SRL - Ferma nr. 9, sat BALATA, comuna SOIMUS, Hunedoara, activitate 6.6.a - 40 000 de locuri pentru păsări, SC CHICK SRL - Ferma nr. 1, Lucian Blaga nr. 2, MINTIA, Hunedoara, activitate 6.6.a - 40 000 de locuri pentru păsări (<https://data.gov.ro/dataset/lista-instalatiilor-ippc>).

Poluare cu substanțe periculoase

Substanțele periculoase cu efecte negative asupra populației și faunei sunt reprezentate de produse chimice sintetice, hidrocarburi aromatice policiclice, fenoli, pesticide, metale grele etc. Acestea au ca surse de proveniență apele uzate urbane și industriale, agricultura, siturile contaminate de activități miniere.

Calitatea apelor

Corpul de apă RORW4.1_B8 Mureș, confluența Cerna-confluența Dobra are potențial ecologic M (moderată), starea chimică 2 (bună) (PMBH 2019 vol 1, pg. 81)

În bazinul Hidrografic Mureș sunt 25 corpuri de apă subterană dintre care 21 sunt corpuri de apă freatică și 4 sunt corpuri de apă de adâncime (Bretotean et al 2006 în

PMBH 2015).

Corpul de apă de subterană ROMU07 Culoarul Mureș între Alba Iulia și Lipova în care se încadrează Municipiul Deva are o suprafață de 852 km² cu grosime variabilă a straturilor acoperitoare. Apa acestui corp este utilizată pentru aprovizionarea populației, industrie, agricultură și piscicultură iar sursele de poluare sunt reprezentate de industrie, aglomerări urbane și zootehnie.

Corpul de apă subterană ROMU07 Culoarul Mureș între Alba Iulia și Lipova în care se încadrează Municipiul Deva fiind situat în lungul luncii Mureșului prezintă suprafețe importante de teren pe care se desfășoară activități agricole care sunt o sursă importantă de poluare nu doar pentru apele subterane cât și pentru cele supraterane. Alte surse importante de poluare sunt reprezentate de rețeaua de drumuri dezvoltată în lungul Mureșului și activitățile de construcții din zonele locuite.

Starea corpului de apă subterană din culoarul râului Mureș între Alba Iulia și Lipova este bună atât din punct de vedere chimic cât și cantitativ.

Presiunile asupra corpului de apă subterană ROMU07 este redusă de doar 4% comparativ cu captările din întreg bazinul Mureșului, acestea fiind destinată în 2013 alimentării populației 657,9 mii mc/an, industriei 464,5 mii mc/an și agriculturii 339,4 mii mc/an. Cu toate acestea prin forajele de monitorizare cantitativă s-a constatat un trend descrescător al nivelurilor hidrostatice medii multianuale (PMBH 2015 pg. 167). Starea calitativă a corpului de apă subterană ROMU07 este bună din punct de vedere chimic cu depășiri locale ale valorilor prag pentru NO₃ și Cl (PMBH 2015 pg. 177)..

Alimentarea cu apă și servicii de canalizarea în județul Hunedoara este realizată de către SC Apa Prod SA Deva, ca operator unic atât pentru Municipiul Deva cât și pentru Hunedoara, Brad, Hațeg, Călan, Simeria și Geoagiu.

2.10.1.1.3. Solul și subsolul

Principalele tipuri de soluri în UAT Deva sunt aluvisolurile pe zona de luncă a Mureșului, cernisolurile pe terasele medii și superioare respectiv luvisolurile pe dealurile Cernăț-Archia-Măgurele.

Din categoria solurilor afectate de diferite procese pot fi identificate hidrisoluri afectate de procese de gleizare pe Valea Cristurului și vertisoluri caracterizate de uscure puternică și de crăpare pe o grosime mare în perioadele secetoase la sud de Bârcea Mică.

Tabel 2.14 Situri contaminate istoric (Raport anual privind starea mediului în județul Hunedoara, anul 2018):

Localizarea sitului	Proprietar/ administrator	Tipul de proprietate asupra terenului	Natura sursei de poluare	Tipul de contaminare	Suprafața (ha)
Deva, str. Hărlăului FN	Primăria Deva/SC Salubritate SA	proprietate de stat	depozitare pe sol	contaminare actuală	6.9

Terenuri contaminate istoric sunt prezente pe strada Hărlăului, Deva. (tabel 2.14)

Terenurile degradate și neproductive au o pondere redusă de 5% din totalul terenurilor. Cele mai mari suprafețe sunt ocupate de terenuri arabile, păduri, pășuni și fânețe. (fig. 2.24, tabel 2.15)

<i>Tabel 2.15. Modul de folosință</i>	Anul 1990 (ha)	Anul 2014 (ha)
<i>Terenuri neagricole total</i>		2748
<i>Agricolă</i>	3900	3255
Arabilă	2405	2139
Pășuni	911	649
Fânețe	353	409
Livezi si pepiniere pomicole	231	58
Terenuri degradate si neproductive		338
Păduri și altă vegetație forestieră		1368
Ocupată cu ape, bălți		94
Ocupată cu construcții		773
Căi de comunicații și căi ferate		175
Total	6003	6003

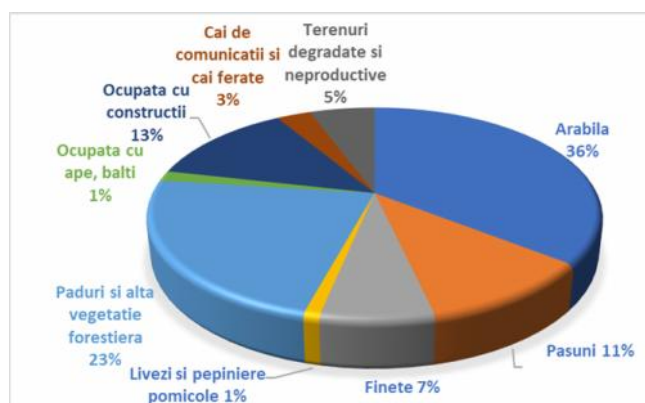

Fig. 2.24. Proportia între modurile de utilizare a terenurilor

2.10.1.1.4. Biodiversitate

Habitatele naturale de păduri, pășuni/fânețe și ape ocupă 42% din suprafața terenurilor UAT-ului.

Pe Dealul Colțu este semnalată specia *Stipa dasyphylla*, de către Peterfi în 1918 (Ciuntu 1983 în Frink et al. 2005). Această specie are o prezență limitată cu populații izolate prezente în doar câteva localități din România.

Pădurea Bejan reprezintă un ecosistem unic în sud-estul Europei datorită prezenței pe cele 30 de ha ale ariei protejate, a majorității speciilor genului *Quercus* din România și a unui număr de 351 specii de plante (Burnaz&Balazs 2013).

Vegetația Dealului Cetății Deva este formată din asociații de specii lemnoase și tufărișuri *Corno-Fraxinetum orni* Pop & Hodișan 1964; As. *Carpino-Fagetum* Paucă 1941 iar cea ierboasă din partea sud-estică de asociația *Cleistogeno-Festucetum rupicolae* (SOÓ 1930) Zólyomi 1958 (Burnaz 2007)

În împrejurimile Muzeului din Deva au fost capturate 201 specii de macrolepidoptere (Burnaz 2007) unele rare *Dysgonia algira*, *Xylena exoleta*, *Valeria oleagina*, *Boarmia roboraria*, *Calamia tridens*, *Dicranura ulmi*, *Cryphia muralis*.

În Pădurea Bejan, Dealul Cetății și Dealul Colțu au fost inventariate 88 de specii de fluturi (Subord *Rhopalocera*) unele dintre ele rarități (Burnaz 2000): *Carterocephalus palaemon*, *Thymelicus sylvestris sylvestris*, *Thymelicus lineolus lineolus*, *Hesperia comma comma*, *Ochlodes venatus fawms*, *Erynnis tages tages*, *Carcharodus alceae alceae*, *Carcharodus flocciferus flocciferus*, *Pyrgus malvae malvae*, *Pyrgus alveus alveus*, *Pyrgus fritillarius fritillaries*, *Hamearis lucina lucina*, *Thecla betulae betulae*, *Neozephyrus quercus quercus*, *Satyrium acaciae nostras*, *Satyrium w-album w-album*, *Fixsenia pruni*, *Callophrys rubi virgatus*, *Lycaena phlaeas phlaeas*, *Thersamonia thersamon thersamon*, *Lycaena dispar rutila*, *Lycaena virgaureae virgaureae*, *Lycaena tityrus tityrus*, *Lycaena alciphron alciphron*, *Cupido minimus minimus*, *Everes argiades*, *Celastrina argiolus argiolus*, *Scoliantides orion orion*, *Glaucopsyche alexis alexis*, *Maculinea arion arion*, *Plebejus argus argus*, *Plebejus argyrognomon*, *Aricia agestis agestis*, *Cyaniris semiargus serniargus*, *Polyommatus bellargus bellargus*, *Polyommatus icarus icarus*, *Hipparchia fagi fagi*, *Brinesia circe*

pannonica, *Chazara briseis briseis*, *Minois dryas drymeia*, *Maniola jurtina jurtina*, *Pironia tithonus*, *Aphatopus hyperanthus*, *Coenonympha pamphilus pamphilus*, *Coenonympha arcania arcania*, *Coenonympha glycerion*, *Pararge aegeria tircis*, *Pararge megera megera*, *P. achine achine*, *Melanargia galathea scolis*, *Clossiana selene selene*, *Clossiana euphrosyne euphrosyne*, *Clossiana dia dia*, *Argynnis daphne daphne*, *Argynnis lathonia lathonia*, *Argynnis aglaja aglaja*, *Argynnis adippe adippe*, *Argynnis niobe niobe*, *Argynnis paphia paphia*, *Nymphalis polychloros*, *Nymphalis antiopa*, *Polygonia c-album c-album*, *Vanessa atalanta atalanta*, *Cynthia cardui*, *Inachis io io*, *Aglais urticae urticae*, *Araschnia levana levana*, *Limenitis populi*, *Limenitis camilla camilla*, *Neptis rivularis rivularis*, *Neptis sappho aceris*, *Melitaea didyma didyma*, *Melitaea cinxia cinxia*, *Melitaea phoebe phoebe*, *Melitaea trivia trivia*, *Melitaea athalia athalia*, *Melitaea britomartis britomartis*, *Papilio machaon machaon*, *Iphi. clides podalirius podalirius*, *Adoritis mnemosyne distincta*, *Leptidea sinapis sinapis*, *Leptidea morsei major*, *Aporia crataegi crataegi*, *Pieris brassicae brassicae*, *Pieris rapae rapae*, *Pieris napi meridionalis*, *Pontia daplidice daplidice*, *Anthocharis cardamines meridionalis*, *Colias hyale hyale*, *Colias crocea crocea*, *Gonepteryx rhamni meridionalis*.

Alte specii de insecte menționate în literatură indicând specii din colecții muzeale sau observații științifice : *Cerambycidae* - *Grammoptera ruficornis* (Fabricius, 1781) în Deva (Tausan&Bucsa 2010); tot în Deva *Dorcadion aethiops* (Scopoli, 1763), *Dorcadion pedestre* (Poda, 1761), *Neodorcadion bilineatum* (Germar, 1824), (Dascalu et al 2012), *Ichneumonidae* rare-*Aptesis assimilis* (Gravenhorst, 1829), în Deva (Constantineanu 2006), *Staphylinidae* - *Philonthus lepidus* (Gravenhorst, 1802), *Philonthus ventralis* (Gravenhorst, 1802) (Stan 2012) *Brachinidae* - *Brachinus crepitans* (Linnaeus, 1758), *Brachinus psophia* Audinet-Serville, 1821 (Stan et al. 2015), himenoptere- *Nomada glaucopis* Pérez, 1890 (Calefariu 2006) sau specia de cerambycid Natura 2000 *Pilemia tigrina* (Crisan et al 2017).

Deva este situată în apropierea limitei nordice de răspândire a viperei cu corn, unde pe grohotișurile de andezit a fost evaluată o densitate de 35 exemplare adulte pe 1,5 ha, un adult ocupând 428 m² iar alături de aceasta este prezentă specia mediteraneană termofilă *Lacerta praticola pontica* (Ghira 2016).

Herpetofauna Municipiului Deva este reprezentată printr-un număr de 21 specii din cele 28 de specii prezente în Transilvania: *Salamandra salamandra*, *Triturus vulgaris*, *Triturus cristatus*, *Bombina bombina*, *Bombina variegata*, *Bufo bufo*, *Bufo viridis*, *Hyla arborea*, *Rana esculenta complex*, *Rana temporaria*, *Rana dalmatina*, *Lacerta viridis*, *Lacerta agilis*, *Lacerta praticola*, *Podarcis muralis*, *Anguis fragilis*, *Natrix natrix*, *Natrix tessellata*, *Coronella austriaca*, *Elaphe longissima*, *Vipera ammodytes*. (Ghira et al. 2002)

2.10.1.2. Resurse naturale

Pe teritoriul UAT Deva, sunt în vigoare mai multe licențe de exploatare resurse minerale, eliberate de ANRM, și anume:

- Licența de exploatare nr. 15995/2013, perimetrul Deva Muncel (zona Deva) – substanța minereu polimetalic, titular European Goldfields Deva SRL;
- Licența de exploatare nr. 1052/1999, perimetrul Deva – substanța minereu de cupru cu conținut de Au și Ag, titular MINVEST SA Deva;
- Licența de exploatare nr. 1188/2000, perimetrul Pietroasa – substanță andezit ornamental, titular Marmosim SA Simeria;
- Licența de exploatare nr. 1189/2000, perimetrul Dealul Măgura – Almașul Sec – substanță andezit ornamental, titular Marmosim SA Simeria;

Perimetrele de exploatare sunt determinate în coordonate Stereo 70.

2.10.1.3. Riscuri naturale

Categoriile de riscuri naturale existente pe UAT Deva sunt următoarele:

- Riscul de inundații: prezent în albile majore ale râurilor Mureș și Cerna, între digurile de protecție la inundații;
- Riscul de alunecări de teren: prezent în zonele de deal, pe arealele marcate în partea desenată;
- Riscul de incendii de pădure, risc ce acoperă scenariile o dată la 100 de ani și o dată la 1000 de ani.

2.10.1.4. Zone protejate

2.10.1.4.1. Zone naturale protejate

Ariile protejate ocupă o suprafață de 211 ha fiind reprezentate de două situri Natura 2000 care se suprapun peste limitele a trei rezervații naturale. (tabel 2.16)

Tabel 2.16 Arii protejate

Categoria ariei protejate	Codul și de numirea	Suprafața la declarare (ha)*	Suprafața actuală**	Categoria ariei protejate	Suprafața totală
Natura 2000 (interes european)	ROSCI013 Pădurea Bejan		98.24	specii și habitate	211.53
	ROSCI0054 Dealul Cetății Deva		113.30	specii și habitate	
Rezervații naturale (interes național)	RONPA0529 Pădurea Bejan	70	98	forestier	212
	RONPA0535 Dealul Cetății Deva	30	31	mixt	
	RONPA0521 Dealul Colț și Dealul Zănoaga	78,40	83	botanic	

*Suprafața rezervațiilor conform legea Nr. 5 din 6 martie 2000

**Suprafața rezervațiilor conform <https://www.protectedplanet.net> cu update 2020 iar a ariilor Natura 2000 conform formularelor standard versiunea 2019.

2.10.1.4.1.1. ROSCI013 Pădurea Bejan și RONPA0529 Pădurea Bejan

Aria protejată Pădurea Bejan situată la sud-vest de Municipiul Deva cu acces prin DJ708E înspre Almașu Sec a fost declarată în anul 2000 datorită unicității acesteia în ce privește prezența a 8 specii ale genului *Quercus* dintre cele 9 prezente în țară cât și a numeroși hibrizi naturali între acestea. Pădurea adăpostește și faună bogată printre specii importante de floră și faună cât și specii și habitate de importanță comunitară, drept urmare în 2007 a fost desemnat sit Natura 2000 ROSCI013

Pădurea Bejan care în prezent se suprapune pe limitele rezervației. (fig. 2.25)
 Aria protejată Natura 2000 a fost desemnată pentru protecția a trei habitate și a unui amfibian de importanță comunitară însă în sit sunt prezente și alte specii cu statut protector menționate pe anexa IV a Directivei specii și habitate (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992) sau alte acte normative. Conform Formularului standard versiunea 2019, speciile și habitatele din aria protejată sunt menționate mai jos.

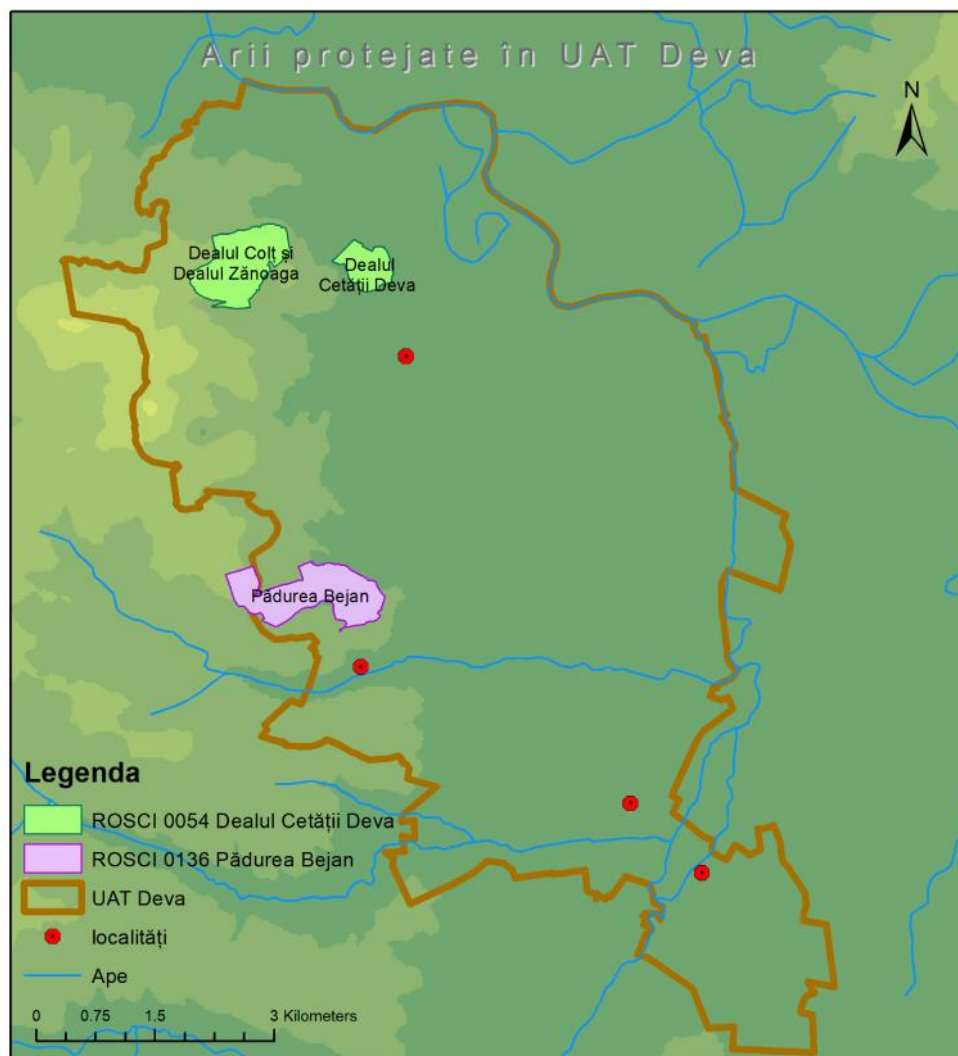

Fig. 2.25. Arii protejate

Între cele trei *habitate* pentru care a fost desemnat situl, unu este prioritar:

- 91I0* Păduri stepice euro-siberiene de stejar *Quercus* spp.;
- 91L0 Păduri ilirice de stejar cu carpen (Erythronio-Carpinion)
- 91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen.

Dintre speciile de animale protejate este prezent amfibianul 1193 *Bombina variegata* dar și alte nouă specii de herpetofaună cu statut de protecție național (OUG 57/2007) sau european (Directiva Specii și habitate sau Convenția Berna) : 2432 *Anguis fragilis*, 1283 *Coronella austriaca*, 1281 *Elaphe longissima*, 1203 *Hyla arborea*, 2415 *Lacerta praticola*, 1263 *Lacerta viridis*, 2469 *Natrix natrix*, 1295 *Vipera ammodytes*. Mamiferele prezente în sit sunt : 2644 *Capreolus capreolus* (caprior), *Lepus europaeus* (iepure de câmp), 1357 *Martes martes* (jderul-de-copac) iar dintre insecte 1056 *Parnassius mnemosyne*.

Specii importante de plante în aria protejată : *Centaurea rocheliana* albăstriță, *Danthonia alpina* graminee, *Dictamnus albus* frăsinel, *Rhamnus saxatilis* ssp.,

tinctorius verigariu și *Thymus longicaulis* cimbrisor.

2.10.1.4.1.2. ROSCI0054 Dealul Cetății Deva și RONPA0535 Dealul Cetății Deva, RONPA0521 Dealul Colț și Dealul Zănoaga

RONPA0535 Dealul Cetății Deva situată pe conul vulcanic de andezite pe care se află cetatea medievală este o rezervație naturală de tip mixt întinsă pe o suprafață de 31 ha cu asociații vegetale de interes conservativ și elemente termofile dintre care se remarcă prezența viperei cu corn (*Vipera ammodytes*).

RONPA0521 Dealul Colț și Dealul Zănoaga este o rezervație botanică de 87 ha cu elemente termofile și o biodiversitate botanică și zoologică bogată dar și cu specii endemice.

ROSCI0054 Dealul Cetății Deva arie protejată Natura 2000 desemnată în 2007 pe 113,3 ha se suprapune cu cele două rezervații naturale. În ciuda suprafeței reduse diversitatea plantelor vasculare este foarte ridicată fiind prezente 375 ceea ce reprezintă 11,8% din flora României (Cîndea în Formularul standard) iar fauna de lepidoptere cumulează un număr de aproximativ 900 specii (ICB Cluj în formularul Standard).

Aria protejată adăpostește patru habitate de importanță comunitară dintre care unu prioritar cu o bună reprezentare în sit (28 ha):

- 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*
- 9180* Păduri din *Tilio-Acerion* pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene
- 91L0 Păduri ilirice de fag
- 91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen

Ca specii de animale menționate pe anexa II a Directivei habitate este prezent fluturele *Callimorpha quadripunctaria*, specie de lizieră, margini de drumuri, habitate ruderaale cu planta gazda *Eupatoria cannabina*. Pe lângă această specie mai sunt și alte coleptere de importanță comunitară ca *Lucanus cervus* și *Cerambyx cerdo* iar studiile.

Biodiversitatea herpetofaunei este mare fiind prezente 14 specii, toate cu statut protector la nivel național și european cât și din numeroase specii de insecte. Conform datelor sintetizate în formularul standard al ariei protejate vegetația este reprezentată prin 218 specii de fanerogame, 5 specii de ferigi și 9 specii de mușchi. Au fost de asemenea inventariate 18 specii de păsări cu statut protector la nivel național sau european.

2.10.1.4.2. Zone construite protejate

Conform Listei Monumentelor Istorice actualizată în 2010, pe UAT Deva sunt protejate ca monumente istorice următoarele:

I. Monumente de arheologie

a. Situri arheologice

- **(1) HD-I-s-B-03149** - Situl arheologic de la Deva, punct "Dealul Cetății", versantul de S al Dealului (RAN: 86696.01.04, 86696.01.05)

b. Ansambluri

c. Monumente

- **(2) HD-I-m-B-03149.01** – Așezare "Dealul Cetății", pe versantul

de S al Dealului; Hallstatt (RAN: 86696.01.03)

- **(3) HD-I-m-B-03149.02** - Așezare "Dealul Cetății", pe versantul de S al Dealului; Epoca Bronzului, cultura Wietenberg (RAN: 86696.01.02)

- **(4) HD-I-m-B-03149.03** - Așezare "Dealul Cetății", pe versantul de S al Dealului; Neolitic și cultura dacică (RAN: 86696.01.01 și 86696.01.06)

II. Monumente de arhitectură

a. Situri arheologice

- **(137) HD-II-s-B-03218** – **Centrul istoric al orașului**; municipiul Deva

b. Ansambluri

- **(136) HD-II-a-A-03216** – **ANSAMBLUL CETATEA MEDIEVALĂ DEVA**, "Dealul Cetății"; sec. XIII, transformare și extindere sec. XV-XIX (RAN: 86696.14.01)

- **(139) HD-II-a-B-03217** – **Parcul Orașului**, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.39A; sec. XIX

- **(147) HD-II-a-B-03218.01** – **Ansamblul urban "str. George Barițiu"**, str. George Barițiu, nr.1-25; 2-12; sec. XIX-XX

- **(149) HD-II-a-B-03218.02** – **Ansamblul urban "str. Lucian Blaga"**, str. Lucian Blaga, nr.1, 5, 13; 2-16, 20-26; sec. XIX-XX

- **(159) HD-II-a-B-03218.03** – **Ansamblul urban "str. Andrei Șaguna"**, str. Andrei Șaguna, nr.1, 3-13; 2, 6-22; sec. XIX-XX

- **(138) HD-II-a-B-03218.04** – **Ansamblul urban "1 Decembrie 1918"**, B-dul 1 Decembrie 1918, ambele laturi; sec. XIX-XX

- **(152) HD-II-a-B-03218.05** – **Ansamblul urban "str. Mihai Eminescu"**, str. Mihai Eminescu, nr.1, 1A-13; 17; 2-20, 28-34; sec. XIX-XX

- **(153) HD-II-a-B-03218.06** – **Ansamblul urban "str. Octavian Goga"**, str. Octavian Goga, nr.1-11; 6-8; sec. XIX-XX

- **(154) HD-II-a-B-03218.07** – **Ansamblul urban "str. Libertății"**, str. Libertății, nr.9; 11; sec. XIX-XX

- **(160) HD-II-a-B-03218.09** – **Ansamblul urban "Piața Unirii"**, Piața Unirii; sec. XIX-XX

- **(156) HD-II-a-B-03231** – **Mănăstirea franciscană**, str. Progresului, nr.6; sec. XVIII (RAN: 86696.09)

c. Monumente

- **(145) HD-II-m-A-03225** – **MAGNA CURIA (CASTELUL BETHLEN)**, azi Muzeul Civilizației Dacice și Romane, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.39; sec.XVI, transformări sec. XVII-XVIII (RAN: 86696.10.01)

- **(151) HD-II-m-A-03229** – **TURNUL VECHII BISERICI ORTODOXE**, str. Călugăreni, nr.25, în cimitirul românesc; 1700 (RAN: 86696.12)

- **(140) HD-II-m-B-03220** – **Fostul sediu al Băncii Dacia și al Băncii Naționale, azi Serviciul Public Comunitar**, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.10; înc. sec. XX

- **(141) HD-II-m-B-03221** – **Hotel "Orient"**, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.11; 1900

- **(142) HD-II-m-B-03222** – **Teatrul orășenesc, azi Teatrul de artă dramatică Deva**, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.15; 1911

- **(143) HD-II-m-B-03223** – **Hotel "Bulevard"**, azi CAS a jud.

- Hunedoara și Universitatea Ecologică Traian**, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.16; înc. sec. XVIII (RAN: 86696.11)
- **(144) HD-II-m-B-03224 – Palatul administrativ, azi Sediul Prefecturii și al Consiliului Județean Hunedoara**, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.28-30; 1890
 - **(146) HD-II-m-B-03226 – Orfelinat, azi Spital de Pediatrie**, str. 22 Decembrie, nr.58; înc. sec. XX
 - **(148) HD-II-m-B-03227 – Parva Curia, azi Sediul Direcției pentru Tineret Hunedoara**, str. George Barițiu, nr.2; sec. XVIII (RAN: 86696.13)
 - **(150) HD-II-m-B-03228 – Școala de fete, azi Școala Generală Regina Maria**, str. Lucian Blaga, nr.1; sec. XIX
 - **(155) HD-II-m-B-03230 – Sinagogă**, str. Libertății, nr.9; 1896 (RAN: 86696.11)
 - **(157) HD-II-m-B-03231.01 – Biserica mănăstirii franciscane**, str. Progresului, nr.6; înc. sec. XVIII (RAN: 86696.09.01)
 - **(158) HD-II-m-B-03231.02 – Calustru**, str. Progresului, nr.6; sec. XVIII (RAN: 86696.09.02)
 - **(162) HD-II-m-B-03232 – Banca de investiții, azi Centrul teritorial de învățământ economic**, Piața Unirii, nr.3; 1906
 - **(163) HD-II-m-B-03233 – Casina Română, azi Restaurantul Bachus și Cercul Militar Deva**, Piața Unirii, nr.9; 1872
 - **(161) HD-II-m-B-03234 – Biserica Reformată**, Piața Unirii, nr.16; 1908-1910
 - **(161) HD-II-m-B-03249 – Conacul Barcsay Acațiu, azi Cămin Cultural și Școală Primară**, Bârcea Mică; sec. XIX

III. Monumente de for public

a. Monumente

- **(137) HD-III-m-B-03478 – Statuia lui Decebal**; municipiul Deva, B-dul 1 Decembrie 1918, nr.39A, la intrarea în Parcul Orașului; prima jumătate a sec.XX

Față de aceste obiective nu există instituită o zonă de protecție specifică pe limite cadastrale, acestea fiind la ora actuală cele precizate de L422/2001: 500 m în extravilan și 100 m în intravilan. Acest aspect a fost corectat prin Studiul istoric general.

2.10.1.4.3. Zone protejate speciale – sanitare, hidrologice, hidrogeologice

Față de obiectivele speciale protejate, au fost instituite conform legii, zonele și perimetrele de protecție sanitară, hidrologică și hidrogeologică, astfel:

- față de toate cimitirele existente, există o zonă de protecție de 50 m;
- față de stațiile de epurare orășenești s-a instituit o zonă de protecție de 300 m;

Astfel nu există areale protejate speciale care să nu aibă o zonă de protecție instituită.

2.10.1.4.4. Zone protejate față de construcții și culoare tehnice

Datorită existenței unor culoare tehnice pe teritoriul UAT Deva, s-au preluat din

legislația specifică și s-au constituit zonele protejate menționate în continuare.

Față de DN7 și DN 76, situate în extravilan se instituie, conform OG 43/1997:

- o zonă de protecție de 50 m față de marginea îmbrăcăminții asfaltice;

Față de DJ-uri, situate în extravilan se instituie, conform OG 43/1997:

- o zonă de protecție de 30 m față de marginea îmbrăcăminții asfaltice;

Față de DC-uri, situate în extravilan se instituie:

- o zonă de protecție de 18 m față de marginea îmbrăcăminții asfaltice;

Față de infrastructura de C.F. se instituie, conform OUG 12/1998:

- o zonă de siguranță de 20 m din axul ultimei linii de C.F., spre exterior;
- o zonă de protecție de 100 m din axul ultimei linii de C.F., spre exterior;

Față de LEA 400 KV, se instituie, conform NTE 003/04/00:

- un culoar normat de trecere de 75 m;

Față de LEA 110 KV, se instituie, conform NTE 003/04/00:

- un culoar normat de trecere de 37 m;

Față de LEA <110 KV, se instituie, conform NTE 003/04/00:

- un culoar normat de trecere de 24 m;

Față de rețele de transport gaze naturale se instituie, conform "Norme tehnice pentru proiectarea și execuția conductelor de transport gaze naturale":

- un culoar de trecere de 40 m, pentru imobile cu până la trei etaje și 200 m pentru clădiri cu patru sau mai multe etaje;

2.10.1.5. Zone de recreere, odihnă, agrement, popasuri turistice, tratament

Deva are o serie de zone de recreere și de agrement și anume:

-) Trupul Căprioara, reprezintă o zonă de agrement și locuire de vacanță;
-) Zona de sport și agrement Piața Cetății;
-) Dealul Cetății;
-) Lunca Mureșului;
-) Pădurea Bejan;

Pe lângă acestea, zonele naturale protejate din extravilan reprezintă zone de recreere și agrement specifice, în special Parcul Natural Lunca Mureșului, ce are atât trasee turistice pietonale, cât și trasee de biciclete.

2.10.1.6. Obiective industriale și zone periculoase

Poluarea provenită de la obiectivele industriale este nesemnificativă, datorită specificului activităților industriale. Nu există obiective industriale încadrate în categoria celor poluante.

Zone periculoase sunt și cele din apropierea antenelor de telefonie mobilă în special pentru locuitorii permanenți. În lipsa legislației specifice și a studiilor publicate în domeniu nu se poate estima impactul real asupra populației, cu toate că există nenumărate semnale de alarmă în literatura străină de specialitate.

2.10.1.7. Rețeaua principală de căi de comunicație

Rețeaua principală de căi de comunicație include drumurile clasificate ce străbat

teritoriul administrativ și orașul.

Aceste provoacă o serie de efecte negative asupra populației și fondului construit, care pot fi sintetizate astfel: poluare prin ardere de carburanți, aport permanent de praf, zgomot, vibrații ce duc la deteriorarea fondului construit, în special datorate traficului greu, accidente rutiere, ș.a.

Populația resimte influența în special a traficului de pe DN 7 și DJ 687, precum și CF 200.

2.10.1.8. Depozite de deșeuri

Există pe UAT Deva există un depozit de deșeuri sistat și ecologizat, în lunca Devii. La ora actuală, depozitul conform de deșeuri se află amplasat la Bârcea Mică.

2.10.2. Disfuncționalități-priorități

2.10.2.1. Privind zonarea utilizării teritoriului

Privind zonarea utilizării terenului, se poate considera faptul că există încă juxtapuneri ale zonelor industriale cu cele rezidențiale, ceea ce reprezintă o disfuncționalitate și de asemenea fărâmițarea intravilanului și lipsa echipării edilitarea reprezintă o disfuncționalitate.

2.10.2.2. Identificare surse de poluare

Municipiul Deva reprezintă un UAT în care poluarea cea mai evidentă este cea generată de sistemul de drumuri clasificate ce traversează intravilanul localităților, cu precădere la Deva pe DN7 și la Cristur-Sântuhalp pe DJ 687.

În rest poluarea este sub limitele legale admise.

2.10.2.3. Calitatea factorilor de mediu

În ceea ce privește calitatea factorilor de mediu, principalele disfuncționalități sunt:

- poluarea aerului din traficul pe căile majore rutiere, în intravilane;
- poluarea solului din activitățile agricole și în anumite cazuri și extractive;
- presiunea urbanizării asupra biodiversității.

2.10.2.4. Priorități de intervenție

Se consideră prioritare următoarele domenii de intervenție în ceea ce privește calitatea mediului:

- tranzitul către o agricultură ecologică;
- prevederea de trasee ocolitoare a DN7 în special în ceea ce privește accesul la A1;
- prevederea de bariere verzi între zonele industriale și cele rezidențiale existente;

2.11. Sinteză disfuncționalități la nivelul teritoriului și localităților

Conform L350/2001, paleta generală de disfuncționalități majore care există în teritoriu este formată din:

- Lipsa serviciilor
- Sărăcie
- Zone afectate de insalubritate
- Beneficiari ai măsurilor de asistență socială prezenți în cadrul așezării
- Existența așezărilor informale

În situația teritoriului administrativ Deva, disfuncționalitățile au un caracter specific, ele fiind analizate pe fiecare capitol de până acum. Sinteza acestora este prezentată în cele ce urmează, atât la nivel de teritoriu cât și la nivel de intravilan.

2.11.1. Disfuncționalități la nivelul teritoriului

La nivel de **relații periurbane**:

- Se observă o incoerență a definirii spațiului metropolitan Deva, a Zonei Urbane Funcționale Deva (mai puțin studiile Băncii Mondiale și CEMAT, care preiau aceeași variantă de delimitare a ZUF și ZM);
- Se observă că sistemul de circulații periurbane actuale, nu conține componente concentrice decât în foarte mică măsură, iar unele radiale existente nu au ca punct de pornire zona Devei, neavând o relație ierarhică cu centrul de județ;
- Prin sistemul periurban actual nu sunt încurajate relațiile cu unele dintre zonele turistice și etnografice din preajma ZP Deva: Ținutul Pădurenilor, Cetățile Dacice din Munții Orăștiei;
- Sistemul de căi ferate actual nu acoperă decât polii urbani ai ZP Deva; configurația sa actuală nu acoperă toate relațiile funcționale nici în situația existentă: spre exemplu relația Deva-Hunedoara, nu se poate face direct, ci doar prin nodul Simeria; acest aspect îngreunează implementarea unui sistem de transport public pe cale ferată periurban;
- Mureșul nu este navigabil, dar în ipoteza în care ar fi, conform PATN, acesta putând prelua chiar o parte din transportul în comun la nivel periurban pe direcția Ilia-Deva-Simeria.
- Circulațiile aeriene sunt la nivel de Aerodrom; nu există perspective ca aerodromul de la Săulești să fie transformat în Aeroport deschis circulației publice, având în vedere prevederile din PATN, care propun acest lucru cu cel de la Alba Iulia;
- Gestionarea spațiului periurban Deva este deficitară la ora actuală, datorită lipsei unor structuri de administrare la acest nivel, iar în concordanță cu situațiile similare din Comunitatea Europeană, rolul de coordonare a acestui areal îi revine administrației județene în cazul nostru.

La nivel de **circulații și transporturi**:

- După realizarea la profil de autostradă a Centurii Orăștie – Deva, aceasta a fost ulterior integrată în autostrada A1, iar traficul ce tranzita Municipiul Deva a fost deviat pe acest nou traseu. Conexiunile prin nodurile rutiere dintre autostrada A1 și rețeaua de drumuri naționale (DN 7 și DN 76) sunt realizate acolo unde A1 a supratraversat cele două drumuri, respectiv în zona Gelmar/Romos pentru intrarea în Orăștie (dinspre Sebeș) și Șoimuș pentru intrarea în Deva și legătura cu DN 76. În plus, față de aceste accese la autostrada A1 s-a realizat o legătură cu un drum nou de aproximativ 2 km, din intersecția DN 7 cu DN 66 asigurându-se practic continuitatea drumului DN 66 până în A1. Printre caracteristicile acestor conexiuni/ noduri de acces la A1, se poate remarca faptul că ele sunt realizate la distanțe mari de localitățile din zonă. De asemenea, legătura cu Municipiul Hunedoara, se realizează prin DJ 687 și DN 7 cu tranzit prin Deva, respectiv Simeria.
- Relațiile de trafic de distanță medie Orăștie – Simeria – Deva sau Deva – Ilia se realizează în continuare pe DN 7, producându-se suprapunerea peste traficul interior din aceste localități.
- Rezumând cele prezentate mai sus, se poate constata că rețeaua de drumuri ce tranzitează UAT Deva a fost redusă de relațiile de trafic dintre Sebeș și Ilia. Relațiile dintre Orăștie – Simeria – Hunedoara – Deva – Ilia au rămas să se realizeze pe rețeaua rutieră (în principal DN 7) cu tranzit prin aceste localități, care nu au alte drumuri ocolitoare.
- În ceea ce privește relaționarea Municipiilor Deva și Hunedoara cu teritoriul de la nord de Râul Mureș, se poate constata că în lipsa unui pod peste Mureș construit într-o amplasare adecvată (podul de la Șoimuș de pe DN 76 este "excentric"), rutele de legătură sunt lungi și ocolitoare. Ruta de legătură între Deva și Hărau are o lungime aproximativ dublă față de o posibilă rută directă.
- Legătura între Municipiul Deva și Comuna Chimindia poate fi realizată pe două rute diferite: cu ocolire prin Șoimuș sau prin Simeria.
- În concluzie, referitor la relația dintre Municipiul Deva și teritoriul de influență de peste Râul Mureș, se poate remarca necesitatea unei legături printr-un pod nou, judicious amplasat, care să asigure rute semnificativ mai scurte spre localitățile învecinate Balata, Hărau, Chimindia, care să susțină dezvoltarea acestui teritoriu cu mare potențial din imediata vecinătate a Municipiului Deva.
- În ceea ce privește relațiile dintre localitățile învecinate din sud-vestul Municipiului Deva, respectiv Archia, Almașul Sec, Cozia, se poate remarca faptul că drumurile locale actuale DJ 708 E și DC 127 converg spre Deva, tranzitând cartierele Călugăreni și Bejan, iar eventualele legături între aceste localități se pot realiza doar pe rute ce tranzitează Municipiul Deva.

În ceea ce privește **politicile de locuire, locuri de muncă, migrațiune, recreere și turism**, se poate observa că nu există politici care să gestioneze integrat toate aceste aspecte, ele fiind lăsate la nivel periurban la latitudinea intereselor private sau cel puțin la nivelul fiecărei administrații publice în parte.

Totuși, menționăm câteva aspecte disfuncționale la nivel de **ofertă turistică**, datorită

faptului că în potențialul turistic al arealului înconjurător al Devei este unul cu totul special.

Din punct de vedere al ofertei turistice primare și secundare, dar și al infrastructurii turistice și tehnico-materială existente în municipiul Deva și proximitatea acestuia, cele mai importante disfuncții regăsite sunt:

- lipsa unor puncte de vedere/panoramă amenajate, în pofida numărului ridicat de locații cu arie de vizibilitate foarte bună în arealul Devei;
- inexistența unor trasee cicloturistice în intravilanul municipiului și proximitatea acestuia, cu toate că arealele naturale protejate de tip forestier sau malurile Mureșului s-ar preta unor astfel de trasee;
- inexistența unor investiții în valorificarea unor izvoare existente atât în perimetrul municipiului cât și în proximitatea lui și lipsa unei infrastructuri de cazare care să încurajeze serviciile de tip wellness;
- inexistența unor trasee turistice integrate care să valorifice cât mai multe din obiectivele naturale și antropice existente, cu atât mai mult prin raportarea la patrimoniul turistic exterior municipiului;
- lipsa unor investiții în terenuri sau areale cu anumite obiective naturale, poate mai puțin cunoscute publicului larg, dar care ar promova turistic municipiul Deva și ar lărgi oferta turistică existentă;
- individualizarea precară a unor forme de turism de nișă (turism experimental, ecoturism, științific, de wellness etc.);
- forme de practicare necontrolată a turismului, mai ales în cadrul ariilor ce beneficiază de statut de protecție, fapt ce compromise conservarea habitatelor și speciilor;
- promovare secvențială, punctiformă a ariilor naturale protejate; în contextul existenței unui model integrat de promovare turistică derulat de Asociația de Turism Retezat pentru destinația de ecoturism Țara Hațegului-Retezat, se poate replica acest model de management turistic și pentru ariile naturale din Deva;
- promovarea modestă a cetății Deva pe plan internațional ca destinație turistică;
- starea avansată de degradare a clădirilor de patrimoniu cultural, derivată și din neatribuirea unei funcții actuale, și necesitatea unor lucrări de restaurare pentru multe din obiectivele clasate ca monument istoric;
- lipsa unor evenimente culturale de reverberație internațională și cu caracter de continuitate;

Teritoriul UAT Deva se mai confruntă cu o serie de **riscuri naturale, tehnologice și biologice**, care constituie disfuncționalități în dezvoltarea teritoriului.

La nivel de riscuri naturale, se precizează următoarele:

- **Râul Mureș și râul Cerna, în albiile majore cuprinse între digurile de protecție la inundații, iar pe zonele fără dig (râul Cerna) conform părții grafice a proiectului care preia întocmai hărțile de risc ANAR, sunt considerate zone cu risc natural de inundații.**
- Arealul cu vulnerabilitate la alunecări de teren, inclusiv de reactivare a celor vechi, corespunde zonelor de aflorare a depozitelor badeniene și sarmațiene ce conțin orizonturi de argile și care nu apar doar pe versanții dealurilor ci apar de multe ori și pe fruntea înclinată a teraselor Pleistocene medii și superioare, reprezentând circa 5 % din teritoriu. În concluzie, **UAT Deva conține zone cu risc de alunecări de teren, delimitate conform hărții din cadrul Studiului**

de fundamentare Protecția Mediului. Riscuri naturale și antropice. O disfuncționalitate majoră în acest aspect este lipsa unor hărți de risc detaliate la nivel de UAT Deva, elaborate de instituții de specialitate, care să precizeze condițiile foarte precise de construibilitate. **Este considerată obligatorie elaborarea hărților de risc la alunecări de teren și includerea acestora în cadrul PUG.**

- **Există pe UAT Deva riscul de incendii de vegetație (pădure) în cadrul Scenariile Naționale cu Probabilitate de apariție la 100 de ani și la 1000 de ani,** nu și în cel cu probabilitate de apariție la 10 ani.

La nivel de riscuri tehnologice, se precizează următoarele:

- Pe UAT Deva **există zone cu riscuri de tip SEVESO**, din categoria **Risc de accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatări miniere sau alte activități tehnologice.** Acestea se referă la obiective aflate pe UAT Mintia și afectează o foarte mică parte forestieră la NV-ul Devei.
- În categoria **riscurilor tehnologice generate de activități de transport și depozitare substanțe periculoase, există acest tip de risc pe UAT Deva,** și se referă la următoarele căi de comunicație, pe care se transportă substanțe periculoase:
 - o Autostrada A1 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase (ceea ce înseamnă întreg UAT Deva);
 - o DN7-E68 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase (ceea ce înseamnă întreg UAT Deva); este elementul de circulație care poate duce la cele mai importante riscuri la nivel de transport substanțe periculoase;
 - o DJ 687 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase;
 - o Magistrala CF 200 – cu influență de până la 800 m în cazul unor explozii/incendii și cu o influență de până la 4600 m în cazul dispersiei în atmosferă a unor substanțe gazoase periculoase (ceea ce înseamnă întreg UAT Deva);

Din categoria riscurilor biologice, pe **UAT Deva există următoarele obiective care se încadrează în categoria posibilelor surse de producere a riscurilor epidemice:**

- Spitalul Clinic Județean Hunedoara, secția Boli Infecțioase;

2.11.2. Disfuncționalități la nivelul localităților

La nivelul localităților există o serie de disfuncționalități prezentate în cele ce

urmează.

Principalele disfuncționalități ale **mediului economic** sunt:

- Micșorarea ponderii sectorului secundar;
- Ponderea foarte mică a sectorului primar;
- Lipsa de fructificare a potențialului uman în economia locală;
- Lipsa de diversificare a activităților economice în localitățile mici aparținătoare;
- Ponderea mică a sectorului turistic în economie, cu toate că potențialul turistic este foarte mare, al Devei și al împrejurimilor sale.

La nivel **demografic și social**:

- Volumul populației scade.
- Populația îmbătrânește.
- Nevoile se schimbă în acest context.
- Populația majoritară de fapt nu dorește schimbare și pentru care condițiile arhitecturale și urbanistice de pe vremea socialismului sunt acceptabile și generatoare de satisfacții. Spațiile deja constituite și folosite de decenii cam de aceeași oameni au devenit aproape intangibile.

La nivel de **zonificare funcțională**:

- Lipsa unor instituții și servicii publice sau de interes public, la nivel de municipiu, dar și de cartiere (cu preponderență cartierele noi):
 - o Învățământ universitar (eventual un campus universitar); institute de cercetare;
 - o Spital municipal (între 550-700 paturi); spitale de specialitate;
 - o Asistență socială (boli cronice, persoane cu handicap, cămin de bătrâni, orfelinat);
 - o Cultură (filarmonică-sală dedicată, sală de teatru-operă de cca. 600-700 locuri, săli concerte, sală polivalentă, auditorium, rotundă de circ, muzee pt curente contemporane, muzeul satului, muzee olimpice);
 - o Economie (centru de afaceri, bursă de valori, supermarket-uri în cartierele noi);
 - o Turism (hotel de 4 stele cu min. 200 locuri);
 - o Sport (sală competiții sportive, săli și terenuri de sport – în cartierele noi, bazine de înot, alte dotări sportive: auto-moto, echitație, golf, etc);
 - o Spații publice (piețe de centru de cartier, parcuri, scuaruri, grădină botanică, parcuri tematice, zone naturale de agrement)
 - o Mobilitate (facilitate transport intermodal)
 - o la un nivel mediu de dotare, ce necesită completări se află cartierele: Matei Corvin, Progresul, Mureș și Ceangăi;
 - o cartierele cu cele mai slabe calități ale vieții din punct de vedere al dotărilor rămân cele mai îndepărtate de centru, sau cele noi, aflate în curs de constituire: Viile Noi, Aurel Vlaicu (acesta beneficiază însă de poziția în apropierea centrului), Călugăreni, Dorobanți, Archia zona nouă;
 - o Bârcea Mică se păstrează la un nivel redus de dotări care deservesc populația.
- Fărămițarea intravilanului, în special în zonele de extindere noi;

La nivel de **echipare edilitară**:

- În ceea ce privește alimentarea cu apă: datorită vechimii și materialelor din care sunt executate conductele existente din cadrul rețelelor de distribuție a apei, acestea **necesită reabilitarea lor**. Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor, este necesară **extinderea rețelei de apă** existente.
- În ceea ce privește canalizarea menajeră, este necesară **extinderea rețelei de canalizare existente**.
- În ceea ce privește canalizarea pluvială, este nevoie de **realizarea unui sistem de canalizare pluvială cu canal separativ pluvial**, separatoare de hidrocarburi, bazine de retenție, stații de pompare și evacuării în emisari.
- În ceea ce privește rețelele electrice și de telecomunicații, din analiza situației existente rezultă următoarele aspecte: **existența liniilor electrice aeriene de înalta, medie și joasă tensiune în zona studiată, pe anumite segmente, crează impedimente de dezvoltare urbană**; existența unui număr mare de aparate de iluminat stradal cu un grad mare de uzură conduce la un consum energetic mare și un grad de iluminare neadecvat.
- Principala disfuncționalitate a sistemului de termoficare este **închiderea definitivă a termocentralei de la Mintia**, ceea ce înseamnă găsirea de urgență a unei surse alternative primare care să asigure căldura pentru populație. Principala alternativă o reprezintă gazele naturale.
- În ceea ce privește **gazele naturale**, principala disfuncționalitate este faptul că acestea **nu acoperă întreg teritoriul urbanizat al municipiului**.
- La ora actuală nu există pe UAT Deva în exploatare sisteme de energii regenerabile. Surse de energie care **nu sunt exploatate încă local**: *energia solară, energia eoliană, energia hidrolică și biomasa*.

2.12. Necesități și opțiuni ale populației

2.12.1. Cerințe și opțiuni ale populației

Cerințele și opțiunile populației au fost colectate în urma procedurilor de implicare a publicului conform OMDRAP 2701/2010, în trei etape: etapa de inițiere, etapa de documentare și etapa de elaborare a soluției preliminare.

În *etapa de inițiere* nu au fost exprimate opțiuni din partea populației.

În *etapa de documentare*, opțiunile populației au fost colectate printr-o ancheta sociologică elaborată prin metode sociologice, cele mai importante opțiuni fiind următoarele:

- Conform distribuției răspunsurilor înregistrate la chestionare (Q4) cele mai mari probleme în Deva sunt legate de **trafic și locuri de parcare**, 72,2% dintre respondenți declarându-se nemulțumiți și foarte nemulțumiți față de acestea.
- Complementar, principalele aspecte de îmbunătățit în Deva (Q15) sunt *drumurile* (16,20%), *investitori și locurile de muncă* (15,78%), *serviciile medicale* (14,63) și *curățenia localității* (11%)
- Participanții la interviuri au precizat, **importanță revigorării economice** prin utilizarea facilităților industriale existente (abandonate în prezent). **Atragerea de noi investitori și implicit generarea de noi locuri de muncă** a fost

prezentă și în chestionare ca o necesitate stringentă pentru comunitate. De asemenea, tot în cadrul interviurilor a mai fost semnalată importanța compatibilizării noului PUG cu proiectul de conurbație Hunedoara-Deva-Simeria-Călan existent, pentru o dezvoltare sustenabilă a zonei. Suplimentar a fost evidențiat și **potențialul turistic insuficient exploatat, optimizarea serviciilor publice** (evaluate la un nivel moderat și de către respondenții la chestionare) și **adoptarea unor măsuri pentru atragerea tinerilor în localitate**.

În *etapa de întocmire a soluției preliminare*, au fost colectate opțiuni ale populației, care au avut ca subiect, în covârșitoarea lor majoritate, extinderi ale intravilanului, pentru interese de tip privat.

2.12.2. Punct de vedere al administrației publice locale

Administrația publică locală și-a exprimat punctul de vedere în mai multe etape, prin următoarele:

- Caietul de sarcini
- Tema de proiectare, prin care și-a stabilit propunerile de extindere și refuncționalizare a intravilanului;
- Consultările de pe parcurs, care au cuprins conducerea primăriei, Direcția Arhitect Șef, Comisia Tehnică de Urbanism și Amenajarea Teritoriului Deva, Consiliului Local Deva prin proiectul de Hotărâre pentru asumarea soluției preliminare;

De asemenea au avut loc consultări cu Consiliul Județean Hunedoara – Direcția Arhitect Șef și Comisia Tehnică de Urbanism și Amenajarea Teritoriului județului Hunedoara, asupra soluției preliminare, în urma cărora s-au armonizat politicile de dezvoltare la nivel județean și local.

2.12.3. Punct de vedere al proiectantului PUG

Proiectantul PUG, consideră ca având în vedere situația urbanistică a Devei, analizată pe parcursul ultimilor cca. 20 de ani, se constată o lipsă de coordonare urbanistică după o viziune de ansamblu.

De asemenea, proiectantul PUG, consideră ca Deva are o serie de potențiale care nu sunt puse în valoare, în direcția dezvoltării comunității devene, și că acest aspect reprezintă motivul pentru care ritmul de dezvoltare de până acum nu a fost deloc unul satisfăcător.

În continuare, Deva are o luptă continuă cu poli de atracție la nivel regional, care îi "fură" populație, investitori și turiști, nereușind să își cumuleze viziunea și eforturile în a-și atinge statutul propriu, specific; de asemenea Deva duce o luptă continuă cu depășirea problemelor de ordin intern, dintre care poate cea mai evidentă este cea a traficului, și a alternativelor la DN7, artera cea mai folosită din întreg arealul Devei, și

care traversează municipiul, cu toate consecințele și oportunitățile de rigoare; se simte la Deva încercarea de a oferi soluții de atragere a populației, în special tinere, însă variantele care au fost încercate până acum nu au dus încă la o creștere a calității locuirii, ci dimpotrivă, în zonele noi la o scădere a calității acestora.

Viziunea ca Planul Urbanistic General al Devei va rezolva de la sine toate problemele orașului este una lipsită de realism. Planul Urbanistic General este un instrument. El trebuie înțeles, asumat și pus în practică de către administrația publică locală și acestea reprezintă acțiunile care vor mișca lucrurile în direcțiile propuse de Planul Urbanistic General. Dacă una dintre verigile de mai sus nu se realizează, atunci situația urbanistică a Devei va rămâne în aceeași situație generală: o dezvoltare din aproape în aproape, necoordonată.

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

3.1. Sinteza studiilor de fundamentare. Diagnosticul general și prospectiv

3.1.1. Sinteza studiilor de fundamentare

În vederea surprinderii stadiului actual de dezvoltare a municipiului Deva, localității componente Sântuhalm și satelor aparținătoare Cristur, Bârcea Mică și Archia, a fost întocmită o serie de studii analitice, consultative și prospective, ale căror concluzii sunt prezentate în cele ce urmează. Date mai detaliate referitoare la obiectul studiilor pot fi consultate în studiile propriu zise, parte integrantă a prezentului proiect.

Studiul "**Actualizarea suportului topografic**" a fost întocmit de SC PROMETER M&G SRL Timișoara în perioada iunie-decembrie 2020.

Principala provocare a acestui studiu a fost "actualizarea" ca principiu de constituire a suportului topo-cadastral. În acest scop au fost consultate și prelucrate, în ordinea importanței preluării ca exactitate: date de ultimă oră din baza de date Eterra 3 a OCPI Timiș, planurile cadastrale ale intravilanelor localităților Deva, Sântuhalm, Cristur, Bârcea Mică și Archia, planul cadastral de aplicare a L 18, ortofotoplanurile georeferențiate zona Deva, precum și ridicări topografice proprii efectuate de societatea SC PROMETER M&G SRL Timișoara.

O primă concluzie de ordin general a studiului este faptul că există atât pe teritoriul intravilan cât și pe teritoriul extravilan *foarte multe neconcordanțe sau inexactități referitoare la geometria parcelară existentă*, regăsindu-se în multe cazuri *suprapuneri de geometrie sau zone fara o informație actualizată în teritoriu*. S-au făcut toate eforturile (chiar cu prețul depășirii termenului inițial alocat pentru acest studiu) de a actualiza cât mai fidel toate datele necesare pt PUG, dar s-a ajuns la concluzia că la nivelul actual al informațiilor, nu se poate întocmi un suport cadastral cu o foarte mare precizie. Totuși având în vedere scara de lucru necesară, de 1:5000, suportul obținut s-a considerat satisfăcător, informațiile neclare fiind corectate în cea mai mare parte prin consultarea ortofotoplanurilor sau prin ridicările topografice aferente. Situația topografică (curbele de nivel) a întregului UAT Deva, a fost preluată în mod vectorial din MNT-ul României, cu o precizie satisfăcătoare pentru sc. 1:5000.

Principala concluzie și recomandare a studiului, pe lângă destinația de a oferi un suport topo-cadastral actualizat pentru prezentul PUG a fost ca în **UAT Deva este nevoie de implementarea unui proiect de Cadastru General**, fără de care nu poate fi administrat eficient UAT-ul.

Acest studiu a constituit și baza de plecare pentru multe dintre celelalte studii, dar în special pentru studiul "Tipuri de proprietate".

Studiul "**Condiții geotehnice și hidrogeologice**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară aparținând SC ICEBERG SRL Timișoara și conține și date geotehnice anterioare întocmite de terți pentru Primăria Deva.

Studiul a avut în vedere sondarea din punct de vedere geotehnic și hidrogeologic a condițiilor localităților Deva, Sântuhalm, Cristur, Bârcea Mică și Archia.

Studiul a analizat două paliere de date, și anume date de ordin general, preluate din literatura și cartografia de specialitate, precum și date concrete punctuale, provenite

din studii și referate geotehnice întocmite în ultima perioadă pentru administrația locală Deva, pentru diferite investiții publice din toate cele trei localități.

Concluzia din datele macroteritoriale analizate este că din punct de vedere geotehnic, întreg arealul UAT Deva este acoperit cu *nisipuri și argile, uniforme sau variate, în luncile Mureșului și ale Cernei, luturi medii până la grele umede, cu granulometrie relativ uniformă sau relativ variată, în zonele de deal-glacis de la SV de Deva, înspre Cristur și Archia dar și în arealul localității Bârcea Mică, precum și cu argile ușoare...medii de tip montan, cu o granulometrie relativ variată, în zona munceilor Devei.*

La nivel hidrogeologic, concluziile studiului sunt următoarele:

O primă remarcă este aceea că acviferele freatice sunt net deosebite în zona cu roci sedimentare și în cea cu roci vulcanice și cristaline. Astfel, în zona în care substratul geologic este reprezentat de rocile vulcanice și metamorfice, apele subterane sunt lipsite de continuitate, ele ivindu-se, e adevărat, destul de rar, ca izvoare de coastă, unele marcând chiar contactul dintre acestea și cele sedimentare, sau la baza depozitelor reziduale de versant (Truș, 1969).

În funcție de relief și de substratul litologic cu diferite caracteristici ale acviferului, apele freatice sunt caracteristice mai ales domeniului rocilor sedimentare și cu precădere în arealul luncilor și cel al teraselor inferioare și medii. *În lunca joasă se diferențiază aria vechilor meandre și brațe părăsite, cu apa freatică la 0,4-1,2 m adâncime, în rest adâncimea este de 1,2-2 m. În lunca medie nivelul freatic se găsește la peste 2 m, mai ridicat în depresiunile de tasare unde pot să apară zone de supraumectare a solului și de băltire, pentru ca în zona luncii înalte, la contactul glacizat cu terasele, adâncimea să ajungă chiar la peste 3m. În aria teraselor, în funcție de grosimea rocilor acvifere adâncimea poate să ajungă la 8-14 m, sau mai mult, un exemplu fiind pe Dealul Plaiului unde este captat orizontul aflat la 12-16 m adâncime. La baza frunții teraselor, frecvent apar izvoare, utilizate de multă vreme, precum izvorul Decebal, sau izvoarele Jepilor, Sintirig, Bejan, Perian, Colțului.*

Datorită depozitelor badeniene, reprezentate prin marne micacee cenușii și intercalații de gips, și argile salifere pe teritoriul orașului Deva sunt cunoscute și utilizate începând cu anul 1909 băile „Sărata Deva”, cu un izvor cu ape cloruro-sodice sulfatate (Fabian, 1983), cu o mineralizație totală de 14121,8 mg/l (10618 mg/l; Pricăjan, 1972), bogate în Na - 4928,5 mg/l (+ K: 14632 mg/l), (K - 41,8 mg/l, Ca - 264,2 mg/l (264 mg/l), Mg - 43,4 mg/l (30 mg/l), Cl - 7200 mg/l (29891 mg/l), HCO - 1098 mg/l (1134 mg/l), SO₂O - 545,9 mg/l și CO₂ liber 46,20 mg/l (Stoica, 1969), ceea ce poate să ofere și o anumită perspectivă balneară orașului.

La nivel de riscuri naturale cu impact asupra situației geotehnice și hidrogeologice, concluziile macroteritoriale ale studiului sunt foarte importante, având în vedere tendințele de extindere ale municipiului:

Riscul seismic:

Din punct de vedere al seismicității, teritoriul analizat se înscrie în microaria de sensibilitate seismică Hațeg-Deva-valea Mureșului, asociată sistemului faliei Sud-Transilvane, numită aici falia Mureșului și a faliei ce mărginește „munceii Devei” (Gheorghiu et al. 1963), zonă caracterizată prin cel puțin un cutremur cu magnitudinea mai mare de 5,2, dar nu mai mare de 6 (Mărmureanu et al., 2011), dar majoritatea cu o magnitudine de sub 3,5, cu un stres maxim orientat E-V (Oros et al., 2018), precum cele din 10.10.1879, 05.12.1890, 28.11.1892, 08.04.1893, 02.04.1901, 04.07.1913 și 26.01.1916. În conformitate cu STAS 11100/1-91 și STAS 11100/1-93, municipiul Deva se află în zona de seismicitate cu magnitudinea de 6

după scara Richter. Normativul P 100/01-2006 privind zonarea teritoriului României după valorile coeficienților seismici de colt K_s și T_c , include teritoriul orașului în zona «E» cu perioada de control (colt) a timpului de răspuns $T_c = 0,7$ s și $P_{conv} = 350$ KPA, ceea ce indică faptul că riscul seismic pentru construcții este relativ redus, cele mai înalte clădiri încadrându-se în regimul P+4.

Riscul hidrologic:

La nivelul teritoriului municipiului Deva, aferent bazinului Mureșului există riscul producerii de inundații în perioada de primăvară –vară, și chiar în timpul iernii când topirea bruscă a zăpezii este determinată chiar de ploi. Situații de acest gen sunt caracteristice mai ales bazinele hidrografice mici, de sub 200 km² cu timp de concentrare mai mic de 6 ore, cum este chiar bazinul Cernei, ploile torențiale convective de mare intensitate, pot conduce la formarea de viituri rapide. Aceste viituri pot surveni și în condițiile unor ploi generalizate, care, local, au pe o perioadă scurtă - 2 – 3 ore sau chiar mai puțin - intensități deosebite. Prin rapiditatea cu care se desfășoară, viiturile rapide provoacă în special pagube materiale dar și pierderi de vieți omenești, mai ales că gradul de severitate al viiturilor rapide poate să fie amplificat în cazul în care versanții au suferit despăduriri masive, terenurile agricole sunt lucrate în lungul pantei sau în situațiile în care în bazine cu relief accidentat au apărut noi rupturi de pantă. Apare astfel riscul concentrării apelor pluviale pe firul albiilor elementare de tip ravenă, torent sau vâlcea, aflate pe versanții ce domină partea de vest a intravilanului orașului Deva.

Evaluările efectuate asupra situației specifice bazinului Cernei au condus la concluzia că, deși există un dig, în aval de confluență cu pârâul Zlaști Cerna are o zonă lungă de 5,62 km cu risc potențial semnificativ la inundații (A.B.A.M, 2016). Pentru Cerna și afluenții săi nu sunt de neglijat unele aspecte ce țin de gospodărirea bazinele hidrografice, precum stabilizarea și recalibrarea albiei mai ales în zona localităților, întreținerea albiilor, stabilizarea patului albiei, executarea de parapete, ziduri de sprijin și apărări de mal, eliminarea blocajelor și obstacolelor pe cursurile de apă, defrișări manuale, decolmatări și degajări de deșeuri ajunse și/sau aruncate în alibi.

În cazul Mureșului, riscul la inundații de proporții istorice precum cele din 1970, când orașul a fost foarte afectat, este foarte scăzut, de 1%, adică la 100 ani, mai ales că lucrările de îndiguire din anii '70 și finalizate în 1981 prin contruirea unui dig de 8,83 km cu o înălțime de 5 m, ar putea fi compatibil cu o protecție la un debit de 2640 m³/s (A.B.A.M, 2016), zona predispusă la un asemenea risc reprezentând 22,1% din teritoriu. Este evident faptul că lunca joasă în interiorul digului, și cu un remuu în amonte pe Cerna, este o zonă potențial inundabilă, aceasta reprezentând 5,7 % din teritoriu, situație confirmată și de inundațiile din martie 1981, decembrie 1995, iunie 1998 sau aprilie 2000 (A.B.A.M, 2016).

Un fenomen hidrologic ce poate produce condiționări de ordin geotehnic este excesul de umiditate din apă freatică. Acest fenomen este întâlnit la nivel de UAT și se suprapune în special pe zona albiilor minore ale Mureșului și Cernei.

Riscurile geomorfologice:

sunt destul de scăzute, date fiind condițiile litologice, cele geomorfologice asociate în principal predominării pantelor scăzute – cele de sub 5° reprezintă 56 % din teritoriu - , precum și cele legate de acoperirea terenului, 30,9 % fiind acoperit cu păduri și pajiști, *prezente tocmai în zona cu pante mai mari de 5°, din zona deluroasă.*

Este necesar a nu neglija faptul că în cazul unei utilizări agricole neadecvate chiar la înclinări de sub 5° pot să aibă loc procese de eroziune peliculară areolară, cu erodarea orizontului A al solurilor, orizontul caracterizat prin fertilitate. Ținând cont de faptul că există și suprafețe de teren cu înclinări mai mari, orice acțiune de defrișare masivă, sau de exploatare excesivă a pajiștilor și terenurilor arabile poate favoriza

declanșarea unor procese de versant precum alunecările de teren pe rocile argiloase și lutoase, surpări ale malurilor, de eroziune torențială accelerată. Arealul cu vulnerabilitate la alunecări de teren, inclusiv de reactivare a celor vechi, corespunde zonelor de aflorare a depozitelor badeniene și sarmațiene ce conțin orizonturi de argile și care nu apar doar pe versanții dealurilor ci apar de multe ori și pe fruntea înclinată a teraselor Pleistocene medii și superioare, reprezentând circa 5 % din teritoriu. În zonele în care rocile de suprafață sunt luturi, luturi loessoide și nisipuri fine și medii, se întrunesc condiții favorabile de manifestare a tasării, zona de luncă și mai rar podul interfluviilor fiind spații de posibilă manifestare.

De asemenea tot de riscul geomorfologic ține și fenomenul de eroziune a solurilor, care în condițiile de versant prezente pe arealul de SV a UAT Deva, particularizează condițiile geotehnice ale acestui areal, care este unul foarte vizat în extinderea urbanizării municipiului.

Riscul geotehnic:

risc dat de constituția litologică a terenului din zona de influență a fundației construcțiilor, în special a celor cu regim de înălțime de peste P+1 nu este foarte ridicat, totuși litologia este un element ce nu poate să fie neglijat. În zonele în care apar depozite lutoase și luturi loessoide, nisipuri și nisipuri argiloase, trebuie să fie luate în discuție valorile indicilor de tasare suplimentară, la 100 kPa de 0,6% și la 200 kPa de 1,8%. Pe de altă parte, existând zone în care substratul este afectat de exces de umiditate, cu deosebire în zona de luncă, unde apele freatice se pot afla la sub 1 m adâncime, trebuie să se țină cont de presiunile convenționale specific acestor terenuri de fundare.

Riscurile climatice:

Se cunoaște foarte bine faptul că fenomenele meteorologice pot fi periculoase prin anumiți parametri, acestea manifestându-se atât individual cât și în manieră conjugată, producând pagube materiale și/sau victime omenești. Sunt cunoscute fenomene meteorologice periculoase asociate apei, adică hidrometeorii, precum ceața, chiciura, grindina, poleiul, altele asociate mișcării aerului, vijeliile, sau altele asociate potențialului electric al atmosferei, ca orajele, fulgerele și trăsnetele, dar și cazurile cu temperaturi maxime foarte ridicate ce determină fenomenul de uscăciune severă.

Studiul "**Relații periurbane**" a fost întocmit de SC ICEBERG SRL Timișoara.

Studiul propune definirea a două aspecte majore la nivel periurban: definirea teritoriului periurban și tipurile de relații complexe existente și preconizate la nivel de teritoriu periurban propus. Studiul încearcă să aducă nivelul de studiu la cel european actual care lucrează cu noțiuni de tipul FUA (Functional Urban Area – Zona urbană funcțională), MA (Metropolitan Area – Zonă Metropolitană), etc.

Se pot enunța următoarele *disfuncționalități* la nivel de relații periurbane:

Se observă o incoerență a definirii spațiului metropolitan Deva, a Zonei Urbane Funcționale Deva (mai puțin studiile Băncii Mondiale și CEMAT, care preiau aceeași variantă de delimitare a ZUF și ZM);

Se observă că sistemul de circulații periurbane actuale, nu conține componente concentrice decât în foarte mică măsură, iar unele radiale existente nu au ca punct de pornire zona Devei, neavând o relație ierarhică cu centrul de județ;

Prin sistemul periurban actual nu sunt încurajate relațiile cu unele dintre zonele turistice și etnografice din preajma ZP Deva: Ținutul Pădurenilor, Cetățile Dacice din Munții Orăștiei;

Sistemul de căi ferate actual nu acoperă decât polii urbani ai ZP Deva; configurația sa actuală nu acoperă toate relațiile funcționale nici în situația existentă: spre

exemplu relația Deva-Hunedoara, nu se poate face direct, ci doar prin nodul Simeria; acest aspect îngreunează implementarea unui sistem de transport public pe cale ferată periurban;

Mureșul nu este navigabil, în ipoteza în care ar fi, conform PATN, acesta putând prelua chiar o parte din transportul în comun la nivel periurban pe direcția Ilia-Deva-Simeria.

Circulațiile aeriene sunt la nivel de Aerodrom; nu există perspective ca aerodromul de la Săulești să fie transformat în Aeroport deschis circulației publice, având în vedere prevederile din PATN, care propun acest lucru cu cel de la Alba Iulia;

Gestionarea spațiului periurban Deva este deficitară la ora actuală, datorită lipsei unor structuri de administrare la acest nivel, iar în concordanță cu situațiile similare din Comunitatea Europeană, rolul de coordonare a acestui areal îi revine administrației județene în cazul nostru.

Principalele *provocări* pe care Zona Periurbană Deva (ZP Deva) trebuie să le aibă în vedere sunt următoarele:

- Atragerea de populație;
- Atragerea de investitori – crearea de locuri de muncă;
- Atragerea de turiști;

Principalele *măsuri propuse*, de îmbunătățire a relațiilor periurbane sunt prezentate în cele ce urmează.

Având în vedere contextul periurban definit de cele trei studii și proiecte de mai sus, dintre care ultima este cea mai bine suprapusă peste teritoriul de navetă al Municipiului Deva, se propune prin prezentul studiu ca **ZP D – Zona Periurbană Deva** să fie considerată pe limita cea mai extinsă a suprapunerii ultimelor două arii descrise mai sus, cu următoarea componență: **Municipiile Deva și Hunedoara, Orașele Simeria și Călan și comunele: Băcia, Peștișul Mic, Cârjiți, Vețel, Ilia, Brănișca, Vălișoara, Șoimuș, Băița, Certeju de Sus și Hărmăș.**

În ceea ce privește locurile de muncă, sunt preluate următoarele acțiuni cu impact spațial, bine definite în documentațiile de amenajarea teritoriului de rang superior:

- Conturarea platformei de activități productive Deva-Sântuhalm-Cristur;
- Conturarea platformei de activități productive Peștișu Mare-Hunedoara;
- Conturarea platformei de transport combinat, intermodal de la Simeria;
- Întărirea platformei productive din zona Mintia-Șoimuș-Chișcădaga;
- Întărirea platformei productive periferice de la Călan;
- Amplasarea la Deva a unei platforme expoziționale și de târguri care să promoveze activitățile în ZP Deva;

În ceea ce privește populația și migrarea, se preconizează că în perioada următoare vor fi două tendințe care se vor manifesta și în ZP Deva:

- Pe de o parte atragerea populației în mediul urban, cu precădere municipal;
- Pe de altă parte, în epoca post industrială, digitală, migrarea populației urbane în zonele periferice și chiar periurbane ale metropolelor;

Aceste două tendințe vor avea intensități diferite, cea mai intensă fiind prima, însă în timp și cea de-a doua tendință va deveni simțită, astfel că în cadrul scenariului de dezvoltare a ZP Deva, au fost luate în considerare ambele tendințe, asigurându-se legături periurbane atât având ca centru polii urbani, cât și la nivel de zone periferice.

Tipul de locuire preponderent în ZP Deva este foarte posibil să devină cel individual sau semicolectiv.

Locuirea colectivă actuală va trebui să fie adusă la standardele energetice și estetice actuale, pentru a putea constitui o soluție viabilă pentru populația din mediu periurban.

Locuirea în condiții precare trebuie înlocuită de locuirea în condiții definitive, la standardele actuale, prin politici ale administrațiilor publice locale.

Este foarte posibilă chiar o dublare a suprafeței destinate locuirii pe termen mediu, chiar dacă la ora actuală trendul demografic în ZP Deva este ușor descendent.

Locuirea însă va fi o provocare în special în arealul Deva-Hunedoara, iar politicile de locuire vor trebui să țină cont de condițiile geotehnice și de mediu ale acestui areal.

O tendință tot mai definită este locuirea temporară de weekend, și aceasta se manifestă în special la populația metropolitană; din acest punct de vedere, zona de deal a Devei are deja un consistent fond construit de această factură; este important de precizat acest aspect, datorită faptului că acest fond construit nu necesită servicii publice (învățământ, sănătate, comerț, servicii) la fel ca și locuirea propriu zisă.

În domeniul mobilității și transporturilor se fac cele mai consistente propuneri la nivel de Zonă Periurbană. Se propun următoarele îmbunătățiri ale sistemelor de mobilitate.

Rețeaua rutieră.

Se propune transformarea rețelei rutiere majore a FUA Deva dintr-un sistem radial, într-un sistem radial-concentric, care întărește spațial Deva ca centru al zonei sale periurbane.

Este important de precizat că datorită prezenței Mureșului ca mediană a ZP Deva, și a podurilor peste Mureș, care condiționează relațiile pe direcția N-S în ZP Deva, poduri existente la Ilia, Șoimuș și Uroi, sistemul de relații periurbane rutiere este gândit pe două segmente oarecum separate, semicirculare, care au contact în zona podurilor existente sau propuse peste Mureș.

Componentele sistemului radial-concentric sunt următoarele:

Radiale propuse (inclusiv completări cu trasee noi):

- A1 pe componenta NV și SE
- DN 7-E 68 pe componentele NV și SE
- DN 66-E 79 Simeria-Călan-Hațeg (propus a fi transformat în drum expres sau cu 4 benzi, conform PATN);
- DN 76-E 79 Deva-Șoimuș-Brad (propus a fi transformat în drum expres sau cu 4 benzi, conform PATN);
- DJ 687 Sântuhalme-Hunedoara, continuat ca radială cu DJ 687 D Hunedoara-Cinciș, dar și cu DJ 687A Hunedoara-Hațeg;
- DJ 708 E Deva-Cozia-Cârjiți, continuat cu DC 125 Cârjiți-Chergeș, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Chergeș-DC120, continuat cu DC 120 până la Muncelu Mic și continuat cu DJ 708D Muncelu Mic-Muncelu Mare (cu legătură în Ținutul Pădurenilor);
- DJ 706 A Ilia-Șoimuș;
- DJ 706 A Șoimuș-Băița, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Băița-Crișcior, continuat în afara ZP Deva cu DN 74;
- DJ 761 Șoimuș-Certejul de Sus, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Hondol-Bocșa Mare-Voia-Almașu de Mijloc, continuat în afara ZP Deva cu DJ 705 Almașu de Mijloc-Zlatna;
- DJ 107 A Balata-Hărău-Geoagiu, la care se adaugă porțiunea DJ 700 A

Simeria-Uroi;

- DJ 668 A Călan-Orașul Nou-Boșorod-legătura cu Munții Orăștiei; această radială este posibilă doar din inelul II periurban S spre exteriorul ZP Deva;

Inele propuse (inclusiv completări cu trasee noi):

- Inelul I periurban S: DC Vețel-Căoi, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Căoi-Chergheș, continuat cu DC 125 Chergheș-Cârjiți, continuat cu DJ 708 E Cârjiți-Peștișu Mare, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Peștișu Mare-DN66(Băcia), continuat cu DN66 Băcia-DN7(Simeria Veche), și legătura DN7-A1;
- Inelul II periurban S: Podul peste Mureș de la Ilia, continuat cu DC 131 Săcămaș-Dumbrăvița, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Dumbrăvița-trupuri izolate Boia Bârzii, continuat cu DC 126 A trupuri izolate Boia Bârzii-DJ 708D (Muncelu Mare), continuat cu o mică porțiune din DJ 708 D, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent DJ 708D (Muncelu Mare)-DJ 687 J (Arănieș-Ulm), continuat cu DJ 687 J până la Hunedoara, continuat cu DJ 687 Hunedoara-Călan, continuat cu DC 51A Călan-Călan Orașul Nou sau o legătură nouă cu pod peste Strei DN66-Călan Orașul Nou, continuat cu DJ 668 Călan-Orașul Nou-Mărtinești-DN7 (Turdaș);
- Inelul III periurban S, incomplet: DN 68 Hațeg, continuat cu DN 66 Hațeg-Bretea Streiului, continuat cu DJ 668C Bretea Streiului-Vâlcele, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Vâlcele-DJ668A (ieșire Chitid), continuat cu DJ 705J Chitid-Ludeștii de Jos, continuat cu DJ 705A Ludeștii de Jos-Orăștie (DN7);
- Inelul I periurban N: DC 147 Boz (DJ706A)-Căbești, continuat cu DC Căbești-Gialacuta, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Gialacuta-Sălișoara (DN76), continuat cu DC 20 Sălișoara-Lunca, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Lunca-Toplița Mureșului, continuat cu DJ 761 A Toplița Mureșului-Certeju de Sus, continuat cu DJ 761-Certeju de Sus-Bârsău, continuat cu DJ 761 A Bârsău-Banpotoc (DJ107A);
- Inelul II periurban N: podul peste Mureș de la Ilia, DJ 706 Ilia-Sârbi, continuat cu DJ 706 B Sârbi-Luncoiu de Jos (DN 76), continuat cu DN76 Luncoiu de Jos-Vălișoara, continuat cu DJ 706 A Vălișoara-Băița, continuat cu DC 21-26 Băița-Certeju de Sus, continuat cu DJ 761 Certeju de Sus-Săcărâmb, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Săcărâmb-Feredee, continuat cu DJ 107B Feredee-Bobâlna (DJ 107A);
- Inelul III periurban N, incomplet, ce nu intersectează teritoriul ZP Deva: DN 74 Brad-Crișcior, continuat cu DJ 741 Crișcior-Almașul Mic de Munte, continuat cu DJ 705 Almașul Mic de Munte-Geoagiu (DJ 107 A).

Rețeaua feroviară.

Se propune completarea unui sistem de transport public pe calea ferată în FUA Deva, pe rețeaua existentă, cu o mică completare de racord între linia Hunedoara-Deva, precum și interconectarea acestui sistem cu zona Văii Jiului.

Rețeaua navală.

Se propune transformarea râului Mureș în traseu navigabil, în concordanță cu PATN, cu un nod hidrotehnic la Mintia, transformând barajul de la hidrocentrală în nod hidrotehnic, și alt nod hidrotehnic după Orăștie, precum și amplasare unui port la Deva, în apropierea zonei Cetății.

Rețeaua aeriană.

Nu se fac propuneri de modificare a facilităților de transport aerian.

Este de precizat faptul ca principalul culoar ecologic și de mediu al ZP Deva rămâne culoarul Mureșului, care este doar parțial protejat ca ZNP în zona periurbană Deva. În rest sunt preluate culoarele râurilor Strei și Cerna, care devin culoare ecologice.

Odată cu propunerile de relații periurbane bazate mobilitate și mediu-peisaje, se creează o serie de oportunități legate de activitățile recreative și turism:

Încurajarea Devei ca pol de adunare, reținere și distribuire a turiștilor în zona mediană a județului Hunedoara, cu accese facile, prin intermediul sistemului de relații periurbane rutiere propus, spre toate zonele de interes: Zona Orăștie, Cetățile Dacice din Munții Orăștiei, Țara Hațegului-Hunedoara, Ținutul Pădurenilor, Țara Zarandului-Țara Moșilor, Zona balneară Geoagiu-Băi;

Încurajarea culoarului Mureșului pentru a deveni o axă de agrement, bazată atât pe transformarea în traseu navigabil al Mureșului, cu port de agrement la Deva, cât și pe potențialul luncii acestuia, în apropierea căruia ar trebui să se dezvolte o întreagă paletă de oferte de loisir și agrement: agrement cu ambarcațiuni pe Mureș, canotaj, complexe și terenuri sportive, aquaparcuri de rang regional, etc

Încurajarea facilităților de sport-agrement amplasate în apropierea zonelor de locuit din arealul ZP Deva.

Crearea de circuite turistice complexe, cu plecare și sosire din Deva;

Crearea de facilități de promovare și vânzare a produsului turistic local (târguri de turism, evenimente culturale, etc);

Studiul "**Organizarea circulațiilor și transporturilor**" a fost întocmit de SC ICEBERG SRL Timișoara împreună cu SC SIGMA MOBILITY ENGINEERING SRL și TRAFFIC & URBAN MOBILITY CONSULTING SRL.

Concluziile studiului sunt prezentate sintetic in tabelul următor.

Disfuncții	Propuneri	Beneficii	Corelare cu alte documentații de planificare a teritoriului
Accesibilitate redusă a Autostrăzii A1 pentru Municipiul Deva și localitățile din zona funcțională aflate pe malul stâng al Râului Mureș. Relațiile de trafic de medie distanță, Oraștie-Simeria-Deva sau Deva-Ilia se realizează practic tot pe DN 7 ca și înainte de realizarea Autostrăzii A1 suprapunându-se peste traficul interior din aceste localități.	Realizarea unui nod de racordare în zona confluenței râurilor Mureș și Cerna, racord continuat cu un pod peste Mureș și un drum de legătură la DN 7, cu racordare la DJ 687.	Degrevarea DN 7 în zona Municipiului Deva de traficul de tranzit. Reducerea timpului de parcurs până la Autostradă pentru Municipiul Deva și localitățile situate la Sud-Vest de Râul Mureș. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	PATZI Deva Hunedoara Simeria Lucrare asumată la nivel CNAIR
Accesibilitate redusă între Municipiul Deva și localitățile din zona funcțională situate pe malul drept al Râului Mureș (Hărău, Certeju de Sus, Bârsău).		Îmbunătățirea relațiilor cu teritoriul. Reducerea timpului de parcurs între Municipiul Deva și localitățile din teritoriul situat la Nord-Est de Râul Mureș. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	
Accesibilitate teritorială redusă a localității aparținătoare Archia în raport cu rețeaua principală de circulație.	Realizarea unor străzi de legătură între DC 124 și DJ 687	Îmbunătățirea relațiilor municipiului Deva cu teritoriul învecinat. Reducerea timpului de parcurs între localitățile Archia, Cristur, Bârcea Mică, Sântuhalm. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	PATZI Deva Hunedoara Simeria
Segregarea teritoriului municipiului pe latura de Nord-Vest de către rețeaua feroviară. Conectivitate redusă a rețelei rutiere între Cartierul Mureș și zona centrală. Treceri la nivel cu calea ferată cu barieră, care generează timpi de deplasare	Realizare pasaj denivelat auto și pietonal peste calea ferată între Calea Zarandului și Str. Alexandru Vlahuță. Realizare pasaj/ pasarelă denivelată pietonală peste calea ferată (km 482+572) în zona str.	Îmbunătățirea accesibilității pentru teritoriul cuprins între calea ferată și Râul Mureș. Reducerea timpilor de deplasare pentru călătoriile cu originea sau destinația în Cartierul Mureș.	PATZI Deva Hunedoara Simeria Proiect "Reabilitarea liniei de cale ferată Frontieră – Curtici – Simeria", parte componentă a Coridorului IV Pan European

Disfuncții	Propuneri	Beneficii	Corelare cu alte documentații de planificare a teritoriului
ridicați.	Balata. Realizare pasaj denivelat/ pasarelă pietonală peste calea ferată (km 481+305) în zona Str. Mihai Viteazu/ DC 129. Realizare pasaj denivelat auto și pietonal peste calea ferată (km 480+510) între Str. Depozitelor, Str. Traian Vuia și DC129.	Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	
Amenajarea intersecției între DN 7 și DN76, care necesită efectuarea unor parcursuri suplimentare pentru virajele la stânga, între punctele de întoarcere de pe DN 7.	Reamenajarea nodului de legătură între DN 7 și DN76, în condiții de siguranță a circulației.	Reducerea timpilor de parcurs pe relațiile DN 7 Ilia – DN 76 și DN 76 – DN 7 Deva. Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	Lucrare asumată la nivel CNAIR, se va amenaja un nod denivelat de tip "Trompeta"
Lipsă trotuare și dispozitive adecvate de preluare a apelor pluviale pe DN7, în localitatea Sântuhalm.	Remodelarea platformei drumului național 7 pe sectorul care tranzitează localitatea Sântuhalm, în raport cu funcțiunile de utilizare a teritoriului (locuințe, servicii).	Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic.	
Formarea cozilor de așteptare pentru traversarea intersecției între DN 7 și DJ 687 în localitatea Sântuhalm.	Reamenajarea intersecției și modernizarea instalației de semaforizare prin montarea de sisteme adaptive în funcție de volume de trafic.	Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Reducerea timpilor de parcurs. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	
Alterarea funcțiunii de tranzit a arterei Calea Zarandului prin amenajarea alveolelor laterale de parcare, care afectează fluența circulației.	Remodelarea arterei de tranzit și crearea de locuri de parcare în afara platformei drumului.	Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Reducerea timpilor de parcurs.	
Conectivitate redusă a rețelei stradale în	Crearea unei artere de legătură	Îmbunătățirea accesibilității	PATZI Deva Hunedoara Simeria

Disfuncții	Propuneri	Beneficii	Corelare cu alte documentații de planificare a teritoriului
zona de Sud a teritoriului.	Între Calea Zarandului și B-dul 22 Decembrie, în prelungirea Str. C.A. Rosetti spre Str. Doctor Victor Suiaga.	teritoriului. Reducerea timpilor de parcurs. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	
Lipsa parcărilor de tip park and ride	Crearea unor parcări de tip park and ride la intrările în zona urbană, în extremitățile de Sud și Nord ale localității, în acord cu dezvoltarea și eficientizarea transportului public.	Reducerea fluxurilor de autovehicule din zona urbană. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	Planul de Mobilitate Urbană Durabilă
Parcare neregulamentară (pe trotuare, spații verzi, oblic pe carosabil, în zona trecerilor de pietoni), care generează reducerea capacității de circulație, probleme de siguranța circulației și nu în ultimul rând afectează în mod negativ estetica urbană.	Elaborarea unei strategii adecvate privind amenajarea de parcări publice și rezidențiale și introducerea taxării. Realizarea de parcări colective la periferia zonei centrale. Realizarea unei parcări subterane în Piața Gării. Realizarea de parcări de reședință în afara părții carosabile.	Prioritizarea deplasărilor nemotorizate și cu transportul public. Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	Planul de Mobilitate Urbană Durabilă
Lipsă amenajărilor specifice circulației pietonale și cu bicicleta. Reducerea accesibilității deplasărilor pietonale de către autovehiculele parcate pe trotuare.	Dezvoltarea unei rețele coerente de piste pentru biciclete în zona urbană și pe trasee de legătură cu localitățile aparținătoare. Dezvoltarea/ reamenajarea zonelor pietonale în scopul îmbunătățirii accesibilității și atractivității.	Prioritizarea deplasărilor nemotorizate și cu transportul public. Îmbunătățirea siguranței circulației pentru toți participanții la trafic. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	Planul de Mobilitate Urbană Durabilă PATZI Deva Hunedoara Simeria
Slaba atractivitate a zonei istorice.	Valorificarea patrimoniului cultural prin crearea unui coridor de mobilitate nemotorizată între Centrul istoric și Piața Cetății.	Prioritizarea deplasărilor nemotorizate și cu transportul public. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	Planul de Mobilitate Urbană Durabilă

Disfuncții	Propuneri	Beneficii	Corelare cu alte documentații de planificare a teritoriului
Accesibilitate teritorială redusă a serviciului de transport public local în zona de Nord a municipiului și în Cartierul Mureș.	Extinderea rețelei de transport public local. Introducerea de noi linii.	Prioritizarea deplasărilor cu transportul public, în detrimentul transportului cu autovehiculul personal. Reducerea efectelor negative asupra mediului.	
Lipsa spațiilor logistice cu acces la liniile de cale ferată	Amenajarea unui parc logistic locuri parcare/ încărcare/ descărcare/ depozitare marfă transport pe calea ferată.	Îmbunătățirii accesibilității transportului de marfă pe calea ferată.	Planul de Mobilitate Urbană Durabilă
Rețea stradală cu profile reduse în zona de deal, urbanizată în ultimii 20 de ani, ce nu permite amenajarea de profile cu dublu sens sau trotuare și uneori nici rigole mai ales pe profilele de pe firul torenților	Ierarhizarea rețelei stradale din zona de deal și adoptarea de măsuri de viabilizare a mobilității tuturor participanților la trafic și de siguranță a circulației pe profile longitudinale în pantă (lărgire profile stradale, sisteme de sens unic, etc)	Siguranța populației, confortul urban Reducerea efectelor negative asupra mediului.	
Zonele nou urbanizate nu au încă amenajările aferente ca profil stradal	Amenajarea profilelor stradale în zonele nou urbanizate	Siguranța populației, confortul urban Reducerea efectelor negative asupra mediului.	

Studiul "**Protecția mediului, riscuri naturale și antropice**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară aparținând SC PHOEBUS ADVISER SRL Timișoara, formată dintr-un geograf, un biolog și un inginer de mediu.

Studiul a analizat toate aspectele legate de mediul natural, protecția mediului, și riscuri în teritoriu (naturale și antropice). Concluziile studiului care arată disfuncționalitățile și măsurile aferente sunt prezentate în continuare.

În ceea ce privește *protecția mediului*, aducem în vedere următoarele zone:

Amplasamentul fostului depozit de combustibil al armatei de pe Dealul Paiului; aici ar trebui să aibă loc decontaminări ale solului;

Aria Malului Mureșului, unde există depozite de deșeuri spontane; este nevoie de ecologizarea acestuia;

Măsuri:

Ecologizarea amplasamentului fostului depozit de combustibil de pe Dealul Paiului;

Ecologizarea culoarului râului Mureș;

În ceea ce privește *riscurile naturale, antropice și biologice*, concluziile studiului sunt ceva mai ample, fiind prezentate în continuare.

Inundații datorate creșterii debitelor apelor curgătoare.

Conform hărții de risc 10% (pentru debite maxime cu probabilitate de depășire 10%, scenariul cu probabilitate mare) unde culorile semnifică: risc major la inundații (roșu); risc mediu la inundații (portocaliu); risc minor la inundații (galben); risc rezidual nesemnificativ (verde).

În cazul Municipiului Deva care are un număr de 76207 locuitori, riscul în scenariul L (10%) este mare, populația afectată fiind de 15252 locuitori.

În aval de confluența cu pârâul Zlaști Cerna are o zonă lungă de 5,62 km cu risc potențial semnificativ la inundații.

Lunca joasă în interiorul digului râului Mureș și cu un remuu în amonte pe Cerna, este o zonă potențial inundabilă, aceasta reprezentând 5,7 % din teritoriu, situație confirmată și de inundațiile din martie 1981, decembrie 1995, iunie 1998 sau aprilie 2000.

Măsuri.

Implementarea lucrărilor menționate în (Planul de Management al Riscului la Inundații ABA Mureș 2016, pg.32) prin care sunt prevăzute lucrări de "îndiguire și regularizare râu Mureș la Deva" pe lungimea de 8830 m și înălțimea de 5 m, probabilitatea de depășire 1%.

Pentru Cerna și afluenții săi este recomandată gospodărirea bazinelor hidrografice, precum stabilizarea și recalibrarea albiei mai ales în zona localităților, întreținerea albiilor, stabilizarea patului albiei, executarea de parapeti, ziduri de sprijin și apărări de mal, eliminarea blocajelor și obstacolelor pe cursurile de apă, defrișări manuale, decolmatări și degajări de deșeuri ajunse și/sau aruncate în albie.

Inundații datorate fenomenelor meteorologice extreme.

În cazul precipitațiilor abundente căzute în timp scurt sau a modificărilor bruște ale temperaturii care duc la topirea rapidă a zăpezii. În iunie 2019 în urma unei ploi torențiale au fost inundate 120 de gospodării din Cristur și Popești dar și străzi din Municipiul Deva. De asemenea au fost inundate terenuri agricole.

Măsuri

Refacerea sistemului de canalizare din zona joasă a orașului (DN7) pentru a prelua în siguranță scurgerile de apă chiar și în cazul fenomenelor meteorologice extreme.

Aducerea la o stare adecvată preluării debitelor de către secțiunile de scurgere,

monitorizarea și întreținerea acestora.

Implementarea procedurilor aplicate în cazul situațiilor de urgență la nivelul localităților.

Având în vedere orografia terenului vor fi identificate zonele agricole și naturale care pot fi inundate controlat pentru a evita inundarea zonelor locuite. În aceste zone vor fi executate lucrările necesare pentru direcționarea apelor din și înspre matcă.

Riscuri geomorfologice.

Riscurile geomorfologice sunt mai ridicate în zonele cu vulnerabilitate la alunecări de teren acestea reprezentând 4,5% din teritoriu. Defrișările sau exploatarea excesivă/neadecvate a pajiștilor și terenurilor arabile pe suprafețe cu pante de peste 5° pot favoriza declanșarea unor procese de versant care pe lângă alunecările de teren pe rocile argiloase și lutoase pot fi sub formă de surpări ale malurilor, eroziune torențială accelerată sau degradarea orizontului A al solurilor.

Măsuri.

Evitarea efectuării lucrărilor agricole în lungul pantei.

Nu se vor realiza defrișări pe terenurile în pantă și cele cu vulnerabilitate la alunecări de teren.

Se va evita supraexploatarea pajiștilor, utilizarea acestora făcându-se cu respectarea amenajamentelor pastorale.

Corectarea și întreținerea secțiunilor de scurgere apelor în lungul drumurilor și a albiilor râurilor și pâraielor.

Realizarea lucrărilor de stabilizare a terenurilor care prezintă riscuri de alunecare prin lucrări de instalare și întreținere a vegetației, împăduriri și gestionarea acestora în acord cu vulnerabilitatea geomorfologică.

Riscuri geotehnice

Riscul geotehnic de care trebuie ținut seama la stabilirea adâncimii de fundare a construcțiilor este prezent în zona de luncă unde apele freatice ajung la 1 m adâncime iar substratul este format din depozite lutoase, luturi lessoidale, nisipuri și nisipuri argiloase.

Măsuri

Proiectarea și realizarea dezvoltărilor urbanistice în urma analizei detaliate a riscurilor geotehnice și a rezultatelor studiilor geotehnice.

Riscuri climatice.

Dintre riscurile climatice datorate fenomenelor meteorologice cu impact imediat asupra populației și bunurilor sunt vijeliile care-și pot face apariția de obicei între lunile mai-august și cu o frecvență medie de 1-2 ori pe an respectiv orajele și fulgerele care au o incidență mai ridicată ajungând la 25-35 de zile pe an.

Măsuri

Inventarierea și consolidarea elementelor de construcții (fațade, acoperișuri, stâlpi, panouri etc.) care prezintă risc de desprindere sau prăbușire.

Toaletarea arborilor debilitați, bătrâni, cu lemn mort din zonele locuite și lungul rețelelor de drumuri/căi ferate, de transport energetic și de telecomunicații.

Instalarea de perdele forestiere pentru protecția aglomerărilor urbane.

Riscurile biologice.

Riscurile biologice au o incidență tot mai ridicată datorită modificărilor climatice și a circulației mărfurilor și persoanelor.

Monitorizarea agenților biologici și a speciilor invazive se realizează atât prin programe europene cât și naționale acestea având impact asupra stării de sănătate

și confort a populației cât și asupra economiei.

Specii invazive de plante cu risc biologic în UAT Deva, cu impact asupra sănătății oamenilor prin caracteristici alergene sau iritațiilor de contact, asupra speciilor autohtone prin concurență, asupra structurii vegetației și comunităților de specii asociate, a utilizării terenurilor prin indisponibilizarea acestora, producțiilor agricole prin invadarea culturilor sau impact negativ asupra peisajului.

La nivel național se află în derulare proiectul: "Managementul adecvat al speciilor invazive din România, în conformitate cu Regulamentul UE 1143/2014 referitor la prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive, POIM 2014+ 120008, 2018-2022." Conform fișelor speciilor invazive <http://invazive.ccmesi.ro/> realizate în cadrul proiectului, pot fi întâlnite în UAT Deva următoarele specii:

Ailanthus altissima, cenușer, fals oțetar prezent în: margini de culturi agricole, pârloage, habitate perturbate din zone urbane lângă sau pe ziduri, pe lângă garduri, de-a lungul drumurilor și căilor ferate, prin pârloage, în locuri ruderaale, pe depozite de moloz etc.

Humulus scandens, hamei japonez care invadează habitatele ruderaale și ripariene, formând pâlcuri dense ce înăbușă și exclud speciile indigene vegetând pe soluri nisipoase, în văile râurilor, adeseori lângă localități, ca buruiană

Impatiens glandulifera slăbănog Himalayan, prezent pe terenuri diferite, dar cel mai adesea în habitate umede și perturbate, în special pe malurile lacurilor și ale râurilor, prin pajiști și păduri umede iar în zonele antropice pe marginile drumurilor, canale, șanțuri etc. Are o foarte bună abilitate de a înăbuși plantele native și de a se extinde în lungul cursurilor de ape.

Acer negundo, arțar american la marginea pădurilor mezofile sau mezohigrofile, pe malurile râurilor, terenuri inundabile, dar se instalează și în terenuri arabile, locuri ruderaale, de-a lungul drumurilor și a căilor ferate etc. Este întâlnit frecvent și în zonele urbane

Ambrosia artemisiifolia ambrozie, larba pârloagelor frecventă pe terasamentele căilor ferate, la margini de drumuri, pe terenurile neîngrijite din mediile urbane și rurale. În prezent specia pătrunde tot mai frecvent în culturile agricole, plantații viticole și în habitate seminaturale.

Amorpha fruticosa salcâm pitic pe soluri nisipoase, sărace sau temporar inundabile în habitatele lipsite de vegetație sau cu vegetație redusă din lungul râurilor.

Cuscuta campestris Cuscută mare răspândită în zonele ruderaale și culturi agricole.

Echinocystis lobata bostânaș spinos, marginea culturilor agricole, pârloage, pe ziduri, garduri, lungul drumurilor și căilor ferate, depozite de moloz, zone ruderaale, pajiști uscate, liziera pădurilor, maluri de râuri.

Elegnus angustifolia, sălcioară, mălin rusc, prezent pe malurile apelor, albiile râurilor, păduri de luncă, terenuri ruderaale, marginea drumurilor și căilor ferate, culturi agricole.

Erigeron canadensis bătrâniș în locuri ruderaale, culturi agricole, pajiști degradate.

Erigeron annuus bunghișor american în pajiști mezofile, margini de păduri, malurile și luncile râurilor.

Helianthus tuberosus nap porcesc; topinambur luncile, malurile râurilor, terenurile ruderaale și abandonate.

Impatiens parviflora slăbănog cu flori mici malurilor și albiilor râurilor, versanții montani stâncosi, locurile umbrite și umede, pădurile de foioase sau de amestec, curți, grădini, locuri ruderaale, căi ferate.

Iva xanthiifolia, falsă ambrozie, prezentă în zone antropice din areale urbane și suburbane, pe marginea drumurilor și căilor ferate, locuri părăsite, depozite de molz sau gunoi, culturi agricole.

Lycium barbarum cătină de garduri; goji, pe garduri neîngrijite, zone periferice ale plantațiilor viticole și livezilor, terasamentele șoselelor și ale căilor ferate, taluzuri, malurile râurilor.

Parthenocissus inserta viță de Canada, grădini, pe soluri bogate în nutrienți, pe ziduri sau case, malurile apelor, zone ruderaie, garduri etc.

Reynoutria japonica, troscot mare japonez, folosit ornamental în parcuri și grădini botanice dar și habitate perturbate de-a lungul drumurilor.

Robinia pseudoacacia, salcâm, în păduri și pajiști degradate, margini de drumuri și căi ferate, maluri de râu.

Rudbeckia laciniata mărită-mă mamă, folosită ca specie ornamentală în parcuri și grădini botanice, specie invazivă în culturi de luncă, malurile râurilor, zone mlăștinoase, taluzuri, zone ruderaie.

Solidago canadensis sânziene de grădină; sânziene canadiene, ornamentală, în parcuri, grădini botanice, utilizată în aranjamente florale habitate perturbate, precum locuri ruderaie, culturi de prășitoare, de-a lungul drumurilor și căilor ferate, pe marginea canalelor de irigații.

Sorghum halepense costrei; sorg de Alep areale urbane și sub-urbane, habitate perturbate, precum locuri ruderaie, culturi de prășitoare, de-a lungul drumurilor și căilor ferate, pe marginea canalelor de irigații.

Scyos angulatus castravete ghimpos, buruiiană în culturi, maluri de râuri, lungul drumurilor și căilor ferate.

Xanthium orientale cornuți; holeră trenuri, perturbate, cu vegetație neîncheiată, cum sunt aluviunile recente ale luncilor râurilor, șanțurile colmatate de lângă drumuri, locurile ruderaie, culturile de prășitoare, marginile drumurilor și căilor ferate.

Specii de animale invazive prezente în UAT Deva:

Harmonia axyridis, buburuza asiatică multicoloră, buburuza arlechin, specie care realizează aglomerații mari de indivizi în locurile de iernare care pot fi inclusiv locuințele umane, concurează speciile autohtone și au efect negativ asupra culturilor de măr, păr și livezi. Prezintă în diferite habitate de la păduri, livezi, culturi agricole sau habitate urbane.

Aedes albopictus țânțarul tigru, specie agresivă care diferit de speciile autohtone înțepă și ziua. Periculos atât pentru oameni cât și pentru animale deoarece poate transmite virusul, West Nile, chikungunya, febra Dengue sau virusul Zika și filaria (*Dirofilaria immitis*, *D. repens*).

Corythucha arcuata tigrul stejarului, *Corythucha ciliata* ploșnița platanului sau tigrul platanului, specii originare din America de Nord care în ultimii ani prezintă creșteri populaționale însemnate. Chiar dacă sunt specii fitofage sunt foarte deranjante pentru oameni, înțepătura acestora fiind dureroasă și putând evolua în umflături sau erupții cutanate.

Cameraria ohridella molia minieră a castanului, specie defoliatoare a castanului care provoacă slăbirea și uscarea prematură a castanilor ornamentali.

Dintre **virusurile** care au produs epizootii și pandemii în ultimii ani în România, cu impact puternic socio-economic sunt pesta porcină africană -virusul PPA, gripa aviară gripală de tip A, subtipurile H5 și H7, gripa porcină A H1N1 iar în cazul oamenilor coronavirusul SARS-CoV-2.

Epizootii și zoonoze

Conform ultimului raport de activitate disponibil pe site-ul web al DSVSA Hunedoara, în 2017 au fost declarate focare în județ pentru următoarele boli: AIE anemia infecțioasă ecvină (25 focare), LEB leucoza enzootică bovină (2 focare), trichineloză (2 focare), varooză (2 focare), epididimită infecțioasă (1 focar), loca americana (2 focare).

Boli și epidemii.

Datele Institutului Național de Sănătate Publică Centrul Național de Statistică și Informatică în Sănătate Publică, din buletinul informativ nr.5/2020 și 6/2020 cu indicatorii de sănătate semestrul I 2020 comparativ cu sem I 2019 menționează pentru județul Hunedoara:

	2019 sem I raportat la 100.000 locuitori		2020 sem I raportat la 100.000 locuitori	
	Hunedoara	Total România	Hunedoara	Total România
Tuberculoza	62,4	61,1	37,0	42,9
Cancer	539,8	305,7	452,6	266,3
Diabet zaharat	609,4	386,3	280,9	306,3
Bolnavi psihici	473,9	266,3	255,8	162,2
Malarie	0	0	0,3	0,02
Tumori maligne	2110,8	1879,1	2034,4	1947,6
Rahitism evolutiv	237,5	37,6	240,9	39,3
Obezitate	1272,5	1704,8	1286,1	1794,8
Boli hipertensive	16432,7	10310,8	16148,8	13712,5
Anomalii congenitale	44,5	197,8	53,2	214,2
Boala Down	8,3	20,8	6,5	21,5

Comparând cifrele pentru incidența bolilor raportate la 100.000 locuitori în județul Hunedoara cu totalul în țară în primul semestru al anului 2019 și 2020, se constată o incidență ridicată a bolilor canceroase, diabetului zaharat, bolilor psihice, rahitismului evolutiv și a bolilor hipertensive. Din numărul total de 3 cazuri de malarie în România în sem I 2020, un caz este înregistrat în județul Hunedoara.

Măsuri

Eliminarea speciilor invazive de plante prin lucrări specifice de combatere chimică sau mecanică, întreținerea terenurilor prin lucrări agricole (arătură, înființare culturi etc.) sau zootehnice (pășunat, cosit).

Întreținerea malurilor apelor, drumurilor și căilor ferate prin lucrări specifice de eliminare și control a speciilor de plante invazive.

Adoptarea măsurilor de combatere biologică a dăunătorilor din zonele urbane folosind capcane feromonale.

Realizarea de campanii de conștientizare a populației privind măsurile de biosecuritate și igienă în cazul virusurilor respectiv identificarea speciilor invazive și modalitățile de prevenție și combatere.

Monitorizarea arborilor ornamentali din parcuri, alinamente în lungul drumurilor sau vecinătatea localităților și adoptarea măsurilor necesare pentru menținerea lor într-o stare bună de sănătate.

Prevenirea și descurajarea comerțului și transportului ilicit de porci vii, carne și preparate din carne de porc provenite din gospodăriile populației.

Monitorizarea bolilor și zoonozelor prin proceduri specifice pentru controlul și eradicarea focarelor agenților patogeni.

Realizarea și implementarea unor programe/proiecte/acțiuni de menținere și îmbunătățire a bunăstării și sănătății populației atât prin intermediul unităților de învățământ, sanitare și administrative cu accent pe alimentația sănătoasă, mișcare și activități culturale/socializare.

Îmbunătățirea infrastructurii sanitare prin redimensionarea unităților medicale și a personalului sanitar pentru a satisface în bune condiții nevoile populației inclusiv în condițiile unor situații de alertă/urgentă.

Riscuri industriale.

Județul Hunedoara are o istorie bogată în ce privește activitățile miniere, amenajări pentru exploatarea minereurilor aurifere-argentifere datând din vremea romanilor. Carierele de andezit de la Deva, Uroi, Călan au furnizat materialul de construcție pentru cetățile și castele dacice, castele etc (Kiraly 2014, teza de doctorat).

În perioada industrială recentă a fost înființată Centrala Minereurilor Deva (1969), apoi Regia Autonomă a Cuprului Deva (1980) iar din 1998 Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului „MINVEST” S.A.

Ca urmare a activităților de exploatare a minereului de cupru din UAT-ul Deva a fost realizat depozitul de steril, situat la intrare în municipiul Deva pe partea stângă a Mureșului. Halda are un volum de 4,6 mil. mc., o înălțime de 30 m. și a fost formată prin depozitarea materialului extras de către Exploatarea Minieră Deva iar în prezent se află în administrarea companiei Minvest. În anul 2008 s-a realizat ecologizarea zonei fiind realizate lucrări de drenare, copertare cu sol fertil și plantare de salcâm.

Monitorizarea haldei de steril se face pentru o perioadă de 30 de ani datorită riscurilor curgerilor de steril, al eroziunii areolare, denudării haldei urmată de eroziune eoliană și antrenarea nisipului și prafului în zona urbană.

Vulnerabilitatea populației la riscul datorat activităților miniere poate fi evaluat după formula $V = S_{min} / S_{tot} * P_{tot} * C_{risc}$ unde S_{min} este suprafața tehnobioclimatelor miniere, S_{tot} , suprafața UAT, P_{tot} este populația UAT, C_{risc} este coeficientul de risc (în Kiraly după <http://hero.geog.psu.edu/products/protocol.pdf>). Scara de apreciere a vulnerabilității cuprinde trei trepte: V1-redusă 0-0,99, V2 medie 1-10, V3 mare peste 10. În cazul Municipiului Deva care are ca 39,36 ha tehnogene, tehnobioclimatelor UAT-ului fiind Cariera de andezit de la Pietroasa, 7 halde de steril, Iazul Lunca Mureșului, Craterul de implozie; vulnerabilitatea calculată este mare, valoarea acestuia la nivelul populației din 2011 fiind de 55. (Kiraly 2014).

Măsuri

Implementarea de proiecte pentru decontaminarea și ecologizarea zonelor poluate istorică prin activitățile miniere și industriale respectiv aducerea terenurilor la starea lor naturală prin asigurarea calității solului.

Riscuri activități economice.

După închiderea activităților miniere și extractive din județ, Municipiul Deva rămâne un oraș în care industriile au cea mai mare contribuție economică activitățile CAEN: 2593 - Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanțuri și arcuri și CAEN: 2361 - Fabricarea produselor din beton pentru construcții aducând profit de 15,6 milioane euro ceea ce reprezintă 18,8 % din profitul net total. Ca și sectoare de activitate sunt înregistrate firme în domeniile agriculturii, creșterii animalelor, activităților forestiere, industriei extractive, a fabricării și prelucrării produselor alimentare, fabricării produselor de îmbrăcăminte și încălțăminte, fabricarea vopselelor, a produselor plastice și de cauciuc, a articolelor ceramice, a medicamentelor, a betonului și altor materiale de construcții, fabricarea de acumulatori și baterii, de motoare, fabricarea de mașini, biciclete, de mobilă, lucrări de construcții, comerț și servicii.

În ultimii doi ani prin măsurătorile celor două stații automate din Deva nu au fost înregistrate depășiri ale indicatorilor monitorizați, exceptând NO₂ în 2018 iar pentru PM₁₀ nu au fost înregistrate depășiri după 2014.

SC Electrocentrale S.A. Deva prezintă risc de producere a poluării accidentale de intensitate mare și de scurtă durată (P.A.A.R 2019, secțiunea 5).

Din acest punct de vedere, în apropierea UAT Deva există următoarele obiective SEVESO: CET Mintia și incinta Messer Energo Gaz Mintia. Ultimul obiectiv este cel mai extins ca zonă de impact ale celei mai defavorabile situații de accident major (dispersie de gaze toxice). Razele zonelor de impact față de aceste obiective sunt:

față de CET Mintia: $R=197$ m zona de protecție; față de Depozitul de gaze toxice din incinta Messer Energo Gaz Mintia: $R=27$ m , zona I, de mortalitate ridicată; $R=335$ m, zona II, pragul de mortalitate, zona de protecție; $R=2200$ m, zona III, de vătămări ireversibile; $R=3300$ m, zona IV, de vătămări reversibile. Dintre aceste zone, doar raza de 3300 m – zona IV intersectează o mică parte din NV-ul UAT Deva, și aceea fiind acoperită în totalitate cu pădure.

Măsuri

Stimularea investițiilor în îmbunătățirea continuă a tehnologiilor industriale și a sistemelor de captare a poluanților.

Creșterea suprafețelor cu spații verzi și număr de arbori în zonele urbane și industriale.

Dezvoltarea PUZ-urilor se va face în acele zone în care impactul este cel mai scăzut asupra populației, ținând seama de frecvența și direcția vântului.

Riscuri activități de transporturi și depozit de substanțe periculoase.

Municipiul Deva este situat pe nodul de circulație rutieră dintre E15 (DN7) Sebeș-Nădlac care face parte din Coridorul IV Pan-European și E79 (DN66/DN76) dintre Calafat-Petroșani-Deva-Oradea-Borș.

UAT-ul Deva este traversat de magistrala feroviară 200 București-Deva-Curtici.

Între Deva și Simeria, în apropiere de Sântuhalm se găsește Aeroclubul României Deva, aeroportul deservind zboruri sportive și de agrement.

Operatori economici care utilizează substanțe periculoase sunt: OMV Petrom SA București Depozitul de rezervă de stat Deva și SC Complex Energetic Hunedoara SA. (P.A.A.R. 2019).

Măsuri

Întreținerea pentru exploatarea în bune condiții a infrastructurii de transporturi pentru minimalizarea riscurilor de transport.

Actualizarea Planului de analiză și acoperire a riscurilor (PAAR) în Municipiul Deva în acord cu modificările PUG și a PUZ.

Riscuri legate de muniția neexplodată.

Legat de aspectul muniției neexplodate, este important de precizat obiectivul SEVESO – Depozit de explozibil al carierei de piatră Deva. La ora actuală este în lucru un studiu de delimitare a zonelor obiectivului SEVESO, care au următoarele raze de influență: $R=331$ m, zona I, de mortalitate ridicată; $R=331$ m $553,7$ m, zona II, de prag de mortalitate; $R=553,7$ m $925,4$ m, zona III, de vătămări ireversibile; $R=925,4$ m... $1257,2$ m, zona IV, de vătămări reversibile.

Cetățenii care efectuează munci agricole sau muncitorii care realizează săpături pentru fundații sau pentru realizarea de rețele urbanistice pot găsi muniție neexplodată rămasă îngropată, în special în zona fostului poligon de tragere de pe Dealul Paiului.

Măsuri

Mutarea sau întărirea siguranței depozitului de explozibil de la Cariera de piatră Deva, astfel ca locuințele existente să fie în afara oricărui pericol. În condițiile păstrării situației actuale, se va impune interdicție de construire pe o rază de $1257,2$ m față de obiectiv și se va impune mutarea populației din această rază.

Conștientizarea populației referitoare la riscurile datorate muniției neexplodate și a acțiunilor de dezafectare a acestora în poligonul de pe Dealul Paiului.

"Studiu istoric și urbanistic arhitectural al Orașului Deva" – completare, a fost întocmit de către o echipa de specialiști (istorici, arhitecți, urbanisti) aparținând SC ICEBERG SRL Timișoara, și a fost considerat necesar ca și completare a Studiului

Istoric și De Arheologie întocmit în dec. 2016 de către B.I.A. Pop Ana-Maria Deva și pus la dispoziție de Primăria Deva.

În cele ce urmează vor fi menționate concluziile Studiului Istoric și de Arheologie din dec. 2016 precum și completările din studiul de completare întocmit concomitent cu PUG.

Studiul Istoric și de Arheologie 2016 a avut un dublu scop: de a delimita obiectivele cuprinse în LMI 2015 și a delimita exact zonele de protecție a acestora precum și de a face noi propuneri de protejare a fondului construit valoros cu zonele de protecție aferente și o schiță de regulament aferentă.

Pentru următoarele obiective cuprinse în LMI 2015-2016 au fost efectuate delimitări pe limite cadastrale, precum și zone de protecție pe limite cadastrale:

Situri arheologice:

- **HD-I-s-B-03149** – **Situl arheologic de la Deva, punct "Dealul Cetății", amplasat în "Dealul Cetății", versantul de S al dealului;**
- **HD-I-s-B-03149.01** – **Așezare, amplasată în Deva, "Dealul Cetății", încadrată în Hallstadt;**
- **HD-I-s-B-03149.02** – **Așezare, amplasată în Deva, "Dealul Cetății", încadrată în Epoca bronzului, Cultura Wietenberg;**
- **HD-I-s-B-03149.03** – **Așezare, amplasată în Deva, "Dealul Cetății", încadrată în Neolitic, cultura dacică;**
- **HD-II-s-B-03218** – **Centrul istoric al orașului, Deva;**

Ansambluri:

- **HD-I-a-A-03216** – **Ansamblul Cetatea Medievală Deva, amplasată în Deva, "Dealul Cetății", încadrată în sec. XIII, transformare și extindere în sec. XV-XIX;**
- **HD-II-a-B-03218.01** – **Ansamblul urban "Str. George Barițiu", Deva, Str. George Barițiu, nr. 1-25, 2-12, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03218.02** – **Ansamblul urban "Str. Lucian Blaga", Deva, Str. Lucian Blaga, nr. 1,5,13, 2-16, 20-26, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03218.03** – **Ansamblul urban "Str. Andrei Șaguna", Deva, Str. Andrei Șaguna, nr. 1, 3-13, 6-22, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03218.04** – **Ansamblul urban "Bd. 1 Decembrie 1918", Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, ambele laturi, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03218.05** – **Ansamblul urban "Str. Mihai Eminescu", Deva, Str. Mihai Eminescu, nr. 1, 1A-13, 17, 2-20, 28-34, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03218.06** – **Ansamblul urban "Str. Octavian Goga", Deva, Str. Octavian Goga, nr. 1-11, 6-8, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03218.07** – **Ansamblul urban "Str. Libertății", Deva, Str. Libertății, nr. 9, 11, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03218.09** – **Ansamblul urban "Piața Unirii", Deva, Piața Unirii, sec. XIX-XX;**
- **HD-II-a-B-03217** – **Parcul Orașului, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 39A, sec. XIX;**
- **HD-II-a-B-03231** – **Mănăstirea Franciscană, Deva, str. Progresului, nr. 6, sec. XVIII;**

Monumente istorice:

- **HD-II-m-A-03225** – **Magna Curia (Castelul Bethlen), Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 39, sec. XVI, transformat sec. XVII-XVIII;**
- **HD-II-m-A-03229** – **Turnul vechii biserici ortodoxe, Deva, Str. Călugăreni, nr. 25, în cimitirul românesc, 1700;**

- **HD-II-m-B-03220 – Fostul sediu al Băncii Dacia și al Băncii naționale, azi Serviciul Public Comunitar – permise de conducere și înmatricularea vehiculelor, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 10, înc. sec. XX;**
- **HD-II-m-B-03221 – Hotel "Orient", Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 11, 1900;**
- **HD-II-m-B-03222 – Teatrul Orășenesc, azi Teatrul de Artă Dramatică Deva, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 15, 1911;**
- **HD-II-m-B-03223 – Hotel "Bulevard", azi C.A.S. a jud. Hunedoara și Universitatea Ecologică "Traian", Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 16, înc. sec. XVIII;**
- **HD-II-m-B-03224 – Palatul Administrativ, azi sediul Prefecturii și al Consiliului Județean Hunedoara, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 28-30, 1890;**
- **HD-II-m-B-03226 – Orfelinat, azi Spitalul de Pediatrie, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 58, înc. sec. XX;**
- **HD-II-m-B-03227 – Parva Curia, azi Casa corpului Didactic, Deva, str. George Barițiu, nr. 2, sec. XVIII;**
- **HD-II-m-B-03228 – Școala de fete, azi Școala Generală "Regina Maria", Deva, Str. Lucian Blaga, nr. 1, sec. XIX;**
- **HD-II-m-B-03230 – Sinagoga, Deva, str. Libertății, nr. 9, 1896;**
- **HD-II-m-B-03231.01 – Biserica Mănăstirii Franciscane, Deva, str. Progresului, nr. 6, sec. XVIII;**
- **HD-II-m-B-03231.02 – Clastru, Deva, str. Progresului, nr. 6, sec. XVIII;**
- **HD-II-m-B-03234 – Biserica Reformată, Deva, Piața Unirii, nr. 7, 1908-1910;**
- **HD-II-m-B-03232 – Banca de investiții, azi Centrul Teritorial de Învățământ Economic, Deva, Piața Unirii, nr. 3, 1906;**
- **HD-II-m-B-03233 – Casina Română, azi Restaurantul Bachus și Cercul Militar Deva, Deva, Piața Unirii, nr. 9, 1872;**
- **HD-II-m-B-03249 – Conacul Barcsay Acațiu, azi Cămin Cultural și Școală Primară, Bârcea Mică, sec. XIX;**

Monumente de for public:

- **HD-III-m-B-03478 – Statuia lui Decebal, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 39A la intrarea în Parcul Orașului, prima jumătate a sec. XX;**

În documentație au fost propuse spre a fi incluse în LMI următoarele obiective:

Ansambluri:

- **(HD-II-a-B-03218.08) – Ansamblul urban "Str. Aurel Vlaicu", Deva, Str. Aurel Vlaicu, nr. 1-11, 6-8, sec. XIX-XX;**

Monumente istorice:

- **Vila Dr. Petru Groza, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 41, 1930, arh. Horia Creangă;**
- **Fosta Cazarmă a Regimentului 4 Grăniceri, azi Colegiul Național Sportiv "Cetate" Deva – Corp săli de clasă și antrenament, Deva, str. Axente Sever, nr. 3-5;**
- **Palatul Administrativ Nou, azi Garda Financiară, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr.30;**
- **Tribunalul și Judecătoria Deva, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 35, 1899;**
- **Fostul Penitenciar, azi Arhivele Statului – Filiala Hunedoara, Deva, str. Aurel Vlaicu, nr. 2, 1907-1909;**
- **Ansamblul fostului Liceu Real de Băieți, azi Colegiul Național "Decebal", clădirea liceului, fostul internat – azi gimnaziu, Deva, Bd. 1 Decembrie**

1918, nr. 22;

- **Primăria Municipiului Deva, Deva, Piața Unirii, nr. 4, 1901;**
- **Clădirea fostului Pavilion al ofițerilor, azi Sediul Centrului Militar al Județului Hunedoara, Deva, Piața Unirii, nr. 6, sf. sec. XIX;**
- **Fosta Școală Reformată, azi sediul Parohiei Reformate Deva, Deva, Piața Unirii, nr. 16, 1930, sf. sec. XIX;**
- **Casă de locuit P+1, Deva, Piața Unirii, nr. 11, înc. sec. XX;**
- **Casă de locuit P, Deva, Piața Unirii, nr. 14, sec. XIX;**
- **Ansamblul de clădiri al Preparandiei de Stat pentru Băieți, azi Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" – clădirea principală, clădirea internatului vechi, azi gimnaziul, sala de gimnastică și sala festivă, Deva, str. George Barițiu, nr. 2, sf. sec. XIX, înc. sec. XX;**
- **Clădire de locuințe P+1+M, Deva, str. O. Goga, nr. 11, înc. sec. XX (1920);**
- **Catedrala episcopală ortodoxă "Sf. Ierarh Nicolae" și "Sf. Apostoli Petru și Pavel", Deva, str. Avram Iancu, nr. 2, 1873, reconstruită 1927-1930;**

În documentație au fost propuse spre protejare (la nivel local) următoarele obiective:
Situri arheologice (cu cod RAN):

86696.08 – Așezarea neolitică de la Tăulaș de tip Turdaș, Deva;

86696.04 – Așezarea preistorică Tiszapolgar, Deva-Ceangăi;

- **Situl arheologic – Cimitirul Ceangăi (Villa rustica), Deva;**

- **Situl arheologic Pietroasa – Cariera de Piatră, Deva;**

89357.22 – Situl arheologic Bejan – Cariera de Piatră, Deva;

86696.04 – Dealul Cetății – panta de sud, Deva;

86696.08 – Dealul Cetății - așezare preistorică, Deva;

86696.16 – Dealul Cetății - Așezarea din epoca bronzului, Deva;

89357.09 – Dealul Cetății – Așezare fortificată medievală, Deva;

89357.21 – Situl arheologic – Mănăstirea Franciscană, Deva;

89357.13 – Situl arheologic – str. Aurel Vlaicu, Deva;

- **Situl arheologic – str. Aurel Vlaicu, nr. 6, Deva;**

89357.16 – Situl arheologic – Bd. Iuliu Maniu, Deva;

89357.15 – Situl arheologic – str. M. Kogălniceanu, Deva;

- **Situl arheologic – DN 7, Deva;**

- **Situl arheologic – intersecția str. E. Văcărescu cu Crișan, Deva;**

- **Așezare de epoca romană – Stația de Transformare, Deva;**

- **Sit ? preistoric – punct neprecizat, Deva;**

- **Sit ? epoca romană – str. 22 Decembrie, Deva;**

89357.10 – Situl arheologic – Școala generală nr. 6 (Micro 15), Deva;

89357.20 – Construcție din epoca romană – Villa rustica? – La Ogoare, Deva;

86696.07 – Așezare preistorică – Cimitirul Reformat, Deva;

89357.19 – Sit ? arheologic epoca romană – str. Piersicilor, Nucilor, Călugăreni (Techeneu), Deva;

- **Sit ? preistoric – str. Merilor, Izvorului, Deva;**

- **Așezare preistorică – str. Crângului, Deva;**

- **Sit ? arheologic epoca dacică – str. Parângului, Viilor, Deva;**

86696.03; 89357.11 – Magna Curia – Curtea Castelului – Așezare epoca bronzului, construcții medievale, Deva;

- **Parcul Orașului, Deva;**

- **Așezare preistorică – intersecția DN7 (E79) cu DJ 687 spre Hunedoara, Sântuhalm;**

- **Așezare ? epoca bronzului – La Ciroane, Sântuhalm;**

Ansambluri urbane protejate cu valoare ambientală:

Ansamblul urban "Bulevardul 1 Decembrie 1918" între Piața Victoriei și intersecția cu Bulevardul Iuliu Maniu, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918 între Piața Victoriei și intersecția cu Bd. Iuliu Maniu, 1958-1960;

Ansamblul urban "Aleea Magnoliei"

Ansamblul urban "Aleea Trandafirilor – str. Aurel Vlaicu"

Ansamblul urban "Aleea Militarilor – Aleea Margaretelor"

Studiul Istoric și Urbanistic Arhitectural al Municipiului Deva – completare

2020, a fost întocmit ca urmare a cercetării cartografice istorice, a studiilor de arhitectură istorică și a datelor grafice corelate pe întreg demersul activității de cercetare.

Trebuie menționat că Studiul Istoric și de Arheologie anterior conține foarte multe date, analize și propuneri care pot fundamenta PUG-ul Municipiului Deva, prezentul studiu aducând în plus doar acele date, analize și propuneri noi față de studiul anterior, ținând cont și de studiile similare întocmite pentru documentații de U și AT anterioare: PATJ Hunedoara, PATZI Deva Simeria Hunedoara, PUG Deva varianta de studiu 2007.

Studiu aduce în vedere două areale culturale care au necesitat completări, în urma analizei de către șeful de proiect și echipa de specialitate pe zone construite protejate:

- Fortificația Habsburgică a Cetății Devei – înc. sec. XVIII-mijl. Sec. XIX;
- Ansambluri și arhitecturi emblematică ale perioadei socialiste – a doua jumătate a sec. XX;

Concluziile completării Studiului Istoric și de Arheologie reprezintă propunere de protejare în LMI a următoarelor obiective:

Arheologice

- ***Fortificația habsburgică a Devei, înc. sec. XVIII - sf. sec. XIX;***

Ansambluri

- ***Ansamblul Centrului Civic Deva, 1958-1975;***

De asemenea au fost delimitate propuneri pentru protejarea la nivel local a următoarelor obiective, în spiritul celor propuse în cadrul Studiului Istoric și de Arheologice 2016:

Situri arheologice (lista completă cu renumerotare cod RAN-HD):

- ***HD-86696-004-a – Locuirea de la Deva – Deva, Dealul Cetății panta de S;***
- ***HD-86696-008-a – Așezarea preistorică de la Deva – Deva, Dealul Cetății;***
- ***HD-86696-016 – Așezarea din epoca bronzului de la Deva – Deva , Dealul Cetății;***
- ***HD-86696-001 – Așezarea Turdaș – punct Tăuș – Deva , str. Hărăului – la est de gara CFR;***
- ***HD-86696-003-a – Punctul Ceangăi – Deva;***
- ***HD-86696-088 – Așezare Tiszapolgar – punct Ceangăi – Deva , aleea Zambilelor / aleea Lăstun – fosta pepinieră a Ocolului Silvic;***
- ***HD-86696-089 – Așezarea Coțofeni – punct Ceangăi – Deva , aleea Zambilelor / aleea Lăstun – fosta pepinieră a Ocolului Silvic;***
- ***HD-86696-014 – Necropola de la Deva – punct Dâmbul Popii – Deva , str. Depozitelor – cantonul CFR;***
- ***HD-86696-020-a – Sit – punct cimitirul Ceangăilor – Deva, str. M. Eminescu/str. Teilor;***
- ***HD-86696-021 – Locuirea eneolitică – punct cimitirul Ceangăilor – Deva,***

- str. M. Eminescu/str. Teilor;*
- *HD-86696-022 – Așezarea Otomani – punct cimitirul Ceangăilor – Deva , str. M. Eminescu/str. Teilor;*
 - *HD-86696-023 – Locuirea romană – punct cimitirul Ceangăilor – Deva, str. M. Eminescu/str. Teilor;*
 - *HD-86696-024 – Locuirea medievală – punct cimitirul Ceangăilor – Deva , str. M. Eminescu/str. Teilor;*
 - *HD-86696-034-a – Cariera de piatră – punct Dealul Pietroasa – Deva , SV-ul UAT;*
 - *HD-86696-035 – Cariera de piatră din Latene – punct Dealul Pietroasa – Deva , SV-ul UAT;*
 - *HD-86696-036 – Cariera de piatră, epoca romană – punct Dealul Pietroasa – Deva , SV-ul UAT;*
 - *HD-86696-039 – Așezare preistorică – punct str. A. Vlaicu – Deva , str. A. Vlaicu / str. Ana Ipătescu;*
 - *HD-86696-041 – Cariera de piatră – punct Dealul Bejan – Deva , SV-ul UAT;*
 - *HD-86696-057-a – Biserica Mănăstirii Franciscane – punct str. Progresului – Deva , str. Progresului – mănăstirea franciscană;*
 - *HD-86696-058 – Locuirea preistorică – punct str. Progresului – Deva , str. Progresului – mănăstirea franciscană;*
 - *HD-86696-059 – Locuire romană – punct str. Progresului – Deva , str. Progresului – mănăstirea franciscană;*
 - *HD-86696-060-a – Sit – punct B-dul Iuliu Maniu – Deva , B-dul Iuliu Maniu / Calea Zarandului;*
 - *HD-86696-061 – Sit neolitic– punct B-dul Iuliu Maniu – Deva , B-dul Iuliu Maniu / Calea Zarandului;*
 - *HD-86696-062 – Sit epoca romană – punct B-dul Iuliu Maniu – Deva , B-dul Iuliu Maniu / Calea Zarandului;*
 - *HD-86696-063-a – Sit – punct Cartier Gojdu – Deva , B-dul M. Kogălniceanu / aleea Muncii;*
 - *HD-86696-064 – Sit neolitic – punct Cartier Gojdu – Deva , B-dul M. Kogălniceanu / aleea Muncii;*
 - *HD-86696-066 – Sit epoca romană – punct Cartier Gojdu – Deva , B-dul M. Kogălniceanu / aleea Muncii;*
 - *HD-86696-066-a – Sit – punct DN 7 – Deva , Calea Zarandului, nr. 61;*
 - *HD-86696-067 – Sit preistoric – punct DN 7 – Deva , Calea Zarandului, nr. 61;*
 - *HD-86696-068 – Sit epoca romană – punct DN 7 – Deva , Calea Zarandului, nr. 61;*
 - *HD-86696-069 – Sit epoca romană – punct Stația de transformare – Deva , stația de transformare, lângă CF 200;*
 - *HD-86696-070 – Sit preistoric – punct str. Dorobanților – Deva , str. Dorobanților;*
 - *HD-86696-071 – Sit epoca romană – punct B-dul 22 Decembrie – Deva , B-dul 22 Decembrie / str. Pietroasa;*
 - *HD-86696-072 – Necropolă medievală – punct Micro 15 – Deva , str. Bejan / aleea Streiului – Șc. Gen. nr. 6;*
 - *HD-86696-073-a – Sit – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;*
 - *HD-86696-074 – Sit preistoric – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;*

- **HD-86696-075 – Sit epoca romană – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;**
- **HD-86696-076 – Biserica medievală – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;**
- **HD-86696-077 – Sit epoca romană – punct la Ogoare – Deva , str. Călugăreni / str. Granitului;**
- **HD-86696-078 – Așezare epoca Bronzului – punct Cimitirul Reformat – Deva , str. M. Eminescu – cimitirul romano-catolic;**
- **HD-86696-079 – Biserica medievală – punct Cimitirul Ortodox – Deva , str. Călugăreni / str. Coziei – cimitirul ortodox;**
- **HD-86696-080 – Sit epoca romană – punct Techeneu – Deva , str. Călugăreni / str. Nucilor;**
- **HD-86696-081 – Sit dacic – punct str. Parângului și str. Viilor – Deva , str. Parângului / str. Viilor;**
- **HD-86696-082 – Sit preistoric – punct str. Merilor și str. Izvoarelor – Deva , str. Merilor / str. Izvorului / str. Livezilor;**
- **HD-86696-083 – Așezare preistorică – punct str. Crângului – Deva , str. Crângului/ str. Livezilor / str. Olarilor;**
- **HD-86696-084-a – Așezare – punct Magna Curia – Deva , str. A. Vlaicu, nr. 6;**
- **HD-86696-085 – Așezare epoca bronzului – punct Magna Curia – Deva , str. A. Vlaicu, nr. 6;**
- **HD-86696-086 – Așezare romană – punct Magna Curia – Deva , str. A. Vlaicu, nr. 6;**
 - **Sit – punct Mina de cupru – Deva;**
 - **Sit – punct Cartier Ville Noi – Deva, str. Horea, nr. 180-182;**
- **HD-86703-001 – Așezare preistorică – punct Ghețarie – Sântuhalm;**
- **HD-86703-002-a – Locuirea de la Sântuhalm – punct La Ciroane – Sântuhalm;**

Ansambluri urbane cu valoare ambientală:

- **Ansamblul rezidențial M, 1970;**

"Studiu peisagistic al Municipiului Deva" a fost întocmit de către o echipă aparținând SC ICEBERG SRL Timișoara.

La nivel de *macropaisaj și privire generală asupra peisajului*, concluziile studiului sunt prezentate în continuare.

Caracteristici ale peisajului în Municipiul Deva.

Puncte tari

Existența unui element de interes major în peisajul urban- Cetatea medievală și Dealul Cetății- care polarizează interesul și oferă identitate sporită orașului și împrejurimilor sale. Atât cetatea cât și dealul sunt protejate prin înscrierea în LMI și respectiv declararea ariei naturale protejate. Vizibilitatea cetății din vecinătăți și din oraș este bună datorită configurației reliefului.

Vechimea istorică a nucleului central al localității completează zona cetății și crește atractivitatea orașului.

Un cadru natural pitoresc format din ansamblul dealurilor ce bordează Lunca Mureșului; vizibilitate bună a peisajului urban datorită reliefului plat și a accesului pe autostradă.

Amenajarea și valorificarea în scop turistic a zonei ocupate de cetatea medievală, facilitarea accesului turiștilor prin construirea telecabinei.

Existența unui parc al orașului cu valoare istorică și dendrologică.

Existența unor zone în spațiul public care oferă perspective largi asupra orașului și mediului înconjurător.

Dezvoltarea urbanistică și extinderea din perioada industrializării postbelice a valorificat atuurile orașului: grijă pentru punerea în valoare a cetății, păstrarea tramei stradale în zona centrală, compoziții urbanistice care valorifică cadrul natural (perspective deschise spre dealuri), crearea de piețe și ansambluri de arhitectură de calitate bună.

Valorificarea performanțelor gimnastelor în imaginea orașului prin: monumente de for public, picturi, amenajări peisagistice, signaletică.

Crearea unei zone pietonale în centrul vechi.

Preocuparea pentru valorificarea spațiului public prin noi amenajări peisagistice.

Conservarea plantațiilor de aliniament cu vechime ceea ce dă consistență volumului de spații verzi și temperează impactul volumului de construcții (raport bun vegetal-mineral)

Existența șoselei de centură și a terenurilor disponibile pentru dezvoltarea unei zone coerente de servicii și producție.

Amenajarea coerentă a acceselor în oraș- trafic, spații verzi, signaletică.

Disfuncționalități

Municipiul Deva este mărginit de cursul Râului Mureș, un element natural valoros care nu participă la viața orașului. Linia de CF separă zona urbană construită de zona de luncă și vale a Mureșului dându-i o condiție periferică, unde predomină activitățile agricole, dotările edilitare, activități industriale și de depozitare.

Zona de capăt a pietonalului (lângă Consiliul Județean) este aglomerată de mașini care rup continuitatea spațiului, blochează vizibilitatea. Traficul pe str. Aurel Vlaicu împiedică conexiunea dintre două zone de interes ale Centrului istoric.

Există fronturi de blocuri înalte și continue care blochează vederea spre cetate sau crează suprapuneri neplăcute.

Incoerență stilistică în unele spații publice importante- Piața Unirii spre str. Gh. Barițiu (amenajare peisagistică); zona Pieței Agroalimentare- Deva Mall (renovare și amenajare); Piața Victoriei/ Str. Mareșal Averescu (amenajare peisagistică).

Străzi istorice care nu sunt puse în valoare prin amenajarea spațiului public și controlul construirii: Aurel Vlaicu, Eminescu, Călugăreni, Gh. Barițiu, Viilor, Crângului, Izvorului, Simion Bărnuțiu, Gh. Lazăr, B. S. Delavrancea, Tribunalul Solomon, Valeriu Braniște. Străzile de la baza Dealului Cetății beneficiază de o perspectivă frumoasă asupra orașului care nu valorifică acest atuu și nici vechimea lor: Cetății, Stefan Cel Mare, S. O. Iosif, Privighetorilor.

Există construcții noi- dotări, locuințe- insuficient integrate în spațiul urban și lipsite de atractivitate: Str. Mihail Eminescu, zona biserică- market-cimitir, zona de acces spre cetate pe Str. Cetății, locuințe și pensiuni de pe Str. Aurel Vlaicu, Călugăreni, Iosif Vulcan, zona Bejan.

Piața de acces la telecabină deși are câteva elemente de interes (locomotiva, busturile gimnastelor) nu are o amenajare atrăgătoare și are un aspect periferic.

Extinderea necontrolată a intravilanului pe versanții dealurilor prin prelungirea străzilor existente, PUZ-uri de lotizare pe suprafețe mici, în detrimentul cadrului natural, al suprafețelor verzi neantropizate.

Zona industrială în declin nu se dezvoltă coerent dând impresia de dezordine, degradare și insecuritate. Existența izolată a unor locuințe noi construite în zona industrială alături de multe terenuri și construcții abandonate completează acest peisaj haotic.

Construcții degradate și ilegale în unele zone periferice- sărăcie și insecuritate –

peisaj dezolant.

Străzi de acces în oraș care constituie prima impresie și cartea de vizită au un front construit incoerent, cu construcții degradate, accente stridente de construcții noi, construcții noi de calitate slabă, spații comerciale neglijent semnalizate: Str. Horea, Bd. 22 Decembrie până la Biserica Romano-Catolică. Calea Zarandului de la intrare până la gară are o zonă cu multe terenuri libere, construcții abandonate, iar după gară impresia de dezordine și degradare este dată de frontul de construcții dinspre zona industrială în contrast cu frontul de blocuri de vis a vis. Aspectul periferic este accentuat și de rețelele de infrastructură care traversează sau însoțesc traseul străzii. Lipsa de amenajare în zona Ștrandului.

Cartierul Mureșul este izolat din cauza căii ferate. Există zone care se degradează îndeosebi cele periferice și din proximitatea căii ferate.

Accesul în oraș de pe autostradă este aglomerat de rețele electrice și nu pune în valoare semnalul de intrare; din viteza mașinii nu se distinge mesajul simbolic.

Sistemele de spații verzi nu asigură o acoperire uniformă a teritoriului intravilan, distanța de la Parcul Municipal și Parcul Bejan chiar și în linie dreaptă depășește 2 km. Există zone în oraș unde accesibilitatea la aceste parcuri este scăzută.

DIRECȚII DE ACȚIUNE:

Valorificarea principalelor atracții turistice- cetatea, zona centrului istoric- prin amenajarea spațiului public din proximitate

Îmbunătățirea calității și coerenței spațiului public în piețele reprezentative ale orașului

Crearea de noi zone de atractivitate în completarea celor existente

Valorificarea panoramelor asupra orașului și a vizibilității cetății

Controlul extinderii intravilanului în detrimentul cadrului natural

Îmbunătățirea mediului rezidențial și creșterea coerenței în construire

Controlul construirii clădirilor înalte

Îmbunătățirea imaginii spațiului public pe arterele de intrare în oraș

Crearea unui sistem de spații verzi coerent și bine conectat la cadrul natural- prin creșterea suprafeței de spații verzi și a continuității dintre ele precum și prin conectarea la cursul Râului Mureș

Măsuri:

Amenajarea străzilor din proximitatea cetății pentru a pune în valoare vechimea lor și panoramele spre oraș- pavaje, locuri de stat, belvedere, încurajarea construirii de pensiuni și alimentație publică la parter, comerț de calitate. Amenajarea str. S. O. Iosif și refacerea împrejurimii parcului.

Extinderea pietonalului până la Parcul Municipal și crearea unui spațiu public atractiv în vecinătatea parcului și a clădirilor monument istoric din vecinătate. Controlul construcțiilor parazitare ce pot fi văzute din parc.

Crearea unei zone de agrement/ promenadă lângă Râul Mureș conectată cu orașul prin artere de circulație însoțite de piste de biciclete.

Crearea unei zone atractive de sport și agrement care să includă stadionul, Aqualand, accesul la telecabină și controlul construirii pe str. Axente Sever.

Amenajare zonei Deva Mall și a complexului comercial, a spațiului din incintă; controlul construirii pentru evitarea construcțiilor parazitare și a aspectului dezordonat.

Amenajarea coerentă și adecvată a spațiului public din zonele cu valoare istorică- Piața Unirii în zona de capăt amenajare peisagistică adecvată prestanței locului.

Păstrarea caracterului istoric constituit în zonele de locuințe joase, Mărășești, Pescărușului, Vânătorilor, Gh. Doja- aliniere, regim de înălțime, raport plin gol,

culoarea fațadelor, învelitori, împrejurimi unitare.

Creșterea coerenței spațiale pe str. Mihail Eminescu de la Parcul Bejan până la biserica *Nașterea Maicii Domnului*, prin amenajări peisagistice, controlul împrejurimilor, evitarea spațiilor nefolosite, coerență în construire.

Controlul construirii în zonele de extindere prin documentații de urbanism și regulamente restrictive îndeosebi pe străzile cu valoare turistică: Aurel Vlaicu, Iosif Vulcan, Rocilor. Păstrarea unei densități reduse a construirii pentru a slăbi presiunea asupra cadrului natural.

Crearea de spații publice și dotări în zona de construcții noi Str. Zăvoi – Mihail Sadoveanu pentru a diminua efectul de cartier dormitor; crearea de locuri de promenadă și trasee pentru cicliști.

Construcțiile noi într-un front construit coerent trebuie să fie însoțite la avizare de studii care să verifice integrarea acestora- îndeosebi pe Calea Zarandului construcțiile noi înalte de pe Calea Zarandului strică ritmul blocurilor turn fără a aduce un plus de valoare frontului construit.

Intensificarea utilizării terenurilor abandonate/libere din zona industrială prin orientarea investițiilor în zone adecvate.

Regulamente stricte de construire în Cartierul Mureșul îndeosebi zona gării (inclusiv regulament de fund de lot)

Crearea unor zone rezervate construcțiilor înalte pentru a evita distrugerea compozițiile urbane anterioare- Calea Zarandului.

Crearea unor noi spații verzi cu rol de recreere parc/ scuar (zona str. Zăvoi, str. Dorobanți)

Crearea unei zone de recreere atractive în vecinătatea Ștrandului: refacerea împrejurimi, amenajare de spații verzi, îmbunătățirea calității locuirii din spatele ștrandului (Aleea Moților).

Amenajarea spațiilor dintre blocuri- Micro 15, Emanuel Gojdu, Dacia- prin amenajări de spații verzi pentru odihnă, locuri de joacă, terenuri de sport, plantații de arbori și mobilier urban adecvat.

Refacerea plantațiilor de arbori pe străzile care au avut fâșii plantate inițial.

Creșterea volumului de spații verzi prin fâșii plantate pe străzile unde este posibil.

La nivel de *sistem de spații verzi*, concluziile punctuale ale studiului sunt prezentate în continuare.

Disfuncționalități și măsuri:

Zonă centrală este o zonă istorică - Centrul istoric al orașului (HD-II-s-B-03218, poziția 137). Poate fi reamenajat ca zonă pietonală care să înceapă cu Parcul Orașului/Parc Cetate (HD-IIa-B-03217 poziția 139), continuându-se cu Str. 1 Decembrie 1918, până la Ansamblul urban „Piața Unirii” (HD-II-a-B-03218.09 poziția 160).

Identitatea locului și unitatea să fie conturată cu ajutorul mobilierului urban (bănci, coșuri de gunoi, corpuri de iluminat, panouri de informare), fiind același mobilier în parc și în scuar. Amenajarea parcului, așa cum este acum, să păstreze amenajarea inițială a parcului. În scuar, refăcute parterele în stilul geometric proiectat inițial, dar care să fie deschis spre zona statuii astfel încât să conecteze zona pietonală cu zona scuarului.

Limitarea accesului auto în zonă va pune mai mult în valoare clădirile din zonă (închiderea Str. 1 Decembrie 1918).

Parcul Bejan: distanța este destul de mare față de oraș, de aceea nu este frecventat de multe persoane. Nu există nici o altă atracție în zonă. Dacă se dorește plimbare de sfârșit de săptămână, accesul este la fel de facil ca și Pădurea Bejan. Băncile cu mese, acoperite, au un aspect rustic. Există rastel pentru biciclete în parc, astfel că

ar fi util ca parcul să fie conectat cu zonele din oraș printr-o pistă de biciclete. Locul de joacă este destinat copiilor de vârstă preșcolară sau școlară mică, la fel și atracția mini grădinii zoologice. Pentru adolescenți nu sunt multe atracții în parc, cu excepția zonei de relaxare unde sunt mese și bănci. Cele două parcuri existente sunt în nord, respectiv sudul orașului; ar fi oportun mărirea zonei unde este Skate parcul.

Scuarurile: nu sunt foarte numeroase, iar cele existente sunt doar în zona centrală a orașului. Cele existente sunt plăcute și foarte apreciate de cetățeni, fiind zonele verzi pentru odihna de scurtă durată. Se pot identifica și alte spații verzi virane (în special în zonele de blocuri) care să fie amenajate cu vegetație și mobilier urban. Aceste spații nu doar vor încânta privitorul, crescând calitatea vieții celor din zonă, dar vor îmbunătăți și mediu (beneficiile enumerate în acest material cu privire la utilitatea arborilor/vegetației în zonele urbane).

Locurile de joacă din zonele de locuit: Sunt amenajate astfel de locuri, dar multe dintre ele nu sunt integrate într-un peisaj sau nu au deloc vegetație. Lipsa vegetației fac ca aceste locuri de joacă să nu fie optime de utilizat în sezonul canicular, nu stimulează creativitatea copiilor, spațiul devine monoton. Nu sunt terenuri de sport în cartierele de blocuri (fotbal, baschet, handbal etc). În prezent sunt 27 de locuri de joacă în municipiul Deva.

Zona sportivă (Stadion/Aqualand) să fie conectată cu Sala Sporturilor și Skate parc printr-o pistă de biciclete, fiind zone frecventate de tineri iubitori de mișcare. Orașul beneficiază de multe facilități (bazin de înot, pistă de alergare, skate parc, patinoar) dar care au nevoie să fie gândite unitar ținând cont de categoriile de vârstă ale utilizatorilor și să faciliteze accesul.

Zona de agrement a Pădurii Bejan: Insuficient pusă în valoare. Este o zonă frumoasă pentru petrecerea timpului în aer liber, fiind utilă existența unei piste pentru biciclete, precum și refacerea de bănci și coșuri, corpuri de iluminat. Pădurea parc este o soluție în zilele caniculare de vară, însă amenajată corespunzător și cu acces limitat (o zonă din pădure să fie astfel amenajată, ea făcând parte din aria protejată).

Zona de agrement a malului Mureș: din partea administrației locale există interes pentru amenajarea Lunca Mureșului. În acest sens s-a elaborat un PUZ pentru această zonă.

Conectarea orașului cu Lunca Mureșului și amenajarea acesteia poate ajunge o zonă bine pusă în valoare dar și care să rămână protejată față de factorul antropic. Necesitatea unui spațiu destinat petrecerii timpului în aer liber al locuitorilor la sfârșit de săptămână, o zonă cu loc special amenajat pentru picnic/spații de barbecue amenajate.

În zona de case, (Dorobanți), aflată în dinamica urbanizării, amenajarea unui scuar sau chiar parc. La fel și pentru zona Ceangăi (ex: Str. Zăvoi). În astfel de zone să existe regulă cu privire la spațiul dintre carosabil și proprietatea privată pentru a putea fi realizate aliniamente stradale și trotuare.

O dată cu refacerea străzilor să fie o planificare și cu privire la *aliniamentele stradale*, ce fel de specii să fie plantate (ținând cont de mărimea carosabilului și a fâșiei pentru plantare), de înălțimea clădirilor din zonă, fără a ajunge să fie monotone.

Studiul "**Tipuri de proprietate**" a fost întocmit de SC PROMETER M&G SRL Timișoara.

Studiul a avut la bază suportul topo-cadastral actualizat, precum și HG 977/2002 privind domeniul public al UAT Deva și lista de inventariere a domeniului privat al UAT Deva pusă la dispoziție de Primăria Deva (în măsura datelor primite).

Studiul a identificat poziția spațială a tuturor proprietăților de stat de pe teritoriul UAT Deva.

Astfel principalele *concluzii* ale studiului sunt următoarele:

În proprietatea *publică a statului de interes național* sunt terenurile:

- Râul Mureș, râul Cerna, celelalte pârauri – albile minore; administrator AN Apele Române;
- Pădurile aflate pe teritoriul UAT Deva; administrator RN Romsilva SA
- Canalele de desecare ANIF de pe teritoriul UAT Deva; administrator A.N.I.F.
- Traseul modernizat al CF 200; administrator CN CFR SA
- Traseul CF Hunedoara-Simeria; administrator CN CFR SA
- Traseul DN 7 în extravilan; administrator CNAIR
- Terenurile aparținând MAPN;
- Terenurile aparținând MAI;
- Terenurile aparținând MJ-Direcția Generală a Penitenciarelor;
- Terenurile aparținând SRI;
- Terenurile aparținând STS;
- Terenurile aparținând altor ministere sau instituții subordonate (Ministerul Mediului, etc)

În proprietatea *publică de interes județean* sunt terenurile:

- Drumurile județene DJ 687, DJ 708E, DJ 707 J, atât în intravilan cât și în extravilan;
- Palatul administrativ – Sediul Prefecturii și Consiliului Județean Hunedoara;
- Celelalte terenuri aflate în proprietatea publică a Județului Hunedoara de pe teritoriul UAT Deva;

În proprietatea *publică de interes local* sunt terenurile:

- Drumurile comunale DC 129, DC 127, DC 123 de pe teritoriul UAT Deva;
- Toate străzile din intravilanele localităților;
- Toate drumurile de exploatare din extravilan;
- Pășunile comunale;
- Toate celelalte terenuri cuprinse în HG 977/2002, ca făcând parte din domeniul public al UAT Deva;

În proprietatea *privată de interes național* nu există terenuri pe UAT Deva;

În proprietatea *privată de interes județean* nu există terenuri pe UAT Deva (conform datelor deținute);

În proprietatea *privată de interes local* există terenuri pe următoarele amplasamente:

- 6 ha în albia minoră a Mureșului;
- Fosta UM de le dealul Holumb-Lupșa;
- Terenuri în tangente localității Archia;
- Alte terenuri menționate pe planșa aferentă;

Există încă *terenuri aflate la dispoziția Comisiei Locale de Fond Funciar*;

Există pe UAT Deva o suprafață consistentă de păduri aflate în domeniul public al Statului, administrate de Romsilva SA;

UAT Deva are încă suficiente proprietăți publice și private în țesuturile urbane ale localității Deva, însă nu și în celelalte localități;

Cea mai mare parte a terenurilor din cartierele de locuințe colective existente sunt în proprietatea publică a UAT Deva;

În general există puține terenuri aflate în proprietatea privată a UAT Deva;

Cea mai mare parte a terenurilor intravilane și extravilane sunt proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice;

Există multe situații în care construcții aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice și juridice se află pe terenuri proprietate publică a UAT Deva; în general în aceste situații există contracte de concesiune sau închiriere;

UAT Deva nu dispune de resurse de teren suficiente, proprietate publică sau privată de interes local, pentru dezvoltări ulterioare, în special în zonele noi rezidențiale, care

necesită investiții publice în servicii educative, de sănătate sau cu alt caracter public, obligatorii conform normelor actuale; în acest sens administrația publică Deva va trebui să găsească metode de parteneriat public-privat sau achiziționare de terenuri în arealele centrelor noi de cartier pentru asigurarea dotărilor publice necesare;

Studiul "**Potențialul turistic al Municipiului Deva**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară coordonată de SC ICEBERG SRL Timișoara.

Acest studiu a fost considerat unul de o importanță strategică în faza de documentare, datorită profilului turistic al Municipiului Deva.

Studiul, pe lângă evidențierea potențialelor turistice ale UAT Deva analizează și contextul turistic pe o rază de cca. 30 km, context care influențează activitatea turistică a reședinței de județ. Acest aspect este foarte important a fi realizat în concordanță și cu Brandul turistic de țară al României, "*Grădina Carpaților*" (care exprimă legătura intrinsecă a turismului cu natura!).

Sinteza disfuncționalităților și măsurile aferente sunt prezentate mai jos.

Disfuncții	Obiective și măsuri
Personalizarea și promovarea ofertei turistice culturale urbane	
Inexistența unor baze de date dedicate obiectivelor antropice;	Crearea unei baze de date digitale cu prezentarea tuturor obiectivelor turistice culturale din Deva și proximitate, și propunerea de circuite turistice în care acestea să fie integrate;
Individualizarea municipiului Deva predominant ca o destinație de tranzit;	Crearea unei aplicații mobile de rezervare a vizitelor la obiective și tururilor ghidate (eDeva-Tour-Tur) ce poate fi descărcată gratuit de turiști și care ar fluidiza achiziționarea de bilete, ar facilita programarea vizitelor, verificarea disponibilității de vizitare etc; Amenajarea unor puncte de belvedere și crearea unor locații de panoramare; Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii turistice urbane; Încurajarea organizării de evenimente și festivaluri care pot susține turismul de afaceri, științific și chiar cultural. Crearea unei strategii de marketing la nivelul municipiului Deva care să promoveze imaginea cetății Deva ca destinație turistică; Inovații digitale în turismul urban (realitate augmentată, internet of things), aplicate în cadrul unor muzee sau spații culturale sau chiar în structurile de cazare și alimentație publică
Forme de practicare necontrolată a turismului, mai ales în cadrul ariilor ce beneficiază de statut de protecție, fapt ce compromise conservarea habitatelor și speciilor; Inexistența încă a unor planuri de management pentru ariile naturale protejate (ele sunt în curs de elaborare);	Amenajarea unor noi zone de agrement (Mureș navigabil, malurile Mureșului, Pădurea Bejan), precum: amenajarea unui sector navigabil pe Mureș, amplasarea unui port turistic (ambele în conformitate cu PATN Secțiunea I) și relaționarea-legarea portului cu orașul/centrul istoric; amenajare de dotări sportive legate de Mureș: cayac-canoa, ciclism, etc

Existența unor vulnerabilități antropice în SPA-uri care afectează perioadele de cuibărit a păsărilor (defrișări, agricultură intensivă, schimbarea habitatului semi-natural, cositul în perioada de cuibărire); Promovare secvențială, punctiformă a ariilor naturale protejate; Lipsa de valorificare a grădinilor istorice, anexe ale unor castele, ofertă (eco)turistică restrânsă, mai ales prin raportarea la potențialul turistic deținut de ariile naturale protejate	amplasarea unor instalații sezoniere de mobilier urban care să atragă locuitorii, pe modelul clujean (inițiativa independentă Someș Delivery); crearea unor tururi de observare (hidrobiologice, birdwatching, observarea florei, tabere foto); crearea unor proiecții cinematografice pe malurile Mureșului
Semnalizare turistică limitată a ariilor protejate naturale și promovare deficitară a elementelor ce conferă acestora statut de protecție (habitate, specii, activități permise etc.); Existența unor panouri vechi, ilizibile, puternic deteriorate pentru multe din monumentele istorice, lipsa siglei prin care se certifică calitatea de monument istoric, lipsa unor afișaje/QRCode care să conțină informații despre monumentul istoric, investițiile în semnalizarea turistică a lor fiind minimală sau inexistentă	Modernizarea semnalizării turistice, mai ales a obiectivelor turistice existente, prin indicatoare turistice, info touch screen-uri, personalizarea formatului indicatoarelor, introducerea unor QRCode;
Inexistența unor proiecte de restaurare pentru multe din obiectivele culturale antropice; Regimul de proprietate, încă, incert, al unor edificii nobiliare; Unele probleme în conservarea monumentelor istorice din centrul istoric al Devei; Discontinuitate în proiectele de reabilitare a patrimoniului construit din municipiul Deva	Revitalizarea clădirilor monument istoric, asigurarea unui iluminat arhitectural corespunzător și refuncționalizarea acestora; Crearea unui regulament local de construcție și de încurajare a unui stil arhitectural specific, cu respectarea normelor de construcție (regim înălțime, materiale de construcție, culori etc.), pe modelul ghidurilor OAR;
Piața Unirii și Bulevardul 1 Decembrie 1918 slab puse în valoare prin proiecte de amenajare și proiecte culturale; Aglomerarea zonei Piața Unirii ca urmare a accesului auto și parcărilor de pe latura sudică și nordică; Probleme în reabilitarea construcțiilor care nu fac parte din	Inițierea unor activități culturale, precum expoziții de artă ale artiștilor locali sau concerte clasice în Piața Unirii, animații stradale pe Bulevardul 1 Decembrie 1918; Extinderea și modernizarea Pieței Unirii. Pentru creșterea atractivității centrului istoric și derularea unor evenimente culturale, recomandăm extinderea Pieței Unirii prin amenajarea străzilor ce o delimitează și unirea integrală a acesteia cu strada pietonală Bulevardul 1 Decembrie 1918.

Lista Monumentelor Istorice și aspectul sufocant al Pieței Unirii;	Apariția unor tururi virtuale pentru fiecare monument istoric din Deva; Limitarea accesului auto în Piața Unirii; Amenajarea străzilor ce delimitează Piața Unirii ca zone pietonale și investiția acestora în spații de promenadă și în scene pentru manifestări culturale ar contribui la creșterea atractivității turistice a centrului istoric.; Încurajarea apariției unor festivaluri de nișă, dar care pot face din Deva o locație turistică atractivă, precum Festivalul Lights-On Romania, ce aduce o serie de instalații artistice luminoase în spațiul public. Pentru Deva recomandăm: amplasarea de instalații luminoase în centrul istoric al Devei; în interiorul clădirilor de patrimoniu, precum Mănăstirea Franciscană (vezi exemplu Biserica Piaristă din Cluj Napoca); acoperirea Bulevardului 1 Decembrie 1918 cu instalație de tip boltă luminoasă;
Promovarea imaginii Cetății Devei ca Promovarea modestă a cetății Deva pe plan internațional ca destinație turistică;	destinație turistică europeană Promovarea imaginii cetății Devei ca destinație turistică europeană prin: Crearea unei strategii de marketing la nivelul municipiului Deva care să promoveze imaginea cetății și Deva ca destinație turistică; Diversificarea ofertei turistice culturale prin încurajarea de noi activități de agrement în interiorul cetății (turniruri, concerte tematice, proiecții luminotehnice, festivaluri, concursuri de treasure hunt) dar și în oraș, prin conectarea cetății cu restul urbei (evenimente de reprezentare stradală, cu diferite locații de desfășurare a acestora); Creșterea vizibilității turistice a cetății prin crearea unor materiale promoționale care să aibă un QR pentru a facilita accesul la informații mai detaliate; Crearea unor spații expoziționale în incinta cetății; Crearea unor materiale prin utilizarea tehnicilor de realitate augmentată; Amenajarea rețelei de drumuri și de marcaje turistice spre cetate Organizarea unui festival medieval în interiorul cetății, asociat altor cetăți din proximitate; Crearea turului virtual al cetății și realizarea unui parteneriat cu diferite instituții culturale (muzee) în scopul promovării cetății și turului virtual pe pagina acestora de internet Crearea unei pagini web pentru promovarea cetății; Organizarea unor concursuri de soluții tematice pentru activități asociate valorificării imaginii cetății;
Dezvoltarea unor trasee turistice regionale	

Inexistența unor trasee-circuite turistice care au ca punct de plecare și de sosire Deva, pentru a putea deveni un centru de distribuire a turiștilor	Dezvoltarea unor trasee turistice regionale de tip circuit (circuitul bisericilor hunedorene, ecoturism în ariile protejate hunedorene, circuitul cetăților transilvănene – cu includerea cetății Deva; circuitul castelelor și conacelor de pe valea Mureșului etc); crearea unor trasee de cicloturism (pe malurile Mureșului);
Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii turistice urbane	
Infrastructura de cazare și alimentație publică subdimensionată	Încurajarea apariției de pensiuni și vile turistice și diversificarea ofertei turistice oferite; Extinderea certificărilor internaționale ale structurilor de cazare și alimentație publică din Deva (Booking.com, TripAdvisor, rețeaua Bed&Breakfast, airbnb etc.); Creșterea atractivității structurilor de cazare prin serviciile și activitățile oferite, precum: servicii de wellness/SPA; organizarea unor brunch-uri și degustări culinare/oenologice; încurajarea mișcării slow food;

Studiul "**Infrastructura tehnico-edilitară**" a fost întocmit de către o echipă pluridisciplinară condusă de SC ICEBERG SRL Timișoara.

Studiul a scos în evidență faptul că din punct de vedere tehnico-edilitar, Municipiul Deva are toate utilitățile asigurate, ele în anumite situații necesitând a fi doar extinse pe anumite areale.

Principalele **disfuncționalități** ale echipării tehnico-edilitare sunt următoarele:

Lipsa acoperirii cu apă potabilă și canalizare menajeră a unor areale din municipiul Deva reprezintă o disfuncționalitate majoră în cazul municipiului.

De asemenea o disfuncționalitate a sistemului de canalizare o reprezintă lipsa posibilității preluării unor debite instantanee mari, în cazul unor furtuni de scurtă durată cu precipitații mari, ceea ce duce la inundarea zonei Calea Zarandului în zona Cartierului Emanuil Gojdu.

În cazul rețelelor electrice de 0,4KV cu conductor neizolat, se impun lucrări de modernizare în etape succesive ținându-se cont de cerințele europene și transfrontaliere. Se va stabili de către deținătorii de rețele un sistem unitar de modernizare, reglementare și coexistență. Se va insista transferul acestor rețele în sistem torsadat, preferând canalizație subterană.

Există zone nou urbanizate care nu au încă rețele de distribuție a energiei electrice.

De asemenea rețelele de telecomunicații prin fir nu acoperă toate arealele urbanizate ale UAT Deva. Rețelele aparținând sistemului de management al traficului Deva nu sunt luate în evidență într-o bază de date publice.

Sistemul de termoficare este ușor depășit.

Localitățile Archia, Cristur și Bârcea Mică nu sunt alimentate cu gaze naturale.

Nu sunt folosite sursele de energii regenerabile din cadrul UAT, cu atât mai mult cu cât aceasta este încurajată și recomandată atât la nivel european cât și la nivel mondial.

Principalele **măsuri** propuse din punct de vedere al echipării tehnico-edilitare sunt următoarele:

Alimentare cu apă.

Avându-se în vedere starea actuală a sistemului existent de alimentare cu apă din Deva, precum și deficiențele acestora, următoarele investiții sunt considerate a reprezenta priorități:

- Reabilitarea rezervoarelor existente Dealul Paiului, Cozia, Bejan și Scoruș;
- Reabilitarea stației de clorinare existente de la Dealul Paiului;
- Reabilitarea rețelei de apă cu conducte din oțel și fontă învechite;
- Extinderea rețelei de distribuție și asigurarea presiunii;
- Implementarea unui sistem corespunzător de contorizare;
- Finalizarea sistemului SCADA.

În vederea asigurării presiunii necesare în zonele de extindere a sistemului de distribuție a apei potabile, se propun trei stații de pompare, după cum urmează:

Stația de pompare Aurel Vlaicu:

- Debitul: $Q_p = 3.6 \text{ mc / h}$;
- Înălțime de pompare: $H = 50 \text{ m}$;

Stația de pompare Cozia: urmând a fi amplasată în interiorul zonei de protecție sanitară a rezervoarelor Cozia:

- Debitul: $Q_p = 5.4 \text{ mc / h}$;
- Înălțimea de pompare: $H = 100 \text{ m}$;

Stația de pompare Scoruș: urmând a fi amplasată în interiorul zonei de protecție sanitară a rezervoarelor Scoruș:

- Debitul: $Q_p = 3.6 \text{ mc / h}$;
- Înălțimea de pompare: $H = 50 \text{ m}$;

Investițiile propuse pentru sistemul de alimentare cu apă al municipiului Deva sunt, după cum urmează:

- Înlocuirea conductelor metalice uzate și avariate cu conducte noi din HDPE, PN 6, cu diametre nominale între 110 și 500 mm, pe o lungime totală de 7.4 km;
- Extinderea rețelei de distribuție cu 9.3 km de conducte din HDPE, PN 6 și PN 10, cu diametrul nominal de 110 mm și realizarea a două subtraversări a unor cursuri de apă;
- 1.172 branșamente noi, atât pe tronsoanele înlocuite ale rețelei de distribuție, cât și pe traseul extinderilor acesteia;
- 84 hidranți cu diametrul nominal de 100 mm, atât pe tronsoanele înlocuite ale rețelei de distribuție, cât și pe traseul extinderilor acesteia;
- 109 noi cămine de vizitare și cămine de vane, atât pe tronsoanele înlocuite ale rețelei de distribuție, cât și pe traseul extinderilor acesteia;
- Îmbunătățirea sistemului existent SCADA, în vederea realizării unei monitorizări de înaltă calitate și detecții mai rapide ale pierderilor de apă.

Se estimează că, în urma realizării lucrărilor propuse, pierderile de apă se vor reduce de la 43,07% la 38,36%.

Canalizare

Măsuri de investiții pentru sistemul de canalizare din Deva:

- Reabilitarea rețelei de canalizare: 1.2 km de colectoare din PVC și GRP cu diametre nominale între 315 și 800 mm;
- Extinderea rețelei de canalizare: 16.8 km colectoare din PVC, SN 8, cu diametrul nominal între 250 mm și 1000 mm;
- 967 branșamente pe traseul tronsoanelor de canalizare înlocuite și de extindere;

- 426 cămine de canalizare pe traseul tronsoanelor de canalizare înlocuite și de extindere;
- 5 stații noi de pompare a apelor uzate în zonele pentru care s-a propus și extinderea rețelei de canalizare:
- Archia 1 ($Q_p = 5.4 \text{ mc / h}$, $H = 11 \text{ m}$);
- Archia 2 ($Q_p = 5.4 \text{ mc / h}$, $H = 12 \text{ m}$);
- C.A. Rosetti ($Q_p = 5.4 \text{ mc / h}$, $H = 10 \text{ m}$);
- Centuria ($Q_p = 7.2 \text{ mc / h}$, $H = 7 \text{ m}$);
- Sântuhalm ($Q_p = 65 \text{ mc / h}$, $H = 29 \text{ m}$);

Ca urmare a realizării lucrărilor propuse, se estimează că nivelul infiltrațiilor se va reduce de la 14.03% to 12.45%.

Alimentare cu energie termică.

Este necesară desființarea sistemului actual de distribuție a energie termice, nefuncțional din 2022, și înlocuirea cu sisteme individuale, bazate pe alte tipuri de energie: gaze naturale, energii regenerabile, etc.

Alimentare cu energie electrică

În strategia națională în domeniul energiei, pentru termocentrala Mintia este prevăzut un amplu program de modernizare și reabilitare a grupurilor energetice și a instalațiilor auxiliare, care să permită mărirea duratei de viață, creșterea siguranței și a eficienței în funcționare și încadrarea în normele de mediu.

Pentru amplasarea unor noi obiective energetice, devierea unor linii electrice existente sau executarea oricăror lucrări în apropierea obiectivelor energetice existente (stații și posturi de transformare, linii și cabluri electrice s.a.) se vor respecta normele de proiectare aferente instalațiilor electrice, precum și cele din domeniile conexe.

Iluminat public

Structurarea și orientarea sistemului de iluminat public (SIP) propus în interiorul localității, conferă o coerență vizuală a orașului, iar prin alegerea sursei de lumină, se mărește calitatea iluminării, însă cu o creștere a consumului de energie.

Un punct important în cadrul viitorului proiect de execuție este acela de a adapta consumul de energie în funcție de specificul local

Telecomunicații.

Se propune extinderea numărului de posturi telefonice în funcție de solicitări.

Energii regenerabile

În condițiile meteogeografice din România, în balanța energetică pe termen mediu și lung se iau în considerare următoarele tipuri de surse regenerabile de energie: energia solară, eoliană, hidroenergia, biomasa și energia geotermală. Programul de utilizare a surselor regenerabile de energie se înscrie în cerințele de mediu asumate prin Protocolul de la Kyoto la Convenția Cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptat la 11 decembrie 1997, ratificat de România prin Legea nr. 3/2001, respectiv de Uniunea Europeană în baza Documentului 2002/358/CE.

Studiul "**Analiza factorilor interesați. Anchete sociale**" a fost întocmit de către o echipa a SC ICEBERG SRL Timișoara, împreună cu D&B ADVANCED SOCIAL URBAN RESEARCH AND CONSULTING SRL Timișoara, constituind și Faza 2 de implicare a publicului conform OMDRAP 2701/2010.

Studiul a fost întocmit pe baza unor metodologii sociologice complexe, documentare-chestionare anonime-interviuri și a scos la iveală anumite aspecte de ordin demografic și sociologic, menționate în cele ce urmează.

Condiții de locuire

În ceea ce privește situația fondului locativ acesta a înregistrat o creștere cu 9% din 2000 până în 2020 (adică de la 27,805 la 30,298 de locuințe), toate fiind însă locuințe individuale și niciuna colectivă (conform evidenței INSEE pentru autorizațiile de construcție).

Suprafața medie a locuințelor a crescut de asemenea de la 34,1 mp în 2000 la 42,1 mp în 2019 și în mod corespunzător a crescut și suprafața locativă de la 12,3 mp/persoană în 2000 la 18,4 mp/persoană în 2019.

La recensământul din 2011 locuințele din Municipiul Deva erau racordate la toate serviciile urbane în proporție de peste 90%: alimentare cu apă 97,8%, canalizare 97,6%, instalație electrică 98,8%, încălzire centrală 90,6%, bucătărie în locuință 94,7%, baie în locuință 96,5%. Dintre subiecții anchetei sociologice aplicate în Municipiul Deva, cei care locuiesc la casă sunt conectați la rețeaua de apă și canalizare a orașului și în general sunt mulțumiți de calitatea apei (26% da, 4,4% nu), dar nu sunt mulțumiți de calitatea canalizării (9,9% da, 18,8% nu). Dintre cei care locuiesc la bloc mai mult de jumătate sunt racordați la rețeaua de termoficare și în general sunt mulțumiți de calitatea acestui serviciu (26,3% da, 10,2% nu).

Un procent însemnat din eșantionul investigat prin ancheta sociologică (peste 80%) se declară mulțumiți și foarte mulțumiți de condițiile de locuire și dotările aferente, acordând note peste 7 (din 10) la acest item.

Dintre subiecții care locuiesc la bloc, aceștia nu sunt mulțumiți de costurile de întreținere (25,6%) și de izolația termică externă (22,7%), fiind însă mulțumiți de siguranță și vecinătate (20,5%) și de întreținerea spațiilor comune (18,8%).

Evaluarea localității – servicii urbane și infrastructură

Dintr-o perspectivă generală există o percepție divizată privind evoluția localității în ultimii 10 ani, cei care consideră că a evoluat bine și foarte bine având aceeași pondere cu cei care consideră că a evoluat slab și foarte slab (fiecare câte 30,1%). Participanții la interviuri au indicat însă cu precădere o stagnare sau chiar un regres al localității în ultimul deceniu.

Nu există diferențe semnificative de gen, de vârstă și de școlaritate între subeșantionul de mulțumiți și cel de nemulțumiți (la ancheta sociologică). Singura diferență semnificativă statistic este după criteriul venituri, cei nemulțumiți de evoluția localității având și un nivel al veniturilor familiale ușor mai scăzut.

În urma analizelor efectuate, percepția pozitivă/negativă a evoluției localității este condiționată în primul rând de: evaluarea esteticii urbane, respectarea tradițiilor, serviciile medicale, atragerea de investitori și generarea de locuri de muncă, aprecierea comunității în ansamblu și de situația traficului și a parcarilor.

Cei care sunt mulțumiți de evoluția localității prezintă un grad ridicat de satisfacere a unor nevoi personale: *nevoile de relații familiale* (84,06%), *de armonie sufletească* (81,74%), *de credință în Dumnezeu* (80,7%), *de sănătate* (76,98%), *de interacțiune* (76,64%), *nevoia de mișcare* (74,44%) sunt mulțumiți de viață (80%), de propria locuință (78,6%) și consideră că trăiesc într-o localitate frumoasă (76,02%).

Cei care nu sunt mulțumiți de evoluția localității au înregistrat cele mai mici scoruri la o serie de funcțiuni și servicii urbane: *trafic, parări* (34,16%), *investitori, locuri de muncă* (36,04%), *respectarea tradițiilor* (43,04%), *drumuri, trotuare* (44,08%), *localitate cu aer curat* (45,84%), *curățenia localității* (45,84%), *servicii medicale* (46,9%), *colectarea gunoiului* (48,8%), *localitate liniștită* (50,1%) și rețeaua de

canalizare (51,58%).

În general, respondenții la chestionare au afirmat că trăiesc într-o localitate frumoasă (40,6% în mare și foarte mare măsură), liniștită (46,4%) și cu aer curat (47,2%). Prima dimensiuni a acestui item (ideea de localitate frumoasă) corelează atât cu aproape toți factorii structurali aferenți serviciilor și funcțiunilor urbane (12 din cei 14 evaluați la Q2) dar și cu factori legați de evaluarea comunității și a relațiilor cu vecinii. Celelalte două dimensiuni (localitate liniștită și cu aer nepoluat) corelează puternic între ele ($r=0.506$, $p<0.01$) și se asociază mai mult cu aspecte privind comunitatea și întrajutorarea dintre locuitori.

Principalele probleme de rezolvat în Municipiul Deva sunt legate de infrastructură: parcări (15,6%), curățenie publică, reciclare, colectarea gunoiului (14,3%) atragerea de investitori și crearea de noi locuri de muncă (13,5%) și probleme legate de trafic, starea drumurilor și trotuarelor (13,3%). Participanții la interviuri au exprimat necesitatea conturării unui plan de dezvoltare a comunității pe termen mediu și lung, care să excedă durata unui mandat și care să permită inițierea unor proiecte de anvergură (cum ar fi un drum de legătură cu partea de nord a localității și un nou pod peste Mureș).

În privința serviciilor și funcțiunilor urbane analizate printr-un item distinct (Q4) toate aspectele au fost evaluate cu valori ponderate apropiate de medie, de la 2,10 până la 3,35, fapt ce reflectă un grad moderat de mulțumire pentru calitatea acestora. Ierarhizarea lor din perspectiva aprecierii de către populație plasează pe primele locuri *rețeaua de gaze naturale* (3,35), *iluminatul public* (3,22), *rețeaua de apă* (3,17) și *transportul în comun* (3,06) – acestea fiind practic, în opinia respondenților, utilitățile cele mai funcționale din Deva. La polul opus, utilitățile cele mai problematice sunt *traficul și locurile de parcare* (2,10), *investitori, locuri de muncă* (2,23), *curățenia localității* (2,53), *starea drumurilor și trotuarelor* (2,53) și *serviciile de colectare a gunoiului* (2,57) – acestea fiind în deplină concordanță cu problemele semnalate la itemul anterior.

Comunitatea

În general, respondenții la ancheta sociologică au apreciat că în Municipiul Deva există un climat social pozitiv (mediana = 7 din 10), cu o predispoziție clară pentru întrajutorare, fără conflicte și tensiuni majore (Q5). La o altă întrebare pe această temă (Q8) peste 60% dintre respondenți consideră că își cunosc vecinii, ca se pot baza pe sprijinul lor și că în general locuitorii se înțeleg bine între ei. De asemenea, 80,7% dintre subiecți s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți de propria comunitate (Q16.1). Acest climat comunitar pozitiv a fost parțial confirmat și de către participanții de la interviuri, profilul urban și anonimizat al comunității ridicând anumite dificultăți în evaluarea sa în ansamblu.

Un aspect distinct formulat de participanții la interviuri a fost cel relativ la integrarea comunității stabilită în Deva în perioada anilor 1970-1980 în cartierul Micro15 și care păstrează anumite urme de segregare socială, fiind preponderent formată din muncitori ai platformelor industriale existente și care au rămas de-a lungul anilor ca o populație marginală. Se conturează astfel și perspectiva unei gentrificări a acestui areal în cazul în care demarează un proces de regenerare urbană.

Viața culturală

Atât participanții la focus-grup cât și respondenții la chestionare au afirmat că în prezent, în Municipiul Deva se mai păstrează doar parțial tradițiile locale (41,4% evaluând cel puțin la nivel mediu acest aspect). Pe lângă profilul urban al comunității și diminuarea aproape completă a unor grupuri etnice bine conturate (germani, aromâni, evrei, ceangăi) se constată și existența unei agende culturale destul de

reduse în proiecte și activități, cel puțin comparativ cu situația din anii 1960-1970. Astfel, atât participanții la interviuri dar și o pondere importantă din respondenții de la chestionare (36,5%) au afirmat explicit că în ultimul an nu a existat niciun eveniment memorabil în localitate. Restul participanților au bifat o serie de manifestări, dintre care cele mai frecvente au fost: Zilele Devei (12,8%), Deva Jazz Festival (10,7%) Citadela Festival (9,6%), Deva Super Rally (6,5%) și Târgul de Crăciun (4,2). În general se apreciază o participare destul de redusă la slujbele religioase, 51,3% dintre respondenții de la chestionare afirmând că merg doar la marile sărbători religioase în timp ce 15,6% niciodată.

Așteptări

Conform distribuției răspunsurilor înregistrate la chestionare (Q4) cele mai mari probleme în Deva sunt legate de trafic și locuri de parcare, 72,2% dintre respondenți declarându-se nemulțumiți și foarte nemulțumiți față de acestea.

Complementar, principalele aspecte de îmbunătățit în Deva (Q15) sunt *drumurile* (16,20%), *investitori și locurile de muncă* (15,78%), *serviciile medicale* (14,63) și *curățenia localității* (11%)

Participanții la interviuri au precizat, importanță revigorării economice prin utilizarea facilităților industriale existente (abandonate în prezent). Atragerea de noi investitori și implicit generarea de noi locuri de muncă a fost prezentă și în chestionare ca o necesitate stringentă pentru comunitate. De asemenea, tot în cadrul interviurilor a mai fost semnalată importanța compatibilizării noului PUG cu proiectul de conurbație Hunedoara-Deva-Simeria-Călan existent, pentru o dezvoltare sustenabilă a zonei. Suplimentar a fost evidențiat și potențialul turistic insuficient exploatat, optimizarea serviciilor publice (evaluate la un nivel moderat și de către respondenții la chestionare) și adoptarea unor măsuri pentru atragerea tinerilor în localitate.

Analiza integrativă a tuturor datelor înregistrate prin adaptarea metodei cercurilor sustenabilității se prezintă astfel (valorile sunt alocate pe baza datelor statistice, a răspunsurilor la chestionare și a celor calitative obținute prin interviuri și sunt raportate la potențialul comunității):

Infrastructura	Economic-administrativ	Socio-Cultural	Locuire, confort, stil de viață
Drumuri, trotuare - 3	Investitori, locuri de muncă – 4	Percepția localității – 8	Aprecierea propriei locuințe - 7
Trafic, parări - 2	Diversitate economică – 4	Spirit comunitar, bună vecinătate – 5	Suprafața locativă, dotări, confort – 7
Rețelele de apă, canalizare, termoficare și gaz -6	Dezvoltarea localității – 5	Tradiții – 4	Liniștea vieții cotidiene (stres zilnic diminuat) - 5
Transport în comun - 7	Regenerarea fostelor facilități industriale (brownfields) – 2	Viață culturală și evenimente în localitate – 2	Facilități pentru petrecerea timpului liber - 4
Acces egal al locuitorilor la școli, unități medicale și locuri recreative - 5	Nivel de școlaritate - 7	Toleranță pentru alteritate etnică și religioasă - 6	Acces la parcuri, spații verzi, mediu natural – 5
Curățenie, colectare deșeurilor – 3	Exploatarea potențialului turistic – 3	Declin demografic – 3	Împlinirea nevoilor personale – 6
Interconectivitate urbană- 7	Siguranță, ordine publică - 7	Îmbătrânirea populației - 2	Mulțumirea față de propria viață - 8

Studiul **"Evoluția socio-demografică"** a fost întocmit de către SC ICEBERG SRL

Timișoara. Concluziile studiului sunt prezentate mai jos.

În ceea ce privește analiza situației și procesului evolutiv de până în prezent, cu acoperire pe perioada 1990-2019, sunt prezentate în cele ce urmează.

Populația.

- *scăderea populației totale a municipiului Deva, începând cu perioada anilor 1990*
- *îmbătrânirea demografică a populației, respectiv creșterea populației în vârstă de 60 de ani și peste în totalul populației concomitent cu scăderea numărului și ponderii populației tinere (0-14 ani) în totalul populației.*
- *procesul de comprimare a populației are cauze biologice (scăderea ratei natalității și creșterea ratei mortalității), adică avem de-a face cu un spor natural negativ; dar are și cauze socio-economice – migrație și în special emigrația.*

Scăderea volumului populației și schimbarea structurii pe grupe de vârste denotă o *diminuare a atractivității generale a municipiului în ultimele decenii*. Localitatea în sine nu mai reține populație dar nici nu atrage populației nouă din exterior.

Efectul socialist de dezvoltare planificată centrală și fundamentată exclusiv pe politici economice specifice socialiste – care a dus la creșterea populației după cel de-al doilea Război mondial și până în anii 70 din secolul XX - s-a pierdut. *Restructurările din economie au distrus fragilul echilibru social* din această perioadă. Prin chestionarul aplicat s-a dorit aflarea părerii subiective a locuitorilor despre evoluția orașului în ultimul deceniu. Majoritatea respondenților a ales varianta de mijloc *potrivită*; iar în mod egal restul respondenților au ales variantă că evoluția este foarte slabă sau foarte bună. Putem încerca să traducem acest mesaj: indiferent ce acțiuni vor fi întreprinse în viitor va exista o opoziție care este la fel de puternică ca cea care susține acțiunea respectivă. Neutralitatea se traduce probabil prin indiferență și lipsă de reacție și mai ales de implicare în acțiunile de dezvoltare ale municipiului. Ce-și doresc unii pentru oraș nu își doresc și ceilalți astfel încât, probabil, nu va fi întrunit un consens în această privință. Cercetarea sociologică a identificat prioritățile de acțiune în interpretarea subiectivă a locuitorilor:

măsuri	%
parcări	15,6
curățenia publică, colectarea gunoiului, poluarea	14,3
locuri de muncă, investitori	13,5
drumuri, trotuare, trafic	13,3

Sunt cerințe îndreptățite dar care nu circumscriu un orizont de timp de un deceniu și o concepție de dezvoltare/evoluție a orașului. *Odată realizate aceste doleanțe va crește oare atractivitatea orașului?*

Propunerile ce sunt lansate de către studiu:

Construcția de noi locuințe/noi zone rezidențiale/zonificare poate/pot fi argumentată/e:

- prin creșterea volumului populației în deceniul viitor – prin imigrație și nevoia acesteia de spațiu locativ ce nu poate fi acoperit de oferta de locuințe existentă;
- prin creșterea calității vieții pe calea măririi spațiului locativ pentru toate gospodăriile care au resurse pentru așa ceva. Asta înseamnă locuințe noi dar și redimensionarea/refuncționalizarea celor vechi, mai ales în blocurile

existente prin comasarea a două apartamente (duplex) sau mai multe într-o singură unitate locativă.

- asumarea unor reorganizări spațiale radicale prin demolarea unor clădiri de locuit existente și construirea unor noi în conformitate cu standardele și expectanțele specifice secolului XXI.

Toate variantele trebuie să ia în considerare proprietatea privată asupra spațiului, proprietate ce nu poate fi încălcată decât în condițiile legii. Orice măsură urbanistică propusă prin PUG, adoptată de Consiliul local, este opozabilă în justiție și poate produce consecințe juridice.

Intravilan - mărirea sau menținerea la suprafața actuală?

Ca exemplificare: **270,64 mp de spațiu intravilan** revin **teoretic** fiecărui locuitor (pentru locuință, educație, servicii medicale, servicii administrative, financiare, culturale, drumuri, parcuri, comerț, spații verzi, etc.). Toate spațiile sunt deja constituite atât urbanistic cât și social. Inerția acestor spații deja constituite limitează foarte mult posibilitatea de a le reconfigura cu alte scopuri decât cele pe care le îndeplinesc deja. De asemenea stilul de viață al locuitorilor este adaptat la condițiile urbane existente în momentul de față. Probabil că dorința de a schimba propriul stil de viață este minimă în rândul populației. Sau cei care își doresc o schimbare optează fie pentru plecare temporară, fie una definitivă (emigrație) în altă localitate la nivel național sau internațional.

Putem să presupunem că scăderea volumului populației este vizibilă și în schimbarea volumului populației din grupele de vârstă constituite de către noi. Schimbările ne arată la ce ne putem aștepta pe termen mediu și lung în evoluția populației. Scăderea, stagnarea sau creșterea populației au repercusiuni asupra necesarului de resurse pe care orașul trebuie să le asigure locuitorilor săi pentru ca aceștia să poată trăi conform așteptărilor proprii. Resursele sunt de regulă spațializate, sunt în anumite locuri din oraș. Prin urmare prin PUG trebuie specificate spațiile și regulile de folosire a spațiilor astfel încât accesul sau interdicția la ele să fie garantat pentru toți actorii sociali interesați. Aceste reguli trebuie să fie în acord și cu drepturile dar și obligațiile ce decurg din proprietatea privată asupra spațiilor. În cazul unei creșteri a volumului populației e probabil fie nevoie de o extindere a suprafeței de intravilan fie impunerea unor valori de utilizare intensivă a terenurilor (POT, CUT).

Dezvoltarea orașelor din România după 1990 s-a realizat mai ales, așa cum am mai spus, prin extinderea intravilanului. O altă premisă a acestui mod de dezvoltare a fost o creștere constantă a populației și prin urmare și a cererii de spații. *Realitatea este cu totul alta în prezent.* Declinul demografic afectează întreaga populație a României. E normal ca în această situație direcția și modul de dezvoltare al localităților să fie regândit și extinderea intravilanului reconsiderată. O variantă ar fi opțiunea pentru măsuri urbanistice de compactare spațială a dezvoltării.

Analiza de față ne arată că populația municipiului Deva va scădea, în cel mai optimist scenariu va stagna la valorile existente. În asemenea condiții ce se poate face la nivelul unui PUG?

Cert este că volumul populației scade. Populația îmbătrânește. Nevoile se schimbă în acest context. Ce răspuns spațial de ordine-ordonare-organizare a oamenilor și funcțiilor urbane este adecvat? Conform cercetării sociologice (vezi) majoritatea celor chestionați sunt mulțumiți de existența lor, de locuința lor. Proprietatea imobiliară privată (care este în România de peste 96%) este încă un motiv pentru care populația este relativ imobilă. *PUG trebuie să ofere soluții spațiale pentru o populație majoritară care de fapt nu dorește schimbare și pentru care condițiile arhitecturale și urbanistice de pe vremea socialismului sunt acceptabile și generatoare de satisfacții.* Spațiile deja constituite și folosite de decenii cam de aceeași oameni au devenit aproape intangibile. Doar o asumare politică, susținută de un sprijin activ din partea

locuitorilor, poate schimba ceva în alcătuirea fizică a orașului. Este un proiect care are șanse minime de realizare în condițiile legislației existente și mai ales a proprietății private asupra spațiului, respectiv terenurilor și imobilelor.

Neutralitatea atitudinii – așa cum a reieșit din ancheta sociologică - se traduce probabil prin indiferență și lipsă de reacție și mai ales de implicare în treburile de dezvoltare ale municipiului. Ce-și doresc unii pentru oraș nu își doresc și ceilalți astfel încât, probabil, nu va fi întrunit un consens în această privință. Opțiunile urbanistice actuale evită pentru acest motiv orientarea proiectării după cererea locală (fiindcă are o încărcătură subiectivă mai degrabă emoțional-sentimentală decât reflectat-rațională) și în schimb își asumă o **ofertă** pe care urmează să o prezinte cetățenilor orașului, încercând să câștige susținerea acestora. *Mai clar spus PUG-ul este un plan supus negocierilor de putere între grupurile sociale, economice, politice, culturale etc din oraș.* Pentru a avea susținerea locuitorilor ar fi bine ca aceste negocieri să fie publice și transparente.

Și aici, în aceste circumstanțe apare opțiunea pentru trei tipuri de dezvoltare.

Tipul extensiv spațial (cu extinderea intravilanului- cu întrebarea în ce direcție spre Mureș sau spre Hunedoara),

Tipul intensiv spațial - varianta de oraș compact (limitarea intravilanului) sau opțiunea

Tipul pentru dezvoltarea unei arii comunitare funcționale integrate (conurbație sau zonă metropolitană).

PUG trebuie să propună fie toate variantele, fie să opteze pentru un singur concept pe care să-l dezvolte și susțină.

Studiul "**Evoluția activităților economice**" a fost întocmit de către SC ICEBERG SRL împreună cu SC ACV Comunitate SRL Petroșani.

Studiul tratează analiza economică la diferite scări a teritoriului studiat, în contextul strategic actual. Și concluziile de mai jos sunt prezentate pe aceste paliere.

În ceea ce privește *definirea profilului economic* în urma analizei activităților economice propriu zise, concluziile studiului sunt prezentate în cele ce urmează.

Concluzionând analiza și diagnoza, constatăm că economia locală apare în cifre pozitive pentru intervalul studiat, 2015-2019, cu o valoare superioară față de oricare dintre vecinii direcți. Sectorul cel mai dezvoltat este cel secundar, cel care prezintă, totuși, și cea mai ridicată fluctuație în ceea ce privește numărul de persoane angajate. Analiza fiecărei localități în parte demonstrează un mix funcțional, care însă poate fi particularizat după cum urmează:

Deva beneficiază de activități principale care oscilează între sectorul secundar și cel terțiar. Dacă în sectorul secundar SEWS ROMANIA SRL, fabricant de articole din fire metalice, este cel mai important operator economic al localității (într-o ușoară scădere de randament în 2018-2019 față de 2016-2017), sectorul terțiar este reprezentativ prin TOP TECH SRL, ROTARY PARK SRL, COMSID SRL, SPEDITION TRANSCONTINENTAL SRL, MOGYI ROMANIA SRL, FARMACEUTICA REMEDIA SA, FARMACEUTICA REMEDIA DISTRIBUTION & LOGISTICS S.R.L., cu activități de repararea calculatoarelor și a echipamentelor periferice, comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare (sub 3,5 tone), comerț cu ridicata al metalelor și minereurilor metalice, intermediari în comerțul cu produse alimentare, băuturi și tutun, intermediari în comerțul cu produse alimentare, băuturi și tutun, comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate, respectiv comerț cu ridicata al produselor farmaceutice.

Localitatea **Archia** este dominată de STAR TOUR SRL, firmă din sectorul terțiar

având ca obiect de activitate alte activități de cazare și o cifră de afaceri net superioară oricăror alte activități din localitate. O altă activitate importantă se referă la comerțul cu amănuntul. Gospodăriile încă păstrează tipologia rurală a agriculturii de subzistență și, pe alocuri, a creșterii animalelor.

În localitatea **Bârcea Mică** sectorul secundar este dominant prin societățile ADINEL BUILDING CONSTRUCT SRL, STONE CONECT S.R.L., STEEL CONECT S.R.L., cu obiect de activitate fabricarea altor articole din beton, ciment și ipsos, fabricarea produselor din beton pentru construcții sau fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice. La fel ca în Archia, unele gospodării încă păstrează resorturile economice gospodărești.

În localitatea **Cristur** este sediul MACON SRL, cu activitate în fabricarea produselor din beton pentru construcții, urmată R&G INDUSTRIES SRL în domeniul comerțului cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare, respectiv SIMCOR VAR SA, companie care se ocupă cu fabricarea varului și ipsosului. Așadar, localitatea prezintă, de asemenea, o îmbinare între activitățile gospodărești tradiționale, de subzistență și o dezvoltare economică extraordinară în jurul sectorului secundar.

Localitatea **Sântuhal** prezintă activități economice relevante la scara municipiului prin SFR MINI EXCAVATOARE SRL, în domeniul construcțiilor drumurilor și autostrăzilor, CHINGI EXPERT SRL în domeniul fabricării de odgoane, frânghii, sfori și plase, respectiv SICOPAN PRODCOM SRL în domeniul fabricării pâinii, prajiturilor și a produselor proaspete de patiserie. Așadar, profilul localității se păstrează similar, cu activități economice reprezentative în sectorul secundar al economiei și o activitate curentă în sfera gospodăririi de subzistență.

Concluziile de dezvoltare ale municipiului din punct de vedere economic, sunt surprinse în cele ce urmează.

Obiectivul general pentru o dezvoltare echilibrată a municipiului Deva este dezvoltarea unei aglomerații economice de tip cluster împreună cu localitățile din Zona Funcțională Urbană și o calitate ridicată a vieții pentru forța de muncă, inclusiv accesibilitate ridicată internă și externă. Pentru a îndeplini acest obiectiv general sunt propuse următoarele obiective specifice:

Sprijinirea dezvoltării cu prioritate a zonelor urbane cu potențial economic și conectarea acestora cu restul teritoriului, prin:

- reducerea distanței față de piețele importante din UE și din alte zone, prin îmbunătățirea infrastructurii și încurajarea fluxurilor transfrontaliere de oameni, capital și idei;
- dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;
- colaborarea cu partenerii internaționali pentru îmbunătățirea standardelor globale de mediu
- încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului;
- sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial;
- obiective la nivel de zonă urbană funcțională: transport aeroportuar prin revitalizarea și reprofilarea aeroportului Deva (Săulești, 10 km de Deva) și transport multimodal: construcția de centre multimodale la Simeria (pentru marfă).

Digitalizare pentru combaterea schimbărilor climatice și pentru realizarea

tranziției ecologice:

- investiții în tehnologii ecologice;
- sprijinirea industriei pentru a inova;
- decarbonizarea sectorului energetic;
- înființarea unui centru de informare urbanistică.

Asigurarea unei echipări complete a teritoriului cu infrastructură de bază, precum și a accesului tuturor cetățenilor la serviciile de interes general.

- realizarea unor forme de transport privat și public mai curate, mai ieftine și mai sănătoase;
- extinderea infrastructurii de utilități publice, inclusiv internet broadband;
- modernizarea și dezvoltarea stației de cale ferată Deva în regim de nod multimodal;
- reabilitarea și revitalizarea centrului istoric de pe strada 1 Decembrie;
- regenerarea urbană a Pieței Unirii, respectiv reabilitare și modernizare Piața Stadion;
- reamenajarea piețelor agroalimentare.

Creșterea competitivității mediului economic local prin sprijinirea dezvoltării aglomerărilor economice de tip cluster în domeniile regionale de specializare inteligentă:

- incubatoare / parcuri / hub-uri de afaceri pentru întreprinderile nou-înființate;
- înființarea unor noi suprafețe pentru birouri, co-working și industrie;
- atragerea, crearea și păstrarea capitalului privat;
- construirea unui centru multifuncțional pentru susținerea afacerilor, centru pentru organizarea de evenimente și centru de cercetare și inovare tehnologică;
- înființarea de structuri locale pentru sprijinirea afacerilor în Archia, Bârcea Mică, Cristur, Sântuhalm;
- curățarea suprafețelor siturilor industriale și neutilizate și îmbunătățirea terenurilor;
- crearea / reabilitarea / extinderea clădirilor pentru activități de producție, prestări servicii și adiacente;
- reabilitarea siturilor industriale și pregătirea lor pentru noi activități economice și realizarea unor drumuri de acces către acestea.

Creșterea atractivității locale și promovare turistică:

- protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit;
- masterplan privind potențialul turistic al localităților aparținătoare.

Crearea unei politici funciare adaptate la dinamica economice actuale:

- Realizarea infrastructurii informatice necesare pentru îmbunătățirea activității cadastrale din mediul urban și colectarea de date pentru înregistrarea sistematică în cadastru și cartea funciară și efectuarea publicității imobiliare prin mijloace electronice, inclusiv în parteneriat public – privat
- Elaborarea de regulamente locale de urbanism pentru reconversia siturilor industriale sau militare neutilizate, care să prevadă negocierea între autoritățile publice locale și dezvoltatorii privați cu privire la noile funcțiuni ale acestor zone
- Remedierea și reconversia funcțională a siturilor contaminate din mediul

urban, cu precădere în orașele care dețin astfel de locații înregistrate în Inventarul Național al Siturilor Contaminate.

Studiul "**Impactul schimbărilor climatice**" a fost întocmit de SC ICEBERG SRL împreună cu SC MARAZAN SI ASOCIATII CONSULTING SRL Timișoara.

Studiul a surprins fenomenul schimbărilor climatice și impactul pe care acesta poate să-l aibă asupra teritoriului administrativ Deva.

Din studiu rezultă că UAT Deva, ca de fapt întreaga Românie, este afectată de un fenomen care se manifestă la nivel planetar și anume schimbările climatice (**creșterea temperaturii, intensificarea fenomenului de arșiță, scăderea numărului de zile cu ninsoare și strat de zăpadă, creșterea cantității de precipitații, scăderea vitezei vântului etc.**). Manifestările sunt diferite, locale, în funcție de geografia locului și antropizare. Important este cum ele sunt gestionate de către autorități, la nivel local și central și gradul de adaptare la noile condiții.

Factorii naturali de mediu din cadrul UAT Deva sunt puternic modificați și influențați de activitățile antropice. De aici provin și problemele legate de procesele geomorfologice, în primul rând eroziunea de suprafață, eroziunea în adâncime, alunecări, surpări prăbușiri etc. Remedierea acestora prin diferite măsuri propuse în acest document, chiar dacă sunt costisitoare, sunt necesare pentru a preîntâmpina extinderea ariei degradate. De asemenea, sunt necesare o serie de măsuri pentru eliminarea excesului de umiditate de pe terenurile din cadrul UAT Deva.

În ceea ce privește emisiile în atmosferă a diferiților compuși gazoși precum și pulberi în suspensie, în cadrul UAT Deva această problemă există, chiar dacă la cote și intensități mai reduse față de alți ani, datorită surselor industriale de poluare.

Racordarea, dezvoltarea și extinderea sistemelor de colectare și epurare a apelor reziduale și menajere contribuie la ameliorarea calității factorilor de mediu.

Încălzirea globală implică, în prezent, două probleme pentru omenire: pe de o parte **necesitatea reducerii drastice a emisiilor de gaze cu efect de seră** în vederea stabilizării nivelului concentrației acestor gaze în atmosferă care să împiedice influența antropică asupra sistemului climatic și a da posibilitatea ecosistemelor naturale să se adapteze în mod natural, iar pe de altă parte **necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice**, având în vedere că aceste efecte sunt deja vizibile și inevitabile datorită inerției sistemului climatic, indiferent de rezultatul acțiunilor de reducere a emisiilor.

Schimbările climatice implică reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea sistemelor ecologice la efectele variabilității climatice. Pentru a avea efecte pozitive, adaptarea trebuie direcționată luând în considerare prioritățile dezvoltării durabile.

Prin efectele sale tot mai vizibile în ultimele 3 decenii, schimbarea climatică s-a impus ca una din temele majore ale omenirii, iar sintagma „schimbare climatică” și-a extins considerabil aria de utilizare, ieșind din cercul restrâns al oamenilor de știință și al experților climatologi și intrând în discursurile decidenților politici și chiar în vocabularul de zi cu zi.

Termenul **climă** definește în general profilul mediu al condițiilor meteorologice într-o anumită zonă, determinat pe o perioadă de mai mulți ani. Condițiile climatice depind de modificările ecosferei, balanța energetică (radiația) a Pământului jucând un rol important. În ultimii 150 de ani, un rol deosebit în schimbarea climei Pământului a avut-o **activitatea antropică**, care a participat în mod direct la această schimbare

prin **emisiile de gaze cu efect de seră**.

Variațiile climatului sunt corelate cu cele ale insolației, parametrilor Milankovic, albedoului, ciclurilor solare și concentrațiilor în atmosferă a gazelor cu efect de seră cum ar fi : dioxidul de carbon (CO_2) și aerosolii.

Oamenii exercită o influență tot mai mare asupra climei și asupra temperaturii Pământului, prin arderea combustibililor fosili, tăierea pădurilor tropicale și creșterea animalelor. Aceste activități generează cantități enorme de gaze cu efect de seră, care se adaugă celor deja prezente în mod natural în atmosferă, contribuind astfel la efectul de seră și la încălzirea globală.

Cauzele antropice ale creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră (Impactul schimbărilor climatice asupra comunităților din Regiunea Centru, Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru, 2018):

Arderea cărbunelui, petrolului și gazelor generează dioxid de carbon și protoxid de azot în producerea energiei, transporturi, industrie și în gospodării (CO_2);

Tăierea pădurilor (despădurirea) Copacii contribuie la reglarea condițiilor climatice absorbind CO_2 din atmosferă. Prin urmare, atunci când sunt tăiați, acest efect benefic se pierde, iar dioxidul de carbon care ar fi trebuit stocat de copaci este eliberat înapoi în atmosferă, accentuând efectul de seră.

Intensificarea creșterii animalelor. Vitele și ovinele produc cantități mari de metan în timpul digestiei.

Îngrășămintele care conțin azot generează emisii de protoxid de azot.

Depozitarea deșeurilor menajere (CH_4);

Gazele fluorurate au un efect de încălzire foarte puternic, cu până la 23 000 de ori mai mare decât CO_2 -ul. Din fericire, acestea sunt eliberate în cantități mai mici, iar legislația UE prevede reducerea treptată a utilizării lor, până la eliminarea lor completă.

Întrucât reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-un orizont de timp apropiat nu implică o atenuare a fenomenului de încălzire globală, adaptarea la efectele schimbărilor climatice trebuie să reprezinte un element important al politicii naționale. Adaptarea reprezintă un proces complex ținând seama de variabilitatea efectelor de la o regiune la alta, depinzând de expunere, vulnerabilitate fizică, gradul de dezvoltare socio-economică, capacitatea de adaptare naturală și umană, serviciile de sănătate și mecanismele de supraveghere a dezastrelor.

Impact și vulnerabilitate

INDUSTRIA ENERGETICĂ

Una din principalele domenii de activitate care este afectat de elementele atmosferice este cel energetic. Centrala Termoelectrica Mintia – Deva (C.T.E. Mintia) situată în proximitatea Devei și SC Termoelectrica SA Paroșeni, situată în sudul județului sunt cele mai relevante exemple.

Totodată, cele două complexe industriale mai sus amintite contribuie, în funcție de curenții atmosferici, la poluarea atmosferei și în zona Devei.

S.C. ELECTROCENTRALE DEVA S.A. are ca obiect principal de activitate producerea de energie electrică și termică. S.C. Electrocentrale Deva S.A. este o centrală în cogenerare, cu un randament de conversie de aproxim. 32 %.

- Este situată în S-V Transilvaniei, pe malul râului Mureș, la 9 km distanță de municipiul Deva;
- Are o putere instalată de 1.285 MW, în 6 grupuri energetice: 5 grupuri energetice (1, 2, 4, 5, 6) de 210 MW fiecare și grupul energetic nr. 3 de 235 MW;
- Combustibilul principal utilizat: - cărbunele din bazinul minier al Văii Jiului (hulă energetică);

- Combustibili auxiliari: - gazele naturale și păcura;
- Gospodăria de combustibil solid are capacitatea totală de 530.000 tone (în 2 depozite de cărbune și 2 fluxuri de alimentare);
- Energia electrică este livrată în S.E.N. la tensiuni de 220 KV și 400 KV;
- Centrala a fost pusă în funcțiune în perioada 1969-1980;
- Din anul 1984, termocentrala livrează și agent termic pentru municipiul Deva;
- Evacuarea gazelor de ardere se face prin trei coșuri de fum (cu înălțimea 220 m);
- Sursa de alimentare cu apă industrială este râul Mureș;
- Evacuarea din centrală a zgurii și cenușii (~1 mil. t /an) se face în depozitul de zgură - cenușă Bejan.

Răspândirea poluanților rezultați în urma activităților antropice se realizează pe mai multe căi, precum: cursurile de apă, apele subterane (freatice), aerul. Cel mai important rol în dispersarea poluanților îl are aerul.

Evaluarea impactului poluanților atmosferici asupra mediului înconjurător se realizează prin inventarierea emisiilor, prin măsurători ale emisiilor, prin modelarea dispersiei poluanților atmosferici și prin măsurarea parametrilor de calitate ai aerului. Principalele surse de poluare a aerului la S.C. Electrocentrale Deva S.A.

- Emisiile de SO₂, NO_x, pulberi și CO₂;
- Praful de cărbune provenit de la gospodăria de combustibil solid (cărbune), care are o acțiune zonală;
- Praful provenit de la depozitele de zgură - cenușă, prin fenomenul de deflație (vântuire), când particulele solide de zgură - cenușă sunt spulberate și antrenate în atmosferă, datorită temperaturilor ridicate, umiditate redusă și vânturi foarte puternice, dacă nu se umețează suprafețele uscate. Evacuarea gazelor arse se face prin 3 coșuri de fum (3 Instalații Mari de Ardere). Este important de amintit că direcția dominantă a vântului este nord-vestul.

Impactul poluanților atmosferici generați asupra calității aerului ambiental se determină anual prin modelarea matematică a câmpurilor de concentrații asociate valorilor limită și valorilor de prag ce se constituie în criterii pentru evaluarea calității aerului. Simularea dispersiei principalilor poluanți în atmosferă se face prin modelarea matematică a emisiilor poluante, ținând cont de datele aerologice și meteorologice.

Solul poate fi afectat datorită depunerii de pulberi sedimentabile și a acțiunii metalelor grele rezultate în urma arderii cărbunilor. Haldele de zgură - cenușă produc poluarea solului și a atmosferei, prin spulberarea zgurii - cenușii (fenomenul de deflație - vântuire).

SC Termocentrale Deva-Mintia are două iazuri de decantare, unul la Bejani de peste 130 ha iar altul, mai mic, pentru situații de avarie, pe dreapta Mureșului, cu o suprafață de 50 ha. SC Termocentrala Paroșeni are două iazuri, unul de 46 ha iar altul mai mic de 10 ha.

Legat de SC Termoelectrica SA Paroșeni pot apărea probleme în cursul iernii (decembrie-ianuarie) când direcția dominantă a vântului este din sud iar pulberile de ardere pot fi purtate de vânt spre nord (Deva).

Principala sursă de radioactivitate la S.C. Electrocentrale Deva S.A este cărbunele, care conține următorii radionuclizi: U-238, Th-232 și U-235, K-40. Prin ardere substanțele radioactive naturale din cărbune se concentrează în cenușă și zgură, iar concentrația radioactivă crește. Chiar dacă, cantitatea de elemente radioactive este mare, ținând cont de faptul că distribuția în depozitul de zgură - cenușă este omogenă, efectul de iradiere „in situ” nu este important. Măsurătorile efectuate în incintă, la depozitul de cărbune, la depozit zgură - cenușă, apele de suprafață și ape uzate evacuate și zona din vecinătatea termocentralei arată că nu există un risc

radiologic, valorile fiind situate sub limitele admisibile.

Ca urmare, în contextul preocupărilor pentru reducerea emisiilor de GES (Gaze cu Efect de Seră) și a impactului schimbărilor climatice, în plan local trebuie promovată *o politică responsabilă de atragere a activităților* industriale și de servicii lucrative, cu accent pe activitățile cu emisii reduse de GES. Se va urmări, de asemenea:

stimularea activităților industriale cu tehnologii neenergofage, prietenoase cu mediul (industriile curate);

Promovarea activităților industriale care valorifică superior produsele locale, inclusiv prin reciclare și prin procesarea deșeurilor;

extinderea măsurilor preventive în cadrul unităților industriale locale și buna pregătire pentru situațiile de urgență ce pot fi generate de schimbările climatice în cadrul firmelor și în legătură cu acestea;

sprijinirea unei mai ample utilizări a asigurărilor pentru pierderile industriale, datorate evenimentelor climatice, în cazul antreprenorilor locali.

TRANSPORTURI

Circulația rutieră Municipiul Deva este situată în zona de intersecție a fluxurilor de trafic care leagă zona centrală a țării cu cea de vest, prin DN 7 (E15), Sebeș – Deva – Arad – Nădlac, și zona de sud cu cea de nord, prin DN 66 și DN 76, care împreună formează drumul E79 Calafat – Craiova – Petroșani – Simeria – Deva – Brad – Oradea – Borș. Totodată municipiul Deva este traversat la nord de Coridorul IV pan-european: Nădlac- Arad – Timișoara – Lugoj – Deva – Sibiu – Pitești – București – Cernavodă și Constanța, care face legătura între Budapesta și Marea Neagră și va satisface nevoile de legături rapide între centrele Deva, Arad și Timișoara, contribuind la fluentizarea traficului pe celelalte drumuri din regiune. Municipiul Deva este legat prin drumuri modernizate de toate orașele județului, cele mai importante rute fiind Deva – Hunedoara (18 km), Deva – Brad (34 km), Deva – Orăștie (28 km) și Deva – Hațeg – Petroșani (93 km).

Căile ferate Circulația feroviară este facilitată de existența magistralei feroviare 200, București – Deva – Arad – Curtici. Municipiul Deva dispune de o gară modernă, care asigură accesul în împrejurimi a călătorilor pe calea ferată, precum și de o Agenție de voiaj CFR.

Transporturile sunt afectate de proximitatea râului Mureș prin aportul continuu de umezeală al acestuia. Umezeala, la nivelul asfaltului poate determina un carosabil alunecos. În cazul scăderii temperaturilor sub 0 °C poate apărea poleiul. Acesta poate apărea și în condiții sinoptice favorabile (precipitațiile lichide ale unui front cald care se depun pe un sol suprarăcit). Condensarea umezelii în aer poate determina apariția fenomenului de ceață și îngreunarea vizibilității (60-80 zile în arie UAT Deva). Fenomenele descrise anterior sunt frecvente pe culoarul Mureșului.

Un alt fenomen meteorologic care poate cauza probleme este cel de viscol, oarecum mai puțin prezent (în medie 1 zi pe an) față de estul și sud estul României. Perdelele forestiere de-a lungul căilor rutiere principale și feroviare, pot proteja aceste căi de transport împotriva înzăpezirii.

Inversiunile termice și apariția temperaturilor negative pot determina victime în rândul persoanelor fără adăpost, de aici și necesitatea construirii/amenajării unui „Centru de noapte” pentru persoanele străzii.

Studiul **”Reamenajarea și regularizarea râului Mureș pentru navigație și agrement nautic, între km. 497,5 și 474 (Baraj Mintia-confluența cu râul Strei)”** a fost întocmit de SC ICEBERG SRL împreună cu PFA Bărboi Alexandru Timișoara.

În conformitate cu PATN Secțiunea 1, Mureșul este propus a fi navigabil pe sectorul Alba Iulia-Nădlac, cu porturi la Alba Iulia, Deva și Arad.

Studiul a pornit de la ideea unei amenajări integrale a acestui sector al Mureșului.

În momentul actual este deja elaborat un “Studiu de prefezabilitate reamenajarea și regularizarea râului Mureș” aprobat prin hotărârea consiliului local Arad nr. 229 din 01.10.2013.

De asemenea în lista Lista principalelor investiții din comuna Ciugud în anul 2019 – 2020, se regăsește și Construirea unui debarcader pe malul râului Mureș, localitatea Drâmbar, Comuna Ciugud cu o valoare totală estimată a investiției: 427.458,25 lei fără TVA și cu finanțare prin Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime plus contribuție din bugetul local al Comunei Ciugud.

În 4 noiembrie 2018 pe [www. tirnaveni.ro](http://www.tirnaveni.ro) se menționa că „ Primăria Ciugud a făcut publice, în premieră, fotografii 3D cu zonele de agrement care vor fi amenajate în cadrul unui proiect european prin care Râul Mureș să devină din nou navigabil. Proiectul inițiat de primăria Ciugud, din Alba a obținut o finanțare europeană de două milioane de euro. Opt administrații locale din cele două județe vor derula împreună acest proiect. Fiecare primărie va trebui să amenajeze poduri și pontoane pentru ambarcațiunile care vor naviga pe râu, dar și spații de agrement și cazare pentru turiști. O asociație de primării din Alba și Hunedoara a câștigat două milioane de euro prin Fondul European pentru Piscicultură. Potrivit proiectului, pe Mureș vor circula ambarcațiuni care vor aduce turiști în zonă. Fiecare dintre cele opt administrații locale din proiect va contribui la amenajarea turistică a râului. Traseul pe care vor naviga ambarcațiunile de mici dimensiuni va porni din județul Alba, din comuna Sântimbru, și se va încheia în localitatea Rapolt. De altfel, râul Mureș a fost navigabil încă din antichitate. Primarii speră ca lucrările să poată începe în primăvara anului viitor.”

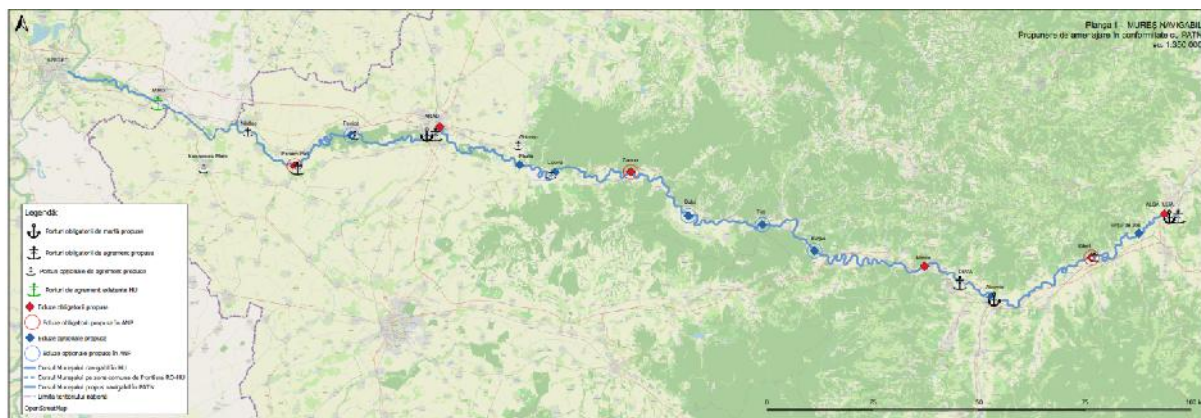
Așadar pentru amenajarea Muresului pentru navigație trebuie început cu poziționarea nodurilor hidrotehnice, fără de care nu se poate desfășura navigația pe întregul curs al apei. Nodurile hidrotehnice vor trebui să țină seama în primul rând de datele tehnice cu privire la bazinul hidrografic al Mureșului, terasele râului Mureș, stațiile hidrometrice și parametri hidrologici caracteristici, istoricul inundațiilor și lucrările existente de protecție împotriva inundațiilor, zonele cu risc potențial semnificativ de inundații, studiile hidrologice și hidraulice efectuate. În cazul acesta dată fiind construcția barajului mobil de acumulare cu stavile segment de la Mintia va trebui să se pornească de la acesta prin construcția unui nod hidrotehnic format din ecluză, stavilar, microhidrocentrală, scări de pești, priză de captare. Acest nod hidrotehnic va prelua astfel și sarcinile stavilarului existent și va elibera cursul apei pentru navigație.

Este de preferat realizarea unui nodul hidrotehnic astfel încât să permită trecerea unei nave sau convoi de nave cu o lungime de **172m si o latime de 11,4m**, pentru clasa Vb deoarece pentru această clasă se pot accesa cel mai ușor fonduri europene nerambursabile și deoarece râul Mureș poate aspira la această clasă de navigație.

Necesitatea realizării acestui tip de nod hidrotehnic este determinată de programele de dezvoltare a căilor navigabile interioare Europene care alocă fonduri substanțiale căilor navigabile de la categoria a IV-a în sus. Pentru realizarea competitivității fluviale pe piața intermodală va trebui să existe suficiente terminale intermodale; tehnologia de transbordare va trebui optimizată pentru ca transferul intermodal să transforme porturile de pe râul Mureș în interfețe productive spre alte moduri de transport.

Astfel, amenajarea râului Mureș pentru navigație poate fi făcută astfel, planșă

prezentată pe larg și la finalul studiului – Planșa 1:

Amenajarea pentru navigabilitate în condițiile ipotezei de ecluzare la intervale nivel de 10 m, cumulate cu vitezele de curgere ale Mureșului, au fost luate în calcul *două scenarii de ecluzare*: unul *minimal* (asigurarea condițiilor minime de navigabilitate) și unul *maximal* (asigurarea condițiilor maxime de navigabilitate pentru Mureș și afluenți ce conțin obiective turistice accesibile pe aceștia).

Scenariul minimal propune 6 ecluze în următoarele locații de pe Mureș:

- Periam Port
- Arad-Billa
- Conop
- Mintia
- Șibot
- Alba Iulia

Scenariu maximal propune 14 ecluze în următoarele locații de pe Mureș:

- Periam Port
- Pecica
- Arad-Billa
- Păuliș
- Lipova
- Conop
- Bulci
- Toc
- Burjuc
- Mintia
- Simeria-Uroi
- Șibot
- Vințul de Jos
- Alba Iulia

În aceste condiții, pe arealul UAT Deva, propunerile constau în amenajări specifice pentru ambarcațiuni de agrement:

- Amplasarea unui cheu-debarcader de acostare pe Mureș;
- Amplasarea unui port turistic la Deva, ferit de inundațiile Mureșului;

În ceea ce privește navigația cu ambarcațiuni de agrement se poate estima o dimensionare, cunoscând faptul că peste 1000 de persoane care locuiesc în apropierea acestei zone a Mureșului sunt posesori de certificat internațional de conducător de ambarcațiune de agrement și peste 150 de ambarcațiuni de agrement sunt înregistrate și înmatriculate la capităniile de port Timișoara sau Dej.

Astfel, în baza acestor date se poate construi un port de agrement cu intrare din Mureș care să deservească atât ambarcațiunile care tranzitează Mureșul la Deva, precum și o baza de staționare și întreținere a ambarcațiunilor.

Pentru a pune la dispoziție aceste servicii și utilități, portul de agrement turistic va avea următoarele funcționalități:

- acostarea pe termen scurt a ambarcațiunilor, pentru vizite în orașul Deva și împrejurimi
- acostare pe termen lung;
- instalații de andocare pentru navele în conservare;
- instalații de iluminat incinta;
- stație de carburanți;
- alimentarea cu energie electrică a ambarcațiunilor;
- acces la grupuri sanitare pentru turiști, (WC-uri, dușuri zona de vidanjarie containere ambarcațiuni;
- alimentare cu apă pentru ambarcațiuni;
- facilități de lansarea sau recuperarea ambarcațiunilor pe / din apă prin intermediul rampelor de lansare /recuperare sau prin platformele de acces echipate cu macarale;
- zona de reparații și întreținere;
- spații comerciale pentru aprovizionarea turiștilor cu necesarul pe ambarcațiuni (apă, alimente, etc.).
- asigurarea pazei incintei și ambarcațiunilor;

Terenul pentru cheul de acostare pe Mureș este administrat de Agenția Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Mureș.

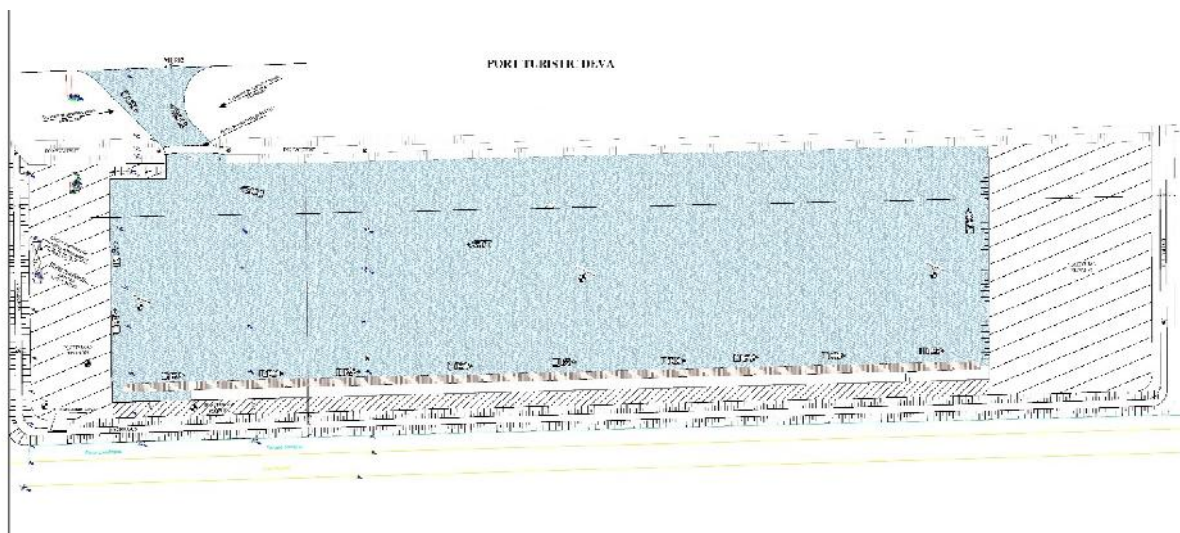
Locația portului turistic se poate alege lângă râul Mureș, pe partea de sud a Mureșului, la km 485,7 în funcție și de zonificarea funcțională a zonei, recomandabil după digul de protecție la inundații.

Zona poate face parte din PUG Deva și poate fi dedicată în mod special portului turistic Deva și poate acoperi până la 10.000mp.

Accesul în port se face cu mașina pe DC 129 , precum și cu bicicleta pe vârful digului. Distanța până la centrul orașului este de aproximativ 2,2 km pe bicicleta și 3,4 km pe drumurile orașului.

Soluție de construcție.

Portul turistic Deva:

Portul este prevăzut cu diguri de pământ ca zonă închisă adiacentă râului Mureș. Aceste diguri trebuie făcute în aceeași soluție ca cele existente, cu pantă laterală de 1: 1,5 și iarbă, cu o lățime de creastă de 2m. Înălțimea noilor diguri, cu referire la pământul natural este de aproximativ 1,7 m și oferă protecție împotriva inundațiilor și pentru o proiectare calculată a inundațiilor corespunzătoare râului Mureș.

Incinta închisă este de dimensiunile următoare:

- Incinta îndiguată 360mx90m
- acvatoriu de 270x73m
- platforma de 25x80m;
- platforma de 50x80m.

Platformele de depozitare și întreținere ambarcațiuni sunt situate în ambele extremități ale acvatoriului și sunt prevăzute cu rampe de lansare și sunt realizate în structura carosabilă din beton sau elemente prefabricate ecologice.

Lungimea digurilor de închidere a incintei este de 530m.

În zonă este amplasat și un drum de acces între cele două platforme, acesta fiind realizat cu structură din beton.

Adâncimea apei din acvatoriu este de aproximativ 1,5 m pentru a asigura un nivel de apă care să permită accesul pentru toate ambarcațiunile care pot tranzita râul Mureș. Malurile acvatoriului sunt protejate cu palplanșe sintetice sau taluzuri protejate cu piatră spartă sau înierbate.

În interiorul acvatoriului sunt prevăzute pontoane de acostare. Sunt confecționate sub formă de plutitoare de beton și cu punte din lemn. Acestea sunt ancorate cu stâlpi de ancorare și sunt prevăzute cu prize electrice, alimentare cu apă și sistem de iluminare. Pontoanele sunt fixate cu coloane metalice și mecanisme de ghidare. Accesul la ponton se face prin poduri mobile de acces.

Accesul navelor în port se face printr-un canal de acces prin structura de dig. Pentru a face acest lucru, trebuie menținută stabilitatea pantei de 1: 1,5 și protecția pantei de iarbă.

Pentru a asigura continuitatea traseu pe dig pentru biciclete, este prevăzută o pasarelă metalică, ce va permite circulația bicicletei, precum și accesul navelor în condiții optime.

Pentru accesul autovehiculelor și pietonilor în interiorul portului, este prevăzută o poartă de acces, care este prevăzută cu elemente metalice de etanșare în caz de inundații. Aceste porți vor fi operate numai în cazuri de urgență. Pentru funcționarea de zi cu zi, intrarea în port este asigurată cu porți normale.

Lansarea și recuperarea vaselor se face cu rampe. Rampa este realizată din beton și

are o pantă de 1:10 pentru a asigura accesul ușor la apă. În cazuri speciale, navele pot fi ridicate și cu macara.

Portul este prevăzut cu un pavilion care va găzdui administrația portului, toalete și dușuri pentru facilitățile turistice și de catering. Este proiectat ca un bloc de construcții care are parter de aproximativ 50 mp realizat dintr-o structură modulară din container.

Facilitățile portuare necesare, cum ar fi alimentarea cu energie electrică și alimentarea cu apă vor fi furnizate prin conexiuni la rețelele de oraș corespunzătoare. Alimentarea cu combustibil se face printr-o închiriere a unei stații de combustibil mobil cu unul dintre furnizorii de combustibil existenți.

Incinta portului va fi prevăzută cu instalații de iluminat și parcare pentru mașini și biciclete. De asemenea, la fața locului vor fi disponibile containere de reciclare a deșeurilor menajere.

Proiectarea și aspectul selectat al portului sunt făcute astfel încât portul să poată fi extins în viitor, dacă traficul va crește. Platformele de parcare existente pot permite amplasarea atelierelor mecanice pentru reparații și întreținere.

În ceea ce privește amenajarea unui cheu de acostare la malul râului Mureș, pentru ambarcațiuni mai mici sau mai mari, care staționează numai pentru timp scurt, ca o stație de tranzit între căile navigabile și cele terestre, acestea trebuie să dispună de suprafețe de apă bine protejate împotriva valurilor, curenților, depunerii de aluviuni, variațiilor (semnificative) de nivel, precum și de suprafețele de teren necesare funcționării sale. În aceste stații navale trebuie să poată staționa și opera cu ușurință și în deplină siguranță, în consecință trebuie să fie dotate cu toate construcțiile, amenajările, instalațiile, utilajele și utilitățile necesare (acestea sunt în funcție de destinație, mărime/importanță, s.a.).

În concluzie, evaluarea situației existente a Municipiului Deva relevă faptul că orașul are încă disfuncționalități în multe domenii care necesită măsuri concrete și conjugate. Acest aspect motivează pe deplin parcurgerea etapei de analiză.

Concluzia generală a analizei se poate formula astfel: Deva nu este la ora actuală un oraș atractiv (economic, demografic, turistic, etc) ci unul de tranzit, dar are la dispoziție potențiale mari de dezvoltare, care necesită o conjugare integrată a dezvoltării, care să graviteze în jurul noțiunilor de calitate și compactitate.

Acest aspect general va sta la baza propunerilor ulterioare de PUG.

3.1.2. Diagnostic general și prospectiv privind dezvoltarea teritorială a municipiului Deva

3.1.2.1. Diagnostic general

Diagnostic general – probleme și disfuncționalități.

Diagnosticul general prezintă, în baza analizei situației existente, o radiografie teritorială a municipiului Deva, având ca scop evidențierea principalelor elemente pozitive și negative ce afectează structura teritorială municipală și condiționează dezvoltarea. Acesta subliniază caracteristicile care vor fundamenta strategia de dezvoltare spațială a municipiului. Diagnosticul grupează rezultatele din concluziile analizelor pe domeniile țintă abordate în studiile de fundamentare inclusiv analiza

urbană. Astfel pentru fiecare arie analizată sunt prezentate, la început, câteva puncte forte, evoluții favorabile sau avantaje ale municipiului Deva. Apoi sub formă tabelară sunt prezentate principalele disfuncționalități, probleme, oferindu-se o justificare pentru fiecare dintre acestea pe baza analizelor extrase din studiile de fundamentare și analizele urbane.

Municipiul Deva este municipiul reședință al județului Hunedoara, fiind al treilea pol teritorial regional după polul de creștere Timișoara și după polul teritorial Arad, din Regiunea de Dezvoltare Vest. Județul Hunedoara are o poziționare strategică, fiind situat pe culoarul Paneuropean IV, învecinându-se cu județele Timiș, Arad, Alba, Vâlcea, Gorj și Caraș-Severin.

Demografie.

Municipiul Deva se confruntă, la fel ca multe alte municipii reședință de județ din țară, cu o scădere a populației. Scăderea populației a început în anul 1992 și este datorată în mare parte sporului migratoriu în contextul deschiderii granițelor cu Europa de Vest dar și al migrației periurbane, coroborată însă și cu sporul natural permanent negativ.

Municipiul Deva are o populație îmbătrânită.

Tabel 3.1.2.1.1. Disfuncționalități din punct de vedere al situației demografice

Disfuncționalitate	Justificare
Spor total constant negativ în ultimii 10 (25) de ani	Există un declin demografic constant la nivel de țară în ultimii 10 (25) de ani, însă accentuat în zonele de graniță vestică, unde structura etnică a populației este mixtă.
În evoluția demografică municipală se observă un spor natural constant negativ	Sporul natural constant negativ este în cea mai mare parte datorată scăderii natalității, dar și a creșterii mortalității.
În evoluția demografică municipală se observă un spor migratoriu aproape constant negativ	Sporul migratoriu negativ se datorează migrației externe.
Dezechilibre ale structurii pe vârste – îmbătrânirea demografică	Dezechilibrul structurii pe vârste conduce la valori crescute ale raportului de dependență demografică și la reducerea potențialului reproductiv al populației

3.1.2.1.1. Creștere economică

În cadrul acestui aspect cheie au fost analizate principalele rezultate ale studiilor de fundamentare Evoluția activităților economice, Potențialul turistic, Studiu istoric general.

Resursele naturale.

Resursele de apă freatică se regăsesc în depozitele de vârstă cuaternară ale cursului Mureșului, în 4 acvifere distincte care acoperă adâncimi de la 0,5 m la 19 m. Apele de suprafață fac parte din bazinul inferior al Mureșului, curs care traversează municipiul Deva, generând un ecosistem unic, cu mari beneficii asupra municipiului. Resursele subsolului sunt reprezentate de: calcopirită, bornit, covelină și calcozină, roci cristaline, andezite, luturi loessoide, nisipuri, pietrișuri și argile.

Vegetația forestieră este reprezentată în deosebi de păduri de foioase, caracteristice silvostepii (Pădurile Finicuri, Zănoaga, Bejan, Cerăt). A doua categorie de asociații vegetale de importanță deosebită pentru arealul stepic o reprezintă pajiștile ponto- și danubiano-panonice, încă prezente mai ales în partea de V a UAT.

Tabel 3.1.2.1.1.1. Disfuncționalități din punct de vedere al resurselor naturale

Disfuncționalitate	Justificare
Potențialul natural al râului Mureș este mult ignorat	Potențialul de transport al Mureșului, fructificat din perioada preistorică până la începutul epocii contemporane și prevăzut a fi fructificat în documentele strategice naționale este încă nefructificat. Faleza Mureșului este îndepărtată și slab valorificată în context urban.
Vegetația naturală de pajiști a fost supusă unei accentuate acțiuni de intervenție antropică (umană)	Transformarea pajiștilor în terenuri agricole a fost o presiune constantă în epoca modernă iar urbanizarea prin împrăștiere teritorială cu trupuri izolate reprezintă presiunea constantă din ultimii 25 de ani.

Structura economică.

Economia locală este dominată de heterogenitate, însă cu dominante din sectoarele secundar (în scădere continuă) și terțiar. Preponderente sunt industria prelucrătoare, urmată de comerțul cu ridicata și amănuntul, așadar un bun substrat pentru o economie locală durabilă. Se mai evidențiază, la o oarecare distanță domeniul secundar al construcțiilor.

Evoluția generală a cifrei de afaceri are un maxim în anul 2018, urmat de o scădere constantă.

În sectorul primar regăsim activitățile ce se ocupă cu agricultura și procesele de extracție. Cifra de afaceri este într-un proces de redresare începând cu 2016. Aceste aspecte arată că sectorul primar are nevoie de o strategie generală de dezvoltare și sprijin a inovațiilor și adaptărilor la normele și cerințele europene. Sectorul atrage o medie anuală de sub 200 de angajați.

Sectorul secundar este cel mai consistent, fiind de departe dominat de industria prelucrătoare, însă fiind prezentă și cea a construcțiilor. Persistența acestui sector de-a lungul timpului arată faptul că județul Hunedoara prezintă caracteristici optime pentru a dezvolta activități de prelucrare, asigurând un bazin de locuitori suficient de ridicat și disponibil pentru navetism spre centrul urban municipal, dar mai ales zona Municipiului Hunedoara. În susținerea acestui sector vin cele două parcuri industriale amplasate în zona Depozitelor și pe calea Hunedoarei.

Cu excepția anilor 2016-2017, are loc o scădere constantă a acesteia. Sectorul atrage o cifră medie anuală de sub 10.000 de angajați.

Sectorul terțiar este sectorul de echilibru în raport cu cel secundar. Dominant în acest sector este comerțul cu ridicata și amănuntul. Se confirmă așadar poziția favorabilă a municipiului în raport cu căile de comunicație și transport. Tiparele de distribuție în sector demonstrează evoluția de-a lungul principalelor căi de comunicație.

Sectorul a avut o relativă stagnare între 2015-2016, spre deosebire de sectorul primar și cel secundar, dar prezintă o creștere constantă.

Cu o specificitate aparte la Deva, domeniul turismului se află la ora actuală mult sub

potențialul deținut.

Sectorul cuaternar reprezintă partea economiei bazată pe cunoaștere (știință) și care cuprinde servicii imposibil de mecanizat, fiind însă cele care determină progresul tehnologic, cu impact uriaș asupra creșterii economice pe termen scurt și lung.

Sectorul este slab dezvoltat (sub media anuală de 20 de angajați), însă se bucură de o creștere relativ neuniformă cu șanse foarte mari de a-și păstra trendul.

Tabel 3.1.2.1.1.2. Disfuncționalități din punct de vedere al structurii economice

Disfuncționalitate	Justificare
Sectorul agricol este relativ slab dezvoltat	Sectorul agricol a avut o pondere mică.
Structura fragmentată a exploatațiilor agricole, spiritul asociativ este încă redus, predominând agricultura de subzistență	Majoritatea exploatațiilor agricole sunt fragmentate, existând încă modelul tradițional de practicare a agriculturii pe loturi de mici dimensiuni. Acest aspect conține pericolul menținerii urbanizării fragmentate, prin transformarea acestor ferme de subzistență în zone de locuit sau productive.
O foarte mică parte din exploatațiile agricole sunt certificate ecologic	Gradul de concurență a exploatațiilor agricole din Ungaria este net superior
Exod al inteligenței cu un puternic impact negativ asupra dezvoltării sustenabile a economiei devenit	Acest exod s-a observat în domenii care necesită o forță de muncă înalt calificată, precum cercetarea sau medicina.
Probleme de înțelegere, asumare și gestionare a resurselor turistice: patrimoniul turistic natural și antropic este puțin valorificat	Slaba conștientizare și gestionare a ariilor naturale protejate sau valoroase (Dealul Cetății, Pădurea Bejan, Faleza Mureșului), lipsind traseele tematice integrate. Inexistența unor certificări ecologice. Multe elemente extrem de valoroase, identitare, nu au nici o valență turistică: Mureșul, care are valoare de brand turistic local și regional. Slaba gestionare a patrimoniului construit și starea avansată de degradare a multor clădiri de patrimoniu.
În privința sectorului balnear și de agrement-divertisment, oferta rămâne slab diversificată	În pofida amenajărilor recente din zona Archia, activitățile balneare și de agrement-divertisment nu au vigoare și diversitate, oferta din alte județe sau Ungaria constituind principalul factor descurajant.
Practicarea unui turism de tranzit cu o durată mică de ședere	Datorită lipsei activităților, evenimentelor și infrastructurii turistice, inclusiv alimentație publice de lux, durata medie de ședere nu depășește 2 zile, ceea ce are un impact negativ în lansarea domeniului turistic.
Baza materială turistică a municipiului are o dimensiune scăzută	Cea mai bună reprezentare a infrastructurii de cazare o dețin pensiunile turistice. La nivelul superior nu există hoteluri de *** cu minim 200 locuri; nu există hoteluri peste ***;
Activitate de informare	Nu se oferă informații cu privire la specificul

turistică și promovare turistică deficitară	resurselor turistice și nu este prezentă în spațiul publică o politică de promovare a specificului turistic
Distribuția locurilor de muncă este neuniformă spațial	Localitățile componente dețin o densitate redusă de locuri de muncă, cea mai mare concentrare deținându-o municipiul Deva

Patrimoniul cultural.

Patrimoniul cultural al municipiului Deva are un volum relativ mare și este suficient de divers.

Deva deține o zonă construită protejată consistentă, deținând atât poziții în categoria A cât și în categoria B a LMI HD 2015. Patrimoniul construit este însă cantonat în cartierul central, celelalte zone deținând punctual valori construite. Aria centrală construită protejată nu este gestionată pe baza unui PUZCP.

Tabel 3.1.2.1.1.3. Disfuncționalități din punct de vedere al patrimoniului cultural

Disfuncționalitate	Justificare
Disfuncționalități legate de conservarea patrimoniului cultural (alterarea, degradarea, dispariția patrimoniului)	Zona construită protejată centrală este foarte dificil de gestionat din punct de vedere al stării obiectelor de arhitectură. Au fost observate: - Intervenții neautorizate asupra obiectelor de patrimoniu, nerespectări ale autorizațiilor de construire - Degradarea ca urmare a lipsei intervențiilor - Degradarea prin intervenții defectuoase. - Colapsul ca urmare a lipsei de intervenții. - Colapsul ca urmare a unor intervenții necorespunzătoare. Distrugerea.
Nevalorificarea patrimoniului	Cea mai elocventă situație este lipsa de valorificare a unor grădini istorice.
Marketingul patrimonial modest	Promovarea modestă a Cetății Deva pe plan internațional.

3.1.2.1.2. Protecția mediului și schimbări climatice

În cadrul acestui aspect cheie au fost analizate principalele rezultate ale studiilor de fundamentare: Protecția Mediului. Riscuri naturale și antropice, Impactul schimbărilor climatice dar și ale analizei urbane.

Municipiul Deva este așezat parțial pe o zonă de deal - terasă dar și pe un sit de câmpie – luncă a Mureșului.

Calitatea factorilor de mediu.

Monitorizarea calității aerului în municipiu face parte din sistemul național de monitorizare continuă a calității aerului, prin intermediul a două stații automate, cu transmitere online a datelor, amplasate în zona Calea Zarandului (HD2) pentru monitorizare trafic/industrie și str. Carpați (HD1) care monitorizează poluarea urbană. Monitorizarea stării apelor la nivelul municipiului se realizează de către Administrația Națională "Apele Române" prin unitatea sa teritorială (ABA Mureș), prin intermediul rețelei proprii de puncte de observație. La nivelul municipiului a fost modernizată

stația de epurare, prin proiecte de investiții majore derulate în perioada 2014-2020.

Tabel 3.1.2.1.2.1. Disfuncționalități din punct de vedere al factorilor de mediu

Disfuncționalitate	Justificare
Starea chimică moderată a unor corpuri de apă subterană	Starea chimică bună a corpului de apă subterană RORW4.1_B8 Mureș, are potențial ecologic M (moderat).

Deșeuri.

Conform Primăriei Deva sunt 97 de puncte de colectare deșeuri menajere (containere) și deșeuri selective.

Există 10 societăți autorizate pentru colectarea, valorificarea și reciclarea deșeurilor cu amplasament în Deva.

Colectarea deșeurilor nepericuloase se realizează prin 5 operatori economici.

În Municipiul de Deva nu sunt înregistrați agenți economici care să aibă ca domeniu de activitate tratarea și eliminarea deșeurilor.

În ce privește activitatea de recuperare a materialelor sunt 7 agenți economici care realizează demontarea (dezasamblarea) mașinilor și echipamentelor scoase din uz pentru recuperarea materialelor și 14 firme care se ocupă de recuperarea materialelor reciclabile sortate.

La ora actuală, depozitul conform de deșeuri se află amplasat la Bârcea Mică.

Riscuri.

Principalele tipuri de riscuri ce condiționează dezvoltarea în municipiul Arad, sunt atât din domeniul riscurilor naturale, a riscurilor antropice, cât și a riscurilor biologice.

Categoriile de riscuri naturale existente pe UAT Deva sunt următoarele:

- Riscul de inundații: prezent în albiile majore ale râurilor Mureș și Cerna, între digurile de protecție la inundații;
- Riscul de alunecări de teren: prezent în zonele de deal, pe arealele marcate în partea desenată;
- Riscul de incendii de pădure, risc ce acoperă scenariile o dată la 100 de ani și o dată la 1000 de ani.

Din categoria riscurilor antropice, pe UAT Deva se precizează următoarele categorii de riscuri tehnologice:

- Riscuri SEVESO
- Riscuri de accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare substanțe periculoase

Din categoria riscurilor biologice, rămân valabile riscurile de epidemii, spitalele și zonele aglomerate (școli, gări, alte zone publice aglomerate, etc) fiind punctele cele mai vulnerabile în acest tip de risc.

Tabel 3.1.2.1.2.2. Disfuncționalități din punct de vedere al riscurilor naturale

Disfuncționalitate	Justificare
Existența unor areale cu un potențial semnificativ de inundații	Banda de inundabilitate a râului Mureș se înscrie în general între digurile de protecție la inundații prezente integral la S de Mureș. În cazul râului Cerna, banda de inundabilitate se înscrie în zona digurilor în zona de Nord, dar și conform benzilor determinate de ANAR, la S - Cristur
Risc de inundații pe terenuri semnificative din	Banda de inundabilitate afectează zona Sântuhalm – Cristur.

intravilan	
Lipsa adaptării sectorului agricol la schimbările climatice	Inexistența unor hărți de re-zonare agricolă și a unui catalog cu hibrizi pretabil pentru diverse culturi agricole, ca urmare a modificării condițiilor agro-climatice în contextul schimbărilor climatice din ultimele decenii.
Amplificarea efectului de insulă de căldură urbană și creșterea intensității evenimentelor termice extreme în zonele cele mai calde ("hot spot")	În intervalul 1961-2013 valurile de căldură au crescut atât ca număr cât și ca durată.
Existența unor areale de tip "hot spot"	Arealele critice, cu temperaturile cele mai ridicate, sunt cele ale fostelor sau prezentelor suprafețe industriale, precum și cele ale centrelor comerciale mari înființate în ultimele decenii, în general cu suprafețe asfaltate mari în apropiere (parcări). Acestea sunt urmate de cele ale clădirilor de tip blocuri de apartamente. Efectul ICU este amplificat și ca urmare a traficului rutier în zonele cele mai calde ("hot spot").
Lipsa unor sisteme extinse de monitorizare a climei urbane	Imposibilitatea avertizării privind evenimentele termice extreme ca urmare a acestei disfuncții.
Imposibilitatea analizei detaliate a situației actuale a ICU	Nu există studii referitoare la ICU la Deva. În lipsa unor măsurători directe existente nu se poate face o evaluare exactă a intensității și extensiunii insulei de căldură urbane atmosferice

Tabel 3.1.2.1.2.3. Disfuncționalități din punct de vedere al riscurilor antropice

Disfuncționalitate	Justificare
Există un amplasament pe UAT Mintia care afectează foarte puțin din UAT Deva	Zona afectată este de tipul vătămări reversibile, și se suprapune peste o zonă de pădure din extravilan, îndepărtată de intravilan.
Existența în intravilan a agenților economici ce prezintă risc de poluare: Nox și SO2	Agenții economici își desfășoară activitatea în general în zonele industriale.
Existența în intravilan a riscurilor de accidente majore pe căile de comunicație	Prezența în intravilan a traseelor drumurilor de rang național și a căilor ferate magistrale pe care se transportă substanțe periculoase face ca acest tip de risc să afecteze zone vaste și variate funcțional, în special zone de locuit

Tabel 3.1.2.1.2.4. Disfuncționalități din punct de vedere al riscurilor biologice

Disfuncționalitate	Justificare
Riscurile epidemice rămân o realitate demonstrată de contextul pandemic	Infrastructura publică de sănătate este minimală la Deva, la scara municipiului: nu există decât un Spital Județean de Urgență (care deservește deci întreg județul Hunedoara).

Densitatea zonelor cu aglomerări publice în aria centrală	Faptul că în zona centrală există o densitate foarte mare de unități de învățământ și zone aglomerate public îi sporește acesteia vulnerabilitatea la riscuri biologice

Patrimoniul natural.

La nivelul municipiului Deva, există două categorii de arii naturale protejate (Rezervație Naturală și Sit de Importanță Comunitară) dar care se încadrează în același perimetru a trei areale.

Tabel 3.1.2.1.2.5. Disfuncționalități din punct de vedere al patrimoniului natural

Disfuncționalitate	Justificare
Nivelul redus de cunoaștere și înțelegere a ariilor naturale protejate	Există presiuni de urbanizare în interiorul și la marginea ariei protejate care denotă lipsa de înțelegere a rostului și potențialului acesteia.

3.1.2.1.3. Asigurarea conectivității și mobilității teritoriale

În cadrul acestui aspect cheie au fost analizate principalele rezultate ale studiilor de fundamentare Relații periurbane, Organizarea circulațiilor și transporturilor, Echiparea tehnico-edilitară, dar și evaluări ale PMUD.

Transport rutier, feroviar, aerian, naval și intermodal.

Rețeaua de transport a municipiului Deva deservește modurile de transport rutier, și feroviar.

Teritoriul de analiză este racordat la rețeaua Trans-Europeană de Transport centrală. Rețeaua majoră de transport rutieră este formată din drumuri europene și drumuri județene. A1, cu care rețeaua majoră are conectivitate directă, reprezintă culoarul paneuropean rutier IV.

Rețeaua de transport feroviară este formată din magistrale de cale ferată și linii secundare de cale ferată; magistrala 200 Curtici-Arad-Deva reprezintă culoarul paneuropean feroviar IV;

Cu toate ca PATN prevede cursul râului Mureș ca traseu navigabil, la ora actuală navigabilitatea pe Mureș este doar pentru agrement, cu ambarcațiuni mici și fără zone amenajate de acostare.

Transportul intermodal este prevăzut în PATN a fi dezvoltat în zona Deva, iar PATZI Deva-Simeria-Hunedoara propune un amplasament la Simeria.

Tabel 3.1.2.1.3.1. Disfuncționalități din punct de vedere al transportului rutier, feroviar, aerian, naval și intermodal

Disfuncționalitate	Justificare
Accesibilitate redusă a Autostrăzii A1 pentru Municipiul Deva și localitățile din zona funcțională aflate pe malul stâng al Râului Mureș.	Autostrada A1 are acces în zona Deva doar prin nodul de la Deva N.
Amenajarea intersecției	Intersecția DN 7 – DN 76 este una dintre cele mai

Între DN 7 și DN76, care necesită efectuarea unor parcursuri suplimentare pentru virajele la stânga, între punctele de întoarcere de pe DN 7.	periculoase din țară, ce necesită o reconfigurare.
Accesibilitate teritorială redusă a localității aparținătoare Archia în raport cu rețeaua principală de circulație.	Localitatea Archia este accesibilă doar pe DC 124.
Segregarea teritoriului municipiului pe latura de Nord-Vest de către rețeaua feroviară. Conectivitate redusă a rețelei rutiere între Cartierul Mureș și zona centrală. Treceri la nivel cu calea ferată cu barieră, care generează timpi de deplasare ridicați.	Cartierele de dincolo de calea ferată au o accesibilitate mult scăzută.
Lipsa parcarilor de tip park and ride	Nu există astfel de facilități la Deva.

Transport public.

Transportul public local este delegat către operatorul Transport Public Local Deva SRL.

Rețeaua de transport public este formată din 6 trasee de autobuz, cu o lungime a traseelor (dus-întors).

Există o singură autogară în municipiul Deva, unde operează de regulă operatori privați asigurând de obicei transporturi de călători interurbane.

Tabel 3.1.2.1.3.2. Disfuncționalități din punct de vedere al transportului public

Disfuncționalitate	Justificare
Lipsa unor puncte intermodale între transportul public local și cel regional	Transferul între cele două tipuri de transporturi are foarte puține puncte de contact.
Gradul de acoperire cu servicii de transport public este diferențiat, scoțând în evidență arii periferice și arii puternic deservite cu acest serviciu	Configurația rutelor de transport scoate în evidență acoperirea cu servicii de transport public cu precădere pe axa aproximativă N-S.
Accesibilitate teritorială redusă a serviciului de transport public local în	Datorită căii ferate, transportul public este deficitar.

zona de Nord a municipiului și în Cartierul Mureș.	
Transportul public urban ecologic și alternativ este în proces de dezvoltare.	Procesul de înlocuire a transportului public ecologic și alternativ este în desfășurare.
Lipsa conexiunilor cicliste cu localitățile învecinate;	La ora actuală nu există legături cicliste cu localitățile din ZM Deva.
Prezența redusă a spațiilor publice destinate exclusiv circulației pietonale; Slaba atractivitate a zonei istorice;	Există puține culoare nemotorizate în zona istorică.

Echiparea tehnico-edilitară.

Sistemul de alimentare cu apă a Municipiului Deva este administrat de operatorul regional SC ApaProd SA Deva. La nivelul anului 2020 rețeaua de distribuție deservește toate localitățile componente, având o lungime totală de cca. 127 km.

Sistemul de canalizare a Municipiului Arad este administrat tot de operatorul regional SC ApaProd SA Deva. Sistemul deservește aproximativ 99,7% din populația existentă, fiind parțial mixt, parțial divizor, și este racordat la Stațiile de Epurare Deva și Sântuhalm, cu deversare în râul Mureș.

Sistemul de transport energie electrică este administrat de CN Transelectrica și pe teritoriul municipiului conține rețele de transport și stații de transformare.

Sistemul de distribuție energie electrică este format din patru sisteme operate de patru distribuitori, dintre care E-Distribuție Banat este operatorul pentru consumatorii casnici și industriali cu un grad de acoperire de aproape 100%.

Sistemul de termoficare din municipal Deva este un sistem complex, bazat pe surse neregenerabile (singurele disponibile rămânând cele gazoase) și sistem de distribuție în municipiul Deva. Sistemul deservește în cea mai mare parte consumatorii casnici din zonele de locuințe colective.

Teritoriul municipiului Deva este conectat la SNTGN din România printr-o serie de conducte care traversează teritoriul UAT precum și SRM-uri prin care se livrează gaz către consumatorii casnici și industriali.

Se poate admite ideea că în prezent, întreg teritoriul municipal Deva este conectat la telecomunicații fie prin sisteme fixe, fie prin sisteme mobile.

Tabel 3.1.2.1.3.3. Disfuncționalități din punct de vedere al echipării tehnico-edilitare

Disfuncționalitate	Justificare
Grad de acoperire mic cu utilități în zonele din intravilanul existent încă neurbanizate	Zonele neurbanizate încă din intravilanul existent au un grad redus sau inexistent de echipare cu rețele de apă, canalizare, electricitate sau gaze naturale.

Reducerea tipurilor de surse pentru energia termică	La ora actuală singura sursă pentru producerea energiei termice a rămas gazul natural.
Gradul redus de atractivitate al energiei termice pentru consumatori	La ora actuală doar o fracțiune redusă din populație este racordată la sistemul de termoficare, restul populației asigurându-și aceasta utilitate prin soluții individuale (în general centrale proprii).
Lipsa de exploatare a energiilor regenerabile	Sursele de energie regenerabilă disponibile pe plan local sunt: energia solară, energia eoliană, energia hidrolică și biomasa.

3.1.2.1.4. Coeziune socială

În cadrul acestui aspect cheie au fost analizate principalele rezultate ale studiilor de fundamentare Evoluția socio-demografică, Analiza factorilor interesați. Anchete sociale și ale Analizei urbane.

Educație.

Nivelul de instruire a populației este relativ mare în municipiului Deva, comparativ cu contextul național.

La ultimul recensământ (2011) 13,6% din populația de peste 10 ani avea studii superioare, 45,44% studii postliceale, liceale și profesionale, 25,87% gimnaziale, 13,15% primare.

Tabel 3.1.2.1.4.1. Disfuncționalități din punct de vedere al educației

Disfuncționalitate	Justificare
Dinamica universitară redusă	Datorită concurenței mediului universitar timișorean și clujean, învățământul devenea nu reușește să depășească o anumită anvergură, cu toate că mediul economic local necesită pregătiri specializate de nișă. Nu există institute sau filiale ale unor instituții naționale de cercetare.
Rata mică de accesibilitate a elevilor la dotările cantonate în principal în aria centrală	Majoritatea colegiilor și liceelor sunt amplasate în zona centrală, în fonduri construite istorice, ceea ce creează disparități de accesibilitate cartierelor perimetrare și creează mobilitate urbană.
Rata mică sau inexistența dotărilor educaționale în unele cartiere	Sunt cartiere care nu au dotări educative preșcolare. Sunt cartiere care nu au dotări educative preuniversitare.

Sănătate.

Spitalul Clinic Județean de Urgență Deva oferă o vastă gamă de servicii medicale, dispunând de unitățile și specializările necesare tratării pacienților de la cazuri ușoare la cazuri foarte grele. Spitalul este în proprietate publică. Nu există alte spitale private.

La acestea se adaugă o serie de servicii medicale de bază care includ centre medicale, cabinete de medicină, laboratoare medicale, farmacii.

Tabel 3.1.2.1.4.2. Disfuncționalități din punct de vedere al sănătății

Disfuncționalitate	Justificare

Poziționarea deficitară a spitalului public de rang județean în oraș	Spitalul Clinic Județean de Urgență Deva are secții dispersate în tot orașul, iar corpul principal se află în apropierea zonei centrale, ceea ce creează mobilitate urbană pentru pacienții din județ, dar și pentru unitățile de salvare.
Lipsa dotărilor publice majore la nivel municipal	Deva nu mai deține un spital municipal. Lipsa unui spital municipal și unui spital monobloc de urgență pentru copii sunt dezavantaje vizibile și implică limite majore în buna desfășurare a actului medical.
Rata mică de unități majore de sănătate proprietate publică	Nu există decât un singur spital în proprietate publică, ceea ce mărește costurile actului medical din partea populației.
Distribuția teritorială inegală a serviciilor de sănătate	Concentrarea unor servicii de sănătate în zone centrale sau pericentrale duce la inegalități între cartierele municipiului. Există cartiere care nu au servicii de sănătate. Asigurarea prevenției timpurii pentru îmbolnăvire și scăderea riscului de deces cauzat de bolile tratabile reprezintă o miză importantă pentru menținerea stării de sănătate a populației municipiului la valori cât mai înalte. Conform datelor EUROSTAT, printre țările Uniunii Europene, România are atât în rândul femeilor cât și în rândul bărbaților printre cele mai mari rate standard de deces cauzat de boli sau tulburări tratabile.

Protecție socială și populația romă.

În municipiul Deva sunt multe tipuri de servicii sociale. Între ele se regăsesc creșele, centrele pentru copii, centre de îngrijire pentru vârstnici și persoane aflate în situații de dependență.

Tabel 3.1.2.1.4.3. Disfuncționalități din punct de vedere al protecției sociale

Disfuncționalitate	Justificare
Lipsa de acces la servicii de sănătate	Serviciile medicale sunt subdimensionate relativ la nevoile populațiilor marginalizate și a grupărilor compacte rome. La aceste populații, accesibilitatea la servicii medicale și medicamente este un element cheie.
Lipsa de acces la servicii de educație incluzive	Incidența copiilor cu cerințe educaționale speciale (mai prezentă în cazul populației romă) este mult mai mare. Integrarea în învățământul normal pentru acești copii și pentru familiile lor este, adesea foarte dificilă. Situația de marginalitate generează pentru mulți elevi care provin din gospodării deprimate nevoi care necesită atenție specială.
Sărăcia concentrată spațial	Populația din zonele marginalizate compacte este forțată să accepte munci precare, ziliere, epuizante fizic și stigmatizate social (ex. salubritate, colectarea deșeurilor reciclabile, munci ziliere în zootehnie și

	agricultură), care nu permit ieșirea din sărăcie, generând comunități compacte marginalizate.
Grad ridicat de sărăcie în rândul populațiilor rome	Populația majoritară din zonele marginalizate este populație romă, care trăiește în condiții precare de locuit. O mare parte din populația romă nu are acces la un venit stabil, aspect testabil de către autoritățile statului. Pentru a avea acces la seria de prestații și servicii sociale oferită de către statul român este nevoie de a avea documente valide și de asemenea este nevoie de cunoștințele necesare pentru a cere accesul la cetățenia solidă. Cuantumul prestațiilor sociale care permit politici de integrare socială este mult prea mic pentru a acoperi nevoile de bază ale unei gospodării. Efectul este ca adesea în cadrul grupărilor marginale, cheltuielile pentru educație și recalificare nu sunt asumate de către familie.

Fond construit locativ.

Stocul de locuințe în municipiul Deva a avut o expansiune mare și mai rapidă decât a fondului construit raportat la nivelul întregii țări. Fondul de locuințe a avut un trend permanent pozitiv ajungând de la cca. 27400 locuințe în anul 1992 la cca. 30300 locuințe în 2019.

Tabel 3.1.2.1.4.4. Disfuncționalități din punct de vedere al fondului construit locativ

Disfuncționalitate	Justificare
Creșterea costurilor de locuire în anumite zone ale orașului	Ținând cont de evoluția pe o pantă ascendentă a prețurilor locuințelor în Deva, apar limite din ce în ce mai mari cu privire la sustenabilitatea financiară a locuirii în aceste zone, pentru o populație numeroasă cu studii superioare.

Cultură și sport.

Municipiul Deva posedă un număr mediu de structuri sportive, iar pe parcursul ultimilor 10 ani Deva a cunoscut o creștere a numărului de sportivi. Sporirea numărului de sportivi legitimați este strâns legată de funcțiunile existente la nivel teritorial.

Orașul Deva nu cunoaște o vitalitate culturală în plan național. Industriile culturale și creative sunt și ele în stagnare la nivelul orașului Deva.

Tabel 3.1.2.1.4.5. Disfuncționalități din punct de vedere al culturii și sportului

Disfuncționalitate	Justificare
Distribuția inegală a structurilor sportive în plan teritorial.	Există cartiere care nu dețin structuri sportive la scara cartierului.
Sectoarele sportive de nișă nu au o infrastructură de susținere	Activitățile sportive legate de sporturile acvatice, cu mare dezvoltare în perioada modernă a Devei, nu dețin o infrastructură materială pentru antrenamente sau competiții, ceea ce reduce atractivitatea acestora.
Valorificarea insuficientă a	O bună parte a lucrătorilor în cultură obțin venituri

potențialului existent în industriile culturale și creative la nivelul municipiului	modeste de pe urma activităților lor. În acest context devine necesară susținerea agenților culturali pentru o mai bună cuprindere a lor în evenimente existente sau viitoare și pentru a facilita răspândirea activităților la nivel municipal, către publice care nu au decât un acces modest la evenimente culturale.
O serie de entități din industria culturală și creativă nu dețin infrastructuri materiale adecvate activității lor	Filarmonica și Opera din Deva nu au săli dedicate. Teatrul ar avea nevoie de o suplimentare de locuri. Nu există săli de concerte dedicate sau auditorium. Nu există locații pentru festivaluri de mare anvergură. Nu există rotondă de circ sau săli de prezentare modă.
Elementele de identitate puternice ale Devei nu sunt implicate în industria culturală și creativă	Cetatea Devei și râul Mureș nu participă la industria culturală și creativă locală, cu toate că potențialul acestora este foarte mare.

3.1.2.1.5. Dezvoltare teritorială echilibrată

În cadrul acestui aspect cheie au fost analizate principalele rezultate ale studiului de fundamentare Relații periurbane precum și a Analizei urbane.

Municipiul Deva și comunele din imediata apropiere, direct afectate de creșterea demografică și economică a municipiului, au cunoscut o dezvoltare relativ mai alertă. Cele mai dens populate și mai bogate comune din județ sunt cele din jurul Devei acestea beneficiind de fapt de întreaga infrastructură a municipiului, însă neaducând decât un aport parțial financiar la economia locală.

Unele extinderi de intravilan au adus beneficii economice și sociale evidente (amenajarea zonelor industriale, centre comerciale, depozite, zone de locuire individuală cu suprafețe generoase, etc).

Tabel 3.1.2.1.5.1. Disfuncționalități din punct de vedere al dezvoltării teritoriale

Disfuncționalitate	Justificare
Dezvoltarea inegală a cartierelor municipiului	Pe baza evaluării calității vieții la nivel de cartier, din 18 cartiere, doar 5 au fost evaluate cu o calitate superioară, 4 cu o calitate medie și 7 cartiere cu o calitate inferioară. Singurul cartier care are la dispoziție toate facilitățile ce asigură o calitate superioară a vieții este cartierul central.
Numărul mic de cartiere care au la dispoziție o zonă de centru de cartier marcată spațial	6 cartiere nu au la dispoziție nici intern, nici în apropiere o zonă de centru de cartier. Alte 6 cartiere nu au o zonă de centru de cartier, dar beneficiază de apropierea de centre ale altor cartiere. Aceste aspecte contribuie la slăbirea conștiinței apartenenței la un cartier și deci a coeziunii sociale.
Există cartiere cu zone marginalizate	Nouă cartiere din oraș dețin zone marginalizate, însă trei dintre ele sunt evaluate superior iar restul stagnant sau inferior în ceea ce privește calitatea

	vieții.
Dezvoltarea într-o manieră haotică a zonelor socio-economice prin fărâmițare teritorială	Intravilanul actual are 54 de trupuri izolate, din care majoritatea o reprezintă zone de locuit sau activități economice compatibile cu trupul principal de intravilan. Justificate pe de o parte de investițiile private mai mici, aceste trupuri creează probleme sociale și administrative mai mari decât zone similare din trupul principal de intravilan.

3.1.2.1.6. Întărirea capacității administrative

În cadrul acestui aspect cheie au fost analizate principalele rezultate ale studiului de fundamentare Relații periurbane, Analiza factorilor interesați. Anchete sociale, precum și Analiza urbană.

În jurul Devei a fost de-a lungul timpului definită Zona Periurbană, de obicei prin documentațiile de amenajare a teritoriului județene.

De asemenea prin studii ulterioare a fost definită și Zona Funcțională Urbană Deva. Atât la nivelul Zonei Periurbane Deva și a Zonei Funcționale Urbane Deva, există o tendință de specializare funcțională a localităților, inclusiv din perspectivă economică. Astfel economia municipiului tinde tot mai mult spre o secundizare și terțializare, în timp ce comunele din jur au preluat funcțiile primare, de recreere dar și pe cele rezidențiale.

Tabel 3.1.2.1.6.1. Disfuncționalități din punct de vedere al capacității administrative

Disfuncționalitate	Justificare
Cheltuielile ridicate ale municipiului cu infrastructura și serviciile de educație și sănătate care deservesc arealele rurale din jur	În ceea ce privește cheltuielile cu învățământul, municipiul Deva înregistrează cheltuieli per capita mai ridicate per locuitor decât cele rurale. Explicația constă în faptul că rețeaua școlară din orașe este mai complexă (ex. existența liceelor, școlilor postliceale), deservind și populația rurală din împrejurimi. Apoi în multe dintre comunele din periurban, o pondere ridicată dintre elevi fac naveta zilnică către municipiu chiar de la ciclul preșcolar, ceea ce reduce presiunea pe bugetele locale ale respectivelor localități rurale. O situație asemănătoare se întâlnește și la cheltuielile cu sănătatea. Infrastructura de sănătate din municipiu deservește de la localitățile rurale din jur până la limita județului și, prin urmare, comunele au cheltuieli destul de reduse cu dispensarele rurale care oferă doar servicii de medicină de familie.
Gradul mic de date detaliate pe care administrația publică municipală le are la dispoziție	Multe date spațiale nu depășesc nivelul de detaliere municipal, astfel că la nivel de cartiere, analizele urbane și evaluările sunt uneori aproape imposibil de realizat.
Încrederea redusă a cetățenilor în	Deși sunt comunități mici în care interacțiunea dintre rezidenți și administrație este teoretic mai facilă, și

administrația locală determinată în mare parte de insuficienta transparență, birocrăție excesivă și suspiciunea de corupție	în pofida faptului că aceștia sunt relativ satisfăcuți de calitatea vieții lor, încrederea cetățenilor din cartierele Devei în primărie este scăzută, iar percepția despre evoluția urbei este una de stagnare. Acest lucru este, printre altele, rezultatul unei insuficiente implicări a acestora în procesul decizional, dar și a unei comunicări transparente a informațiilor de interes public, plecând de la principiul că pentru a avea încredere în cineva sau ceva, trebuie mai întâi să-l cunoști.

3.1.2.2. Diagnostic prospectiv

Introducere.

În cadrul Diagnosticului prospectiv au fost estimate evoluțiile viitoare ale proceselor de dezvoltare teritorială pornind de la prognoze și luând în considerare posibilele scenarii în cadrul fiecărui domeniu analizat în studiile de fundamentare: structură socio-demografică și aspecte sociale, economie, cadrul natural și mediu, patrimoniul natural și construit, conectivitate și echipare tehnică a teritoriului, rețeaua metropolitană de localități, cooperarea la nivelul metropolitan.

În dezvoltarea unor scenarii privind evoluția diferitelor aspecte la nivelul municipiului Deva, s-a pornit de la informațiile privind starea actuală, s-au avut în vedere disfuncționalitățile și propunerile de eliminare a acestora, așa cum au fost detaliate în studiile de fundamentare și analiza urbană.

Aspectele prezentate în scenariile Diagnosticului prospectiv pentru fiecare sector analizat în studiile de fundamentare și analiza urbană au reprezentat un punct de plecare în identificarea celor trei scenarii de dezvoltare la nivel de municipiu și, de asemenea, în definirea priorităților și a măsurilor ce vor fi prezentate în Strategia de dezvoltare spațială a Municipiului Deva.

3.1.2.2.1. Structura socio-demografică

Prognoze demografice.

Prognoza demografică a municipiului Deva este înscrisă într-o prognoză mai extinsă a județului Hunedoara, situație care a fost analizată mai consistent în cadrul raportului "Proiectarea Populației României în Profil Teritorial la Orizontul Anului 2060" (INS 2017). Estimările populației rezidente proiectate pentru următoarele decenii țin seama de principalele fenomene demografice care determină volumul populației într-un timp dat: fertilitate, mortalitate, migrațiune internă și migrațiune externă. Raportul propune mai multe variante de prognoză demografică și anume varianta medie, varianta constantă, varianta optimistă, varianta pesimistă și varianta intermediară. *Varianta cea mai plauzibilă sugerată de către Institutul Național de Statistică este varianta medie.*

Astfel, ținând cont de *varianta medie*, județul Hunedoara va cunoaște până în 2060 un declin demografic drastic de cca. 50%, cu următoarele etape: până în 2030 o scădere cu cca. 19%, urmată de un declin mai profund până la cca. 50%.

Ținând cont de structura pe grupe de vârstă, conform variantei medii, se așteaptă o scădere a numărului de copii și a numărului de persoane de vârstă activă din județul Arad, până în 2060. Pe de altă parte populația vârstnică se așteaptă să crească de la 19% la 30%, adică o creștere cu cca. 62% în 2060 comparativ cu 2015.

Conform *variantei intermediare* a proiecției demografice, populația județului Deva va continua să scadă până în 2060 cu cca. 23,2%. Ținând cont de grupele mari de vârstă, copii ar urma să crească ușor, de la 13,7 la 16,8% până în 2060, populația în vârstă de muncă ar urma să scadă de la 67,6% la 54,8% iar populația vârstnică ar urma să crească de la 18,7% la 28,4% până în 2060.

În cazul județului Hunedoara, *varianta optimistă* indică tot un declin constant demografic, cu cca. 38,27 % în anul 2060 față de 2015.

La nivel de analiză locală, pe parcursul ultimelor trei decenii populația Municipiului Deva a înregistrat o evoluție descendentă, cu o scădere de 10% (7013 persoane), față de vârful demografic înregistrat în 1992.

Dacă nu apar modificări substanțiale în contextul socio-economic, politic și cultural al regiunii putem estima, că populația Municipiului Deva va ajunge la 58.000 persoane în 2060, ceea ce se suprapune peste varianta intermediară extrapolată de la nivel județean.

Rezumând, indiferent care este varianta de prognoză demografică de care se ține seama, comparativ cu localitățile din județul Hunedoara, *scăderea demografică va fi mai mică decât media județeană*, însă **declinul demografic se va păstra până în 2060, cu o rată ușor mai mică decât media pe țară.**

Scenarii alternative de dezvoltare privind populația.

În aceste condiții, se pot lua în considerare două scenarii pentru evoluția demografică la nivel județean în care se va încadra evoluția demografică la nivel municipal:

- **Scenariul de dezvoltare concentrică:** se bazează pe tipul de dezvoltare economică și infrastructura actuală. În acest caz municipiul Deva și comunele învecinate rămân singurul și cel mai important pol de dezvoltare al județului. Aradul rămâne singurul oraș magnet pentru populația din județ și pentru anumite categorii de persoane provenite din alte județe. Deva și în general primul inel al Zonei Metropolitane vor rămâne destinații atractive pentru populația tânără care urmează și au urmat studii universitare, angajată în sectorul serviciilor sau alte sectoare care necesită forță de muncă înalt calificată. Acest scenariu de dezvoltare potențează disparitățile ce țin de structura demografică a județului.
- **Scenariul de dezvoltare policentrică:** reprezintă o alternativă la situația existentă. Acest model diminuează numărul de persoane tinere care emigrează din județ între alte țări, Deva devenind el însuși o destinație pentru migrație. Acest scenariu ar putea reduce disparitățile dintre populația oficială și populația rezidentă, mai ales cea de vârstă tânără.

Scenarii sociale.

Ținând seama de aceste trenduri și de planuri de investiții, putem să formulăm, din punct de vedere al evoluțiilor sociale trei tipuri de scenarii:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (Business as usual).** În cazul în care politicile

urbane rămân aceleași, dinamica socială actuală sugerează că tendințele vor fi următoarele:

- .1. Deva va continua să suburbanizeze familiile formate din persoane cu educație superioară în primul inel de localități adiacente și să urbanizeze populațiile cu educație superioară în locuințe ocupate în medie de 2 persoane.
- .2. Deva va continua să urbanizeze capitalurile din sectorul serviciilor pentru rețele transnaționale în zonele centrale și pe platformele tehnologice.
- .3. Capitalurile din industria prelucrătoare, precum și cele de transport și logistică vor continua suburbanizarea pe culoarul Mureșului, dar și spre Hunedoara.
- .4. Localitățile rurale mai apropiate de Deva vor fi suburbanizate cu case ocupate temporar în perioada vacanțelor estivale, în localitățile din zona Pădurenilor, sau lunca Mureșului.
- .5. Rețelele de afaceri se vor poziționa în lanțurile de valoare globale de pe poziția de ofertant de muncă mai ieftină manuală și non-manuală și cu valoare adăugată mică.

Cel mai probabil, acest tip de dezvoltare va continua să genereze un *model concentric* al distribuției activităților din județul Hunedoara, în jurul Devei, cu suburbanizare necontrolată a persoanelor și capitalurilor. În acest caz piața imobiliară nereglementată va funcționa ca o modalitate de sortare a activităților și a persoanelor, conducând la distribuția activităților în inele de localități din jurul orașului. De vreme ce majoritatea locurilor de muncă în servicii vor fi în continuare în centru, școlile din Deva vor atrage tot mai mulți elevi care vor face naveta, alături de părinții lor. Educația și cultura va fi un privilegiu al centrului.

- **Scenariul 2 "Do minimum"**. În cazul în care se fac modificări minime în politicile publice, dinamica socială sugerează că tendințele vor fi următoarele:

- .1. Deva va reuși să urbanizeze familiile formate din persoane cu educație superioară alături de populațiile cu educație superioară care formează gospodării de două persoane. Noile cartiere din Deva nouă, ș.a., vor fi capabile să absoarbă cea mai mare parte din nevoile de urbanizare. Proiecte precum Spitalul Municipal din Deva va genera și cerere de locuințe și noi dezvoltări imobiliare în sudul orașului din partea persoanelor cu educație superioară.
- .2. Deva va fi capabil să urbanizeze capitalurile din sectorul serviciilor prin fixarea lor în jurul unor proiecte precum Cetatea Devei. Acestea pot fi fixate și într-un campus universitar nou cu facilități de cercetare și producție avansată.
- .3. Capitalurile din industria prelucrătoare, precum și cele de transport și logistică se vor distribui și în alte centre din județ (Hunedoara, Brad, Orăștie ș.a.);
- .4. Rețelele de afaceri se vor poziționa în lanțurile de valoare globale de pe poziția de ofertant de muncă mai ieftină manuală și non-manuală și cu valoare adăugată mică. Acest lucru va genera necesar de masă migratorie internă și externă. Se vor intensifica acordurile de migrațiune controlată cu Asia de sud-est, generând un nou val de mobilitate a forței de muncă străină pentru sectoarele de servicii manuale și industria prelucrătoare. Cel mai probabil acest lucru va genera tensiuni sociale.

Cel mai probabil, acest tip de dezvoltare va continua să genereze un *model nuclear* al distribuției activităților din județul Hunedoara, care va stopa, măcar în parte, suburbanizarea necontrolată a persoanelor și capitalurilor. În acest scenariu, politicile publice vor trebui să aibă ca efect întărirea nucleelor urbane existente prin investiții strategice în platforme industriale, tehnologice și logistice. Acest proces va duce la o stabilizare a rețelei urbane.

- **Scenariul 2 "Do something" (proposed projects).** În cazul în care se fac intervențiile propuse în viitoarea strategie, dinamica socială sugerează că tendințele vor fi următoarele:
 - .1. Deva va reuși să își urbanizeze familiile formate din persoane cu educație superioară. Intervenții: se construiesc noile cartiere de locuit; localitățile imediat limitrofe devin centre urbane satelit ale Devei, sau, chiar mai mult, se unesc cu orașul Deva, devenind cartiere și se investește în urbanizarea adecvată a noilor orașe/cartiere prin dotări urbane corespunzătoare. Comisia de urbanism (din Deva sau CJ Hunedoara, funcție de statutul legal al localităților satelit), reglementează piața construcțiilor prin dotarea corespunzătoare cu facilități educaționale, culturale, sportive și de spații publice necesare pentru noile dezvoltări imobiliare;
 - .2. Deva va fi capabil să urbanizeze capitalurile din sectorul serviciilor prin fixarea într-o logică multicentrică a orașului. Intervenții: un pol multifuncțional de agrement în Câmpia Mureșului; un nou spital județean monobloc amplasat în Deva nouă – va deveni o oportunitate pentru construirea unui nou centru de cartier destinat funcțiilor de servicii pentru a atrage activități de servicii aproape de forța de muncă cu educație superioară concentrată spațial;
 - .3. Capitalurile din industria prelucrătoare, precum și cele de transport și logistică se vor distribui ușor în județ, pe valea Mureșului, în aval și amonte de Deva, dar și spre Hunedoara și Brad, generând nevoia de fixare a populațiilor angajate prin cartiere dimensionate corespunzător în orașe satelit și cu dotări adecvate pentru o populație cu nevoi mixte (atât pentru personal de suport cu educație superioară, cât și pentru personalul direct productiv cu educație medie);
 - .4. În localitățile rurale din zona mai îndepărtată (Munții Apuseni, Cetățile Dacice) se va dezvolta o infrastructură adecvată estivală și hibernală pentru turism, pentru a produce o economie locală dedicată pe o piață de consum centrată pe populația urbană din Deva.
 - .5. Rețelele de afaceri realizează o rescalare în lanțurile de valoare globale în zone de valoare adăugată medie și mare; nu este necesară dezvoltare prin expansiune demografică, iar populațiile locale sunt folosite pentru munci semi-calificate și calificate, atât manuale cât și non-manuale.

Cel mai probabil, acest tip de dezvoltare va genera un *model multinuclear* al distribuției activităților în municipiul Deva și județul Hunedoara. Capitalurile vor fi urbanizate corespunzător și vor fi însoțite de urbanizarea forței de muncă. Efectul va fi întărirea nucleelor urbane și va genera o cerere stabilă și predictibilă de servicii publice și educație, recalificare, cultură, sănătate, sport și recreere în întreg județul, reducând presiunea pe municipiul Deva. Se vor dispersa consumatorii în județ și se va evita concentrarea actuală în Deva.

3.1.2.2.2. Structura economică

În prezent singura instituție care realizează prognoze la nivel național este Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Conform studiului "Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial 2021-2025", realizată însă la nivelul de detaliere județean, județul Hunedoara va înregistra un PIB nominal de cca 26,2 miliarde lei, în creștere cu aproximativ 38% față de cel din 2021.

Populația ocupată la nivelul județului ar urma să scadă, conform aceleiași surse, cu doar 0,2% (-300 persoane) în intervalul 2021-2025, ritm inferior față de cel prognozat la nivel național (0,5%).

Rata șomajului este prognozată la 5,4% în 2025, în scădere față de anul 2021 (6,2%), fiind situată sub media regională (1,5%) și cea națională (2,7%).

Scenarii/alternative de dezvoltare economică.

În aceste condiții, se propun următoarele scenarii de evoluție a economiei pentru perioada 2030:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (Business as usual)** – de exploatare a trendurilor perioadei trecute (2010-2020). Acest scenariu nu ia în considerare nici o intervenție publică de sprijinire a dezvoltării economice, iar autoritățile nu fac mai mult pentru sectorul privat decât să finalizeze investițiile în curs și să le opereze. În aceste condiții, sectorul privat va fi nevoit să se dezvolte prin resurse proprii: din perspectiva forței de muncă, a asigurării trainingului personalului, din perspectiva internaționalizării, a dezvoltării produselor proprii, precum și a automatizării proceselor de producție, etc. Investițiile străine au un ritm temperat, mai ales din cauza lipsei de forță de muncă, creșterea salariului minim influențează negativ dinamica dezvoltării companiilor, fiindu-le dificil să scaleze sau să desfășoare activități de R&D, migrația externă se va accentua, etc.
- **Scenariul 2 "Do minimum"** – ia în calcul o accelerare a creșterii economice, pe considerentul că valoarea investițiilor străine directe crește la nivel municipal. Este scenariul în care autoritățile finalizează proiectele în curs și încep noi investiții de interes public, dar care încă sunt în fază de proiect (Drumul expres Deva-Oradea, zona industrială Depozitelor).
- **Scenariul 3 "Do something" (proposed projects)** de creștere economică susținută, bazată pe investiții străine în rețehnologizare și informatizare, în industrii avansate cu ritmuri înalte de productivitate a muncii. Mutarea centrului de greutate dinspre avantajul competitiv bazat pe intensivitatea muncii către cel bazat pe intensivitatea capitalului în cadrul procesului de modernizare economică presupune nu numai eforturi de rețehnologizare și informatizare, dar și înzestrarea forței de muncă cu competențe tehnologice complexe și digitale (angajații STEM). Administrația finalizează proiectele începute și planificate, menționate la celelalte două scenarii sprijinind în mod proactiv combaterea provocărilor alimentate de automatizare, digitalizare, dezvoltarea unui pol consistent de forță de muncă cu competențe tehnice – STEM (prin intermediul unor programe – o parte din ele menționate la recomandări – menite să îmbunătățească / actualizeze competențele angajaților care vor trece la o nouă treaptă a valorii adăugate) și sprijinind puternic ecosistemul de startup-uri, prin crearea unor instrumente de finanțare municipale dedicate startup-urilor tech. Impactul creșterii investițiilor străine la creșterea economică se va menține constant, forța de muncă se va reloca pe ramuri economice, cu precădere spre ramurile cu potențial de progres tehnologic și cu avantaj competitiv.

3.1.2.2.3. Cadrul natural și mediul

Cadrul natural.

Calitatea aerului – scenarii

În ceea ce privește calitatea aerului au fost identificate trei scenarii:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – urmărește abordarea dezvoltării urbane, a dezvoltării infrastructurii și a dezvoltării regionale fără a ține cont sub nici o

formă de implicații lor asupra calității aerului. În aceste condiții, se prognozează o înrăutățire semnificativă a calității acestuia în municipiul Deva, pe șoselele principale, precum și în aria metropolitană Deva, ținând cont de tendințele de accentuare a polarizării și de creștere permanentă a parcului auto.

- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în considerare actualele tendințe în ceea ce privește calitatea aerului, a tiparului actual de manifestare a impactului uman asupra aerului, a măsurilor luate deja cu scopul îmbunătățirii situației existente. Luarea în considerare a acestui scenariu ar determina păstrarea valorilor actuale ale calității aerului, cu depășiri ale valorilor limită la unii indicatori, dar în mare măsură menținerea sub această valoare limită. Acest scenariu nu ia însă în considerare tendințele de dezvoltare socio-economică a municipiului, schimbările prognozate pe piața energiei, dezvoltarea estimată a infrastructurii de transport și a localităților. Pentru a exemplifica doar câteva dintre măsurile avute în vedere în prezentul scenariu menționăm: reabilitarea termică a clădirilor și modernizarea surselor de încălzire pentru instituții publice; folosirea unui sistem de iluminat public eficient din punct de vedere energetic în clădirile municipale (LED); realizarea auditului energetic al tuturor clădirilor publice; achiziția de autobuze electrice noi pentru transportul public (deja demarată); introducerea de noi zone cu restricții de viteză; implementarea unei rețele de puncte self-service pentru închirierea de biciclete; 50% reducere la impozitul pe proprietate pentru proprietarii clădirilor verzi; amplasarea de panouri fotovoltaice pe clădirile publice și stimularea amplasării acestora pe clădiri particulare; renovarea rețelelor de termoficare; majorarea tarifelor la parcare în centrul orașelor, etc.
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – presupune aplicarea unor măsuri la nivel comunitar și individual, de la cele efective (tehnice, administrative) și legislative până la cele cu impact la nivel comportamental, derivate din creșterea nivelului de conștientizare a subiectului în rândul populației, cu scopul general de a îmbunătăți calitatea aerului. Acest scenariu al emisiilor atmosferice ar determina încadrarea tuturor concentrațiilor medii anuale ale poluanților atmosferici sub valorile limită. Cele mai importante măsuri a căror aplicare ar duce la estimările realizate sunt: reducerea emisiilor din sectorul rezidențial, prin implementarea de proiecte pentru eficiență energetică a clădirilor, dar și a celor publice; realizarea unor scheme suport pentru creșterea gradului de utilizare a resurselor regenerabile precum energia geotermală, pompe de căldură, panouri solare, energie eoliană și hidro; reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport, asigurarea mobilității traficului, promovarea utilizării mijloacelor alternative de transport (transport în comun eco, biciclete, etc); măsuri pentru eficiența energetică – instalații termice performante, cuptoare în industrie, etc;

Calitatea apelor – scenarii

Scenariile de evoluție a mediului acvatic sunt determinate de aplicarea unor măsuri și decizii în plan instituțional, dar și individual care să asigure cel puțin menținerea stării calitative actuale pentru corpurile de apă de suprafață și subteran. Din punct de vedere instituțional, prin Planul de Management al Bazinului Hidrografic Mureș s-au stabilit o serie de măsuri care să reglementeze utilizarea apei și mai ales să asigure starea calitativă bună a acesteia.

Evaluarea scenariilor posibile în ceea ce privește evoluția calității mediului acvatic este determinată de modul de implicare/acțiune al instituțiilor ce "operează" cu apa, dar și al acțiunilor întreprinse la nivel individual/personal în relație cu acest demers.

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – este cel în care populația și autoritățile nu realizează niciun demers asupra protecției calității apei, fiind dezinteresați să conserve actuala stare calitativă a mediului acvatic. Un asemenea scenariu, va conduce foarte rapid, la o dereglare masivă a stării calitative a apei cu efecte imediate asupra utilizării acesteia în varii scopuri.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în calcul adoptarea unor măsuri minimale la nivel individual și instituțional, legate de protejarea mediului acvatic de eventuale alterări calitative:
 - .1. La nivel individual: aplicarea unui management restrictiv la nivel de gospodărie privind utilizarea resursei acvatice în raport cu necesitățile familiei, fără a genera risipă și alterări calitative majore: instalarea contoarelor de apă, evitarea aruncării unor reziduuri non-degradabile în rețeaua de canalizare, respectiv albiile râurilor (uleiuri alimentare, vopsele) și colectarea lor în centre specializate;
 - .2. La nivel instituțional: asigurarea unor servicii eficiente de preluare a reziduurilor generate în gospodăriile individuale și spații locative comune și depozitarea lor în spații adecvate, care să nu implice degradarea stării calitative a apelor; promovarea unor politici de protecție a mediului acvatic prin decizii care să asigure cel puțin conservarea stării calitative actuale; aplicarea unor măsuri de supraveghere și control eficiente, care să descurajeze situațiile critice potențial generatoare de poluare, la nivelul agenților economici, dar și la nivel individual.
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel prin care autoritățile publice locale și județene își prioritizează acțiunile în sensul promovării acțiunilor, măsurilor, proiectelor și programelor ce concură la menținerea și/sau îmbunătățirea stării calitative a mediului acvatic. Tipuri de măsuri care se propun în acest scenariu: implementarea unor proceduri de gestionare a riscurilor în cazul poluărilor din cauze naturale sau provocate de acțiuni voluntare sau involuntare ale oamenilor; reabilitarea surselor de apă existente și la nevoie construirea de noi surse de apă; implementarea unei strategii privind eliminarea nămolurilor rezultate în procesele de tratare a apei; acțiuni de conștientizare a populației privind potențialul de poluare al activităților antropice; reducerea și prevenirea poluării cu nitrați trebuie să fie una din politicile prioritare de aplicat în cazul surselor de poluare difuze de proveniență agricolă pe terenurile adiacente cursurilor de apă ,e necesară constituirea zonelor de protecție și benzi tampon în care să fie interzisă desfășurarea activităților agricole, respectiv aplicarea fertilizanților și a pesticidelor de orice fel.

Proгноza calității apelor este dificil de cuantificat, ea fiind direct legată de tendința presiunilor generate de factorul antropic și mai ales de respectarea legislației corespunzătoare acestui subiect. În contextul actual, presiunea demografică exercitată prin polarizarea migrației spre Deva, respectiv comunele limitrofe, se poate estima o posibilă tendință de scădere a calității mediului acvatic, dacă nu se aplică cel puțin scenariul de referință "Do minimum". Corelarea acțiunilor de colectare selectivă a deșeurilor, procesarea acestora în spații specializate și epurarea corespunzătoare a apelor reziduale menajere și industriale sunt cele mai importante măsuri pentru ca evoluția calității apelor să înregistreze o evoluție pozitivă.

Calitatea solului – scenarii

Scenariile de evoluție a calității solurilor iau în considerare diferite grade de aplicare a măsurilor prevăzute pentru eliminarea disfuncționalităților constatate, acestea fiind

influențate fundamental de finanțările disponibile, de eficiența acțiunilor de informare a populației și de gradul de coordonare dintre diverse instituții cu responsabilități în gestiunea terenurilor, precum CJHD, ANIF, OSPA, APIA, DAJA, ANSVSA, ANANP, consiliul local, etc.

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – se bazează pe considerentul că acest domeniu de intervenție este secundar comparativ cu altele, prioritare: calitatea apelor, a aerului, situația spațiilor verzi sau a transporturilor, siturilor contaminate, în legătură cu care nu s-au putut obține informații la zi (site-ul fiind nefuncțional), în activitatea de documentare. Această situație, precum și lipsa fondurilor necesare lucrărilor de îmbunătățiri funciare, evidențiază o oarecare neglijență administrativă față de aceste subiecte. În condițiile acestui scenariu se imaginează o evoluție de tip laissez-faire, în care se aplică doar procedurile administrative de control și monitorizare a poluării și degradării solurilor, fără nici un fel de măsură proactivă însă, fără nici o strategie de gestiune integrată și fără niciun plan coagulat de îmbunătățire a valorificării terenurilor și calității solurilor.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – are în vedere îmbunătățirea schemelor actuale de plăți pentru agricultură (măsurile de agro-mediu și climă, precum și agricultură ecologică) și creșterea numărului de aplicanți pentru acestea, prin măsuri mai eficiente de informare și sprijin pentru agricultori. În special agricultura ecologică, cu potențial destul de mare având în vedere tendințele în comportamentul consumatorilor urbani, se poate dezvolta, cu precădere pe partea de procesare, unde este la momentul acesta foarte slab dezvoltat inclusiv la nivel de județ. Pe de altă parte acest scenariu ia în considerare pe latura îmbunătățirilor funciare o cât mai eficientă întreținere a infrastructurii existente, pentru a o putea utiliza într-o cât mai mare măsură. Astfel lucrările de decolmatări și reparații ale canalelor, podurilor, pragurilor, drumurilor de exploatare, etc sunt prioritare, situația infrastructurii specifice putând așadar să fie ținută sub control. În fine, situația siturilor contaminate este cel puțin mai bine cunoscută, prin monitorizarea lor mai atentă, nu doar birocratic, ci și practic, prin vizite în teren, cu scopul documentării stării lor (observații, fotografii, verificare buletine analiză, sesizarea unor eventuale situații problematice, etc), astfel încât să se poată realiza o proprie bază de date la nivelul municipiului (APM Hunedoara, Primăria Deva), independentă de centralizările naționale.
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – are în vedere implementarea tuturor soluțiilor exprimate ca propuneri de eliminare (sau cel puțin diminuare) a disfuncționalităților. În acest caz, comparativ cu scenariul anterior, măsurile de întreținere și monitorizare mai atentă a situației actuale (situri contaminate, îmbunătățiri funciare, terenuri afectate de factori limitativi, activități agricole pe terenuri eligibile măsurilor de agromediu și climă) sunt completate de: realizarea unui plan municipal de monitorizare și îmbunătățire a terenurilor (agricole dar și forestiere); activități de îmbunătățire a cunoașterii patrimoniului edafic și agricol (studiu pedologic complet pe tot UAT-ul, funcționarea unei baze de date municipale a siturilor contaminate – înregistrate, dar și a celor potențiale); accesarea unor linii de finanțare menite să îmbunătățească situația infrastructurii de îmbunătățiri funciare; stabilirea unui cadru de colaborare între instituțiile responsabile cu administrarea terenurilor, astfel încât măsurile de îmbunătățiri funciare, de control a factorilor limitativi, de monitorizare a poluării solurilor, de dezvoltare a infrastructurii de comunicație, de dezvoltare urbanistică sau de valorificare a serviciilor ecosistemice să fie

integrate și corelate.

Deșeuri – prognoze sau alternative de dezvoltare

Având în vedere că în urma schimbărilor legislative, selectarea operatorilor de salubritate va rezolva într-o anumită măsură deficiențele induse de lipsa echipamentelor adecvate de management al deșeurilor, se prognozează că situația în acest domeniu se va îmbunătăți în următorii ani, stimulată și de schimbările legislative care vizează sporirea cantității deșeurilor colectate separat și reciclate, pe principiul " plătești cât arunci".

Aceste prognoze favorabile trebuie însă să țină cont și de tendințele în ceea ce privește producția de deșeuri, așa cum este estimată în continuare.

Prognoza generării de deșeuri municipale este cuprinsă în Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor elaborat la nivelul județului Hunedoara. Conform Planului, cantitatea de deșeuri municipale generate și colectate în anul 2025 va fi mai mică decât cea din anul de studiu 2019, cu un procent de cca. 3%, iar aceasta se datorează micșorării deșeurilor în amestec și separat și a deșeurilor similare colectate în amestec și separat.

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – este cel în care instituțiile și comunitatea locală nu întreprind măsuri pentru îmbunătățirea managementului deșeurilor. În acest caz, situația din domeniul managementului deșeurilor va continua trendul actual, respectiv va continua să se desfășoare în unele zone ale municipiului pe baza operațiunilor de colectare și eliminare a acestora prin depozitare, tendință care contravine politicii Uniunii Europene în domeniu care recomandă eliminarea doar în cazul deșeurilor ce nu se pot reutiliza și recicla.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în calcul adoptarea unor măsuri care să conducă la îmbunătățirea situației în domeniu, dar nu suficient pentru a pune bazele unui sistem de management al deșeurilor modern și eficient, în concordanță cu politicile europene. Se vorbește aici despre: aplicare prevederilor L 31/2019, care să conducă la creșterea cantității de deșeuri colectate separat; realizarea unor activități de informare și conștientizare cu comunitatea locală pe tema colectării separate, a reutilizării și a reciclării casnice a deșeurilor; monitorizarea depozitării ilegale de deșeuri și sancționarea drastică a acestor practici;
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel prin care acțiunile instituțiilor competente vor conduce la o îmbunătățire majoră a managementului deșeurilor în municipiul Deva, astfel încât prin aceasta să se elimine riscurile induse pentru mediu și pentru sănătatea populației. Măsurile prevăzute în acest scenariu se referă la: asigurarea unui nivel complet de acoperire cu servicii de salubritate la nivelul municipiului; realizarea unor campanii de informare susținute atât la nivelul populației cât și al autorităților publice locale privind politica europeană în domeniul managementului deșeurilor și riscurile pe care managementul deficitar al deșeurilor le induce asupra mediului și sănătății populației, care să conducă în timp la prevenirea generării deșeurilor, sporirea cantității de deșeuri colectate separat, reciclate sau tratate, respectiv la scăderea cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare; finalizarea ecologizării fostelor depozite de deșeuri care în continuare reprezintă o sursă semnificativă de poluare a mediului și un pericol pentru sănătatea populației, îmbunătățirea infrastructurii pentru colectarea separată a deșeurilor și monitorizarea modului în care populația aplică noile

prevederi de colectare separată a deșeurilor; accesarea de fonduri la nivelul municipiului pentru facilități de tratare biologică a deșeurilor biodegradabile sau pentru obținere de energie din deșeuri biodegradabile sau agricole; informarea populației și controlul depozitării dejecțiilor animaliere, pentru a elimina riscul poluării solului, aerului și apei; eficientizarea colectării, stocării și tratării / reciclării / eliminării deșeurilor din construcții și demolări; adoptarea unor măsuri care să sporească gradul de reciclare a ambalajelor, cum ar fi de exemplu "sistemul depozit".

Riscuri.

Fenomenele meteo-climatice și insulele de căldură urbană – prognoze, scenarii sau alternative de dezvoltare.

Pentru a evalua tendințele viitoare ale climei la scara spațială a României, s-au folosit date publice ale IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) din 2021 și ale EEA (European Environment Agency).

Astfel principalele efecte ale schimbărilor climatice pentru zona de câmpie a României indică: creșterea episoadelor de căldură extremă; descreșterea cantităților de precipitații în anotimpul de vară; creșterea riscului de inundații rapide; creșterea riscului de apariție de incendii de pădure; creșterea cererii energetice pentru sistemele de răcire; scăderea valorii economice a pădurilor. Aceste estimări presupun o creștere a stresului cald asupra organismului uman, cu implicații majore asupra stării de sănătate și a capacității de muncă.

Se propun următoarele scenarii de evoluție a climei în arealul municipiului Deva:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – este cel în care populația și autoritățile nu sunt conștiente sau nu acționează împotriva diminuării efectelor schimbărilor climatice sau a ICU, nu se adoptă măsuri de diminuare, iar impactul asupra diverselor domenii de activitate va fi în creștere, la fel și disconfortul termic în orașe.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în calcul doar aplicarea unor măsuri minimale de diminuare a impactului local în arealele afectate adoptate:
 - .1. La nivel individual: utilizarea în amenajarea spațiilor verzi private/curțile individuale a plantelor celor mai eficiente din punct de vedere al efectului de răcire (prin consultarea cu specialiștii horticultori); adoptarea măsurii "pereți verzi" prin plantarea unor plante agățătoare care să umbrească pe tot parcursul zilei pereții, evitându-se în acest fel supraîncălzirea acestora; adoptarea măsurii "balcoane verzi" ce se poate materializa prin decorarea balcoanelor sau teraselor cu foarte multe plante pentru un efect de răcorire și umbră, precum și pentru umbră pereților și a încăperilor locuințelor; amplasarea de surse de apă (instalații de pulverizare a apei, corpuri mici de apă) în curțile individuale.
 - .2. La nivel instituțional: utilizarea autobuzelor electrice preponderent pe rutele/liniile ce traversează arealele cele mai calde, pentru evitarea supraîncălzirii prin emisiile de gaze de eșapament; realizarea (prin consultare cu specialiști horticultori) și punerea la dispoziția comunității a unui catalog cu plantele cele mai eficiente din punct de vedere al efectului de răcire (arbuști, arbori, cu creștere rapidă, cu coronament bogat, etc); alegerea pentru amenajarea spațiilor verzi din domeniul public din interiorul orașului a plantelor cele mai eficiente din punct de vedere al efectului de răcire.

Aceste măsuri nu vor avea efect major de diminuare a efectului fenomenelor

meteorologice extreme, respectiv a efectului de ICU, arealele de tip hotspot din Deva menținându-se aproape de valorile actuale ca extensiune, dar cu o scădere ușoară a intensității acestora.

- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel prin care autoritățile publice locale se implică în primul rând prin măsuri de reglementare, iar în al doilea rând prin măsuri de implementare care cuprind următoarele tipuri de măsuri, în funcție de domeniile cele mai afectate, sunt:

.1. **Dezvoltare urbană/calitatea vieții:** monitorizarea detaliată a climatului urban prin sisteme automate în toate arealele urbane; pe termen lung, implementarea unor astfel de sisteme ar facilita, prin datele obținute din măsurători, realizarea unor modele de prognoză a vremii la scară urbană, pe baza cărora să se emită avertizări biometeorologice în funcție de condițiile reale din oraș, respectiv din fiecare cartier; de asemenea, pe baza aceluiași date, s-ar putea stabili care sunt locațiile cele mai potrivite pentru amplasarea de puncte de prim ajutor în situații cu fenomene meteorologice periculoase (de tip val de căldură, val de frig); analiza situației existente, astfel încât pe viitor, în cazul extinderii arealelor urbane, să se ia decizii de replicare a tipurilor de țesut urban de tip "cool spot" și evitarea, pe cât posibil a celor de tip "hot spot"; reglementarea ca în cazul reabilitării termice a clădirilor, să fie inclusă și izolarea acoperișurilor (nu numai a fațadelor), prin adoptarea de soluții de tip acoperișuri răcoroase ("cool roofs", mai puțin costisitoare), acoperite cu pietriș de râu sau cu alte materiale naturale, acoperișuri vopsite cu vopsea reflectorizantă, etc sau de tip acoperișuri verzi "green roofs" (mai costisitoare) care presupun amplasarea unui strat de sol, a unor instalații de irigare, precum și izolații suplimentare pentru colectarea apei pluviale și unele modificări de structură a clădirii; reglementări privind tipul de țesut urban (de tip "cool spot") care să fie replicat în dezvoltarea ulterioară a orașului; alegerea de materiale de tip "cool/green" pentru parcuri și trotuare, acolo unde este posibil (ex: de tip fagure, din piatră naturală, etc), pentru a crește gradul de infiltrare a apei pluviale sau dimensionarea corespunzătoare a sistemului de canalizare în cazul fenomenelor extreme care pot duce la apariția inundațiilor urbane, în special a arealelor joase ale orașului;

.2. **Transporturi:** utilizarea autobuzelor electrice preponderent pe rutele/liniile care traversează arealele cele mai calde, pentru evitarea supraîncălzirii prin emisia gazelor de eșapament emise de autobuzele clasice; în cazul extinderii rețelei de piste de biciclete, este recomandat ca acestea să nu urmeze liniile de transport principale ale orașului, ci să fie deviate pe artere secundare (pentru evitarea expunerii bicicliștilor la emisiile de gaze); încurajarea de către autorități a achiziționării de către populație a autoturismelor cu emisii mici de gaze cu efect de seră, preferabile hibride și/sau electrice (facilități fiscale, restricționare de trafic pe anumite zone și/sau în anumite perioade ale zilei a automobilelor mult poluatoare, etc).

.3. **Arhitectură și spații verzi:** în funcție de condițiile ecologice nou identificate la scara orașului/ zonei de câmpie a Aradului (durata sezonului de vegetație, suma temperaturilor eficiente și cantitatea de precipitații utilă) se pot alege: tipurile de culturi și hibrizi cu eficiență maximă pentru domeniul agricol; plantele cele mai eficiente din punct de vedere al efectului de răcire pentru amenajarea spațiilor verzi din interiorul orașului, în vederea diminuării efectului de insulă de căldură urbană.

.4. **Turism:** identificarea perioadelor favorabile din punct de vedere meteo-climatic pentru organizarea evenimentelor culturale, sportive și recreative în aer liber.

- .5. **Educație:** conștientizarea populației prin măsuri de informare în masă și individuale asupra modificărilor climatice recente și a celor viitoare, precum și a efectelor lor prin campanii de informare; propunerea la nivel de Inspectorat Școlar Județean a unor discipline opționale privind educația pentru mediu pentru vârsta școlară.

Adoptarea acestor măsuri ar putea să asigure o dezvoltare a municipiului bazată pe sustenabilitate de mediu. Măsurile acestui scenariu sunt complexe, de la măsurile de monitorizare și realizarea unui model de prognoză locală a vremii, până la măsuri active de investiții publice și private în izolarea clădirilor și adoptarea unor țesuturi urbane răcoroase pentru clădirile noi, la încurajarea populației să adopte decizii sustenabile din acest punct de vedere, investiții în infrastructura de turism și transport și la educația pe termen lung a municipiului. Acest scenariu va permite o mai mare reziliență a comunității locale din Deva la schimbările climatice, va permite diminuarea intensității ICU și reducerea impactului acesteia la nivelul populației din arealul urban.

Fenomenele hidrologice extreme – prognoze, scenarii sau alternative de dezvoltare.

Creșterea frecvenței evenimentelor hidrice extreme la nivelul județului trebuie analizată prin prisma gospodăririi resursei de apă disponibile. Coeficientul de infiltrare în sol și timpul de concentrare în albie a apelor meteorice scade considerabil; în aceste condiții crește probabilitatea de producere a viiturilor rapide, cu efecte majore asupra comunităților și a mediului. Acest tip de risc se poate produce la nivelul arealului urban, unde coeficientul de infiltrare scade la 0, în condițiile impermeabilizării suprafețelor.

Se propun următoarele scenarii de evoluție în raport cu fenomenele hidrice extreme la nivelul municipiului:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – este cel în care populația și autoritățile nu conștientizează și nu acționează împotriva diminuării efectelor consecințelor acestor fenomene, expunându-se episodic, la situații limită care pot genera pagube majore economiei locale, dar și în ceea ce privește calitatea vieții. Astfel dezinteresul individual și colectiv dar și cel instituțional, poate genera sincope în dezvoltarea zonelor afectate, dacă nu se adoptă măsuri de diminuare, pre-eveniment, respectiv combatere a consecințelor negative, post-eveniment.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în calcul doar aplicarea unor măsuri minimale de diminuare a impactului local în arealele afectate:
 - .1. La nivel individual: curățarea canalelor și rigolelor de colectare a apelor pluviale, întreținerea corespunzătoare a suprafețelor, prin eliberarea acestora de eventuale obiecte materiale, care ar putea fi preluate de apele meteorice și transportate spre rețeaua hidrografică, creând posibilitatea formării blocajelor în drenul natural.
 - .2. La nivel instituțional, administrativ: realizarea lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor a zonelor rezidențiale și productive. Asigurarea bunei funcționări a utilajelor folosite la intervențiile pentru contracararea dezastrelor naturale; responsabilizarea pe instituții și grupuri de lucru a acțiunilor ce derivă din gestionarea situațiilor de criză generate de fenomene hidrice extreme; implementarea planului de Management a Bazinului Hidrografic Mureș, prin care trebuie să se ia în considerație în măsura posibilităților, întreținerea și/sau refacerea zonelor inundabile, precum și măsuri de prevenire și reducere a

efectelor negative asupra sănătății umane, a mediului, a patrimoniului cultural și a activităților economice. Elementele planului de gestionare a riscului la inundații trebuie revizuite periodic și, după caz, trebuie actualizate, luând în considerare efectele posibile ale schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor.

- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel prin care autoritățile publice locale se implică activ și prioritar în implementarea recomandărilor prezentate la scenariul "Do minimum". În baza acestui scenariu toți factorii implicați (populație, instituții publice, agenți economici) își prioritizează acțiunile de gestiune a hazardelor naturale pe cele legate de managementul fenomenelor hidrice extreme, prin încurajarea investițiilor ce vizează reducerea impactului negativ al acestora asupra comunității, implementarea unor sisteme de avertizare/monitorizare eficiente, probate periodic, prin exerciții de alarmare și antrenare a populației, aplicarea unor politici educaționale de creșterea gradului de conștientizare a publicului în raport cu acțiunile ce trebuie luate pentru diminuarea efectelor posibile generate de viituri și inundații.

Infrastructura și serviciile de gestiune a situațiilor de urgență – scenarii

Se propun următoarele scenarii de evoluție a infrastructurii și serviciilor de gestiune a situațiilor de urgență:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – este cel în care populația și autoritățile nu sunt conștiente sau nu acționează în vederea îmbunătățirii infrastructurii și serviciilor de gestiune a situațiilor de urgență, astfel impactul negativ al acestora asupra populației pe diversele domenii de activitate va fi maxim.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în calcul doar aplicarea unor măsuri minimale de diminuare a disfuncționalităților identificate la nivelul infrastructurii și serviciilor de gestiune a situațiilor de urgență:
 - .1. La nivel individual: o mai bună conștientizare a populației asupra implicațiilor negative pe care le impun comportamentul acestora în cazul unor situații de urgență, implicarea voluntarilor în activitatea infrastructurii și serviciilor de gestiune a situațiilor de urgență ce poate ajuta la o mai bună funcționalitate și la reducerea timpilor de acces la zonele problemă.
 - .2. La nivel instituțional: alocarea unor fonduri suplimentare pentru dotarea eficientă a infrastructurii și serviciilor de gestiune a situațiilor de urgență, reglementarea unor prevederi legale care la momentul de față sunt ineficiente; găsirea unor amplasamente periferice pentru detașamentele județene de intervenție în situațiile de urgență, pentru a evita timpul pierdut cu ieșirea din oraș.
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel prin care autoritățile publice locale se implică în primul rând prin măsuri de reglementare, iar în al doilea rând prin măsuri implementare care cuprind toate recomandările prezentate anterior.

Măsurile acestui scenariu sunt complexe, de la măsuri de conștientizare a populației și implicarea unui număr mai mare de voluntari specializați pentru diferite situații de urgență, până la măsuri active de investiții publice și private sub forma unor donații în vederea atingerii unui grad de dotare ridicat al infrastructurii și serviciilor de gestiune a situațiilor de urgență.

Patrimoniul natural și construit, peisaje.

Patrimoniul natural protejat – scenarii

Pornind de la realitatea gestiunii capitalului natural în municipiul Deva, respectiv disfuncționalitățile identificate, se pot preconiza următoarele scenarii de evoluție, prezentate în funcție de acțiunile ce s-ar putea aplica pentru a preîntâmpina / reduce efectele disfuncționalităților:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – este cel în care populația și autoritățile nu sunt conștiente sau nu întreprind măsuri pentru îmbunătățirea capitalului natural și a stării de conservare a biodiversității în ariile protejate. Acest lucru va determina o degradare continuă a acestora, suprafața habitatelor și a biotopului speciilor va scădea, structura și funcțiile acestora se vor înrăutăți, dimensiunile populațiilor speciilor vor scădea.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în calcul adoptarea unor măsuri care să conducă la păstrarea stării actuale a capitalului natural, dar nu va produce îmbunătățiri, cum ar fi: aplicarea prevederilor de management aprobate ale Ariilor Naturale Protejate, ce țin controlul presiunilor existente și al activităților umane prin control administrativ, activități de patrulare pe teren; realizarea unor activități de informare și conștientizare cu comunități locale pe tema ariilor naturale protejate de către instituțiile competente (ANANP, APM Hunedoara).
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel prin care acțiunile instituțiilor competente vor conduce la o îmbunătățire a stării capitalului natural al municipiului, astfel încât să contribuie la îndeplinirea ȋntelilor asumate de România în acest domeniu și să conducă la îmbunătățirea vieții locuitorilor prin implicațiile pozitive multiple pe care biodiversitatea le poate produce.

Patrimoniul cultural-prognoze, scenarii sau alternative de dezvoltare

Presupunem existența unei legături cauzale între gradul de îmbătrânire a populației la nivel de municipiu și disponibilitatea acesteia de a interveni, în mod pozitiv sau negativ, asupra elementelor ce compun peisajele culturale locale.

Prognozarea stării de conservare a monumentelor istorice de arhitectură reprezintă o sarcină deosebit de complexă, care trebuie să țină cont de un număr relativ mare de parametri: starea generală de conservare a monumentului, determinată de expertizarea detaliată a acestuia; elemente legate de locația geografică a monumentului: geologie, etc; disponibilitatea finanțării intervențiilor pentru conservare sau pentru reabilitarea monumentului; randamentul utilizării fondurilor disponibile; calitatea proiectelor de reabilitare și implementarea acestora; posibilitatea de auto-susținere financiară a ȋntreținerii monumentului.

După cum se poate observa, parametri enumerați sunt multidimensionali, fiecare dintre ei necesitând construirea unui indice complex. Totodată, există problema lipsei datelor necesare construirii unor astfel de indici. Mai mult evaluarea unor parametri cheie, precum și calitatea proiectelor de reabilitare și a implementării acestora, este oarecum subiectivă și nu poate fi făcută decât ex post.

Din analiza efectuată se poate constata că majoritatea monumentelor istorice de arhitectură din Deva nu au o prognoză pozitivă a stării de conservare. Acest lucru este de așteptat, dat fiind că pe termen mediu, doar obiectivele aflate în stare foarte bună sau bună de conservare pot să își conserve starea. Totodată, singurele evoluții pozitive sunt în cazul monumentelor asupra cărora se fac intervenții.

Ipoteza 1 - Reglementări și control neschimbate

- .1. *Status-quo* (fără intervenții): continuarea alterării peisajelor și continuarea deteriorării peisajelor în toate zonele de prioritate.
- .2. *Scenariul 1* (intervenții în funcție de priorități): continuarea alterării unor

peisaje cu prioritate mică din punct de vedere al patrimoniului construit; încetinirea și reversul parțial al procesului de deteriorare a unor elemente de peisaj, dar continuarea procesului de alterare în zonele cu prioritate medie; încetinirea și reversul parțial al deteriorării peisajului în zonele cu prioritate mare.

- **Ipoteza 2 - Reglementări și control mai slabe**

.1. *Scenariul 2* (fără intervenții): accelerarea alterării peisajelor în zonele cu prioritate mică; accelerarea alterării unor elemente de peisaj concomitent cu deteriorarea altora în zonele cu prioritate medie; continuarea deteriorării peisajului în zonele cu prioritate mare.

.2. *Scenariul 3* (intervenții în funcție de priorități): accelerarea alterării peisajelor în zonele cu prioritate mică; accelerarea alterării unor elemente de peisaj concomitent cu încetinirea procesului de deteriorare a altora în zonele cu prioritate medie; încetinirea și reversul parțial al deteriorării peisajului în zonele cu prioritate mare.

- **Ipoteza 3 - Reglementări și control mai stricte**

.1. *Scenariul 4* (fără intervenții): încetinirea sau chiar oprirea alterării peisajelor în zonele cu prioritate mică; încetinirea sau chiar oprirea alterării unor elemente de peisaj, concomitent cu continuarea procesului de deteriorare a altora în zonele cu prioritate medie; continuarea deteriorării peisajului în zonele cu prioritate mare.

.2. *Scenariul 5* (intervenții în funcție de priorități): încetinirea sau chiar oprirea alterării peisajelor în zonele cu prioritate mică; încetinirea sau chiar oprirea alterării unor elemente de peisaj, concomitent cu încetinirea și cu reversul parțial al procesului de deteriorare al altora în zonele cu prioritate medie; încetinirea și reversul parțial al deteriorării peisajului în zonele cu prioritate mare.

Pe baza scenariilor prezentate anterior, zonele afectate preponderent de alterarea peisajului sunt influențate mai mult de reglementări și de control în timp ce zonele afectate mai mult de deteriorări depind mai mult de intervenții. Este așadar de dorit ca dezvoltarea viitoare a patrimoniului să se apropie cât mai mult de cel de-al cincilea scenariu. În acest scop, este necesară atât elaborarea unor reglementări locale clare și stricte pentru obiectivele de patrimoniu, cât și creșterea capacității de control a respectării prevederilor din regulamentele propuse în documentațiile de tipul PUG și PUZCP, precum și a celor de tipul PLP – Plan Local de Peisaj. Totodată, sunt necesare intervenții ținute asupra obiectivelor de patrimoniu, cu ierarhizarea reabilitării obiectivelor care pot genera efect multiplicator semnificativ în arealele de care aparțin, precum și a celor unice, cu valoare deosebită, cum este Cetatea Devei.

3.1.2.2.4. Infrastructurile tehnice majore

Infrastructura de transport – scenarii

Se propun următoarele scenarii de dezvoltare a infrastructurii de transport rutier, feroviar, naval și aerian în municipiul Deva:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – pleacă de la premisa ca situația din prezent va continua, în lipsa unor investiții strategice care să susțină dezvoltarea integrată a infrastructurii de transport public rutier, feroviar, naval și aerian, și implicit a dezvoltării teritoriale.

Efectele acestui scenariu vor fi: gradul de congestie a traficului rutier va continua să

crească în mod accentuat în zona Căii Zarandului și a localităților metropolitane de tranzit și intersecție a arterelor rutiere principale – DN; gradul de conectivitate și accesibilitate la nivel municipal va continua să fie deficitar; transportul feroviar nu va putea contribui semnificativ la degrevarea traficului rutier de mărfuri și persoane nici la nivel metropolitan, nici județean; gradul de atractivitate al transportului feroviar în comparație cu cel rutier în scopul navetei la nivel metropolitan sau deplasărilor la nivel județean sau scopul deplasărilor la nivel județean și regional va continua tendința de diminuare; transportul naval va fi inaccesibil în pofida potențialului râului Mureș; transportul aerian va continua să scadă cu privire la traficul de persoane; caracterul centripet al infrastructurii se va menține, menținându-se focalizarea pe Deva.

- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – ia în calcul finalizarea proiectelor deja inițiate la nivel local/județean/regional, pentru care există planuri concrete și surse de finanțare asigurate/identificate. Acțiunile cuprinse în acest tip de scenariu reflectă nivelul de complexitate al abordării dezvoltării infrastructurii de transport, în raport cu scopul general de protecție a mediului și intensificare a relațiilor economice cu teritoriile adiacente sau la distanță, cu atenție deosebită oferită infrastructurii de transport rutier și feroviar, predominând abordarea integrativă de conectare a rețelei județene de drumuri la rețeaua regională și zonală (conectarea cu polii de dezvoltare regionali și cu coridoarele naționale și europene de transport rutiere și feroviar), dezvoltarea transportului aerian de pasageri și mărfuri și creșterea viabilității și favorabilității transportului feroviar de persoane și de mărfuri.

În cadrul acestui scenariu se urmăresc următoarele investiții: implementarea Drumului Express Deva-Oradea, finalizarea lucrărilor de modernizare a magistralei Curtici-Arad-Deva cu finanțare europeană;

Măsurile și acțiunile întreprinse în cadrul acestui scenariu vor susține nivelul minim-mediu de mobilitate și conectivitate actual. Acest scenariu va crea premisele unei dezvoltări teritoriale mai echilibrate și va permite menținerea poziției Devei la nivel regional cu privire la gradul de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și impact diminuat al transporturilor asupra mediului. Pe termen mediu și lung, demersurile inițiate deja la nivel municipal și județean vor conduce la reducerea costurilor generate de accidente și incidentele rutiere și feroviare și la crearea premiselor de atingere a obiectivelor stabilite în convențiile și acordurile internaționale referitoare la Rețelele de Transport Trans-European (TEN-T) și Standardele Tehnice de Interoperabilitate (STI).

- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel pentru care s-a optat, și ia în considerare nu doar finalizarea proiectelor de investiții publice deja inițiate pentru dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel local și regional ci și a măsurilor de intervenție care să asigure o dezvoltare bazată pe principiile de eficiență economică, integrare cu conectare la rețeaua TEN-T, sustenabilitate economică și de mediu. Măsurile acestui scenariu sunt complexe și abordează toate modurile de transport aflate deja la un anumit nivel de dezvoltare, pentru conceperea unui sistem de transport multimodal și intermodal având scopul de a crește nivelul de conectivitate și accesibilitate în zona municipiului Deva, fluidizare a traficului de persoane și mărfuri în zona urbană, periurbană și metropolitană. Implicit, prin îndeplinirea obiectivelor stabilite pe termen scurt și mediu, se vor contura premisele unei dezvoltări economice echilibrate în municipiul Deva și diminuirii fenomenului de hiperconcentrare și/sau periferie în teritoriu.

Infrastructura de apă și apă uzată – scenarii

Dezvoltarea teritorială nu poate fi concepută în termenii actuali, fără asigurarea permanentă a unor servicii de alimentare cu apă și canalizare a apelor uzate. Aceste servicii trebuie să fie capabile să asigure necesarul de apă, atât din punct de vedere cantitativ cât mai ales calitativ. Presiunile externe asupra surselor de apă ce intră în aceste sisteme reclamă intervenții prompte pentru eliminarea lor, corelate în același timp cu acțiuni de prevenție împotriva unor potențiale surse de poluare.

Strategia de dezvoltare a operatorului regional SC ApaProd SA Deva, ia în calcul o cerință de apă *diminuată* pe termen lung (2049) cu cca. 35% pentru municipiul Deva, însă această reprezintă un cumul de factori în care, scăderea demografică luată în calcul este cu cca. 21%, crește norma specifică l/om/zi cu cca. 17%, scade ușor cerința de consum casnic, crește ușor cerința de consum non-casnic (cu o scădere ușoară a sumei celor două cerințe casnic-noncasnic) și o scădere a pierderilor de apă cu 70%.

În ceea ce privește epurarea apelor uzate, scenariul de colectare și epurare ape uzate, pe termen lung (2049), totalul apei uzate preconizate va scădea cu cca. 26%, pe fondul unor scăderi ușoare a colectării apei uzate casnice, a unei creșteri ușoare a apei uzate non-casnice (cu o ușoară scădere a totalului de apă uzată atât de la casnici cât și de la non-casnici) și a reducerii infiltrațiilor în rețeaua de canalizare cu cca. 73%.

Luând în considerare inițiativele de dezvoltare a rețelelor existente a SC ApaProd SA Deva, considerăm că atingerea obiectivelor menționate anterior poate fi atins, într-un orizont de timp relativ scurt (10-15 ani). Pornind de la acest demers, dezvoltarea sistemelor publice centralizate de alimentare cu apă și canalizare nu poate presupune scenariul pasiv ("**Do nothing**,,). Scenariul pasiv ar presupune eventual dezinteresul locuitorilor de a contribui activ la utilizarea optimă a sistemului hidroedilitar sau folosirea improprie a acestuia.

- **Scenariul 1 "Do minimum" (de referință)** – este cel care continuă trendul actual, al modernizării sistemelor actuale. Acțiunile operatorului regional se concentrează pe acțiuni și programe de investiții care să mențină actualul sistem funcțional. În acest sens, măsurile vizează cu precădere protecția surselor de apă brută și cele legate de asigurarea calității apei potabile distribuite. Astfel pentru protecția surselor de apă brută, măsurile preconizate se referă la respectarea condițiilor de restricție în zonele de protecție sanitară și hidrogeologică, monitorizarea cu frecvență mare a calității surselor de apă brută. Pentru asigurarea calității apei potabile, măsurile vizează optimizarea procesului de tratare, re tehnologizarea sistemelor cu grad de uzură, evidențierea rapidă a non-conectivităților de rețea, exprimate prin spurgeri, fisuri, neetanșeități care ar conduce la deteriorarea apei distribuite.
- **Scenariul 2 "Do something" (de dezvoltare)** – este cel prin care instituțiile de profil și autoritățile publice locale și județene se implică activ și prioritar în implementarea recomandărilor prezentate la scenariul anterior, la care se adaugă alte acțiuni prioritare de intervenție, care au ca scop final, asigurarea unor servicii complete și superioare calitativ pentru toți consumatorii deserviți prin sistemele hidroedilitare. Astfel de măsuri sunt: reabilitarea surselor de alimentare cu apă (reabilitarea și dotarea cu echipamente a captărilor pentru apa subterană); reabilitarea rețelelor de aducțiune; dezvoltarea capacităților de stocare / rezervoare reabilite sau noi; reabilitarea/modernizarea stațiilor de tratare a apei (reabilitarea facilităților de tratare-pompare, colectare,

floculare, filtrare, dozare, clorinare); reabilitarea sistemului de distribuție a apei (conductelor principale de transport, conductelor de distribuție la utilizatori, construcția de stații de pompare); reabilitarea / extinderea sistemului de preluare a apelor uzate la nivel de rețele, aducțiuni magistrale colectoare, sisteme de pompaj; re tehnologizarea treptelor de epurare pentru creșterea randamentului de curățare a apei uzate, înainte de deversarea ei în emisar.

Utilități de bază: energie electrică, gaz, telecomunicații – scenarii

Au fost concepute trei scenarii posibile pentru evoluția pe termen scurt, mediu și lung a infrastructurii tehnico-edilitare și de asigurare a accesului comunităților locale la utilitățile de bază: energie electrică, gaz și telecomunicații.

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – situația din prezent se va regăsi și în viitor sau se vor înregistra creșteri ale deficiențelor. Astfel în lipsa inițierii / dezvoltării și implementării unor programe sau măsuri publice sau în parteneriat public-privat, problemele identificate la nivel local se vor acutiza, iar efectele asupra comunităților și a activităților desfășurate sau cu potențial de operare în acele zone vor crește.
- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – pleacă de la ipoteza că situația curentă a echipării tehnico-edilitare a teritoriului municipal Deva va înregistra îmbunătățiri cantitative și calitative în funcție de investițiile publice, private sau în parteneriat și intersectorial care sunt în prezent în curs de implementare sau propuse pentru reabilitare pe termen scurt. Dintre acestea menționăm realizarea investițiilor în achiziționarea și montarea instalațiilor fotovoltaice de către consumatori casnici, fiind susținute financiar în proporție de 90% prin programul Administrației Fondului de Mediu – Casa Verde Fotovoltaică. Aceste investiții vor diminua gradul de dependență energetică a municipiului față de rețeaua națională de distribuție a energiei electrice și vor asigura accesul la utilitatea de bază pentru comunitățile locale. Indirect, producția de energie electrică la nivel local, cu minime investiții vor crește reziliența populației. Continuarea programului de cogenerare de producție paralelă a energiei termice și electrice, prin echiparea și modernizare centralei termice de la Mintia, pentru crearea insulelor de energie în cadrul cartierelor rezidențiale ale municipiului. Beneficiile vizibile ale furnizării agentului termic și electricității prin sistem de cogenerare vor fi: creșterea randamentului de producție al energiei termice și electrice, creșterea siguranței în alimentarea cu agent termic, scăderea prețurilor pentru consumatorii finali prin scăderea costurilor de producție și al pierderilor.
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – pleacă de la ipoteza că actorii de la nivel municipal și metropolitan vor întreprinde programe și măsuri active pentru creșterea gradului de accesibilitate al comunităților la utilitățile de bază de interes public (energie electrică, gaz, servicii de telefonie și internet) și vor asigura și încuraja dezvoltarea socio-economică a zonelor afectate de lipsa acestora. Formele asociative de acțiune sunt cele câștigătoare și cele care pot determina efecte vizibile în teritoriu. Se propun pentru implementare programele, strategiile și măsurile de dezvoltare intersectoriale care vor aduce beneficii directe și indirecte pentru toate părțile implicate. Dezvoltarea proiectelor pilot poate promova modele de bune practici care pot fi replicate ulterior pentru alte zone, care înregistrează deficiențe în asigurarea serviciilor de bază. Minimizarea consumului de combustibili convenționali pentru producerea energiei electrice, cât și pentru eficiența financiară a întreprinderilor economice de pe raza municipiului, sunt priorități care indirect

încurajează producția generală de energie electrică din resurse variate regenerabile, conform disponibilității resurselor și tehnologiilor însă, cu accent major pe resursele solare și de biomasă.

3.1.2.2.5. Rețeaua de localități

Proгноze privind rețeaua de localități.

Tendențele actuale la nivelul județului Deva sunt contrastante: urbanizare și suburbanizare accelerată în municipiul Deva și zona sa periurbană, cu precădere în comunele din primul inel, care au beneficiat de creșteri demografice spectaculoase în ultimii ani, în contrast cu dezurbanizarea, depopularea și îmbătrânirea demografică din restul județului. Funcția de pol județean a județului Deva s-a consolidat semnificativ în ultima vreme, iar puterea sa de atracție a crescut, iar această tendință se va păstra și în viitorul apropiat, afectând în mod direct în special aria sa periurbană, care se va extinde la rândul său, cuprinzând tot mai multe comune din zona metropolitană. Într-un viitor mai îndepărtat se poate previziona întărirea axelor prioritare în jud. Hunedoara, pe direcțiile N-S (Petroșani-Deva-Oradea) și E-V (Arad-Deva-Sibiu), având ca intersecție municipiul Deva și zona sa metropolitană, drept motor funcțional al întregului județ. Deja pe aceste axe, centrate pe culoarul Mureșului și pe relația Petroșani-Oradea, pot fi recunoscute din punctul de vedere al diversificării funcționale a orașelor și comunelor care au abandonat în mare parte profilul tradițional, de tip agrar, pentru a se transforma în localități cu funcții multiple, rezidențiale, industriale, de servicii sau mixte.

Populația județului se va redistribui în teritoriu, așa cum s-a întâmplat și în ultimii 20 de ani. Astfel în jurul municipiului Deva, singurul municipiu din județ, este probabil să se amplifice fenomenul de suburbanizare cu trăsături similare cu cele din prezent. Populația va tinde să se concentreze în zonele periurbane sau în cele ușor accesibile, în timp ce restul zonelor rurale sau chiar urbane mici își vor continua declinul. Aceste arii se vor depopula treptat, devenind zone axate pe producția agricolă, agro-pastorală, silvică sau de prelucrare primară a lemnului.

În schimb, va continua să existe presiune asupra terenurilor situate în zonele periurbane ale Devei, pe fondul atragerii de noi investiții private în industrie și servicii, a cererii pentru locuințe, în general pe fondul concentrării populației în zonele ușor accesibile și apropiate de un loc de muncă atractiv.

Scenarii privind rețeaua de localități.

Pornind de la aceste prognoze, s-au conceput trei scenarii posibile pentru evoluția rețelei de localități din zona metropolitană Deva cu referire și la întregul județ, ce pot influența dezvoltarea municipiului în următorii ani, în funcție de eventualitatea unor modificări ale organizării administrativ-teritoriale:

- **Scenariul 1 "Do nothing" (pasiv)** – presupune că nu se va întâmpla nimic din punct de vedere al organizării administrativ-teritoriale. Este varianta cea mai probabilă, deși nu neapărat de dorit. În prezent există o anumită inerție administrativă, un anumit conservatorism, care împiedică aplicarea unei reforme a organizării administrativ-teritoriale actuale, la nivel național, și cu atât mai mult la nivel județean și local. Dincolo de acestea, există o teamă (poate justificată) de reformă în rândul comunităților locale, și în special în rândul autorităților locale, întrucât reforma ar presupune o reducere a personalului administrativ și eliminarea unei anumite autonomii, la care comunitățile nu sunt ușor de convins să renunțe. Actuala legislație presupune organizarea unui referendum pentru orice modificare a statutului comunelor,

orașelor sau municipiilor (ceea ce nu este un lucru rău), dar un referendum este costisitor, greu de organizat, și necesită voință politică, consens, multă ambiție și abnegație pentru a depăși toate obstacolele, și putere de convingere a populației să iasă la vot și să aprobe referendumul. Este puțin probabil ca un astfel de referendum să fie organizat în viitorul apropiat. După anul 2007, tendința autorităților centrale și județene a fost de a descuraja înființarea de noi comune, respectiv noi orașe și municipii, fapt concretizat administrativ prin modificarea (în sus a) pragurilor demografice necesare pentru a accede la statutul urban (oraș sau municipiu). Mai mult, în ultimii ani se observă o dorință tot mai explicită din partea autorităților centrale și județene de a reduce numărul de comune, și chiar de orașe sau municipii, fapt deocamdată exprimat doar la nivelul proiectului de modificare a legii 351/2001. Totuși, această tendință contravine intereselor comunităților locale, greu (poate chiar imposibil) de convins să renunțe la statutul actual.

- **Scenariul 2 "Do minimum" (de referință)** – presupune mici modificări în sensul "pozitiv" al creșterii numărului de orașe în județul Hunedoara. Acest scenariu este o variantă puțin modificată a celei anterioare, prin presupunerea unei creșteri a numărului de orașe în județ, care ar putea fi acceptată cu mai mare ușurință de autorități, atât centrale cât și județene și locale. Ipoteza posibilă conform legislației actuale din România, care instituie un prag de 10000 locuitori pentru a putea pretinde la statutul de oraș, este aceea de schimbare a statutului unor comune periurbane, din imediata apropiere a Aradului, care ar deveni astfel orașe. Există însă obstacolul referendumului. În aria metropolitană Deva nici o comună nu îndeplinește aceste condiții.
- **Scenariul 3 "Do something" (de dezvoltare)** – ar presupune modificări în sens "negativ", al reducerii numărului de comune prin comasarea / unificarea administrativă a acestora și de "retrogradare" a unor orașe la statut de comună și al radierii unor sate depopulate. Legea 351/2001 a prezentat, în premieră, criteriile necesare pentru înființarea de noi comune, pentru ca o comună să devină oraș, sau ca un oraș să devină municipiu. Aceste criterii erau menite exclusiv pentru crearea de noi comune, noi orașe, noi municipii, și nu vizau comunele, orașele și municipiile deja existente. Altfel spus, singura posibilitate pentru unitățile administrativ teritoriale de bază era să "promoveze" la un statut superior, dar nu era oferită nici o cale de a fi "retrogradate" la un nivel inferior, dacă nu respectau aceste criterii. Astfel legea încuraja explicit creșterea numărului de unități administrativ-teritoriale de bază, și în mod deosebit creșterea numărului de orașe și municipii. În anul 2007 s-a constatat că numărul de orașe și municipii a crescut într-o măsură exagerată și s-a revenit asupra pragurilor demografice, acestea fiind mărite. Odată cu criza economică din perioada 2008-2010, s-a constatat că numărul de unități administrative de bază din România este foarte mare, că aparatul administrativ este stufos și ineficient, ca există multe comune care nu îndeplinesc criteriile prevăzute de L 351/2001 pentru înființarea de noi comune și nu dețin dotările specifice rangului lor, așa cum multe orașe și municipii nu îndeplinesc criteriile aferente rangului lor și nu dețin dotările menționate de lege. Pe parcursul anilor 2010, pentru prima dată, apare în contextul viitoarei legi, în mod explicit, termenul de unificare administrativă; mai mult, acest proces este încurajat, iar la următoarele paragrafe ale aceluiași articol se precizează că, dacă acest proces de unificare administrativă nu este inițiat prin procedură menționată de către UAT-urile în cauză, Guvernul însuși, prin MDRAP, va iniția acest demers pentru comunele care nu îndeplinesc indicatorii stabiliți în anexe până la data de 31 decembrie 2025, în termen de 3

ani de la publicarea rezultatelor celui mai recent recensământ al populației și locuințelor. Aceasta înseamnă că toate comunele care nu au 1500 de locuitori (indicatorul principal menționat în anexe) vor fi unificate administrativ cu altele învecinate, orașele care nu îndeplinesc criteriul minimal demografic, respectiv să dețină o populație de 10000 locuitori, vor trebui să inițieze ele însele procedura de schimbare a statutului din oraș în comună. În cazul în care această lege va fi adoptată, ea va produce modificări însemnate din punct de vedere al organizării administrativ-teritoriale, prin reducerea numărului total de UAT-uri de bază la nivel național, și implicit la nivelul județului Hunedoara, prin unificarea administrativă a mai multor comune.

3.1.2.2.6. Contextul teritorial național, regional și interjudețean

Scenarii de dezvoltare.

Pe baza studiului ESPON 2019 "A Territorial Reference Framework for Europe" au fost identificate și aplicate în cazul județului Hunedoara două scenarii de dezvoltare:

- **Scenariul de referință "Muddling Through"** – presupune diferite traiectorii de dezvoltare a țărilor, în ceea ce privește evoluția creșterii economice și a disparităților la scară regională prin aplicarea modelului econometric MASST4 (model dezvoltat de "Politecnico di Milano" cu scopul de a surprinde modificările structurale ale relațiilor economice induse de criză, dar și schimbări instituționale majore cum ar fi de ex. Brexitul), care însă are nevoie de ajustare ale perioadei pandemice și post-pandemice de criză anunțată. Pe baza acestui scenariu, rata medie de creștere a PIB-ului pe cap de locuitor la nivelul regiunilor din România ar rămâne neschimbată în 2035, în comparație cu anul de referință 2018. În majoritatea regiunilor din țările Europei de Nord, dar și a celor din Europa Centrală, PIB-ul pe cap de locuitor va înregistra valori mai mari. Este un scenariu care nu favorizează nici județul Hunedoara, nici municipiul Deva, situat într-un astfel de scenariu într-un context nefavorabil.
- **Scenariul "Enabling Cooperation"** – presupune ca zonele de cooperare transfrontaliere funcționale să își îmbunătățească structurile de guvernare și să își implementeze noi tehnologii digitale. Pe baza scenariului "Enabling Cooperation" rata PIB-ului din Regiunea Vest va înregistra o creștere de maxim 0,17%, spre deosebire de toate celelalte regiuni de dezvoltare din România, unde rata PIB-ului va înregistra o creștere de peste 0,29%. Acest scenariu este defavorabil județului Hunedoara și Devei, permițându-i acestuia să ajungă din urmă media UE, într-o perspectivă de timp lungă. Pe scurt, esența acestui scenariu este: creșterea cooperării, guvernanta mai bună și dezvoltare tehnologică.

3.2. Strategia de dezvoltare

Fundamentul dezvoltării umane.

Să facem om după chipul și asemănarea Noastră. (Gen 1, 26)

Toti să fie una în Noi (In 17,21)

Bărbat și femeie i-a creat. Și i-a binecuvântat Dumnezeu. Dumnezeu le-a zis: **"Fiți rodnic, înmulțiți-vă, umpleți pământul și supuneți-l. [...] Domnul Dumnezeu l-a luat pe om, și l-a pus în grădina Edenului ca să o lucreze și să o păzească."**

(Gen 1, 27-28 și 2,15).

Vă dau o poruncă nouă: **Să vă iubiți unii pe alții!** Așa cum v-am iubit eu pe voi, așa să vă iubiți unii pe alții! (In 13, 34).

"Gloria enim Dei est vivens homo, vita autem hominis visio Dei" – **Gloria lui Dumnezeu este omul viu**, viața omului constă în imaginea lui Dumnezeu – (Sf. Ep. Martir Irineu de Lyon).

Considerăm că recunoașterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane și a drepturilor lor egale și inalienabile constituie fundamentul libertății, dreptății și păcii în lume (Preambul Declarația Universală a Drepturilor Omului).

Familia este elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului (alin.3., art. 16, Declarația Drepturilor Omului).

"Sperăm, că fiecare program, fiecare plan de dezvoltare socială, economică, politică și culturală a Europei va pune întotdeauna **ființa umană**, cu cea mai înaltă demnitate și cu drepturile sale inalienabile, în primul plan, în centrul progresului real" (Sf. P. Ioan Paul II, 1980).

"Atâta vreme cât urbanistii vor încerca să facă din disciplina lor o știință, și să nu utilizeze știința pentru ceea ce este **uman**, nu îmi este de nici o trebuință" (arh. Louis I. Kahn).

Romania este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate (alin.3., art. 1, Constituția României).

Valori.

Dumnezeu (Treime, întrupat, răstignit și înviat, stăpânul creației și istoriei).

Omul (persoana umană – cu darurile și nevoile: fizice, psihice și spirituale; familia – bărbatul, femeia și copii; comunitatea; omenirea).

Munca (pentru om).

Creația (pentru om).

Principii fundamentale ale vieții sociale.

Persoana umană.

Persoana umană este chipul lui Dumnezeu, de aici provenind demnitatea sa.

Binele comun.

Binele comun reprezintă "ansamblul condițiilor de viață socială care permit grupurilor și indivizilor să își atingă mai deplin și mai ușor perfecțiunea".

Solidaritatea.

Solidaritatea exprimă exigența de a recunoaște în totalitatea legăturilor care unesc oamenii și grupurile sociale, spațiul oferit libertății umane, și astfel, să se aibă în grijă creșterea comună la care să participe toți.

Subsidiaritatea.

Toate societățile de ordin superior trebuie să ia o atitudine de ajutorare ("subsidium")

prin urmare de susținere, de promovare, dezvoltare, față de cele minore.

Principii derivate.

Viața și demnitatea persoanei umane.

Chemarea la familie și comuniune.

Dezvoltarea umană integrală.

Drepturi și responsabilități.

Opțiunea pentru cei săraci și vulnerabili.

Destinația universală a bunurilor.

Demnitatea muncii și drepturile celor care muncesc.

Participarea.

Grija pentru Creația lui Dumnezeu.

Existența unor valori fundamentale ale vieții sociale: Adevărul. Libertatea. Dreptatea. Binele. Frumosul.

Strategia generală de dezvoltare.

Viziunea: **Civilizația iubirii: Omul Viu**

Obiectiv general: **Dezvoltarea umană integrală**

Direcții strategice:

- 1) **Omul**
- 2) **Munca pentru om**
- 3) **Mediul pentru om**

3.2.1. Strategia integrată de dezvoltare locală

Programul de dezvoltare a Municipiului Deva, este cuprins în documentul strategic: **"Strategia Integrată pentru Dezvoltare Urbană a Municipiului Deva 2014-2023"**, elaborat de Administrația Publică Locală Deva, și aprobat prin Hotărârea Consiliului Local Deva nr.275/2017.

Planul strategic a fost definit în termenii unei viziuni, a unei misiuni strategice, bazată pe obiective strategice ce vizează domenii strategice și se concretizează și măsuri concrete de acțiune.

*Viziunea strategică Deva 2023 este enunțată astfel: "Ne propunem să fim un reper al eficienței, coerenței actului decizional și transparenței administrative, să susținem crearea unei comunități active și dinamice, să atragem investiții și să generăm proiecte de importanță strategică pentru oraș și cetățeni, și toate acestea să conducă la **creșterea calității vieții în municipiul Deva**"*

Misiunea strategică Deva 2023 este enunțată astfel: "Identificarea dinamică și flexibilă a tuturor cerințelor și oportunităților de acțiuni și investiții inteligente, durabile și competitive, prin care să se maximizeze utilizarea eficientă a întregului potențial uman, economic și natural de care dispune localitatea la un moment dat, pentru dezvoltarea unei comunități puternice, motivate și coezive".

Strategia integrată de dezvoltare urbană, având în vedere viziunea strategică de dezvoltare, se axează pe îndeplinirea următoarelor *obiective strategice*:

OS 1. Dezvoltarea unei economii moderne, bazată pe industrii și tehnologii

inovatoare, performante și creative și pe o forță de muncă sustenabilă și de calitate.

OS 2. Asigurarea unei dezvoltări urbane complexe și integrate, care să contribuie la îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, promovarea energiei regenerabile și managementul proactiv al situațiilor de risc.

OS 3. Creșterea calității vieții cetățenilor prin asigurarea infrastructurii rezidențiale, educaționale, de sănătate, digitale, sportive, a facilităților socio-culturale și de agrement.

OS 4. Asigurarea unei mobilități urbane durabile, prin implementarea unui sistem de transport accesibil și sigur, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor.

OS 5. Realizarea nodului convergent turistic Deva, prin valorificarea integrată, inteligentă și durabilă a potențialului turistic și cultural, propriu și zonal.

OS 6. Modernizarea managementului și administrației publice locale la nivelul standardelor europene.

Documentul strategic de mai sus este în proces final de actualizare, astfel că elementele strategice necesare pentru prezenta documentație sunt deja stabilite, ele fiind preluate și prezentate în cele ce urmează.

"Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Deva pentru perioada 2021-2027" este elaborat împreună cu FIP Consulting București și este fundamentat pe exercițiul financiar al UE pentru 2021-2027, Politica de Coeziune a Uniunii Europene, principala politică de investiții în UE care propune următoarele 5 obiective / priorități investiționale:

- *O Europă mai inteligentă*, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;
- *O Europă mai verde*, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor;
- *O Europă mai conectată*, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale;
- *O Europă mai socială și mai incluzivă*, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- *O Europă mai apropiată de cetățenii săi*, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale;

Viziunea de dezvoltare a Municipiului Deva pentru perioada următoare poate fi sintetizată astfel: **"DEVA, un spațiu urban activ, curat și sigur, responsabil pentru cetățenii săi, capabil să valorifice avantajele de care dispune"**.

Propunerea de dezvoltare a Municipiului Deva și a zonei periurbane este concentrată pe **4 Direcții strategice de dezvoltare**, respectiv:

- Direcția Strategică de Dezvoltare 1: Dezvoltarea și creșterea competitivității economiei locale;
- Direcția Strategică de Dezvoltare 2: Creșterea calității serviciilor publice și a accesului locuitorilor la acestea;
- Direcția Strategică de Dezvoltare 3: Dezvoltarea durabilă a municipiului Deva

- și a zonei periurbane;
- Direcția Strategică de Dezvoltare 4: Modernizarea și dezvoltarea administrației publice locale

În cadrul strategiei integrate de dezvoltare, sunt definite pe fiecare Direcție Strategică de Dezvoltare, **obiective strategice** și **axe prioritare** de intervenții.

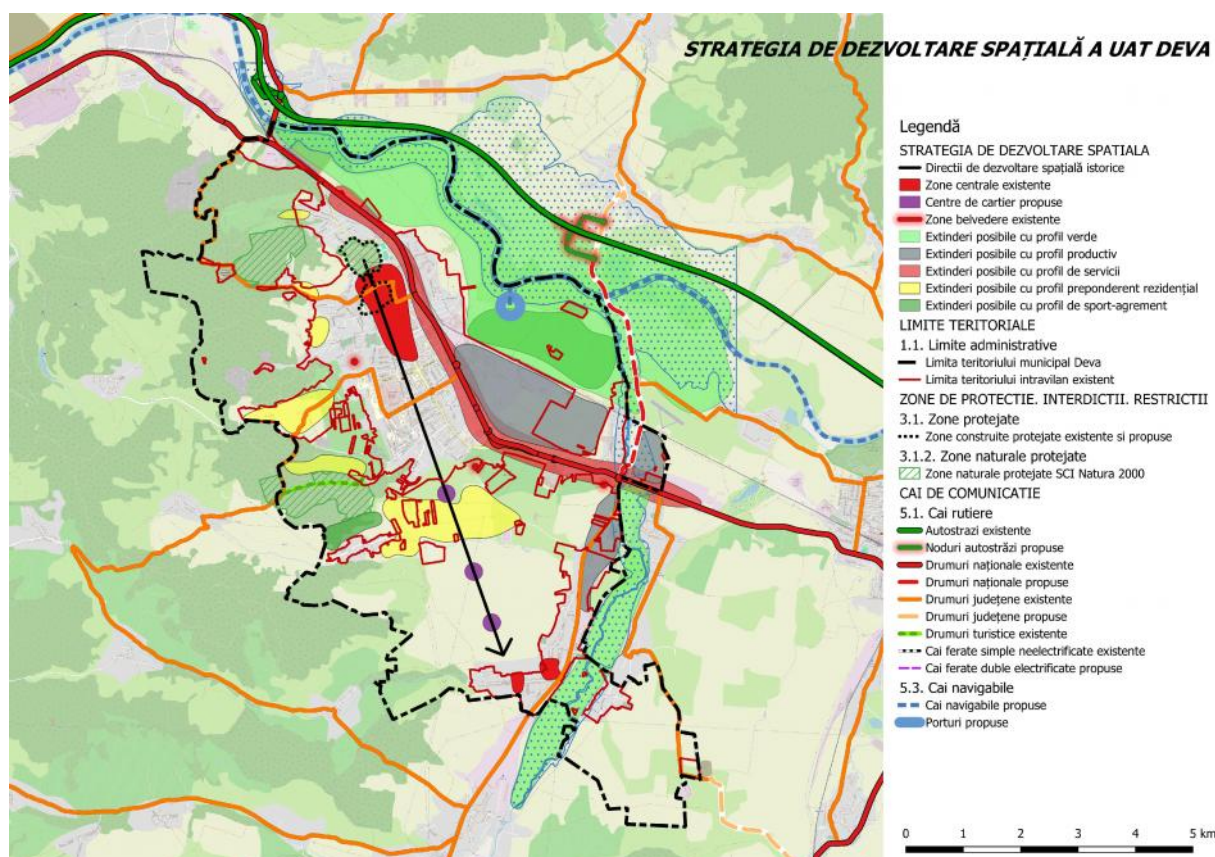
3.2.2. Strategia de dezvoltare spațială

Strategia de dezvoltare spațială s-a pliat pe structura strategică integrată prezentată mai sus, inserând însă acele aspecte spațiale care nu au fost atinse sau dezvoltate în cadrul strategiei.

În enunțarea strategiei de dezvoltare spațială, au fost considerate următoarele principii generale:

- Dezvoltarea spațială a Devei, va urma direcția generală de extindere a localității de-a lungul timpului, având ca punct de plecare Cetatea medievală de pe Dealul Cetății: extinderea pe direcția SE, de-a lungul liniei de contact dintre zona de deal și cea de luncă a Mureșului, spre localitatea Cristur;
- Datorită excentricității zonei centrale, extinderea pe direcția mai sus amintită are nevoie de nuclee urbane noi – centre de cartier;
- Zona de deal va fi ocupată cu preponderență de funcțiuni rezidențiale;
- Zona de câmpie adiacentă principalelor artere de circulație rutiere va fi ocupată cu preponderență de funcțiuni economice, aducătoare de locuri de muncă;
- Zona de luncă a Mureșului dar și cea de contact cu pădurea va prelua cu preponderență funcțiuni de sport și agrement, acestea fructificând cele două mari potențiale ale cadrului natural: Mureșul și Pădurea amplasată pe relief de deal;
- În zonele de belvedere vor fi favorizate funcțiunile turistice;
- Extinderea spațială va fi conformată prin redefinirea rețelei general de transporturi rutiere, pornind de la legăturile cu A1 și terminând cu legături firești la nivel local, după o schemă ierarhică;
- Extinderea spațială nu are ca suport o evoluție demografică prestabilită, nu încearcă să constituie un suport pentru atragerea populației;

O sinteza a strategiei de dezvoltare spațială este prezentată mai jos, aceasta fiind cuprinsă și în planșa 3.1. – Strategia de dezvoltare spațială.

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 1: Dezvoltarea și creșterea competitivității economiei locale

- **Obiectivul strategic 1.1. Creșterea competitivității IMM-urilor la nivel local**
 - o Axa prioritară 1.1.1. Promovarea inovării, specializării inteligente și a digitalizării la nivelul întreprinderilor
 - o Axa prioritară 1.1.2. Susținerea parteneriatelor strategice pentru dezvoltare economică
 - o Axa prioritară 1.1.3. Sprijinirea investițiilor productive
- **Obiectivul strategic 1.2. Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivelul municipiului și din imediata vecinătate**
 - o Axa prioritară 1.2.1. Dezvoltarea turistică a municipiului Deva și a zonelor cu potențial turistic din imediata vecinătate
 - o Axa prioritară 1.2.2. Stimularea dezvoltării și modernizării infrastructurii turistice
- **Obiectivul strategic 1.3. Dezvoltarea resursei umane**
 - o Axa prioritară 1.3.1. Dezvoltarea programelor de educație și formare în acord cu nevoile angajatorilor
 - o Axa prioritară 1.3.2. Promovarea oportunităților de calificare și angajare la nivel local

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 2: Creșterea calității serviciilor publice și a accesului locuitorilor la acestea

- **Obiectivul strategic 2.1. Creșterea accesibilității la utilitățile publice de calitate**

și îmbunătățirea condițiilor de locuire

- o Axa prioritară 2.1.1. Dezvoltarea infrastructurii de asigurare a utilităților publice
- o Axa prioritară 2.1.2. Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice ce au ca scop susținerea ordinii și siguranței publice
- o Axa prioritară 2.1.3. Îmbunătățirea condițiilor de locuire, în special în zonele marginalizate
- **Obiectivul strategic 2.2. Dezvoltarea infrastructurii educaționale**
 - o Axa prioritară 2.2.1. Modernizarea, reabilitarea infrastructurii de educație și dotarea unităților educaționale
 - o Axa prioritară 2.2.2. Creșterea calității serviciilor educaționale și susținerea programelor educaționale
 - o Axa prioritară 2.2.3. Îmbunătățirea condițiilor de locuire, în special în zonele marginalizate
- **Obiectivul strategic 2.3. Modernizarea infrastructurii de sănătate**
 - o Axa prioritară 2.3.1. Modernizarea infrastructurii de sănătate
 - o Axa prioritară 2.3.2. Creșterea calității serviciilor medicale
- **Obiectivul strategic 2.4. Servicii sociale echitabile, limitarea excluziunii sociale și a riscului de sărăcie**
 - o Axa prioritară 2.4.1. Dezvoltarea infrastructurii de asistență socială
 - o Axa prioritară 2.4.2. Creșterea calității serviciilor sociale
- **Obiectivul strategic 2.5. Modernizarea infrastructurii culturale, sportive și de petrecere a timpului liber**
 - o Axa prioritară 2.5.1. Dezvoltarea infrastructurii sportive
 - o Axa prioritară 2.5.2. Dezvoltarea infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 3: Dezvoltarea durabilă a municipiului Deva și a zonei periurbane

- **Obiectivul strategic 3.1. Protejarea mediului înconjurător**
 - o Axa prioritară 3.1.1. Regenerare urbană
 - o Axa prioritară 3.1.2. Măsuri de reducere a poluării
 - o Axa prioritară 3.1.3. Managementul eficient al deșeurilor
 - o Axa prioritară 3.1.4. Dezvoltarea economiei circulare
- **Obiectivul strategic 3.2. Protejarea mediului înconjurător**
 - o Axa prioritară 3.2.1. Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice
 - o Axa prioritară 3.2.2. Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale multifamiliale
 - o Axa prioritară 3.2.3. Promovarea măsurilor de utilizare a energiei regenerabile
- **Obiectivul strategic 3.3. Îmbunătățirea mobilității urbane durabile**
 - o Axa prioritară 3.3.1. Consolidarea capacității pentru un transport urban durabil
 - o Axa prioritară 3.3.2. Încurajarea modalităților de transport alternativ și de agrement

- o Axa prioritară 3.3.3. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere
- o Axa prioritară 3.3.4. Îmbunătățirea infrastructurii de transport, alta decât infrastructura rutieră

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 4: Modernizarea și dezvoltarea administrației publice locale

- **Obiectivul strategic 4.1. Creșterea eficienței în administrația publică locală**
 - o Axa prioritară 4.1.1. Modernizarea și dotarea, inclusiv digitalizarea instituțiilor administrației publice
 - o Axa prioritară 4.1.2. Dezvoltarea competențelor personalului din administrație
 - o Axa prioritară 4.1.3. Managementul eficient al deșeurilor
 - o Axa prioritară 4.1.4. Dezvoltarea economiei circulare
- **Obiectivul strategic 4.2. Coeziune socială și creșterea spiritului civic**
 - o Axa prioritară 4.2.1. Dezvoltarea dialogului cu societatea și cetățenii
 - o Axa prioritară 4.2.2. Dezvoltarea parteneriatului și cooperării

Politicile, Programele de investiții publice și Planul de Acțiune sunt cuprinse în cap. 4. din prezentul Memoriu.

3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu

3.3.1. Preluarea elementelor din documentațiile și strategiile de rang superior și strategia locală de dezvoltare

3.3.2. Optimizarea relațiilor în zona funcțională urbană și zona periurbană

Având în vedere studiile la nivel periurban/zonă urbană funcțională, se propune ca **ZP D – Zona Periurbană Deva** să fie considerată pe limita cu următoarea componentă: **Municipiile Deva și Hunedoara, Orașele Simeria și Călan și comunele: Băcia, Peștișul Mic, Cârjiți, Vețel, Ilia, Brănișca, Vălișoara, Șoimuș, Băița, Certeju de Sus și Hărău.**

În ceea ce privește locurile de muncă, sunt preluate următoarele acțiuni cu impact spațial, bine definite în documentațiile de amenajarea teritoriului de rang superior:

- **Conturarea platformei de activități productive Deva-Sântuhalm-Cristur;**
- Conturarea platformei de activități productive Peștișu Mare-Hunedoara;
- Conturarea platformei de transport combinat, intermodal de la Simeria;
- Întărirea platformei productive din zona Mintia-Șoimuș-Chișcădaga;
- Întărirea platformei productive periferice de la Călan;
- **Amplasarea la Deva a unei platforme expoziționale și de târguri care să promoveze activitățile în ZP Deva;**

În ceea ce privește populația și migrarea, se preconizează că în perioada următoare vor fi două tendințe care se vor manifesta și în ZP Deva:

- Pe de o parte atragerea populației în mediul urban, cu precădere municipal;

- Pe de altă parte, în epoca post industrială, digitală, migrarea populației urbane în zonele periferice și chiar periurbane ale metropolelor;

Aceste două tendințe vor avea intensități diferite, ceea mai intensă fiind prima, însă în timp și cea de-a doua tendință va deveni simțită, astfel că în cadrul scenariului de dezvoltare a ZP Deva, au fost luate în considerare ambele tendințe, asigurându-se legături periurbane atât având ca centru polii urbani, cât și la nivel de zone periferice.

În domeniul mobilității și transporturilor se fac cele mai consistente propuneri la nivel de Zonă Periurbană. Se propun următoarele îmbunătățiri ale sistemelor de mobilitate.

Rețeaua rutieră.

Se propune transformarea rețelei rutiere majore a FUA Deva dintr-un sistem radial, într-un sistem radial-concentric, care întărește spațial Deva ca centru al zonei sale periurbane.

Este important de precizat că datorită prezenței Mureșului ca mediană a ZP Deva, și a podurilor peste Mureș, care condiționează relațiile pe direcția N-S în ZP Deva, poduri existente la Ilia, Șoimuș și Uroi, sistemul de relații periurbane rutiere este gândit pe două segmente oarecum separate, semicirculare, care au contact în zona podurilor existente sau propuse peste Mureș.

Componentele sistemului radial-concentric sunt următoarele:

Radiale propuse (inclusiv completări cu trasee noi):

- A1 pe componenta NV și SE
- DN 7-E 68 pe componentele NV și SE
- DN 66-E 79 Simeria-Călan-Hațeg (propus a fi transformat în drum expres sau cu 4 benzi, conform PATN);
- DN 76-E 79 Deva-Șoimuș-Brad (propus a fi transformat în drum expres sau cu 4 benzi, conform PATN);
- DJ 687 Sântuhaln-Hunedoara, continuat ca radială cu DJ 687 D Hunedoara-Cinciș, dar și cu DJ 687A Hunedoara-Hațeg;
- DJ 708 E Deva-Cozia-Cârjiți, continuat cu DC 125 Cârjiți-Chergeș, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Chergeș-DC120, continuat cu DC 120 până la Muncelu Mic și continuat cu DJ 708D Muncelu Mic-Muncelu Mare (cu legătură în Ținutul Pădurenilor);
- DJ 706 A Ilia-Șoimuș;
- DJ 706 A Șoimuș-Băița, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Băița-Crișcior, continuat în afara ZP Deva cu DN 74;
- DJ 761 Șoimuș-Certejul de Sus, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Hondol-Bocșa Mare-Voia-Almașu de Mijloc, continuat în afara ZP Deva cu DJ 705 Almașul de Mijloc-Zlatna;
- DJ 107 A Balata-Hărău-Geoagiu, la care se adaugă porțiunea DJ 700 A Simeria-Uroi;
- DJ 668 A Călan-Orașul Nou-Boșorod-legătura cu Munții Orăștiei; această radială este posibilă doar din inelul II periurban S spre exteriorul ZP Deva;

Inele propuse (inclusiv completări cu trasee noi):

- Inelul I periurban S: DC Vețel-Căoi, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Căoi-Chergeș, continuat cu DC 125 Chergeș-Cârjiți, continuat cu DJ 708 E Cârjiți-Peștișu Mare, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Peștișu Mare-DN66(Băcia), continuat cu DN66 Băcia-DN7(Simeria Veche), și legătura DN7-A1;

- Inelul II periurban S: Podul peste Mureș de la Ilia, continuat cu DC 131 Săcămaș-Dumbrăvița, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Dumbrăvița-trupuri izolate Boia Bârzii, continuat cu DC 126 A trupuri izolate Boia Bârzii-DJ 708D (Muncelu Mare), continuat cu o mică porțiune din DJ 708 D, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent DJ 708D (Muncelu Mare)-DJ 687 J (Arănieș-Ulm), continuat cu DJ 687 J până la Hunedoara, continuat cu DJ 687 Hunedoara-Călan, continuat cu DC 51A Călan-Călan Orașul Nou sau o legătură nouă cu pod peste Strei DN66-Călan Orașul Nou, continuat cu DJ 668 Călan-Orașul Nou-Mărtinești-DN7 (Turdaș);
- Inelul III periurban S, incomplet: DN 68 Hațeg, continuat cu DN 66 Hațeg-Breteia Streiului, continuat cu DJ 668C Bretea Streiului-Vâlcele, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Vâlcele-DJ668A (ieșire Chitid), continuat cu DJ 705J Chitid-Ludeștii de Jos, continuat cu DJ 705A Ludeștii de Jos-Orăștie (DN7);
- Inelul I periurban N: DC 147 Boz (DJ706A)-Căbești, continuat cu DC Căbești-Gialacufa, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Gialacufa-Sălișoara (DN76), continuat cu DC 20 Sălișoara-Lunca, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Lunca-Toplița Mureșului, continuat cu DJ 761 A Toplița Mureșului-Certeju de Sus, continuat cu DJ 761-Certeju de Sus-Bârsău, continuat cu DJ 761 A Bârsău-Banpotoc (DJ107A);
- Inelul II periurban N: podul peste Mureș de la Ilia, DJ 706 Ilia-Sârbi, continuat cu DJ 706 B Sârbi-Luncoiu de Jos (DN 76), continuat cu DN76 Luncoiu de Jos-Vălișoara, continuat cu DJ 706 A Vălișoara-Băița, continuat cu DC 21-26 Băița-Certeju de Sus, continuat cu DJ 761 Certeju de Sus-Săcărâmb, continuat cu un drum nou amenajat propus pe traseu existent Săcărâmb-Feredee, continuat cu DJ 107B Feredee-Bobâlna (DJ 107A);
- Inelul III periurban N, incomplet, ce nu intersectează teritoriul ZP Deva: DN 74 Brad-Crișcior, continuat cu DJ 741 Crișcior-Almașul Mic de Munte, continuat cu DJ 705 Almașul Mic de Munte-Geoagiu (DJ 107 A).

Rețeaua feroviară.

Se propune completarea unui sistem de transport public pe calea ferată în FUA Deva, pe rețeaua existentă, cu o mică completare de racord între linia Hunedoara-Deva, precum și interconectarea acestui sistem cu zona Văii Jiului.

Rețeaua navală.

Se propune transformarea râului Mureș în traseu navigabil, în concordanță cu PATN, cu un nod hidrotehnic la Mintia, transformând barajul de la hidrocentrală în nod hidrotehnic, și alt nod hidrotehnic la confluența cu râul Strei, precum și amplasare unui port la Deva.

Rețeaua aeriană.

Nu se fac propuneri de modificare a facilităților de transport aerian.

Este de precizat faptul ca principalul culoar ecologic și de mediu al ZP Deva rămâne culoarul Mureșului, care este doar parțial protejat ca ZNP în zona periurbană Deva. În rest sunt preluate culoarele râurilor Strei și Cerna, care devin culoare ecologice.

Odată cu propunerile de relații periurbane bazate pe mobilitate și mediu-peisaje, se creează o serie de oportunități legate de activitățile recreative și turism:

- Încurajarea Devei ca pol de adunare, reținere și distribuire a turiștilor în zona mediană a județului Hunedoara, cu accese facile, prin intermediul sistemului

de relații periurbane rutiere propus, spre toate zonele de interes: Zona Orăștie, Cetățile Dacice din Munții Orăștiei, Țara Hațegului-Hunedoara, Ținutul Pădurenilor, Țara Zarandului-Țara Moților, Zona balneară Geoagiu-Băi;

- Încurajarea culoarului Mureșului pentru a deveni o axă de agrement, bazată atât pe transformarea în traseu navigabil al Mureșului, cu port de agrement la Deva, cât și pe potențialul luncii acestuia, în apropierea căruia ar trebui să se dezvolte o întreagă paletă de oferte de loisir și agrement: agrement cu ambarcațiuni pe Mureș, canotaj, complexe și terenuri sportive, aquaparcuri de rang regional, etc
- Încurajarea facilităților de sport-agrement amplasate în apropierea zonelor de locuit din arealul ZP Deva.
- Crearea de circuite turistice complexe, cu plecare și sosire din Deva;
- Crearea de facilități de promovare și vânzare a produsului turistic local (târguri de turism, evenimente culturale, etc);

3.3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriul administrativ

La nivel de relații în teritoriul administrativ, principalele propuneri de optimizare a relațiilor în teritoriu sunt enunțate mai jos:

- Realizarea intersecției complexe (denivelate în etapa finală) DN7-DN76 care va facilita legătura cu Autostrada A1 în special pe direcția A1-Deva;
- Realizarea unei descărcări noi de pe A1 pe traseul Hărbu-Sântuhalm-DN7-DJ687, care va facilita pe de o parte dirijarea traficului de pe Calea Hunedoarei spre A1, dar și accese ale zonei industriale Deva la A1 și accesul la Aerodromul Săulești, întrerupt prin proiectul de modernizarea al CF 200;
- Prelungirea străzii Depozitelor până în noul drum de legătură DN7-Sântuhalm-A1;
- Prevederea transformării Căii Hunedoarei DJ 687 în profil de drum express, printr-un proiect Trans Regio;
- Prelungirea arterei în continuarea pasajului nou peste CF 200 în zona cartierului Mureș și prevederea unui pasaj în dreptul str. Balata, cu debarasare în str. Horia;
- Prevederea unui traseu nou de legătură între str. Mihai Eminescu și locația noii săli polivalente de la Cristur – DJ 687, cu rol de completare a arterelor de categoria III;
- Prevederea unei artere de legătură Deva-Archia-Cristur, în prelungirea DC 124 și conectare la str. Rozsa în Cristur;
- Prevederea unei legături noi în cartierul Călugăreni, din DJ 700 E pe str. Granitului și debarasare în str. Mihai Eminescu, înainte după cartierul Micro 15;

3.4. Dezvoltarea activităților economice

Obiectivul general pentru o dezvoltare echilibrată a municipiului Deva este dezvoltarea unei aglomerații economice de tip cluster împreună cu localitățile din

Zona Funcțională Urbană și o calitate ridicată a vieții pentru forța de muncă, inclusiv accesibilitate ridicată internă și externă. Pentru a îndeplini acest obiectiv general sunt propuse următoarele obiective specifice:

1. Sprijinirea dezvoltării cu prioritate a zonelor urbane cu potențial economic și conectarea acestora cu restul teritoriului, prin:

- reducerea distanței față de piețele importante din UE și din alte zone, prin îmbunătățirea infrastructurii și încurajarea fluxurilor transfrontaliere de oameni, capital și idei;
- dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;
- colaborarea cu partenerii internaționali pentru îmbunătățirea standardelor globale de mediu
- încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului;
- sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial;
- obiective la nivel de zonă urbană funcțională: transport aeroportuar prin revitalizarea și reprofilarea aerodromului Deva (Săulești, 10 km de Deva) și transport multimodal: construcția de centre multimodale la Simeria (pentru marfă).

2. Digitalizare pentru combaterea schimbărilor climatice și pentru realizarea tranziției ecologice:

- investiții în tehnologii ecologice;
- sprijinirea industriei pentru a inova;
- decarbonizarea sectorului energetic;
- înființarea unui centru de informare urbanistică.

3. Asigurarea unei echipări complete a teritoriului cu infrastructură de bază, precum și a accesului tuturor cetățenilor la serviciile de interes general.

- realizarea unor forme de transport privat și public mai curate, mai ieftine și mai sănătoase;
- extinderea infrastructurii de utilități publice, inclusiv internet broadband;
- modernizarea și dezvoltarea stației de cale ferată Deva în regim de nod multimodal;
- reabilitarea și revitalizarea centrului istoric de pe strada 1 Decembrie;
- regenerarea urbană a Pieții Unirii, respectiv reabilitare și modernizare Piața Stadion;
- reamenajarea piețelor agroalimentare.

4. Creșterea competitivității mediului economic local prin sprijinirea dezvoltării aglomerărilor economice de tip cluster în domeniile regionale de specializare inteligentă:

- incubatoare / parcuri / hub-uri de afaceri pentru întreprinderile nou-înființate;

- înființarea unor noi suprafețe pentru birouri, co-working și industrie;
- atragerea, crearea și păstrarea capitalului privat;
- construirea unui centru multifuncțional pentru susținerea afacerilor, centru pentru organizarea de evenimente și centru de cercetare și inovare tehnologică;
- înființarea de structuri locale pentru sprijinirea afacerilor în Archia, Bârcea Mică, Cristur, Sântuhalma;
- curățarea suprafețelor siturilor industriale și neutilizate și îmbunătățirea terenurilor;
- crearea / reabilitarea / extinderea clădirilor pentru activități de producție, prestări servicii și adiacente;
- reabilitarea siturilor industriale și pregătirea lor pentru noi activități economice și realizarea unor drumuri de acces către acestea.

5. Creșterea atractivității locale și promovare turistică:

- protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit;
- masterplan privind potențialul turistic al localităților aparținătoare.

6. Crearea unei politici funciare adaptate la dinamica economice actuale:

- Realizarea infrastructurii informatice necesare pentru îmbunătățirea activității cadastrale din mediul urban și colectarea de date pentru înregistrarea sistematică în cadastru și cartea funciară și efectuarea publicității imobiliare prin mijloace electronice, inclusiv în parteneriat public - privat
- Elaborarea de regulamente locale de urbanism pentru reconversia siturilor industriale sau militare neutilizate, care să prevadă negocierea între autoritățile publice locale și dezvoltatorii privați cu privire la noile funcțiuni ale acestor zone
- Remediere și reconversia funcțională a siturilor contaminate din mediul urban, cu precădere în orașele care dețin astfel de locații înregistrate în Inventarul Național al Siturilor Contaminate.

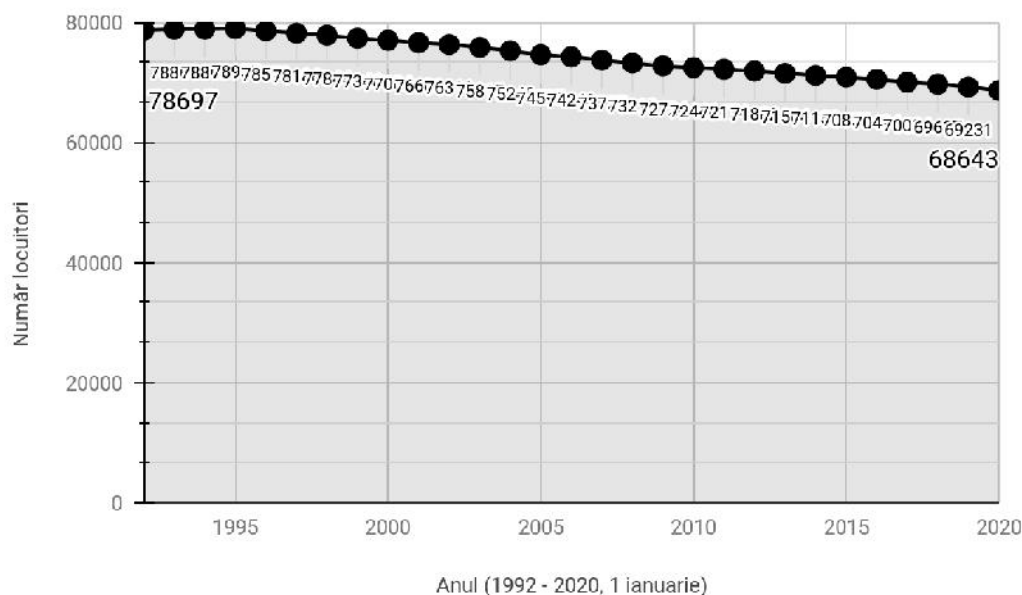
În ceea ce privește politicile și programele de dezvoltare, este demn de remarcat importanța ridicată pe care o prezintă localitatea, atât în județul Hunedoara (prin crearea Teritoriului Zonal Inter-orășenesc Deva - Hunedoara - Simeria), cât și prin consolidarea zonei de concentrare economică de-a lungul Culoarului Mureșului (Deva - Simeria - Orăștie - Sebeș - Alba Iulia - Teiuș - Aiud - Turda).

3.5. Evoluția populației

3.5.1. Evoluție demografică

Reluând dinamica populației analizată în situația existentă, putem preciza cele de mai jos.

Figura 3.5.1.1 Evoluția numărului de locuitori cu domiciliul legal în municipiul Deva
Sursă: INS Tempo Online

Graficul se prezintă într-o descreștere permanentă, cu o diferență de 10054 de locuitori, respectiv o scădere cu 14,64% a acestora, de la 78.697 în 1992 la 68.643 în 2020. **Păstrând trendul descendent, în lipsa altor factori de influență exogenă, se poate pune problema unei scăderi de până la aproximativ 65.000 de locuitori în 2030, 61.000 în 2040 și 58.000 în 2050.**

Pe de altă parte, evoluția demografică a Devei trebuie privită în contextul de ansamblu al evoluției populației pe durata întregii sale existențe. Cele mai vechi date obținute din partea INS figurează anul 1912, atunci când în Deva locuiau 8.654 de persoane. Creșterea importanței localității se reflectă și în datele statistice, cu o evoluție constantă până la cei 26.969 de locuitori în 1966. Din acest moment se produce cea mai ridicată creștere a numărului de locuitori, ajungând în 1970 la 60.538, respectiv în 1992 la numărul maxim de locuitori - 78.438. Din acest moment, cele două recensăminte prezintă date descrescătoare, cu 69.275 de locuitori în 2002, respectiv 61.123 de locuitori în 2011. **Corelarea datelor generate de numărul de domiciliu în localitate, în comparație cu numărul de persoane recensate, arată că numărul de persoane cu reședința în Deva este de 53.908 de persoane în 2020, urmând a scădea la 47.957 în 2030, 42.627 în 2040, respectiv 37.919 în 2050.**

În această perspectivă demografică, municipiul Deva nu ar mai trebui să propună noi urbanizări.

Totuși, tocmai datorită acestei crize demografice locale, principalul motor de la care poate reporni dezvoltarea locală este factorul demografic, și acela din categoria în

vârstă de muncă, și cu calificare.

Așadar, propunerile de dezvoltare încearcă să atragă *populație*, să atragă *investitori* și să atragă *turiști*.

Zonele rezidențiale propuse spre extindere pot atrage **un surplus de populație de cca. 5.000 noi locuitori**, cei mai mulți având ca areal de distribuire cartierul nou din dealul Holumb-Lupșa.

3.5.2. Locuri de muncă

În ceea ce privește forța de muncă, evoluția numărului de șomeri înregistrați AJOFM este în continuă scădere. Față de 1.922 de șomeri în 2010, în 2019 numărul acestora a scăzut către 435, într-un trend aflat în continuă scădere. Deși există oscilații, cu creșteri ale numărului de șomeri între 2011-2013 și 2015-2016, trendul general este în scădere.

Numărul mediu al angajaților a cunoscut, de asemenea, un parcurs oscilant. Per ansamblu, în 2018 este înregistrată o scădere față de 1991, de la 34.046 la 32.638 de persoane, cu un maxim de 35.144 de persoane în 2007, în perioada de maximă creștere economică înainte de criza inițiată în 2008. Minimul din 2001, de 23.638 de angajați, nu a mai fost nici pe departe atins după 2007, în 2010 fiind atins numărul minim parțial de 29.809 de angajați. Ultimii ani au înregistrat o creștere ușoară, fără precedent în ceea ce privește constanța. Este foarte posibil ca numărul de angajați să fie rezultatul dezvoltării noilor platforme economice și industriale în municipiul reședință de județ, întărind importanța teritorială a Devei.

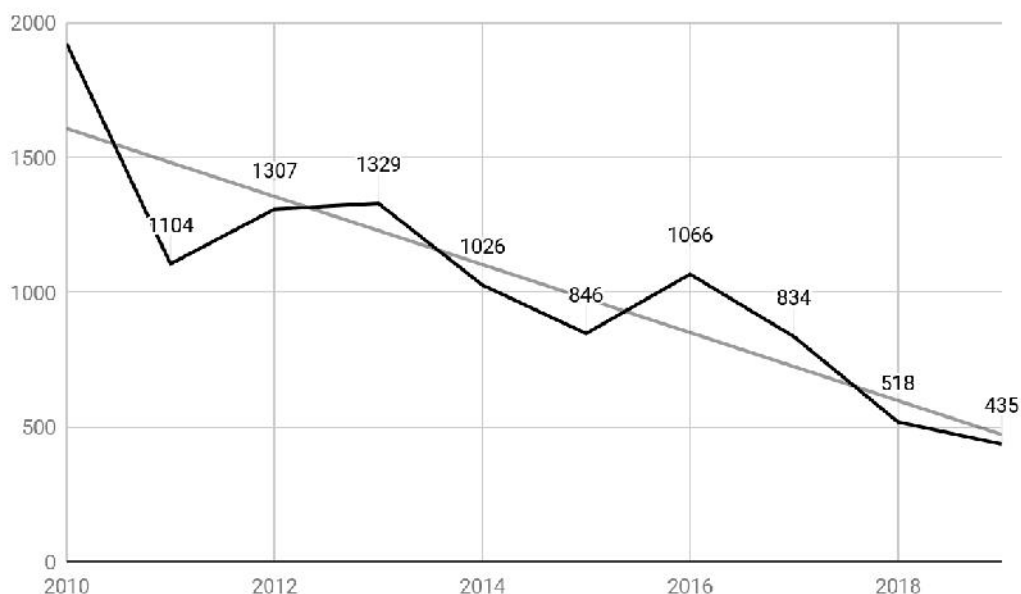

Figura 3.5.2.1 Numărul mediu/an al șomerilor în municipiul Deva

Sursă: INS Tempo Online

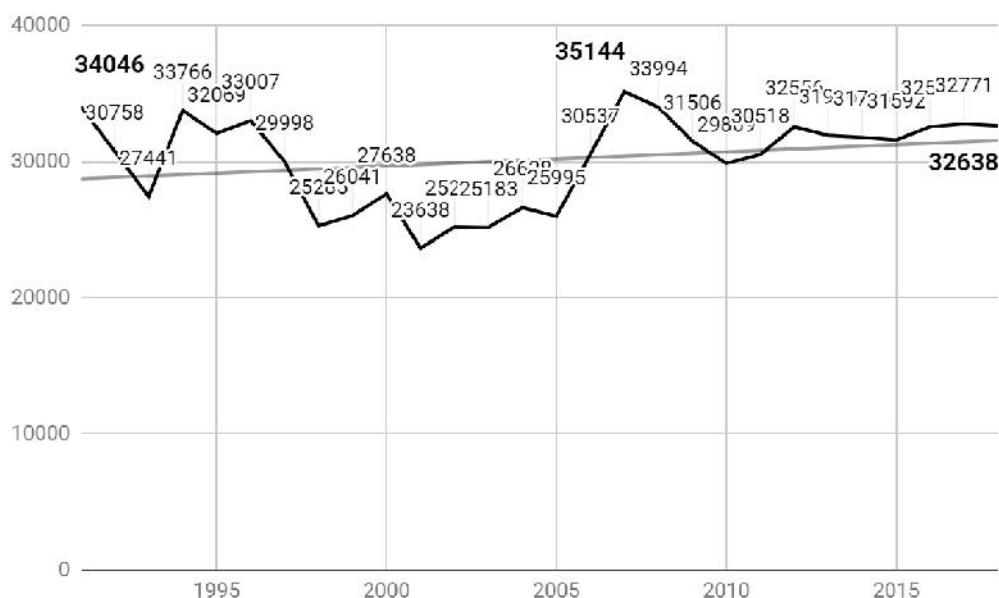

Figura 3.5.2.2 Numărul mediu/an al angajaților în municipiul Deva
Sursă: INS Tempo Online

În acest context, se estimează că necesarul de locuri de muncă va crește în următorii 10 ani. Însă acest aspect este greu de estimat, pentru că depinde mult de investitorii care vor dezvolta pe viitor activități economice pe UAT Deva.

3.6. Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial

3.6.1. Intravilan propus

Intravilanul propus va fi cel aprobat în final prin Hotărâre a Consiliului Local Deva. Justificarea tuturor modificărilor survenite în componența intravilanului vor fi prezentate în subcapitolele următoare. tuturor terenurilor incluse în intravilan le-a fost stabilită o destinație.

3.6.1.1. Suprafața, limite

Suprafața intravilanului propus este de **2693,4557 ha**, ceea ce reprezintă o creștere cu cca. 37% față de intravilanul existent.

Intravilanul a fost retrasat pe limite cadastrale de teren și este compus din mai multe trupuri, prezentate în subcapitolul următor.

Intravilanul propus a fost obținut atât prin excluderea unor arii din intravilan cât și prin cuprinderea altor arii în intravilan.

Conturul intravilanului propus este cuprins în planșa 202-PUG-3.2-U – Reglementări urbanistice propuse, fiind preluat și în celelalte planșe din partea grafică.

3.6.1.2. Componenta intravilanului propus

Intravilanul propus al municipiului Deva este format din 13 trupuri de intravilan, dintre care 3 reprezintă trupuri principale ale localităților componente iar 10 trupuri izolate. Componenta intravilanului propus este prezentată mai jos.

Tabel 10 Componenta intravilan propus

Nr. crt. (nr. trup)	Trupuri componente	Ha
1	Municipiul Deva + localitatea Sântuhalm +localitatea Archia - trup principal	2363,3143
2	Trup izolat – Zonă rezidențială str. Primăverii	5,1484
3	Trup izolat - Exploatarea minieră MinVest Deva	2,3947
4	Trup Izolat – PUZ antene telecomunicații vf. Nucet, aprobat prin HCL... și HCL...	0,3636
5	Trup izolat – PUZ locuire Archia	0,0740
6	Trup izolat – PUZ Agreement Deva	0,7804
7	Trup izolat – PUZ locuire Deva	2,8643
8	Trup izolat – turn apă Sântuhalm	0,0984
	TOTAL Deva+Sântuhalm+Archia	2375,0385
9	Localitatea Cristur - trup principal	242,5266
	TOTAL Cristur	242,5266
10	Localitatea Bârcea Mică – trup principal	45,1964
11	Trup izolat – fermă agricolă	0,3161
12	Trup izolat – fermă agricolă	0,4755
13	Trup izolat – PUZ depozit municipal conform de deșeuri aprobat prin HCL 176/2013 și zonă cu destinație specială MAPN	29,9022
	TOTAL Bârcea Mică	75,8904
	TOTAL	2693,4557

3.6.2. Zone funcționale

Caracteristicile zonelor funcționale regăsite în intravilanul propus al municipiului Deva, sunt prezentate în cele ce urmează.

3.6.2.1. Zone centrale și servicii

Zonele destinate instituțiilor și serviciilor publice și/sau private, cumulate sau nu în zone centrale, au fost completate la nivelul municipiului reședință de județ Deva, precum și la Sântuhalm și Cristur și în măsura necesităților și la Archia și Bârcea Mică.

Municipiul Deva cumulează, în continuare, cele mai multe instituții și servicii publice sau cu caracter public de pe teritoriul UAT, multe dintre acestea fiind servicii de interes județean, amplasate în municipiul reședință de județ.

Pe lângă zona centrală existentă, s-a reglementat un amplasament pe Dealul Holumb Lupșa pentru un nou centru de cartier, care să polarizeze întreg cartierul nou creat, și să cuprindă toate facilitățile noi necesare la nivel de cartier: învățământ, sănătate, sport, parc, comerț, piață pietonală cu rol de centru de cartier, culte. Amplasamentul a fost posibil datorită schimbului de teren pe care MAPN l-a făcut cu Primăria Deva, din care a rezultat un teren de cca. 28 ha, pus la dispoziția Primăriei, prin Hotărâre de Guvern, pentru obiective de tip public.

Având în vedere disfuncționalitățile sesizate în analiza situației existente, au fost prevăzute amplasamente pentru următoarele tipuri de servicii, care vor fi cuprinse în planul de acțiune și vor trebui implementate:

- Cea mai recomandată arie pentru un campus universitar, inclusiv institute de cercetare, este zona B-dul Titu Maiorescu - str Mihai Eminescu, ocupată la ora actuală de o salbă de licee care o parte sunt la limita funcționării, și eventual zona cu destinație specială, dacă se va ajunge la un consens, care este o zonă foarte amplă, și foarte puțin dens construită, care poate suferi o restructurare, care să permită și funcțiunilor actuale să coexiste pe mai departe respectând necesitățile actuale de desfășurare a activității. Din acest punct de vedere, se păstrează funcțiunea actuală de învățământ pentru toate zona adiacentă B-dului Titu Maiorescu.

- S-a prevăzut un amplasament pentru un Spital municipal (între 550-700 parturi), în zona centrului de cartier nou de pe Dealul Holumb-Lupșa, cu o suprafață de cca. 6,12 ha, la care se adaugă o zonă de parc de cca. 2,34 ha, poziția adoptându-se datorită lipsei de spațiu în țesutul actual, poziției descentrate a actualului spital județean în municipiu, care lasă zona de S fără facilități importante de sănătate și oportunități oferite de terenul pus la dispoziția Primăriei de către MAPN; nu s-au propus alte amplasamente pentru spitale de specialitate însă există un proiect privat al unui centru de sănătate al Episcopiei Ortodoxe a Devei și Hunedoarei, pe un amplasament complex pe Dealul Picioru Plaiului, amplasament care de altfel conține și un complex educațional și social alături de o mănăstire amplasată pe vârful dealului;

- Nu s-au propus alte amplasamente pentru obiective de asistență socială (boli cronice, persoane cu handicap, camin de bătrâni, orfelinat);

- S-a propus menținerea și amplificarea amplasamentului noii Săli Polivalente a Devei, având în vedere că este un proiect în derulare al CNI, chiar dacă este un amplasament îndepărtat față de municipiu, însă i s-au prevăzut artere majore directe cu legătură la arterele de rang II a Devei, ce irigă inclusiv zona centrală, acestea fiind trasee alternative ale DN7, care vor deservi traficul local; în ceea ce privește zona de amplasare a unui circ, având în vedere zona complexă de agrement propusă în Lunca Devii, acesta are suficient loc pt amplasare; s-a propus ca vila dr. Petru Groza să fie transformată într-un muzeu dedicat curentelor contemporane; s-a propus amplasarea unui muzeu a satului pe Valea Ursului, pe fostul amplasament al depozitului de combustibil al armatei, amplasament ce beneficiază de acces din noile artere de legătură spre sala polivalentă; alte muzee de profil (muzeu sportiv-olimpic) se pot amenaja pe amplasamente existente;

- În ceea ce privește infrastructura de susținere a afacerilor, s-a propus configurarea unui nucleu de servicii și activități economice de-a lungul Căii Zarandului, între Sala Sporturilor și Sântuhalm, pe ambele părți, iar spre gară doar pe partea căii ferate, care să încurajeze infrastructura economică, și să ofere posibilitatea amplasării și a unor centre de afaceri, burse de valori, etc; de asemenea sala polivalentă ofera posibilitatea organizării unor târguri și evenimente comerciale, care, acestea fiind favorizate de amplasamentul în afara orașului și de noua legătură cu Autostrada A1; nu s-a prevăzut amplasamente noi pentru supermarket-uri în

cartierul nou, acestea fiind stabilite împreună cu investitorii respectiv, însă amplasate în afara ariei centrului de cartier, datorită genului de trafic generat de acestea;

- Au fost stabilite amplasamente pentru turism pe câteva locații noi, situate în axe de perspectivă sau cu vizibilitate bună spre cetate sau dinspre accesul de pe Autostradă nou: pe Dealul Piciorul Plaiului), pe str. Cozia, precum și în arealele de noi de agrement din Lunca Devii și cel de agrement dintre Archia și Pădurea Bejan, unde pot fi amplasate inclusiv hoteluri de 4-5 stele (cu min. 200 locuri, așa cum prevede PATN Reteaua de localități;

- În ceea ce privește dotările sportive, principalele dotări sunt propuse în zona Lunca Devii (pista de canotaj, pista automobilism sportiv, etc), precum și în centrul nou de cartier, acestea fiind detaliate mai jos la funcțiunea respectivă;

- S-au propus prin PUG și spații publice: piață pietonală din centrul nou de cartier de pe Dealul Holumb-Lupșa, parcuri publice în special în zona Sadoveanu-Dealul Piciorul Plaiului-Dealul Holumb Lupșa, precum și zone naturale de agrement și parcuri tematice (în zona Lunca Devii), ultimele fiind descrise la funcțiunea respectivă;

- Facilitatea de transport intermodal nu a fost amplasată pe UAT Deva, datorită prevederilor PATZI DSH, care propunea la Simeria nodul intermodal, inclusiv cu componenta posibilă navigabilă;

La Sântuhaln, s-a propus de asemenea delimitarea unui nucleu de servicii de-a lungul Căii Hunedoarei, pe partea vestică, care va continua și de-a lungul localității Cristur, fructificând potențialul oferit de DJ687.

Astfel în total la Deva, Sântuhaln și Archia, instituțiile publice și serviciile publice și/sau private cumulează acum 370,03 ha ceea ce reprezintă 15,58% din totalul intravilanului celor trei localități reunite ca intravilan.

La Cristur, acest tip de funcțiuni, este completat pe Calea Hunedoarei, datorită oportunităților oferite de aceasta.

Suprafața ocupată acum este de 35,82 ha, ceea ce reprezintă 14,77% din totalul intravilanului localității.

La Bârcea Mică, dotările și serviciile publice au rămas cele amplasate în nucleul din zonă centrală la NV-ul localității.

Aceasta ocupă însă 2,58 ha ceea ce reprezintă însă acum 3,40% din totalul intravilanului localității (o parte din zona centrală a fost prevăzută ca zona verde de protecție).

Per global, UAT Deva are acum la dispoziție o suprafață de 407,88 ha de teren pentru zone centrale, instituții și servicii publice și de interes public, ceea ce reprezintă 15,17% din totalul intravilanului propus al UAT.

3.6.2.2. Zone mixte

Acest tip de funcțiuni este unul nou introdus în reglementarea funcțională de la Deva. Este un tip de funcțiune care însă a fost speculat de investiții private în special pe principalele artere de circulație din municipiu.

În general zonele de tip mixt conțin locuirea (în general colectivă cu regim mediu sau mic de înălțime) și serviciile, și au fost obținute prin reconversia funcțională a țesuturilor riverane arterelor principale sau locale de trafic, sau prin urbanizare pe zonele extinse ca intravilan.

Astfel s-au obținut cca 5 tipuri de zone mixte: două tipuri adiacente principalelor

artere de trafic, una cu regim închis (înșiruit), alta cu regim deschis de construire, două tipuri adiacente arterelor locale de trafic, una cu regim închis (înșiruit), alta cu regim deschis de construire precum și un tip de zonă mixtă rurală, cu caracter de zonă adiacentă arterelor locale de trafic, însă cu importanță în structura nouă a intravilanului, și amplasată doar în localitatea Cristur.

Cele trei mari tipuri de zone funcționale diferă prin densitatea construită, care este mai mare la arterele principale de trafic, precum și prin modalitatea de ocuparea a parcelei (adâncimea construită, modul de ocupare a frontului stradal, regim de înălțime după aria construibilă principală).

Cumulul total de zone mixte pe care arealul Deva-Sântuhalm-Archia îl are la dispoziție este de 93,77 ha ceea ce reprezintă 3,95% din totalul intravilanului celor trei localități.

Zonele mixte cumulează la Cristur 4,55 ha, ceea ce înseamnă un procent de 1,87% din intravilanul localității.

Astfel UAT Deva va dispune de un total de 98,32 ha de zone mixte, ceea ce reprezintă un procent de 3,65% din intravilanul UAT.

3.6.2.3. Locuințe

Locuirea rămâne la nivelul intravilanului, cea mai mare suprafață urbanizată, atât la nivelul fiecărei localități cât și la nivelul întregului UAT.

La Deva-Sântuhalm-Archia, tipologia de locuire cuprinde în continuare soluțiile existente: locuire colectivă în imobile cu regim mare (max P+10) și medie (max P+4) de înălțime, de obicei constituite în ansambluri în perioada socialistă, locuire colectivă mică (max P+2), precum și paleta de locuire individuală mică (max P+2) de tip urban, de tip periferic urban, de tip rural sau locuire de vacanță, pe amplasamentele existente, însă cu unele propuneri de densificare ale unor țesuturi de locuire individuală amplasate în ansamblurile mari de locuire colectivă.

Extinderile propuse ale acestei funcțiuni cuprind în cea mai mare parte locuirea individuală, existând foarte puține cazuri de propuneri de locuințe colective cu regim mediu de înălțime, care completează zone deja urbanizate în acest sens (zona ANL). Cel mai extins areal propus ocupat de locuire îl reprezintă cartierul nou Holumb-Lupșa-Archia, care a necesitat și configurarea centrului de cartier descris în capitolele anterioare.

În afară de acest cartier, au fost propuse extinderi rezidențiale în următoarele zone:

- completare și urbanizare areal str. Mihai Eminescu, de la extremitate până la DJ 700E;
- completare și urbanizare areal Dealul Rocilor-str. Iosif Vulcan, str. Cozia, str. Roci;
- completare și urbanizare str. Dealului;
- completare și urbanizare zona str. Aurel Vlaicu – cabana Căprioara;
- completare și urbanizare str. Dimitrie Cantemir;
- completare și urbanizare str. Mureșului;
- completare și urbanizare zona Hargaș-Sântuhalm;
- mici completări și pe alte areale cuprinse în partea grafică;

Locuirea rurală se regăsește la Sântuhalm și Archia iar locuirea de vacanță în zona trupului Căprioara și la poalele Cetății înspre NV, dar și pe Valea Ursului. Pe așezările de tip zone urbane marginalizate, sunt propuse programe de regenerare urbană.

Per ansamblu, locuirea ocupă acum la Deva-Sântuhalm-Archia 852,27 ha, adică 35,88% din totalul intravilanului, din care locuirea colectivă ocupă 129,60 ha adică 5,45% din totalul intravilanului celor trei localități unite.

La Cristur, locuirea rămâne de tip rural, fiind propuse câteva amplasamente pentru urbanizare cu locuințe individuale mici:

- urbanizare zona Valea Viilor – Dealul Cheroi;
- urbanizare SV str. Bucovina;

Și aici locuirea este preponderentă ca procent din intravilan, ocupând 95,57 ha adică 39,41% din intravilan.

La Bârcea Mică, locuirea rămâne de tip rural și se extinde cu aceste caracteristici pe următoarele două areale:

- urbanizare SE;
- urbanizare NE.

Locuirea ocupă acum 31,15 ha, ceea ce reprezintă 41,04% din totalul intravilanului localității.

În total, locuirea ocupă acum pe tot UAT-ul Devei o suprafață de 979,50 ha, ceea ce reprezintă 36,43% din totalul intravilanului UAT.

3.6.2.4. Activități industriale și de depozitare

În continuare, activitățile industriale ocupă suprafețe importante din intravilan. Acestea sunt de două categorii: unități industriale de anvergura medie și mică industrie și depozitare nepoluante.

La Deva-Sântuhalm-Archia, cea mai importantă zonă industrială rămâne zona Depozitelor, la care se adaugă câteva amplasamente deja începute ca urbanizare: E de cartierul Mureș, zona Sântuhalm-La Tulpaș (DHS) și zona Sântuhalm-Cristur; Acestora le-a fost asigurat accesul pe artere importante și legătura cu A1 în situația zonelor Depozitelor-Sântuhalm.

Restul activităților mici rămân amplasate și în restul țesutului urban.

La Deva-Sântuhalm-Archia, aceste tipuri de funcțiuni ocupă 281,31 ha de intravilan ceea ce reprezintă 11,84% din totalul intravilanului localităților.

La Cristur ușoara amplificare a zonei industriale dintre DJ687 și CF, a făcut ca acest tip de funcțiune să ocupe 39,70 ha de intravilan ceea ce reprezintă 16,37% din totalul intravilanului localității.

La Bârcea Mică rămâne o unitate mică de profil industrial, ce ocupă 1,52 ha ceea ce reprezintă acum 2,00% din totalul intravilanului localității.

În total UAT Deva va dispune de 322,52 ha de zone destinate activităților industriale și depozitării.

3.6.2.5. Activități agro-zootehnice

În general au fost păstrate zonele de profil de pe UAT Deva, însă unele au fost refuncționalizate conjunctural.

La Deva-Sântuhalim-Archia suprafața totală a activităților agro-zootehnice este acum de 8,50 ha, ceea ce reprezintă un procent de 0,36% din totalul intravilanului celor trei localități.

La Cristur, activează în continuare în intravilan o singură zonă de unități agricole cu o suprafață de 2,20 ha, ceea ce reprezintă 0,77% din totalul intravilanului.

La Bârcea Mică, activează doar fermele agricole existente în lunca Cernii ca trupuri izolate, care ocupă 3,00 ha de teren ceea ce reprezintă 3,95% din totalul intravilanului localității.

În total UAT Deva va dispune de o suprafață totală de 13,70 ha de teren pentru activități agricole ceea ce reprezintă 0,51% din totalul UAT.

3.6.2.6. Căi de circulație și transporturi

Suprafețele destinate căilor de comunicație și transporturilor, au o pondere însemnată în continuare în intravilanul UAT Deva.

Ele acoperă de data aceasta circulațiile rutiere, cele feroviare.

La Deva-Sântuhalim-Archia, au fost amplificate circulațiile rutiere, în conformitate cu cele descrise în capitolele de propuneri, prevăzându-se completarea și extinderea rețelei ierarhice de strazi, în special în zona de S a municipiului. În multe cazuri, pe zona de deal au fost propuse corecții-amplificări ale profilelor stradale inadecvate la ora actuală.

Au fost propuse și zone pietonale noi, pe tronsonul B-dul 1 Decembrie 1918 și în zona centrului nou de cartier de pe Dealul Holumb-Lupșa.

În total, circulațiile și transporturile rutiere ocupă acum 298,67 ha de intravilan.

Suprafețele destinate circulațiilor feroviare au fost amplificate prin extinderile coerente de intravilan, care cumulează acum 38,81 ha de teren.

Astfel la Deva-Sântuhalim-Archia, circulațiile și transporturile ocupă acum o suprafață de 337,48 ha ceea ce reprezintă 14,21% din totalul intravilanului acestora.

La Cristur, rămân ambele tipuri de circulații, rutieră și feroviară.

Circulațiile rutiere ocupă acum la Cristur 24,00 ha de teren, iar cele feroviare 10,27 ha.

Acestea ocupă împreună 34,27 ha, adică 14,13% din intravilan.

La Bârcea Mică, suprafața destinată circulațiilor rămâne doar cea rutieră.

Suprafața totală a străzilor este acum de 5,89 ha, ceea ce reprezintă 7,76% din totalul intravilanului.

În total la nivelul UAT Deva, suprafețele din intravilan destinate circulațiilor și

transporturilor ajung la 376,61 ha, ceea ce înseamnă 14,01% din totalul intravilanului UAT.

3.6.2.7. Spații verzi, sport și agrement

Acest tip de funcțiuni rămân în continuare și după propuneri, destul de prezente în municipiul Deva.

Paleta de funcțiuni, destul de vastă la nivelul UAT, cuprinzând aproape toate tipurile de spații verzi și sport, este amplificată atât în zona de parcuri, cât mai ales în zona de funcțiuni de agrement și sport. Un areal vast este propus a fi urbanizat în Lunca Devii, împreună cu asociații sportive de profil locale sau naționale.

La Deva-Sântuhalma-Archia, sunt propuse cele mai mari extinderi în acest tip de funcțiune.

Zonele verzi mari de tip parcuri, scuaruri, perdele de protecție, etc, sunt extinse, cel mai important amplasament fiind reprezentat de parcurile de pe Dealul Holamb-Lupșa și Dealul Puiului, zonă cu vulnerabilități geomorfologice, care cu această ocazie reprezintă și o acțiune de stabilizare a versanților respectivi. Rămâne în intravilan și Pădurea Cetății, important plămân verde al municipiului. Restul completărilor de spații verzi cu acces public nelimitat sunt locale, și sunt cuprinse în partea grafică a proiectului.

În total în situația propusă, zonele verzi publice ocupă 128,42 ha de spații verzi.

La acestea se adaugă însă și celelalte zone verzi cuprinse în Registrul Spațiilor Verzi Deva (zonele verzi de tip condominiu, zonele verzi din cadrul profilelor stradale, etc). Dotările sportive și de agrement reprezintă la Deva un areal considerabil, și care a fost cel mai mult amplificat prin propuneri, pe următoarele amplasamente:

- cel mai extins areal propus este cel din Lunca Devii, amplasament complex, ce va fi mobilat cu o pistă olimpică de canotaj, o pistă de automobilism sportiv, alte dotări sportive pe terenuri și în clădiri precum și dotări complementare: alimentație publică, cazare, circulații; zona va avea acces și la viitorul port turistic propus, ce completează paleta de funcțiuni care să-i asigure zonei o atractivitate rentabilă.

- un alt areal nou propus este reprezentat de zona de agrement Archia, zonă în care se preconizează amenajarea unui parc de aventură și funcțiuni conexe: alimentație publică și cazare.

- restul reprezintă mici completări în țesutul existent, cu referire specială la regenerarea zonei Piața Cetății;

Sportul și agrementul vor avea la dispoziție în situația propusă o suprafață totală de 158,96 ha de teren.

Astfel la Deva-Sântuhalma-Archia, în total, situația propusă oferă Devei o suprafață de 287,68 ha de terenuri pentru zone verzi, protecție, sport, agrement, adică 12,11% din totalul intravilanului, ceea ce constituie o mărire semnificativă de suprafețe la dispoziția locuitorilor.

La Cristur, suprafețele din aceste tipuri de funcțiuni au fost reorganizate, cele de sport fiind reduse iar zonele verzi de protecție amplificate.

Astfel, zonele verzi publice ocupă acum 6,92 ha la Cristur, iar cele ocupate de funcțiuni de sport și agrement 0,59 ha.

În total la Cristur, acest tip de funcțiuni ocupă acum 7,51 ha adică 3,10% din totalul intravilanului localității.

La Bârcea Mică, există în continuare doar spații verzi de protecție, amplificate, ce

ocupă 1,59 ha de spații verzi ceea ce reprezintă 2,09% din totalul intravilanului.

În total la nivelul UAT, suprafața urbană destinată spațiilor verzi, de protecție, sport și agrement este de 297,11 ha, ceea ce în raport cu numărul de locuitori de ultimă oră care era de 68.643 locuitori, rezultă un coeficient de confort urban de 63,02 mp zone verzi/locuitor, iar raportat la cel estimat în urma urbanizării complete, de cca. 73.650 locuitori, valoarea coeficientului ar ajunge la 40,34 mp/locuitori ceea ce reprezintă un coeficient mare, mult mai mare decât pragul standard de 26 mp/locuitor.

Însa dacă luăm în calcul totalitatea suprafețelor cuprinse în Registrul Urban al Spațiilor Verzi Deva, care cuprinde și spațiile verzi ale locuințelor de tip condominiu, spațiile verzi aferente instituțiilor publice, cel al cimitirelor, cel al zonelor verzi din cadrul profilelor stradale, ș.a., **suprafața totală de spații verzi propusă este de 297,81 ha**, ceea ce reprezintă un coeficient de **43,38 mp zone verzi/cap de locuitor raportat la populația existentă și de 40,44 mp zone verzi/cap de locuitor raporta la populația preconizată**, ceea ce situează Deva cu mult deasupra confortului urban minimal.

3.6.2.8. Gospodărie comunală

Funcțiunile de gospodărire comunală rămân pe UAT Deva împărțite în trei subzone funcționale: terenurile pentru activități de gospodărire comunală generală, depozitele de deșeuri și cimitirele.

Astfel la Deva-Sântuhalm-Archia, funcționează un număr de 5 cimitire, care însă au un grad mare de ocupare, fiind propus un cimitir nou, amplasat în arealul localității Archia, suficient de extins pentru a acoperii nevoile comunității pe următorii 10 ani.

La Deva se păstrează în zona Cartierului Mureș câteva parcele destinate reciclării deșeurilor.

Tot la Deva se păstrează și fostul depozit de deșeuri ecologizat, amplasat în trupul izolat de lângă dig în Lunca Devii, care însă poate deveni parte a unui proiect peisager inclus în zona nouă creată.

În total gospodăria comunală ocupă acum 42,18 ha adică 1,77% din intravilan.

La Cristur, nu se modifică situația referitoare la gospodăria comunală, care rămâne în domeniul cimitirelor, care ocupă 3,18 ha adică 1,31% din intravilanul propus.

La Bârcea Mică, terenurile pentru gospodărire comunală sunt reprezentate de un cimitir și depozitul conform de deșeuri ca trup izolat, spre Băcia.

Suprafața totală a terenurilor din aceasta categorie este acum de 10,50 ha (din care 8,54 ha depozitul conform de deșeuri) ceea ce reprezintă 13,83% din totalul intravilanului localității.

În total, UAT Deva deține o suprafață de 55,86 ha de teren pentru gospodăria comunală.

3.6.2.9. Echipare edilitară

Terenurile destinate echipării tehnico-edilitare pe teritoriul intravilan propus al UAT Deva nu se modifică, fiind doar cuprinse în intravilan cele existente; acestea sunt destinate în continuare dotărilor legate de echipare de apă și canalizare, alimentare

cu energie electrică și telecomunicații, gaze naturale, alte dotări tehnico-edilitare (stație seismică, stație meteo, etc) dar și digurilor de protecție împotriva inundațiilor, amplasate în cea mai mare parte pe intravilanul Devei și Sântuhalmului. Extinderile funcționale ale obiectivelor de echipare tehnico-edilitară propusă se fac pe terenurile existente în acest sens.

Astfel la Deva-Sântuhalma-Archia, conține cea mai mare parte a dotărilor descrise mai sus și ocupă o suprafață de 17,28 ha, adică un procent de 0,72% din intravilan.

La Cristur, echiparea tehnico-edilitară ocupă tot 0,50 ha, adică 0,20% din totalul intravilanului.

La Bârcea Mică, nu există astfel de suprafețe în intravilan.

Astfel, în total, echiparea tehnico edilitară ocupă la nivelul UAT o suprafață de 17,78 ha.

3.6.2.10. Destinație specială

Pe teritoriul intravilan propus al UAT Deva există și terenuri cu destinație specială, în general aparținând MAI, MAPN, STS, MJ sau altor unități speciale. Suprafețe de acest gen se extind, datorită cuprinderii în intravilan a câtorva mici obiective existente în extravilan și propunerii de relocare a poligonului genistic MAPN, de la Deva la Bârcea Mica.

La Deva-Sântuhalma-Archia nu se modifică situația terenurilor și imobilelor aparținând de MAI și nici cele aparținând MAPN sau STS.

A fost cuprins în intravilan un mic imobil aparținând altor servicii speciale de stat.

În total la Deva-Sântuhalma-Archia, terenurile cu destinație specială totalizează acum 22,93 ha adică 0,96% din intravilanul localităților.

La Cristur, terenurile cu destinație specială sunt reprezentate în continuare de de Penitenciarul Deva, cu terenurile extinse, care aparține de Ministerul Justiției și care ocupă o suprafață de 18,06 ha, adică 7,45% din intravilan.

La Bârcea Mică este propusă relocarea în afara trupului principal de intravilan a poligolului MAPN, ce ocupă 19,63 ha, adică 25,86% din intravilanul localității.

Deci la nivelul UAT, suprafața pentru destinații speciale ajunge în situația propusă la 60,62 ha, ceea ce reprezintă 2,25% din totalul intravilanului UAT.

3.6.2.11. Alte zone funcționale

Din categoria altor zone funcționale regăsite în intravilanul UAT Deva, menționăm: terenurile agricole și apele.

Terenurile agricole din intravilan se regăsesc la Deva-Sântuhalma-Archia și reprezintă terenuri destinate grădinilor pentru agricultură urbană sau rurală, regăsite ca amplasamente în partea grafică a proiectului.

Grădinile destinate agriculturii totalizează la Deva-Sântuhalma-Archia în situația

propusă 49,91 ha, adică 2,10% din intravilanul celor trei localități și pe total UAT, 55,16 ha, adică 2,05% din totalul intravilanului UAT.

Apele sunt prezente în intravilan în toate localitățile acestea reprezentând cursuri permanente sau temporare de apă și canale de desecare. Sunt cuprinse în intravilan ape pe zonele nou urbanizate.

La Deva-Sântuhalm-Archia, ele totalizează 3,17 ha de teren, adică 0,13% din intravilan.

La Cristur, apele ocupă 1,15 ha din intravilan, adică 0,47%.

La Bârcea Mică, apele ocupă doar 0,03 ha adică 0,04% din intravilan.

În total, la nivelul UAT, apele ocupă în situația propusă 4,37 ha de teren intravilan, ceea ce reprezintă 0,16% din totalul intravilanului.

3.6.3. Bilanț teritorial

3.6.3.1. Bilanț teritorial pe categorii de folosință al suprafețelor din teritoriul administrativ

Tabel 11 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ privind situația propusă

Teritoriul administrativ al municipiului DEVA	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha)										
	Agricol				Neagricol						TOTAL
	Arabil	Pășuni, fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drumuri	Căi ferate	Curți-construcții	Neproductiv	
Extravilan	1140,0317	606,2849	0,8248	46,5920	843,6560	92,7427	425,3603	2,6078	5,5086	74,2555	3236,4436
Intravilan	590,1760	186,7224	-	90,2509	55,0861	4,2505	247,0109	48,6145	1469,9237	-	2693,4557
TOTAL	1730,2077	793,0073	0,8248	136,8429	898,7421	96,9932	672,3712	51,2223	1475,4323	74,2555	5929,8993
% din total	44,78%				55,13%						100,00

3.6.3.2. Bilanț teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus

Tabel 12 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus al municipiului Deva și localităților componente Sântuhalm și Archia

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	370,03	-	370,03	15,58
ZONĂ MIXTĂ	93,77	-	93,77	3,95
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE, din care:	846,01	6,26	852,27	35,88
- Individuale	699,70	6,26	705,96	29,72
- Colective mici și medii	119,56	-	119,56	5,03
- Colective înalte	10,04	-	10,04	0,42
- Locuințe de vacanță	16,71	-	16,71	0,70
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	281,31	-	281,31	11,84
UNITĂȚI AGRO- ZOOTEHNICE	8,50	-	8,50	0,36
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	336,15	1,33	337,48	14,21
- Transp. Rutiere	297,34	1,33	298,67	12,57
- Transp. feroviare	38,81	-	38,81	1,63
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	286,40	1,28	287,68	12,11
- Păduri	28,30	-	28,30	1,19
- Zone verzi	100,42	-	100,42	4,23
- Sport, agrement	158,96	-	158,96	6,69
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE, din care:	42,18	-	42,18	1,77
- Depozite deșeuri	1,38	-	1,38	0,06
- Cimitire	40,80	-	40,80	1,71
ECHIPARE TEHNICO- EDILITARĂ	16,82	0,46	17,28	0,72
DESTINAȚIE SPECIALĂ din care:	22,93	-	22,93	0,96
- MAPN	14,25	-	14,25	0,60
- MAI	7,63	-	7,63	0,32
- Altele	1,05	-	1,05	0,04
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	49,91	-	49,91	2,10
APE	3,17	-	3,17	0,13
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ			2375,0385	100,00

*Tabel 13 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus
al localității Cristur*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	35,82	-	35,82	14,77
ZONĂ MIXTĂ RURALĂ	4,55	-	4,55	1,87
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	95,57	-	95,57	39,41
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	39,70	-	39,70	16,37
UNITĂȚI AGRO- ZOOTECNICE	2,20	-	2,20	0,91
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	34,27	-	34,27	14,13
- Căi rutiere	24,00	-	24,00	9,89
- Căi feroviare	10,27	-	10,27	4,23
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	7,51	-	7,51	3,10
- Zone verzi	6,92	-	6,92	2,85
- Sport, agrement	0,59	-	0,59	0,24
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	3,18	-	3,18	1,31
ECHIPARE TEHNICO- EDILITARĂ	0,50	-	0,50	0,20
DESTINAȚIE SPECIALĂ (MJ)	18,06	-	18,06	7,45
APE	1,15	-	1,15	0,47
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ			242,5266	100,00

*Tabel 14 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus
al localității Bârcea Mică*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	2,58	-	2,58	3,40
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	31,15	-	31,15	41,04
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	1,52	-	1,52	2,00
UNITĂȚI AGRO- ZOOTECNICE	2,21	0,79	3,00	3,95

CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	4,16	1,73	5,89	7,76
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	1,59	-	1,59	2,09
- Zone verzi	1,59	-	1,59	2,09
- Sport, agrement	-	-	-	-
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE din care:	1,96	8,54	10,50	13,83
- depozite deșeuri	-	8,54	8,54	11,25
- cimitire	1,96	-	1,96	2,58
DESTINAȚIE SPECIALĂ (MAPN)	-	19,63	19,63	25,86
APE	0,03	-	0,03	0,04
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ			75,8904	100,00

Tabel 15 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus al UAT Deva

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Localitatea - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
ZONĂ CENTRALĂ, INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	407,88	-	407,88	15,17
ZONĂ MIXTĂ	98,32	-	98,32	3,65
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE, din care:	973,25	6,25	979,50	36,43
- Individuale	833,58	6,25	839,83	31,24
- Colective mici și medii	116,89	-	116,89	4,35
- Colective înalte	6,06	-	6,06	0,22
- Locuințe de vacanță	16,72	-	16,72	0,62
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	322,52	-	322,52	12,00
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	12,91	0,79	13,70	0,51
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	373,53	3,08	376,61	14,01
- Căi rutiere	330,60	3,08	327,52	12,18
- Căi feroviare	49,09	-	49,09	1,82
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	296,53	1,28	297,81	11,08
- Păduri	28,30	-	28,30	1,05
- Zone verzi	93,44	0,52	93,96	3,47
- Sport, agrement	174,79	0,76	175,55	6,53
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE,	47,32	8,54	55,86	2,08

din care:				
- Depozite deșeuri	1,38	8,54	9,92	0,37
- Cimitire	45,94	-	45,94	1,71
ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	17,32	0,46	17,78	0,66
DESTINAȚIE SPECIALĂ	41,00	19,62	60,62	2,25
din care:				
- MAPN	14,25	19,62	33,87	1,26
- MAI	7,40	-	7,40	0,27
- MJ	18,06	-	18,06	0,67
- Altele	1,29	-	1,29	0,05
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	54,36	-	55,16	2,05
APE	4,37	-	4,37	0,16
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ			2693,4557	100,00

3.7. Măsuri în zonele cu riscuri

3.7.1. Măsuri în zonele cu riscuri naturale

Recapitulând riscurile naturale existente pe UAT Deva: inundații, alunecări de teren și incendii de pădure, pentru fiecare tip de risc au fost propuse măsuri specifice, cuprinse în cele ce urmează.

Zonele cu risc de inundații.

În zonele cu risc de inundații: albia majoră a Mureșului și Cernei, în zonele cuprinse între diguri, acolo unde acestea există și ca areal cuprins în partea grafică a proiectului, acolo unde nu există diguri, se propun următoarele măsuri cu caracter urbanistic:

- Interdicția de construire pentru noi obiective sociale sau rezidențiale;
- Prevederea de culoare verzi ecologice în arealele inundabile conform părții grafice a proiectului;

În ceea ce privește celelalte măsuri propuse, ele se regăsesc în Planul de Management al Riscului la Inundații din Bazinul Hidrografic Mureș acestea se referă amănunțit doar la râul Cerna și sunt următoarele:

- R. Cerna: Cod măsură CE: M33 – Cod măsură RO: RO_M08-3 – Creșterea capacității de tranzitare a albiei minore prin lucrări locale de decolmatare și reprofilare a albiei: **Sector Sântuhalim-Sântandrei, jud. Hunedoara: decolmatare – 20.000 mc/2 km**; grad de prioritizare mare; responsabili: A.N.A.R. / A.B.A.;
- R. Cerna: Cod măsură CE: M35 – Cod măsură RO: RO_M13-4 – Întreținerea albiilor cursurilor de apă și eliminarea blocajelor, obstacolelor pe cursurile de apă: **Sector Sântuhalim-Sântandrei, jud. Hunedoara: tăieri vegetative – 100 mp/2 km**; grad de prioritizare mare; responsabili: A.N.A.R. / A.B.A.;

Zonele cu risc de alunecări de teren.

În zonele cu risc de alunecări de teren, cuprinse în partea grafică a proiectului se propun următoarele măsuri cu caracter urbanistic:

- Obligatorietatea elaborării unei hărți de risc geomorfologic în conformitate cu HG 382/2003, care să zonifice teritoriul și să stabilească măsurile obligatorii în fiecare zonă de risc, pe întreg UAT-ul;
- Prevederea de plantații de protecție, cu rol de stabilizarea versanților, conform părții grafice a proiectului;
- Instituirea interdicției temporare de construire până la elaborarea studiilor de specialitate: studii geotehnice+expertiză geotehnică+studii de stabilitate generală, în conformitate cu NP 074-2007, pentru fundamentarea lucrărilor de eliminare a riscurilor;
- Monitorizarea geotehnică premergătoare, în timpul și posterioară executării construcțiilor și amenajărilor;

Zonele cu risc de incendii de pădure.

În zonele cu risc de incendii de pădure, se propun următoarele măsuri cu caracter urbanistic:

- Evitarea urbanizărilor în zonele de contact cu pădurea, acolo unde nu este necesar acest lucru;
- Retragera construcțiilor la o distanță de cel puțin 50 m față de păduri;
- Prevederea de căi de acces suficiente pentru vehiculele de stingere a incendiilor pe zonele de contact cu pădurile;

3.7.2. Măsuri în zonele cu riscuri tehnologice

Recapitulând riscurile tehnologice existente pe UAT Deva: obiectivul Seveso de pe UAT Mintia și riscul de accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare substanțe periculoase, pentru fiecare tip de risc au fost propuse măsuri specifice, cuprinse în cele ce urmează.

Zona cu risc de tip SEVESO.

În zona cu risc de tip Seveso, fiind o zonă acoperită de pădure în totalitate, se propun următoarele măsuri cu caracter urbanistic:

- Interdicție de construire pentru toate tipurile de construcții și amenajări, în afara celor necesare întreținerii fondului forestier;

Zona cu risc de accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare substanțe periculoase.

În zonele cu risc de accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare substanțe periculoase, se propun următoarele măsuri cu caracter urbanistic:

- Prevederea cât mai repede posibil a legăturii rutiere Sântuhalim-A1, în vederea

degrevării Căii Zarandului de transporturi periculoase;

- Evitarea pe cât posibil amplasării locuirii pe Calea Zarandului și Calea Hunedoarei;
- Evitarea pe cât posibil amplasării locuirii în zona adiacentă CF 200; prevederea de perdele de protecție față de CF, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru zonele nou urbanizate;

3.7.3. Măsuri în zonele cu riscuri biologice

În ceea ce privește zonele cu risc biologic, măsurile necesare nu au un caracter urbanistic.

3.8. Elemente de mobilitate urbană

3.8.1. Circulația rutieră și transportul în comun

Principalele propuneri de dezvoltare a rețelei rutiere sunt următoarele:

- Completarea rețelei majore de circulație rutieră cu următoarele:
 - o Amenajarea intersecției DN7-DN76 Șoimuș, conform proiect CNAIR;
 - o Construirea arterei de legătură DJ 687 (Cristur) – A1, cu pod peste CF 200 și pod peste Mureș;
 - o Construirea prelungirii str. Depozitelor până la intersecția cu legătura DN7-A1 de mai sus, cu pod peste Cerna;
 - o Transformarea Căii Hunedoarei în profil de drum express printr-un proiect TransRegio;
 - o Amenajarea unei artere noi str. Mihai Eminescu-str. Mihail Sadoveanu-DJ687; artera va cuprinde și transportul în comun;
 - o Amenajarea DC 124 și prelungirea acesteia până în str. Bucovina din Cristur; artera va cuprinde și transportul în comun;
 - o Amenajarea unei străzi majore adiacente noului centru de cartier din Dealul Holomb-Lupșa și păstrarea legăturii acesteia cu DJ687, spre A1; artera va cuprinde și transportul în comun;
 - o Continuarea pasajului peste CF 200 din zona Sala Sporturilor, cuprinzând cartierul Mureș, cu revenire apoi cu pasaj peste CF 200 și DN7, în str. Horia; artera va cuprinde și transportul în comun;
 - o Prevederea unei legături str. Iosif Vulcan-str. Mihai Eminescu, pe str. Granitului;
 - o Prevederea de străzi de deservire locală, în continuarea și completarea celor existente.

Terminale de transport public

Sisteme autobuze expres.

Parc auto electric pt transport public.

Zonificarea teritoriului cu referire la vitezele auto de parcurs:

- <30 km/h
- <50 km/h
- <70 km/h
- <90 km/h
- >90 km/h

3.8.2. Circulația feroviară

Nu sunt propuse modificări ale circulațiilor feroviare.

3.8.3. Circulația navală

În ceea ce privește circulația navală, în contextul amenajării navigabilității pe râul Mureș, propus în PATN Secțiunea 1 - Rețele de transport, pe teritoriul UAT Deva se propun următoarele amenajări care se referă la navigația pentru agrement, care pot fi implementate și înainte de amenajarea generală mai sus menționată, după cum urmează:

- Amplasarea unui cheu-debarcader de acostare pe Mureș;
- Amplasarea unui port turistic la Deva, amplasat după digul de protecție la inundații, ferit de inundațiile Mureșului;
- Un canal navigabil pentru agrement, care face legătura între debarcader și portul turistic;

În ceea ce privește navigația cu ambarcațiuni de agrement se poate estima o dimensionare, cunoscând faptul ca peste 1000 de persoane care locuiesc în apropierea acestei zone a Mureșului sunt posesori de certificat internațional de conducător de ambarcațiuni de agrement și peste 150 de ambarcațiuni de agrement sunt înregistrate și înmatriculate la căpităniile de port Timișoara sau Dej.

Astfel, în baza acestor date se poate construi un port de agrement cu intrare din Mureș care să deservească atât ambarcațiunile care tranzitează Mureșul la Deva, precum și o bază de staționare și întreținere a ambarcațiunilor.

Pentru a pune la dispoziție aceste servicii și utilități, portul de agrement turistic va avea următoarele funcționalități:

- acostarea pe termen scurt a ambarcațiunilor, pentru vizite în orașul Deva și împrejurimi
- acostare pe termen lung;
- instalații de andocare pentru navele în conservare;

- instalații de iluminat incinta;
- stație de carburanți;
- alimentarea cu energie electrică a ambarcațiunilor;
- acces la grupuri sanitare pentru turiști, (WC-uri, dușuri zona de vidanizare containere ambarcațiuni;
- alimentare cu apă pentru ambarcațiuni;
- facilități de lansarea sau recuperarea ambarcațiunilor pe / din apă prin intermediul rampelor de lansare /recuperare sau prin platformele de acces echipate cu macarale;
- zona de reparații și întreținere;
- spații comerciale pentru aprovizionarea turiștilor cu necesarul pe ambarcațiuni (apă, alimente, etc.).
- asigurarea pazei incintei și ambarcațiunilor;

Terenul pentru cheiul de acostare pe Mureș este administrat de Agenția Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Mureș.

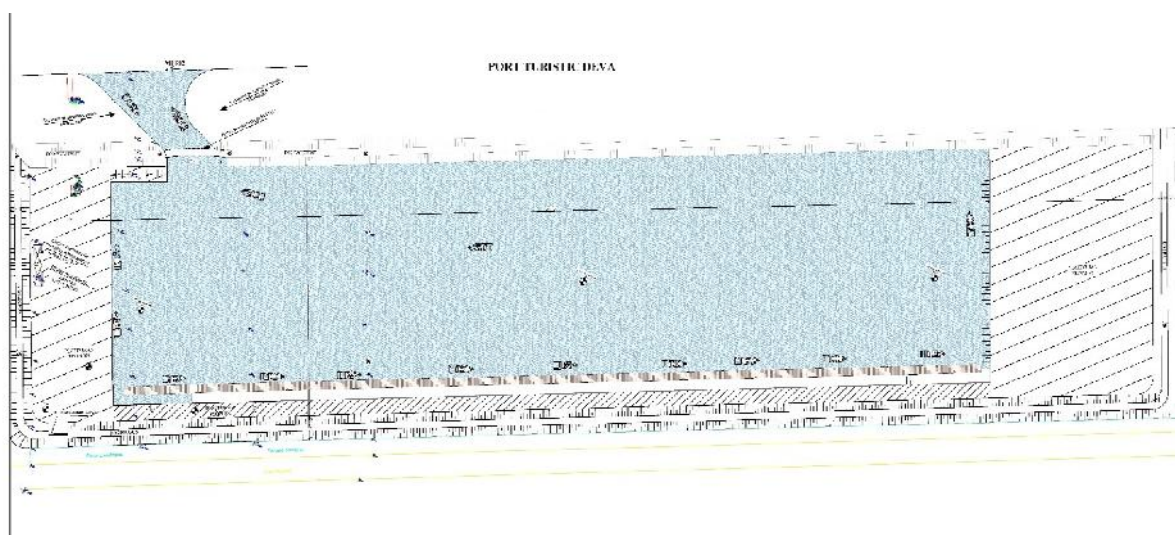
Locația portului turistic se poate alege lângă râul Mureș, pe partea de sud a Mureșului, la km 485,7 în funcție și de zonificarea funcțională a zonei, recomandabil după digul de protecție la inundații.

Zona poate face parte din PUG Deva și poate dedicată în mod special portului turistic Deva și poate acoperi până la 10.000mp.

Accesul în port se face cu mașina pe DC 129 și , precum și cu bicicleta pe vârful digului. Distanța până la centrul orașului este de aproximativ 2,2 km pe bicicletă și 3,4 km pe drumurile orașului.

Soluție de construcție.

Portul turistic Deva:

Portul este prevăzut cu diguri de pământ ca zonă închisă adiacentă râului Mureș. Aceste diguri trebuie făcute în aceeași soluție ca cele existente, cu panta laterală de 1: 1,5 și iarbă, cu o lățime de creastă de 2m. Înălțimea noilor diguri, cu referire la pământul natural este de aproximativ 1,7 m și oferă protecție împotriva inundațiilor și pentru o proiectare calculată a inundațiilor corespunzătoare râului Mureș.

Incinta închisă este de dimensiunile următoare:

- Incintă îndiguită 360mx90m
- acvatoriu de 270x73m
- platformă de 25x80m;
- platformă de 50x80m.

Platformele de depozitare și întreținere ambarcațiuni sunt situate în ambele extremități ale acvatoriului și sunt prevăzute cu rampe de lansare și sunt realizate în structura carosabilă din beton sau elemente prefabricate ecologice.

Lungimea digurilor de închidere a incintei este de 530m.

În zonă este amplasat și un drum de acces între cele două platforme, aceasta fiind realizat cu structura din beton.

Adâncimea apei din acvatoriu este de aproximativ 1,5 m pentru a asigura un nivel de apă care să permită accesul pentru toate ambarcațiunile care pot tranzita râul Mureș. Malurile acvatoriului sunt protejate cu palplanșe sintetice sau taluzuri protejate cu piatră spartă sau înierbate.

În interiorul acvatoriului sunt prevăzute pontoane de acostare. Sunt confecționate sub formă de plutitoare de beton și cu punte din lemn. Acestea sunt ancorate cu stâlpi de ancorare și sunt prevăzute cu prize electrice, alimentare cu apă și sistem de iluminare. Pontoanele sunt fixate cu coloane metalice și mecanisme de ghidare. Accesul la ponton se face prin poduri mobile de acces.

Accesul navelor în port se face printr-un canal de acces prin structura de dig. Pentru a face acest lucru, trebuie menținută stabilitatea pantei de 1: 1,5 și protecția pantei de iarbă.

Pentru a asigura continuitatea traseu pe dig pentru biciclete, este prevăzută o pasarelă metalică, ce va permite circulația bicicletei, precum și accesul navelor în condiții optime.

Pentru accesul autovehiculelor și pietonilor în interiorul portului, este prevăzută o poartă de acces, care este prevăzută cu elemente metalice de etanșare în caz de inundații. Aceste porți vor fi operate numai în cazuri de urgență. Pentru funcționarea de zi cu zi, intrarea în port este asigurată cu porți normale.

Lansarea și recuperarea vaselor se face cu rampe. Rampa este realizată din beton și are o pantă de 1:10 pentru a asigura accesul ușor la apă. În cazuri speciale, navele pot fi ridicate și cu macara.

Portul este prevăzut cu un pavilion care va găzdui administrația portului, toalete și dușuri pentru facilitățile turistice și de catering. Este proiectat ca un bloc de construcții care are parter de aproximativ 50 mp realizat dintr-o structură modulară din container.

Facilitățile portuare necesare, cum ar fi alimentarea cu energie electrică și alimentarea cu apă vor fi furnizate prin conexiuni la rețelele de oraș corespunzătoare. Alimentarea cu combustibil se face printr-o închiriere a unei stații de combustibil mobil cu unul dintre furnizorii de combustibil existenți.

Incinta portului va fi prevăzută cu instalații de iluminat și parcare pentru mașini și biciclete. De asemenea, la fața locului vor fi disponibile containere de reciclare a deșeurilor menajere.

Proiectarea și aspectul selectat al portului sunt făcute astfel încât portul să poată fi extins în viitor, dacă traficul va crește. Platformele de parcare existente pot permite amplasarea atelierelor mecanice pentru reparații și întreținere.

În ceea ce privește amenajarea unui chei de acostare la malul râului Mureș, pentru ambarcațiuni mai mici sau mai mari, care staționează numai pentru timp scurt, ca o stație de tranzit între căile navigabile și cele terestre, acestea trebuie să dispună de suprafețe de apă bine protejate împotriva valurilor, curenților, depunerii de aluviuni,

variațiilor (semnificative) de nivel, precum și de suprafețele de teren necesare funcționării sale. În aceste stații navale trebuie să poată staționa și opera cu ușurință și în deplină siguranță, în consecință trebuie să fie dotate cu toate construcțiile, amenajările, instalațiile, utilajele și utilitățile necesare (acestea sunt funcție de destinație, mărime/importanță, s.a.).

3.8.4. Circulația aeriană

Municipiul Deva se află în zona de servituți aeronautice ale Aerodromului Săulești – Deva.

Limita de intravilan propusă pentru extindere prin realizarea Planului Urbanistic General al Municipiului Deva, jud. Hunedoara se află în zona de servituți I, II, III ale Aerodromului Săulești – Deva cât și în zona de protecție a echipamentului DVOR/DME, după cum urmează:

-) ZONA I de servitute aeronautică –parțial intravilan Deva;
-) ZONA II de servitute aeronautică – parțial intravilan Deva, integral intravilan Sântuhalm, parțial intravilan Cristur;
-) ZONA III de servitute aeronautică – parțial intravilan Deva, parțial intravilan Cristur, integral intravilan Bârcea Mică, integral intravilan Archia;
-) ZONA IV de servitute aeronautică – nu este inclusă în limita de intravilan propusă pentru extindere.
-) Zona de protecție a echipamentului DVOR/DME :
 - o Suprafața de protecție - raza cilindrului 1 – nu este inclusă în limita de intravilan propusă pentru extindere.
 - o Zona de protecție - raza conului – nu este inclusă în limita de intravilan propusă pentru extindere.
 - o Zona de protecție - raza cilindrului 2 – parțial Bârcea Mică, parțial Cristur, parțial Sântuhalm.

Conform Codului aerian aprobat prin Legea nr. 21/2020:

-) Art. 85 (1) *Limitele zonelor supuse servituților aeronautice civile și restricțiile asociate acestor zone se determină de către administratorul aerodromului civil sau, după caz, de către cel al echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană, în conformitate cu reglementările specifice prevăzute la art. 84, se avizează de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, în exercitarea funcției de supervizare a siguranței ce revine acesteia, 40 și se transmit autorităților administrației publice locale și județene pe teritoriul cărora se extind aceste zone, pentru a fi incluse în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului, iar pentru informare, și instituției prefectului. Emiterea avizului Autorității Aeronautice Civile Române se realizează în conformitate cu procedura aprobată de directorul general al Autorității Aeronautice Civile Române, publicată pe site-ul acestei autorități. (2) Autoritățile administrației publice locale au obligația integrării în documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului, în condițiile legii, a zonelor supuse servituților aeronautice determinate și transmise conform alin. (1), împreună cu restricțiile asociate acestor zone. (3) Autorizația de construire a unui aerodrom civil nou va putea fi emisă numai în condițiile în care zonele supuse servituților aeronautice civile și restricțiile asociate, determinate în conformitate cu reglementările specifice prevăzute la art. 84, sunt incluse în documentațiile de*

urbanism și de amenajare a teritoriului aprobate în condițiile legii, cu avizul prealabil al Autorității Aeronautice Civile Române

-) Art. 87. - (1) Prin derogare de la dispozițiile art. 10 lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, orice modificare a regulamentului local de urbanism, precum și orice lucrare sau schimbare a destinației și/sau utilizării unui teren în zonele supuse servituților aeronautice civile se fac numai cu avizul Autorității Aeronautice Civile Române, emis în exercitarea funcției de supervizare a siguranței ce revine acesteia, iar în cazul aerodromurilor civile 41 utilizate și ca baze de operare pentru aeronave de stat, cu avizul Autorității Aeronautice Civile Române și al Ministerului Apărării Naționale. Avizului Autorității Aeronautice Civile Române, precum și celui al Ministerului Apărării Naționale nu li se aplică dispozițiile legislației privind aprobarea tacită. (2) Autoritățile administrației publice locale pe raza cărora se găsesc zone supuse servituților aeronautice civile au obligația de a supraveghea respectarea restricțiilor asociate acestor zone și de a transmite Autorității Aeronautice Civile Române, administratorului aerodromului sau al echipamentului de navigație aeriană din zonele respective documentul de recepție a lucrărilor aferente construcțiilor autorizate în baza avizului Autorității Aeronautice Civile Române.
-) Art. 91. - (1) Obligația prevăzută la art. 90 în sarcina administratorului aerodromului se limitează la zonele 2, 3 și 4 astfel cum sunt acestea definite în Anexa nr. 15 - Servicii de informare aeronautică la Convenția de la Chicago și poate fi dusă la îndeplinire prin contractarea unor furnizori de servicii specifice sau prin încheierea, în condițiile legii, a unor aranjamente cu autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul colectării și întreținerii bazelor de date de teren și obstaculare la nivel național. (2) Entitățile care asigură serviciile de proiectare a procedurilor de zbor și, respectiv, de elaborare a hărților aeronautice aferente unui aerodrom au acces la bazele de date de teren și obstaculare, în baza unor aranjamente încheiate cu administratorul aerodromului. (3) Persoanele fizice și juridice care realizează pe teritoriul României, cu respectarea legislației specifice, construcții cu înălțimea de la sol mai mare sau egală cu 45 de metri au obligația notificării Autorității Aeronautice Civile Române cu privire la natura construcției, înălțimea și coordonatele acesteia, în 42 termen de 48 de ore de la finalizarea construcției. Notificarea se realizează în conformitate cu procedura aprobată de directorul general al Autorității Aeronautice Civile Române și publicată pe site-ul acesteia. Autoritatea Aeronautică Civilă Română informează în mod corespunzător, după caz, administratorul aerodromului civil certificat în vecinătatea căruia este amplasată construcția, precum și Ministerul Apărării Naționale. (4) Construcțiile prevăzute la alin. (3) trebuie balizate și, după caz, marcate în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, la propunerea Autorității Aeronautice Civile Române.

Conform Reglementării aeronautice civile române privind stabilirea zonelor cu servituți aeronautice civile și a condițiilor de avizare a documentațiilor tehnice aferente obiectivelor din aceste zone sau din alte zone în care pot constitui obstacole pentru navigația aeriană și/sau pot afecta siguranța zborului pe teritoriul și în spațiul aerian al României RACR-ZSAC, ediția 1/2015, cap. 4.3, pentru facilitarea identificării de către autoritățile administrației publice locale a amplasamentelor aflate sub incidența servituților aeronautice civile și a înălțimilor peste care obstacolele corespondente trebuie evaluate și avizate de AACR următoarele:

Zona I:

- suprafață trapezoidală înclinată (la fiecare capăt al pistei, în prelungirea axului);
- baza mică a trapezului coincide cu marginea benzii pistei;
- simetrică față de prelungirea axului pistei;
- evazare spre exterior: 15°;
- extindere/distanță orizontală de la capătul benzii pistei, pe direcția axului pistei: 8 500 m până la 15 000 m, în funcție de categoria operațiunilor de apropiere la aterizare;
- înălțimea bazei mari a trapezului la 8.500 m: +30,0 m față de cota aerodromului 0,0 m (panta 1:285 de la marginea benzii pistei, spre exterior);
- pentru înălțimi în sectorul 8 500 m – 15 000 m: pantă 1:50 de la cota de +30,0 m.

Este necesară solicitarea și obținerea avizului AACR pentru toate obstacolele din Zona I cu înălțimi egale sau mai mari decât cele menționate.

Zona II:

- suprafață conică, din care se exclude Zona I;
- extindere/distanță orizontală de la marginile benzii pistei, în orice direcție: 4.500 m, exclusiv Zona I (lățimea benzii pistei: 150 m stânga/dreapta față de axul pistei);
- înălțimea marginii exterioare: +30,0 m față de cota aerodromului 0,0 m (pantă 1:150 de la marginea benzii pistei, spre exterior).

Este necesară solicitarea și obținerea avizului AACR pentru toate obstacolele din Zona II cu înălțimi egale sau mai mari decât cele menționate.

Zona III:

- suprafață orizontală care începe de la extremitatea Zonei II și din care se exclude Zona I;
- extindere/distanță orizontală de la marginile benzii pistei, în orice direcție: 8 500m (exclusiv Zona I și Zona II);
- înălțimea suprafeței: +30,0 m față de cota aerodromului (0,0 m);

Este necesară solicitarea și obținerea avizului AACR pentru toate obstacolele din Zona III cu înălțimi egale sau mai mari decât cele menționate.

Conform Reglementarii aeronautice civilă română privind stabilirea zonelor cu servituți aeronautice civile și a condițiilor de avizare a documentațiilor tehnice aferente obiectivelor din aceste zone sau din alte zone în care pot constitui obstacole pentru navigația aeriană și/sau pot afecta siguranța zborului pe teritoriul și în spațiul aerian al României RACR-ZSAC, ediția 1/2015, cap. 4.4. În interesul siguranței zborului, în zonele cu servituți aeronautice civile asociate aerodromurilor pentru avioane, realizarea de obiective noi este permisă numai cu avizul AACR, după cum urmează:

În Zona I, în interiorul perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport:

- amenajări diverse (denivelări de teren, împrejurimi);
- instalații aeroportuare diverse (dispozitivul luminos de apropiere);
- instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice de aeroport;
- orice fel de obiective cu destinație aeronautică din suprafețele și zonele critice și sensibile ILS, din suprafețele și zonele de protecție ale mijloacelor de radionavigație;
- modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
- alte obiective cu destinație aeronautică sau conexă.

(2) În zonele limitrofe aerodromului/aeroportului (terenuri exterioare și adiacente

perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport):

- a) clădiri (locuințe, depozite, hoteluri), structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene) care depășesc înălțimea admisibilă;
- b) construcții sau structuri metalice de mari dimensiuni (pereți și/sau învelitori metalice, împrejmuiri metalice, panouri publicitare metalice);
- c) construcții, structuri diverse care nu depășesc înălțimea admisibilă, dar constituie obstacole locale semnificative pentru navigația aeriană;
- d) pasaje rutiere supraînălțate;
- e) obiective care atrag și favorizează concentrarea păsărilor sau animalelor sălbatice (unități de morărit, silozuri, depozite, magazine, gropi de gunoi, decantoare, iazuri piscicole/luciuri de apă rezultate în urma excavărilor controlate);
- f) stații radio (radiodifuziune, TV);
- g) stații de comunicații (telefonie celulară, radiorelee, translatari);
- h) activități/surse producătoare de perturbații în funcționarea mijloacelor CNS și/sau meteorologice (acționări electrice de forță, sudură electrică);
- i) activități/surse potențiale de incendiu, explozie (stații de alimentare și/sau depozite de combustibili, aplicații pirotehnice);
- j) utilizarea de dispozitive cu fascicul laser sau de surse de lumină orientate în sus (sisteme de iluminat, firme/reclame luminoase);
- k) lansare de focuri de artificii, înălțare de lampioane, baloane sau rachetomodele;
- l) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
- m) modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
- n) deschidere, dezvoltare și/sau modernizare de heliporturi, terenuri de aviație generală sau de lucru aerian permanente;
- o) trasee pentru autostrăzi/șosele naționale, căi ferate, conducte magistrale, linii electrice aeriene magistrale, rețele de radiorelee;
- p) alte obiective care afectează sau pot afecta siguranța zborului.

(3) În zona dispozitivului luminos de apropiere și a traseelor de cabluri supraterrane și/sau subterane aferente:

- a) clădiri, obiecte, structuri și/sau amenajări diverse (inclusiv garduri, parapete etc.);
- b) pomi, arbori etc.;
- c) iluminat public, firme/reclame luminoase etc.;
- d) căi de acces/tranzit pentru (auto)vehicule, animale și/sau persoane;
- e) canale, conducte subterane diverse, excavații etc.;
- f) alte obiective care prin prezență sau funcționare pot ecrana luminile dispozitivului sau pot afecta buna funcționare a acestuia.

În Zona II, în interiorul perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport:

- a) sisteme rutiere (pistă de decolare-aterizare, căi de rulare, platforme);
- b) clădiri (aerogară, hangar, ateliere, depozite) și amenajări diverse (inclusiv împrejmuiri, parapete antizgomot);
- c) instalații aeroportuare diverse, inclusiv stâlpii pentru iluminatul platformei;
- d) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
- e) modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
- f) alte obiective cu destinație aeronautică sau conexă.

(2) În zonele limitrofe aerodromului/aeroportului (terenuri exterioare și adiacente perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport):

- a) clădiri (locuințe, depozite, hoteluri), structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene) care depășesc înălțimea admisibilă;
- b) construcții sau structuri metalice de mari dimensiuni (pereți și/sau învelitori metalice, împrejmuiri metalice, panouri publicitare metalice);
- c) construcții, structuri diverse care nu depășesc înălțimea admisibilă, dar constituie

obstacole locale semnificative pentru navigația aeriană;
d) pasaje rutiere supraînălțate;
e) obiective care atrag și favorizează concentrarea păsărilor sau animalelor sălbatice (unități de morărit, silozuri, depozite, magazine, gropi de gunoi, decantoare, iazuri piscicole/luciuri de apă rezultate în urma excavărilor controlate);
f) stații radio (radiodifuziune, TV);
g) stații de comunicații (telefonie celulară, radiorelee, translatari);
h) activități/surse producătoare de perturbații în funcționarea mijloacelor CNS sau meteorologice (acționări electrice de forță, sudură electrică);
i) activități/surse potențiale de incendiu, explozie (stații de alimentare și/sau depozite de combustibili, aplicații pirotehnice);
j) utilizarea de dispozitive cu fascicul laser sau de surse de lumină orientate în sus (sisteme de iluminat, firme/reclame luminoase);
k) lansare de focuri de artificii, înălțare de lămpioane, baloane sau rachetomodele; l) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
m) modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
n) deschidere, dezvoltare și/sau modernizare de heliporturi, terenuri de aviație generală sau de lucru aerian permanente;
o) trasee pentru autostrăzi/șosele naționale, căi ferate, conducte magistrale, linii electrice aeriene magistrale, rețele de radiorelee;
p) alte obiective care afectează sau pot afecta siguranța zborului.

În Zona III:

a) clădiri (locuințe, depozite, hoteluri), structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene), care depășesc înălțimea admisibilă;
b) construcții, structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene) care nu depășesc înălțimea admisibilă, dar constituie obstacole locale semnificative pentru navigația aeriană;
c) obiective care atrag și favorizează concentrarea păsărilor sau animalelor sălbatice (unități de morărit, silozuri, depozite, magazine, gropi de gunoi, decantoare);
d) stații radio (radiodifuziune, TV);
e) stații de comunicații (telefonie celulară, radiorelee, translatari);
f) activități/surse producătoare de perturbații în funcționarea mijloacelor CNS (acționări electrice de forță, sudură electrică);
g) deschidere, dezvoltare sau modernizare de heliporturi, terenuri de aviație generală sau de lucru aerian permanente;
h) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
i) trasee pentru autostrăzi/șosele naționale, căi ferate, conducte magistrale, linii electrice aeriene magistrale, rețele de radiorelee;
j) alte obiective care afectează sau pot afecta siguranța zborului.

Conform Reglementarii aeronautice civilă română privind stabilirea zonelor cu servituți aeronautice civile și a condițiilor de avizare a documentațiilor tehnice aferente obiectivelor din aceste zone sau din alte zone în care pot constitui obstacole pentru navigația aeriană și/sau pot afecta siguranța zborului pe teritoriul și în spațiul aerian al României RACR-ZSAC, ediția 1/2015, cap. 3.4 Suprafețe și zone de protecție ale mijloacelor CNS și meteorologice

(1) Cu scopul prevenirii influențelor negative asupra performanțelor operaționale ale mijloacelor CNS și meteorologice, în vecinătatea acestora se stabilesc, în condițiile pct. 3.2.2., următoarele suprafețe și zone de protecție:

a) suprafețe de protecție ILS constituite din suprafețele critice ILS Loc (LLZ) și ILS GP și suprafețele sensibile ILS Loc (LLZ) și ILS GP, zone de protecție ILS;

- b) suprafețe și zone de protecție aferente sistemelor de supraveghere (mijloace CNS de tip SSR, PSR și WAM);
 - c) suprafețe și zone de protecție VOR (mijloace CNS DVOR și CVOR);
 - d) suprafețe și zone de protecție DME/N;
 - e) suprafețe și zone de protecție NDB;
 - f) suprafețe și zone de protecție Marker;
 - g) suprafețe și zone de protecție a mijloacelor de comunicații;
 - h) suprafețe de protecție a mijloacelor meteorologice.
- (2) Zonele corespunzătoare suprafețelor și zonelor de protecție menționate la alin. (1) fac obiectul reglementărilor aeronautice privind protecția, omologarea și autorizarea mijloacelor CNS și meteorologice.
- (3) Adicional, față de suprafețele și zonele de protecție specificate la alin. (1), se definesc ca zone de protecție:
- a) volumele aeriene necesare comunicațiilor radio sol-sol de date tip punct la punct, efectuate prin intermediul radioreleelor/radiolinkurilor/radiomodemurilor, între mijloacele CNS și/sau meteorologice și concentratoare de date la sol, utilizate atunci când legăturile de date terestre nu pot fi puse în operă. Dimensiunile geometrice ale acestor zone de protecție - volume aeriene de formă elipsoidală - sunt definite în funcție de caracteristicile tehnice ale echipamentelor radio de transmisie/recepție punct la punct și de cele ale sistemelor de antene aferente acestora;
 - b) traseele cablurilor supratere și/sau subterane aferente mijloacelor CNS și meteorologice.

În interesul siguranței navigației aeriene, **în suprafețele și zonele de protecție aferente mijloacelor CNS și meteorologice** nu pot fi amplasate, construite și/sau instalate niciun fel de obiective noi fără avizul AACR.

3.8.5. Circulația ciclistă și pietonală

Principalele propuneri de îmbunătățire a circulațiilor ciclistă și pietonală sunt următoarele:

- Prevederea unui sistem de piste cicliste pornind de la cea existentă pe Căminul Zarandului și cele propuse în proiecte ale Primăriei, care să deservească intravilanul localităților;
- Prevederea unui sistem de piste și trasee cicliste care să asigure o legătură circulară completă în interiorul UAT, între zona de deal și zona de agrement a Mureșului, cu o pistă de biciclete pe digul Mureșului, în zona de câmpie;
- Prevederea circulațiilor pietonale pe toate profilele stradale existente sau propuse;
- Adaptarea circulațiilor pietonale la persoanele cu handicap;

3.9. Dezvoltarea echipării edilitare

3.9.1. Gospodărirea apelor

Privitor la **apele subterane**, o primă remarcă este aceea că acviferele freatice sunt net deosebite în zona cu roci sedimentare și în cea cu roci vulcanice și cristaline. Astfel, în zona în care substratul geologic este reprezentat de rocile vulcanice și metamorfe, apele subterane sunt lipsite de continuitate, ele ivindu-se, e adevărat, destul de rar, ca izvoare de coastă, unele marcând chiar contactul dintre acestea și cele sedimentare, sau la baza depozitelor reziduale de versant.

În funcție de relief și de substratul litologic cu diferite caracteristici ale acviferului, apele freatice sunt caracteristice mai ales domeniului rocilor sedimentare și cu precădere în arealul luncilor și cel al teraselor inferioare și medii. Acolo unde sunt prezente vechi alunecări de teren, în funcție de amestecul pachetelor de roci și individualizarea pachetelor și lentilelor de argile apar corpuri strict locale de ape freatice.

În lunca joasă se diferențiază aria vechilor meandre și brațe părăsite, cu apa freatică la 0,4-1,2 m adâncime, în rest adâncimea este de 1,2-2 m. În lunca medie nivelul freatic se găsește la peste 2 m, mai ridicat în depresiunile de tasare unde pot să apară zone de supraumectare a solului și de băltire, pentru ca în zona luncii înalte, la contactul glacizat cu terasele, adâncimea să ajungă chiar la peste 3m. În aria teraselor, în funcție de grosimea rocilor acvifere adâncimea poate să ajungă la 8-14 m, sau mai mult, un exemplu fiind pe Dealul Paiului unde este captat orizontul aflat la 12-16 m adâncime. La baza frunții teraselor, frecvent apar izvoare, utilizate de multă vreme, precum izvorul Decebal, sau izvoarele Jepilor, Sintirig, Bejan, Perian, Colțului.

Apele de suprafață sunt reprezentate de Râul Mureș care la limita nord-estică a UAT Deva are o lungime de 5 km și de către afluenții acestuia râul Cerna cu o lungime de 10 km pe teritoriul Municipiului Deva și care primește pâraiele Cristur, Ursului și Viilor.

Așa după cum se poate înțelege din prezentarea generală, din punct de vedere **hidrologic** teritoriul municipiului Deva se situează în întregime în bazinul hidrografic al Mureșului, reprezentat și prin afluentul său Cerna. Străbătând teritoriul pe circa 5 km, Mureșul aparține râurilor cu un regim hidrologic complex Carpato-Transilvan și Carpato-Meridional, având la p.h. Branișca un debit mediu multianual de 142 m³/s, cele mai mari valori ale scurgerii fiind specifice lunilor aprilie, 17,5%, și mai, 15,9%, minimul fiind atins în luna septembrie cu doar 3,36%. Analiza regimului hidrologic evidențiază diferențe mari între scurgerile minime și maxime, astfel că atât scurgerea minimă de iarnă cât și cea de vară coboară la 20,8 m³/s, în ianuarie 1954 și la 21,4 m³/s în septembrie 1950, pentru ca în 16.05.1970 debitul să ajungă la o valoare istorică de 2612 m³/s, adică de peste 18 ori mai mare. Alte inundații care au afectat orașul s-au produs în 1864, 1876, 1877, martie 1881, mai 1887, 1896, 1912, 1913, 1914, 1932 și 1975. După definitivarea digului în 1975, situat în lunca joasă, orașul nu a mai fost afectat de inundații. O imagine ne este oferită și de debitele maxime cu diferite asigurări, debitul cu asigurare 1% fiind posibil o dată la 100 ani.

Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 1%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 3%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 5%	Debit maxim (m ³ /s) cu asigurare de 10%
2080	1600	1300	1090

Afluent de stângă al Mureșului, cu un debit la vărsare de circa 5 m³ /s, **râul Cerna** străbate comuna pe circa 10 km, culegând apele drenate de către pâraiele Cristur și Viilor.

Rețeaua hidrografică este reprezentată și de pâraie cu caracter temporar, sau cu debite extrem de mici, active doar în perioadele pluviale, în această situație

încadrându-se pâraiele Valea Lungă, Archia și Plaiului, sau Bejan, Greblelor, Aramei, Magheruța (Ciurgăului), Viilor și Sintirig - dirijate în rețeaua de colectare a orașului -, Jepilor și Valea Devei.

Caracterizarea hidrologică nu poate să evite faptul că, dat fiind regimul torențial al precipitațiilor estivale și chiar al celor de primăvară și iarnă, cuplate cu topirea bruscă a zăpezilor, apariția viiturilor este o realitate, debitele ajungând să crească chiar de ordinul zecilor, așa cum s-a întâmplat în anii 2005, 1999, 1978, 1975 și 1970.

Sursele majore de poluare cu substanțe organice ale apelor sunt apele uzate urbane, sursele industriale și agricole.

Poluarea industrială care are ca surse industria chimică, industria alimentară etc. Poluarea agricolă se datorează depozitării și utilizării neconforme a îngrășămintelor organice în agricultură respectiv activitățile zootehnice de creșterea animalelor în apropierea Municipiului Deva fiind mai multe puncte de creșterea păsărilor.

Corpul de apă RORW4.1_B8 Mureș, confluența Cerna-confluența Dobra are potențial ecologic M (moderată), starea chimică 2 (bună).

În bazinul Hidrografic Mureș sunt 25 corpuri de apă subterană dintre care 21 sunt corpuri de apă freatică și 4 sunt corpuri de apă de adâncime.

Corpul de apă de subterană ROMU07 Culoarul Mureș între Alba Iulia și Lipova în care se încadrează Municipiul Deva are o suprafață de 852 km² cu grosime variabilă a straturilor acoperitoare. Apa acestui corp este utilizată pentru aprovizionarea populației, industrie, agricultură și piscicultură iar sursele de poluare sunt reprezentate de industrie, aglomerări urbane și zootehnie.

Corpul de apă de subterană ROMU07 Culoarul Mureș între Alba Iulia și Lipova în care se încadrează Municipiul Deva fiind situat în lungul luncii Mureșului prezintă suprafețe importante de teren pe care se desfășoară activități agricole care sunt o sursă importantă de poluare nu doar pentru apele subterane cât și pentru cele supraterane. Alte surse importante de poluare sunt reprezentate de rețeaua de drumuri dezvoltată în lungul Mureșului și activitățile de construcții din zonele locuite.

Starea corpului de apă subterană din culoarul râului Mureș între Alba Iulia și Lipova este bună atât din punct de vedere chimic cât și cantitativ.

Presiunile asupra corpului de apă subterană ROMU07 este redusă de doar 4% comparativ cu captările din întreg bazinul Mureșului, acestea fiind destinată în 2013 alimentării populației 657,9 mii mc/an, industriei 464,5 mii mc/an și agriculturii 339,4 mii mc/an. Cu toate acestea prin forajele de monitorizare cantitativă s-a constatat un trend descrescător al nivelurilor hidrostatice medii multianuale. Starea calitativă a corpului de apă subterană ROMU07 este bună din punct de vedere chimic cu depășiri locale ale valorilor prag pentru NO₃ și Cl.

3.9.2. Alimentare cu apă

Localitatea Deva și aglomerația Archia

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației, a zonelor industriale, a zonelor propuse în P.U.G., se impune extinderea rețelelor de distribuție, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă, atât pentru localitatea Deva, cât și pentru aglomerația Archia.

Gradul de dotare propus este pentru zone cu gospodării având instalații interioare de apă rece, caldă și canalizare cu preparare locală a apei calde.

Debitele rezultate din breviarul de calcul pentru localitatea Deva și aglomerația Archia (conform SR 1343/1-2006) sunt:

$$Q_{zi.med} = 13.920,50 \text{ mc/zi} = 116,11 \text{ l/sec}$$

$$Q_{zi.max} = 18.096,65 \text{ mc/zi} = 209,45 \text{ l/sec}$$

$$Q_{h.max} = 50.670,62 \text{ mc/zi} = 2.111,27 \text{ mc/h} = 586,46 \text{ l/sec}$$

Rețeaua de distribuție **propusă în P.U.G., pentru extinderea localității Deva și aglomerarea Archia** se va realiza din țeavă de polietilenă PE – HD cu De 110 mm, De 125 mm și De 160 mm în lungime de 76.378 m. Pentru zonele care nu au asigurată presiunea necesară la consumatori se vor amplasa stații de pompare pentru ridicarea presiunii. Pe rețeaua de distribuție s-au prevăzut cămine de vane și hidranți de incendiu exteriori (maxim 100 m între doi hidranți consecutivi).

Lucrările pentru extinderea rețelei de apă includ pozarea conductelor, execuția și echiparea căminelor de pe traseul acestora, instalarea vanelor de sectorizare îngropate, execuția branșamentelor și hidranților, traversări de drumuri.

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcție de posibilitățile financiare. Fiecare zonă industrială, în funcție de procesul de producție trebuie să își asigure în mod independent rezerva de incendiu și apa tehnologică pentru producție. Apa pentru nevoile igienico-sanitare se va asigura de la rețeaua de apă a localității.

Localitatea Sântuhalm

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației, a zonelor industriale, a zonelor propuse în P.U.G., se impune extinderea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă pentru localitatea Sântuhalm. Gradul de dotare propus este pentru zone cu gospodării având instalații interioare de apă rece, caldă și canalizare cu preparare locală a apei calde.

Debitele rezultate din breviarul de calcul pentru localitatea Sântuhalm (conform SR 1343/1-2006) sunt:

$$Q_{zi.med} = 343,17 \text{ mc/zi} = 3,97 \text{ l/sec}$$

$$Q_{zi.max} = 446,13 \text{ mc/zi} = 5,16 \text{ l/sec}$$

$$Q_{h.max} = 1.248,96 \text{ mc/zi} = 52,04 \text{ mc/h} = 14,45 \text{ l/sec}$$

Rețeaua de distribuție **propusă în P.U.G., pentru extinderea localității Sântuhalm** se va realiza din țeavă de polietilenă PE – HD cu De 110 mm și De 125 mm în lungime de 10.692 m. Pe rețeaua de distribuție s-au prevăzut cămine de vane și hidranți de incendiu exteriori (maxim 100 m între doi hidranți consecutivi). Pentru zonele care nu au asigurată presiunea necesară la consumatori se vor amplasa stații de pompare pentru ridicarea presiunii.

Lucrările pentru extinderea rețelei de apă includ pozarea conductelor, execuția și echiparea căminelor de pe traseul acestora, instalarea vanelor de sectorizare îngropate, execuția branșamentelor și hidranților, traversări de drumuri.

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcție de posibilitățile financiare. Fiecare zonă industrială, în funcție de procesul de producție trebuie să își asigure în mod independent rezerva de incendiu și apa tehnologică pentru producție. Apa pentru nevoile igienico-sanitare se va asigura de la rețeaua de apă a localității.

Localitățile Cristur și Bârcea Mică

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației, a zonelor industriale, a zonelor propuse în P.U.G., se impune extinderea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă pentru localitățile Cristur și Bârcea Mică.

Gradul de dotare propus este pentru zone cu gospodării având instalații interioare de apă rece, caldă și canalizare cu preparare locală a apei calde.

Debitele rezultate din breviarul de calcul pentru localitățile Cristur și Bârcea Mică (conform SR 1343/1-2006) sunt:

$$Q_{zi.med} = 99,87 \text{ mc/zi} = 1,15 \text{ l/sec}$$

$$Q_{zi.max} = 129,83 \text{ mc/zi} = 1,50 \text{ l/sec}$$

$$Q_{h.max} = 363,52 \text{ mc/zi} = 15,14 \text{ mc/h} = 4,20 \text{ l/sec}$$

Rețeaua de distribuție **propusă în P.U.G., pentru extinderea localităților Cristur și Bârcea Mică** se va realiza din țevă de polietilenă PE – HD cu De 110 mm și De 125 mm în lungime de 11.349 m pentru localitatea Cristur și respectiv în lungime de L = 3.027 m pentru localitatea Bârcea Mică. Pe rețeaua de distribuție s-au prevăzut cămine de vane și hidranți de incendiu exteriori (maxim 100 m între doi hidranți consecutivi). Pentru zonele care nu au asigurată presiunea necesară la consumatori se vor amplasa stații de pompare pentru ridicarea presiunii.

Lucrările pentru extinderea rețelei de apă includ pozarea conductelor, execuția și echiparea căminelor de pe traseul acestora, instalarea vanelor de sectorizare îngropate, execuția branșamentelor și hidranților, traversări de drumuri.

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcție de posibilitățile financiare. Fiecare zonă industrială, în funcție de procesul de producție trebuie să își asigure în mod independent rezerva de incendiu și apa tehnologică pentru producție. Apa pentru nevoile igienico-sanitare se va asigura de la rețeaua de apă a localității.

Prin grija operatorului regional de apă-canalizare, s-au elaborat proiecte și vor se vor executa lucrări de modernizare ale rețelelor actuale de apă.

De asemenea, a fost propusă înlocuirea unor rețele majore de alimentare cu apă, ce vor deservi și zonele nou propuse spre urbanizare, din zonele de deal ale localităților Deva și Archia, conform părții grafice.

3.9.3. Canalizare

3.9.3.1. Canalizare menajeră

Localitatea Deva și aglomerația Archia

Pentru preluarea apelor uzate menajere ale populației, ale zonelor industriale și ale zonelor propuse în P.U.G., se impune extinderea rețelei de canalizare existente și a stației de epurare cu un modul care trebuie integrat în schema existentă.

Debitele de apă uzate menajere necesare:

$$Q_{uz.zi.med} = 13.920,50 \text{ mc/zi} = 116,11 \text{ l/sec}$$

$$Q_{uz.zi.max} = 18.096,65 \text{ mc/zi} = 209,45 \text{ l/sec}$$

$$Q_{uz. h.max} = 50.670,62 \text{ mc/zi} = 2.111,27 \text{ mc/h} = 586,46 \text{ l/sec}$$

Se propune, o **extindere a rețelei de canalizare prevăzută în intravilanul localității Deva și aglomerația Archia**, cu o rețea de canalizare din tuburi PVC-KG, SN 8, De 200 mm, De 250 mm, De 315 mm și De 400 mm și stații de pompare, în lungime de L = 82.069 m, pentru a asigura colectarea apelor uzate menajere de la toate obiectivele nou prevăzute.

Pentru obiectivele propuse în PUG, stația de epurare va fi dimensionată la un debit de: $Q_{uz.zi.max} = 18.096,65 \text{ m}^3/\text{zi} = 209,45 \text{ l/s}$. Se propune extinderea stației de epurare existente cu un modul alcătuit din treaptă mecanică și treaptă biologică integrat în

schema existentă.

Localitățile Sântuhalm, Cristur și Bârcea Mică

Pentru preluarea apelor uzate menajere ale populației, ale zonelor industriale și al zonelor propuse în P.U.G., se impune extinderea rețelei de canalizare existente și a stației de epurare cu un modul care trebuie integrat în schema existentă.

Debitele de apă uzate menajere necesare:

$$Q_{uz.zi.med} = 443,04 \text{ mc/zi} = 5,12 \text{ l/sec}$$

$$Q_{uz.zi.max} = 575,96 \text{ mc/zi} = 6,66 \text{ l/sec}$$

$$Q_{uz.h.max} = 1.612,48 \text{ mc/zi} = 67,18 \text{ mc/h} = 18,66 \text{ l/sec}$$

Se propune, **o extindere a rețelei de canalizare prevăzută în intravilanul localității Sântuhalm, Cristur și Bârcea Mică**, cu o rețea de canalizare din tuburi PVC-KG, SN 8, De 200 mm, De 250 mm și De 315 mm și stații de pompare, în lungime totală de $L = 22.860 \text{ m}$:

- $L = 11.393 \text{ m}$ pentru localitatea Sântuhalm;
- $L = 8.380 \text{ m}$ pentru localitatea Cristur;
- $L = 3.087 \text{ m}$ pentru localitatea Bârcea Mică,

pentru a asigura colectarea apelor uzate menajere de la toate obiectivele nou prevăzute.

Pentru obiectivele propuse în PUG, stația de epurare va fi dimensionată la un debit de: $Q_{uz.zi.max} = 575,96 \text{ m}^3/\text{zi} = 6,66 \text{ l/s}$. Se propune extinderea stației de epurare existente cu un modul alcătuit din treaptă mecanică și treaptă biologică integrat în schema existentă.

În prezent, în localitatea Deva și aglomerația Archia, există un sistem centralizat de colectare unitar a apelor uzate menajere și meteorice de pe trama stradală, dar există și o rețea separativă de canalizare pentru apele pluviale pe o lungime de $L = 17,1 \text{ km}$.

În partea de Nord a municipiului Deva (cartierul Viilor Noi) există o rețea de canalizare pluvială. În această zonă se colectează apele pluviale prin conducte din PVC și GRP și este direcționată către stația de epurare a municipiului Deva. Din acest canal, apa pluvială colectată ajunge în canalul deschis betonat și dalat EV4 și se evacuează în râul Mureș prin EV5.

În partea de Vest a municipiului Deva (zona Peste Linie) există o rețea de canalizare pluvială. În această zonă se colectează apele pluviale prin conducte din PVC și prin rigole stradale cu descărcare într-o conductă Premo cu Dn 1000 mm. Din acest canal, apa pluvială colectată ajunge în canalul deschis betonat și dalat EV4 și se evacuează în râul Mureș prin EV5.

În prezent, în localitățile Sântuhalm, Cristur și Bârcea Mică, există un sistem centralizat de colectare unitar a apelor uzate menajere și meteorice de pe trama stradală.

3.9.3.2. Canalizare pluvială

Localitatea Deva și aglomerația Archia

Pentru noile obiective din prezentul PUG, se propun rețele de canalizare în sistem separatist atât pe străzile existente care nu au canalizare în prezent, cât și pe străzile noi prevăzute în PUG.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare pluvială propuse, se propun 4 bazine de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații în zona Archia, Nord –Est, Nord și Vest a localității, precum și două iazuri de retenție/infiltrații cu pat de plante, în zona luncii Devei.

Zona 1 Archia (zona de Sud)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1-Archia se va face controlat în pârâul Ursului, prin intermediul a 3 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 4 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 4.900 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: H = 4,0 m, L = 35 m, B = 35 m.

Zona 2 Deva (zona Nord - Est)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR2 Deva (zona Nord-Est) se va face controlat în rețeaua de canalizare propusă spre Sântuhaln, prin intermediul a 3 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 5 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 6.900 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: H = 4,5 m, L = 39 m, B = 39 m.

Zona 3 Deva (zona Nord)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR3 Deva (zona de Nord) se va face controlat în bazinul din apropierea stației de epurare, apoi în Râul Mureș, prin intermediul a 3 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 4 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 3.500 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: H = 4,5 m, L = 28 m, B = 28 m.

Zona 4 Deva (zona Vest-Dealul Rocilor)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR3 Deva (zona de Vest) se va face controlat în Valea Bejanului, prin intermediul a 3 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 4 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 5.900 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: H = 4,5 m, L = 36 m, B = 36 m.

Localitatea Sântuhaln

În prezent, canalizarea existentă a localității este în sistem unitar asigurând, atât preluarea apelor uzate menajere, cât și preluarea apelor pluviale de pe străzile din această localitate.

Pentru noile obiective din prezentul PUG, se propun rețele de canalizare în sistem separatist atât pe străzile existente care nu au canalizare în prezent, cât și pe străzile noi prevăzute în PUG.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare pluviale propuse, se propun 2 bazine de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații în zona de Nord și de Sud a localității.

Zona 1 Sântuhaln (zona de Sud)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1 Sântuhaln (zona Sud) se va face controlat în pârâul Ursului, prin intermediul a 2 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 2 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 1.000 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: H = 3,5 m, L = 20 m, B = 15 m.

Zona 2 Sântuhaln (zona de Nord)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR2 Sântuhaln (zona de Nord) se va face controlat în râul Cerna, prin intermediul a 2 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 2 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 1.700 mc. Dimensiunile bazinului de retenție

sunt: $H = 3,69 \text{ m}$, $L = 23 \text{ m}$, $B = 20 \text{ m}$.

Localitatea Cristur

Pentru noile obiective din prezentul PUG, se propun rețele de canalizare în sistem separatist atât pe străzile existente care nu au canalizare în prezent, cât și pe străzile noi prevăzute în PUG.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare pluviale propuse, se propun 3 bazine de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații în zona de Nord, Centrală și de Sud a localității.

Zona 1 Cristur (zona de Sud)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1 Cristur (zona Sud) se va face controlat în pâraul Cristur, prin intermediul a 2 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 2 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 300 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: $H = 3,0 \text{ m}$, $L = 10 \text{ m}$, $B = 10 \text{ m}$.

Zona 2 Cristur (zona Centrală)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR2 Cristur (zona Centrală) se va face controlat în pâraul Cristur, prin intermediul a 2 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 2 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 400 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: $H = 3,4 \text{ m}$, $L = 12 \text{ m}$, $B = 10 \text{ m}$.

Zona 3 Cristur (zona de Nord)

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR3 Cristur (zona de Nord) se va face controlat în pâraul Ursului, prin intermediul a 2 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 2 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 300 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: $H = 3 \text{ m}$, $L = 10 \text{ m}$, $B = 10 \text{ m}$.

Localitatea Bârcea Mică

Pentru noile obiective din prezentul PUG, se propun rețele de canalizare în sistem separatist atât pe străzile existente care nu au canalizare în prezent, cât și pe străzile noi prevăzute în PUG.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare pluvială propuse, se propune un bazin de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații în zona de Nord a localității.

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1 Bârcea Mică se va face controlat în rețeaua de canalizare existentă după încetarea ploii, prin intermediul a 2 pompe submersibile. Bazinul de retenție va fi prevăzut cu 2 compartimente.

Volumul bazinului de retenție este de 380 mc. Dimensiunile bazinului de retenție sunt: $H = 3,4 \text{ m}$, $L = 12 \text{ m}$, $B = 10 \text{ m}$.

În vederea implementării în detaliu a managementul apelor pluviale, se recomandă elaborarea unui Plan de Management al Apelor Pluviale, elaborat în concordanță cu legislația și cadrul normativ în vigoare.

3.9.4. Alimentare cu energie electrică

Rețeaua de distribuție de medie tensiune (20 kV), precum și rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) propuse vor fi realizate prin cablu subteran. Fiecare consumator nou apărut va beneficia de alimentare cu energie electrică. **Operatorul**

de distribuție va decide soluția de alimentare cu energie electrică pentru fiecare loc de consum în parte.

1. Pentru parcela cu funcțiune de zonă centrală, nucleu de cartier identificată în plan cu denumirea U_IST-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1581 kW. Luând în calcul aceasta putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv a unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
2. Pentru parcela cu funcțiune de zonă centrală, nucleu de cartier identificată în plan cu denumirea U_IST-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată =969 kW, iar pentru parcela cu aceeași funcțiune identificată în plan cu denumirea U_IST-3 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată.=357 kw, împreună având puterea simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1326 kw . Luând în calcul aceasta putere simultan maxim absorbită, rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv a unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
3. Pentru parcela cu funcțiune de zonă centrală, nucleu de cartier identificată în plan cu denumirea U_IST-4 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată.=2473,5 kW. Luând în calcul aceasta putere simultan maxim absorbită, rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv a două posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
4. Pentru parcela cu funcțiune de complexe turistice identificată în plan cu denumirea U_LT-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată.=984,3 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
5. Pentru parcela cu funcțiune de complexe turistice identificată în plan cu denumirea U_LTH-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată.=1045,4 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
6. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIR-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată.=285,6 kW, iar pentru parcela de aceeași funcțiune identificată în plan cu denumirea U_LIR-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=663 kW, împreună având simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată =948,6 kW . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
7. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIR-3 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată.= 3396,6kW , iar pentru parcela cu denumirea U_MR-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată= 428,4 kw, împreună având simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$

estimată =3825 kw . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv a trei posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.

8. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIR-4 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată =520,2 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
9. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIR-5 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată= 632,4 kW. Luând în calcul aceasta putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
10. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIR-6 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată= 785,4 kW. Luând în calcul aceasta putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
11. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIR-7 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată= 999,6 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
12. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIR-8 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată= 1264,8 kW, iar pentru parcela cu funcțiune de cimitir cu denumirea U_GCC-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată =50kW și pentru parcela cu zone mixte P+4 cu denumirea U_MDL-7 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată=275,4 Kw, împreună având puterea simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată =1590,2kW . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$ respectiv a unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
13. Pentru parcelele cu funcțiune de locuințe colective P+E identificate în plan cu denumirea U_LIR-9 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată=81,4 kW, pentru U_LIR-10 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată=102 kW, pentru U_LIR-11 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată=122,4 kW, respectiv U-LIR-12 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată=122,4 kW împreună având $P_{\text{sim.max.abs}}$ estimată=428,2kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.

14. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=7650 kW . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv a șapte posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
15. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=989,4 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
16. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-3 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1489,2 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv a șapte posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
17. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-4 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=4641 kW . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită, rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv a patru posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
18. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-5 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1601,4 kW . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv un post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
19. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-6 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=326,4 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
20. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-7 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1162,8 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
21. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-8 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=336,6 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.

22. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-9 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=81,6 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită (sub 100 kW), se propune alimentarea acestei parcele din rețeaua de joasă tensiune cea mai apropiată.
23. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-10 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=61,2 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită (sub 100 kW), se propune alimentarea acestei parcele din rețeaua de joasă tensiune cea mai apropiată.
24. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-12 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=622,2 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
25. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificată în plan cu denumirea U_LIU-11 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=958,8 kW , parcela cu funcțiune de cartier cu denumirea U_IST-5 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=280,5 kW, parcela cu funcțiune de complex turistic cu denumirea U_IST-6 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=249,9 kW și parcela cu funcțiune de instituții și servicii publice cu denumirea U_ISP-3 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=35,7kW. Împreună având puterea simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1524,9kW . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a trei posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
26. Pentru parcela cu funcțiune de zonă mixtă P+4 identificată în plan cu denumirea U_MDL-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată= 9180 kW și pentru parcela cu funcțiune de instituții și servicii publice identificate în plan cu denumirea U_ISP_A-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=239,7kW kW. Împreună având putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=9418kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a nouă posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
27. Pentru parcela cu funcțiune de zonă mixtă P+4 identificată în plan cu denumirea U_MDL-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=2570,4 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv două posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
28. Pentru parcela cu funcțiune de zonă mixtă P+4 identificată în plan cu denumirea U_MDL-3 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată= 887,4 kW . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbita , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.

29. Pentru parcela cu funcțiune de zonă mixtă P+4 identificată în plan cu denumirea U_MDL-4 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată= 122,4 kW, U-MDL-5 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=229,5 kW și pentru parcela cu funcțiune de locuințe colective P+E identificate în plan cu denumirea U-LIR-13 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=81,6 kW împreună având puterea simultan absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată= 433,5 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
30. Pentru parcela cu funcțiune de zonă mixtă P+4 identificată în plan cu denumirea U_MDL-6 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=2264,4 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv două posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
31. Pentru parcelele cu funcțiune de zonă mixtă P+4 identificate în plan cu denumirea U_MDL-8 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată= 826,2 kW, iar pentru U_MDL-9 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=142,8 kw împreună având puterea simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=969kw . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
32. Pentru parcelele cu funcțiune de zonă mixtă P+4 identificate în plan cu denumirea U_MDL-10 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată= 30,6 kW, iar pentru U_MDL-11 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1346,4 kw și pentru parcela cu funcțiune de complex sportiv cu denumirea U_SVA-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=50kW .Împreună având puterea simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=1427kw . Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopă de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$, respectiv un post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
33. Pentru parcelele cu funcțiune de locuințe de vacanță identificate în plan cu denumirea U_LTL-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=229,5 kw, iar pentru U_LTL-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=321,3 kw împreună având puterea simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=550,8kw. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
34. Pentru parcela cu funcțiune de locuințe de vacanță identificată în plan cu denumirea U_LTA-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată=173,4 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
35. Pentru parcela cu funcțiune de instituții și servicii publice identificată în plan cu denumirea U_ISP-1 se estimează o putere simultan maxim

absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 892,5 kW. Luând în calcul aceasta putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.

36. Pentru parcela cu funcțiune de instituții și servicii publice identificată în plan cu denumirea U_ISP-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 193,8 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
37. Pentru parcela cu funcțiune de instituții și servicii publice identificată în plan cu denumirea U_ISIP-4 se estimează o putere simultan maxim absorbită $P_{sim.max.abs}$ estimată = 35,7 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită (sub 100 kW), se propune alimentarea acestei parcele din rețeaua de joasă tensiune cea mai apropiată.
38. Pentru parcela cu funcțiune de complexe sportiv și de agrement identificată în plan cu denumirea U_SVSA-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 1000 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
39. Pentru parcela cu funcțiune de complexe sportive și de agrement identificată în plan cu denumirea U_SVA-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
40. Pentru parcela cu funcțiune de complexe sportive și de agrement identificată în plan cu denumirea U_SVA-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
41. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de mici unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_IDM-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 1000 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a două posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
42. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de mici unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_IDM-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 2000 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a două posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.
43. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_IDM-3 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată = 500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.

44. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_ID-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
45. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_ID-2 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =2000 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a patru posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
46. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_ID-3 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =1500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării a trei posturi de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
47. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_ID-4 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
48. Pentru parcela cu funcțiune de zonă de unități industriale și depozitare identificată în plan cu denumirea U_ID-5 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
49. Pentru parcela cu funcțiune de teren pentru destinație specială identificată în plan cu denumirea U_TDS_MAPN-1 se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
50. Pentru parcela cu funcțiune de teren pentru destinație specială identificată în plan cu denumirea U_CS se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =500 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=1 \times 630 \text{ kVA}$.
51. Pentru parcela cu funcțiune de cartier, învățământ și parc identificată în plan cu denumirea U_CS se estimează o putere simultan maxim absorbită – $P_{sim.max.abs}$ estimată =1000 kW. Luând în calcul această putere simultan maxim absorbită , rezultă necesitatea amplasării unui post de transformare 20/0,4kV, în anvelopa de beton, cu puterea aparentă $S_n=2 \times 630 \text{ kVA}$.

La fazele următoare și anume Certificat de Urbanism și Autorizație de Construire pentru lucrările propriu-zise se va obține avizul definitiv cu soluția alimentării cu energie electrică care va cuprinde toate detaliile de execuție necesare constructorului precum și avizele de gospodărie subterană pentru

rețelele edilitare din zonă.

Se propune **extinderea iluminatului public** pentru toate parcelele ce vor extinde intravilanul existent : zonele de locuințe mici și medii cu funcțiuni complementare, zonele cu funcțiuni de complexuri sportive, turism și recreere, zonele cu funcțiuni complexe de interes public (instituții publice și servicii pentru zona de servicii și unități mici de producție, mici ateliere, etc).

Totodată se propune modernizarea sistemului de iluminat public actual, prin utilizarea cu preponderență a corpurilor de iluminat cu surse LED.

Pentru scăderea costurilor cu energia electrică consumată de sistemul de iluminat public se propune implementarea unui sistem de control și monitorizare inteligent integrat la nivelul întregului UAT.

Comanda iluminatului public se va realiza de la punctele de aprindere din posturile de transformare nou propuse.

3.9.5. Telecomunicații

Se propune extinderea rețelelor de telefonie fixă, internet și TV pentru intravilanul extins.

Se propune edificarea unei canalizații TC subterană care va putea toate cablurile de telecomunicații și televiziune ale furnizorilor de servicii din zona de operare a Municipiului Deva. Aceasta canalizație va deservi toți furnizorii de servicii din această zonă identificați de către Primăria Municipiului Deva : Romtelecom SA, RDS-RCS SA, Orange Romania SA, etc., precum și rețelele strategice ale instituțiilor statului : Inspectoratul Județean de Poliție, Serviciul de Transmisiuni Speciale. Datorită numărului mare de operatori de pe raza municipiului Deva, s-a optat pentru introducerea unei canalizații de telecomunicații multitub/multiduct pentru toți furnizorii de servicii individuali existenți, precum și pentru alți posibili furnizori de servicii ce ar putea apărea ulterior.

3.9.6. Alimentare cu căldură

În ceea ce privește termoficarea, alimentarea cu căldură în sistem centralizat s-a restrâns în ultimii ani, în unele cazuri centralele termice fiind dezafectate. Astfel, în prezent marea majoritate a populației beneficiază de sisteme de încălzire individuale, din surse proprii, microcentrale de apartament sau sobe.

Începând cu iulie 2021, Termocentrala de la Mintia s-a închis definitiv, lăsând o mare parte a populației devene fără o sursă de căldură. Acest aspect va trebui acoperit obligatoriu prin alte surse de energie, cu preponderență gaze naturale.

În acest context, se propune desființarea rețelelor de termoficare, atât cele aeriene cât și cele subterane, în vederea viabilizării spațiului suprateran și subteran.

3.9.7. Alimentare cu gaze naturale

Având în vedere situația întreruperii definitive a termoficării, principalele surse de încălzire au rămas centralele proprii, pe combustibil gazos sau solid.

În aceste condiții se propune extinderea pe întreg arealul urbanizat a rețelei de gaze naturale prezente în UAT Deva.

La fazele următoare și anume Certificat de Urbanism și Autorizație de Construire pentru lucrările propriu-zise se va obține avizul definitiv cu soluția alimentării cu gaze naturale care va cuprinde toate detaliile de execuție necesare constructorului precum și avizele de gospodărie subterană pentru rețelele edilitare din zonă.

3.9.8. Surse de energie regenerabilă

În condițiile meteogeografice din România, în balanța energetică pe termen mediu și lung se iau în considerare următoarele tipuri de surse regenerabile de energie: energia solară, eoliană, hidroenergia, biomasa și energia geotermală. Programul de utilizare a surselor regenerabile de energie se înscrie în cerințele de mediu asumate prin Protocolul de la Kyoto la Convenția Cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptat la 11 decembrie 1997, ratificat de România prin Legea nr. 3/2001, respectiv de Uniunea Europeană în baza Documentului 2002/358/CE.

Energia solară.

Conceptul de „energie solară” se referă la energia care este direct produsă prin transferul energiei luminoase radiată de Soare. Aceasta poate fi folosită ca să genereze energie electrică sau să încălzească apa menajeră și aerul din interiorul unor clădiri. Deși energia solară este reînnoibilă și ușor de produs, problema principală este că soarele nu oferă energie constantă în nici un loc de pe Pământ. În plus, datorită rotației Pământului în jurul axei sale, și deci a alternanței zi-noapte, lumina solară nu poate fi folosită la generarea electricității decât pentru un timp limitat în fiecare zi. O altă limitare a folosirii acestui tip de energie o reprezintă existența zilelor noroase, când potențialul de captare al energiei solare scade sensibil datorită ecranării Soarelui, limitând aplicațiile acestei forme de energie regenerabilă.

Potențialul energetic solar este dat de cantitatea medie de energie provenită din radiația solară incidentă în plan orizontal care, în România, este de circa 1100 kWh/m²/an.

Aportul energetic al sistemelor solare-termale la necesarul de căldură și apă caldă menajeră din România este evaluat la circa 1434 mii tep (60 PJ/an), ceea ce ar putea substitui aproximativ 50% din volumul de apă caldă menajeră sau 15% din cota de energie termică pentru încălzirea curentă. În condițiile meteo-solare din România, un captator solar-termic funcționează, în condiții normale de siguranță, pe perioada martie - octombrie, cu un randament care variază între 40% și 90%.

Gradul de acoperire cu energie solară a necesarului de energie pentru apă caldă menajeră în decursul unui an calendaristic.

Utilitatea sistemelor solar-termale se regăsește, în mod curent, la prepararea apei calde menajere din locuințele individuale.

Captatoarele solare pot să funcționeze cu eficiență ridicată în regim hibrid cu alte sisteme termice convenționale sau neconvenționale. În exploatare, radiația solară nu trebuie să aibă obligatoriu un nivel foarte ridicat, întrucât sistemele solare pasive pot

funcționa eficient și în zone mai puțin atractive din punct de vedere al nivelului de intensitate solară (ex. zone de nord din Transilvania sau din Moldova).

Sistemele solare pasive sunt încorporate, de regulă, în „anvelopa” clădirii (partea exterioară a imobilului), iar cea mai mare parte a materialelor de construcție sunt de tip convențional.

În condiții normale, costul mediu suplimentar (pentru materiale încorporate în construcția nouă) la reabilitarea termică a unei clădiri se majorează până la 20% (la clădiri renovate).

Conversia radiației solare în energie electrică se realizează cu instalații fotovoltaice alcătuite din module solare cu configurații și dimensiuni diferite.

Potențialul exploatabil al producerii de energie electrică prin sisteme fotovoltaice este de aproximativ 1200 GWh/an.

Prețul energiei electrice produse din surse solare fotovoltaice variază între 25 cenți/kWh și 50 cenți/kWh.

Pentru alimentarea unor consumatori izolați și consumuri mici de energie, sistemele fotovoltaice oferă o alternativă economică atractivă, dacă se ține seama de costul ridicat pentru racordarea consumatorilor la rețeaua electrică aferentă sistemului energetic național. De exemplu, pentru un sistem solar cu puterea instalată de 1 MW este necesar un modul fotovoltaic cu suprafața de circa 30000 m².

În aplicațiile economice ale energiei solare nu există nici un dezavantaj deoarece instalațiile solare aduc beneficii din toate punctele de vedere. Panourile solare produc energie electrică 9h/zi (calculul se face pe minim; iarna ziua are 9 ore). Ziua, timp de 9 ore aceste panouri solare produc energie electrică și în același timp înmagazinează energie în baterii pentru a fi folosită noaptea.

Instalațiile solare sunt de 2 tipuri: termice și fotovoltaice. Cele fotovoltaice produc energie electrică gratis. Cele termice ajută la economisirea gazului în proporție de 75% pe an.

Instalațiile solare funcționează chiar și atunci când cerul este înnorat. De asemenea, sunt rezistente la grindină (în cazul celor mai bune panouri).

Forma cea mai extinsă de valorificare a energiei solare o reprezintă captarea acesteia cu ajutorul unor sisteme integrate și transformarea în energie electrică sau pentru încălzirea apei menajere respectiv a locuinței.

Energia eoliană.

Energia eoliană este o sursă de energie regenerabilă generată din puterea vântului. La sfârșitul anului 2006, capacitatea mondială a generatoarelor eoliene era de 73904 MW, acestea producând ceva mai mult de 1% din necesarul mondial de energie electrică.

Deși încă o sursă relativ minoră de energie electrică pentru majoritatea țărilor, producția energiei eoliene a crescut practic de cinci ori între 1999 și 2006, ajungându-se ca, în unele țări, ponderea energiei eoliene în consumul total de energie să fie semnificativ: Danemarca (23%), Spania (8%), Germania (6%).

Vânturile sunt formate din cauză că soarele nu încălzește Pământul uniform, fapt care creează mișcări de aer. Energia cinetică din vânt poate fi folosită pentru a roti turbine eoliene, care sunt capabile de a genera electricitate. Unele turbine pot produce 5 MW, deși aceasta necesită o viteză a vântului de aproximativ 5,5 m/s, sau 20 de kilometri pe oră. Puține zone pe pământ au aceste viteze ale vântului, dar vânturi mai puternice se pot găsi la altitudini mai mari și în zone oceanice.

Evoluția puterii instalate și prognozele valorificării energiei eoliene la nivel mondial

Pentru amplasarea agregatelor eoliene sunt interesante doar zonele în care viteza medie a vântului este cel puțin egală cu 4 m/s, la nivelul standard de 10 metri

deasupra solului (la care, de altfel, se fac măsurătorile în cadrul stațiilor meteorologice).

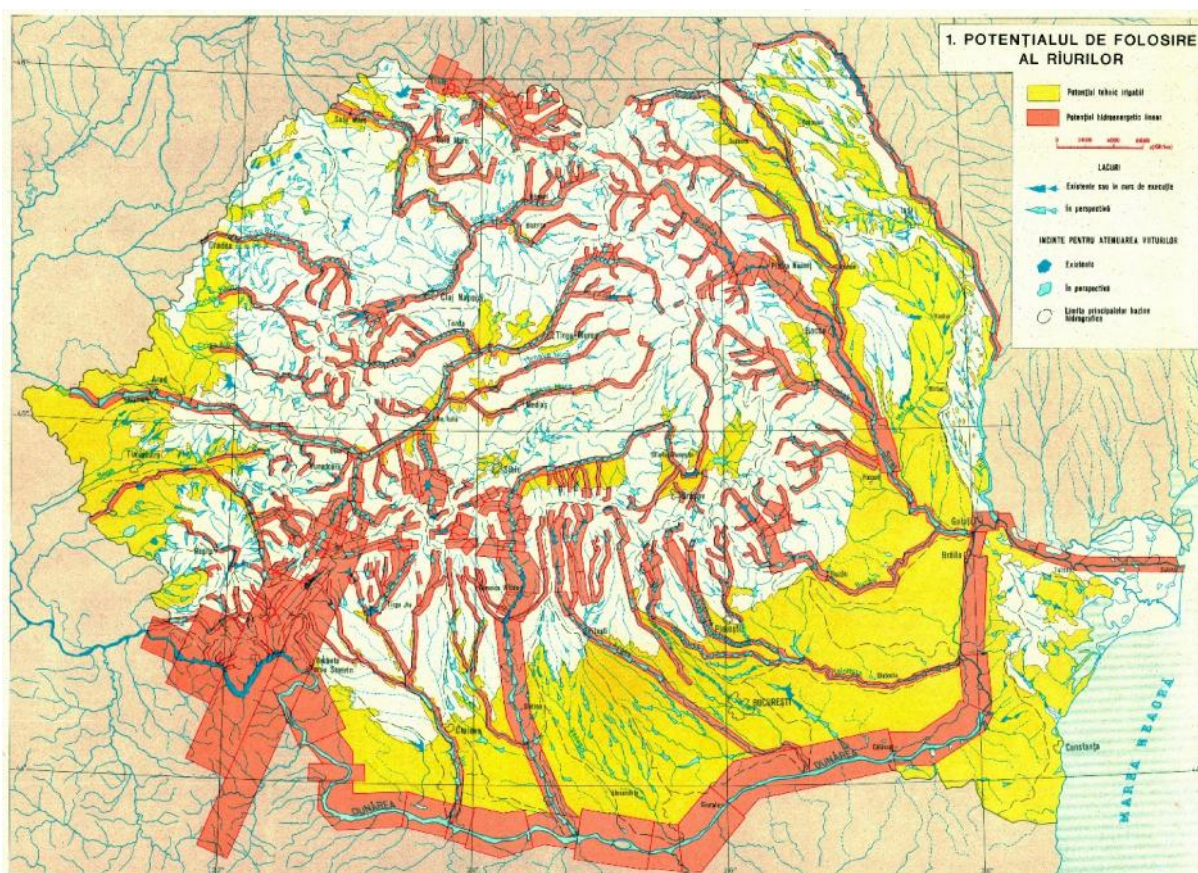
Energia eoliană este folosită extensiv în ziua de astăzi, și turbine noi de vânt se construiesc în toată lumea, energia eoliană fiind sursa de energie cu cea mai rapidă creștere în ultimii ani. Majoritatea turbinelor produc energie peste 25% din timp, acest procent crescând iarna, când vânturile sunt mai puternice.

Se crede că potențialul tehnic mondial al energiei eoliene poate să asigure de cinci ori mai multă energie decât este consumată acum. Acest nivel de exploatare ar necesita 12,7% din suprafața Pământului (excluzând oceanele) să fie acoperite de parcuri de turbine, presupunând că terenul ar fi acoperit cu 6 turbine mari de vânt / kmp.

Utilizarea resurselor regenerabile se adresează nu numai producerii de energie, dar prin modul particular de generare reformulează și modelul de dezvoltare, prin descentralizarea surselor. Energia eoliană în special este printre formele de energie regenerabilă care se pretează aplicațiilor la scară redusă.

La nivel național cu excepția zonelor montane, unde condițiile meteorologice vitrege fac dificilă instalarea și întreținerea agregatelor eoliene, viteze egale sau superioare pragului de 4 m/s se regăsesc în: Podișul Central Moldovenesc și în Dobrogea. Litoralul prezintă și el potențial energetic întrucât, în această zonă, viteza medie anuală a vântului depășește pragul de 4 m/s.

Energia hidrolică.

Energia hidrolică reprezintă capacitatea unui sistem fizic (apa) de a efectua un lucru mecanic în trecerea dintr-o stare dată în altă stare (curgere). Aceasta este considerată o formă de energie regenerabilă.

În practică, aceasta este energia produsă în hidrocentrale cu ajutorul mișcării apei, datorată diferenței de nivel între lacul de acumulare și centrală. “Forța” apei este de fapt o combinație între CAP (head) și DEBIT (flow). Ambele trebuie să fie prezente pentru a produce energie. Apa este colectată într-un micro-bazin și apoi canalizată prin conducta de aducție direct în turbină. Căderea pe verticală (cap), creează presiunea necesară la capătul inferior al conductei de aducție, pentru a pune în mișcare turbina. Cu cât va fi mai mare debitul sau capul, cu atât vom obține mai multă energie electrică. După cum se observă, valorile acestor două criterii, sunt foarte importante pentru determinarea valorii de energie electrică (potențialul) unei locații pentru implementarea unui microhidro sistem bazat pe microhidroturbine.

Micro-hidroturbinele electrice sunt cele mai eficiente și ieftine generatoare de energie electrică. Dacă există un mic pârâu sau un râu, în apropierea unui amplasament cu cabane sau case, care poate furniza un debit cel puțin 5 litri/sec de la o diferență de nivel de cel puțin 3 m, sau 0,5 litri/sec de la o diferență de nivel de cel puțin 10 m, se poate capta energia apei folosind un generator hidroelectric.

Râul Mureș are un potențial mediu de producere a energiei din surse hidraulice. Mai sus este prezentată harta potențialului hidraulic al Mureșului, în raport cu celelalte râuri din România, extras din Atlasul Republicii Socialiste România, ediția 1975.

La ora actuală, potențialul hidraulic este exploatat în zona Deva de către Hidroelectrică SA, care are în exploatare Amenajarea hidroenergetică Strei (7 hidrocentrale). Această sursă primară poate fi utilizată și pe râul Mureș, datorită debitelor mari ale acestuia.

Biomasa.

Biomasa este partea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură, inclusiv substanțele vegetale și animale, silvicultură și industriile conexe, precum și partea biodegradabilă a deșeurilor industriale și urbane.

Biomasa reprezintă resursa regenerabilă cea mai abundentă de pe planetă. Aceasta include absolut toată materia organică produsă prin procesele metabolice ale organismelor vii.

Energia înglobată în biomasă se eliberează prin metode variate, care însă, în cele din urmă, reprezintă procesul chimic de ardere (transformare chimică în prezența oxigenului molecular, proces prin excelență exergonic).

Forme de valorificare energetică a biomasei (biocarburanți):

- arderea directă cu generare de energie termică;
- arderea prin piroliză, cu generare de singaz ($\text{CO} + \text{H}_2$);
- fermentarea, cu generare de biogaz (CH_4) sau bioetanol ($\text{CH}_3\text{-CH}_2\text{-OH}$) în cazul fermentării produșilor zaharați; biogazul se poate arde direct, iar bioetanolul, în amestec cu benzina, poate fi utilizat în motoarele cu combustie internă;
- transformarea chimică a biomasei de tip ulei vegetal prin tratare cu un alcool și generare de esteri, de exemplu metil esteri (biodiesel) și glicerol. În etapa următoare, biodieselul purificat se poate arde în motoarele Diesel;
- degradarea enzimatică a biomasei cu obținere de etanol sau biodiesel. Celuloza poate fi degradată enzimatic la monomerii săi, derivați glucidici, care pot fi ulterior fermentați la etanol.

Lista produselor considerate biocarburanți cuprinde cel puțin următoarele:

- *bioetanol* - etanol produs din biomasă și/sau fracția biodegradabilă a deșeurilor,

- în vederea utilizării ca biocarburant;
- *biodisel* - ester metilic, de calitate motorinei, produs din ulei vegetal sau animal, în vederea utilizării ca biocarburant;
 - *biogaz* - carburant gazos produs din biomasă și/sau din partea biodegradabilă a deșeurilor, care poate fi purificat până ajunge la calitate gazului natural, în vederea utilizării ca biocarburant sau gaz de lemn;
 - *biometanol* - metanol extras din biomasă, în vederea utilizării ca biocarburant;
 - *biodimetileter* - dimetileter extras din biomasă, în vederea utilizării ca biocarburant;
 - *bio-ETBE* (etil-tert-butil-eter) - ETBE produs pe bază de bioetanol. Procentajul volumic de bio-ETBE, calculat ca biocarburant, este de 47%;
 - *bio-MTBE* (metil-tert-butil-eter) - carburant produs pe bază de biometanol. Procentajul volumic de bio-MTBE, calculat ca biocarburant, este de 36%;
 - *biocarburanți sintetici* - hidrocarburi sintetice sau amestecuri de hidrocarburi sintetice, care au fost extrase din biomasă;
 - *biohidrogen* - hidrogen extras din biomasă și/sau din partea biodegradabilă a deșeurilor, în vederea utilizării ca biocarburant;
 - *ulei vegetal pur* - ulei produs din plante oleaginoase prin presare, extracție sau procedee comparabile, brut ori rafinat, dar nemodificat din punct de vedere chimic, în cazul în care utilizarea sa este compatibilă cu un tip de motor și cu cerințele corespunzătoare privind emisiile.

Biomasa este principalul combustibil rural - folosit mai ales pentru încălzirea caselor și a apei, precum și pentru gătit. Exploatarea la maximum a potențialului de biomasă presupune utilizarea în totalitate a reziduurilor din exploatarea forestieră, a rumegușului și altor resturi din lemn, a deșeurilor agricole rezultate din cereale sau tulpini de porumb, resturi vegetale de viță de vie precum și deșeuri și reziduuri menajere urbane.

Potrivit ministrului Mediului, România are un potențial energetic ridicat de biomasă, ce reprezintă aproape 19 % din consumul total de resurse primare la nivelul anului 2000. „Am putea acoperi 89 % din căldura necesară încălzirii locuințelor și prepararea hranei, în mediul rural, numai prin consumul de reziduuri și deșeuri vegetale. Pe termen mediu și lung, creșterea cantității de biomasă se poate asigura din plantații pe suprafețe degradate, terenuri agricole dezafectate sau scoase din circuitul agricol”.

3.10. Protecția mediului

În cele ce urmează, în vederea surprinderii efectelor semnificative potențiale asupra mediului, situația propusă prin prezenta documentație, se va analiza din punct de vedere al încadrării în criteriile pentru determinarea efectelor semnificative potențiale asupra mediului, cuprinse în anexa nr.1 la HG1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Cele două nivele de analiză precizate în hotărârea precizată mai sus sunt cel referitor la caracteristici ale planului și cel referitor la caracteristici ale efectelor și ale zonei posibil a fi afectate de propunerile PUG.

În ceea ce privește caracteristicile semnificative ale planului, se precizează următoarele:

-) Planul urbanistic general creează un cadru organizatoric și juridic pentru toate

proiectele de dezvoltare teritorială ulterioară a orașului, precum și un cadrul de detaliere sau întocmire de noi studii și proiecte referitoare la problemele ce nu au putut fi detaliate sau studiate la nivelul de informație avut la dispoziție în cadrul PUG; planul permite amplasarea unor obiective economice și productive necesare creării de noi locuri de muncă și relansării economice, ce vizează în ultimul rând populația orașului, precum și optimizarea fondului locativ și îmbunătățirea cantitativă și calitativă a nivelului de dotare cu spații verzi, de agrement și sport ale orașului; ponderea pe funcțiuni privind bilanțul teritorial al funcțiunilor din intravilanul propus, din care reiasă că 14,10% din suprafața cuprinsă în intravilan este destinată zonelor verzi și activităților de loisir, agrement, sport, ceea ce arată clar orientarea și spre o dezvoltare de agrement, de asemenea ponderea activităților productive și serviciilor depășește 20% din intravilan ceea ce denotă căutarea de investitori și locuri de muncă și crează un cadru care încearcă să răspundă perioadei de relansare economică; planul crează condiții îmbunătățite referitoare la condițiile generale de funcționare ale orașului, în ceea ce privește compatibilitatea funcțiunilor (separarea teritorială a industriei de zonele rezidențiale), optimizarea sistemului de circulație rutieră în cadrul și în jurul orașului (modernizarea tramei stradale existente și propunerea de noi trasee rutiere care să irige zonele nou introduse în intravilan) dar și instituirea unor zone construite protejate noi, în ideea păstrării unei identități locale proprii, zone care au un regim special de funcționare; planul, în special prin precizarea obiectivelor de utilitate publică și prin prioritizarea proiectelor de materializare a propunerilor din cadrul PUG, clarifică mult în privința planurilor de alocare a resurselor, pasul care mai trebuie făcut fiind cel concret, de evaluare tehnico-financiară a fiecărui proiect sau acțiune în parte.

- J) Planul urbanistic general nu influențează semnificativ planurile și programele de rang superior (PATJ, PATN, alte planuri), acesta materializând doar prevederi cuprinse în acestea; planul urbanistic general influențează direct toate planurile și programele derivate din el: planuri urbanistice zonale și de detaliu, planuri urbanistice zonale pentru zone construite protejate, proiecte de extindere și reabilitare privind echiparea tehnico-edilitară sau alte proiecte derivate (turistice, de agrement, etc.).
- J) Planul urbanistic general are la bază Strategia Integrată pentru Dezvoltare Urbană a Municipiului Deva 2014-2023; în ceea ce privește perspectiva dezvoltării durabile (stabile, eficiente și de durată), care propune o dezvoltare care să satisfacă nevoile prezentului fără a împiedica generațiile viitoare să-și satisfacă propriile nevoi, planul propune eliminarea celor mai multe dintre disfuncționalităților ce împiedică dezvoltarea armonioasă și de durată (situația existenței unor zone construite valoroase necuprinse în politici de protejare, situația gradului scăzut de echipare edilitară în special în domeniul alimentării cu apă și canalizării centralizate, situația lipsei locurilor de muncă, juxtapunerea zonelor rezidențiale cu cele industriale, ș.a.) și promovarea de soluții și politici care să asigure durabilitatea, fără impact asupra mediului sau populației (separarea funcțională, instituirea de zone tampon între zone incompatibile, propunerea de protejare a unor areale construite și naturale valoroase, evitarea amplasării de locuințe în zonele joase, gestionarea terenurilor în funcție de potențialul fiecăruia – permiterea unui intravilan format din multe trupuri izolate destinate agriculturii, în special în partea de nord a teritoriului administrativ –, evitarea zonelor cu riscuri naturale, de inundație în special, în ceea ce privește amplasarea construcțiilor, sporirea suprafețelor împădurite în imediata apropiere a orașului, propunerea de noi scuaruri verzi

în cadrul zonelor nou introduse în intravilan, echiparea edilitară a întreg teritoriului intravilan, în sistem centralizat, în toate cazurile cu putință, etc.).

) Problemele de mediu relevante pentru plan sunt următoarele:

- o nu există surse de poluare majore; există la nivel de UAT, agenți economici care prezintă factori de risc pentru mediu (COV, substanțe chimice periculoase – oxigen, acetilenă, aldehide); se recomandă mutarea antenelor de telefonie mobilă la cel puțin 500 m față de orice locuință permanentă;
- o este obligatorie asigurarea alimentării cu apă a tuturor gospodăriilor și agenților economici din oraș și localitățile aparținătoare;
- o este obligatorie asigurarea canalizării menajere a tuturor gospodăriilor și agenților economici din oraș și localitățile aparținătoare;
- o orașul are nevoie în țesutul urban și de spații verzi amenajate;
- o este nevoie de întărirea caracterului peisajelor naturale și culturale locale, prin măsuri și reglementări specifice; acestea ar trebui să includă extrase din planurile de gestiune ale ariilor protejate;
- o sunt de încurajat soluțiile de folosire a energiilor regenerabile în toate cazurile și la toate nivelurile posibile, sursele de energii fiind disponibile la nivelul orașului;

) Planul cuprinde prevederi din toate strategiile la nivel național, preluate și detaliate la nivel județean în cadrul PATJ Hunedoara: strategia națională privind gestionarea deșeurilor, strategia națională privind gospodărirea apelor, strategia națională pentru conservarea factorilor de mediu, strategiile naționale, europene și internaționale privind zonele naturale și construite protejate, ș.a.

În ceea ce privește caracteristicile efectelor și ale zonelor posibil a fi afectate de propunerile PUG, se precizează următoarele:

-) efectele cele mai probabile ale implementării planului se referă la zonele industriale, în special la cele din nord-est, dar amplasarea lor astfel încât vânturile predominante îndepărtează de oraș posibilele noxe, este un atu al acestei locații; durata acestor posibile efecte se întinde atâta vreme cât obiectivele vor funcționa ca atare; frecvența lor poate fi sporadică funcție de vânt în cazul zonelor industriale; efectele pot fi reversibile prin încetarea funcționării obiectivelor care le generează;
-) efectele nu au o natură cumulativă semnificativă;
-) în context transfrontalier, nu există efecte semnificative;
-) riscul privind sănătatea oamenilor sau pentru mediu este redus, prin implementarea prezentului plan poate să crească ușor în cazul zonelor industriale;
-) se estimează că efectele implemetării prezentului plan nu depășesc teritoriul administrativ al orașului;
-) zonele naturale protejate reprezintă zone relativ stabile din punct de vedere al microclimatului și se va încerca, prin plantații de protecție la nivelul arterelor de circulație din apropiere, precum și în zonele industriale reducerea la minimum a impactului acestora asupra florei și faunei din zona protejată; regulamentul local de urbanism cuprinde reguli speciale referitoare la zona naturală protejată și conține unele prevederi și referitoare la zonele limitrofe ale acestora.

În cele din urmă se vor prezenta concluziile studiului de impact asupra mediului în situația implementării planului urbanistic general.

3.11. Reglementări urbanistice

3.11.1. Soluția generală de organizare și dezvoltare a localităților

Soluția generală de organizare și dezvoltare a municipiului Deva reprezintă o organizare mult mai clară și diversificată funcțional. În urma analizei potențialelor de dezvoltare și propunerilor de dezvoltare spațială, s-a ajuns la enunțarea următoarelor principii de organizare spațială:

- Zona centrală extinsă și protejată reprezintă arealul cel mai prețios al orașului; aici țesutul urban are coerența și eleganța maximă iar regulile de construire propuse sunt mult mai stricte; dezavantajul spațial îl reprezintă amplasarea excentrică în teritoriu;
- Extinderea generală a teritoriului intravilan, a fost, de la întemeierea orașului – Cetatea Devei, pe direcția SE; acest aspect este păstrat și în etapa de față;
- Datorită excentricității zonei centrale, a anvergurii cartierului nou din Dealul Holumb-Lupșa-Archia, a fost instituit un amplasament pentru un centru nou, de cartier, care chiar dacă de la distanță, se află pe axa de evoluției a centrelor Devei: Cetatea Devei – Centrul Vechi – Centrul nou din perioada 1960-70 și Centrul nou de cartier 2021; axa principală a acestor centre rămâne chiar dacă vizual pentru primul și ultimul, B-dul 1 Decembrie 1918, însă ambele se află la o anumită înălțime față de bulevard, având o perspectivă descendentă față de acesta; acest aspect poate naște o dinamică specială a noului centru de cartier, care trebuie neaparat avută în vedere la conformarea viitorului centru de cartier.
- Arealul de E al orașului, după calea ferată va deveni un pol de agrement complex, extins, destinat întregii populații periurbane; acesta va cuprinde dotări de sport-agrement (pistă canotaj olimpică, pistă de automobilism sportiv, port turistic de agrement, terenuri și săli sportive, piste cicliste) și conexe (cazare, alimentație publică, etc); zona are acces pe de o parte de pe podul nou peste CF din zona Sala Sporturilor iar pe de altă parte de pe artera de legătură Sântuhalm-A1, printr-un pod peste Cerna, legătură care îi dă acces și către Aerodromul Săulești. Aceste amenajări definesc foarte bine întreg culoarul Mureșului, ca pe o zonă extinsă și complexă de agrement și ecologie;
- Se conturează și mai mult zona industrială a Depozitelor, ca arealul cel mai propice dezvoltării economice al municipiului, cu un acces nou spre A1, care îi mărește și mai mult atractivitatea; Această macro zonă se extinde și de-a lungul DJ 687, urmărind legătura cu Hunedoara;
- De asemenea este interesant de urmărit și altă perspectivă, de pe DJ 687, cea de-a lungul Pârâului Ursului, care are de-a lungul ei câteva obiective de interes: Sala Polivalentă, Muzeul Satului, și în fundal Archia cu parcul de aventură și Pădurea Bejan, de asemenea intrând în cadru și noul centru de cartier de pe Dealul Holumb-Lupșa;
- În general expresia spațială a Devei este că "urcă pe deal", ocupând văile ce coboară din zona montană; cu cât urcă mai mult, cu atât perspectiva asupra orașului dar mai ales asupra văii Mureșului este mai amplă, mai spectaculoasă, mai atractivă; acest aspect o poate face foarte atractivă în această etapă nouă de dezvoltare a sa având în vedere că locuirea urcă

pe deal.

- Municipiul Deva înglobează în acesta fază și localitatea Archia și atinge Cristurul; Sântuhalmul îl înglobase deja în PUG-ul din 1999. Între Cristur și Bârcea Mică rămâne un spațiu destul de mic: albia inundabilă a Cernei; există deja tendința formării unui spațiu urban continuu între cele trei localități apropiate Devei; totuși rămân în extravilan zona de pajiști dintre Deva-Sântuhalm-Cristur, care este în proprietatea posesorului Deva și zona dintre Archia și Cristur, care reprezintă rezerve de teren pe care va crește Deva, dacă va fi cazul, în etapele de dezvoltare de lungă durată.
- Cartierul Mureș este "închis" de artera nou propusă, ce redebusează în str. Horia; s-a evitat extinderea orașului pentru funcțiuni de locuire și producție, dincolo de calea ferată și artera ce înconjoară cartierul Mureș, datorită situației de hazard la inundații a zonei dintre acestea și dig;
- S-a propus introducerea conceptului de zonă mixtă, zone cu o densitate construită mai mare adiacente arterelor principale sau locale de trafic, astfel ca silueta urbană a Devei va urma acest tip de zonă gândit și în sistematizarea din perioada socialistă. De asemenea, s-a propus continuarea procesului de densificare a cartierelor rezidențiale P+4, acolo unde acest proces a rămas într-o fază destul de finală, rămânând doar frânturi de țesut urban mobilate cu locuințe individuale, într-o zonă cu caracter de locuire colectivă, și asupra cărora există acest tip de presiune, prin documentații de urbanism;
- Restul funcțiunilor sunt gândite ca o mixtură funcțională, distribuite pe arealul întins al intravilanului orașului, respectând principiul compatibilității funcționale;
- Rămân suficiente rezerve de teren pentru evoluții viitoare, atât în zona de N, care nu a atins pădurea, cât și în zonele de sud, până în Cristur;

În ceea ce privește localitatea Cristur, soluția generală de organizare spațială se bazează pe următoarele principii:

- Localitatea rămâne una cu o dezvoltare liniară principală, pe direcția NS, cu caracter economic amplificat și de tranzit și una secundară, rezidențială, de-a lungul str. Bucovina, pe valea Cristur, aceasta având și un mic nucleu propriu, cu o piațetă urbană;
- Zona rezidențială urcă și aici pe deal;
- Zona centrală se află la intersecția celor două axe descrise mai sus;

În ceea ce privește localitatea Bârcea Mică, soluția generală de organizare spațială are următoarele principii:

- Zona centrală amplasată ușor excentric;
- Zona rezidențială înconjoară pe trei laturi zona centrală și se extinde spre E, în direcția opusă Cernei inundabile;
- Zonele productive sunt amplasate perimetral.

3.11.2. Organizarea rețelei majore de căi de comunicație

Trama majoră actuală a Devei s-a definitivat odată cu sistematizările din perioada socialistă. Aceasta a fost gândită pe considerente urbane, cu bulevarde largi, susținute de fond construit înalt, dispus în general în regim închis. Trama stradală este tributară dezvoltării liniare a Devei, pe direcția NV-SE, direcția locală a terasei Mureșului.

Având în vedere trama existentă, s-a încercat trasarea unei trame stradale majore în zona de extindere de la S, astfel încât să se lege firesc de trama stradală existentă și de rețeaua de drumuri clasificate de pe UAT, precum și de cele propuse.

Cele trei artere majore: str. M. Eminescu-str. M. Sadoveanu-DJ687, DC124-str. Bucovina (Cristur) și strada de culme a Dealului Holumb-Lupșa, organizează un așa zis triunghi cadru al extinderii rețelei stradale, care se leagă firesc de rețeaua existentă, fiind în continuarea acesteia, și pe scheletul căreia se clădește restul rețelei stradale noi. Este sugerată în extravilan și o extindere a acestui principiu, cu poziția a încă două posibile centre de cartier pe extinderi de lungă durată.

Rețeaua stradală extinsă este adaptată reliefului ondulat al sitului Devei. În zona de câmpie din arealul industriei, rețeaua devine aproape carteziană.

3.11.3. Destinația terenurilor, zone funcționale rezultate, UTR-uri

În urma propunerilor de reglementare urbanistică, teritoriul intravilan al municipiului Deva a fost împărțit în zone și subzone funcționale, fiind constituite în UTR-uri și reprezentate grafic în planșele 202-3.2 și 202-3.3 din partea grafică a proiectului.

Teritoriului intravilan al municipiului este compus din următoarele zone și subzone funcționale *constituite, restructurate, urbanizate sau protejate*:

a) **C – Zone centrale:**

- C – zona centrală urbană în afara zonei construite protejate
 - C_MDP – subzona centrală mixtă cu regim deschis adiacentă arterelor principale de trafic
 - C_ISP – subzona centrală pentru instituții și servicii publice și de interes public
 - C_ISC – subzona centrală pentru comerț en-detail de mari dimensiuni
 - C_IST – subzona centrală pentru activități economice terțiare
 - C_IST_H – subzona centrală pentru cazare turistică
 - C_LCI_A – subzona centrală pentru locuințe colective cu regim mare de înălțime, constituite în ansambluri
 - C_LCM_A – subzona centrală pentru locuințe colective cu regim mediu de înălțime, constituite în ansambluri
 - C_LIU – subzona centrală pentru locuințe individuale urbane
 - C_TDS_MAPN – subzona centrală cu destinație specială MAPN
 - C_TDS_MAI – subzona centrală cu destinație specială MAI
 - C_SVP – subzona centrală pentru spații verzi cu acces public nelimitat
- CR – zona centrală rurală în afara zonei construite protejate
 - CR_ISP – subzona centrală rurală pentru instituții publice și de interes public
 - CR_LIR – subzona centrală rurală pentru locuințe individuale rurale

b) **L – Zone pentru locuire:**

- LC – zona de locuințe colective
 - LCI_A – subzona pentru locuințe colective înalte (peste

- P+4E), constituite în ansambluri
 - *LCI* – subzona pentru locuințe colective înalte (peste P+4E)
 - *LCM_A* – subzona pentru locuințe colective medii (peste P+2E - max P+4E), constituite în ansambluri
 - *LCM* – subzona pentru locuințe colective medii (peste P+2E - max P+4E)
 - *LCm* – subzona pentru locuințe colective mici (max P+2E)
 - *LI* – zona pentru locuințe individuale
 - *LIU* – subzona pentru locuințe individuale izolate sau cuplate, cu caracter urban (max P+2E)
 - *LIP* – subzona pentru locuințe individuale izolate sau cuplate dispuse pe un parcellar periferic (max P+2E)
 - *LIR* – subzona pentru locuințe individuale sau cuplate cu caracter rural (max P+2E)
 - *LT* – zona pentru locuire temporară:
 - *LTL_W* – subzona pentru locuințe de vacanță și de weekend
 - *LTA* – subzona pentru sate de vacanță în ansambluri independente
 - *LTC* – subzona pentru campare
- c) **IS – Zone pentru instituții și servicii:**
- *ISP* – zona pentru instituții și servicii *publice* și de *interes public*:
 - *ISP_A* – subzona pentru instituții și servicii *publice* și de *interes public*, constituite în ansambluri independente
 - *ISP_I* – subzona pentru instituții și servicii *publice* și de *interes public* în clădiri dedicate situate izolat și în afara zonelor centrale
 - *ISP_P* – subzona pentru piețe agroalimentare, piață de vechituri, obor, ocico, târguri, piețe volante, etc
 - *ISC* – zona pentru activități economice de tip comercial - en detail – desfășurate în unități de mari dimensiuni – big box, mall, showroom
 - *IST* – zonă pentru activități economice de tip terțiar
 - *IST_I* – subzona de activități economice cu caracter terțiar situate în zone cu alt caracter
 - *IST_H* – subzona pentru unități turistice de tip hotel-motel-pensiune-cabană
 - *IST_H_I* – sub/subzona pentru unități turistice de tip hotel-motel-pensiune-cabană situate izolat în zone cu alt caracter
- d) **ID – Zone pentru unități industriale și depozitare:**
- *IDI* – zonă pentru activități economice cu caracter industrial
 - *IDM* – zona pentru mică producție, servicii de tip industrial și cvasiindustrial, comerț en-gros
 - *IDL* – zonă pentru depozitare și logistică
 - *IDEX* – zonă pentru activități extractive (miniere, cariere, agregate, hidrocarburi, etc)
- e) **CC – Zone pentru transporturi și construcții aferente:**
- *CCF* – zona pentru transporturi feroviare (eventual marfă/pasageri)
 - *CCR* – zona pentru transporturi rutiere
 - *CCR_A* – subzona pentru circulații rutiere (profile stradale)
 - *CCR_P* – subzona pentru parcaje distincte
 - *CCR_C* – subzona pentru circulații cicliste distincte
- f) **SV – Zone pentru spații verzi amenajate, perdele de protecție, sport și**

agrement:

- SVP – zona pentru parcuri, grădini publice și scuaruri cu acces public nelimitat
- SVE – zona verde de protecție a apelor sau cu rol de culoar ecologic
- SVPR – zona verde cu rol de protecție față de infrastructura majoră, plantații cu rol de protecție sanitară și de reconstrucție ecologică
 - SVPR_CC – subzona pentru spații verzi publice aferente arterelor de circulație
- SVS – zona pentru complexe și dotări sportive publice sau/și private
- SVA – zona pentru agrement public sau/și privat

g) **DS – Zone pentru destinații speciale:**

- TDS_MAPN – zona pentru destinații speciale militare (MAPN)
- TDS_MAI – zona pentru destinații speciale MAI
- TDS_STS – zona pentru destinații speciale STS
- TDS_A – zona pentru alte destinații speciale
- TDS_MJ – zona pentru destinații speciale MJ – penitenciare
- TDS_MAI_R – reconversie funcțională - zona pentru destinații speciale (sediu pompieri)

h) **GC – Zone pentru gospodărie comunală:**

- GCC – zona pentru cimitire, capele, clădiri administrative și anexe ale cimitirelor
- GCD – zona pentru rampe de depozitare a deșeurilor

i) **TE – Zone pentru echipare tehnico-edilitară:**

- TEAC – zona pentru alimentare cu apă și canalizări
- TEET – zona pentru alimentare cu energie electrică și telecomunicații
- TEG – zona pentru alimentare cu gaze naturale
- TEA – zona pentru alte dotări tehnico-edilitare
- TEPR – zona pentru dotări tehnico-edilitare de protecție (diguri, baraje, poldere, etc)

j) **A – Zone pentru unități agricole, zootehnice și terenuri agricole în intravilan:**

- AA – zona pentru unități agricole
- AM – zona pentru unități mixte agro-zootehnice
- AGU – zona de grădini pentru agricultură urbană
- AGR – zona de grădini pentru agricultură rurală

k) **THI – Zone de terenuri aflate sub ape în intravilan:**

- THIR – zona pentru ape curgătoare
- THIFF – zona pentru sisteme de desecare

l) **Rr – Parcelar riveran destinat restructurării:**

- Rr_MDP – parcelar riveran destinat restructurării - zonă mixtă cu regim de construire deschis, adiacentă principalelor artere de trafic
- Rr_MDL – parcelar riveran destinat restructurării - zonă mixtă cu regim de construire deschis, adiacentă arterelor de importanță locală
- Rr_MDLR – parcelar riveran destinat restructurării - zonă mixtă rurală
- Rr_LCM – parcelar riveran destinat restructurării – zonă pentru locuințe colective cu regim mediu de înălțime (max P+4E)
- Rr_IST – parcelar riveran destinat restructurării – zonă pentru activități economice terțiare

m) **U – Zone pentru urbanizare:**

- *UCS* – zona de urbanizare pentru - centre urbane de cartier, în afara zonei centrale și a zonei construite protejate
 - *UCS_ISP* – subzona pentru instituții publice situate în centrul de cartier
 - *UCS_CCRO* – subzona de circulații pietonale publice - piețe publice – situate în centrul de cartier
 - *UCS_SVP* – subzona de spații verzi cu acces public nelimitat, situate în centrul de cartier
- *UM* – zone de urbanizare - zone mixte
 - *UMDL* – zona de urbanizare – zonă mixtă cu regim de construire deschis adiacentă arterelor de trafic locale
- *ULCM* – zona de urbanizare pentru locuințe colective cu regim mediu de înălțime (max P+4E)
- *ULCm* – zona de urbanizare pentru locuințe colective cu regim mediu de înălțime (max P+2E)
- *ULI* – zona de urbanizare pentru locuințe individuale
 - *ULIU* – subzona de urbanizare pentru locuințe individuale urbane (max P+2E)
 - *ULIR* – subzona de urbanizare pentru locuințe individuale rurale (max P+2E)
- *ULT* – zona de urbanizare pentru locuire temporară
 - *ULTL* – subzona de urbanizare pentru locuințe de vacanță și weekend
- *UIS* – zone de urbanizare pentru instituții și servicii
 - *UIST* – zona de urbanizare pentru activități economice terțiare
 - *UIST_H* – subzona de urbanizare pentru cazare turistică
 - *UIST_H_I* – sub/subzona de urbanizare pentru unități turistice de tip hotel-motel-pensiune-cabană situate izolat în zone cu alt caracter
- *UID* – zone de urbanizare pentru industrie și depozitare
 - *UIDI* – zona de urbanizare pentru activități economice cu caracter industrial
 - *UIDM* – zona de urbanizare pentru mică producție, servicii de tip industrial și cvasiindustrial, comerț en-gros
- *UCC* – zone pentru urbanizare destinată extinderii și modernizării transporturilor și construcțiilor aferente
 - *UCCR_A* – subzona de urbanizare pentru transporturi rutiere (rețea stradală)
 - *UCCR_P* – subzona de urbanizare pentru parcaje
- *USV* – zone de urbanizare pentru spații verzi
 - *USVP* – zona de urbanizare pentru parcuri, grădini publice și scuaruri cu acces public nelimitat
 - *USVE* – zona de urbanizare - zonă verde de protecție a apelor sau cu rol de culoar ecologic
 - *USVPR* – zona de urbanizare – zonă verde cu rol de protecție față de infrastructura majoră, plantații cu rol de protecție sanitară și de reconstrucție ecologică
 - *USVPR_CC* – subzona pentru spații verzi publice aferente arterelor de circulație propuse
 - *USVSA* – zona de urbanizare pentru complexe și dotări

- sportive și de agrement publice sau/și private
 - *USVA* – zona de urbanizare pentru agrement public sau/și privat
 - *UTDS_MAPN* – zona de urbanizare pentru destinații speciale militare (MAPN)
 - *UGCC* – zona de urbanizare pentru cimitire, capele, clădiri administrative și anexe ale cimitirelor
 - *UA* – zone de urbanizare pentru agricultură urbană și rurală
 - *UAGU* – zona de urbanizare pentru grădini agricole urbane
 - *UAGR* – zona de urbanizare pentru grădini agricole rurale
- n) **ZP – Zone protejate în intravilan:**
- *ZMP* – Zone mixte protejate
 - *ZMP_ISP_A* – zona protejată mixt (naturală și construită), în afara zonei centrale - Cetatea Devei
 - *ZMP_SVPD* – zona naturală mixt (naturală și construită), pădure amenajată – Dealul Cetății
 - *ZCP* – Zone construite protejate în intravilan
 - *ZCPC_MDP* – zona centrală suprapusă peste zona construită protejată - zonă mixtă cu regim de construire deschis adiacentă arterelor principale de trafic
 - *ZCPC_MIL* – zona centrală suprapusă peste zona construită protejată - zonă mixtă cu regim de construire închis adiacentă arterelor principale de trafic
 - *ZCPC_MDL* – zona centrală suprapusă peste zona construită protejată - zonă mixtă cu regim de construire deschis adiacentă arterelor de trafic locale
 - *ZCPC_ISP_A* – zona centrală suprapusă peste zona construită protejată – instituții și servicii publice constituite în ansambluri;
 - *ZCPC_ISP* - zona centrală suprapusă peste zona construită protejată – instituții și servicii publice;
 - *ZCPC_IST*– zona centrală suprapusă peste zonă construită protejată - zonă pentru activități economice terțiare
 - *ZCPC_IST_H* – zona centrală suprapusă peste zonă construită protejată - zonă pentru cazare turistică
 - *ZCPC_LCM_A* – zona centrală suprapusă peste zonă construită protejată - zonă pentru locuințe colective cu regim mediu de înălțime, constituite în ansambluri din perioada socialistă
 - *ZCPC_LIU* – zona centrală suprapusă peste zonă construită protejată - zonă pentru locuințe individuale urbane
 - *ZCPC_CCRA* – zona centrală suprapusă peste zonă construită protejată - zonă pentru circulații rutiere
 - *ZCPC_CCRO* – zona centrală suprapusă peste zonă construită protejată - zonă pentru circulații pietonale
 - *ZCPC_SVP* - zona centrală suprapusă peste zonă construită protejată - zonă pentru parcuri, grădini publice, scuaruri cu acces public nelimitat
 - *ZCPCR_ISP* – zona centrală rurală suprapusă peste zona construită protejată – instituții și servicii publice;
 - *ZCP_MDP* – zonă mixtă cu regim de construire deschis adiacentă arterelor principale de trafic

- *ZCP_MDL* – zona construită protejată - zonă mixtă cu regim de construire deschis adiacentă arterelor de trafic locale
- *ZCP_ISP_A* - zona construită protejată – instituții și servicii publice constituite în ansambluri;
- *ZCP_ISP* - zona construită protejată – instituții și servicii publice;
- *ZCPL* – zone construite propuse spre protejare la nivel local
 - *ZCPCL_LCM_A* – subzona centrală suprapusă peste zona construită protejată la nivel local – zona de locuințe colective cu regim mediu de înălțime (max P+4E)
 - *ZCPL_LCI_A* – subzona construită protejată la nivel local – zona de locuințe colective cu regim mare de înălțime (max P+10E)
 - *ZCPL_LCm_A* – subzona construită protejată la nivel local – zona de locuințe colective cu regim mic de înălțime (max P+2E)
 - *ZCPL_LCm* – subzona construită protejată la nivel local – zona de locuințe colective cu regim mic de înălțime (max P+2E)
 - *ZCPL_LIU* – subzona construită protejată la nivel local – zona de locuințe urbane

Teritoriul extravilan al localităților este compus din terenuri cu următoarea destinație:

a) **TA – Terenuri agricole:**

- *TAA* – terenuri arabile (arabil, grădini legume, orezării, sere)
- *TAPS* – pășuni, pajiști
- *TAF* – fânețe
- *TAV* – vii
- *TAL* – livezi

b) **TF – Terenuri forestiere:**

- *TFPD* – păduri
- *TFPDT* – păduri tinere, lăstărișuri, tufișuri, etc
- *TFE* – Culoare verzi-albastre ecologice
- *TFPR* – Zone împădurite de protecție față de infrastructura majoră – plantații cu rol de protecție sanitară și reconstrucție ecologică

c) **TH – Terenuri aflate permanent sub ape:**

- *THR* – ape curgătoare
- *THB* – ape stătătoare
- *THIF* – sisteme de desecare

d) **TN – Terenuri neproductive:**

- *TNP* – terenuri neproductive pietroase (stâncării, bolovănișuri, pietrișuri, etc)
- *TNH* – terenuri neproductive afectate de apă (râpe, ravene, torenți, mlaștini, etc)
- *TND* – deponii și gropi de împrumut
- *TNI* – halde industriale
- *TNC* – cimitire de animale
- *TNEX* – terenuri pentru exploatare în extravilan (miniery, cariere, agregate, hidrocarburi)

e) **TC – Terenuri pentru transporturi și construcții aferente**, compusă din:

- TCN – terenuri pentru transporturi navale
- TCF – terenuri pentru transporturi feroviare
- TCR – terenuri pentru transporturi rutiere
- f) **TCc – Terenuri pentru alte construcții și amenajări:**
 - TCcA – terenuri pentru anexe la exploatații agricole și zootehnice (locuințe sezoniere agro-zootehnice, anexe, stâne permanente și amenajări aferente, construcții pentru paza și exploatarea viilor și livezilor, ferme în extravilan)
 - TCcF – terenuri pentru cabane de exploatare forestieră și anexe aferente
 - TCcTE – terenuri pentru construcții tehnico-edilitare (diguri de protecție, foraje și prize de apă, lacuri pentru zăpadă artificială, stații de pompare, stații de epurare, stații pompare îmbunătățiri funciare, platforme și posturi de transformare, SRM-uri, etc)
- g) **TP – Terenuri protejate:**
 - TMP – Terenuri cu zone mixte protejate
 - TCP – Terenuri cu zone construite protejate
 - TCP_A – Terenuri cu situri arheologice
 - TNP – Terenuri cu zone naturale protejate
 - TNP_E – Terenuri naturale protejate cu valoare ecologică
 - TNP_P – Terenuri naturale protejate cu valoare peisageră
 - TPS – Terenuri cu zone protejate speciale:
 - TPS_T – Terenuri cu zone de protecție față de construcții și culoare tehnice
 - TPS_S – Terenuri cu zone de protecție sanitară
 - TPS_H – Terenuri cu zone de protecție hidrologice și hidrogeologice
- h) **TR – Terenuri cu riscuri:**
 - TRN – Terenuri cu riscuri naturale
 - TRN_I – Terenuri cu risc de inundații
 - TRN_A – Terenuri cu risc de alunecări de teren
 - TRA – Terenuri cu riscuri antropice
- i) **TZ – Terenuri pentru rezerve**
 - TZCC – Terenuri rezervate pentru extinderea sau modernizarea infrastructurii tehnice majore (drumuri)
 - TZU – Terenuri rezervate pentru extinderea sau urbanizarea unor obiective noi funcționale de interes public (poli funcționali, parcuri de activități, etc)
 - TZTE – Terenuri rezervate pentru extinderea rețelelor și construcțiilor edilitare

3.11.4. Zone centrale

În ceea ce privește zonele centrale, acestora nu s-au adus modificări în cazul nici unei localități.

A fost însă constituit un centru nou de cartier, pe Dealul Holumb-Lupșa, în care au fost prevăzute toate funcțiunile noi de carter: învățământ, sănătate, cultură, culte, piață publică, parc, dotări sportive, acces cu transport în comun. Zona va fi obligatoriu detaliată printr-o documentație de urbanism sau detaliu de sistematizare anexată prezentei documentații.

3.11.5. Zone protejate

3.11.5.1. Zone naturale protejate

Nu s-au adus modificări situației zonelor naturale protejate, față de situația existentă.

3.11.5.2. Zone construite protejate

Față de situația existentă, au fost propuse spre protejare, cu diferite regimuri de protecție, următoarele obiective, pe următoarele secțiuni:

Propuneri de actualizare a Listei Monumentelor Istorice, pe UAT Deva:

I. Monumente de arheologie

a. Situri arheologice

- **Fortificația habsburgică a Devei**, Deva, Dealul Cetății, Piața Cetății, Str. Horia, înc. sec. XVIII - sf. sec. XIX;

II. Monumente de arhitectură

a. Ansambluri

- **(HD-II-a-B-03218.08 propus) – Ansamblul urban "Str. Aurel Vlaicu"**, Deva, Str. Aurel Vlaicu, nr. 1-11, 6-8, sec. XIX-XX;
- **Ansamblul Centrului Civic Deva**, Deva, B-dul 1 Dec. 1918 și Piața Victoriei, 1958-1975;

b. Monumente

- **Vila Dr. Petru Groza**, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 41, 1930, arh. Horia Creangă;
- **Fosta Cazarmă a Regimentului 4 Grăniceri, azi Colegiul Național Sportiv "Cetate" Deva – Corp săli de clasă și antrenament**, Deva, str. Axente Sever, nr. 3-5;
- **Palatul Administrativ Nou, azi Garda Financiară**, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr.30;
- **Tribunalul și Judecătoria Deva**, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 35, 1899;
- **Fostul Penitenciar, azi Arhivele Statului – Filiala Hunedoara**, Deva, str. Aurel Vlaicu, nr. 2, 1907-1909;
- **Ansamblul fostului Liceu Real de Băieți, azi Colegiul Național "Decebal", clădirea liceului, fostul internat – azi gimnaziul**, Deva, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 22;
- **Primăria Municipiului Deva**, Deva, Piața Unirii, nr. 4, 1901;
- **Clădirea fostului Pavilion al ofițerilor, azi Sediul Centrului Militar al Județului Hunedoara**, Deva, Piața Unirii, nr. 6, sf. sec. XIX;
- **Fosta Școală Reformată, azi sediul Parohiei Reformate Deva**, Deva, Piața Unirii, nr. 16, 1930, sf. sec. XIX;
- **Casă de locuit P+1**, Deva, Piața Unirii, nr. 11, înc. sec. XX;
- **Casă de locuit P**, Deva, Piața Unirii, nr. 14, sec. XIX;
- **Ansamblul de clădiri al Preparandiei de Stat pentru Băieți, azi Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" – clădirea principală, clădirea internatului vechi, azi gimnaziul, sala de gimnastică și sala festivă**, Deva, str. George Barițiu, nr. 2, sf.

sec. XIX, înc. sec. XX;

- **Clădire de locuințe P+1+M**, Deva, str. O. Goga, nr. 11, înc. sec. XX (1920);
- **Catedrala episcopală ortodoxă "Sf. Ierarh Nicolae" și "Sf. Apostoli Petru și Pavel"**, Deva, str. Avram Iancu, nr. 2, 1873, reconstruită 1927-1930;

Propuneri de protejare la nivel local, prin RLU și obiective cu valoare ambientală, pe UAT Deva:

I. Obiective de arheologie

a. Situri arheologice reperate

- **HD-86696-004-a – Locuirea de la Deva – Deva, Dealul Cetății panta de S;**
- **HD-86696-008-a – Așezarea preistorică de la Deva – Deva, Dealul Cetății;**
- **HD-86696-016 – Așezarea din epoca bronzului de la Deva – Deva, Dealul Cetății;**
- **HD-86696-001 – Așezarea Turdaș – punct Tăualaș – Deva, str. Hărăului – la est de gara CFR;**
- **HD-86696-003-a – Punctul Ceangăi – Deva;**
- **HD-86696-088 – Așezare Tiszapolgar – punct Ceangăi – Deva, alea Zambilelor / alea Lăstun – fosta pepinieră a Ocolului Silvic;**
- **HD-86696-089 – Așezarea Coțofeni – punct Ceangăi – Deva, alea Zambilelor / alea Lăstun – fosta pepinieră a Ocolului Silvic;**
- **HD-86696-014 – Necropola de la Deva – punct Dâmbul Popii – Deva, str. Depozitelor – cantonul CFR;**
- **HD-86696-020-a – Sît – punct cimitirul Ceangăilor – Deva, str. M. Eminescu/str. Teilor;**
- **HD-86696-021 – Locuirea eneolitică – punct cimitirul Ceangăilor – Deva, str. M. Eminescu/str. Teilor;**
- **HD-86696-022 – Așezarea Otomani – punct cimitirul Ceangăilor – Deva, str. M. Eminescu/str. Teilor;**
- **HD-86696-023 – Locuirea romană – punct cimitirul Ceangăilor – Deva, str. M. Eminescu/str. Teilor;**
- **HD-86696-024 – Locuirea medievală – punct cimitirul Ceangăilor – Deva, str. M. Eminescu/str. Teilor;**
- **HD-86696-034-a – Cariera de piatră – punct Dealul Pietroasa – Deva, SV-ul UAT;**
- **HD-86696-035 – Cariera de piatră din Latene – punct Dealul Pietroasa – Deva, SV-ul UAT;**
- **HD-86696-036 – Cariera de piatră, epoca romană – punct Dealul Pietroasa – Deva, SV-ul UAT;**
- **HD-86696-039 – Așezare preistorică – punct str. A. Vlaicu – Deva, str. A. Vlaicu / str. Ana Ipătescu;**
- **HD-86696-041 – Cariera de piatră – punct Dealul Bejan – Deva, SV-ul UAT;**
- **HD-86696-057-a – Biserica Mănăstirii Franciscane – punct str. Progresului – Deva, str. Progresului – mănăstirea franciscană;**
- **HD-86696-058 – Locuirea preistorică – punct str. Progresului**

- Deva , str. Progresului – mănăstirea franciscană;
- HD-86696-059 – Locuire romană – punct str. Progresului – Deva , str. Progresului – mănăstirea franciscană;
- HD-86696-060-a – Sit – punct B-dul Iuliu Maniu – Deva , B-dul Iuliu Maniu / Calea Zarandului;
- HD-86696-061 – Sit neolitic – punct B-dul Iuliu Maniu – Deva , B-dul Iuliu Maniu / Calea Zarandului;
- HD-86696-062 – Sit epoca romană – punct B-dul Iuliu Maniu – Deva , B-dul Iuliu Maniu / Calea Zarandului;
- HD-86696-063-a – Sit – punct Cartier Gojdu – Deva , B-dul M. Kogălniceanu / alea Muncii;
- HD-86696-064 – Sit neolitic – punct Cartier Gojdu – Deva , B-dul M. Kogălniceanu / alea Muncii;
- HD-86696-066 – Sit epoca romană – punct Cartier Gojdu – Deva , B-dul M. Kogălniceanu / alea Muncii;
- HD-86696-066-a – Sit – punct DN 7 – Deva , Calea Zarandului, nr. 61;
- HD-86696-067 – Sit preistoric – punct DN 7 – Deva , Calea Zarandului, nr. 61;
- HD-86696-068 – Sit epoca romană – punct DN 7 – Deva , Calea Zarandului, nr. 61;
- HD-86696-069 – Sit epoca romană – punct Stația de transformare – Deva , stația de transformare, lângă CF 200;
- HD-86696-070 – Sit preistoric – punct str. Dorobanților – Deva , str. Dorobanților;
- HD-86696-071 – Sit epoca romană – punct B-dul 22 Decembrie – Deva , B-dul 22 Decembrie / str. Pietroasa;
- HD-86696-072 – Necropolă medievală – punct Micro 15 – Deva , str. Bejan / alea Streiului – Șc. Gen. nr. 6;
- HD-86696-073-a – Sit – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;
- HD-86696-074 – Sit preistoric – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;
- HD-86696-075 – Sit epoca romană – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;
- HD-86696-076 – Biserica medievală – punct Sub Vii – Deva , str. E. Văcărescu / str. Crișan;
- HD-86696-077 – Sit epoca romană – punct la Ogoare – Deva , str. Călugăreni / str. Granitului;
- HD-86696-078 – Așezare epoca Bronzului – punct Cimitirul Reformat – Deva , str. M. Eminescu – cimitirul romano-catolic;
- HD-86696-079 – Biserica medievală – punct Cimitirul Ortodox – Deva , str. Călugăreni / str. Coziei – cimitirul ortodox;
- HD-86696-080 – Sit epoca romană – punct Techeneu – Deva , str. Călugăreni / str. Nucilor;
- HD-86696-081 – Sit dacic – punct str. Parângului și str. Viilor – Deva , str. Parângului / str. Viilor;
- HD-86696-082 – Sit preistoric – punct str. Merilor și str. Izvoarelor – Deva , str. Merilor / str. Izvorului / str. Livezilor;

- **HD-86696-083 – Așezare preistorică – punct str. Crângului – Deva , str. Crângului/ str. Livezilor / str. Olarilor;**
- **HD-86696-084-a – Așezare – punct Magna Curia – Deva , str. A. Vlaicu, nr. 6;**
- **HD-86696-085 – Așezare epoca bronzului – punct Magna Curia – Deva , str. A. Vlaicu, nr. 6;**
- **HD-86696-086 – Așezare romană – punct Magna Curia – Deva , str. A. Vlaicu, nr. 6;**
 - **Sit – punct Mina de cupru – Deva;**
 - **Sit – punct Cartier Viile Noi – Deva, str. Horea, nr. 180-182;**
- **HD-86703-001 – Așezare preistorică – punct Ghețarie – Sântuhaln;**
- **HD-86703-002-a – Locuirea de la Sântuhaln – punct La Ciroane – Sântuhaln;**

II. Obiective de arhitectură

a. Ansambluri

- **Ansamblul urban "Aleea Magnoliei";**
- **Ansamblul urban "Aleea Trandafirilor – str. Aurel Vlaicu";**
- **Ansamblul urban "Aleea Militarilor – Aleea Margaretelor";**
- **Ansamblul urban "M", 1970;**

3.11.5.3. Zone protejate speciale – sanitare, hidrologice, hidrogeologice

Față de obiectivele speciale protejate, au fost instituite conform legii, zonele și perimetrele de protecție sanitară, hidrologică și hidrogeologică, astfel:

- față de toate cimitirele existente, există o zonă de protecție de 50 m;
- față de toate cimitirele propuse, se propune o zonă de protecție de 100 m;
- față de stațiile de epurare orășenești s-a instituit o zonă de protecție de 300 m;

Astfel nu există areale protejate speciale care să nu aibă o zonă de protecție instituită.

3.11.5.4. Zone protejate față de construcții și culoare tehnice

Datorită existenței unor culoare tehnice pe teritoriul UAT Deva, precum și a propunerii altor culoare noi, s-au preluat din legislația specifică și s-au constituit zonele protejate menționate în continuare.

Față de DN7, DN 76 și viitoarea legătură DN7-A1, situate în extravilan se instituie, conform OG 43/1997:

- o zonă de protecție de 50 m față de marginea îmbrăcăminții asfaltice;

Față de DJ-uri existente și propuse situate în extravilan se instituie, conform OG 43/1997:

- o zonă de protecție de 30 m față de marginea îmbrăcăminții asfaltice;

Față de DC-uri existente și propuse, situate în extravilan se instituie:

- o zonă de protecție de 18 m față de marginea îmbrăcăminții asfaltice;

Față de infrastructura de C.F. se instituie, conform OUG 12/1998:

- o zonă de siguranță de 20 m din axul ultimei linii de C.F., spre exterior;
- o zonă de protecție de 100 m din axul ultimei linii de C.F., spre exterior;

Față de LEA 400 KV, se instituie, conform NTE 003/04/00:

- un culoar normat de trecere de 75 m;

Față de LEA 110 KV, se instituie, conform NTE 003/04/00:

- un culoar normat de trecere de 37 m;

Față de LEA <110 KV, se instituie, conform NTE 003/04/00:

- un culoar normat de trecere de 24 m;

Față de rețele de transport gaze naturale se instituie, conform "Norme tehnice pentru proiectarea și execuția conductelor de transport gaze naturale":

- un culoar de trecere de 40 m, pentru imobile cu până la trei etaje și 200 m pentru clădiri cu patru sau mai multe etaje;

3.11.5.5. Zone cu servituți aeronautice

Municipiul Deva se află în zona de servituți aeronautice ale Aerodromului Săulești – Deva.

Limita de intravilan propusă pentru extindere prin realizarea Planului Urbanistic General al Municipiului Deva, jud. Hunedoara se află în zona de servituți I, II, III ale Aerodromului Săulești – Deva cât și în zona de protecție a echipamentului DVOR/DME, după cum urmează:

-) ZONA I de servitute aeronautică –parțial intravilan Deva;
-) ZONA II de servitute aeronautică – parțial intravilan Deva, integral intravilan Sântuhalm, parțial intravilan Cristur;
-) ZONA III de servitute aeronautică – parțial intravilan Deva, parțial intravilan Cristur, integral intravilan Bârcea Mică, integral intravilan Archia;
-) ZONA IV de servitute aeronautică – nu este inclusă în limita de intravilan propusă pentru extindere.
-) Zona de protecție a echipamentului DVOR/DME :
 - o Suprafața de protecție - raza cilindrului 1 – nu este inclusă în limita de intravilan propusă pentru extindere.
 - o Zona de protecție - raza conului – integral Bârcea Mică, parțial Cristur, parțial Sântuhalm.
 - o Zona de protecție - raza cilindrului 2 – integral.

Conform Codului aerian aprobat prin Legea nr. 21/2020:

-) Art. 85 (1) *Limitele zonelor supuse servituților aeronautice civile și restricțiile asociate acestor zone se determină de către administratorul aerodromului civil sau, după caz, de către cel al echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană, în conformitate cu reglementările specifice prevăzute la art. 84, se avizează de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, în exercitarea funcției de supervizare a siguranței ce revine acesteia, 40 și se transmit autorităților administrației publice locale și județene pe teritoriul cărora se extind aceste zone, pentru a fi incluse în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului, iar pentru informare, și instituției prefectului. Emiterea avizului Autorității Aeronautice Civile Române se realizează în conformitate cu procedura aprobată de directorul general al Autorității Aeronautice Civile Române, publicată pe site-ul acestei autorități. (2) Autoritățile administrației publice locale au obligația integrării în documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului, în condițiile legii, a zonelor supuse servituților aeronautice determinate și transmise conform alin. (1), împreună cu restricțiile asociate acestor zone. (3) Autorizația de construire a unui*

aerodrom civil nou va putea fi emisă numai în condițiile în care zonele supuse servituților aeronautice civile și restricțiile asociate, determinate în conformitate cu reglementările specifice prevăzute la art. 84, sunt incluse în documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului aprobate în condițiile legii, cu avizul prealabil al Autorității Aeronautice Civile Române

-) Art. 87. - (1) Prin derogare de la dispozițiile art. 10 lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, orice modificare a regulamentului local de urbanism, precum și orice lucrare sau schimbare a destinației și/sau utilizării unui teren în zonele supuse servituților aeronautice civile se fac numai cu avizul Autorității Aeronautice Civile Române, emis în exercitarea funcției de supervizare a siguranței ce revine acesteia, iar în cazul aerodromurilor civile 41 utilizate și ca baze de operare pentru aeronave de stat, cu avizul Autorității Aeronautice Civile Române și al Ministerului Apărării Naționale. Avizului Autorității Aeronautice Civile Române, precum și celui al Ministerului Apărării Naționale nu li se aplică dispozițiile legislației privind aprobarea tacită. (2) Autoritățile administrației publice locale pe raza cărora se găsesc zone supuse servituților aeronautice civile au obligația de a supraveghea respectarea restricțiilor asociate acestor zone și de a transmite Autorității Aeronautice Civile Române, administratorului aerodromului sau al echipamentului de navigație aeriană din zonele respective documentul de recepție a lucrărilor aferente construcțiilor autorizate în baza avizului Autorității Aeronautice Civile Române.
-) Art. 91. - (1) Obligația prevăzută la art. 90 în sarcina administratorului aerodromului se limitează la zonele 2, 3 și 4 astfel cum sunt acestea definite în Anexa nr. 15 - Servicii de informare aeronautică la Convenția de la Chicago și poate fi dusă la îndeplinire prin contractarea unor furnizori de servicii specifice sau prin încheierea, în condițiile legii, a unor aranjamente cu autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul colectării și întreținerii bazelor de date de teren și obstaculare la nivel național. (2) Entitățile care asigură serviciile de proiectare a procedurilor de zbor și, respectiv, de elaborare a hărților aeronautice aferente unui aerodrom au acces la bazele de date de teren și obstaculare, în baza unor aranjamente încheiate cu administratorul aerodromului. (3) Persoanele fizice și juridice care realizează pe teritoriul României, cu respectarea legislației specifice, construcții cu înălțimea de la sol mai mare sau egală cu 45 de metri au obligația notificării Autorității Aeronautice Civile Române cu privire la natura construcției, înălțimea și coordonatele acesteia, în 42 termen de 48 de ore de la finalizarea construcției. Notificarea se realizează în conformitate cu procedura aprobată de directorul general al Autorității Aeronautice Civile Române și publicată pe site-ul acesteia. Autoritatea Aeronautică Civilă Română informează în mod corespunzător, după caz, administratorul aerodromului civil certificat în vecinătatea căruia este amplasată construcția, precum și Ministerul Apărării Naționale. (4) Construcțiile prevăzute la alin. (3) trebuie balizate și, după caz, marcate în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, la propunerea Autorității Aeronautice Civile Române.

Conform Reglementării aeronautice civile române privind stabilirea zonelor cu servituți aeronautice civile și a condițiilor de avizare a documentațiilor tehnice aferente obiectivelor din aceste zone sau din alte zone în care pot constitui obstacole pentru navigația aeriană și/sau pot afecta siguranța zborului pe teritoriul și în spațiul aerian al României RACR-ZSAC, ediția 1/2015, cap. 4.3., pentru facilitarea identificării de către autoritățile administrației publice locale a amplasamentelor aflate

sub incidența servituților aeronautice civile și a înălțimilor peste care obstacolele corespundente trebuie evaluate și avizate de AACR următoarele:

Zona I:

- suprafață trapezoidală înclinată (la fiecare capăt al pistei, în prelungirea axului);
- baza mică a trapezului coincide cu marginea benzii pistei;
- simetrică față de prelungirea axului pistei;
- evazare spre exterior: 15°;
- extindere/distanță orizontală de la capătul benzii pistei, pe direcția axului pistei:
8 500 m până la 15 000 m, în funcție de categoria operațiunilor de apropiere la aterizare;
- înălțimea bazei mari a trapezului la 8.500 m: +30,0 m față de cota aerodromului 0,0 m (panta 1:285 de la marginea benzii pistei, spre exterior);
- pentru înălțimi în sectorul 8 500 m – 15 000 m: pantă 1:50 de la cota de +30,0 m.

Este necesară solicitarea și obținerea avizului AACR pentru toate obstacolele din Zona I cu înălțimi egale sau mai mari decât cele menționate.

Zona II:

- suprafață conică, din care se exclude Zona I;
- extindere/distanță orizontală de la marginile benzii pistei, în orice direcție: 4.500 m, exclusiv Zona I (lățimea benzii pistei: 150 m stânga/dreapta față de axul pistei);
- înălțimea marginii exterioare: +30,0 m față de cota aerodromului 0,0 m (pantă 1:150 de la marginea benzii pistei, spre exterior).

Este necesară solicitarea și obținerea avizului AACR pentru toate obstacolele din Zona II cu înălțimi egale sau mai mari decât cele menționate.

Zona III:

- suprafață orizontală care începe de la extremitatea Zonei II și din care se exclude Zona I;
- extindere/distanță orizontală de la marginile benzii pistei, în orice direcție: 8 500m (exclusiv Zona I și Zona II);
- înălțimea suprafeței: +30,0 m față de cota aerodromului (0,0 m);

Este necesară solicitarea și obținerea avizului AACR pentru toate obstacolele din Zona III cu înălțimi egale sau mai mari decât cele menționate.

Conform Reglementării aeronautice civile române privind stabilirea zonelor cu servituți aeronautice civile și a condițiilor de avizare a documentațiilor tehnice aferente obiectivelor din aceste zone sau din alte zone în care pot constitui obstacole pentru navigația aeriană și/sau pot afecta siguranța zborului pe teritoriul și în spațiul aerian al României RACR-ZSAC, ediția 1/2015, cap. 4.4, în interesul siguranței zborului, în zonele cu servituți aeronautice civile asociate aerodromurilor pentru avioane, realizarea de obiective noi este permisă numai cu avizul AACR după cum urmează :

În Zona I, în interiorul perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport:

- a) amenajări diverse (denivelări de teren, împrejmuiri);
- b) instalații aeroportuare diverse (dispozitivul luminos de apropiere);
- c) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice de aeroport;

- d) orice fel de obiective cu destinație aeronautică din suprafețele și zonele critice și sensibile ILS, din suprafețele și zonele de protecție ale mijloacelor de radionavigație;
- e) modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
- f) alte obiective cu destinație aeronautică sau conexă.

(2) În zonele limitrofe aerodromului/aeroportului (terenuri exterioare și adiacente perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport):

- a) clădiri (locuințe, depozite, hoteluri), structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene) care depășesc înălțimea admisibilă;
- b) construcții sau structuri metalice de mari dimensiuni (pereți și/sau învelitori metalice, împrejmuiri metalice, panouri publicitare metalice);
- c) construcții, structuri diverse care nu depășesc înălțimea admisibilă, dar constituie obstacole locale semnificative pentru navigația aeriană;
- d) pasaje rutiere supraînălțate;
- e) obiective care atrag și favorizează concentrarea păsărilor sau animalelor sălbatice (unități de morărit, silozuri, depozite, magazine, gropi de gunoi, decantoare, iazuri piscicole/luciuri de apă rezultate în urma excavărilor controlate);
- f) stații radio (radiodifuziune, TV);
- g) stații de comunicații (telefonie celulară, radiorelee, translatari);
- h) activități/surse producătoare de perturbații în funcționarea mijloacelor CNS și/sau meteorologice (acționări electrice de forță, sudură electrică);
- i) activități/surse potențiale de incendiu, explozie (stații de alimentare și/sau depozite de combustibili, aplicații pirotehnice);
- j) utilizarea de dispozitive cu fascicul laser sau de surse de lumină orientate în sus (sisteme de iluminat, firme/reclame luminoase);
- k) lansare de focuri de artificii, înălțare de lampioane, baloane sau rachetomodele;
- l) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
- m) modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
- n) deschidere, dezvoltare și/sau modernizare de heliporturi, terenuri de aviație generală sau de lucru aerian permanente;
- o) trasee pentru autostrăzi/șosele naționale, căi ferate, conducte magistrale, linii electrice aeriene magistrale, rețele de radiorelee;
- p) alte obiective care afectează sau pot afecta siguranța zborului.

(3) În zona dispozitivului luminos de apropiere și a traseelor de cabluri supraterrane și/sau subterane aferente:

- a) clădiri, obiecte, structuri și/sau amenajări diverse (inclusiv garduri, parapete etc.);
- b) pomi, arbori etc.;
- c) iluminat public, firme/reclame luminoase etc.;
- d) căi de acces/tranzit pentru (auto)vehicule, animale și/sau persoane;
- e) canale, conducte subterane diverse, excavații etc.;
- f) alte obiective care prin prezență sau funcționare pot ecrana luminile dispozitivului sau pot afecta buna funcționare a acestuia.

În Zona II, în interiorul perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport:

- a) sisteme rutiere (pistă de decolare-aterizare, căi de rulare, platforme);
- b) clădiri (aerogară, hangar, ateliere, depozite) și amenajări diverse (inclusiv împrejmuiri, parapete antizgomot);
- c) instalații aeroportuare diverse, inclusiv stâlpii pentru iluminatul platformei;
- d) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
- e) modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
- f) alte obiective cu destinație aeronautică sau conexă.

(2) În zonele limitrofe aerodromului/aeroportului (terenuri exterioare și adiacente perimetrului infrastructurii de aerodrom/aeroport):

- a) clădiri (locuințe, depozite, hoteluri), structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene) care depășesc înălțimea admisibilă;
- b) construcții sau structuri metalice de mari dimensiuni (pereți și/sau învelitori metalice, împrejmuiri metalice, panouri publicitare metalice);
- c) construcții, structuri diverse care nu depășesc înălțimea admisibilă, dar constituie obstacole locale semnificative pentru navigația aeriană;
- d) pasaje rutiere supraînălțate;
- e) obiective care atrag și favorizează concentrarea păsărilor sau animalelor sălbatice (unități de morărit, silozuri, depozite, magazine, gropi de gunoi, decantoare, iazuri piscicole/luciuri de apă rezultate în urma excavărilor controlate);
- f) stații radio (radiodifuziune, TV);
- g) stații de comunicații (telefonie celulară, radiorelee, translatari);
- h) activități/surse producătoare de perturbații în funcționarea mijloacelor CNS sau meteorologice (acționări electrice de forță, sudură electrică);
- i) activități/surse potențiale de incendiu, explozie (stații de alimentare și/sau depozite de combustibili, aplicații pirotehnice);
- j) utilizarea de dispozitive cu fascicul laser sau de surse de lumină orientate în sus (sisteme de iluminat, firme/reclame luminoase);
- k) lansare de focuri de artificii, înălțare de lampioane, baloane sau rachetomodele;
- l) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
- m) modernizare și/sau dezvoltare de aerodrom/aeroport;
- n) deschidere, dezvoltare și/sau modernizare de heliporturi, terenuri de aviație generală sau de lucru aerian permanente;
- o) trasee pentru autostrăzi/șosele naționale, căi ferate, conducte magistrale, linii electrice aeriene magistrale, rețele de radiorelee;
- p) alte obiective care afectează sau pot afecta siguranța zborului.

În Zona III:

- a) clădiri (locuințe, depozite, hoteluri), structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene), care depășesc înălțimea admisibilă;
- b) construcții, structuri diverse (piloni, coșuri de fum, sonde, turbine eoliene) care nu depășesc înălțimea admisibilă, dar constituie obstacole locale semnificative pentru navigația aeriană;
- c) obiective care atrag și favorizează concentrarea păsărilor sau animalelor sălbatice (unități de morărit, silozuri, depozite, magazine, gropi de gunoi, decantoare);
- d) stații radio (radiodifuziune, TV);
- e) stații de comunicații (telefonie celulară, radiorelee, translatari);
- f) activități/surse producătoare de perturbații în funcționarea mijloacelor CNS (acționări electrice de forță, sudură electrică);
- g) deschidere, dezvoltare sau modernizare de heliporturi, terenuri de aviație generală sau de lucru aerian permanente;
- h) instalare sau modernizare de mijloace CNS și meteorologice;
- i) trasee pentru autostrăzi/șosele naționale, căi ferate, conducte magistrale, linii electrice aeriene magistrale, rețele de radiorelee;
- j) alte obiective care afectează sau pot afecta siguranța zborului.

Conform Reglementării aeronautice civile române privind stabilirea zonelor cu servituți aeronautice civile și a condițiilor de avizare a documentațiilor tehnice aferente obiectivelor din aceste zone sau din alte zone în care pot constitui obstacole pentru navigația aeriană și/sau pot afecta siguranța zborului pe teritoriul și în spațiul aerian al României RACR-ZSAC, ediția 1/2015, cap. 3.4 Suprafețe și zone de protecție ale mijloacelor CNS și meteorologice

(1) Cu scopul prevenirii influențelor negative asupra performanțelor operaționale ale mijloacelor CNS și meteorologice, în vecinătatea acestora se stabilesc, în condițiile pct. 3.2.2., următoarele suprafețe și zone de protecție:

- a) suprafețe de protecție ILS constituite din suprafețele critice ILS Loc (LLZ) și ILS GP și suprafețele sensibile ILS Loc (LLZ) și ILS GP, zone de protecție ILS;
- b) suprafețe și zone de protecție aferente sistemelor de supraveghere (mijloace CNS de tip SSR, PSR și WAM);
- c) suprafețe și zone de protecție VOR (mijloace CNS DVOR și CVOR);
- d) suprafețe și zone de protecție DME/N;
- e) suprafețe și zone de protecție NDB;
- f) suprafețe și zone de protecție Marker;
- g) suprafețe și zone de protecție a mijloacelor de comunicații;
- h) suprafețe de protecție a mijloacelor meteorologice.

(2) Zonele corespunzătoare suprafețelor și zonelor de protecție menționate la alin.

(1) fac obiectul reglementărilor aeronautice privind protecția, omologarea și autorizarea mijloacelor CNS și meteorologice.

(3) Adicional, față de suprafețele și zonele de protecție specificate la alin. (1), se definesc ca zone de protecție:

- a) volumele aeriene necesare comunicațiilor radio sol-sol de date tip punct la punct, efectuate prin intermediul radioreleelor/radiolinkurilor/radiomodemurilor, între mijloacele CNS și/sau meteorologice și concentratoare de date la sol, utilizate atunci când legăturile de date terestre nu pot fi puse în operă. Dimensiunile geometrice ale acestor zone de protecție - volume aeriene de formă elipsoidală - sunt definite în funcție de caracteristicile tehnice ale echipamentelor radio de transmisie/recepție punct la punct și de cele ale sistemelor de antene aferente acestora;
- b) traseele cablurilor supratere și/sau subterane aferente mijloacelor CNS și meteorologice.

*În interesul siguranței navigației aeriene, **în suprafețele și zonele de protecție aferente mijloacelor CNS și meteorologice** nu pot fi amplasate, construite și/sau instalate niciun fel de obiective noi fără avizul AACR.*

Anexa 2 – RACR ZSAC – PCT. 4. Volumul de spațiu protejat pentru mijloacele CNS omnidirecționale. Pentru mijloacele CNS omnidirecționale se consideră că volumul de spațiu protejat este compus, la modul general, din următoarele corpuri geometrice intersectate între ele (figurile 2.2 și 2.3):

- un cilindru de rază r (cilindrul 1), a cărui bază începe la nivelul solului și în centrul căreia se află poziționat mijlocul CNS. Suprafața generată de conturul pe sol al acestui cilindru îl reprezintă suprafața de protecție a mijlocului CNS;
- un con de rază R , cu vârful situat în centrul bazei cilindrului 1 și având unghiul la vârf $\pi-2\alpha$;
- un cilindru de rază j (cilindrul 2), a cărui bază se află la cota h față de nivelul solului și intersectează conul de rază R .

Zona de protecție este cuprinsă între suprafața de protecție și proiecția ortogonală a acestui cilindru pe sol care reprezintă limita zonei de protecție. [...]

În procesul de evaluare tehnică se va utiliza volumul de spațiu definit anterior pentru mijloacele CNS DVOR și CVOR.

Pentru celelalte mijloace CNS omnidirecționale se va utiliza în procesul de evaluare tehnică un volum de spațiu simplificat, obținut din cilindru de rază r (cilindrul 1) intersectat cu conul de rază R . În acest caz, suprafața generată de conturul pe sol al

acestui cilindru reprezintă suprafața de protecție, iar proiecția ortogonală a bazei conului pe sol determină limita zonei de protecție, zona de protecție fiind cuprinsă între suprafața de protecție și limita zonei de protecție. În situația în care, datorită formei reliefului pe care este amplasat mijlocul CNS omnidirecțional, obiectivul/obiectivele supus(e) avizării este/sunt poziționat(e) în interiorul suprafeței de protecție aferente acestui mijloc, dar ele nu penetrează planul orizontal ce conține proiecția ortogonală la sol a sistemului de antene al mijlocului CNS, se consideră că obiectivul/obiectivele supus(e) avizării este/sunt situat(e) în zona de protecție a mijlocului CNS omnidirecțional și amplasarea acestora este permisă condiționat de rezultatul evaluării realizate de către AACR.

Figura 2.2 - Diagrama utilizată pentru evaluarea protecției mijloacelor CNS cu radiație omnidirecțională - vedere în spațiu.

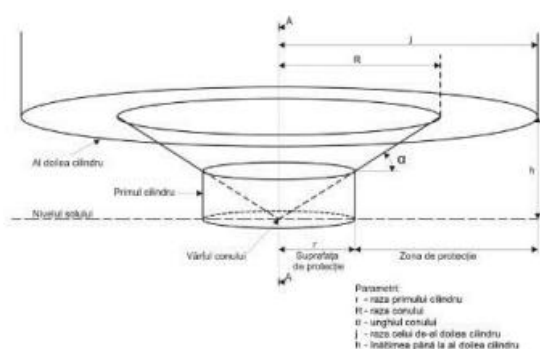
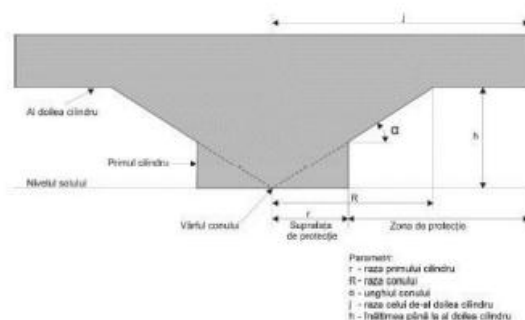

Figura 2.3 - Diagrama utilizată pentru evaluarea protecției mijloacelor CNS cu radiație omnidirecțională - secțiunea A-A.

NOTĂ: Această situație particulară poate apărea în cazul mijloacelor CNS omnidirecționale amplasate în munți, pe dealuri abrupte, deasupra unor râpe, iar obiectivul/obiectivele supus(e) avizării este/sunt poziționat(e) la cote naturale ale solului inferioare, raportat la cota naturală la sol a mijlocului CNS. De asemenea, această situație particulară poate apărea în cazul mijloacelor CNS omnidirecționale amplasate pe clădiri, iar obiectivul/obiectivele supus(e) avizării este/sunt poziționat(e) la cote naturale ale solului inferioare, raportat la cota la care este amplasat mijlocul CNS.

În situația în care, în suprafața de protecție aferentă unui mijloc CNS omnidirecțional,

există obiective deja construite în urma unor avize de construire emise de către AACR și/sau există obiective construite anterior amplasării mijlocului CNS respectiv, iar obiectivul/obiectivele nou/noi supus(e) avizării este/sunt astfel poziționat(e) încât nu există vizibilitate directă între sistemul de antene al mijlocului de radionavigație și obiectiv/obiective, acestea fiind obturate în întregime de obiectivele deja construite, se consideră că obiectivul/obiectivele supus(e) avizării este/sunt situat(e) în zona de protecție a mijlocului de radionavigație omnidirecțional și amplasarea acestora este permisă condiționat de rezultatul evaluării realizate de către AACR.

NOTĂ: Situația particulară, de amplasare de noi mijloace CNS în zone în care există obiective deja construite, poate apărea din considerente tehnice și operaționale, cu scopul protejării navigației aeriene civile. Spre exemplu, dotarea unei zone terminale aferente unui/unor aerodrom/aerodromuri existent(e) cu sisteme DME/N sau senzori WAM.

Pentru mijloacele CNS de tip NAV, COM și SUR, valorile parametrilor de calcul corespunzători figurilor 2.2 și 2.3 se regăsesc în tabelele nr. 2.1, 2.2 și 2.3.

Evaluarea tehnică din punctul de vedere al compatibilității radioelectrice a impactului obiectivului/obiectivelor supus(e) avizării amplasate în interiorul zonei de protecție se va executa considerându-se că limita acestei zone este un cerc cu raza 15.000 m, având centrul în punctul în care proiecția centrului de radiație al sistemului de antene al mijlocului CNS omnidirecțional înțeapă planul orizontal ce conține zona de protecție.

3.11.6. Indici de construibilitate

Procentul de ocupare a terenului (P.O.T.) și coeficientul de utilizare a terenului (C.U.T.) reprezintă indicii de control spațial ai dezvoltării orașului. Aceștia au fost stabiliți pe zone și subzone funcționale, în funcție de destinația și înălțimea clădirilor.

Principiile generale de stabilire a indicilor de control reflectă organizarea generală a orașului. Zonele centrale și cele mixte au cei mai ridicați coeficienți. Majoritatea zonelor rezidențiale se păstrează în categoria locuințelor individuale mici, cu coeficienți specifici reglementați de RGU, iar zonele productive și de servicii permit în general un grad mediu de construibilitate, lăsând loc însă și amenajărilor și circulațiilor.

Indicii de construibilitate raportați la zonele funcționale din intravilan sunt prezentați în cele ce urmează.

Detalii referitoare la indicii de construibilitate pe zone și subzone funcționale sunt cuprinse și în capitolul IV. al Regulamentului Local de Urbanism.

Tabel 12 Indici și condiții de construibilitate propuși în municipiul Deva

Zone și subzone funcționale			P.O.T. max			C.U.T. max		
FCȚ	ZF	SZF	Parcele comune	Parcelă colț	Condiționat	Parcele comune	Parcelă colț	Condiționat
C	C	C_MDP	50% 35%-locuire	70% 35%-locuire	+garaje colective 85%	1,4	1,6	+garaje colective 2,2
		C_ISP	60%	75%	-	2,2	2,8	-
		C_ISC	60%	-	-	1,2	-	-
		C_IST	40%	50%	+garaje colective 60%	<1000/30; Li: 1,2 >1000/30; Li: 1,8 alt tip: 2,2	-	-
		C_IST_H	50% 35%-cazare	-	-	2,4	-	-
		C_LCI_A	20% alte fct 60%	-	-	2,2 alte fct 1,2	-	-
		C_LCM_A	>75%AU fct c 40% (S+P+3) 20%(S+P+4) <75%AU fct c 35% (S+P+3) 20%(S+P+4)	-	-	>75%AU fctc 1,2 <75%AU fctc 1 alte fct 1,2	-	-

			alte fct 60%					
		C_LIU	35%	-	-	0,9	-	-
			învăţ 25%			învăţ 0,5		
		C_TDS_MAPN	-	-	-	-	-	-
		C_TDS_MAI	-	-	-	-	-	-
		C_SVP	5%	-	-	0,1	-	-
	CR	CR_ISP	40% 30%-locuire	45% 30%-locuire	+garaje colective 50%	1	1,2	+garaje colective 1,4
		CR_LIR	30% învăţ 25%	-	-	0,9 învăţ 0,5	-	-
L	LC	LCI_A	20%	-	-	2,2	-	-
			alte fct 60%			alte fct 1,2		
		LCI	20%	-	-	2,2	-	-
			alte fct 60%			alte fct 1,2		
		LCM_A	>75%AU fct c 40% (S+P+3) 20%(S+P+4) <75%AU fct c 35% (S+P+3) 20%(S+P+4)	-	-	>75%AU fctc 1,2 <75%AU fctc 1 alte fct 1,2	-	-

			alte fct 60%					
		LCM	>75%AU fct c 40% (S+P+3) 20%(S+P+4)	-	-	>75%AU fctc 1,2	-	-
			<75%AU fct c 35% (S+P+3) 20%(S+P+4)			<75%AU fctc 1 alte fct 1,2		
		LCm	alte fct 60%	-	-	>75%AU fctc 1,2	-	-
			>75%AU fct c 40% (S+P+2)			<75%AU fctc 1 alte fct 1,2		
	LI	LIU	alte fct 60% 35%	-	-	0,9	-	-
		LIP	învăț 25% 35%	-	-	învăț 0,5 0,9	-	-
			învăț 25%			învăț 0,5		

		LIR	30% învăţ 25%	-	-	0,8 învăţ 0,5	-	-
	LT	LTL_W	20%	-	-	0,4	-	-
		LTA	20%	-	-	0,5	-	-
		LTC	20%	-	-	0,4	-	-
IS	ISP	ISP_A	60%	75%	-	2,4	3	-
		ISP_I	60%	75%	-	2,2	2,8	-
		ISP_P	60%	-	-	1,2	-	-
	ISC	-	60%	-	-	1,2	-	-
	IST	-	40%	50%	+garaje colective 60%	<1000/30; Li: 1,2 >1000/30; Li: 1,8 alt tip: 2,2	-	-
		IST_H	40%	-	-	1,2	-	-
		IST_H_I	35%-cazare 40%	-	-	1,2	-	-
ID		IDI	60%	-	-	1,2	-	-
		IDM	60%	-	-	1,2	-	-
		IDL	60%	-	-	1,2	-	-
		IDEX	60%	-	-	1,2	-	-
CC		CCF	40%	-	+garaje colective 60%	2,1	-	+garaje colective 3
		CCR	-	-	-	-	-	-
SV	SVP	-	5%	-	-	0,1	-	-
	SVE	-	0,5%	-	-	0,01	-	-
	SVPR	-	0%	-	-	0	-	-

	SVS	-	10%	-	-	0,2	-	-
	SVA	-	10%	-	-	Public: 0,25 Privat: 0,1	-	-
DS	TDS	TSD_MAPN	-	-	-	-	-	-
		TDS_MAI	-	-	-	-	-	-
		TDS_STS						
		TDS_A	-	-	-	-	-	-
		TDS_MJ	-	-	-	-	-	-
		TDS_MAI_R	-	-	-	-	-	-
GC		GCC	2%	-	-	0,04	-	-
		GCD	60%	-	-	0,9	-	-
TE		TEAC	60%	-	-	1,2	-	-
		TEET	60%	-	-	1,2	-	-
		TEG	60%	-	-	1,2	-	-
		TEA	60%	-	-	1,2	-	-
		TEPR	-	-	-	-	-	-
A	A	AA	60%	-	-	1,2	-	-
		AM	60%	-	-	1,2	-	-
	AG	AGU	10%	-	-	0,1	-	-
		AGR	10%	-	-	0,1	-	-
THI		THIR						
		THIF						
Rr	RrM	Rr_MDP (regim deschis artere princ)	50% 35%-locuire	70% 35%-locuire	+garaje colective 85%	1,4	1,6	+garaje colective 2,2
		Rr_MDL (regim deschis artere locale)	40% 35%-locuire	45% 35%-locuire	+garaje colective 50%	1	1,2	+garaje colective 1,4

		Rr_MDLR (zona mixtă rurală)	40% 30%-locuire	45% 30%-locuire	+garaje colective 50%	1	1,2	+garaje colective 1,4
	RrL	Rr_LCM	35% (S+P+3) 20%(S+P+4) alte fct 60%	-	-	<75%AU fctc 1 alte fct 1,2	-	-
	RrIS	Rr_IST	40%	50%	-	<1000/30; Li: 1,2 >1000/30; Li: 1,8	-	-
U	UCS	-	60%	75%	-	2,2	2,8	-
		UCS_ISP	60%	75%	-	2,2	2,8	-
		UCS_CCRO	-	-	-	-	-	-
		UCS_SVP	5%	-	-	0,1	-	-
	UM	UMDL	45% 40%-locuire	50% 40%-locuire	+garaje colective 60%	1,4	1,8	+garaje colective 2,4
	UL	ULCM	P fct c 40%	-	-	P fct c 1,4	-	-
		ULCm	35%			1,2		
			P fct c 40%	-	-	P fct c 1,2	-	-
			35%			1		
			ULIU	35%	-	0,9	-	-
			ULIR	30%	-	0,8	-	-
			ULTL	20%	-	0,5	-	-
	UIS	UIST	50%	-	+garaje colective	2,4	-	+garaje colective

					60%			3
		UIST_H	50% 35%-cazare	-	-	2,4	-	-
		UIST_H_I	40%	50%	-	1,2	1,4	-
	UID	UIDI	60%	-	-	1,2	-	-
		UIDM	60%	-	-	1,2	-	-
	UCC	UCCN	20%	-	-	0,5	-	-
		UCCR_A						
		UCCR_P						
	USV	USVP	5%	-	-	0,1	-	-
		USVE	1%	-	-	0,01	-	-
		USVPR	0%	-	-	0	-	-
		USVSA	10%	-	-	0,2	-	-
		USVA	10%	-	-	0,2	-	-
	UTDS	UTDS_MAPN	-	-	-	-	-	-
	UGC	UGCC	2%	-	-	0,04	-	-
	UA	UAGU	10%	-	-	0,1	-	-
		UAGR	10%	-	-	0,1	-	-
ZP	ZMP	ZMP_ISP_A <i>Cetatea Deva</i>	60%	-	-	2	-	-
		ZMP_SVPD <i>Dealul Cetății</i>	0,5%	-	-	0,01	-	-
	ZCP	ZCPC_MDP	50% 35%-locuire	70% 35%-locuire	+garaje colective 85%	1,4	1,6	+garaje colective 2,2
		ZCPC_MIL	50% 35%-locuire	70% 35%-locuire	+garaje colective 85%	1,4	1,6	+garaje colective 2,2
		ZCPC_MDL	50% 35%-locuire	70% 35%-locuire	+garaje colective 85%	1,4	1,6	+garaje colective 2,2

		ZCPC_ISP_A	60%	75%	-	2,4	3	-
		ZCPC_ISP	60%	75%	-	2,2	2,8	-
		ZCPC_IST	50%	-	+garaje colective 60%	1,2	-	+garaje colective 1,8
		ZCPC_IST_H	50% 35%-cazare	-	-	2,4	-	-
		ZCPC_LCM_A	20%	-	-	1,2	-	-
		ZCPC_LIU	35%	-	-	0,9	-	-
		ZCPC_CCRA	-	-	-	-	-	-
		ZCPC_CCRO	-	-	-	-	-	-
		ZCPC_SVP	5%	-	-	0,1	-	-
		ZCPCR_ISP	40%	45%	-	1	1,2	-
		ZCP_MDP	50% 35%-locuire	70% 35%-locuire	+garaje colective 85%	1,4	1,6	+garaje colective 2,2
		ZCP_MDL	50% 35%-locuire	70% 35%-locuire	+garaje colective 85%	1,4	1,6	+garaje colective 2,2
		ZCP_ISP_A	60%	75%	-	2,2	2,8	-
		ZCP_ISP	60%	75%	-	2,4	3	-
	ZCPL	ZCPL_LCI_A	20%	-	-	1	-	-
		ZCPCL_LCM_A	20%	-	-	1	-	-
		ZCPL_LCm_A	>75%P fct c 40%	-	-	>75%P fct c 1,2	-	-
			35%			1		
		ZCPL_LCm	>75%P fct c	-	-	>75%P fctc	-	-

			40%			1,2		
			35%			1		
		ZCPL_LIU	35%	-	-	0,9	-	-
			învăţ 25%			învăţ 0,5		

3.11.7. Protejarea unor suprafețe din extravilan

În ceea ce privește extravilanul municipiului Deva, există câteva obiective care necesită o atenție sporită, unele dintre ele fiind deja sub un regim de protecție conferit de legislația în vigoare. Aceste obiective sunt:

- terenurile agricole din categoriile I și II de calitate
- pășunile și pajiștile publice și private
- zonele cu resurse minerale ale subsolului, inclusiv foraje de apă termală.

Aceste zone sunt protejate prin legislația în vigoare și reglementate în subcapitolele II.1 și V.1 din Regulamentul Local de Urbanism.

3.11.8. Interdicții temporare de construire

S-au instituit interdicții temporare de construire în următoarele cazuri:

- Centrul nou de cartier Dealul Holumb Lupșa – până la aprobarea unui PUZ;
- Zonele productive nou urbanizate – până la aprobarea unui PUZ;
- Zonele rezidențiale nou urbanizate – până la aprobarea unui PUZ;
- Zonele de sport și agrement nou urbanizate – până la aprobarea unui PUZ;
- Terenurile din zonele de protecție față de construcțiile și culoarele tehnice, prevăzute și la cap. 3.11.5.4 din prezentul memoriu, până la reglementarea condițiilor tehnice de apropiere/construibilitate;
- Terenurile aflate în zone cu risc de alunecări de teren, până la elaborarea documentațiilor tehnice necesare și luarea de măsuri aferente;
- Terenurile aflate în zone inundabile, până la ieșirea din aceasta categorie de terenuri;
- Terenurile, inclusiv zonele de protecție, ale traseelor rutiere noi din extravilan, grevate de servitute de utilitate publică, până la definitivarea documentațiilor tehnice ce propun situațiile de protecție/interdicție noi:
 - o artera de legătură A1-DN7 Sântuhalm;
 - o terenul destinat modernizării intersecției DN7-DN76
 - o terenurile destinate tramei stradale nou propuse;
- Zonele cu servituți aeronautice civile, până la obținerea avizului AACR;
- Zonele de protecție ale terenurilor cu destinație specială, până la obținerea avizului administratorului obiectivelor speciale.

Interdicțiile temporare de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat.

3.11.9. Interdicții definitive de construire

S-au instituit interdicții definitive de construire în următoarele zone:

- zonele de siguranță față de infrastructura feroviară;
- zonele de siguranță față de alte construcții și culoare tehnice, prevăzute în mod explicit în legislație și avizele ce însoțesc prezenta documentație.

Interdicțiile definitive de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat.

3.12. Obiective de utilitate publică

3.12.1. Obiective de utilitate publică

Obiectivele de utilitate publică sunt acele obiective declarate, sau care se pot declara conform legii, indispensabile desfășurării vieții populației. Categoriile de obiective ce pot fi declarate de utilitate publică (aceasta fiind o servitute aplicată unui teren sau obiectiv) sunt precizate clar în legislație în special în art.6 din L33/1994 și art.2 din L255/2010. Obiectivele de utilitate publică pot fi încadrate în domenii, așa cum sunt prezentate în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al PUG, fiind tratate astfel și în prezentul subcapitol. Lista obiectivelor de utilitate publică existente sau propuse prin prezenta documentație este prezentată în continuare.

Instituții publice, servicii, obiective sociale:

-) Centru de cercetare regionala Deva, obiectiv de interes județean și local;
-) Parc industrial Depozitelor Deva; obiectiv de interes local;
-) Târgul Regional Deva, obiectiv de interes județean și local;
-) Centrul multifuncțional pentru susținerea afacerilor, obiectiv de interes local
-) Centru Balnear Deva, obiectiv de interes local
-) Unitate nouă pompieri ISU Hunedoara, obiectiv de interes județean și local;
-) Celule locale de intervenție în situații de urgență în localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Amenajare spațiu cu destinația arhivă pentru administrația publică locală, obiectiv de interes local;
-) Construire locuințe nZEB plus pentru tineri, la Deva, obiectiv de interes local;
-) Locuințe modulare în zone marginalizate, obiectiv de interes local;
-) Zona rezidențială Dealul Plaiului, obiectiv de interes local;
-) Grădinițe noi, obiectiv de interes local;
-) Reabilitarea și modernizarea grădinițelor, școlilor, liceelor și colegiilor, obiectiv de interes local;
-) Complex pentru activități extracuriculare pentru grădinițe și școli, obiectiv de interes local;
-) Centru de tip after-school, obiectiv de interes local;
-) Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate antescolară, obiectiv de interes local;
-) Construire creșe, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare și modernizare Spitalul Județean de Urgență Deva, obiectiv de interes județean și local;
-) Spital județean nou Deva, obiectiv de interes județean și local;
-) Amenajare dispensar medical la Cristur;
-) Centre pentru copii în situații de risc Deva, obiectiv de interes local;
-) Centre pentru adulții fără adăpost Deva, obiectiv de interes local;
-) Centre pentru persoane cu handicap Deva, obiectiv de interes local;
-) Centre pentru persoane de etnie romă în situații de risc, obiectiv de interes local;
-) Centre pentru bătrânii în situație de risc și persoane vârstnice, obiectiv de interes local;
-) Centre pentru persoane victime ale violenței domestice, obiectiv de interes

- local;
- J Centre sociale de urgență, obiectiv de interes local;
 - J Centre de prevenire și intervenție împotriva abuzului și neglijării, obiectiv de interes local;
 - J Centru integrat de intervenție medico-sanitară, obiectiv de interes local;
 - J Centre de integrare/reintegrare socială, obiectiv de interes local;
 - J Centru pentru asistenți personali, obiectiv de interes local;
 - J Reabilitare cămine sociale și nefamiliști, obiectiv de interes local;
 - J Reabilitare și extindere cantine sociale, obiectiv de interes local;
 - J Locuințe sociale modulare, obiectiv de interes local;
 - J Locuințe colective ANL, obiectiv de interes local;
 - J Reabilitarea terenurilor de sport, obiectiv de interes local;
 - J Reabilitare Sala Sporturilor, obiectiv de interes local;
 - J Reabilitare și modernizare Stadion Municipal Cetate Deva, obiectiv de interes local;
 - J Terenuri de sport și infrastructură aferentă în localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
 - J Extindere Aqualand cu bazin olimpic, obiectiv de interes local;
 - J Construire Sală Polivalentă, obiectiv de interes local;
 - J Parc de agrement Albia Mureșului, obiectiv de interes local;
 - J Centru de practicare a sporturilor, obiectiv de interes local;
 - J Terenuri de sport cu gazon sintetic, obiectiv de interes local;
 - J Bazin de înot de cartier, obiectiv de interes local;
 - J Amenajare teren skateparc, obiectiv de interes local;
 - J Muzeul Gimnasticii Deva, obiectiv de interes național, județean și local;
 - J Zona de agrement Parcul Bejan, obiectiv de interes local;
 - J Zona complexe sportive și de agrement Lunca Mureșului, obiectiv de interes local;
 - J Complex de agrement acvatic, obiectiv de interes național, județean și local;
 - J Parc tematic Deva Nouă, obiectiv de interes local;
 - J Centru multifuncțional de recreere, sport și educație timpurie a bicicliștilor pentru promovarea siguranței și securității în trafic Velo Parc, obiectiv de interes local;
 - J Amenajare sediu Biblioteca Ovid Densusianu, obiectiv de interes local;
 - J Reabilitare și modernizare Centru Cultural Drăgan Muntean Deva, obiectiv de interes local;
 - J Reabilitare, modernizare și extindere cămine culturale în localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
 - J Obiective de infrastructură culturală publică, obiectiv de interes local;
 - J Regenerare urbană zona centrală Deva, obiectiv de interes local;
 - J Regenerarea urbană a axelor principale de acces spre zona centrală, obiectiv de interes local;
 - J Centru de cartier Deva Nouă, obiectiv de interes local;
 - J Regenerare urbană a centrelor civice în localitățile aparținătoare ale municipiului, obiectiv de interes local;
 - J Regenerare urbană integrată a cartierelor și microcartierelor de ansambluri de locuințe colective, obiectiv de interes local;
 - J Regenerare urbană în zone urbane, obiectiv de interes local;
 - J Regenerare urbană în zone defavorizate, obiectiv de interes local;
 - J Reamenajare piețe și hale alimentare, obiectiv de interes local;

-) Amenajare zone de recreere pensionari, obiectiv de interes local;
-) Amenajare grădini urbane, obiectiv de interes local;
-) Reamenajare parc Piața I.C. Brătianu, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare parc Arini, obiectiv de interes local;
-) Amenajare parc zona de cartier Dealul Paiului, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare ca spații verzi a terenurilor degradate aflate în proprietate publică, obiectiv de interes local;
-) Crearea de noi spații verzi în intravilanul localităților urbane, obiectiv de interes local;
-) Transformarea zonei Gării în mall feroviar, obiectiv de interes local;

Gospodărie comunală:

-) Amenajare cimitir nou Archia, obiectiv de interes local;
-) Înființarea unui centru de colectare prin aport voluntar, obiectiv de interes local;
-) Autobaza sistemului de transport în comun local, obiectiv de interes local;

Căi de comunicație:

-) Drum expres Oradea-Beiuș-Deva, obiectiv de interes național și județean;
-) Drum de legătură A1-DN7-DJ687, obiectiv de interes județean și local;
-) Amenajare intersecție DN7 – DN 76 varianta 4, obiectiv de interes național;
-) Reabilitarea infrastructurii rutiere pe calea Zarandului, ca rută principală pentru transportul de marfă, obiectiv de interes local;
-) Modernizare DN 7 Deva sector km 384+588-393+000, obiectiv de interes local;
-) Amenajare sens giratoriu la intersecția str. Horea și DN7 -Calea Zarandului, obiectiv de interes local;
-) Construirea a trei pasaje peste calea ferată (proiect realizat de CNCFR) respectiv 2 pasaje pietonale și unul auto, obiectiv de interes național și local;
-) Amenajare intersecție DN7 – Calea Zarandului și str. Depozitelor, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare, modernizare pasaj rutier situat pe DN7 ieșire Sântuhalm, obiectiv de interes local;
-) Amenajare sens giratoriu DN7-DHS, obiectiv de interes local;
-) Modernizarea DJ 687 Sântuhalm Hunedoara-Călan, obiectiv de interes local;
-) Construirea unui pod în continuarea str. Balata, pentru asigurarea legăturii rutiere, velo și pietonale în cartierul Grigorescu, obiectiv de interes local;
-) Coridoare integrate de mobilitate urbană (...), obiectiv de interes local;
-) Coridoare de mobilitate urbană pe artere importante din rețeaua de trafic, obiectiv de interes local;
-) Coridor de mobilitate urbană pe zona de expansiune urbană Mureș, obiectiv de interes local;
-) Reamenajarea unor străzi secundare prin instituirea regimului de "zonă rezidențială", în special în zona centrală a municipiului, obiectiv de interes local;
-) Refuncționalizarea intersecției str. Călugăreni – str. Mihai Eminescu – Piața Victoriei Deva, obiectiv de interes local;
-) Legătura rutieră str. C.A.Rosetti – str. Victor Șuiagă, obiectiv de interes local;
-) Organizarea circulației și amenajare sens giratoriu în intersecția str. M Eminescu – str. Minerului, obiectiv de interes local;

- J Reabilitarea și modernizarea rețelei urbane actuale, obiectiv de interes local;
- J Amenajarea infrastructurii rutiere și pietonale în cartierul Mureș, obiectiv de interes local;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Nord-Est, inclusiv poduri peste Cerna, obiectiv de interes local;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Est, inclusiv pod peste Cerna, obiectiv de interes local;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Sud, inclusiv poduri peste Pârâul Ursului, obiectiv de interes local;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Vest, obiectiv de interes local;
- J Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T obiectiv de interes local;
- J Rută secundară Deva Cristur, între str. Zăvoi și str. Bucovina, obiectiv de interes local;
- J Reabilitare și modernizarea unor artere de circulație adiacente pentru legătura cu DJ 687 (artere ca variantă de legătură între Archia și DJ 687) , obiectiv de interes local;
- J Pod acces incinta III și II Cetatea Deva;
- J Blue line – linie de transport în comun electric în sistemul urban Hunedoara-Deva-Călan-Simeria, obiectiv de interes județean și local;
- J Realizarea unui traseu nou "bucă" între Deva și Hunedoara, pentru transportul generat de navetism, obiectiv de interes județean și local;
- J Extindere traseu de transport public local spre cartierul Grigorescu, obiectiv de interes local;
- J Amenajare nod intermodal Gara Deva, obiectiv de interes județean și local;
- J Amenajarea de piste de biciclete spre ieșirile din Deva, obiectiv de interes local;
- J Traseu ciclopietonal de-a lungul Mureșului, obiectiv de interes local;
- J Trasee cicloturistice în zona vestică deluroasă, obiectiv de interes local;
- J Traseu veloturistic în Deva și UAT-urile învecinate, obiectiv de interes local;
- J Realizarea sistemului de piste cicloturism în extravilan, obiectiv de interes local;
- J Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public urban Dacia și zona adiacentă, obiectiv de interes local;
- J Amenajare zona pietonală Piața Cetății și zona adiacentă, obiectiv de interes local;
- J Reorganizarea spațiului din zona Poșta Veche – Piața Victoriei – Parc I.C. Brătianu și transformarea lui în zona pietonală/semi pietonală
- J Mărirea capacității de transport a telecabinei, obiectiv de interes local;
- J Ruta navigabilă a Mureșului în zona Deva și localitățile asociate, cu debarcadere, obiectiv de interes național, județean și local;
- J Transport de agrement pe râul Mureș. Crearea de piste de biciclete pe arterele din zonă, obiectiv de interes local;
- J Amenajarea zonei portuare pe râul Mureș, obiectiv de interes național, județean și local;
- J Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Simeria, obiectiv de interes local;
- J Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Mintia, obiectiv de interes local;

-) Amenajarea de parcări supraetajate în zona centrală (Primăria Deva, B-dul 22 Decembrie, Parcul Operei), obiectiv de interes local;
-) Amenajarea unui sistem de parcări supraetajate, obiectiv de interes local;
-) Amenajare parcare de tip smart parking (Aleea Păcii, Aleea Muncii) , obiectiv de interes local;
-) Amplasarea de parcări subterane/supraterane în zonele centrale (Ulpia) și zonele de intrare în municipiul Deva, obiectiv de interes local;
-) Amenajare parcare pe str. Depozitelor, obiectiv de interes local;
-) Realizare parcări în zonele rezidențiale și publice, obiectiv de interes local;

Infrastructură majoră:

-) Reabilitare infrastructură existentă de apă potabilă Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Dezvoltare infrastructură de apă potabilă Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare infrastructură existentă de canalizare Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Dezvoltare infrastructură de canalizare Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare infrastructură existentă de gaze naturale Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Extindere infrastructură de gaze naturale Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Realizarea unei rețele magistrale noi de la termocentrala Mintia pentru platforma comercială sud, satul și serele Sântuhalm, obiectiv de interes local;
-) Sistem centralizat de încălzire și apă caldă la Deva, bazat pe surse regenerabile, obiectiv de interes local;
-) Sisteme de încălzire proprii pentru clădiri administrative, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare infrastructură existentă de alimentare cu energie electrică Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Dezvoltare infrastructură de alimentare cu energie electrică Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Reabilitare infrastructură existentă de iluminat public Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Dezvoltare infrastructură de iluminat public Deva și localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Iluminatul arhitectural pe clădiri de interes public, obiectiv de interes local;
-) Rețea wireless în zonele centrale ale tuturor localităților aparținătoare, obiectiv de interes local;

Salvarea, protejarea și punerea în valoare a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice:

-) Restaurarea monumentelor istorice existente, obiectiv de interes național, județean și local;
-) Clasarea și reabilitarea monumentelor istorice noi propuse la Deva, obiective de interes județean și local;
-) Reabilitarea Conacului Barcsay (Bârcea Mică) și introducerea în circuitul turistic, obiectiv de interes național, județean și local;

Salvarea, protejarea și punerea în valoare a parcurilor naturale, rezervațiilor naturale și monumentelor naturale:

-) Crearea unor centre de observare a faunei în ariile naturale protejate, obiectiv de interes local;

Sisteme de protecție a mediului:

-) Regenerare urbană Lunca Mureșului – Coridor Verde-Albastru, obiectiv de interes județean și local;
-) Realizarea de perdele forestiere de protecție a localităților aparținătoare prin împădurirea terenurilor agricole din localitățile aparținătoare, obiectiv de interes local;
-) Lucrări de stabilizare a alunecărilor de teren, obiectiv de interes local;
-) Zid de sprijin pe strada Roci, obiectiv de interes local;
-) Apărări de maluri în zona Mureș, obiectiv de interes local;
-) Regularizarea albiei pârâului adiacent str. Primăverii, obiectiv de interes local;
-) Sistem de colectare și dirijare a apelor pluviale din zona Viile Noi spre râul Mureș, obiectiv de interes local;
-) Renovarea energetică a infrastructurii publice de învățământ, obiectiv de interes local;
-) Eficientizarea energetică a imobilelor publice, obiectiv de interes local;
-) Creșterea eficienței energetice a imobilelor de locuințe colective, obiectiv de interes local;
-) Amenajare parc fotovoltaic, obiectiv de interes local;
-) Stații de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride, obiectiv de interes local;

Utilitatea publică de declară de Guvern pentru lucrările de interes național și de către Consiliul Județean Hunedoara pentru lucrările de interes local.

3.12.2. Tipuri de proprietate asupra terenurilor din intravilan

În cadrul intravilanului propus al municipiului Deva, există următoarele tipuri de proprietăți asupra terenurilor:

a) Terenuri proprietate publică

1. *Terenuri proprietate publică de interes național:* traseele DN existente sau propuse, cursurile de apă, obiectivele cu destinație specială, pășunile comunale;
2. *Terenuri proprietate publică de interes județean:* traseele DJ-urilor;
3. *Terenuri proprietate publică de interes local:* traseele DC-urilor; toate imobilele aflate în proprietatea Primăriei sau Consiliului Local Deva – terenuri pentru construcții, străzi sau echipare tehnico-edilitară și altele asemenea;

b) Terenuri proprietate privată

1. *Terenuri proprietate privată de interes județean:* nu există;
2. *Terenuri proprietate privată de interes local:* terenurile destinate concesiunii pentru agenți economici și persoane fizice, etc;
3. *Terenuri proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice:* toate celelalte terenuri.

3.12.3. Circulația juridică a terenurilor

Din punct de vedere al circulației juridice a terenurilor, principalele operațiuni juridice posibile sunt următoarele: trecerea în domeniul public, trecerea în domeniul privat al comunei, concesionarea terenurilor din domeniul privat al comunei, schimburi de terenuri din domeniul privat. În ceea ce privește municipiul Deva și localitățile aferente și etapa de față, se propun următoarele acțiuni de circulație a terenurilor:

-) Trecerea în domeniul public al terenurilor cu destinația de străzi noi, propuse prin prezenta documentație, ca urmare a aprobării parcelărilor și dezlipirilor aferente;
-) Concesionarea sau vânzarea terenurilor destinate agrementului și zonelor industriale din domeniul privat al municipiului, urmare a aprobării unor planuri urbanistice zonale și dezlipirilor aferente;

3.13. Concluzii

3.13.1. Amenajarea și dezvoltarea unității teritorial administrative

Modul în care municipiul este propus a se dezvolta reflectă clar perioada de relansare economică pe care o traversează acesta, în care asigurarea locurilor de muncă și atragerea în plan local a forței de muncă tinere, precum și dezvoltarea laturii specifice turistic-metropolitane sunt obiective foarte importante, acestea în contextul unei prognoze demografice pozitive pentru următorii 10 ani.

Dezvoltarea teritorială a orașului fructifică terenurile din imediata sa apropiere, ușor de echipat tehnico-edilitar și terenuri care au deja o tradiție funcțională de-a lungul timpului sau o vocație deosebită în respectiva utilizare. Din acest punct de vedere, dezvoltarea este una care "încită" dezvoltarea economică, de unde și gradul de creștere teritorială.

În ceea ce privește amenajarea municipiului, perspectiva propusă este clar una superioară, eliminându-se disfuncționalitățile enunțate, identificându-se noi posibilități de îmbunătățire a vieții urbane, dar mai ales de dezvoltare economică și turistică. De o deosebită importanță pe viitor este materializarea acestei viziuni prin programe concrete de implementare. Amenajarea ulterioară a orașului va trebui să țină cont în viitor de potențialul semnificativ economic (A1, DN7, CF 200, parcurile de activități mixte), turistic (agrement, sport), dar și istoric (fondul construit actual), aspect ce ar putea îmbunătăți mult percepția imaginii orașului și conștiinței de sine a locuitorilor. Este obligatoriu ca cetățenii să fie sensibilizați și implicați în dezvoltarea și amenajarea propriului oraș (pe care să-l simtă ca al lor), numai astfel comunitatea și administrația ei putând fi complementare și sincrone, orașul reprezentând în ultimă instanță cetățenii săi.

3.13.2. Șansele și oportunitățile de relansare economico-socială

Dezvoltarea ulterioară a municipiului pornește clar de la realitățile sociale și economice ale orașului.

Din punct de vedere social, relansarea economică a municipiului are în faţă un fond demografic crescător. Şansele sociale de relansare economică depind în mare măsură de atragerea de investitori şi crearea de noi locuri de muncă, coroborat cu atragerea de forţă de muncă tânără, direcţie în care se înscriu acţiunile principale propuse în acest PUG.

Din punct de vedere economic, de revigorarea segmentului turistic, revigorarea agriculturii, relansarea domeniului industrial şi ridicarea calităţii serviciilor depinde în mare parte relansarea economică a municipiului. Totul depinde de cum se vor realiza cele de mai sus. Există în mare măsură potenţial şi şanse ca municipiul Deva să-şi continue dezvoltarea. În acelaşi timp un balans echilibrat între muncă, resurse proprii şi sprijin extern poate conduce la ridicarea economică. Un rol foarte important îl are aici administraţia, prin modul în care înţelege să susţină şi să gestioneze activităţile publice şi cele private.

3.13.3. Categoriile principale de intervenţie

Principalele categorii de intervenţie vizează cele trei domenii mari ale dezvoltării: social, economic şi teritorial. Acestea vor fi coroborate cu strategia de dezvoltare a municipiului Deva.

Din punct de vedere *social*, categoriile principale de intervenţie sunt:

-) Atragerea tinerilor în localitate
-) Încurajarea vieţii familiale
-) Asigurarea unui grad mai înalt de sănătate a populaţiei

Din punct de vedere *economic*, principalele categorii de intervenţie sunt:

-) Crearea de noi locuri de muncă
-) Atragerea de noi investitori dar şi încurajarea iniţiativelor locale
-) Eficientizarea domeniilor economice existente (în special industria, dar şi turismul, agricultura şi serviciile)

Din punct de vedere *teritorial*, intervenţiile vizează:

-) Elaborarea de PUZ-uri şi PUZCP-uri
-) Asigurarea circulaţiei juridice a terenurilor
-) Extinderea echipării tehnico-edilitare
-) Reducerea riscului seismic prin studii şi intervenţii specifice
-) Gestionarea responsabilă a fondului construit valoros şi ariilor naturale valoroase
-) Asigurarea protecţiei mediului

3.13.4. Priorităţi de intervenţie

Se consideră ca prioritate de intervenţie următoarele:

1. Politici şi proiecte privind crearea de noi locuri de muncă
2. Politici şi proiecte de revigorare a turismului
3. Extinderea echipării tehnico-edilitare
4. Realizarea parcelărilor
5. Acţiuni de salvare, protejare şi punere în valoare a fondului construit şi natural valoros (PUZCP, reabilitare, expropriere);
6. Studii şi implicare în reducerea riscului de alunecări de teren
7. Acţiuni de protecţie a mediului (riscul la inundaţii, perdele forestiere de

protecție, organizarea activităților de picnic, etc.)

3.13.5. Aprecieri ale elaboratorului PUG

Elaboratorul PUG consideră apreciabil faptul că propunerile de extindere ale programului de dezvoltare a localității sunt în măsură să relanseze economia locală și răspund nevoilor actuale ale comunității, cu toate că le consideră ușor maxime.

Elaboratorul este convins că printr-o gestionare responsabilă și o implicare a întregii comunități, orașul are mari șanse de dezvoltare, însă acest proces nu se va putea realiza fără muncă serioasă, susținută și responsabilă, uneori mai puțin atrăgătoare financiar, din partea tuturor locuitorilor săi.

Documentația de față este considerată perfectibilă, orice sugestii, completări sau reevaluări ulterioare putând-o îmbunătăți pe parcurs.

4. MĂSURI ÎN CONTINUARE

4.1. Politici și programe de investiții publice necesare pentru implementare

Politicile și programele de investiții publice sunt prezentate pe structura de Direcții Strategice de Dezvoltare și Obiective strategice aferente Strategiei de dezvoltare spațială, urmărind o mai bună interrelaționare între SIDU, PMUD și PUG.

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 1: Dezvoltarea și creșterea competitivității economiei locale

- Obiectivul strategic 1.1. Creșterea competitivității IMM-urilor la nivel local
 - o Politica 1.1.1. Promovarea inovării, specializării inteligente și a digitalizării la nivelul întreprinderilor
 - Program: *Economie inteligentă bazată pe inovare, specializare și digitalizare*; spre ex.:
 -) Amplasament pentru crearea unui centru de cercetare regională în Municipiul Deva (pr. 3 SIDU, PATJ)
 - o Politica 1.1.2. Susținerea parteneriatelor strategice pentru dezvoltare economică
 - o Politica 1.1.3. Sprijinirea investițiilor productive
 - Program: *Economie productivă inteligentă*; spre ex.:
 -) Zonă unități / Parcuri industriale (pr. 7 SIDU, SDTR)
 -) Amplasamente pentru organizarea și diversificarea târgurilor tematice cu atragerea expozanților din spațiul comunitar (pr. 8 SIDU)
 -) Realizarea unor piețe agroalimentare în localitățile aparținătoare (pr. 10 SIDU)
 -) Amplasament pentru un centru multifuncțional pentru susținerea afacerilor (pr. 11 SIDU)
- Obiectivul strategic 1.2. Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivelul municipiului și din imediata vecinătate
 - o Politica 1.2.1. Dezvoltarea turistică a municipiului Deva și a zonelor cu potențial turistic din imediata vecinătate
 - Program: *Locuire inteligentă prin turism*; spre ex.:
 -) Elaborarea unui Masterplan privind potențialul turistic al localităților aparținătoare (pr. 12 SIDU)
 -) Înființarea unui centru de informare turistică în zona centrală (pr. 13, 17, 24 SIDU)
 -) Promovarea de măsuri pentru protejarea, conservarea și întreținerea mediului înconjurător, patrimoniului cultural, istoric și turistic (pr. 18 SIDU)
 -) Elaborarea studiului "Strategii pentru turism și agrement în zona administrativă Deva" (pr. 20 SIDU)
 -) Promovare agroturism în satele aparținătoare (pr. 26 SIDU)
 -) Amplasamente pentru realizarea centrelor de promovare a

- meșteșugurilor tradiționale (pr. 27 SIDU)
-) Creșterea atractivității municipiului Deva prin organizarea de târguri de manufactură de artă, promovarea turismului cultural, revigorarea identității istorice a diverselor clădiri/străzi din zona istorică a orașului, organizarea de zile/serbări în zona istorică a orașului (pr. 28 SIDU)
-) Păstrarea tradițiilor, obiceiurilor și scoaterea în evidență a multiculturalității zonei Deva, prin organizarea unui festival culinar și a tradițiilor minorităților din Deva (pr. 29 SIDU)
- o Politica 1.2.2. Stimularea dezvoltării și modernizării infrastructurii turistice
 - Program: *Locuire inteligentă prin turism*; spre ex.:
 -) Amplasament pentru realizarea Centrului Balnear Deva (pr. 30 SIDU)
 -) Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din municipiul Deva – Refuncționalizarea Incintei I (pr. 32 SIDU)
 -) Realizarea unor drumuri culturale (drumul Bisericilor din Deva și proximitate, Drumul Castelelor și cetăților din Deva și proximitate) (pr. 33 SIDU)
 -) Reabilitarea Conacului Barcsay (restaurare și revitalizare) și introducerea acestuia în circuitul turistic (pr. 34 SIDU)
 -) Promovarea și reabilitarea obiectivelor turistice județene (Marcare și elaborare trasee turistice) (pr. 35 SIDU)
- Obiectivul strategic 1.3. Dezvoltarea resursei umane
 - o Politica 1.3.1. Dezvoltarea programelor de educație și formare în acord cu nevoile angajatorilor
 - Program: *Cetățeni inteligenți*; spre ex.:
 -) Sprijin pentru implementarea învățământului dual la nivelul unităților de învățământ liceal de la nivelul municipiului Deva (pr. 36 SIDU)
 - o Politica 1.3.2. Promovarea oportunităților de calificare și angajare la nivel local
 - Program: *Cetățeni inteligenți*; spre ex.:
 -) Înființarea unui birou de orientare profesională și intermediere locuri de muncă la nivel municipal (pr. 44 SIDU)

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 2: Creșterea calității serviciilor publice și a accesului locuitorilor la acestea

- Obiectivul strategic 2.1. Creșterea accesibilității la utilitățile publice de calitate și îmbunătățirea condițiilor de locuire
 - o Politica 2.1.1. Dezvoltarea infrastructurii de asigurare a utilităților publice
 - Program: *Locuire inteligentă prin utilități publice*; spre ex.:
 -) Extinderea sistemului de alimentare cu gaze naturale ca alternativă la combustibil lemnos (pr. 45 SIDU)
 -) Modernizare stații de epurare (pr. 46, 55 SIDU)

-) Construire și refacere/reabilitare sistem de preluare ape pluviale (pr. 47, 65, 86-87 SIDU)
-) Execuție acumulare Lac redresor Deva (pr. 51 SIDU)
-) Modernizare sistem iluminat public (pr. 48-49, 64, 78 SIDU)
-) Extindere rețea de canalizare (pr. 52, 56, 60, 68-77, 89 SIDU)
-) Extindere rețea de iluminat public (pr. 53 SIDU)
-) Extindere, reabilitare și modernizare a amenajări existente de irigații (pr. 54 SIDU)
-) Dezvoltare infrastructură de apă (pr. 56, 61, 64, 66, 89 SIDU)
-) Reabilitare sistem de alimentare cu apă (pr. 57-58 SIDU)
-) Reabilitare rețele de gaze (pr. 59 SIDU)
-) Reabilitarea sistemelor de canalizare existente (pr. 60 SIDU)
-) Reabilitare rețele distribuție apă (pr. 61, 63, 64, 68-77 SIDU)
-) Realizarea unei noi rețele magistrale de la termocentrala Mintia racordată prin Deva ce va asigura agentul termic pentru platforma comercială sud și satul și serele Sântuhalm (pr. 62 SIDU)
-) Sistem centralizat de încălzire și apă caldă menajeră în municipiul Deva (pr. 67 SIDU)
-) Crearea unei rețele wireless (hot-spot) în zonele centrale ale tuturor localităților aparținătoare (pr. 79, 90 SIDU)
-) Iluminatul arhitectural pe clădiri de interes public (pr. 80-84 SIDU)
-) Instalații electrice pentru sistem cronometre pistă atletism și tabelă electronică (pr. 85 SIDU)
-) Extindere rețele de gaze naturale (pr. 89 SIDU)
-) Amenajare zone pentru instituții și servicii publice de interes general aferente zonelor de urbanizare (pr. 92 SIDU)

o Politica 2.1.2. Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice ce au ca scop susținerea ordinii și siguranței publice

▪ Program: *Locuire inteligentă și sigură*; spre ex.:

-) Sistem modern de alarmare a locuitorilor municipiului Deva prevăzut cu centru de comandă și subsisteme de alarmare și comunicare cu locuitorii (pr. 91 SIDU)
-) Extindere sistem de supraveghere video în zona de acțiune urbană a municipiului Deva (pr. 95 SIDU)
-) Extinderea sistemului de supraveghere video a traficului, sistem ANPR pentru protejarea benzilor dedicate transportului public și surprinderea incidentelor și nerespectarea condițiilor de circulație, sisteme de informare și avertizare (VMS), inclusiv dotarea și extinderea Centrului de Comandă și Control (pr. 96-98 SIDU)
-) Centru municipal integrat de management al sistemului de

- urgentă (pr. 100 SIDU)
 -) Amplasamente pentru realizarea și echiparea celulelor locale de intervenție în situații de urgență în localitățile aparținătoare ale municipiului Deva (pr. 101 SIDU)
 -) Implementarea de sisteme de acces și monitorizare în instituțiile de învățământ din municipiul Deva (pr. 102 SIDU)
 -) Sisteme de supraveghere video locuri de joacă (pr. 103 SIDU)
 -) Realizarea unui sistem de implementare a vitezei legale de circulație (pr. 104 SIDU)
 -) Implementarea la nivel local a unor sisteme de alertare a populației în situații de risc (pr. 105, 106 SIDU)
- o Politica 2.1.3. Îmbunătățirea condițiilor de locuire, în special în zonele marginalizate
 - Program: *Locuire inteligentă în condiții de locuire mai bune*; spre ex.:
 -) Amplasare locuințe modulare pe platformă betonată și racordare la utilități, municipiul Deva (pr. 107 SIDU)
 -) Construire de locuințe nZEB plus pentru tinerii din municipiul Deva (pr. 108 SIDU)
 -) Implementarea strategiei de dezvoltare locală pentru zona marginalizată și înființarea unui sistem de învățământ dual (pr. 108 SIDU)
 -) Regenerarea fizică, economică și socială a comunităților marginalizate și crearea de Centre de zi de integrare/reintegrare socială (pr. 110-111 SIDU)
 -) Studiu privind adulții din comunitățile rurale fără ocupație și care au abandonat școala și identificarea de măsuri în sprijinul acestora (pr. 112 SIDU)
- o Politica 2.1.4. Îmbunătățirea serviciilor de gospodărire comunală
 - Program: *Amenajare și reabilitare dotări de gospodărie comunală*; spre ex.:
 -) Amenajare cimitire noi (pr. 223 SIDU)
 -) Reabilitare cimitire existente
- Obiectivul strategic 2.2. Dezvoltarea infrastructurii educaționale
 - o Politica 2.2.1. Modernizarea, reabilitarea infrastructurii de educație și dotarea unităților educaționale
 - Program: *Cetățeni inteligenți și educați*; spre ex.:
 -) Reabilitare, modernizare și extindere infrastructură educațională preșcolară (pr. 113, 120, 123, 143, 144 SIDU)
 -) Amplasament pentru Complex pentru activități extracuriculare pentru grădinițe și școli (pr. 114 SIDU)
 -) Construire grădinițe noi (pr. 115, 119, 139, 143 SIDU)
 -) Reabilitarea și modernizarea Colegiilor (pr. 116, 118, 121, 124, 125, 127, 128, 135, 136, 137, 138 SIDU)
 -) Reabilitarea și modernizarea Școlilor Generale (pr. 117,

- 131, 132, 134 SIDU)
 -) Reabilitarea și modernizarea Liceelor (pr. 126, 129 SIDU)
 -) Înființarea și dotarea unui centru de tip after-school (pr. 140 SIDU)
 -) Reabilitarea internatelor școlare (pr. 142 SIDU).
- o Politica 2.2.2. Creșterea calității serviciilor educaționale și susținerea programelor educaționale
- o Politica 2.2.3. Îmbunătățirea condițiilor de locuire, în special în zonele marginalizate
- **Obiectivul strategic 2.3. Modernizarea infrastructurii de sănătate**
 - o Politica 2.3.1. Modernizarea infrastructurii de sănătate
 - o Politica 2.3.2. Creșterea calității serviciilor medicale
 - Program: *Cetățeni inteligenți și sănătoși*; spre ex.:
 -) Reabilitarea, modernizarea infrastructurii de sănătate antepreșcolare (pr. 122, 143 SIDU)
 -) Construire creșe (pr. 156, 154, 170, 171 SIDU)
 - Program: *Locuire inteligentă prin servicii medicale*; spre ex.:
 -) Înființarea unui nou spital județean în municipiul Deva (pr. 147 SIDU)
 -) Reabilitarea, modernizarea Spitalului Județean de Urgență Deva (pr. 148 SIDU)
 -) Amenajare dispensar medical la Cristur (pr. 150 SIDU)
- **Obiectivul strategic 2.4. Servicii sociale echitabile, limitarea excluziunii sociale și a riscului de sărăcie**
 - o Politica 2.4.1. Dezvoltarea infrastructurii de asistență socială
 - Program: *Locuire inteligentă prin servicii de asistență socială*; spre ex.:
 -) Realizarea de Centre de sprijin al copiilor și familiei în vederea evitării abandonului școlar (pr. 154 SIDU)
 -) Realizare Centru de zi pentru îngrijirea copiilor în municipiul Deva (pr. 155 SIDU)
 -) Spații de zi, monitorizate, pentru bătrânii aflați în situații de risc (pr. 156 SIDU)
 -) Realizarea Centrului Social de urgență (pr. 157 SIDU)
 -) Reabilitarea Căminului pentru Persoane Vârstnice (pr. 158 SIDU)
 -) Centru integrat de intervenție medico-socială (pr. 159 SIDU)
 -) Crearea unui cămin pentru persoane vârstnice (pr. 160 SIDU)
 -) Reabilitare centre de zi pentru persoane vârstnice (pr. 162-163 SIDU)
 -) Înființarea unor servicii de zi destinate copiilor (pr. 165 SIDU)
 -) Locuințe sociale modulare (pr. 166 SIDU)
 -) Crearea de centre de zi pentru integrare/reintegrare socială (pr. 169-170 SIDU)
 -) Reabilitare cămine sociale și nefamiliști (pr. 171-173

- SIDU)
 -) Centru de zi pentru servicii de asistență comunitară (pr. 174 SIDU)
 -) Centru de îngrijire și asistență persoane cu handicap (pr. 175 SIDU)
 -) Centru de recuperare pentru copii cu dizabilități (pr. 176 SIDU)
 -) Centru de îngrijire și asistență persoane vârstnice (pr. 177 SIDU)
 -) Centru de primire în regim de urgență – centru de urgență pentru femeia și copilul abuzat (pr. 178 SIDU)
 -) Centru de prevenire și intervenție împotriva abuzului și neglijării (pr. 179 SIDU)
 -) Centru Respiro pentru asistenți personali (pr. 180 SIDU)
 -) Centru de tranzit pentru persoanele aflate în dificultate (pr. 181 SIDU)
 -) Construire locuințe colective ANL (pr. 182 SIDU)
 -) Reabilitare și extindere cantine sociale (pr. 183,184 SIDU)
 - o Politica 2.4.2. Creșterea calității serviciilor sociale
 - Program: *Locuire inteligentă prin calitatea serviciilor sociale*; spre ex.:
 -) Call center pentru vârstnici (pr. 186 SIDU)
 -) Centru de consiliere și sprijin pentru inserția socială și reconversia profesională a persoanelor aflate în dificultate (pr. 187 SIDU)
 -) Implementarea programului pentru adulți din comunitățile rurale fără ocupație și care au abandonat școala (pr. 188 SIDU)
 -) Implementarea de soluții inovative pentru economia socială – o șansă pentru persoanele cu dizabilități intelectuale (pr. 189 SIDU)
- Obiectivul strategic 2.5. Modernizarea infrastructurii culturale, sportive și de petrecere a timpului liber
 - o Politica 2.5.1. Dezvoltarea infrastructurii sportive
 - Program: *Locuire inteligentă prin infrastructura sportivă*; spre ex.:
 -) Reabilitarea terenurilor de sport (pr. 190, 197 SIDU)
 -) Muzeu Gimnasticii Deva (pr. 191 SIDU)
 -) Reabilitare și Monitorizare Sala Sporturilor (pr. 192 SIDU)
 -) Amenajare teren skateparc (pr. 193 SIDU)
 -) Amenajare terenuri de sport cu gazon sintetic (pr. 194, 198 SIDU)
 -) Construire Sala Polivalentă (pr. 195 SIDU)
 -) Extindere Aqualand cu bazin olimpic (pr. 196 SIDU)
 -) Centru de practicare a sporturilor (pr. 199 SIDU)
 -) Parc de agrement – Albia Mureșului (pr. 200 SIDU)
 -) Bazin de înot de cartier (pr. 201 SIDU)
 -) Reabilitare și modernizare Stadion Municipal Cetate Deva (pr. 202 SIDU)

-) Refuncționalizare terenuri de sport și infrastructură aferentă în localitățile aparținătoare ale municipiului (pr. 203 SIDU)
- o Politica 2.5.2. Dezvoltarea infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber
 - Program: *Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber*; spre ex.:
 -) Zona de agrement Parcul Bejan (pr. 204 SIDU)
 -) Amenajare zonă de complexe sportive și de agrement Lunca Mureșului (pr. 205 SIDU)
 -) Complex de agrement acvatic municipiul Deva (pr. 206 SIDU)
 -) Amenajare parc tematic zona Deva Nouă (pr. 222 SIDU)
 - Program: *Dezvoltarea infrastructurii culturale*; spre ex.:
 -) Amenajare sediu Biblioteca Județeană "Ovid Densusianu" (pr. 207 SIDU)
 -) Crearea și dezvoltarea bazei materiale necesare pentru consolidarea vieții culturale a locuitorilor municipiului Deva prin organizarea periodică de spectacole, concerte, piese de teatru, expoziții, happening-uri (pr. 208 SIDU)
 -) Elaborarea studiilor de specialitate pentru inventarierea exactă – localizare precisă, relevee, expertiză structurală – a monumentelor istorice și siturilor arheologice propuse în vederea clasării (pr. 209 SIDU)
 -) Program pentru întărirea identității locale prin evenimente specifice: zilele Moșilor, zilele Momârlanilor, zilele Pădurenilor (pr. 210 SIDU)
 -) Protecția și valorificarea zonelor cu valoare istorică și a ansamblurilor cu valoare urbanistică sau arhitecturală prin adoptarea de reglementări specifice de urbanism (PUZCP) și studii de dezvoltare integrată – Centrul istoric urban Deva împreună cu Centrul modern construit în anii 60 (pr. 211 SIDU)
 -) Reabilitare și modernizare Centrul Cultural "Drăgan Muntean" Deva (pr. 212 SIDU)
 -) Reabilitare, modernizare și extindere cămine culturale în localitățile aparținătoare (pr. 213, 219 SIDU)
 -) Sprijinirea/organizarea de festivaluri, târguri, sărbători și alte evenimente culturale (pr. 215 SIDU)
 -) Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural (pr. 216 SIDU)
 -) Construirea, modernizarea și amenajarea obiectivelor de infrastructură culturală publică sau privată (pr. 217, 220 SIDU)

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 3: Dezvoltarea durabilă a municipiului Deva și a zonei periurbane

- Obiectivul strategic 3.1. Protejarea mediului înconjurător

o Politica 3.1.1. Regenerare urbană

▪ Program: *Locuire inteligentă prin regenerare urbană*; spre ex.:

-) Centrul de cartier "Deva Nouă" (pr. 224 SIDU)
-) Amenajare zone de recreere pensionari (pr. 225-226 SIDU)
-) Amenajare grădini urbane (pr. 227-228 SIDU)
-) Amenajarea centrelor civice cu spațiu verde cu funcțiuni complementare în localitățile aparținătoare (pr. 229 SIDU)
-) Amenajare locuri de joacă pentru copii (pr. 230, 276-279, 282-283, 291, 293 SIDU)
-) Regenerare urbană integrată cartiere și microcartiere de ansambluri de locuințe colective (pr. 230, 276-279, 282-283, 291, 293 SIDU)
-) Întreținere și reabilitare pe suprafețe amenajate cu lucrări complexe de irigații și desecare care funcționează alternativ; aplicarea în regim complex a lucrărilor de desecare: drenaj și irigații în scopul ameliorării procesului de sărătoare a apei (pr. 231 SIDU)
-) Modernizarea cartierului Dacia (pr. 232 SIDU)
-) Regenerare urbană a axelor principale de acces spre zona centrală (pr. 233 SIDU)
-) Regenerare urbană Lunca Mureșului – Coridor Verde – Albastru (pr. 234 SIDU)
-) Reabilitarea și revitalizarea integrată a spațiilor publice (pr. 238, 239, 241 SIDU)
-) Regenerarea urbană a zonei centrale a municipiului Deva (pr. 253 SIDU)
-) Regenerare urbană în zone urbane (pr. 254-255, 260-263 SIDU)
-) Regenerare urbană în zonele defavorizate (pr. 256 SIDU)
-) Reamenajare parc-Piața I.C. Brătianu (pr. 257 SIDU)
-) Zona rezidențială Dealul Plaiului (pr. 259 SIDU)
-) Amenajare parc zona Cartier Dealul Paiului (pr. 264 SIDU)
-) Reabilitare locuri de joacă (pr. 265-275, 280-281, 285-286, 292 SIDU)
-) Reamenajare piețe și hale agroalimentare (pr. 287-290 SIDU)
-) Reabilitare și Revitalizare Parc Arini (pr. 294 SIDU)
-) Amenajare soclu și amplasare statuie Regina Maria (pr. 292 SIDU)

▪ Program: *Mediu inteligent prin regenerare urbană*; spre ex.:

-) Crearea de noi spații verzi în intravilanul localităților urbane (pr. 297 SIDU)
-) Creșterea calității spațiilor verzi (pr. 298, 299 SIDU)
-) Împădurirea zonelor unde se generează emisii în aer (perdele verzi) (pr. 300 SIDU)
-) Reabilitarea ca spații verzi a terenurilor degradate proprietate publică: Piața Cetății, terenuri adiacente locuințelor colective, zone verzi parțial degradate din cauza parcărilor neregulate din cadrul

- ansamblurilor de locuințe colective (pr. 301 SIDU)
 -) Extindere spații verzi, parcuri și zone de agrement (pr. 303 SIDU)
 -) Achiziție stație de monitorizare a calității aerului pentru zona Deva (pr. 304 SIDU)
 -) Platforma digitală pentru urmărirea consumului pentru toate clădirile publice (pr. 306 SIDU)
 -) Sistem integrat de monitorizare și informare privind calitatea factorilor de mediu (panouri de informare aer, apă, poluanți) (pr. 307 SIDU)
 -) Sistem integrat de monitorizare și management a utilităților publice și reducerea consumurilor energetice (pr. 309 SIDU)
- o Politica 3.1.2. Măsurile de reducere a poluării
 - Program: *Mediu inteligent nepoluat*; spre ex.:
 -) Realizarea de perdele forestiere de protecție a localităților aparținătoare pentru atenuarea efectelor fenomenelor meteorologice periculoase (vânt, furtuni) și pentru ameliorarea factorilor de mediu în UAT Deva și îmbunătățirea calității aerului prin împădurirea terenurilor agricole din localitățile aparținătoare (pr. 310 SIDU)
 -) Realizarea unui sistem integrat de protecție, conservare și valorificare a biodiversității parcului natural Pădurea Bejan (pr. 311 SIDU)
 -) Realizarea unui sistem integrat de educație privind protecția și întreținerea obiectivelor și ariilor protejate ale municipiului Deva (pr. 312 SIDU)
 -) Apărări de maluri în zona Mureș (pr. 313 SIDU)
 -) Întreținerea și extinderea amenajărilor de desecare: decolmatarea canalelor de desecare, întreținerea gurilor de descărcare, întreținerea stațiilor de pompare-evacuare (pr. 314 SIDU)
 -) Lucrări de stabilizare a alunecărilor de terenuri (pr. 315 SIDU)
 -) Revitalizarea zonelor forestiere degradate de pe teritoriul UAT Deva (pr. 317 SIDU, Amenajamentele silvice)
 -) Sistem inteligent de gestiune a rețelelor de irigații (pr. 319 SIDU)
 -) Regularizarea albiei pârâului adiacent str. Primăverii, Deva (pr. 320 SIDU)
 -) Sistem de colectare și dirijare a apelor pluviale din zona Viile Noi spre râul Mureș (pr. 321 SIDU)
- o Politica 3.1.3. Managementul eficient al deșeurilor
 - Program: *Mediu inteligent fără deșeurile*; spre ex.:
 -) Înființarea unui centru de colectare prin aport voluntar în municipiul Deva (pr. 322 SIDU)
 -) Construirea de insule ecologice digitalizate supraterane în Municipiul Deva (pr. 323 SIDU)
 -) Amenajare platforme deșeurilor (pr. 324-325, 330 SIDU)

-)] Reabilitarea zonelor afectate de eliminarea necontrolată a deșeurilor industriale nepericuloase asupra mediului care nu corespund în totalitate cerințelor de protejare a mediului înconjurător (pr. 326 SIDU)
 -)] Reducerea contaminării cu substanțe periculoase a depozitului temporar de deșeuri situat pe str. Orizontului, Deva (pr. 327 SIDU)
 -)] Sistarea activității de depozitare în depozitele urbane neconforme (pr. 328 SIDU)
 -)] Extindere/modernizare sistem de colectare selectivă (pr. 329 SIDU)
 -)] Sistem integrat de gestionare a deșeurilor ADI – CJ (pr. 331 SIDU)
 - o Politica 3.1.4. Dezvoltarea economiei circulare
 - Program: *Mediu inteligent fără deșeuri*; spre ex.:
 -)] Realizare unei strategii de gestionare a deșeurilor, care include colectarea selectivă, valorificarea prin reciclare și reducerea de deșeuri care ajung în depozit (pr. 333 SIDU)
 -)] Implementare sistem de containere inteligente Big Belly (pr. 335 SIDU)
- Obiectivul strategic 3.2. Protejarea mediului înconjurător
 - o Politica 3.2.1. Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice
 - Program: *Mediu inteligent prin clădiri publice eficiente energetic*; spre ex.:
 -)] Renovarea energetică a grădinițelor (pr. 336, 338, 339 SIDU)
 -)] Renovarea energetică a școlilor generale, liceelor și colegiilor (pr. 337, 341, 342, 349-353, 356, 359 SIDU)
 -)] Creșterea eficienței energetice a imobilelor publice (pr. 344, 345-348, 354, 355, 357, 358 SIDU)
 - o Politica 3.2.2. Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale multifamiliale
 - Program: *Mediu inteligent prin locuire eficientă energetic*; spre ex.:
 -)] Creșterea eficienței energetice a imobilelor de locuințe colective (pr. 361-460 SIDU)
 - o Politica 3.2.3. Promovarea măsurilor de utilizare a energiei regenerabile
 - Program: *Mediu inteligent prin folosirea energiilor regenerabile*; spre ex.:
 -)] Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public din municipiul Deva (pr. 451 SIDU)
 -)] Realizarea iluminatului public în unele parcuri sau a iluminatului arhitectural prin soluții eficiente energetic, control automat asupra timpului de funcționare și alimentarea din surse regenerabile – panouri fotovoltaice (pr. 452 SIDU)
 -)] Amenajare parc fotovoltaic la nivelul municipiului Deva (pr.

- 453 SIDU)
 -) Reducerea consumului de energie prin introducerea de sisteme de încălzire care utilizează energie alternativă (pr. 455 SIDU)
 -) Sistem de iluminat interior eficient energetic (pr. 456 SIDU)
 -) Utilizarea surselor de energie în clădirile publice (pr. 457 SIDU)
- Obiectivul strategic 3.3. Îmbunătățirea mobilității urbane durabile
 - o Politica 3.3.1. Consolidarea capacității pentru un transport urban durabil
 - Program: *Proiecte de mobilitate durabilă*; spre ex.:
 -) Instalarea stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride (pr. 463-465 SIDU, pr. B04 PMUD)
 -) Implementarea unui sistem de recunoaștere a numerelor de înmatriculare la intrările în municipiu (pr. 485 SIDU, pr. T05 PMUD)
 - Program: *Proiecte de transport public*; spre ex.:
 -) Înființare ADI Transport Zona Metropolitană Deva (pr. 458 SIDU, pr. A01 PMUD)
 -) Studiu de oportunitate privind delegarea transportului public la nivel de ADI ZM Deva (pr. 459 SIDU, pr. A02 PMUD)
 -) Achiziție mijloace de transport ecologice (pr. 460, 464, 473 SIDU, pr. A03-A05, A07 PMUD)
 -) Dezvoltarea și optimizarea sistemului de transport public la nivelul municipiului Deva prin înființarea și dotarea autobazei (pr. 462, 465-466, 468, 469, 475-477 SIDU, pr. A09, A12, A13 PMUD)
 -) Blue Line – linie de transport în comun electric în sistemul urban Hunedoara-Deva-Călan-Simeria (pr. 463 SIDU, pr. A06 PMUD)
 -) Studii de oportunitate privind modernizarea sistemului de transport public local prin reconfigurarea rețelei și adăugare de noi linii (pr. 468 SIDU, pr. A10 PMUD)
 -) Realizarea unui traseu "bucă" nou între Deva și Hunedoara, pentru transportul generat de navetism (pr. 470 SIDU, pr. A14 PMUD)
 -) Extindere traseu de transport public local spre cartierul Grigorescu (pr. 471 SIDU, pr. A15 PMUD)
 -) Studii pentru dezvoltarea extinsă a zonei de acoperire a transportului public urban și creșterea nivelului de accesibilitate a populației în acest mod de transport (pr. 472 SIDU)
 -) Sisteme de limitare a accesului traficului auto în zonele pietonale (pr. 479 SIDU)
 -) Plan de organizare a circulației (pr. 482 SIDU)
 -) Modernizare/extindere sistem de management al traficului (pr. 484 SIDU)
 -) Asigurarea transportului de vehicule electrice din Piața Cetăți până în Piața Unirii (pr. 477 SIDU)

- o Politica 3.3.2. Încurajarea modalităților de transport alternativ și de agrement
 - Program: *Proiecte de intermodalitate*; spre ex.:
 - o Amplasarea de sisteme WIM la toate intrările rutiere în municipiu (pr. 488 SIDU, pr. M01 PMUD)
 - Program: *Proiecte de mobilitate durabilă alternativă și de agrement*; spre ex.:
 - o Extinderea sistemului de bike sharing bazat pe biciclete electrice (pr. 489 SIDU)
 - o Creșterea siguranței la trecerile de pietoni prin implementarea de soluții smart-city (pr. B03 PMUD)
 - o Instalarea stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride (mașini, biciclete, autobuze de mică capacitate) (pr. B04 PMUD)
 - o Implementare Regulament de urbanism: Amenajare parcuri de biciclete în clădirile rezidențiale incluse în cadrul proiectelor de reabilitare termică (pr. 491 SIDU, pr. B06 PMUD)
 - o Implementare Regulament de Urbanism: Obligatorietatea amenajării de Parcuri de biciclete în interiorul clădirilor rezidențiale, de birouri sau comerciale, viitoare (pr. 492 SIDU, pr. B07 PMUD)
 - o Reamenajarea unor străzi secundare, prin instituirea regimului "zonă-rezidențială" în special în zona centrală a municipiului (pr. 493 SIDU, pr. B08 PMUD)
 - o Accesibilizare deplasări velo în zonele de pasaje sub/supraterane și zone de trepte prin implementarea unor echipamente pentru facilitarea utilizării bicicletei (pr. 494 SIDU, pr. B09-B10 PMUD)
 - o Susținerea deplasărilor pietonale din municipiul Deva prin creșterea calității spațiului pietonal cu dotări cu elemente de mobilier urban specific, iluminat cu LED și telegestiune SIP, plantații de arbori și vegetație, inclusiv sisteme de irigații și rigole (pr. 495 SIDU)
 - o Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public urban Dacia și zona adiacentă (pr. 496 SIDU, pr. B11 PMUD)
 - o Amenajare zonă pietonală Piața Cetății și zona adiacentă (pr. 497 SIDU, pr. B12 PMUD)
 - o Extindere spațiu pietonal în zona urbană (pr. 498 SIDU, pr. B13 PMUD)
 - o Reorganizarea spațiului din zona Poșta Veche – Piața Victoriei – Parc I.C. Brătianu și transformarea lui în zonă pietonală/semipietonală (pr. 499 SIDU, pr. B14 PMUD)
 - o Traseu ciclopietonal de-a lungul râului Mureș (pr. 500 SIDU, pr. B15 PMUD)
 - o Program integrat de măsuri pentru promovarea electromobilității (pr. 501 SIDU, B16 PMUD)
 - o Dezvoltarea / modernizarea , revitalizarea și reprofilarea

o **Politica 3.3.2. Încurajarea modalităților de transport alternativ și de agrement**

- Program: *Proiecte de mobilitate durabilă alternativă și de agrement; spre ex.:*
 -) Extinderea sistemului de bike sharing bazat pe biciclete electrice (pr. 489 SIDU)
 -) Creșterea siguranței la trecerile de pietoni prin implementarea de soluții smart-city (pr. B03 PMUD)
 -) Instalarea stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride (mașini, biciclete, autobuze de mică capacitate) (pr. B04 PMUD)
 -) Implementare Regulament de urbanism: Amenajare parcuri de biciclete în clădirile rezidențiale incluse în cadrul proiectelor de reabilitare termică (pr. 491 SIDU, pr. B06 PMUD)
 -) Implementare Regulament de Urbanism: Obligatorietatea amenajării de Parcuri de biciclete în interiorul clădirilor rezidențiale, de birouri sau comerciale, viitoare (pr. 492 SIDU, pr. B07 PMUD)
 -) Reamenajarea unor străzi secundare, prin instituirea regimului "zonă-rezidențială" în special în zona centrală a municipiului (pr. 493 SIDU, pr. B08 PMUD)
 -) Accesibilizare deplasări velo în zonele de pasaje sub/supraterane și zone de trepte prin implementarea unor echipamente pentru facilitarea utilizării bicicletei (pr. 494 SIDU, pr. B09-B10 PMUD)
 -) Susținerea deplasărilor pietonale din municipiul Deva prin creșterea calității spațiului pietonal cu dotări cu elemente de mobilier urban specific, iluminat cu LED și telegestiune SIP, plantații de arbori și vegetație, inclusiv sisteme de irigații și rigole (pr. 495 SIDU)
 -) Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public urban Dacia și zona adiacentă (pr. 496 SIDU, pr. B11 PMUD)
 -) Amenajare zonă pietonală Piața Cetății și zona adiacentă (pr. 497 SIDU, pr. B12 PMUD)
 -) Extindere spațiu pietonal în zona urbană (pr. 498 SIDU, pr. B13 PMUD)
 -) Reorganizarea spațiului din zona Poșta Veche – Piața Victoriei – Parc I.C. Brătianu și transformarea lui în zonă pietonală/semipietonală (pr. 499 SIDU, pr. B14 PMUD)
 -) Traseu ciclopietonal de-a lungul râului Mureș (pr. 500 SIDU, pr. B15 PMUD)
 -) Program integrat de măsuri pentru promovarea electromobilității (pr. 501 SIDU, B16 PMUD)
 -) Dezvoltarea / modernizarea , revitalizarea și reprofilarea

- aerodromului "Constantin Manolache" în colaborare cu UAT Simeria (pr. 502-503 SIDU, B17-B18 PMUD)
-) Sisteme de limitare a accesului traficului auto în zonele pietonale (pr. B19 PMUD)
 -) Amenajarea de piste de biciclete pe traseul Deva-Macon-Cristur (pr. 504 SIDU, pr. B21 PMUD)
 -) Construire piste pentru bicicliști și a traseelor pietonale pe DN7 în Sântuhalm (pr. 505 SIDU, pr. B22 PMUD)
 -) Creare/reabilitare/extindere piste biciclete – realizare legătură cu Simeria și Hunedoara (pr. 506 SIDU, pr. B23 PMUD)
 -) Trasee cicloturistice în zona vestică deluroasă (pr. 507 SIDU, pr. B34 PMUD)
 -) Amenajare trotuare și accese (pr. 508 SIDU)
 -) Extinderea spațiului pietonal în zona urbană (pr. 509 SIDU)
 -) Susținerea deplasărilor pietonale prin amenajare scări în zone cu declivitate a terenului (pr. 510, 515 SIDU)
 -) Crearea de piste de biciclete pentru asigurarea legăturii cu DHS (pr. 511 SIDU, pr. B39 PMUD)
 -) Implementarea unei soluții de mobilitate urbană și metropolitană pentru utilizatorii sistemelor alternative de transport și intermodalitate, informare călători, inclusiv MaaS (pr. 512 SIDU)
 -) Identificarea posibilelor arii exclusiv pietonale în municipiul Deva și amenajarea acestora (pr. 513 SIDU)
 -) Amenajare zonă pietonală centru istoric (pr. 514 SIDU)
 -) Integrarea sistemului de semaforizare a semnalizării specifice pentru bicicliști, pe coridoarele pe care sunt prevăzute piste de biciclete (pr.516 SIDU)
 -) Lucrări de modernizare a rețelei feroviare (pr. 517 SIDU, pr. A11)
 -) Sistem alternativ de transport public nepoluant pentru cetățeni și turiști în municipiul Deva (pr. 518 SIDU)
 -) Transport pentru agrement pe râul Mureș. Crearea de piste de biciclete pe arterele de acces din zonă (pr. 519 SIDU)
 -) Traseu velo-turistic în municipiul Deva și localitățile asociale – Dealul Cetății, Cozia, Almașul Sec și variante (pr. 520 SIDU)
 -) Spațiu multifuncțional de recreere, sport și educație timpurie a bicicliștilor pentru promovarea siguranței și securității în trafic Velo Park (pr. 521 SIDU)
 -) Mărirea capacității de transport a telecabinei (pr. 522 SIDU)
 -) Construirea traseului pentru bicicliști pe bulevardul Decebal, 22 Decembrie și zona adiacentă (pr. 523 SIDU)
 -) Crearea serviciului de punere la dispoziția cetățenilor de biciclete în concordanță cu extinderea rețelei de piste de biciclete și a parcarilor pentru acestea (pr. 524 SIDU)
 -) Amenajarea zonei portuare pe râul Mureș (pr. 525 SIDU)

-) Implementarea unui sistem de bike-sharing (pr. 526 SIDU, pr. B02 PMUD)
 -) Transformarea zonei gării Deva în mall feroviar (pr. 527 SIDU, PATJ)
 -) Realizarea sistemului de piste cicloturism în extravilan (pr. 529 SIDU)
- Program: *Regenerare urbană cu ajutorul mijloacelor alternative de mobilitate*; spre ex.:
 -) Regenerare urbană a axului central de acces în municipiul Deva, B-dul 22 Decembrie de la accesul din DN7 și până la intersecția cu str. Ciprian Porumbescu (pr. D01 PMUD)
 -) Regenerare urbană Lunca Mureșului – Coridor Verde-Albastru (pr. D02 PMUD)
 -) Regenerare urbană integrată a ansamblurilor de locuințe colective (pr. D03-20 PMUD)
 -) Regenerare urbană a zonei centrale a municipiului Deva (pr. D21 PMUD)
 -) Regenerare urbană a zonelor urbane (pr. D22-23 PMUD)
 -) Regenerare urbană în zonele defavorizate Gojdu, Micro 15, Nicolae Grigorescu în vederea integrării în zona urbană dezvoltată (pr. D24 PMUD)
- o Politica 3.3.3. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere
 - Program: *Proiecte integrate de mobilitate*; spre ex.:
 -) Coridoare integrate de mobilitate inclusiv piste velo (pr. 546-554 SIDU, pr. C01-10 PMUD)
 - Program: *Mobilitate inteligentă*; spre ex.:
 -) Parcări pentru biciclete în zonele rezidențiale de locuire colectivă (pr. 530 SIDU)
 -) Creșterea siguranței la trecerile de pietoni prin implementarea de soluții smart-city (pr. 531 SIDU)
 -) Amenajare pasaj pietonal peste DN la Valea Cernei (pr. 533 SIDU, pr. B21 PMUD)
 -) Amenajare trecere de pietoni semaforizată DN 7 zona Petrom Sântuhalm, municipiul Deva (pr. 534 SIDU, pr. B25 PMUD)
 -) Coridor de mobilitate durabilă pe str. Gheorghe Barițiu, str. Ciprian Porumbescu, B-dul 22 Decembrie până la B-dul Nicolae Bălcescu, Calea Zarandului de la str. Mărăști la Gara Deva, str. Victor Suiagă, str. Mihai Eminescu între str. Gh. Barițiu și str. Carpați (pr. 535-540 SIDU, pr. B26-31 PMUD)
 -) Coridor de mobilitate durabilă pe zona de expansiune urbană Mureș (pr. 541-542 SIDU, pr. B32-33 PMUD)
 -) Coridor de mobilitate durabilă Piața Victoriei, până la intersecția cu B-dul Decebal, str. N. Grigorescu și str. Griviței (pr. 534-544 SIDU, pr. B42-43 PMUD)
 - Program: *Proiecte rutiere*; spre ex.:
 -) Pod acces incinta III și II Cetate Deva (pr. 567 SIDU)
 -) Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T (pr. 569 SIDU , pr. R29 PMUD)

-) Organizarea circulației și amenajare sens giratoriu în intersecția str. Mihai Eminescu – str. Minerului (pr. 572 SIDU, pr. R13 PMUD)
-) Construirea unui pod în continuarea str. Balata pentru asigurarea legăturii rutiere, velo și pietonale cu cartierul Grigorescu (pr. 572 SIDU, pr. R04 PMUD)
-) Ruta secundară Deva – Cristur, între str. Zăvoi și str. Bucovina (pr. 573 SIDU, pr. R06 PMUD)
-) Deviere trafic/ruta ocolitoare Deva – Drumuri de exploatație agricole (pr. 574 SIDU)
-) Reabilitarea infrastructurii rutiere pe Calea Zarandului, ca rută principală pentru transportul de marfă (pr. 577 SIDU, pr. R010 PMUD)
-) Reabilitarea și modernizarea rețelei urbane actuale (pr. 578, 581, 583 SIDU, pr. R11 și 14 PMUD)
-) Reabilitarea și modernizarea unor artere de circulație adiacente pentru legătura cu DJ687 (artere ca variantă de legătură între Archia și DJ687) (pr. 579 SIDU, pr. R30 PMUD)
-) Modernizare drum acces cimitir Cristur (pr. 582 SIDU)
-) Modernizarea DJ 687 Sântuhalm-Hunedoara-Călan km 13+150-22-281 (pr. 584 SIDU, pr. R17 PMUD)
-) Realizarea unei legături la A1 (pr. 585 SIDU, pr. R03 PMUD)
-) Reabilitare, modernizare pasaj rutier situat pe DN7 ieșire Sântuhalm (pr. 604 SIDU, pr. R08 PMUD)
-) Dezvoltarea și creșterea mobilității locale și regionale durabile în vederea interconectării la TEN-T prin construire nod rutier A1-Deva - DN7 - DN 76, județ Hunedoara (pr. 605 SIDU)
-) Dezvoltarea și creșterea mobilității locale și regionale prin amenajarea unui nod rutier de legătură cu A1 în zona Deva, Sântuhalm (pr. 606 SIDU)
-) Refuncționalizare intersecție str. Călugăreni – str. Mihai Eminescu – Piața Victoriei, Deva (pr. 607 SIDU, pr. R05 PMUD)
-) Modernizarea DN7 Deva sector cuprins între km 384+588-393+000 (pr. 608-610 SIDU, pr. R18-20 PMUD)
-) Zid de sprijin pe strada Roci (pr. 611 SIDU)
-) Amenajare străzi și spații publice urbane (pr. 612-617 SIDU)
-) Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în cartierul Mureș și amenajarea intersecțiilor (pr. 618 SIDU pr. R24 PMUD)
-) Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Nord-Est, inclusiv poduri peste râul Cerna și amenajarea intersecțiilor (pr. 619 SIDU, pr. R25 PMUD)
-) Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Est, inclusiv pod peste râul Mureș și amenajarea intersecțiilor (pr. 620 SIDU, pr. R26 PMUD)

-) Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Sud, inclusiv poduri/podețe peste Pârâul Ursului și amenajarea intersecțiilor (pr. 621 SIDU, pr. R27 PMUD)
-) Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Vest (pr. R28 PMUD)
-) Prelungire str. C.A. Rosetti spre str. dr. Victor Șuiagă (pr. 623 SIDU, pr. R07 PMUD)
-) Îmbunătățirea infrastructurii fizice în localitățile aparținătoare, prin modernizarea străzilor, iluminatului public, relocarea în subsol rețele subterane (pr. R01 PMUD)
-) Drum expres Oradea-Beiuș-Deva (pr. R02 PMUD)
-) Dezvoltarea și creșterea mobilității locale durabile prin realizarea Pasajului denivelat auto și pietonal peste CF, DN7 – cartier Grigorescu, Deva (pr. R21 PMUD)
-) Modernizare intersecție DN7-DN76, conform proiect CNAIR pe termen scurt și mediu
-) Modernizare intersecție DN7-DN76, conform v2 CNAIR pe termen lung (pr. R22 PMUD)
-) Amenajare sens giratoriu str. Hărăului (pr. R23 PMUD)
- Program: *Parkinguri*; spre ex.:
 -) Amenajare parcare supraetajată în spatele Primăriei Deva (pr. 557 SIDU, pr. P03 PMUD)
 -) Amenajare parcare supraetajată Bulevardul 22 Decembrie (pr. 558 SIDU, pr. P04 PMUD)
 -) Amenajare parcare supraetajată Parcul Operei (pr. 559 SIDU, pr. P05 PMUD)
 -) Amenajare parcare adiacentă aerodromului, în colaborare cu UAT Simeria (pr. 561 SIDU, pr. P07 PMUD)
 -) Amenajare parcare tip smart parking Aleea Păcii - OP (pr. 562 SIDU, pr. P08 PMUD)
 -) Amenajare parcare smart parking Aleea Muncii – lângă ITM (pr. 563 SIDU, pr. P09 PMUD)
 -) Amenajare parcare str. Depozitelor (pr. 564 SIDU, pr. P10 PMUD)
 -) Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Simeria (pr. 565 SIDU, pr. P11 PMUD)
 -) Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Mintia și A1 (pr. 566 SIDU, pr. P12 PMUD)
 -) Amplasarea de parcări subterane/supraterane în zona Ulpia precum și în zonele de intrare în municipiul Deva (pr. 575 SIDU)
 -) Realizare de parcări în zonele rezidențiale și publice (pr. 580, 587-595, 601-603 SIDU, pr. B01 PMUD)
 -) Amenajarea unui sistem de parcări supraetajate în municipiul Deva (pr. 598 SIDU)

o Politica 3.3.4. Îmbunătățirea infrastructurii de transport, alta decât infrastructura rutieră

- Program: *Mobilitate inteligentă alternativă*; spre ex.:

-) Amenajarea cursului navigabil pe Mureș de la frontieră până la Alba Iulia și a portului în Municipiul Deva (pr. 624 SIDU)
-) Debarcadere și rută navigabilă în municipiul Deva și localitățile asociale – Râul Mureș (pr. 625 SIDU, pr. B45 PMUD)
-) Amenajare de locuri parcare/ încărcare/ descărcare/ depozite marfă transport pe calea ferată (pr. 626 SIDU)
-) Construirea a trei pasaje peste calea ferată, respectiv 2 pasaje pietonale și unul auto (pr. 627 SIDU)
-) Dezvoltarea și creșterea mobilității locale durabile prin realizarea Pasajului denivelat auto și pietonal peste Calea Ferată, DN 7 / Calea Zarandului - Cartier Grigorescu (pr. 628 SIDU)
-) Amenajare pasaj rutier peste calea ferată în zona străzii Balata (pr. 629 SIDU)
-) Amenajare nod intermodal Gara Deva (pr. 630 SIDU)

Direcția Strategică de Dezvoltare (DSD) 4: Modernizarea și dezvoltarea administrației publice locale

- Obiectivul strategic 4.1. Creșterea eficienței în administrația publică locală
 - o Politica 4.1.1. Modernizarea și dotarea, inclusiv digitalizarea instituțiilor administrației publice
 - Program: *Guvernanță inteligentă prin eficientizare*; spre ex.:
 -) Sisteme de încălzire proprii pentru clădiri administrative (pr. 631-632 SIDU)
 -) Crearea de aplicații de tip Smart City de tipul: Smart People, Smart Environment, Smart Economy, Smart Governance, Smart Mobility și Smart Living (pr. 633 SIDU)
 -) Reabilitare imobile ale administrației publice (pr. 634-636, SIDU)
 -) Realizarea sistemului informatic și centrului de date al Primăriei (pr. 625, 627- 632, 635-651, 653, 654, 657-659 SIDU)
 -) Realizarea sistemului informatic pentru îmbunătățirea eficienței Poliției Locale (pr. 633, 652 SIDU)
 -) Amenajare spațiu cu destinația arhiva, str. Depozitelor, municipiul Deva (pr. 671 SIDU)
 -) Reabilitare spațiu Direcția Publică Locală de Evidența Persoanelor și Stare Civilă Deva (pr. 656 SIDU)
 -) Reabilitare, modernizare și dotare sediu alocat către SPIGM Deva, situat pe str. Azaleelor, Deva (pr. 661 SIDU)
 - o Politica 4.1.2. Dezvoltarea competențelor personalului din administrație
 - Program: *Guvernanță inteligentă prin planificare*; spre ex.:
 -) Plan Urbanistic Zonal pentru Zone Construite Protejate Centrul Istoric al Municipiului Deva (pr. 684 SIDU)
 -) Implementarea Planului de calitate a aerului pentru poluanți (pr. 669 SIDU)

- #### 4.2. Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare

- 543

-] Centre sociale de urgență;
 -] Centre de prevenire și intervenție împotriva abuzului și neglijării;
 -] Centru integrat de intervenție medico-sanitară;
 -] Centre de integrare/reintegrare socială;
 -] Centru pentru asistenți personali;
 -] Reabilitare și extindere cantine sociale;
 -] Locuințe sociale modulare;
 -] Locuințe colective ANL;
 -] Reabilitare și modernizare Stadion Municipal Cetate Deva;
 -] Extindere Aqualand cu bazin olimpic;
 -] Construire Sală Polivalentă;
 -] Parc de agrement Albia Mureșului;
 -] Centru de practicare a sporturilor;
 -] Bazin de înot de cartier;
 -] Muzeul Gimnasticii Deva;
 -] Zona de agrement Parcul Bejan;
 -] Zona complexe sportive și de agrement Lunca Mureșului;
 -] Complex de agrement acvatic;
 -] Parc tematic Deva Nouă;
 -] Centru multifuncțional de recreere, sport și educație timpurie a bicicliștilor pentru promovarea siguranței și securității în trafic Velo Parc;
 -] Regenerare urbană zona centrală Deva;
 -] Regenerarea urbană a axelor principale de acces spre zona centrală;
 -] Centru de cartier Deva Nouă;
 -] Regenerare urbană a centrelor civice în localitățile aparținătoare ale municipiului;
 -] Regenerare urbană integrată a cartierelor și microcartierelor de ansambluri de locuințe colective;
 -] Regenerare urbană în zone defavorizate;
 -] Amenajare zone de recreere pensionari;
 -] Amenajare grădini urbane;
 -] Reamenajare parc Piața I.C. Brătianu;
 -] Reabilitare parc Arini;
 -] Amenajare parc zona de cartier Dealul Paiului;
 -] Reabilitare ca spații verzi a terenurilor degradate aflate în proprietate publică;
 -] Crearea de noi spații verzi în intravilanul localităților urbane;
 -] Transformarea zonei Gării în mall feroviar;
-
-] Amenajare cimitir nou Archia;
 -] Înființarea unui centru de colectare prin aport voluntar;
 -] Autobaza sistemului de transport în comun local;
-
-] Drum de legătură A1-DN7-DJ687;
 -] Amenajare intersecție DN7 – DN 76 varianta 4;
 -] Reabilitarea infrastructurii rutiere pe calea Zarandului, ca rută principală pentru transportul de marfă;
 -] Modernizare DN 7 Deva sector km 384+588-393+000;
 -] Dezvoltarea și creșterea mobilității locale durabile prin realizarea pasajului denivelat auto și pietonal peste CF, DN7 – Cartier Grigorescu;

- J Amenajare sens giratoriu DN7-DHS;
- J Modernizarea DJ 687 Sântuhalm Hunedoara-Călan;
- J Centru Intermodal de Transport al Municipiului Deva
- J Construirea unui pod în continuarea str. Balata, pentru asigurarea legăturii rutiere, velo și pietonale în cartierul Grigorescu;
- J Coridoare integrate de mobilitate urbană;
- J Coridoare de mobilitate urbană pe artere importante din rețeaua de trafic;
- J Coridor de mobilitate urbană pe zona de expansiune urbană Mureș;
- J Reamenajarea unor străzi secundare prin instituirea regimului de "zonă rezidențială", în special în zona centrală a municipiului;
- J Refuncționalizarea intersecției str. Călugăreni – str. Mihai Eminescu – Piața Victoriei Deva;
- J Organizarea circulației și amenajare sens giratoriu în intersecția str. M Eminescu – str. Minerului;
- J Reabilitarea și modernizarea rețelei urbane actuale;
- J Amenajarea infrastructurii rutiere și pietonale în cartierul Mureș;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Nord-Est, inclusiv poduri peste Cerna;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Est, inclusiv pod peste Cerna;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Sud, inclusiv poduri peste Pârâul Ursului;
- J Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Vest;
- J Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T;
- J Ruta secundară Deva Cristur, între str. Zăvoi și str. Bucovina;
- J Reabilitare și modernizarea unor artere de circulație adiacente pentru legătura cu DJ 687 (artere ca variantă de legătură între Archia și DJ 687);
- J Pod acces incinta III și II Cetatea Deva;
- J Blue line – linie de transport în comun electric în sistemul urban Hunedoara-Deva-Călan-Simeria;
- J Realizarea unui traseu nou "buclă" între Deva și Hunedoara, pentru transportul generat de navetism;
- J Extindere traseu de transport public local spre cartierul Grigorescu;
- J Amenajare nod intermodal Gara Deva;
- J Amenajarea de piste de biciclete spre ieșirile din Deva, obiectiv de interes local;
- J Traseu ciclopietonal de-a lungul Mureșului;
- J Trasee cicloturistice în zona vestică deluroasă;
- J Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public urban Dacia și zona adiacentă;
- J Amenajare zona pietonală Piața Cetății și zona adiacentă;
- J Reorganizarea spațiului din zona Poșta Veche – Piața Victoriei – Parc I.C. Brătianu și transformarea lui în zona pietonală/semipietonală;
- J Mărirea capacității de transport a telecabinei;
- J Ruta navigabilă a Mureșului în zona Deva și localitățile asociate, cu debarcadere;
- J Transport de agrement pe râul Mureș. Crearea de piste de biciclete pe arterele din zonă;

- J Amenajarea zonei portuare pe râul Mureș;
- J Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Simeria;
- J Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Mintia;
- J Amenajarea de parcări supraetajate în zona centrală (Primăria Deva, B-dul 22 Decembrie, Parcul Operei);
- J Amenajarea unui sistem de parcări supraetajate;
- J Amenajare parcare de tip smart parking (Aleea Păcii, Aleea Muncii);
- J Amplasarea de parcări subterane/supraterane în zonele centrale (Ulpia) și zonele de intrare în municipiul Deva;
- J Amenajare parcare pe str. Depozitelor;
- J Realizare parcări în zonele rezidențiale și publice;

- J Reabilitare infrastructură existentă de apă potabilă Deva și localitățile aparținătoare;
- J Dezvoltare infrastructură de apă potabilă Deva și localitățile aparținătoare
- J Reabilitare infrastructură existentă de canalizare Deva și localitățile aparținătoare;
- J Dezvoltare infrastructură de canalizare Deva și localitățile aparținătoare
- J Reabilitare infrastructură existentă de gaze naturale Deva și localitățile aparținătoare;
- J Extindere infrastructură de gaze naturale Deva și localitățile aparținătoare;
- J Realizarea unei rețele magistrale noi de la termocentrala Mintia pentru platforma comercială sud, satul și serele Sântuhaln;
- J Sistem centralizat de încălzire și apă caldă la Deva, bazat pe surse regenerabile;
- J Reabilitare infrastructură existentă de alimentare cu energie electrică Deva și localitățile aparținătoare;
- J Dezvoltare infrastructură de alimentare cu energie electrică Deva și localitățile aparținătoare;
- J Reabilitare infrastructură existentă de iluminat public Deva și localitățile aparținătoare;
- J Dezvoltare infrastructură de iluminat public Deva și localitățile aparținătoare
- J Iluminatul arhitectural pe clădiri de interes public;

- J Restaurarea monumentelor istorice existente;
- J Clasarea și reabilitarea monumentelor istorice noi propuse la Deva;
- J Reabilitarea Conacului Barcsay (Bârcea Mică) și introducerea în circuitul turistic;

- J Regenerare urbană Lunca Mureșului – Coridor Verde-Albastru;
- J Realizarea de perdele forestiere de protecție a localităților aparținătoare prin împădurirea terenurilor agricole din localitățile aparținătoare;
- J Lucrări de stabilizare a alunecărilor de teren;
- J Zid de sprijin pe strada Roci;
- J Apărări de maluri în zona Mureș;
- J Regularizarea albiei pârâului adiacent str. Primăverii;
- J Sistem de colectare și dirijare a apelor pluviale din zona Viile Noi spre râul Mureș;
- J Renovarea energetică a infrastructurii publice de învățământ;
- J Eficientizarea energetică a imobilelor publice;

-) Creșterea eficienței energetice a imobilelor de locuințe colective;
-) Amenajare parc fotovoltaic;
-) Stații de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride;

4.3. Planul de acțiune pentru implementarea planului

PLAN DE ACȚIUNE
pentru implementarea prevederilor Planului Urbanistic General (PUG)
al Municipiului DEVA, jud. Hunedoara
și programul de investiții publice propuse

Nr. Crt.	OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ, STUDII, OPERAȚIUNI CADASTRALE ȘI NOTARIALE		IMPLEMENTARE STUDII, INVESTIȚII PUBLICE, EFECTUARE OPERAȚIUNI CADASTRALE ȘI NOTARIALE		
	Denumire obiective propuse	Valoarea estimată (Euro)	Surse finanțare	Corelare cu alte strategii	Stadiul implementării Etape de realizare a investițiilor, studiilor, operațiunilor cadastrale/notariale Perioada de finalizare preconizată
A	STUDII, OPERAȚIUNI CADASTRALE/NOTARIALE				
1	Plan Urbanistic Zonal de Regenerare Urbană pentru Zona Construită Protejată: Zona Centrală protejată Deva incluzând și ansamblurile noi propuse	NA	PNRR, Buget local	(obligatoriu prin L 350/2001) SIDU	În achiziție publică, Finalizare estimată 2026
2	Plan Urbanistic Zonal de Regenerare Urbană pentru Zona Centrală Deva în afara ariei construite protejate existente și propuse	NA	PNRR, Buget local	SIDU	În achiziție publică, Finalizare estimată 2026
3	Plan Urbanistic Zonal de Regenerare Urbană pentru Piața Cetății	NA	PNRR, Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
4	Planuri Urbanistice Zonale de Regenerare Urbană pentru Zonele Centrale ale localităților	NA	PNRR,	(obligatoriu prin L	Idee de proiect,

	aparținătoare		Buget local	350/2001)	Finalizare estimată 2035
5	Planuri Urbanistice Zonale de Regenerare Urbană pentru Ansamblurile de Locuințe Colective	NA	Buget local	SIDU	Parțial în implementare, Finalizare estimată 2035
6	Plan Urbanistic Zonal Centru de Cartier Deva Nouă	NA	PNRR, Buget local	SIDU	În achiziție, Finalizare estimată 2025
7	Plan Urbanistic Zonal Zonă complexe sportive și de agrement Lunca Mureșului	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
8	Clasarea ansamblurilor și obiectivelor istorice nou propuse spre protejare prin prezentul PUG	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
9	Operațiuni cadastrale de dezmembrare a imobilelor private grevate cu servitute ca obiectiv de utilitate publică prin prezentul PUG	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
10	Operațiuni notariale de transfer de proprietate în domeniul public al imobilelor private grevate cu servitute ca obiectiv de utilitate publică prin prezentul PUG (expropriere pentru cauza de utilitate publică, donație, vânzare-cumpărare, etc)	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
11	Plan de organizare a circulației	300.000	PR-AP2, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
12	Plan de Management al Apelor Pluviale	NA	Buget local		Idee de proiect,

					Finalizare estimată 2028
13	Planului de calitate a aerului pentru poluanți	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
B	OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ				
PROGRAM 1.1.1. : Economie inteligentă bazată pe inovare, specializare și digitalizare					
1	Centru de cercetare regională Deva	NA	PR-AP2, Buget local	PATJ, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 1.1.3. : Economie productivă inteligentă					
2	Parcul industrial Depozitelor Deva	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
3	Târgul regional Deva	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
4	Centrul multifuncțional pentru susținerea afacerilor Deva	NA	PNRR – C4, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
5	Piețe agroalimentare în localitățile aparținătoare	NA	PNRR – C4, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 1.2.1. : Locuire inteligentă prin turism					
6	Elaborarea unui Masterplan privind potențialul turistic al localităților aparținătoare	NA	PNRR - C4, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
7	Înființarea unui centru de informare turistică în zona centrală	NA	Buget local	SIDU PATJ	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
8	Promovarea de măsuri pentru protejarea, conservarea și întreținerea mediului înconjurător, patrimoniului cultural, istoric și	NA	PNRR - C1; PODD AP4	SIDU APTD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

	turistic				
9	Elaborarea studiului "Strategii pentru turism și agrement în zona administrativă Deva"	NA	PNRR - C4, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
10	Amplasamente pentru realizarea centrelor de promovare a meșteșugurilor tradiționale	NA	PR - AP6; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
11	Creșterea atractivității municipiului Deva prin organizarea de târguri de manufactură de artă, promovarea turismului cultural, revigorarea identității istorice a diverselor clădiri/străzi din zona istorică a orașului, organizarea de zile/serbări în zona istorică a orașului	NA	PR - AP6; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
12	Păstrarea tradițiilor, obiceiurilor și scoaterea în evidență a multiculturalității zonei Deva, prin organizarea unui festival culinar și a tradițiilor minorităților din Deva	NA	PR - AP6; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
13	Centru Balnear Deva	NA	PNRR, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
14	Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din municipiul Deva – Refuncționalizarea Incintei I	4.399.297,15	POR 2014 - 2020 Axa 5	SIDU	In implementare Finalizare estimată 2030
15	Realizarea unor drumuri culturale (drumul Bisericii din Deva și proximitate, Drumul Castelelor și cetăților din Deva și proximitate)	NA	PR - AP6; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
16	Reabilitarea Conacului Barcsay (cod LMI HD-II-m-B-03249) de la Bârcea Mică și introducerea în circuitul turistic	NA	PR - AP6, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
17	Promovarea și reabilitarea obiectivelor	NA	PR - AP6; Buget	SIDU	Idee de proiect,

	turistice județene (Marcare și elaborare trasee turistice)		local		Finalizare estimată 2035
PROGRAM 1.3.1. : Cetățeni inteligenți					
18	Sprijin pentru implementarea învățământului dual la nivelul unităților de învățământ liceal de la nivelul municipiului Deva	NA	PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
19	Înființarea unui birou de orientare profesională și intermediere locuri de muncă la nivel municipal	NA	PR - AP2; PNRR; POIDS; Buget local	SIDU SIMRome	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.1.1. : Locuire inteligentă prin utilități publice					
20	Reabilitare infrastructură existentă de apă potabilă în Deva și localitățile aparținătoare	NA	PNI Anghel Saligny, PODD, AFM, PR-AP2, PNRR, PNS 2021-2027, PNDL, CNI, POIM, Buget local	SIDU, PATJ, PIEE, PDR HD, PACED	Parțial în implementare, Parțial idee de proiect, Finalizare estimată 2035
21	Dezvoltare infrastructură de apă potabilă în Deva și localitățile aparținătoare	NA	PNI Anghel Saligny, PODD, AFM, PR-AP2,	SIDU, PATJ, PIEE, PDR HD, PACED	Parțial în implementare, Parțial idee de proiect, Finalizare estimată 2035

			PNRR, PNS 2021-2027, PNDL, CNI, POIM, Buget local		
22	Reabilitare infrastructură existentă de canalizare în Deva și localitățile aparținătoare	NA	PNI Anghel Saligny, PODD, AFM, PR-AP2, PNRR, PNS 2021-2027, PNDL, CNI, POIM, Buget local	SIDU, PATJ, PIEE, PDR HD, PACED	Parțial în implementare, Parțial idee de proiect, Finalizare estimată 2035
23	Dezvoltare infrastructură de canalizare menajeră în Deva și localitățile aparținătoare	NA	PNI Anghel Saligny, PODD, AFM, PR-AP2, PNRR, PNS 2021-2027,	SIDU, PATJ, PIEE, PDR HD, PACED	Parțial în implementare, Parțial idee de proiect, Finalizare estimată 2035

			PNDL, CNI, POIM, Buget local		
24	Înființare sistem separatist de canalizare pluvială, incluzând sistemul actual gestionat de ANIF și cel pluvial gestionat de Apa Prod SA Deva	NA	PNI Anghel Saligny, PODD, AFM, PR-AP2, PNRR, PNS 2021-2027, PNDL, CNI, POIM, Buget local	SIDU, PATJ, PIEE, PDR HD, PACED	Parțial în implementare, Parțial idee de proiect, Finalizare estimată 2035
25	Reabilitare infrastructură existentă de gaze naturale în Deva și localitățile aparținătoare	NA	PNI Anghel Saligny, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
26	Extindere infrastructură de gaze naturale în Deva și localitățile aparținătoare	NA	PNI Anghel Saligny, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
27	Realizarea unei noi rețele magistrală de la termocentrala Mintia pentru platforma comercială sud, satul și serele Sântuhalm.	NA	Buget local	PATJ, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
28	Sistem centralizat de încălzire și apă caldă menajeră în municipiul Deva, bazat pe surse	100.000	PNRR, PNS 2021-2027,	SIDU	Studiu prefezabilitate,

	regenerabile		PNDL, CNI, PODD-AP2, AFM		Finalizare estimată 2035
29	Reabilitare infrastructură existentă de alimentare cu energie electrică în Deva și localitățile aparținătoare	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
30	Dezvoltare infrastructură de energie electrică în Deva și localitățile aparținătoare	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
31	Reabilitare infrastructură existentă de iluminat public în Deva și localitățile aparținătoare	NA	AFM, PNI Anghel Saligny Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
32	Dezvoltare infrastructură de iluminat public în Deva și localitățile aparținătoare	NA	AFM, PNI Anghel Saligny Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
33	Iluminatul arhitectural pe clădiri de interes public	81.000	AFM, PNI Anghel Saligny, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
34	Crearea unei rețele wireless în zonele centrale ale tuturor localităților aparținătoare	NA	CNI, PR-AP7	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.1.2. : Locuire inteligentă și sigură					
35	Sistem modern de alarmare a locuitorilor municipiului Deva prevăzut cu centru de	NA	Buget local; PNS	SIDU	Idee de proiect,

	comandă și subsisteme de alarmare și comunicare cu locuitorii		2021-2027;	PACED	Finalizare estimată 2035
36	Extindere sistem de supraveghere video în zona de acțiune urbană a municipiului Deva	2.700.000,00	Buget local; PNS 2021-2027; PR - AP2	SIDU	SF Finalizare estimată 2035
37	Extinderea sistemului de supraveghere video a traficului, sistem ANPR pentru protejarea benzilor dedicate transportului public și surprinderea incidentelor și nerespectarea condițiilor de circulație, sisteme de informare și avertizare (VMS), inclusiv dotarea și extinderea Centrului de Comandă și Control	2.000.000,00	Buget local; PNS 2021-2027; PR - AP2	SIDU PMUD	SF Finalizare estimată 2035
38	Centru municipal integrat de management al sistemului de urgență	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
39	Unitate nouă pompieri ISU Hunedoara	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
40	Realizarea și echiparea celulelor locale de intervenție în situații de urgență în localitățile aparținătoare ale municipiului Deva	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
41	Implementarea de sisteme de acces și monitorizare în instituțiile de învățământ din municipiul Deva	NA	POEO	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
42	Sisteme de supraveghere video locuri de joacă	1.000.000,00	PR - AP2; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
43	Realizarea unui sistem de implementare a vitezei legale de circulație	NA	PR - AP4; PR - AP2; PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
44	Implementarea la nivel local a unor sisteme de alertare a populației în situații de risc	NA	PR - AP2; PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect,

				PACED	Finalizare estimată 2035
45	Zid de sprijin pe str. Roci, municipiul Deva	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.1.3. : Locuire inteligentă și decentă					
46	Construire locuințe nZEB plus pentru tinerii din municipiul Deva	3.752.278,85	PNRR – C10; POIDS; Buget local	SNL SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035
47	Implementarea strategiei de dezvoltare locală pentru zona marginalizată și înființarea unui sistem de învățământ dual	6.995.000,00	POIDS; Buget local	SIDU PACED; SIMRome	În implementare, Finalizare estimată 2035
48	Regenerare fizică, economică și socială a comunităților marginalizate și cererea de Centre de zi de integrare/reintegrare socială	4.613.809,39	POR 2014-2020 Axa 4, POIDS, Buget local	SIMRome SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035
49	Studiu privind adulții din comunitățile rurale fără ocupație și care au abandonat școala și identificarea de măsuri în sprijinul acestora	NA	POIDS; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.1.4. : Amenajare și reabilitare dotări de gospodărie comunală					
50	Reabilitare cimitire existente	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
51	Amenajare cimitire noi	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.2.1. : Cetățeni inteligenți și educați					
52	Reabilitare, modernizare și extindere infrastructură educațională preșcolară	NA	POR 2014-2020 Axa 4,	SIDU	În implementare,

			PR-AP6, POIDS, PNRR – C15, POCIDIF P7 CNI, Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
53	Complex pentru activități extracurriculare pentru grădinițe și școli	NA	POIDS, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
54	Construire grădinițe noi	NA	Min. Educației, POR 2014-2020, PR-AP6, POIDS, PNRR-C15, POCIDIF P7, CNI Buget local	SIDU	În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
55	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare preuniversitare	NA	POR 2014-2020, PNRR, AFM, PR-AP6, POCIDIF P7, POIDS, Buget local	PACED SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035
56	Centru de tip after-school	NA	PR-AP6,	SIDU	Idee de proiect,

			POIDS, PNRR-C15, POICIDIF P7, CNI, Buget local		Finalizare estimată 2035
57	Reabilitarea internatelor școlare	NA	PR - AP6; POIDS; PNRR - C15; POCIDIF P7; CNI; Buget local	SIDU	Servicii DALI și expertiză tehnică Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.3.2. : Locuire inteligentă prin servicii medicale					
58	Reabilitarea, modernizarea infrastructurii de sănătate anteșcolară	NA	POR 2014-2020, Buget local	SIDU	În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
59	Construire creșe	NA	POIDS, PNRR – C15, CNI, Buget local	SIDU	În implementare, Idee de proiect, HCL 2022, Finalizare estimată 2035
60	Reabilitarea, modernizarea Spitalului Județean de Urgență Deva	NA	PNRR, POS, Buget local	SDTR, PDR HD, SDJ HD, PACED	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
61	Spital nou județean Deva	NA	PNRR, POS, Buget local	PATJ, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
62	Amenajare dispensar medical la Cristur	35.000	PNRR,	SIDU	Idee proiect,

			POS, Buget local		Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.4.1. : Locuire inteligentă prin servicii de asistență socială					
63	Centre pentru copii în situații de risc	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
64	Centre pentru adulții fără adăpost	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
65	Centre pentru persoane cu handicap	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
66	Centre pentru persoane de etnie romă în situații de risc	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
67	Centre pentru bătrânii în situații de risc și persoane vârstnice	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
68	Centre pentru persoane victimă ale violenței	NA	POIDS,	SIDU	Idee de proiect,

	domestice		PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local		Finalizare estimată 2035
69	Centre sociale de urgență	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
70	Centre de prevenire și intervenție împotriva abuzului și neglijării	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
71	Centru integrat de intervenție medico-sanitară	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
72	Centre de integrare/reintegrare socială	2.000.000	POIDS, 73PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
73	Centru pentru asistenți personali	NA	POIDS, PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
74	Reabilitare cămine sociale și nefamiliști	NA	POIDS,	DALI în	Idee de proiect

			PNRR-C13, PNRR-C15, Buget local	elaborare, SIDU în elaborare	Finalizare estimată 2035
75	Locuințe sociale modulare în zone marginalizate	NA	PNRR-C10, POIDS, Buget local	SNL SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035
76	Construire locuințe ANL	NA	CNI, POIDS, PNRR – C10; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
77	Reabilitare și extindere cantine sociale	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.4.2. : Locuire inteligentă prin calitatea serviciilor sociale					
78	Call center pentru vârstnici	NA	POIDS; PNRR - C13; PNRR - C15; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
79	Centru de consiliere și sprijin pentru inserția socială și reconversia profesională a persoanelor aflate în dificultate	NA	POIDS; PNRR; POTJ; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
80	Implementarea programului pentru adulți din comunitățile rurale fără ocupație și care au abandonat școala	NA	POIDS; PNRR - C13; PNRR - C15; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
81	Implementarea de soluții inovative pentru economia socială – o șansă pentru persoanele cu dizabilități intelectuale	NA	PR - AP2; POEO; POIDS; PNRR; POTJ; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.5.1. : Locuire inteligentă prin infrastructura sportivă					

82	Reabilitarea terenurilor de sport	NA	CNI, PR-AP6, Buget local	SIDU	DALI + expertize tehnice, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
83	Reabilitare și monitorizare Sala Sporturilor	NA	POR 2014-2020 Axa 4	SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035
84	Reabilitare și modernizare Stadion Municipal Cetate Deva	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
85	Refuncționalizare terenuri de sport și infrastructură aferentă în localitățile aparținătoare municipiului	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
86	Extindere Aqualand cu bazin olimpic	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
87	Construire Sala Polivalentă	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
88	Parc de agrement Albia Mureșului	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
89	Centru de practicare a sporturilor	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
90	Amenajare terenuri de sport cu gazon sintetic	NA	POIDS CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
91	Bazin de înot de cartier	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
92	Amenajare teren skate parc	NA	CNI,	SIDU	Idee de proiect,

			Buget local		Finalizare estimată 2035
93	Muzeul Gimnasticii Deva	89.000	PR-AP7, Buget local	SIDU	SF în elaborare, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.5.2. : Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber					
94	Zona de agrement Parcul Bejan	NA	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
95	Zonă complexe sportive și de agrement Lunca Mureșului	NA	CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
96	Complex de agrement acvatic	300.000	CNI, PR-AP6, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
97	Parc tematic zona Deva Nouă	NA	PR-AP7, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 2.5.3. : Dezvoltarea infrastructurii culturale					
98	Amenajare sediu Biblioteca "Ovid Densusianu" în Palatul administrativ, corp B	NA	CNI, PNS 2021-2027, PR-AP6, Buget local	PDR HD SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
99	Crearea și dezvoltarea bazei materiale necesare pentru consolidarea vieții culturale a locuitorilor municipiului Deva prin organizarea periodică de spectacole, concerte, piese de teatru, expoziții,	NA	CNI; PNS 2021-2027; Buget local; PR - AP 6	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

	happening-uri				
100	Elaborarea studiilor de specialitate pentru inventarierea exactă – localizare precisă, relevee, expertiză structurală – a monumentelor istorice și siturilor arheologice propuse în vederea clasării	NA	buget local	SIDU PATJ	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
101	Program pentru întărirea identității locale prin evenimente specifice: zilele Moșilor, zilele Momârlanilor, zilele Pădurenilor	NA	CNI; PNS 2021-2027; Buget local; PR - AP 6	SIDU PDR HD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
102	Reabilitare și modernizare Centrul Cultural "Drăgan Muntean" Deva	NA	CNI, PNS 2021-2027, PR-AP7, Buget local	SIDU	DALI revizuire, Finalizare estimată 2035
103	Reabilitare, modernizare și extindere cămine culturale în localitățile aparținătoare	NA	CNI, PNS 2021-2027, PR-AP6, PR-AP7, Buget local	SIDU	DALI revizuire, Finalizare estimată 2035
104	Sprijinirea/organizarea de festivaluri, târguri, sărbători și alte evenimente culturale	NA	Buget local	SIDU PDR HD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
105	Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	NA	PR - AP7, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
106	Construirea, modernizarea și amenajarea obiectivelor de infrastructură culturală publică sau privată	NA	PR-AP7, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

PROGRAM 3.1.1. : Locuire inteligentă prin regenerare urbană

107	Regenerare urbană a zonei centrale a municipiului Deva	590.954	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU, PMUD	PUZ cu elemente DALI în lucru, Finalizare estimată 2035
108	Centru de cartier "Deva Nouă"	NA	Buget local	SIDU	Achiziție proiectare, Finalizare estimată 2035
109	Regenerare urbană a centrelor civice în localitățile aparținătoare ale municipiului	NA	PR-AP7, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
110	Regenerare urbană integrată a cartierelor și micro cartierelor de ansambluri de locuințe colective	NA	Buget local	SIDU, PMUD	În implementare, PUZ si SF cu elemente DALI în lucru sau în achiziție Finalizare estimată 2035
111	Regenerarea urbană a axelor principale de acces spre zona centrală	NA	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
112	Regenerare urbană în zone urbane	NA	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
113	Regenerare urbană în zone defavorizate	NA	PR-AP7, PNRR-C4, CNI,	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

			Buget local		
114	Întreținere și reabilitare pe suprafețe amenajate cu lucrări complexe de irigații și desecare care funcționează alternativ; aplicarea în regim complex a lucrărilor de desecare: drenaj și irigații în scopul ameliorării procesului de sărătoare a apei	NA	PNRR; AFM; Buget local	SIDU PATJ	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
115	Modernizarea cartierului Dacia	NA	Buget local	SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2030
116	Reabilitarea și revitalizarea integrată a spațiilor publice	NA	PR - AP7; PNRR - C4; CNI; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
117	Reamenajare piețe și hale agroalimentare	NA	PNRR-C4, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
118	Amenajare zone de recreere pensionari	NA	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
119	Amenajare grădini urbane (zona Zamfirescu, zona Bejan)	980.865,70	POR 2014-2020 Axa 4, PR-AP3, PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU	În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
120	Reamenajare parc Piața I.C. Brătianu	150.000	PR-AP7,	SIDU	DALI elaborat,

			PNRR-C4, CNI, Buget local		Finalizare estimată 2035
121	Reabilitare și revitalizare Parc Arini	4.750.000	PR-AP3, PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	PACED, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
122	Amenajare soclu și amplasare statuie Regina Maria	10.000,00	PR - AP6; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
123	Amenajare parc zona cartier Dealul Paiului	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
124	Reabilitarea ca spații verzi a terenurilor degradate aflate în proprietate publică	3.111.893,49	PR-AP3, PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	PCAMD, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
125	Reabilitare și amenajare locuri de joacă	NA	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU	În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
126	Crearea de noi spații verzi în intravilanul localităților urbane	NA	PR-AP3, PNRR-C4, CNI,	SIDU,	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

			Buget local		
127	Zona rezidențială Dealul Plaiului	45.000	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU	În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
128	Regenerare urbană Lunca Mureșului – Coridor Verde Albastru	NA	PR-AP7, PNRR-C4, CNI, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
129	Achiziție stație de monitorizare a calității aerului pentru zona Deva	120.000,00	PNRR, PODD AP4, AFM	SIDU PACED	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
130	Platforma digitală pentru urmărirea consumului pentru toate clădirile publice	NA	PR - AP3; AFM; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
131	Sistem integrat de monitorizare și informare privind calitatea factorilor de mediu (panouri de informare aer, apă, poluanți)	NA	PNRR, PODD AP4, AFM	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
132	Sistem integrat de monitorizare și management a utilităților publice și reducerea consumurilor energetice	NA	PNRR - C5; AFM	SIDU PACED	In implementare, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.1.2. : Mediu inteligent nepoluat					
133	Realizarea de perdele forestiere de protejare a localităților aparținătoare pentru atenuarea efectelor fenomenelor meteorologice periculoase (vânt, furtuni) și pentru ameliorarea factorilor de mediu și îmbunătățirea calității aerului prin	NA	PR-AP3, AFM, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

	împădurirea terenurilor agricole din localitățile aparținătoare				
134	Realizarea unui sistem integrat de protecție, conservare și valorificare a biodiversității parcului natural Pădurea Bejan	NA	PR - AP3; AFM; PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
135	Realizarea unui sistem integrat de educație privind protecția și întreținerea obiectivelor și ariilor protejate ale municipiului Deva	NA	PR - AP3; AFM; PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
136	Lucrări de stabilizare a alunecărilor de teren	NA	PNRR, PODD-AP4, AFM	PATJ, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
137	Apărări de maluri în zona Mureș	NA	PNRR, PODD-AP4, AFM	PACED, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
138	Întreținerea și extinderea amenajărilor de desecare: decolmatarea canalelor de desecare, întreținerea gurilor de descărcare, întreținerea stațiilor de pompare-evacuare	NA	PNRR, PODD AP4, AFM	SIDU PATJ	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
139	Regularizarea albiei pârâului adiacent str. Primăverii	NA	PNRR, PODD-AP4, AFM	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
140	Sistem inteligent de gestiune a rețelelor de irigații	NA	PNRR; AFM	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
141	Sistem de colectare și dirijare a apelor pluviale din zona Viile Noi spre Râul Mureș	40.000	PNRR, PODD-AP4, AFM	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

PROGRAM 3.1.2. : Mediu inteligent fără deșeuri					
142	Înființarea unui centru de colectare prin aport voluntar	766.182,80	PNRR-C3	SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035
143	Construirea de insule ecologice digitalizate supraterrane în Municipiul Deva	1.335.000,00	PNRR - C3	SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035
144	Amenajare platforme deșeuri	1.815.000,00	PR - AP7; Buget local	SIDU	Contract P+E Finalizare estimată 2030
145	Reabilitarea zonelor afectate de eliminarea necontrolată a deșeurilor industriale nepericuloase asupra mediului care nu corespund în totalitate cerințelor de protejare a mediului înconjurător	NA	PODD	SIDU PATJ	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
146	Reducerea contaminării cu substanțe periculoase a depozitului de deșeuri situat pe str. Orizontului, Deva	NA	AFM, MF SEE și MMAP, Buget local	PATJ, SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
147	Sistarea activității de depozitare în depozitele urbane neconforme	NA	PODD	SIDU PATJ	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
148	Extindere/modernizare sistem de colectare selectivă	NA	PODD	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
149	Sistem integrat de gestionare a deșeurilor ADI – CJ	NA	PODD	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.2.1. : Mediu inteligent prin clădiri publice eficiente energetic					
150	Renovarea energetică a grădinițelor	NA	PNRR-C5	PACED, PCAMD, SIDU	În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

151	Renovarea energetică a școlilor generale, liceelor și colegiilor	NA	PR-AP3, PNRR-C5, POR 2014-2020 Axa 3, Buget local	PACED, PCAMD, SIDU	Achiziție DALI, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
152	Creșterea eficienței energetice a imobilelor publice	NA	PR-AP3, PNRR-C5, AFM, Buget local	PCAMD, SDJ HD, SIDU	Idee de proiect, Proiecte depuse, În implementare, DALI în lucru, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.2.2. : Mediu inteligent prin locuire eficientă energetic					
153	Creșterea eficienței energetice a imobilelor de locuințe colective	NA	POR 2014-2020 Axa 3, PR-AP3, PNRR-C5, AFM, Buget local, Asociații de proprietari	PACED, PCAMD, PIEE, SIDU	În implementare, Idee de proiect, Proiecte depuse, DALI în lucru, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.2.3. : Mediu inteligent prin folosirea energiilor regenerabile					
154	Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public din municipiul Deva	NA	AFM; PNI Anghel Saligny; Buget local	SIDU PACED	În implementare, Finalizare estimată 2035
155	Iluminat public prin surse regenerabile	NA	AFM, PNI Anghel Saligny,	PACED, SIDU	În implementare, Finalizare estimată 2035

			Buget local		
156	Amenajare parc fotovoltaic	NA	PNRR, AFM, PODD, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
157	Reducerea consumului de energie prin introducerea de sisteme de încălzire care utilizează energia alternativă	NA	AFM, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
158	Sistem de iluminat interior eficient energetic	NA	PNRR - C5; AFM	SIDU PIEE	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
159	Utilizarea surselor de energie în clădirile publice	NA	PNRR - C5; AFM	SIDU PACED	În implementare, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.1.a. : Mobilitate durabilă					
160	Stații de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride	NA	AFM, PR-AP4, Buget local	PACED, SIDU	Proiect depus, Finalizare estimată 2035
161	Implementarea unui sistem de recunoaștere a numerelor de înmatriculare la intrările în municipiu	NA	PR - AP4; PR - AP2; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.1.b. : Proiecte de transport public					
162	Înființare ADI Transport Zona Metropolitană Deva	10.000,00	Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
163	Studiu de oportunitate privind delegarea transportului public la nivel de ADI ZM Deva	27.000,00	Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
164	Achiziție mijloace de transport ecologice	13.240.000,00	PNRR; PR - AP4;	SIDU	Idee de proiect,

			Buget local	PDR HD; PMUD	Finalizare estimată 2035
165	Blue Line – linie de transport în comun electric în sistemul urban Hunedoara-Deva-Călan-Simeria	NA	PNRR, PR-AP4, Buget local	PDR HD, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
166	Dezvoltarea și optimizarea sistemului de transport public în Deva, prin înființarea și dotarea autobazei	6.000.000	Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
167	Studii de oportunitate privind modernizarea sistemului de transport public local prin reconfigurarea rețelei și adăugare de noi linii	30.000,00	PNRR; PR - AP4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
168	Realizarea unui traseu nou "bucă" între Deva și Hunedoara, pentru transportul generat de navetism	NA	PR-AP5, Buget local	PATJ, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
169	Extindere traseu de transport public local spre Cartierul Grigorescu	NA	PNRR, PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
170	Studii pentru dezvoltarea extinsă a zonei de acoperire a transportului public urban și creșterea nivelului de accesibilitate a populației în acest mod de transport	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
171	Sisteme de limitare a accesului traficului auto în zonele pietonale	NA	PR - AP4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
172	Modernizare/extindere sistem de management al traficului	5.000.000,00	PR - AP2; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
173	Asigurarea transportului de vehicule electrice	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect,

	din Piața Cetăți până în Piața Unirii				Finalizare estimată 2035
174	Amplasarea de sisteme WIM la toate intrările rutiere în municipiu	1.000.000,00	PNRR - C10; PR - AP 4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.1.c. : Proiecte de intermodalitate					
175	Centru intermodal de Transport al Municipiului Deva (zona Gării)	10.000.000	PNRR, PR-AP4, Buget local	PACED, SIDU PMUD	În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.2. : Proiecte de mobilitate durabilă alternativă și de agrement					
176	Extinderea sistemului de bike sharing bazat pe biciclete electrice	5.250.000,00	PR - AP4, Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
177	Cresterea sigurantei la trecerile de pietoni prin implementarea de solutii smart-city	500.000,00	PR - AP5, Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
178	Instalarea stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride (mașini, biciclete, autobuze de mica capacitate)	2.200.000,00	PNRR - C10; AFM; PR - AP4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
179	Reamenajarea unor străzi secundare prin instituirea regimului de "zonă rezidențială", în special în zona centrală a municipiului	NA	AFM, PR-AP4, Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
180	Accesibilizare deplasări velo în zonele de pasaje sub/supraterane și zone de trepte prin implementarea unor echipamente pentru facilitarea utilizării bicicletei	100.000,00	PNRR; PR - AP 4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
181	Susținerea deplasărilor pietonale din municipiul Deva prin creșterea calității spațiului pietonal cu dotări cu elemente de mobilier urban specific, iluminat cu LED și telegestiune SIP, plantații de arbori și	2.000.000,00	PNRR; PR - AP 4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

	vegetație, inclusiv sisteme de irigații și rigole				
182	Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public urban Dacia și zona adiacentă	NA	PR-AP7, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
183	Amenajare zona pietonală Piața Cetății și zona adiacentă	2.000.000	PR-AP7, Buget local	PCAMD, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
184	Extindere spațiu pietonal în zona urbană	NA	PR-AP7, Buget local	PCAMD, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
185	Reorganizarea spațiului din zona Poșta Veche – Piața Victoriei – Parc I.C. Brătianu și transformarea lui în zonă pietonală/semi pietonală	1.500.000	PR-AP7, AFM, PNRR, Buget local	PCAMD, SIDU, PMUD	DALI în lucru, Finalizare estimată 2035
186	Traseu ciclopietonal de-a lungul Mureșului (5,85 km)	NA	PNRR, PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
187	Program integrat de măsuri pentru promovarea electromobilității	NA	PNRR; PR - AP 4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
188	Dezvoltarea / modernizarea , revitalizarea și reprofilarea aerodromului "Constantin Manolache" în colaborare cu UAT Simeria	NA	PNRR; Buget local	SIDU PATJ; PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
189	Sisteme de limitare a accesului traficului auto în zonele pietonale	NA	PR - AP4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
190	Amenajarea de piste de biciclete spre ieșirile	NA	PNRR,	PCAMD,	Idee de proiect,

	din Deva		PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Finalizare estimată 2035
191	Trasee cicloturistice în zona vestică deluroasa	250.000	PR-AP4, PR-AP3, PNRR, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
192	Amenajare trotuare și accese	NA	Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
193	Extinderea spațiului pietonal în zona urbană	NA	PR-AP7, Buget local	PCAMD, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
194	Susținerea deplasărilor pietonale prin amenajare scări în zone cu declivitate a terenului	NA	PNRR; PR - AP 4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
195	Implementarea unei soluții de mobilitate urbană și metropolitană pentru utilizatorii sistemelor alternative de transport și intermodalitate, informare călători, inclusiv MaaS	1.000.000,00	PR - AP 4; PR - AP3; PNRR - C10; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
196	Identificarea posibilelor arii exclusiv pietonale în municipiul Deva și amenajarea acestora	NA	PR - AP 7; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
197	Amenajare zonă pietonală centru istoric	4.375.048,36	POR 2014 - 2020 Axa 4	SIDU PCAMD	In implementare, Finalizare estimată 2026
198	Integrarea sistemului de semaforizare a semnalizării specifice pentru bicicliști, pe coridoarele pe care sunt prevăzute piste de	NA	PR - AP4; PR - AP2; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

	biciclete				
199	Sistem alternativ de transport public nepoluant pentru cetățeni și turiști în municipiul Deva	NA	PNRR; PR - AP4; Buget local	SIDU PCAMD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
200	Transport de agrement pe râul Mureș. Crearea de piste de biciclete pe arterele de acces din zonă	NA	PNRR, PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
201	Traseu veloturistic în Deva și UAT-urile învecinate	NA	PNRR, PR-AP7, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect Finalizare estimată 2035
202	Spațiu multifuncțional de recreere, sport și educație timpurie a bicicliștilor pentru promovarea siguranței și securității în trafic Velo Parc	NA	PR-AP7, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
203	Mărirea capacității de transport a telecabinei	NA	PR-AP6, PNRR	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
204	Construirea traseului pentru bicicliști pe bulevardul Decebal, 22 Decembrie și zona adiacentă	3.184.766,55	POR 2014 - 2020 Axa 4	SIDU PCAMD; PACED	In implementare, Finalizare estimată 2035
205	Crearea serviciului de punere la dispoziția cetățenilor de biciclete în concordanță cu extinderea rețelei de piste de biciclete și a parcarilor pentru acestea	NA	PNRR; PR - AP 4	SIDU PACED	In implementare, Finalizare estimată 2035
206	Amenajarea zonei portuare pe râul Mureș	NA	PNRR, POT, Buget local	PATN, PATJ, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

207	Implementarea unui sistem de bike-sharing	NA	PNRR; PR - AP 4; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
208	Transformarea zonei gării Deva în mall feroviar	NA	Buget local	PATJ SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
209	Ruta navigabilă a Mureșului în zona Deva și localități asociate, cu debarcadere	NA	PNRR, POT, Buget local	PATN, PATJ, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
210	Realizarea sistemului de piste cicloturism în extravilan	NA	PR-AP4, PR-AP3, PNRR, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
211	Regenerare urbană a axului central de acces în municipiul Deva, B-dul 22 Decembrie de la accesul din DN7 și până la intersecția cu str. Ciprian Porumbescu	NA	PR - AP7; PNRR - C4; CNI; Buget local	PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
212	Regenerare urbană Lunca Mureșului –Coridor Verde-Albastru	NA	PR - AP7; PNRR - C4; CNI; Buget local	PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
213	Regenerare urbană integrată a ansamblurilor de locuințe colective	NA	PR - AP7; PNRR - C4; CNI; Buget local	PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
214	Regenerare urbană a zonei centrale a municipiului Deva	590.954,00	PR - AP7; PNRR - C4; CNI; Buget local	PMUD	PUZ+SF cu elemente de DALI Finalizare estimată 2026

215	Regenerare urbană a zonelor urbane	NA	PR - AP7; PNRR - C4; CNI; Buget local	PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
216	Regenerare urbană în zonele defavorizate Gojdu, Micro 15, Nicolae Grigorescu în vederea integrării în zona urbană dezvoltată	NA	PR - AP7; PNRR - C4; CNI; Buget local	PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.3.a. : Proiecte integrate de mobilitate					
217	Coridoare integrate de mobilitate	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.3.b. : Mobilitate inteligentă					
218	Coridoare de mobilitate urbană pe artere importante din rețeaua de trafic	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
219	Coridor de mobilitate urbană pe zona de expansiune urbană Mureș	1.560.000	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

220	Creșterea siguranței la trecerile de pietoni prin implementarea de soluții smart-city	500.000,00	PR - AP5, Buget local	PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
221	Amenajare pasaj pietonal peste DN la Valea Cernei	300.000,00	PR - AP5, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
222	Amenajare trecere de pietoni semaforizată DN 7 zona Petrom Sântuhalm, municipiul Deva	NA	PR - AP5, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.3.c. : Proiecte rutiere					
223	Pod acces incinta III și II Cetatea Deva	NA	CNI, PNS 2021-2027, PR-AP6, Buget local	SIDU,	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
224	Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T (ex. prelungirea str. Depozitelor)	NA	PR-AP5, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
225	Organizarea circulației și amenajare sens giratoriu în intersecția str. M Eminescu – str. Minerului	40.000	PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
226	Construirea unui pod în continuarea str. Balata, pentru asigurarea legăturii rutiere, velo și pietonale în cartierul Grigorescu	39.940.000	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, POT, PR-AP5, Buget local	PCAMD, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

227	Rută secundară Deva - Cristur, între str. Zăvoi și str. Bucovina	1.053.600	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, POT, PR-AP5, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
228	Deviere trafic / rută ocolitoare Deva – drumuri de exploatație agricolă	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, POT, PR-AP5, Buget local	PACED, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
229	Reabilitarea infrastructurii rutiere pe Calea Zarandului, ca rută principală pentru transportul de marfă	1.477.770	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	PCAMD, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
230	Reabilitarea și modernizarea rețelei urbane actuale	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny,	PCAMD, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

			CNI, AFM, POT, PR-AP5, Buget local		
231	Reabilitarea și modernizarea unor artere de circulație adiacente pentru legătura cu DJ 687 (artere ca variantă de legătură între Archia și DJ 687)	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, POT, PR-AP5, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
232	Modernizare drum acces cimitir Cristur	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
233	Modernizarea DJ 687 Sântuhalm-Hunedoara-Călan	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
234	Drum de legătură TransRegio 2, A1 – DJ 687, tronson nod rutier A1 (km 362+813) – DJ 687, total 5,92 km cu 5 poduri/pasaje	NA	Fondul European de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, fondul Social Plus,	SIDU, PMUD	Proiect SF, avizat de CNAIR Finalizare estimată 2033

			Fondul pentru o tranziție Justă		
235	Reabilitare, modernizare pasaj rutier situat pe DN7 ieșire Sântuhalm	NA	PR-AP5, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
236	Dezvoltarea și creșterea mobilității locale și regionale durabile în vederea interconectării la TEN-T prin construire nod rutier A1-Deva - DN7 - DN 76, județ Hunedoara	NA	PNRR; PNI Anghel Saligny; CNI; AFM; PR - AP5; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
237	Dezvoltarea și creșterea mobilității locale și regionale prin amenajarea unui nod rutier de legătură cu A1 în zona Deva, Sântuhalm	NA	PNRR; PNI Anghel Saligny; CNI; AFM; PR - AP5; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
238	Refuncționalizarea intersecției str. Călugăreni – str. Mihai Eminescu – Piața Victoriei, Deva	70.000	PNRR, PNDL, CNI, AFM, POT, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
239	Modernizare DN7 Deva sector km 384+588-393+000	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, PR-AP5, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
240	Zid de sprijin pe strada Roci	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect,

					Finalizare estimată 2035
241	Amenajare străzi și spații publice urbane	NA	PR-AP7, PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU,	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
242	Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în cartierul Mureș	2.010.000	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
243	Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Nord-Est, inclusiv poduri peste Cerna	6.580.000	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
244	Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Est, inclusiv pod peste Cerna	4.614.680	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM,	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

			Buget local		
245	Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Sud, inclusiv poduri peste Pârâul Ursului	6.960.000	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
246	Extinderea infrastructurii rutiere și pietonale în zonele de expansiune urbană Vest	1.178.280	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
247	Legătură rutieră str. C.A. Rosetti – str. Victor Șuiagă	NA	PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
248	Îmbunătățirea infrastructurii fizice în localitățile aparținătoare ale municipiului	NA	PR-AP7, PNRR, PNI Anghel Saligny, CNI, AFM,	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

			Buget local		
249	Drum expres Oradea-Beiuș-Deva	NA	PNRR, PR-AP4, Buget local	PATN, PATJ, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
250	Amenajare intersecție DN7 (km 394+305) – DN76 (km 0+000) – varianta CNAIR (termen scurt și mediu)	NA	CNAIR SA	SIDU, PMUD	Proiect SF, avizat de CNAIR, Finalizare estimată 2030
251	Amenajare intersecție DN7 (km 394+305) – DN76 (km 0+000) – varianta 2 (termen lung)	NA	CNAIR SA	SIDU, PMUD	Proiect SF, Finalizare estimată 2035
252	Amenajare sens giratoriu str. Hărăului	48.000	PNRR, PNS 2021-2027, PNDL, CNI, AFM, POT, PR-AP5	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
253	Amenajare sens giratoriu la intersecția str. Horea și DN 7 – Calea Zarandului, Mun. Deva	NA	Buget local		SF Finalizare estimată 2028
254	Amenajare intersecție DN 7 - Calea Zarandului și str. Depozitelor	NA	Buget local		SF Finalizare estimată 2028
255	Amenajare sens giratoriu DN7 - DHS	NA	Buget local		Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.3.d. : Parking-uri					
256	Amenajarea de parcări supraetajate în zona	NA	PR-AP2,	SIDU,	Idee de proiect,

	centrală (Primăria Deva, B-dul 22 Decembrie, Parcul Operei, etc)		PNRR-C10, Buget local	PMUD	Finalizare estimată 2035
257	Amenajare parcare adiacentă aerodromului, în colaborare cu UAT Simeria	3.300.000,00	Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
258	Amenajare parcare de tip smart parking (Aleea Păcii, Aleea Muncii)	NA	PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
259	Amenajare parcare pe str. Depozitelor	2.000.000	Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
260	Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Simeria	2.000.000	PNRR, PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
261	Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Mintia și A1	2.000.000	PNRR, PR-AP4, Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
262	Amplasarea de parcări subterane/supraterane în zone centrale (Ulpia) și zonele de intrare în municipiul Deva	NA	PR-AP4, Buget local	PATJ, SIDU, PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
263	Realizare de parcări în zonele rezidențiale și publice	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
264	Amenajarea unui sistem de parcări supraetajate în arii urbane din Deva	NA	Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 3.3.4. : Mobilitate inteligentă alternativă					
265	Amenajarea cursului navigabil pe Mureș de la frontieră până la Alba Iulia și a portului în	NA	PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect,

	Municipiul Deva			PATJ; PMUD	Fără estimare
266	Debarcadere și rută navigabilă în municipiul Deva și localitățile asociale – Râul Mureș	NA	PR - AP4; PNRR; Buget local	SIDU, PMUD	Idee de proiect, Fără estimare
267	Amenajare de locuri parcare/ încărcare/ descărcare/ depozite marfă transport pe calea ferată	NA	PNRR; PR - AP4; Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
268	Construirea a trei pasaje peste calea ferată (proiect realizat de CNCFR), respectiv 2 pasaje pietonale și unul auto	NA	PR-AP5, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
269	Dezvoltarea și creșterea mobilității locale durabile prin realizarea Pasajului denivelat auto și pietonal peste CF, DN7 – cartier Grigorescu,	NA	PR - AP5, Buget local	PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
270	Amenajare pasaj rutier peste calea ferată în zona străzii Balata	NA	PR - AP5, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
271	Amenajare nod intermodal Gara Deva	10.000.000,00	PR - AP5, Buget local	SIDU PMUD	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 4.1.1. : Guvernanță inteligentă prin eficientizare					
272	Sisteme de încălzire proprii pentru clădiri administrative	NA	CNI, Buget local	SIDU	SF, În implementare, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
273	Crearea de aplicații de tip Smart City de tipul: Smart People, Smart Environment, Smart Economy, Smart Governance, Smart Mobility și Smart Living	NA	PR - AP2, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

274	Reabilitare imobile ale administrației publice	NA	CNI, PR-AP6, AFM, Buget local	SIDU	DALI și Expertiza Tehnica, Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
275	Realizarea sistemului informatic și centrului de date al Primăriei	NA	PR - AP2; PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
276	Realizarea sistemului informatic pentru îmbunătățirea eficienței Poliției Locale	NA	PR - AP2; PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
277	Amenajare spațiu cu destinația arhivă	NA	PR-AP2, PNRR, Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
278	Reabilitare spațiu Direcția Publică Locală de Evidența Persoanelor și Stare Civilă Deva	25.000,00	AFM; PNI Anghel Saligny; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
279	Reabilitare, modernizare și dotare sediu alocat către SPIGM Deva, situat pe str. Azaleelor, Deva	NA	Buget local	SIDU	Achiziție proiectare, Finalizare estimată 2030
PROGRAM 4.2.1. : Dezvoltarea dialogului cu societatea și cetățenii					
280	Platforma de monitorizare a proiectelor publice	NA	PR - AP2; PNRR; Buget local	SIDU	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035
PROGRAM 4.2.2. : Dezvoltarea parteneriatului și cooperării					
281	Crearea de parteneriate bazate pe voluntariat între localități urbane, de tip aglomerație urbană și rurale pentru realizare de proiecte integrate comune	NA	POTJ	SIDU PATJ	Idee de proiect, Finalizare estimată 2035

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI DEVA

**Primar,
RUS Lucian Ioan**

**Întocmit,
Şef proiect
Arh. HANCHEŞ Jianu Cătălin
şi colaboratorii**

4.4. Proiecte prioritare de investiții

Sunt considerate prioritare următoarele proiecte de investiții (vide lista SIDU):

Instituții publice și servicii:

-) Unitate nouă pompieri ISU Hunedoara;
-) Construire locuințe nZEB plus pentru tineri, la Deva;
-) Locuințe modulare în zone marginalizate;
-) Grădinițe noi;
-) Reabilitarea și modernizarea grădinițelor, școlilor, liceelor și colegiilor;
-) Construire creșe;
-) Reabilitare și modernizare Spitalul Județean de Urgență Deva;
-) Reabilitare și extindere cantine sociale;
-) Locuințe colective ANL;
-) Reabilitare și modernizare Stadion Municipal Cetate Deva;
-) Extindere Aqualand cu bazin olimpic;
-) Construire Sală Polivalentă;
-) Zona complexe sportive și de agrement Lunca Mureșului;
-) Centru multifuncțional de recreere, sport și educație timpurie a bicicliștilor pentru promovarea siguranței și securității în trafic Velo Parc;
-) Regenerare urbană zona centrală Deva;
-) Regenerarea urbană a axelor principale de acces spre zona centrală;
-) Centru de cartier Deva Nouă;
-) Regenerare urbană integrată a cartierelor și microcartierelor de ansambluri de locuințe colective;
-) Amenajare grădini urbane;
-) Reamenajare parc Piața I.C. Brătianu;
-) Reabilitare parc Arini;
-) Transformarea zonei Gării în mall feroviar;
-) Amenajare cimitir nou Archia;
-) Autobaza sistemului de transport în comun local;

Infrastructură majoră:

-) Drum de legătură A1-DN7-DJ687;
-) Reabilitarea infrastructurii rutiere pe calea Zarandului, ca rută principală pentru transportul de marfă;
-) Dezvoltarea și creșterea mobilității locale durabile prin realizarea pasajului denivelat auto și pietonal peste CF, DN7 – Cartier Grigorescu;
-) Coridoare integrate de mobilitate urbană;
-) Coridoare de mobilitate urbană pe artere importante din rețeaua de trafic;
-) Reamenajarea unor străzi secundare prin instituirea regimului de "zonă rezidențială", în special în zona centrală a municipiului;
-) Refuncționalizarea intersecției str. Călugăreni – str. Mihai Eminescu – Piața Victoriei Deva;
-) Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T;
-) Blue line – linie de transport în comun electric în sistemul urban Hunedoara-Deva-Călan-Simeria;
-) Realizarea unui traseu nou "buclă" între Deva și Hunedoara, pentru transportul

- generat de navetism;
-) Amenajare nod intermodal Gara Deva;
-) Amenajarea de piste de biciclete spre ieșirile din Deva, obiectiv de interes local;
-) Amenajare zona pietonală Piața Cetății și zona adiacentă;
-) Reorganizarea spațiului din zona Poșta Veche – Piața Victoriei – Parc I.C. Brătianu și transformarea lui în zona pietonală/semipietonală;
-) Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Simeria;
-) Realizarea unui sistem P&R la intrarea dinspre Mintia;
-) Amenajarea de parcuri supraetajate în zona centrală (Primăria Deva, B-dul 22 Decembrie, Parcul Operei);
-) Amenajare parcare de tip smart parking (Aleea Păcii, Aleea Muncii);
-) Amplasarea de parcuri subterane/supraterane în zonele centrale (Ulpia) și zonele de intrare în municipiul Deva;
-) Reabilitare infrastructură existentă de apă potabilă Deva și localitățile aparținătoare;
-) Dezvoltare infrastructură de apă potabilă Deva și localitățile aparținătoare
-) Reabilitare infrastructură existentă de canalizare Deva și localitățile aparținătoare;
-) Dezvoltare infrastructură de canalizare Deva și localitățile aparținătoare
-) Realizarea unei rețele magistrale noi de la termocentrala Mintia pentru platforma comercială sud, satul și serele Sântuhaln;
-) Sistem centralizat de încălzire și apă caldă la Deva, bazat pe surse regenerabile;
-) Dezvoltare infrastructură de iluminat public Deva și localitățile aparținătoare

Sisteme de protecție a mediului:

-) Apărări de maluri în zona Mureș;
-) Sistem de colectare și dirijare a apelor pluviale din zona Viile Noi spre râul Mureș;
-) Renovarea energetică a infrastructurii publice de învățământ;
-) Eficientizarea energetică a imobilelor publice;
-) Creșterea eficienței energetice a imobilelor de locuințe colective;
-) Amenajare parc fotovoltaic;
-) Stații de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride;

4.5. Planuri urbanistice zonale și de detaliu

Sunt considerate obligatorii întocmirea de planuri urbanistice zonale pentru următoarele situații actuale:

-) PUZCP – pentru zona centrală Deva;
-) PUZ – pentru zonele de regenerare urbana menționate în partea grafică;
-) PUZ – pentru zonele centrale ale satelor componente;
-) PUZ – pentru toate zonele nou introduse în intravilan menționate ca atare în partea grafică;

4.6. Alte studii

Este considerată importantă elaborarea următoarelor studii:

- Actualizare hărți de hazard și risc la inundații;
- Cadastrul general al municipiului;

4.7. Armonizare cu politica financiară locală

Politica financiară locală ar trebui să aibă în vedere lista de priorități enunțată mai sus.

5. LISTA ANEXE

Anexa 1. Materiale scrise

- 1.1. Tema generală de proiectare
- 1.2. Lista documentațiilor de urbanism aprobate de la ultimul PUG
- 1.3. HCL privind demararea procedurii PUG
- 1.4. HCL privind asumarea soluției preliminare a PUG
- 1.5. Proces verbal dezbateri publică Etapa 3 – elaborare soluție preliminară

Anexa 2. Materiale grafice

- 2.1. ...

Anexa 3. Materiale mixte

- 3.1.

Întocmit,
coordonator RUR
arh. Cătălin J. Hanceș